Strategija Vladinih programa za razdoblje 2012. - 2014.

Zagreb, veljača 2012.

Sadržaj

Sadržaj 2
Uvod 4
Zajednička vizija i strateški cilj 6
Ciljevi 7
1. Makroekonomska i gospodarska stabilnost 10
1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama 11
1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda 26
1.3. Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina i trošarina te olakšavanje trgovine 31
1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije 38
1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima 46
2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva 50
2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata 51
2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada 72
2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača 80
2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa 84
3. Ravnomjerni regionalni razvoj 90
3.1. Razvoj županija i statističkih regija 91
3.2. Održivi razvoj slabije razvijenih regija 98
3.3. Razvoj pograničnih područja 102
3.4. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru 105
3.5. Razvijanje prometnog sustava 109
4. Jačanje socijalne pravednosti 124
4.1. Osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva te primjereno zadovoljavanje potreba i poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina 125
4.2. Socijalno osnaživanje i zaštita obitelji, djece i mladih 137
4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu 144
4.4. Postizanje održivosti sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva 158
5. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja 161
5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita 163
5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite 166
5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa 169
6. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture 173
6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta 174
6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja 184
6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama 189
6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva 192
6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština 200
7. Zaštita okoliša i prostorni razvoj 210
7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem 212
7.2. Zaštita i očuvanje prirode 222

7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastara 228
7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva..... 233
8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor 236
8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije..... 237
8.2. Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu..... 241
8.3. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno prehrambenih i ribarskih proizvoda 244
8.4. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača 248
8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima..... 255
8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva..... 260
9. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih destinacija 263
9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora 264
9.2. Pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija kroz učinkovitu promociju 269
10. Jačanje pravne države i vladavine prava 274
10.1. Reforma pravosuđa..... 275
10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala..... 285
10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava 289
11. Održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini 301
11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta 302
11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama 313
11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe..... 317
11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima..... 320
11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od elementarnih nepogoda..... 325
11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske..... 337
11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje 340
12. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske..... 345
12.1. Pripreme za funkcioniranje u uvjetima članstva u Europskoj uniji..... 346
12.2. Aktivan angažman u NATO-u, UN-u i drugim međunarodnim organizacijama 350
12.3. Jačanje bilateralne i regionalne suradnje te unapređenje učinkovitosti gospodarske diplomacije..... 355

Uvod

Zakonom o proračunu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. uvedena je obveza izrade strateških planova za ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Na temelju istih Ministarstvo financija izrađuje strategiju Vladinih programa za trogodišnje razdoblje koja sadrži:

- ukupnu zajedničku viziju, strateški cilj i makroekonomski okvir,
- glavna strateška područja djelovanja Vlade s postavljenim ciljevima, načinima ispunjavanja ciljeva i mjerama procjene rezultata i
- rang strateških prioriteta i vezu s organizacijskom i programskom klasifikacijom.

Međutim, ključni doprinos strateškog planiranja nije u samom postavljanju ciljeva i definiranju aktivnosti kojima se postižu, već i u postavljenom mehanizmu stalnog ocjenjivanja idemo li u željenom pravcu, trebamo li revidirati postavljene ciljeve, postoje li bolji i efikasniji načini njihova ispunjavanja. Ovaj mehanizam uspostavlja se utvrđivanjem pokazatelja uspješnosti koji su, kao objektivno mjerljivi i konkretni znakovi da je nešto učinjeno, postavljeni na način da omogućuju praćenje ostvarenja provedenih aktivnosti.

Ciljeve strategije Vladinih programa nemoguće je provesti bez izvora financiranja zbog čega je bilo važno povezati strateško i programsko planiranje. Strateškim planom definiraju se pravci djelovanja ministarstava i druga državna tijela, dok se proračunom definiraju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provedbu istih. Povezivanje strateškog i proračunskog planiranja zahtijevalo je velike promjene u strukturi državnog proračuna Republike Hrvatske, pa je revidirana i poboljšana programska klasifikacija.

Metodologija strateškog planiranja svake se godine poboljšava. U odnosu na prethodnu godinu u ciklusu izrade strateških planova za razdoblje 2012. - 2014. napravljen je iskorak te je proces upravljanja rizicima postao sastavni dio procesa strateškog planiranja. Proces upravljanja rizicima sadrži sljedeće korake: utvrđivanje i procjena rizika, postupanje po rizicima te praćenje i izvještavanje o upravljanju rizicima.

Ova Strategija jasno definira prioritete i ciljeve Vlade Republike Hrvatske kako bi isti izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar državnog proračuna.

Provedba Strategije predviđena je kroz ostvarenje dvanaest općih ciljeva: 1. makroekonomska i gospodarska stabilnost, 2. optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva, 3. ravnomjerni regionalni razvoj, 4. jačanje socijalne pravednosti, 5. zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja, 6. poticanje znanja, izvrsnosti i kulture, 7. zaštita okoliša i prostorni razvoj, 8. konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor, 9. podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih destinacija, 10. jačanje pravne države i vladavine prava, 11. održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini i 12. daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske.

Strategijom su obuhvaćeni i operativni programi koji se financiraju iz sredstava pretpristupnih programa Europske unije te je proširen obuhvat i na početak korištenja

Kohezijskog i strukturnih fondova. Na ovaj način želi se i u samoj Strategiji naglasiti da su sredstva dobivena iz fondova Europske unije i programi koji se iz istih financiraju sastavni dio državnog proračuna. U narednom razdoblju ta će sredstva imati sve značajniji udio u financiranju javnih potreba zbog čega ih trebamo promatrati komplementarno s onim dijelom koji se financira iz izvornih proračunskih prihoda. Uz to, od iznimne je važnosti jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije.

Nakon nepunih šest godina pregovora, završili smo pregovore s Europskom unijom. Pred nama je novi početak. Strategija Vladinih programa za razdoblje 2012. - 2014., koja je pred vama, pokazuje da Vlada ima vrlo jasne ciljeve i viziju te da strateški upravlja razvojem Republike Hrvatske prepoznavanjem prioriteta te njihovom implementacijom preko konkretnih aktivnosti i projekata s mjerljivim rezultatima i učincima.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu i projekcijama za 2013. i 2014. godinu planirana su sredstva za realizaciju ovih Vladinih programa.

Zajednička vizija i strateški cilj

Zajednička vizija

Strategija Vladinih programa za trogodišnje razdoblje utvrđuje prioritete i ciljeve čije će provođenje osigurati stabilno i sigurno okruženje za što brži oporavak društva i gospodarstva u cjelini od posljedica ekonomske krize.

Hrvatsko društvo razvijat će se tako da bude spremno i sposobno ravnopravno sudjelovati na otvorenome europskom i globalnom tržištu rada i ideja. Jačanje hrvatskoga gospodarstva i njegove konkurentnosti jamstvo je kvalitetnog uključivanja u mrežu suvremenoga svjetskog tržišta. Istodobno, model stabilnoga gospodarstva i jačanja konkurentnosti mora osigurati socijalnu pravednost, solidarnost i bolji životni standard svih slojeva stanovništva.

Strategija Vladinih programa temelji se na viziji razvoja u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u modernoj europskoj socijalnoj državi.

Strateški cilj

Strateški cilj: Rast i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u europskoj socijalnoj državi XXI. stoljeća.

Ostvarivanje postavljenog strateškog cilja postiže se ispunjavanjem dvanaest općih ciljeva definiranih u strategiji: 1. makroekonomska i gospodarska stabilnost, 2. optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva, 3. ravnomjerni regionalni razvoj, 4. jačanje socijalne pravednosti, 5. zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja, 6. poticanje znanja, izvrsnosti i kulture, 7. zaštita okoliša i prostorni razvoj, 8. konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor, 9. podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih destinacija, 10. jačanje pravne države i vladavine prava, 11. održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini i 12. daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske.

Za svaki opći cilj utvrđeni su posebni ciljevi i mjere odnosno načini ostvarenja posebnog cilja, kao i pokazatelji uspješnosti ispunjavanja cilja.

Ciljevi

Opći cilj 1. Makroekonomska i gospodarska stabilnost

- Posebni cilj 1.1. Učinkovitije upravljanje javnim financijama
- Posebni cilj 1.2. Učinkovitije prikupljanje poreznih prihoda
- Posebni cilj 1.3. Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina i trošarina te olakšavanje trgovine
- Posebni cilj 1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije
- Posebni cilj 1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima

Opći cilj 2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

- Posebni cilj 2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata
- Posebni cilj 2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada
- Posebni cilj 2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača
- Posebni cilj 2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Opći cilj 3. Ravnomjerni regionalni razvoj

- Posebni cilj 3.1. Razvoj županija i statističkih regija
- Posebni cilj 3.2. Održivi razvoj slabije razvijenih regija
- Posebni cilj 3.3. Razvoj pograničnih područja
- Posebni cilj 3.4. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru
- Posebni cilj 3.5. Razvijanje prometnog sustava

Opći cilj 4. Jačanje socijalne pravednosti

- Posebni cilj 4.1. Poboljšanje kvalitete života osjetljivih skupina
- Posebni cilj 4.2. Socijalno osnaživanje i zaštita obitelji, djece i mladih
- Posebni cilj 4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu
- Posebni cilj 4.4. Postizanje održivosti sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva

Opći cilj 5. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

- Posebni cilj 5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita
- Posebni cilj 5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite
- Posebni cilj 5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

Opći cilj 6. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

- Posebni cilj 6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Posebni cilj 6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Posebni cilj 6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama

Posebni cilj 6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Posebni cilj 6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština

Opći cilj 7. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Posebni cilj 7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Posebni cilj 7.2. Zaštita i očuvanje prirode

Posebni cilj 7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastra

Posebni cilj 7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva

Opći cilj 8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Posebni cilj 8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije

Posebni cilj 8.2. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda

Posebni cilj 8.3. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Posebni cilj 8.4. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru

Posebni cilj 8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Posebni cilj 8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Opći cilj 9. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih destinacija

Posebni cilj 9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora

Posebni cilj 9.2. Pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija kroz učinkovitu promociju

Opći cilj 10. Jačanje pravne države i vladavine prava

Posebni cilj 10.1. Reforma pravosuđa

Posebni cilj 10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Posebni cilj 10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava

Opći cilj 11. Održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini

Posebni cilj 11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Posebni cilj 11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama

Posebni cilj 11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe

Posebni cilj 11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima

Posebni cilj 11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od elementarnih nepogoda

Posebni cilj 11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske

Posebni cilj 11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Opći cilj 12. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

Posebni cilj 12.1. Pripreme za funkcioniranje u uvjetima članstva u Europskoj uniji

Posebni cilj 12.2. Aktivan angažman u NATO-u, UN-u i drugim međunarodnim organizacijama

Posebni cilj 12.3. Jačanje bilateralne i regionalne suradnje te unapređenje učinkovitosti gospodarske diplomacije

1. Makroekonomska i gospodarska stabilnost

Stabilnost javnih financija temelj je makroekonomske stabilnosti. Veličina državnog sektora, njegova snaga i uspješnost te transparentnost i učinkovitost upravljanja javnim financijama također određuju dinamiku gospodarskog rasta.

Makroekonomska i gospodarska stabilnost ostvarit će se učinkovitim upravljanjem javnim financijama kroz daljnje unaprjeđenje proračunskih procesa, fiskalnu konsolidaciju i učinkovito upravljanje javnim dugom, jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije te razvojem makroekonomske statistike. Pozitivan doprinos gospodarskoj aktivnosti očekuje se i od daljnjeg provođenja strukturnih reformi, koje bi, poboljšanjem poslovne klime, trebale pozitivno utjecati na jačanje privatnog sektora. Ujedno, nastavak provođenja postojane fiskalne politike trebao bi osloboditi dodatni prostor privatnom sektoru.

Makroekonomska stabilnost jedan je od osnovnih preduvjeta održivog gospodarskog rasta te povećanja zaposlenosti. To je ujedno i ključan element društveno-ekonomskog modela Europske monetarne unije čiji će Hrvatska postati član određeno vrijeme nakon pristupanja Europskoj uniji. Pakt o stabilnosti i rastu je temeljni mehanizam kojim se kroz praćenje razina javnog duga i veličine fiskalnog deficita osigurava makroekonomska stabilnost. Naime, visoki fiskalni deficit i javni dug mogu imati negativan utjecaj na inflacijska očekivanja i tržišne kamatne stope čime bi došlo do istiskivanja privatne potrošnje i investicija uz negativne implikacije na gospodarski rast.

Pravedno i učinkovito prikupljanje fiskalnih prihoda također će pridonijeti stabilnosti javnih financija, a prvenstveno će biti usmjereno na povećanje razine poštivanja poreznih propisa i propisa o plaćanju drugih obveznih javnih davanja kao i na unaprjeđenje kvalitete pružanja usluga poreznim obveznicima.

U kontekstu pristupanja Europskoj uniji, od iznimne je važnosti jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije te je cilj u predstojećem razdoblju u što većoj mjeri iskoristiti dodijeljena sredstva iz pretpristupnih fondova te dobiti dozvole za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije svih institucija predviđenih u provedbi IPA i budućih fondova Europske unije. Efikasnom provedbom projekata i učinkovitim financijskim upravljanjem EU sredstvima, sustavnom i koordiniranom edukacijom zaposlenika uključenih u provedbu fondova Europske unije te zadržavanjem osposobljenih kadrova, stvaraju se pretpostavke nužne za stabilan i uravnotežen proračun.

1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama

Bez kontinuiranog unapređivanja upravljanja javnim financijama i osiguranja dosljednosti reformi postoji rizik od fiskalnih stresova i drugih mogućih te neočekivanih negativnih iznenađenja. Stoga se, na državnoj razini mora osigurati sveukupna fiskalna disciplina koja je neophodna za makroekonomsku stabilnost. Da bi se to postiglo, potrebno je nastaviti s provedbom sveobuhvatnih i podrobnih makroekonomskih analiza i izrađivati višegodišnji proračunski okvir koji će omogućiti postizanje održivosti postojećih programa i politike javnog duga. Nadalje, mora se osigurati učinkovita alokacija resursa između ministarstava i tijela državne uprave, odnosno alokacija resursa u skladu sa strateškim prioritetima. U konačnici, na programskoj/upravljačkoj razini nužno je uskladiti dodijeljena proračunska sredstva i provedbenu učinkovitost ostvarenje čega zahtijeva postizanje ravnoteže između fleksibilnosti pri izvršavanju proračuna i proračunskih ograničenja. Mjere provedbe toga cilja trebaju biti usmjerene na jačanje fiskalne kontrole i poboljšanje međusektorske alokacije sredstava te na osiguranje veće fleksibilnosti za učinkovito upravljanje i razvoj sustava odgovornosti za rezultate.

U svrhu učinkovitijeg korištenja javnih resursa i eliminiranja nepotrebnih troškova kontinuirano se unaprjeđuju funkcije državne riznice. Stoga je Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2007. godine usvojila Strategiju unaprjeđenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2007. - 2011. Ispunjavanjem mjera iz Strategije napravljeni su veliki koraci i stvoreni važni preduvjeti potrebni za kvalitetan daljini razvoj javnih financija. Ministarstvo financija će u narednom razdoblju pristupiti izradi nove Strategije unaprjeđenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2012. - 2017.

Provođenje fiskalne konsolidacije podrazumijeva provođenje širokog spektra aktivnosti, mjera i procesa usmjerenih na učinkovito upravljanje javnim financijama. U tom smislu od iznimne važnosti je učinkovito provođenje svih strateških planova sadržanih u Strategiji Vladinih programa.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvode se fiskalna pravila i pravila za jačanje fiskalne discipline koja doprinose osiguranju i održavanju fiskalne discipline, transparentnosti te srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija. U okviru ovih pravila Vlada Republike Hrvatske provodi svoju fiskalnu politiku čije je jedno od obilježja smanjivanje državne potrošnje. Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti donesena je Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila. Ovom Uredbom detaljno se propisuje sadržaj i rokovi predaje Izjave o fiskalnoj odgovornosti koju potpisuju svi čelnici od ministara, preko načelnika/gradonačelnika i župana do ravnatelja institucija kojom potvrđuju zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Osim navedenog, Uredbom se propisuje oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila te su utvrđeni rokovi u kojima se isti dostavljaju Vladi Republike Hrvatske odnosno Hrvatskom saboru.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.1.1. Unapređenje proračunskih procesa i sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika

Opće prihvaćena načela reforme proračunskih procesa u osnovi uvijek uključuju kvalitetnije pružanje javnih usluga, učinkovitije i bolje namjensko korištenje sredstava i veću odgovornost za provedbu strateških prioriteta. Ključne promjene u procesima planiranja proračuna potaknute su novim Zakonom o proračunu (u primjeni od početka 2009. godine).

Zakonom se uvela obveza izrade strateških planova i trogodišnje Strategije Vladinih programa te srednjoročni proračunski okvir kojim se uz proračun za jednu proračunsku godinu donose i projekcije za naredne dvije godine koje usvaja Hrvatski sabor.

Proces izrade trogodišnjih strateških planova započeo je 2009. godine. Na temelju dostavljenih strateških planova ministarstava i drugih državnih tijela Ministarstvo financija je do sada izradilo dvije Strategije Vladinih programa.

Kako bi se osigurao jednoobrazan i ujednačen pristup izradi strateških planova Ministarstvo financija je za svaki dosadašnji ciklus strateškog planiranja izradilo Uputu za izradu strateških planova te pružilo podršku ministarstvima i drugim državnim tijelima održavanjem grupnih radionica i individualnih konzultacija. Metodologija izrade strateških planova svake se godine unapređuje. U dosadašnjim strateškim planovima utvrdila se vizija, misija, opći i posebni ciljevi, načini ostvarenja posebnih ciljeva te pokazatelji uspješnosti. U 2010. godini ozbiljnije se pristupilo utvrđivanju pokazatelja uspješnosti koji su po prvi puta izraženi kroz polazne i ciljane vrijednosti.

Po izradi strateškog plana za razdoblje 2011. - 2013. svako je tijelo imenovalo odgovorne osobe za praćenje njegove provedbe na razini svakog posebnog cilja i načina ostvarenja. Imenovanjem odgovornih osoba za provedbu strateškog plana, i to imenom i funkcijom, ojačao se sustav odgovornosti. Na ovaj način odgovorne osobe aktivnije sudjeluju u provedbi određenog načina ostvarenja, a samim time i u ostvarenju ciljeva.

Obzirom da su provedbom definiranih ciljeva i njihovih načina ostvarenja prepoznati i rizici koji mogu utjecati na njihovo ostvarenje namjera je, osim daljnjeg unapređenja strateških planova, u dijelu pokazatelja uspješnosti, uključiti proces upravljanja rizicima u proces strateškog planiranja. Svrha upravljanja rizicima jest smanjiti opseg neizvjesnosti koja bi mogla biti prijetnja uspješnosti ministarstva ili drugog državnog tijela, predvidjeti izmijenjene okolnosti i pravovremeno reagirati na njih. Proces upravljanja rizicima sadrži sljedeće korake: utvrđivanje i procjenu rizika, postupanje po rizicima te praćenje i izvještavanje o upravljanju rizicima. Zbog složenosti procesa upravljanja rizicima u trećem ciklusu izrade strateških planova utvrđeni su i procijenjeni rizici na razini posebnih ciljeva i načina ostvarenja, a u 2012. godini obuhvatit će se cjelokupan proces upravljanja rizicima.

Izrada strateških planova predstavlja prvi korak u procesu pripreme proračuna. U

strateškom planu navode se aktivnosti koje će se provoditi u narednom trogodišnjem razdoblju. Izvršenje načina ostvarenja, a samim time i posebnih ciljeva u velikoj mjeri ovisi o visini alociranih financijskih sredstava. Upravo zbog toga ciklus strateškog planiranja trebao bi se sastojati od dvije faze: prije i nakon donošenja državnog proračuna. Do sada su se ciljevi i načini ostvarenja rangirali u skladu s prioritetima. Redni broj načina ostvarenja i cilja ukazivao je na prioritet istog i samim time na prednost u izvršavanju u slučaju nedostatnih financijskih sredstava. Nakon usvajanja Državnog proračuna za razdoblje 2013. - 2015., proračunski korisnici ažurirat će načine ostvarenja i pokazatelje uspješnosti iz strateškog plana za razdoblje 2013. - 2015. u skladu s usvojenim proračunom.

U 2011. godini po prvi puta su obveznici izrade strateških planova polugodišnje izvijestili o provedbi strateškog plana i to za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., a u 2012. provest će se prvo godišnje izvještavanje za 2011. Svrha praćenja je pravovremeno uočavanje odstupanja od plana i ocjena željenog učinka planiranih aktivnosti na postavljene ciljeve. Ministarstva i druga državna tijela će na temelju prikupljenih podataka izvijestiti Ministarstvo financija o uspješnosti provedbe ciljeva iz svog strateškog plana. U narednom razdoblju Ministarstvo financija razvit će sustav praćenja i izvještavanja uvođenjem web aplikacije.

Kako bi se izgradio učinkovit i održiv sustav financijskog upravljanja Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2007. godine usvojila Strategiju unaprjeđenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2007. - 2011. Strategijom su za svaku godinu provedbe definirane mjere od kojih se posebice ističu uvođenje: višegodišnjeg proračunskog okvira, procesa strateškog planiranja i njegova povezivanja s proračunom, procedura za praćenje i ocjenu programa te pokazatelja uspješnosti. Obzirom da su sve navedene mjere ispunjene Ministarstvo financija će početkom 2012. izraditi novu Strategiju unaprjeđenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2012. - 2017.

Mjere unapređenja i modernizacije proračunskih procesa nije moguće u potpunosti provesti bez potpore informacijskog sustava. Upravo iz tog razloga paralelno su se uvodile promjene, kako u metodologiji proračunskih procesa, tako i unutar informacijskog sustava. Promjene informacijskog sustava obuhvaćaju informacijski sustav državne riznice, ali i informacijske sustave proračunskih korisnika. Uz navedeno, razvijale su se i druge aplikacije, primjerice za podršku izradi procjene fiskalnog učinka zakona i drugih propisa te primjene proračunskih klasifikacija u procesu pripreme i izvršavanja proračuna. Iste su povezane s informacijskim sustavom državne riznice.

Strategijom unapređenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice 2007. - 2011. predviđena je integracija informacijskog sustava državne riznice s informacijskim sustavima za upravljanje financijama područnih riznica. Integracija sustava omogućava izravan uvid u poslovanje korisnika državnog proračuna, uvođenje sustavne kontrole i transparentnosti u stvaranju proračunskih obveza, anticipiranje buduće potrošnje, ali i efikasnost u izradi projekcija likvidnosti te upravljanju financijskim tokovima državnog proračuna.

Proces integracije informacijskog sustava državne riznice s informacijskim sustavima za upravljanje financijama područnih riznica započeo je projektom sufinanciranim iz

programa Europske unije PHARE 2006., u okviru kojeg su integrirana tri pilot ministarstva (Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo obrane i Ministarstvo financija kao proračunski korisnik). Nakon PHARE2006 projekta nastavljen je integracijski proces uključenjem sustava Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova. Do kraja 2012. planira se uvođenje u sustav integracije narednih proračunskih korisnika: Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo turizma i Carinska uprava Ministarstva financija. Za 2013. godinu predviđena je integracija daljnjih sedam korisnika državnog proračuna. Do 2014. godine predviđa se integracija preostalih informacijskih sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika sa sustavom državne riznice. Manji proračunski korisnici koji nemaju potrebe za zasebnim informacijskim sustavima za upravljanje financijama i dalje će nastaviti direktni rad u SAP sustavu državne riznice.

U sklopu projekta integracije razvijen je središnji sustav – Gateway kao poveznica između informacijskih sustava proračunskih korisnika i sustava državne riznice, putem kojeg se razmjenjuju dokumenti koji predstavljaju ujedno i faze u stvaranju obveza (najava obveze, ugovor, narudžbenica i račun).

U procesu integracije uočena je potreba za sustavnim i efikasnim načinom upravljanja incidentima. Obzirom na očekivani broj integriranih korisnika u razdoblju 2012. - 2014. nužno je imati razrađenu metodologiju za evidentiranje, prijavu i analizu problema koji se pojavljuju u integriranim sustavima, kao i statističke informacije o istim. Za efikasno i pravodobno upravljanje incidentima te rješavanje istih neophodno je koristiti neki od informatičkih alata.

Od 2010. godine unutar sustava državne riznice koristi se metodologija za upravljanje promjenama u obliku excel obrasca. Stalnim rastom informacijskih sustava, njegovom nadogradnjom i dopunom, potreba za uvođenjem metodologije upravljanja promjenama postaje sve izraženija. U integriranim sustavima, svi sustavi moraju promjene implementirati istodobno i koordinirano, stoga način na koji se trenutno evidentiraju promjene nije adekvatan. Izgradit će se informatičko rješenje, uz moguć odabir već gotovih alata uz modifikaciju pojedinih dijelova ili komponenti te zadovoljavanje parametara dostupnosti obzirom na dodijeljena prava korištenja korisnicima područnih riznica, državne riznice, FINA-e i ugovorenih partnera. Svi alati moraju međusobno komunicirati, koristiti zajedničke šifarske sustave i pri tom imati svoje autorizacijske sustave.

U razdoblju od 2012. - 2014. nastavlja se rad na unapređenju platnog prometa s inozemstvom što podrazumijeva prijenos poslova platnog prometa s inozemstvom iz poslovnih banaka u Hrvatsku narodnu banku (HNB) i izgradnju jedinstvenog deviznog računa. Izgradnja jedinstvenog deviznog računa u HNB-u podrazumijeva širenje obuhvata postojećeg deviznog računa otvorenog 2002. godine odnosno centralizaciju poslova deviznog platnog prometa na jednom mjestu. Tijekom prethodnog strateškog razdoblja stvorene su tehničke i poslovne pretpostavke za navedenu izgradnju. Uz proširenje obuhvata jedinstvenog deviznog računa u narednom trogodišnjem razdoblju radit će se na automatizaciji kompletnog procesa povezivanjem informacijskog sustava državne riznice s aplikacijom HNB-a koja podržava poslove platnog prometa s inozemstvom. Integracija sustava osigurat će

automatizam plaćanja i evidentiranja izvršenih obveza u trenutku plaćanja.

Veza između Ministarstva financija i HNB-a uspostavljena je početkom 2011. godine kada su izvršena i prva testiranja razmjene dokumenata definiranih za potrebe obavljanja platnog prometa s inozemstvom. Slijede dorade aplikacija i završna testiranja da bi se sustav stavio u produkciju početkom 2012. godine.

Model jedinstvenog računa podrazumijeva uplatu svih prihoda i primitaka te izvršavanje svih rashoda i izdataka preko jednog računa uz pomoć sustava šifriranja. Svaka uplata i isplata putem jedinstvenog deviznog računa posebno se šifrira čime se osigurava prepoznavanje vrste prihoda i rashoda, pripadnost pojedinom proračunskom korisniku i odgovarajućem izvoru financiranja. Sam sustav državne riznice dizajniran je tako da informatički podržava klasifikacijski sustav državnog proračuna kod njegove pripreme i izvršavanja. Proračunskim klasifikacijama osigurana je transparentnost državnog proračuna s ugrađenim kontrolama kod planiranja i izvršavanja istog.

U prvoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa i automatizacije deviznog platnog prometa u HNB-u iz Privredne banke Zagreb d.d. prenosi se redovni devizni račun Ministarstva financija odnosno podračuni (partije) Ministarstva financija i podračuni (partije) proračunskih korisnika kojima su sredstva u cijelosti planirana u državnom proračunu, a platni promet s inozemstvom obavljaju preko sustava državne riznice (područna riznica) i deviznog računa u Privrednoj banci Zagreb d.d. U ovoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa i automatizacije deviznog platnog prometa u HNB-u na jedinstvenom deviznom računu planira se integracija 23 proračunska korisnika s 33 podračuna (partije) koji u sadašnjem procesu platnog promet s inozemstvom obavljaju preko deviznog računa u Privrednoj banci Zagreb d.d.

U drugoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa u HNB-u tijekom 2012. godine rješavat će se pitanje proračunskih korisnika koji imaju status područne riznice odnosno posluju preko sustava državne riznice i u postojećem procesu imaju podračun (partiju) u okviru redovnog deviznog računa Ministarstva financija u Privrednoj banci Zagreb d.d, a koji se neće moći integrirati na jedinstveni devizni račun, dakle, svi oni koji će iz određenih razloga zadržati podračun (partiju). Kod navedenih korisnika potrebno je napraviti analizu ugovornih odredbi prema kojima su računi regulirani. U ovoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa uključit će se i računi Ministarstva financija u ostalim poslovnim bankama.

U 2013. i 2014. rješavat će se automatizacija deviznog platnog prometa za proračunske korisnike koji nemaju pristup sustavu državne riznice i čija sredstva nisu u potpunosti planirana u državnom proračunu sukladno Zakonu o izvršavanju državnog proračuna, a svoje devizne obveze podmiruju preko podračuna (partije) u okviru redovnog deviznog računa Ministarstva financija u Privrednoj banci Zagreb d.d. Navedenim korisnicima osigurat će se pristup aplikaciji za obavljanje platnog prometa s inozemstvom u HNB-u.

Kao dio projekta integracije između informacijskih sustava državne riznice i informacijskih sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika uspostavljen je sustav upravljanja glavnim podacima tzv. MDM sustav (Master Data Management).

Cilj MDM sustava je uspostava jedinstvene baze matičnih podataka svih dobavljača i banaka bilo da se radi o domaćim ili inozemnim dobavljačima te centralno upravljanje istima. Rad u MDM sustavu obuhvaća tri procesa: proces kreiranja novog dobavljača, proces promjene postojećeg dobavljača i proces deaktivacije postojećeg dobavljača. Za vođenje MDM sustava u dijelu koji se odnosi na matične podatke dobavljača i banaka u Republici Hrvatskoj zadužena je Financijska agencija (FINA). Ministarstvo financija je od svibnja 2011. godine preuzelo od FINA-e poslove koji se odnose na matične podatke inozemnih dobavljača i inozemnih banaka. Inozemne dobavljače prenesene iz SAP sustava državne riznice u MDM sustav matičnih podataka potrebno je ažurirati ili deaktivirati u slučajevima kada se isti ubuduće neće koristiti u deviznom platnom prometu. Također su preuzeti poslovi kreiranja novog inozemnog dobavljača na zahtjev korisnika proračuna u sustavu državne riznice. Kreiranje dobavljača obavljat će djelatnici Ministarstva financija do trenutka integracije informacijskog sustava proračunskog korisnika i informacijskog sustava državne riznice, nakon čega integrirani proračunski korisnik kreiranje dobavljača obavljati direktno u centralnom MDM sustavu. Od 2012. godine Ministarstvo financija će, nakon ažuriranja baze i nakon povezivanja informacijskih sustava, obavljati poslove ažuriranja i deaktiviranja dobavljača te poslove nadzora i održavanje baze kod inozemnih dobavljača i inozemnih banaka.

1.1.2. Osiguranje primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvode se fiskalna pravila i pravila za jačanje fiskalne discipline koja detaljno definiraju pravila odgovornog fiskalnog ponašanja na svim razinama. Ključno je u definiranju fiskalnih pravila da ona trebaju biti vjerodostojna kako bi se njihovom primjenom ostvarile zahtijevane fiskalne prilagodbe i doveo javni dug na održivu razinu. Uz fiskalna pravila, Zakon sadrži i druga pravila vezana uz procjenu fiskalnog učinka, stvaranje obveza iznad iznosa utvrđenog proračunom i uvođenje prethodnih kontrola u proces izvršavanja proračuna. Nadalje, Zakonom se uvodi Izjava o fiskalnoj odgovornosti za čelnike svih razina te utvrđuje sustav nadzora i odgovornosti za povredu odredbi ovoga Zakona.

Dakle, Zakon definira fiskalna pravila za postizanje dugoročno održivih javnih financija koja su podijeljena u dva dijela. Prvi dio usmjeren je na provođenje fiskalne konsolidacije u narednim godinama s ciljem smanjenja državne potrošnje. Cilj je da se ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom bruto domaćem proizvodu smanjuju za najmanje 1 postotni bod godišnje i to do trenutka kada primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu bude jednak nuli ili pozitivan. Ispunjavanjem prvog pravila postiže se potrebna inicijalna konsolidacija prije uvođenja dugoročnog fiskalnog pravila. Drugi dio odnosi se na očuvanje održivih fiskalnih pozicija i rezultata provedbe fiskalne konsolidacije na način da se dugoročno cilja ciklički prilagođeni primarni fiskalni saldo općeg proračuna na razini nula ili u pozitivnom iznosu s direktnim utjecajem na stabilizaciju i smanjivanje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu. Ovo pravilo omogućuje da u uvjetima u kojima je gospodarski rast iznad potencijalnog rasta, rashodi ne bi smjeli porasti na temelju prihoda, koji iz te razlike proizlaze, a u obrnutom slučaju rashodi ne bi trebali toliko pasti, koliko bi to stvarna razina prihoda sugerirala. Na ovaj način fiskalna politika ostvaruje svoju primarnu zadaću, a to je da ima stabilizirajuću ulogu na gospodarstvo.

Primjena fiskalnih pravila kontinuirano će se pratiti i o njima će se izvještavati

polugodišnje i godišnje uz polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna. U 2012. godini Ministarstvo financija će po prvi puta izraditi polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za prvih šest mjeseci 2012. godine, a u 2013. godini godišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za 2012. godinu sve s ciljem povećanja transparentnosti i predvidljivosti fiskalne politike.

Zakonom se također utvrđuju i pravila za jačanje fiskalne odgovornosti. Prvo pravilo vezano je uz reguliranje stvaranja obveza iznad plana. Proračunskom korisniku državnog proračuna se u slučaju stvaranja obveza s dospijećem iznad visine predviđene državnim proračunom visina financijskog plana u sljedećoj proračunskoj godini umanjuje za iznos stvorenih obveza iznad visine predviđene državnim proračunom. Na ovaj način želi se potaknuti još odgovornije planiranje proračunskih sredstava te se želi još jače naglasiti potreba odgovornog financijskog planiranja i upravljanja financijskim sredstvima. Drugo pravilo vezano je uz procjenu fiskalnog učinka propisa koja je jedan od ključnih instrumenata dobrog fiskalnog upravljanja. Ona nam omogućava anticipiranje i kontrolu buduće potrošnje te povećava transparentnost procesa donošenja odluka. Prijedlozi uredbi, drugih propisa i akata koje donosi Vlada Republike Hrvatske te prijedlozi zakona i akata koje Vlada predlaže na donošenje Hrvatskom saboru, ne mogu biti doneseni odnosno utvrđeni bez mišljenja Ministarstva financija na Iskaz o procjeni fiskalnog učinka. Analizom fiskalnih učinaka propisa pridonosi se točnijem planiranju proračuna, ali i podizanju kvalitete samih zakonskih rješenja.

Zakonom o proračunu i Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru propisana je odgovornost čelnika za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola, ali je nedostajala obveza samoprocjene rada sustava u cjelini te instrument kojim bi se ta provjera na standardiziran način obavljala kod svih korisnika. Upravo se Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvodi Izjava o fiskalnoj odgovornosti koju potpisuju svi čelnici od ministara, preko načelnika/gradonačelnika i župana do ravnatelja koja služi kao dokaz zakonitog, namjenskog i svrhovitog korištenja financijskih sredstava te učinkovitog i djelotvornog funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Kako bi se svima na koje se odnose odredbe Zakona o fiskalnoj odgovornosti olakšalo davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti te kako bi taj postupak bio jednoobrazan kod svih korisnika donesena je Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila kojom je detaljno propisan izgled i sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Želeći naglasiti da se davanje Izjave ne temelji na samom potpisivanju za to predviđenog obrasca, sastavni dio Uredbe je i Upitnik o fiskalnoj odgovornosti kao svojevrsni putokaz prilikom davanja Izjave. Popunjeni Upitnik je formalni preduvjet za davanje Izjave, ali njegov osnovni zadatak je pomoći čelnicima prilikom samoprocjene korištenja sredstava i funkcioniranja sustava financijskih kontrola. Upitnik se sastoji od pitanja podijeljenih u četiri područja (planiranje, izvršavanje, računovodstvo, javna nabava i izvještavanje) koja omogućavaju da se prilikom davanja Izjave usmjeri na ono što je značajno za sustav u cjelini. Da bi se moglo procijeniti postupa li se i do koje mjere u skladu s propisani zakonodavnim okvirom, tijekom cijele proračunske godine provode se testiranja po pitanjima iz Upitnika. Uz svako pitanje u Upitniku obveznika se upućuje na način samotestiranja te se navode odgovarajući dokazi (preslika odnosno

referenca pregledane poslovne dokumentacije).

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sastavlja se svake godine za prethodnu proračunsku godinu i to za razdoblje u kojem je čelnik obnašao dužnost, a u skladu s hijerarhijskim odnosom unutar organizacijske klasifikacije. Izjava se po prvi put sastavlja za 2011. u 2012. Za tu Izjavu testiraju se aktivnosti koje su se provodile u 2011. bez obzira na to što su se one mogle odnositi na 2010. ili 2012.

U 2012. godini Ministarstvo financija provjerit će formalni sadržaj Izjave i Upitnika za 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i razdjele organizacijske klasifikacije državnog proračuna odgovorne Vladi Republike Hrvatske. Provjeravat će se jesu li svi oni dostavili Izjavu i Upitnik te jesu li Izjave i Upitnici popunjeni u skladu s Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

Daljnja mjera usmjerena na učinkovito upravljanje javnim financijama i unaprjeđenje u provođenju fiskalne politike, a u vezi s provedbom Zakona o fiskalnoj odgovornosti, bilo je osnivanje Odbora za fiskalnu politiku kojega je Vlada Republike Hrvatske osnovala odlukom na sjednici održanoj 25. ožujka 2011. Odbor za fiskalnu politiku kao stručno i neovisno tijelo pridonosit će unaprjeđenju sustava javnih financija i praćenju primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti.

Sedam članova Odbora su osobe s priznatim osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom iz područja fiskalne politike koje biraju institucije iz kojih dolaze (Ekonomski institut Zagreb, Institut za javne financije, Hrvatska narodna banka, Državni ured za reviziju, ekonomski fakulteti i Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

Zadaće Odbora prvenstvo će se odnositi na razmatranje i procjenu primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti, u prijedlogu državnog proračuna, u prijedlogu polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna odnosno tijekom svih faza proračunskog procesa. Poštivajući načelo transparentnosti koje je iznimno važno zbog uvida javnosti i svih zainteresiranih u rad Odbora, Odbor će o zauzetim stajalištima informirati javnost.

Radi unapređenja sustava stambene štednje i mirovinske reforme nastavit će se rad na povezivanju informacijskog sustava Ministarstva financija s aplikacijom FINA-e. Time će se osigurati integracija računa stambenih štediša i članova dobrovoljnih mirovinskih društava. Također, omogućit će se i kontrola matičnih podataka u svrhu postizanja jedinstvene identifikacije stambenih štediša i članova dobrovoljnih mirovinskih društava.

1.1.3. Učinkovito upravljanje Registrom koncesija

Aktivnosti i djelokrug rada u području koncesija u razdoblju 2008. - 2010. obilježen je stupanjem na snagu novog Zakona o koncesijama te novoga Pravilnika o ustroju i vođenju Registra koncesija. Osim navedenog obavljene su značajne aktivnosti na području usklađenja sektorskih zakona sa Zakonom o koncesijama. Zakon o koncesijama donesen je u cilju jačanja efikasnosti i transparentnosti sustava koncesija u Republici Hrvatskoj te utvrđivanja jasne koordinativne uloge Ministarstva financija kao nositelja politike koncesija u Republici Hrvatskoj.

Zakon o koncesijama u potpunosti usklađuje sustav koncesija s Direktivama EU koje propisuju pravnu stečevinu vezanu za koncesije, a koja u većini proizlazi iz Direktiva 2004/18/EZ i 2004/17/EZ. Ovime je Republika Hrvatska ispunila jedno od osnovnih mjerila za zatvaranje poglavlja 5.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 31. srpnja 2008. Odluku o osnivanju Radnog tijela za rješavanje problematike koncesija na području Republike Hrvatske, koje je zaduženo provoditi usvojeni Plan aktivnosti i mjera kojima se doprinosi stvaranju efikasnog sustava koncesija. Radno tijelo održalo je osam sastanaka od dana osnivanja, na kojima su usvojeni zaključci o poduzimanju nadzora nad koncesionarima koji imaju evidentiran dug s osnova naknade za koncesiju, prema podacima iz Registra koncesija.

Rezultat dobre suradnje nadležnih inspekcijskih službi s nadležnim resorima, davateljima koncesija, tijekom provođenja nadzora ispravnosti obračuna i uplate koncesijskih naknada, pozitivno se reflektira i na ostvarene prihode od naknada za koncesiju, kao i izrečenih kazni.

Provođenje zaključka sa sastanka Radnog tijela tijekom 2010. godine imalo je značajan utjecaj na nastavak aktivne suradnje nadležnih inspekcijskih tijela i davatelja koncesija kod provedbe financijskog i inspekcijskog nadzora nad koncesionarima.

Daljnje koristi koje se očekuju od Registra koncesija prvenstveno se odnose na nadzor, naplatu i kontrolu te upravljanje državnom imovinom, a samim time doprinijet će se smanjenju negativnih pojavnosti na području koncesija.

Efikasnost mjera koje je provodilo i provodi Ministarstvo financija, a koje su prije svega usmjerene jačanju discipline kako davatelja koncesija tako i koncesionara donijele su pozitivne pomake u području koncesija tijekom promatranog razdoblja.

1.1.4. Unaprjeđenje procesa davanja suglasnosti na prijedloge projekata javno-privatnog partnerstva

Javno-privatno partnerstvo (JPP) definira se kao dugoročan ugovorni odnos između javnog i privatnog partnera s ciljem realizacije kapitalnih investicijskih projekata, najčešće objekata javne infrastrukture u cilju pružanja javnih usluga krajnjim korisnicima ili pak omogućavanja javnom tijelu da pruža javne usluge iz svoje nadležnosti.

Zakonom o javno-privatnom partnerstvu (ZJPP) određen je postupak pripreme, predlaganja i odobravanja prijedloga JPP projekata. Postupak se provodi u tri faze: odobravanje projektnog prijedloga, odobravanje dokumentacije za nadmetanje za odabir privatnog partnerstva i odobravanje konačnog nacrta ugovora o JPP.

ZJPP također posebno uređuje osnivanje i nadležnosti Agencije za javno-privatno partnerstvo (AJPP) kao središnjeg tijela nadležnog za JPP te definira tijelo zaduženo za nadzor JPP projekata te ustroj i vođenje registra ugovora o JPP. ZJPP također određuje tijela nadležna za analizu i odobravanje prijedloga JPP projekata, a između

ostalog i Ministarstvo financija kao najvažniju instituciju nakon AJPP bez čije suglasnosti niti jedan prijedlog JPP projekta ne može dobiti konačno pozitivno rješenje AJPP.

Ministarstvo financija daje suglasnost o sukladnosti prijedloga projekta s proračunskim projekcijama i planovima te fiskalnim rizicima i ograničenjima propisanim posebnim propisima kao i o financijskoj i fiskalnoj održivosti prijedloga projekta.

U narednom razdoblju Ministarstvo financija će jačanjem administrativne sposobnosti unutarnjih ustrojstvenih jedinica i djelatnika te reguliranjem jasnih unutarnjih postupovnih pravila i mehanizama unaprijediti proces davanja suglasnosti na prijedloge JPP projekata.

1.1.5. Kontinuirano unapređenje kvalitete i učinkovitosti analize i praćenja poslovanja trgovačkih društava u državnom vlasništvu

Ministarstvo financija prati i analizira poslovanje trgovačkih društava u državnom vlasništvu (trgovačkih društva u većinskom državnom vlasništvu i trgovačkih društava od posebnog državnog interesa). Do 2010. godine Ministarstvo financija je izrađivalo i podnosilo Vladi Republike Hrvatske Izvješće o poslovanju trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu (izvješće za 21 trgovačko društvo u većinskom državnom vlasništvu). Od 2010. Ministarstvo financija izrađuje i podnosi Hrvatskom saboru Izvješće o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa. Predmetno izvješće je materijal koji sadrži analizu poslovanja 69 društava/grupa (uključuje 21 trgovačko društvo u većinskom državnom vlasništvu)

1.1.6. Daljnji razvoj makroekonomskih statistika

U narednom razdoblju nastavit će se intenzivan rad na razvitku svih onih statističkih proizvoda iz domene nacionalnih računa koji podižu kvalitetu već dosad proizvedenih, objavljenih i u Eurostat dostavljenih makroekonomskih podataka.

Na svjetskoj razini, a naročito u okviru Europske unije, važnost statistike javnih financija i s njom povezanih statistika te zahtjevi prema njima za kvalitetne i pouzdane podatke posebno su povećani u okolnostima svjetskih ekonomskih poremećaja nastalih u 2008. godini i kasnije. U tom smislu, u 2011. godini nastavlja se jačanje uloge i ovlasti Eurostata kao statističkog tijela Europske komisije.

U Ministarstvu financija fiskalna se statistika temelji na međunarodnim metodologijama – metodologiji statistike javnih financija Međunarodnoga monetarnog fonda GFS 2001 i europskoj statističkoj metodologiji ESA 95.

Metodologija GFS 2001 primjenjuje se za statističko izvještavanje već u dugogodišnjem trajanju (odnosno još ranije prethodna metodologija GFS 1986). Zahtjevi metodologije ispunjeni su u znatnoj mjeri iako još ne u potpunosti, što je uvjetovano raspoloživošću izvornih podataka.

Proces uvođenja metodologije ESA 95 u Ministarstvu financija započeo je 2005. godine, u sklopu procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Razvoj se

odvija u suradnji s Državnim zavodom za statistiku i Hrvatskom narodnom bankom, u skladu s potpisanim Sporazumom o suradnji na području statistike nacionalnih računa i s njom povezanih statistika, kojim su utvrđene i nadležnosti za određene statistike.

Prema Sporazumu o suradnji, Ministarstvo financija je, uz ostalo, nadležno za izradu nefinancijskih računa opće države zajedno s Državnim zavodom za statistiku (DZS), za izradu Fiskalnog izvješća u suradnji s DZS-om i HNB-om, za izradu transmisijske tablice tromjesečnog izvješća o dugu prema kriteriju iz Maastrichta itd., a također su utvrđene i njegove obveze u dostavi izvornih podataka za potrebe DZS-a i HNB-a.

U proteklom razdoblju postignuti su značajni rezultati u smislu usvajanja metodologije, usuglašavanja i izrade jedinstvenih klasifikacija, osiguravanja izvora podataka i same izrade statistika. Izrađen je dio nacionalnih računa (u različitoj duljini vremenskih serija) i ispunjen dio obveza dostave preliminarnih transmisijskih tablica Eurostatu (HNB i DZS), dok Ministarstvo financija od 2006. godine izrađuje i dostavlja Fiskalno izvješće koristeći metodologiju ESA 95 (u 2005. godini također je podneseno, ali s podacima po metodologiji GFS 2001). U proteklom razdoblju DZS obavio je dvije veće revizije koje su rezultat metodološke uskladbe sa standardom ESA 95, što je u konačnici rezultiralo revizijom serije podataka nefinancijskih sektorskih računa za razdoblje 2002. - 2009., a time i nefinancijskih sektorskih računa opće države koji se koriste kao ulazni podaci za izradu Izvješća o prekomjernom dugu i deficitu. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji obveza izrade Izvješća na izričit zahtjev Europske komisije mora prijeći u nadležnost DZS-a. Fiskalno izvješće dosad je temeljeno isključivo na administrativnim podacima raspoloživim u Ministarstvu financija. U tijeku su aktivnosti putem kojih bi se u suradnji s DZS-om i HNB-om imala postići izrada povijesnog dijela Fiskalnog izvješća na temelju podataka nacionalnih računa (nefinancijskih i financijskih), u skladu sa zahtjevima Eurostata. Poduzeti su i daljnji koraci u pravcu prilagođavanja izvora podataka zahtjevima metodologije ESA 95, kao na primjer izmjene računskog plana za proračune i proračunske korisnike s odgovarajućom razradom podataka te izmjene u postupku izvršavanja proračuna kojima se približava mogućnosti primjene obračunskog načela zahtijevanog metodologijom ESA 95.

Radi realizacije ove i drugih preostalih zadaća u sklopu prilagodbe zahtjevima europske statistike, Ministarstvo financija u 2012. godini nastavit će s dosadašnjim aktivnostima u suradnji s DZS-om i HNB-om, i to prije svega na dovršenju rada ujednačavanja klasifikacija, zatim daljnjoj analizi i prilagođavanju raspoloživih administrativnih izvora podataka zahtjevima metodologije te će se kompilirati podaci nefinancijskih računa s DZS-om.

1.1.7. Jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru

Daljnji razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru uključuje razvoj metodologije i standarda rada u području sustava unutarnjih financijskih kontrola, unaprjeđenje kvalitete izobrazbe unutarnjih revizora i osoba zaduženih za financijsko upravljanje i kontrole te praćenje kvalitete sustava unutarnjih financijskih kontrola.

S obzirom da se aktualna Strategija razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u

javnom sektoru odnosi na razdoblje 2009. - 2011., a sadrži dugoročne ciljeve razvoja, u 2012. godini planira se izraditi akcijski plan mjera daljnjeg razvoja ovoga sustava u skladu s dugoročnim ciljevima iz Strategije za razdoblje 2009. - 2011.

Razvoj metodologije i standarda rada u području sustava unutarnjih financijskih kontrola obuhvatit će, između ostaloga, ažuriranje postojećih priručnika, uputa i smjernica, ali i izradu novih s ciljem da metodologija rada prati aktualni razvoj unutarnjih financijskih kontrola.

Unaprjeđenje kvalitete izobrazbe unutarnjih revizora i osoba zaduženih za financijsko upravljanje i kontrole obuhvatit će izobrazbu unutarnjih revizora te osoba zaduženih za financijsko upravljanje i kontrole kroz programe stručne izobrazbe, seminare i radionice u cilju daljnjeg usavršavanja njihovih znanja i vještina.

Provjera kvalitete sustava financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije obavljat će se s ciljem odgovarajućeg praćenja provedbe preporuka i njihova usklađenja kod korisnika proračuna, a u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada. Provjera kvalitete sustava unutarnjih financijskih kontrola provodit će se putem periodičnih izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola za Vijeće PIFC-a i putem Objedinjenog godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola za Vladu RH. U planu je obavljanje vanjske procjene kvalitete rada unutarnjih revizora od strane Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.1.1. Unapređenje proračunskih procesa i sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika	1.1.1.1. Informacijski sustav praćenja i izvještavanja o provedbi programa državnog proračuna	Praćenjem provedbe programa osigurat će se efikasnije upravljanje proračunskim sredstvima i razviti sustav odgovornosti za postignute rezultate	%	0	MFIN	60	100	100
	1.1.1.2. Povećanje broja uključenih tijela u jedinstveni informacijski sustav financijskog upravljanja (FMIS)	Uključivanjem pojedinačnih tijela državne uprave u jedinstveni sustav doprinosi se efikasnijem upravljanju proračunskim sredstvima	Broj	3	MFIN	12	19	25
	1.1.1.3. Uvođenje jedinstvene metodologije upravljanja incidentima	Uvođenjem metodologije i alata za upravljanje incidentima osigurat će se efikasno i pravodobno upravljanje incidentima te rješavanje istih	%	70	MFIN	100	100	100
	1.1.1.4. Uvođenje metodologije upravljanja promjenama	Uvođenjem metodologije upravljanja promjenama postići će se strukturirani pristup promjenama komponenata informatičkih sustava i procesa Riznice	%	70	MFIN	100	100	100
	1.1.1.5. Revidiranje postojećih programa za analizu sustava stambene štednje i mirovinske reforme.	Povezivanje informacijskog sustava Ministarstva financija s drugim tijelima državne uprave radi unapređenja sustava stambene štednje i mirovinske reforme	%	30	MFIN	60	80	100
1.1.2. Osiguranje primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti	1.1.2.1. Provjeren formalni sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovrnosti i Upitnika o fisklanoj odgovornosti za sve obveznike sukladno rokovima danim u Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila	Ministarstvo financija provjerava formalni sadržaj za 579 jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave i razdjele organizacijske klasifikacije državnog proračuna odgovorne Vladi Republike Hrvatske	%	0	MFIN	100	100	100
	1.1.2.2. Izrađen godišnji i polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila u skladu sa rokovima danima u Zakonu o fiskalnoj odgovornosti	U 2012. Ministarstvo financija po prvi puta izradit će polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za prvih šest mjeseci 2012., a u 2013. i godišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za 2012. godinu	%	0	MFIN	100	100	100

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.1.2. Osiguranje primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti	1.1.2.3. Zadovoljena fiskalna pravila određena Zakonom o fiskalnoj odgovornosti	Ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom BDP-u godišnje će se smanjivati za najmanje 1 postotni bod do trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan.	Broj	0	MFIN	1	1	1
1.1.3. Učinkovito upravljanje Registrom koncesija	1.1.3.1. Kontinuirano provođenje Politike koncesija sukladno Zakonu o koncesijama	Praćenje prihoda državnog proračuna po osnovi nakande za koncesiju i provođenje kontrole naplate naknada za koncesiju, jačanje discipline davatelja koncesija i koncesionara	%		MFIN	100	100	100
	1.1.3.2. Nastavak rada Radnog tijela	Provođenje financijskog i inspekcijskog nadzora koncesionara, nadzor naplate naknada za koncesiju, upravljanja državnom imovinom	%		MFIN	100	100	100
1.1.4. Unaprjeđenje procesa davanja suglasnosti na prijedloge projekata javno-privatnog partnerstva	1.1.4.2. Efikasnija analiza i ocjena fiskalnih učinaka i rizika JPP projekata broj odobrenih projekata	Vodič (standardizirana metodologija) za analizu i ocjenu fisklanih učinaka i rizika JPP projekata	Broj	1	MFIN	4	4	4
1.1.5. Kontinuirano unapređenje kvalitete i učinkovitosti analize i praćenja poslovanja trgovačkih društava u državnom vlasništvu	1.1.5.1.Izrada Izvještaja o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa	Izvještaj pruža osnovne podatke i obilježja poslovanja trgovačkih društava od posebnog državnog interesa	Broj	1	MFIN	1	1	1
1.1.6. Daljnji razvoj makroekonomske statistike	1.1.6.1. Opća ocjena Eurostata i Europske komisije o stupnju usklađenosti statistika s metodološkim zahtjevima i drugim zahtjevima Eurostata za kvalitetu i pravovremenost podataka	Opća ocjena kao najčešća vrijednost ili po mogućnosti prosjek ocjena danih od strane Eurostata i Europske komisije na raznim razinama razrade (prilikom podnošenja podataka, izvještavanja o usklađenosti, ekspertnih posjeta, Izvješća o napretku i sl.) da j	stupanj ili opisno	(zasad se ne raspolaže ocjenama za sve sastavnice)	Eurostat i Europska komisija	bez ocjena "nije usklađeno" za pojedine sastavnice	bez ocjena "nije usklađeno" za pojedine sastavnice	bez ocjena "nije usklađeno" za pojedine sastavnice
1.1.7. Jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru	1.1.7.1. Ažurirani i/ili izrađeni dokumenti iz područja metodologije rada	Ažurirat će se i/ili izraditi smjernice, upute, priručnici s ciljem da metodologija rada prati aktualni razvoj unutarnjih financijskih kontrola	Broj	7	SHJ	9	11	13

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.1.7. Jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru	1.1.7.2. Broj održanih ciklusa izobrazbe unutarnjih revizora (obvezni modul)	Izobrazba će unutarnjim revizorima omogućiti obavljanje poslova u skladu s međunarodnim standardima i najboljom praksom.	Broj	2	SHJ	2	2	2
	1.1.7.3. Broj održanih seminara i radionica za unutarnje revizore	Seminari i radionice će unutarnjim revizorima omogućiti daljnje usavršavanje znanja i vještina potrebnih za obavljanje unutarnje revizije	Broj	5	SHJ	5	5	5
	1.1.7.4. Broj održanih seminara i radionica iz područja financijskog upravljanja i kontrola	Seminari i radionice će osobama zaduženim za razvoj financijskog upravljanja i kontrola omogućiti daljnje usavršavanje znanja i vještina potrebnih za razvoj sustava	Broj	5	SHJ	5	5	5
	1.1.7.5. Provođenje vanjske procjene kvalitete rada unutarnjih revizora	Na temelju upitnika za obavljanje vanjske procjene kvalitete rada unutarnje revizije SHJ će istu obaviti kod korisnika proračuna	Broj		SHJ	1	2	3

1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda

Stabilnost javnih financija osigurava se prikupljanjem prihoda pravednom i jedinstvenom primjenom zakona. Potrebno je osigurati da obveze plaćanja poreza i drugih javnih davanja poštuju sve pravne i fizičke osobe sukladno zakonima, uz što manji trošak i za obveznike i za državu. Tako prikupljeni prihodi omogućuju financiranje javnih usluga koje država pruža svojim građanima i subjektima u gospodarstvu. Temeljni cilj poreznog postupka je ispunjavanje porezne obveze. U svakom slučaju porezni obveznici će pružati manji otpor plaćanju poreza ako lako mogu razumjeti što se od njih zahtjeva, ako su pojedini obrasci koje su dužni ispuniti jednostavni i dobro pojašnjeni. Porezna uprava Ministarstva financija će u narednom razdoblju raditi na pojednostavljenju poreznih postupaka i to prvenstveno onih koje koristi veliki broj poreznih obveznika. Kako bi se povećala efikasnost prikupljanja fiskalnih prihoda potrebno je kontinuirano unapređivati sustav kako bi porezni obveznici lakše ostvarivali svoja prava i ispunjavali svoje obveze. Aktivnostima Porezne uprave osigurava se adekvatan priljev sredstava u državni proračun, dosljedna i ujednačena primjena propisa koji doprinose zaštiti i sigurnosti poreznih obveznika.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.2.1. Unaprjeđenje usluga poreznim obveznicima

Elektroničke usluge Porezne uprave - ePorezna namijenjene su svim poreznim obveznicima u Republici Hrvatskoj. Elektroničke usluge omogućuju elektroničku komunikaciju s obveznicima korištenjem Interneta kao komunikacijske infrastrukture. U sklopu elektroničkih usluga odvija se sigurna razmjena elektroničkih dokumenata između poreznog obveznika i Porezne uprave. Prednosti upotrebe elektroničkih usluga su višestruke: ušteda vremena (nema potrebe fizičkog odlaska u ispostave), mogućnost komunikacije sa Poreznom upravom (24 sata dnevno, 365 dana godišnje), transparentno poslovanje s tijelima državne uprave te mogućnost korištenja posrednika i za elektroničko poslovanje.

U sklopu elektroničkih usluga Porezne uprave - ePorezna trenutno su dostupne sljedeće elektroničke usluge:

- PKK (porezno knjigovodstvena kartica koja omogućuje uvid u Poreznu knjigovodstvenu karticu poreznog obveznika),
- Obrazac PDV (podnošenje mjesečnog ili tromjesečnog PDV obrasca),
- Obrazac PDV-K (podnošenje obrasca PDV-K – konačni obračun PDV),
- Obrazac PD (podnošenje obrasca PD – porez na dobit),
- Obrazac SR (podnošenje obrasca SR – obračun spomeničke rente),
- Obrazac TZ (podnošenje obrasca TZ - obračun turističke zajednice),
- Obrazac ID (podnošenje ID obrasca),
- Obrazac IDD (podnošenje IDD obrasca).

U narednom razdoblju proširit će se internetske usluge što uključuje:

- Uspostavu sustava ePPPO (dostava podatka o porezno priznatima premijama osiguranja, servis za poslodavce i osiguravatelj),
- Uspostavu sustava eID-1 (prihvat podatka iz ID-1 obrasca putem interneta)
- Uspostavu sustava eIP (prihvat podataka iz IP obrasca putem interneta)

Kako bi se olakšalo, pojednostavilo i ubrzalo ispunjavanje obveza poreznih obveznika internet stranica Porezne uprave će se redizajnirati čime će se omogućiti jednostavan i brz pristup svim potrebnim podacima. Mrežna infrastruktura Porezne uprave podići će se na vrlo visoku razinu i to će omogućiti da usluge Porezne uprave budu dostupne najširem krugu korisnika.

U narednom razdoblju unaprijedit će se Kontakt centar tako da će porezni obveznik moći ostvariti kontakt sa savjetnicima za pojedinu vrstu poreza. Uz jačanje internet usluga nastavit će se i s pružanjem informacija poreznim obveznicima u pisanom obliku i u obliku brošura koje će se besplatno dijeliti u prostorijama Porezne uprave i na drugi prikladan način.

1.2.2. Pojednostavljenje postupka oporezivanja

Temeljni cilj poreznog postupka je izvršenje porezne obveze. Što je postupak oporezivanja jednostavniji to su veći izgledi da će ostvariti svoju svrhu. Porezna uprava će u narednom razdoblju raditi na pojednostavljenju poreznih postupaka i to ponajprije onih koji se odnose na veliki broj poreznih obveznika.

U provedbi reforme državne uprave, a time i modernizacije Porezne uprave naglasak je stavljen na informatizaciju državne uprave u cijelosti, koja bi rezultirala stvaranjem mrežne državne uprave. Kroz umreženu državnu upravu informacije potrebne za pravovremenu provedbu upravnih, poreznih i kaznenih postupaka, razmjenjivale bi se postavljenim informatičkim kanalima. Glavnu zapreku informatizaciji državne uprave predstavljalo je nepostojanje jedinstvenog identifikatora za upis osoba u službene evidencije. U tom dijelu kao odgovor rješavanju uočenog problema zaživjela je ideja osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) kao jedinstvenog identifikatora za upis osoba u službene evidencije.

Normativne pripreme izvršene su tijekom 2008. godine, dok je 2009. godinu obilježila dodjela OIB-a svim obveznicima broja te upis OIB-a u sve službene evidencije o osobama i o imovini. Kroz stvorene preduvjete jedinstvenog upisa svih osoba putem OIB-a uspostavljat će se daljnji sustav umrežavanja. Umrežavanjem podataka olakšat će se postupci koje građani vode pred tijelima javne vlasti s obzirom da će se podaci potrebni za ostvarivanje prava razmjenjivati informatičkim putem. Nadalje, umrežavanjem podataka omogućit će se praćenje vrijednosti imovine i ostvarenih primitaka radi praćenja prijavljivanja stvarno ostvarenih primitaka čime OIB i umrežena uprava postaju najznačajniji instrument u borbi protiv korupcije te uspostavi pravednog poreznog sustava.

Kroz stvaranje umrežene uprave na temelju informatičke razmjene podataka stvorit će se sustav objava signala o nabavkama imovine koju ne prate prikazani ostvareni primici. Na temelju tako dobivenih signala odabrat će se porezni obveznici kod kojih je potrebno provesti porezni postupak, uključujući i postupak poreznog nadzora radi procjene realno ostvarenih primitaka, a time i iskazivanja prave porezne osnovice. Navedeni postupci osigurat će provedbu načela pravednosti u postupku oporezivanja.

Postupcima određivanja i dodjeljivanja OIB-a te vođenjem Evidencije o OIB-u u Poreznoj upravi stvorena je baza podataka o osobnim identifikacijskim brojevima koja

se putem informatičke razmjene podataka iz različitih službenih evidencija u realnom vremenu ažurira s podacima o osobama.

Automatsko ažuriranje podataka o osobama omogućit će i znatne pomake u provedbi poreznih postupaka. Bilježenjem nastalih promjena (promjena prezimena, prebivališta, saznanja o nastupu smrti...) omogućit će se pokretanje poreznih postupaka bez potrebe manualnog rada službenika Porezne uprave. Zahvaljujući pravovremenim podacima o imovni poreznih obveznika omogućit će se praćenje iskazanih prihoda i primitaka i utvrđenih poreznih obveza, što će dugoročno jačati povjerenje u pravedan porezni sustav.

1.2.3. Unapređenje provođenja poreznog nadzora

Porezna uprava nastavit će već započete projekte na području poreznog nadzora kojima je cilj:

- ujednačavanje postupanja na razini cijele Porezne uprave,
- objektivni odabir poreznih obveznika za nadzor,
- veća učinkovitost nadzora onih poreznih obveznika koji predstavljaju najveći rizik na temelju provedene „analize rizika“,
- uvođenje i primjena računalnih alata za elektronički nadzor,
- kvalitetnije praćenje rezultata poreznog nadzora u aplikacijama Informacijskog
- sustava Porezne uprave

Unaprjeđenje poreznih postupaka u ispostavama izvršit će se temeljem dobrih iskustava stečenih od 2009. godine uvođenjem pod-odsjeka za PDV, kontrolu i analizu poreznih obveznika u velikim ispostavama. Ova je organizacijska promjena utjecala na učinkovitost i općenito jačanje administrativnih kapaciteta, bez stvarnog povećanja broja službenika u Poreznoj upravi jer je određeni broj referenata u ispostavama i inspektora u područnim uredima, koji su provodili porezni nadzor, raspoređen na nove poslove u pod-odsjecima.

Administrativni postupci za velike porezne obveznike znatno su unaprijeđeni. U Ispostavi za velike porezne obveznike u Područnom uredu Zagreb poreznim obveznicima se pristupa individualno, a u postupak se uključuju najstručniji službenici. Cilj nam je daljnje unaprjeđenje usluga za razmjerno mali broj velikih poreznih obveznika od kojih se ostvaruje najveća naplata poreznih prihoda.

Službenicima i rukovoditeljima ureda omogućit će se posebna edukacija radi stjecanja posebnih znanja i vještina u primjeni suvremenih tehnika potrebnih za obavljanje nadzora i kontrole u uredu, kao i za analizu rizika. Edukacija se djelomično već provodi u okviru europskih pretpristupnih programa PHARE i IPA. Naš je strateški cilj i prostorna konsolidacija organizacijske jedinice koja će biti nadležna za velike porezne obveznike, što je planirano projektom modernizacije Porezne uprave iz sredstava zajma Svjetske banke.
Izvršenje porezne obveze, kao i pravodobno podnošenje ispravnih poreznih prijava, temelj je našega sustava samostalnog utvrđivanja porezne obveze. Naš plan preoblikovanja poslovnih procesa usmjeren je k povećanju razine izvršenja poreznih obveza primjenom mjera za otkrivanje područja rizika i načela upravljanja rizicima.

Uz primjenu „analize rizika“ u poreznom postupku koji rezultira objektivnim odabirom

poreznih obveznika za nadzor i provođenje nadzora osuvremenit će se primjenom računalnog alata (ACL, SESAM, IDEA). „Elektroničkim nadzorom“ (e-audit) postupak nadzora će biti brži i učinkovitiji.

Kapacitete kojima raspolažemo u području poreznog nadzora koristit ćemo što je moguće racionalnije, obavljajući nadzor rizičnih poreznih obveznika.

Aplikaciju Informacijskog sustava Porezne uprave „Poslovi poreznog nadzora“ poboljšat ćemo radi dobivanja kvalitetnih informacija koje će koristiti rukovodstvu za donošenje poslovnih odluka i inspektorima za povećanje učinkovitosti nadzora.

1.2.4. Učinkovitija naplata poreznih prihoda

Gospodarska kriza koja je pogodila Hrvatsku prouzročila je porast broja poreznih obveznika koji ne podmiruju ili pravovremeno ne podmiruju svoje porezne obveze.

Porezna uprava, sukladno svojoj nadležnosti, provodi ovrhu radi naplate poreza i drugih javnih davanja od poreznog obveznika, primjenjujući odredbe Općeg poreznog zakona**,** Zakona o upravnom postupku i Ovršnog zakona**.** Ovrhu, kao oblik prisilne naplate, pokreće Porezna uprava kada sva druga sredstva nisu omogućila naplatu u redovnom postupku.

Povezanošću Porezne uprave s nositeljima imovinskih evidencija omogućit će se dobivanje podataka o imovini upisanoj u nadležne evidencije i to na temelju informatičke razmjene podataka. Imovina koja je ključni pokazatelj realnosti ispunjavanja i prijavljivanja poreznih obveza, prava na socijalna davanja te signal mogućih koruptivnih djela, kroz informatičku razmjenu podataka, putem sustava OIB-a, u Poreznoj upravi postaje poznat i dohvatljiv podatak.

Povezivanjem podataka iz različitih baza Porezne uprave omogućit će se pravovremeno uočavanje rizičnih poreznih obveznika koji imaju namjeru izbjegavati plaćanje poreznih obveza, a time i pravovremeno provođenje postupaka prisilne naplate što će omogućiti efikasniju naplatu.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.2.1 Unaprjeđenje usluga poreznim obveznicima	1.2.1.1. Povećanje broja dostupnih usluga putem e-servisa Porezne uprave	Povećanjem broja internetskih usluga poreznim obveznicima olakšava, pojednostavljuje i ubrzava izvršenje poreznih obveza	Broj	8	Informacijski sustav Porezne uprave	10	11	12
	1.2.1.2. Povećanje broja podnesenih poreznih prijava putem ePOREZNE	Povećanjem broja obveznih korisnika internetskih usluga osloboditi će se resursi koji vrše unos obrazaca za obavljanje poslova više razine	%	3	Informacijski sustav Porezne uprave	20	30	60
1.2.2. Pojednostavljenje postupaka oporezivanja	1.2.2.1. Povećan broj poreznih obveznika koji plaćaju poreze i doprinose na vrijeme i u ispravnim iznosima	Povećanje stope naplate poreza temeljeno na međunarodno priznatoj metodi za procjenu poreznog jaza	%	89 (podatak za 2008. godinu)	Deloitte: Projekt uspostave ključnih pokazatelja uspjeha u okviru RAMP-a	92	93	94
1.2.3. Unapređenje provođenja poreznog nadzora	1.2.3.1. Povećanje novoutvrđenih iznosa poreza u postupku nadzora po inspektoru	Primjenom elektroničkog alata povećati će se učinkovitost inspektora u nadzoru velikih obveznika (eAudit)	kn	3.200.000	Informacijski sustav Porezne uprave			4.000.000
1.2.4. Učinkovitija naplata poreznih prihoda	1.2.4.1. Povećanje naplate u ovršnom postupku	Pravovremeno pokretanje mjera ovršnih postupaka rezultirati će efikasnijom naplatom	%	32 (podatak za 2010. godinu)	Informacijski sustav Porezne uprave			40

1.3. Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina i trošarina te olakšavanje trgovine

Carinska uprava svojim djelovanjem pridonosi sigurnosti prekograničnog prometa roba i općenito globalnog lanca nabave. Također, svojim djelovanjem pridonosi i društveno-gospodarskom razvitku kroz naplatu javnih davanja te olakšavanje trgovine.

Potrebno je uzeti u obzir da su gospodarstvo i međunarodni trgovinski odnosi osnova društveno-gospodarskog blagostanja, ali i da su sami gospodarski subjekti te carinsko područje i njegovo stanovništvo u uvjetima globalizacije i liberalizacije postali znatno izloženiji prijetnji pojavama nezakonitosti i prekograničnog kriminaliteta.

Carinska uprava se prilagođava ovim i na globalnoj razini promijenjenim okolnostima svoga djelovanja što zahtjeva i modifikaciju strateškog poimanja uloge carinske službe. Takvo djelovanje Carinske uprave na razini strateško-načelnih opredjeljenja mora polaziti od imperativa uspostave ravnoteže između potrebe provedbe učinkovitih carinskih kontrola s jedne strane, te s druge strane, potrebe olakšavanja pouzdanim gospodarskim subjektima zakonite (legalne) trgovine i općenito, ukupnog carinskog poslovanja.

Carinska uprava preuzima sve značajniju i aktivniju ulogu u olakšavanju trgovine i stvaranju okruženja partnerskih odnosa s gospodarskim subjektima, a gospodarski subjekti uključeni u carinsko poslovanje opravdano očekuju stvaranje učinkovitih i ekonomičnih carinskih postupaka i pojednostavljenje carinskih formalnosti, odnosno pružanje brze i kvalitetne javne usluge kroz svrhovito i učinkovito carinsko postupanje.

Navedeno zahtjeva temeljitu promjenu pristupa u shvaćanju carinskog postupanja u kojem pouzdani gospodarski subjekti postaju partneri carinskoj službi u ostvarenju njenih zakonskih zadaća, a djelotvorno postupanje carinske službe u kontroli kretanja roba i provedbi sigurnosnih mjera ne predstavlja prepreku odvijanju legitimne trgovine.

Stoga je provedbu carinskog postupanja potrebno prilagoditi potrebama promicanja i ostvarivanja gospodarskog razvoja kroz olakšavanje trgovine i pojednostavljenje carinskih procedura i formalnosti te stvaranje okruženja partnerskih odnosa s pouzdanim gospodarskim subjektima uz istodobno osiguranje provedbe primjerenih i učinkovitih mjera carinskog nadzora.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.3.1. Osiguranje poštivanja plaćanja proračunskih prihoda iz nadležnosti Carinske uprave

Carinska uprava obavlja poslove praćenja naplate prihoda državnog proračuna po osnovi carine, posebnih poreza, trošarina, poreza na dodanu vrijednost i drugih davanja koja se, sukladno posebnim propisima, obračunavaju pri carinjenju robe te poduzima mjere za osiguranje njihove naplate, pri čemu carinska služba provodi provjere, obavlja verifikaciju registracije instrumenata osiguranja carinskog i poreznog duga i prati rokove važenja i korištenja instrumenata osiguranja carinskog i poreznog duga.

Carinska uprava može u skladu s uvjetima predviđenim u važećim propisima provesti sve provjere koje smatra potrebnim radi pravilne primjene carinskih i drugih propisa koji se odnose na unos, iznos, provoz, prijenos i posebnu uporabu robe koja se nalazi na carinskom području Republike Hrvatske, koja se kreće između carinskog područja Republike Hrvatske i trećih država te provesti provjere koje se odnose na prisutnost robe koja nema status domaće robe.

Carinske provjere, osim provjere na licu mjesta, temelje se na analizi rizika uz uporabu metoda automatske obrade podataka, sa svrhom identificiranja i određivanja stupnja rizika i razvoja potrebnih mjera za procjenu rizika, na osnovi kriterija razvijenih u Republici Hrvatskoj i, kada je to primjereno, na međunarodnoj razini. U tom smislu, Carinska uprava uspostavila je automatizirani sustav upravljanja rizicima početkom 2008. godine. Informatička potpora sustavu dostupna je na cjelokupnom području Republike Hrvatske.

Razvojem i primjenom sustava za upravljanje rizicima utemeljenog na zajednički definiranim kriterijima rizika te povezivanjem s ostalim podsustavima informacijskog sustava Carinske uprave poboljšat će se funkcionalnost i unaprijediti učinkovitost prikupljanja carinskih prihoda. Razvojem i primjenom podsustava selektivnosti omogućit će se odabir za pregled ili provjeru prijenosnog ili prijevoznog sredstva, robe i učesnika (fizičkih i pravnih osoba) u carinskome postupku izradom učinkovitih profila.

Razvojem podsustava ciljanog otkrivanja prijevara omogućit će se lakše prihvaćanje i obrada obavještajnih podataka te njihovo formaliziranje i analiza. Povećanjem broja mogućih uvjeta (kriterija) za izradu profila selektivnosti, a temeljem dodatnih informacija olakšat će se određivanje uvjeta (kriterija) za odabir prijenosnih ili prijevoznih sredstava, roba i sudionika (fizičkih i pravnih osoba) u carinskome postupku za pregled ili provjeru. U sustavu za upravljanje rizicima postojeći profili rizika djeluju u segmentu obrade jedinstvene carinske deklaracije (JCD). U sljedećem trogodišnjem razdoblju izradit će se određeni broj profila koji će obuhvatiti sve glavne kategorije carinskog poslovanja, uključujući i one temeljene na obradi obavještajnih podataka.

Izgradnjom aplikativnog modula A i B računa unutar postojećeg informacijskog računovodstvenog sustava omogućit će se evidencija i sustav izvješćivanja o stanju naplaćenih (A račun) i nenaplaćenih (B račun) potraživanja s osnova carine u određenom vremenskom razdoblju ili na određeni datum. Tradicionalna vlastita sredstva EU moraju se obračunavati i evidentirati na A i B računu s ciljem osiguravanja točnog izračuna, prikupljanja, plaćanja i kontrole potraživanja s osnova carine. Račun A je mjesečni izvještaj u koji se unose plaćeni iznosi, neplaćeni, ali osigurani i neosporavani iznosi, kao i plaćeni, ali osporavani iznosi. Račun B je kvartalni izvještaj u koji se unose neplaćeni iznosi, kao i iznosi koji su osigurani i osporavani. Iznosi utvrđeni na računu B su iznosi nakon provedenih naknadnih provjera, a knjiženi su na temelju odluka o naknadnim naplatama.

Uspostava A i B računa osigurat će pravilne postupke utvrđivanja, obračuna i naplate prihoda po osnovi carine, pravilno knjiženje istih, postupke stavljanja prikupljenih prihoda po osnovi carine na raspolaganje proračunu Europske unije, kao i učinkovitu

kontrolu i praćenje svih relevantnih postupaka u vezi s utvrđivanjem, obračunom i naplatom prihoda po osnovi carine. Isto tako omogućit će se sustavno izvješćivanje o slučajevima otkrivenih prijevara i nepravilnosti (OWNERS), kao i o slučajevima u kojima je izvršen otpis prihoda po osnovu carine (WOMIS).

1.3.2. Zaštita tržišta i društva kroz razvoj učinkovitog carinskog nadzora na cijelom carinskom području, kao i olakšavanje trgovine i stvaranje partnerstava s gospodarskim subjektima

Zaštita tržišta i društva u cjelini postiže se planiranjem i provođenjem aktivnosti usmjerenih na suzbijanje krijumčarenja komercijalnih i visokorizičnih roba i ljudi te sprječavanje carinskih i trošarinskih prijevara i prijevara vezanih uz posebne poreze.

Gore navedeno ostvaruje se:

- praćenjem i provođenjem ispitnih i izvidnih postupaka u predmetima prijevara,
- provođenjem mjera izvanredne kontrole putničkog i teretnog prometa, vozila i robnih pošiljaka, s aspekta krijumčarenja,
- koordiniranjem i provedbom operativnih akcija na suzbijanju krijumčarenja putem mobilnih ekipa,
- obavljanjem nadzora i kontrole uvoza, izvoza i provoza robe za koje su propisane posebne mjere u svrhu sigurnosti, zaštite zdravlja i života ljudi, životinja i bilja, zaštite kulturne baštine, nacionalnog blaga i zaštite intelektualnog vlasništva,
- podnošenjem prijave državnom odvjetništvu ili drugim tijelima nadležnim za pokretanje i provedbu kaznenog postupka,
- provođenjem dokaznih radnji na zahtjev državnog odvjetnika, a sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku i
- sudjelovanjem u međunarodnim aktivnostima i u provođenju međunarodnih projekata vezanih uz kontrolu kretanja robe, novca i ljudi.

Nastojeći olakšati ukupno carinsko poslovanje gospodarskim subjektima, Carinska uprava, sukladno temeljnim načelima prave stečevine Europske unije te najboljom praksom carinsko-pravnog postupanja zemalja članica europskog carinskog područja, pouzdanim gospodarskim subjektima odobrava raznovrsna povlaštenja u carinskom postupku, odnosno pojednostavljenja prilikom provedbe formalnosti u carinskim postupcima i postupanjima. Navedeno se pozitivno reflektira i na brže, jeftinije i jednostavnije obavljanje carinskih formalnosti i protok robe na graničnim prijelazima, odnosno graničnim carinskim ispostavama za one gospodarske subjekte koji ostvaruju navedena povlaštenja u carinskim postupcima, a poglavito u postupku provoza.

Pred Carinskom upravom predstoji zadaća primjene sustava ovlaštenog gospodarskog subjekta, koji pouzdanim gospodarskim subjektima na višoj i općoj razini treba omogućiti brojne pogodnosti u obliku olakšica pri carinskim kontrolama vezanim za osiguranje i sigurnost i/ili pojednostavnjenja predviđenih carinskim propisima. Pri tome valja uzeti u obzir i da primjena navedenog sustava kao općeg sustava koji pouzdanim gospodarskim subjektima jamči povlašteni status kod primjene carinskih propisa u europskom okruženju, podrazumijeva uspostavu jedinstvenog sustava elektronske razmjene podataka, informacija i općenito komunikacije između carinskih tijela država članica, kao i drugih uključenih subjekata.

1.3.3. Prilagodba Carinske uprave uvjetima rada u EU sukladno obvezama koji proizlaze iz procesa pristupanja

Uspostava e-okruženja, odnosno e-carine nedjeljivo je povezana sa konceptom koji ističe u prvom redu zahtjev povećanja učinkovitosti carinskih kontrola i osiguranje nesmetanog tijeka podataka. Time bi se omogućilo učinkovitije carinjenje, a smanjilo administriranje, pridonijelo borbi protiv prijevara, organiziranog kriminala i terorizma, zaštiti fiskalnih interesa, intelektualnog vlasništva, većoj sigurnosti robe i međunarodne trgovine te zaštiti zdravlja i okoliša uz istodobno pojednostavnjenje carinskih procedura i smanjenja troškova za carinu i gospodarstvenike.

Uzimajući u obzir gore navedeno, ali i obveze koje za Carinsku upravu proizlaze u pretpristupnom razdoblju, u bitnom se nameće zadatak uspostave EU kompatibilnih sigurnih, integriranih i interoperabilnih elektronskih sustava za razmjenu podataka. Podaci koji se razmjenjuju su podaci carinskih deklaracija, popratnih isprava i potvrda, sustava provoznog postupka, sustava za uvoz i izvoz, sustava koji omogućava postupak odobravanja za ovlaštene gospodarske subjekte i sustava identifikacije i registracije gospodarskih subjekata. Na ovaj način uvode se sustavi koji su interoperabilni i omogućavaju nesmetan tijek podataka iz jednoga sustava u drugi na području čitave Europske unije i cjelokupno poslovanje s carinskim tijelima na cijelom području Europske unije, uzimajući u obzir postojeće zajedničke ili nacionalne sustave.

Uspostava navedenih sustava ima za cilj, između ostaloga, olakšavanje provoznog, uvoznih i izvoznih postupaka, smanjenje troškova i ubrzanje postupka carinjenja, usklađivanje jedinstvenog pristupa kontroli robe, pomoć pri osiguravanju pravilnog prikupljanja svih carinskih i drugih davanja, brzu izmjenu i ponovnu uporabu podataka u vezi s međunarodnim lancima nabave te osiguranje njihovog nesmetanog tijeka.

U narednom razdoblju izgradit će se aplikacija za obradu JCD-a s novim funkcionalnostima usklađenim s EU preporukama. Na taj način omogućit će se interoperabilnost navedenog sustava sa odgovarajućim IT sustavima Europske unije i učinkovitije praćenje poslovnog procesa carinjenja robe nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji

Provozni postupak na carinskom području Republike Hrvatske odvija se primjenom pravila koja su u najvećoj mjeri usklađena sa normativnim zahtjevima Europske unije pri čemu je odnosni poslovni proces praćen informatičkim alatima integriranim u informacijski sustav Carinske uprave. Modernizacija carinskog postupaka provoza provodi se po modelima izgrađenim u Europskoj unije, odnosno kroz izgradnju IT sustava kompatibilnih sa sustavima ostalih zemlja članica EU te će s tim ciljem u narednom razdoblju Carinska uprava izgraditi i implementirati sustav NCTS-a (*eng. New Computerised Transit System*), kao IT sustav za provedbu provoznog postupka bez papira, na bazi elektroničkih poruka koji se primjenjuje u svim zemljama članica Europske unije i EFTA zemljama.

Izvozni postupak na carinskom području Republike Hrvatske odvija se primjenom pravila koja su u najvećoj mjeri usklađena sa normativnim zahtjevima Europske unije pri čemu je odnosni poslovni proces praćen informatičkim alatima integriranim u

informacijski sustav Carinske uprave. Modernizacija carinskog postupaka izvoza provodi se po modelima izgrađenim u Europskoj unije, odnosno kroz izgradnju IT sustava kompatibilnih sa sustavima ostalih zemlja članica EU te će s tim ciljem u narednom razdoblju Carinska uprava će izgraditi i implementirati sustav ECS-a (*eng. Export Control System*) kao IT sustav za provedbu izvoznog postupka bez papira, na bazi elektroničkih poruka.

U narednom trogodišnjem razdoblju izgradit će se IT sustav koji na razini Europske unije omogućuje provedbu mehanizama olakšavanja trgovine temeljenu na načelima jačanja suradnje s gospodarstvom. To su sustavi ovlaštenog gospodarskog subjekta (eng. AEO - *Authorised Economic Operator System*), elektronske registracije i identifikacije gospodarskih subjekata (*eng. EORI - Economic Operators Registration And Identification System*).

Također će se izgraditi IT sustav ICS (*eng. Import Control System*) koji u okviru budućeg automatiziranog uvoznog sustava AIS (eng. *Automated Import System*) omogućava provedbu sigurnosnih mjera pri uvozu robe.

Sustav za integrirano upravljanje carinskom tarifom ITMS (*eng. Integrated Tariff Management System*), zamijenit će postojeći način upravljanja i primjene carinske tarife. Taj sustav podrazumijeva povezivanje s odgovarajućim IT sustavima Europske unije, punu integraciju u ukupni IT sustav Carinske uprave, uspostavu odgovarajuće organizacijske strukture, sveobuhvatnu obuku carinskih djelatnika u pogledu primjene tarifnih propisa EU, kao i pružanje aktivne potpore gospodarstvenicima u njihovoj pripremi i prilagodbi za poslovanje u okviru zajedničkog EU tržišta.

U tijeku je revidiranje EMCS-a (*eng. Excise Movement and Control System*) sustava za elektronsko praćenje i kontrolu kretanja trošarinske robe u sustavu odgode plaćanja trošarina Phase 3, odnosno implementacija novih funkcionalnosti EMCS Phase 2. Integracija s novim vanjskim sustavima: Risk Asseesment, Export Custom System (ECS), Import Custom System (ICS) te integracija sa postojećim aplikativnim sustavima i podsustavima Carinske uprave.

Izgradnja Phase 3 provodi se u suradnji sa kontraktorom, IBM-om za izgradnju softwera i twinning partnerima iz Austrije, Češke i Litve. Do završetka EMCS sustava za elektronsko praćenje i kontrolu kretanja trošarinske robe Phase 3, predstoji testiranje softwera , obuka trenera i obuka korisnika sustava.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 1.3. Zaštita tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina i trošarina te olakšavanje trgovine

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.3.1. Osiguranje poštivanja plaćanja proračunskih prihoda iz nadležnosti Ca-rinske uprave	1.3.1.1. Broj i vrsta izrađenih profila za sustav upravljanja rizicima	Izrada učinkovitih profila rizika kao podloge za provjere (osoba, prijevoznih sredstava, robe i tvrtke)	Broj	150	MF CU	250	300	350
	1.3.1.2. Broj provedenih naknadnih provjera (nakon postupka carinjenja robe)	Povećanjem broja naknadnih kontrola osigurat će se zakonito postupanje sudionika u carinskim postupcima, smanjenje carinskih formalnosti i troškova postupka te rast prihoda proračuna	Broj	1.500	MF CU	1.700	1.800	1.900
	1.3.1.3. Iznos naknadno obračunatog carinskog duga	Povećanjem iznosa naknadno obračunatog carinskog duga osigurat će se ostvarivanje planiranih prihoda	HRK	30.000.000	MF CU	40.000.000	42.000.000	45.000.000
1.3.2. Zaštita tržišta i društva kroz razvoj učinkovitog carinskog nadzora na cijelom carinskom području, kao i olakšavanje trgovine i stvaranje par-tnerstava s gospodarskim subjektima	1.3.2.1. Broj odobrenih povlaštenih statusa	Povlašteni statusi podrazumijevaju statuse ovlaštenog pošiljatelja i primatelja, odobrenja za pojednostavljene postupke deklariranja robe na temelju trgovačkih isprava i knjigovodstvenih zapisa te status ovlaštenog izvoznika za podrijetlo	Broj	1000	MF CU	1.070	1.100	1.120
	1.3.2.2. Broj provedenih ciljanih operativnih aktivnosti na cjelokupnom carinskom teritoriju	Broj provedenih operativnih akcija usmjerenih na suzbijanje krijumčarenja komercijalnih i visokorizičnih roba, te sprječavanje carinskih i trošarinskih prijevara i prijevara vezanih uz posebne poreze	Broj	0	MF CU	50	60	65
	1.3.2.3. Broj donesenih naputaka i uputa za postupanje	Naputcima i uputama stvara se jasno, uređeno i sigurno okruženje carinskog poslovanja za gospodarske subjekte	Broj	8	MF CU	11	11	12

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.3.3. Prilagodba Carinske uprave uvjetima rada u EU sukladno obvezama koji proizlaze iz procesa pristupanja	1.3.3.1. Uspostavljeni i razvijeni specifični instituti i sustavi kompatibilni odgovarajućim EU sustavima	Priprema, uspostava i primjena Zajedničke carinske tarife; posebnih mjera agrarne, gospodarske i trgovinske politike EU, uključujući uspostavu učinkovitog sustava izvoznih kontrola; sustava za integrirano upravljanje carinskom tarifom, te povlaštenog i nepovlaštenog podrijetla sukladno pravnoj stečevini EU	%	50	MF CU	75	100	100
	1.3.3.2.Pojednostavljene formalnosti u kretanju robe unutar zajedničkog tržišta Europske unije	Izmijenjene i prilagođene odredbe Zakona o posebnim porezima	%	60	MF CU	90	100	100
	1.3.3.3. Trošarinski zakonodavni okvir okvir usklađen sa pravnom stečevinom EU	U trošarinskom zakonodavstvu izmijenjene i prilagođene odredbe implementiranjem preuzetih obveza iz Poglavlja 16. Oporezivanje	%	70	MF CU	90	100	100
	1.3.3.4. Razvijeni IT sustavi interoperabilnosti i interkonektivnost	Razvojem IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti (NCTS, ECS,ITMS, EORI, AEO, ICS, CS/RD, CS/MIS,EMCS) osigurat će se povezivost IT sustava CU s IT sustavima zemalja članica EU i EK, omogućit provedbu carinskih postupaka i postupa	%	60	MF CU	80	95	100
	1.3.3.5. Uspostavljena potrebna infrastruktura informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT)	Izgrađeni podsustavi komunikacijske mreže i data centara, korisnička infrastruktura na organizacijskim jedinicama CU, u cilju osiguranja neprekidne dostupnosti usluga ICT sustava (mail, IP telefonija, dokumenti, poslovne aplikacije)	%	70	MF CU	90	95	97
	1.3.3.6. Uspostavljena informacijska sigurnost radi zaštite usluga i podataka ICT sustava	Nadzor i instalacija sigurnosnih nadogradnji instaliranog sistemskog softvera, instalacija i održavanje hardverske i softverske opreme za zaštitu sustava (antivirus, zaštita od neovlaštenog pristupa, nadzor i upravljanje prometom na mreži), upravljanje korisnicima ICT sustava, definiranje i primjena procedura i postupanja pri uporabi ICT sustava	%	70	MF CU	75	80	85

1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije

Pretpristupni programi Europske unije namijenjeni su zemljama kandidatkinjama, pa tako i Republici Hrvatskoj, radi pripreme za korištenje Kohezijskog i strukturnih fondova Europske unije. Strukturni instrumenti Kohezijske politike čine okvirno trećinu proračunskih sredstava Europske unije, a obuhvaćaju područja nadležnosti gotovo svih resornih tijela Vlade RH (prometna, okolišna, energetska i druga infrastruktura, poduzetništvo, obrazovanje i zapošljavanje).

Nakon prve generacije decentraliziranih pretpristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD, uveden je novi jedinstveni instrument pretpristupne pomoći - IPA koji je zamijenio dosadašnje programe u financijskoj perspektivi 2007. - 2013. Sredstva IPA-e, kao i prethodnih pretpristupnih programa, namijenjena su financiranju projekata u području jačanja državnih institucija, prekogranične suradnje, regionalnog razvoja koji obuhvaća zaštitu okoliša, transport i regionalnu konkurentnost, upravljanja ljudskim potencijalima te razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Da bi kvalitetno koristila pretpristupne programe, Republika Hrvatska uspostavila je strukturu institucija zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu te razvila sustav kontrola i procedura za kvalitetno i učinkovito financijsko upravljanje dodijeljenim sredstvima. Institucije uključene u upravljanje programima CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD odobrenje za rad od Europske komisije dobile su 2006. godine, institucije uključene u upravljanje komponentama IPA-e za jačanje državne uprave, prekograničnu suradnju, regionalni razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima odobrenje su dobile 2008. godine, a institucije uključene u upravljanje komponentom za poljoprivredu i ruralni razvoj odobrenje za jedan dio mjera dobile su krajem 2009. godine te početkom 2011. za još dvije mjere. U tijeku je priprema akreditacijskih paketa za preostale dvije mjere za koje se prijenos ovlasti očekuje tijekom 2012. godine.

Također, u tijeku je i proces dobivanja dozvole za rad u sustavu bez prethodnih kontrola Delegacije Europske unije u prve četiri IPA komponente. Nakon što se ispune mjerila za prelazak na potpuno decentralizirani sustav, Republika Hrvatska samostalno će provoditi procedure ugovaranja. Završetak navedenih aktivnosti očekuje se početkom 2012. godine.

Od iznimne je pomoći savjetodavna uloga Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije tijelima državne uprave, počevši od pripreme sektorske analize koja vodi identifikaciji projekata za koje se kroz pripremanje projektnog sažetka traži adekvatan pristup u odabiru najboljeg instrumenta pomoći. Posebna pozornost je usmjerena na pregled dosadašnjih izvora pomoći kako ne bi došlo do mogućih preklapanja/multipliciranja pomoći.

Kako bi se omogućilo sudjelovanje Republike Hrvatske u horizontalnim programima te kako bi se mogla koristiti sredstva iz istih Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije priprema programske dokumente i financijske sporazume u suradnji s tijelima Europske komisije i tijelima državne uprave.

Za provedbu Kohezijskog i strukturnih fondova određen je institucionalni okvir koji obuhvaća institucije koje imaju dozvolu za rad u programu IPA i dio institucija koje ne

provode IPA-u, ali se pripremaju za provedbu nakon ulaska u EU. Izrađena je Strategija institucionalnog razvoja i jačanja kapaciteta te strategije organizacijskog razvoja za svaku instituciju predviđenu za rad s budućim EU fondovima. U strategijama organizacijskog razvoja dan je detaljan prikaz sadašnjeg stanja i prijelaza na provedbu budućih EU fondova, uključujući procjenu potrebnih zaposlenika i edukacija temeljene na procjenama rada i poslova koji nas očekuju u budućem razdoblju. Ove strategije bile su jedan od zahtjeva Europske komisije (EK) u poglavlju 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, a Vlada Republike Hrvatske usvojila ih je na sjednici održanoj 3. prosinca 2010. Tijekom 2012. godine planira se provesti procjena usklađenosti sa zahtjevima EK u svim institucijama koje će sudjelovati u provedbi Kohezijskog i strukturnih fondova. Ministarstvo financija je zajedno sa Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (ranije Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije) započelo dvogodišnji projekt kojem je cilj jačanje kapaciteta za provedbu i upravljanje sredstvima iz EU fondova, u skladu sa zahtjevima Europske unije te dobivanje pozitivnog mišljenja o usklađenosti institucija Republike Hrvatske nužnog za korištenje Kohezijskog i strukturnih fondova.

Značajan izazov u nadolazećem razdoblju predstavlja zadržavanje i odgovarajuće korištenje postojećeg osposobljenog kadra. Vlada Republike Hrvatske je 17. ožujka 2011. donijela Odluku o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije, uključene u provedbu IPA programa, trebaju poduzeti kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretpristupnim programima Europske unije, bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije te dozvolu za rad sustava za provedbu strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj. Jedna od važnijih aktivnosti odnosi se na osiguravanje dovoljnog broja ljudi u svim institucijama jer je to glavni preduvjet za učinkovito financijsko upravljanje.

Dodatni napori ulažu se u daljnje osposobljavanje i uključivanje novih kadrova vodeći računa o mnogostruko povećanom iznosu financijskih sredstava koji će nam se naći na raspolaganju već nakon pristupanja u 2013. godini te u okviru nove financijske perspektive Europske unije 2014. - 2020.

Kao zemlja članica kroz Kohezijsku politiku koristit ćemo europske fondove: Europski socijalni fond, Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond. Kroz njih će svi naši strateški prioriteti biti dodatno podržani i vrlo konkretno financijski potpomognuti. Za uložen jedan euro iz našeg proračuna moći ćemo dobiti tri eura iz europskog proračuna.

U prvih šest mjeseci članstva – od 1. srpnja 2013. do 31. prosinca 2013. dodijeljeno nam je 449,4 milijuna eura za europske fondove koji se koriste kroz Kohezijsku politiku.

Uz Kohezijsku politiku, kroz sudjelovanje u zajedničkoj poljoprivrednoj politici, otvaraju nam se poljoprivredni fondovi: Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski ribarski fond te Europski fond za garancije u poljoprivredi. Za izravna plaćanja u 2013. godini predviđeno je 93,2 milijuna eura koje ćemo dobiti u 2014. godini za obveze plaćanja poljoprivrednicima prema hektaru obradive površine iz 2013. Za mjere uređenja tržišta predviđeno je u 2013. godini 9 milijuna eura. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj nastavit će se provoditi u 2013. kroz

IPARD te će iznositi 27,7 milijuna eura. U sljedećim godinama od 2014. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj bit će znatno veći – oko 330 milijuna eura. Za Europski ribarski fond u 2013. godini predviđeno je 8,7 milijuna eura. Tako je ukupno za poljoprivrednu politiku u 2013. godini predviđeno 138,6 milijuna eura. Očekuju se i sljedeća sredstva: za Schengen – jačanje vanjskih granica (40 milijuna eura), za jačanje institucija (29 milijuna eura), za razminiranje (2,4 milijuna eura), potpore proračunu za jačanje novčane pozicije (75 milijuna eura) i za troškove administracije u Briselu (22 milijuna eura), za sudjelovanje u programima Unije (Sedmi okvirni program za istraživanja, Cjeloživotno obrazovanje, Eresmus Mundus, Trans-europska mreža za energiju i transport, sve zajedno 47,4 milijuna eura) dolazi se do ukupne omotnice od 800 milijuna eura za prvih pola godine članstva.

2014. godina je godina nove financijske perspektive (2014. - 2020.) te nisu definirani točni iznosi, ali se u financijskoj omotnici navodi da će sredstva fondova biti za 2,33 puta veća u odnosu na 2013. godinu, a u 2015. godini 3 puta veća u odnosu na 2013. godinu. Dakle, na razini prve dvije godine članstva predviđeno je oko 2,2 milijarde eura za Kohezijsku politiku. Kada se tome pribroji poljoprivredna politika i sve ostale potpore, dolazi se do iznosa od preko 3 milijarde eura.

Za korištenje europskih fondova pripreme su obavljene u okviru poglavlja 22 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, te kroz korištenje pretpristupnih programa pomoći.

S obzirom da je druga polovica 2013. godine sam kraj financijske perspektive 2007. - 2013., intenzivno se radi na pripremi svih infrastrukturnih projekata koji će se financirati iz fondova 2013. Prva alokacija iz područja željeznica već je dostavljena Europskoj komisiji – željeznička pruga na dionici Dugo Selo – Križevci ukupne vrijednosti 198 milijuna eura. Takvim pristupom u pripremi projekata osigurat će se brzo i učinkovito korištenje prve generacije strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u Hrvatskoj.

Istodobno započinju pripreme strateških dokumenata i projekata za novu financijsku perspektivu 2014. - 2020.

Za provedbu svega navedenoga važni su kapaciteti te su stoga razvijeni sveobuhvatni programi edukacije iz područja pripreme projekata, financijskog upravljanja i kontrole te nadgledanja projekata koji su u provedbi za zaposlenike institucija koje su trenutno uključene u pretpristupne programe EU. Održavanje 13 trening modula iz područja financijskog upravljanja i kontrole sredstava koja se koriste iz fondova Europske unije nastavit će se i u narednom razdoblju

Sustav upravljanja nepravilnostima koji je uspostavljen za potrebe provedbe pretpristupnih programa i dalje se razvija, osobito u području elektroničkog izvješćivanja Europske komisije i razmjene informacija između tijela uključenih u provedbu EU projekata.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.4.1. Dobivanje odobrenja za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije u IPA komponentama I-IV

Pretpristupnim programima zasad se upravlja decentralizirano uz prethodnu kontrolu Delegacije Europske unije. Da bi se uspostavio tzv. prošireni decentralizirani sustav upravljanja pretpristupnim programima, odnosno omogućilo samostalno donošenje odluka u procesu ugovaranja bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije, potrebno je:

- koordinirati jačanje kontrolnog okruženja u svim institucijama, posebno u dijelu sustava unutarnjih kontrola,
- nadzirati ispunjenje mjerila koja su preduvjet za prelazak na sustav bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije,
- nadzirati osiguravanje odgovarajućeg broja zaposlenika u skladu s Odlukom o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije, uključene u provedbu IPA programa, trebaju poduzeti kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretpristupnim programima Europske unije, bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije

1.4.2. Učinkovita provedba projekata iz pretpristupnih fondova i uspostava učinkovitog financijskog sustava upravljanja budućim EU fondovima

Da bi provedba projekata iz pretpristupnih programa bila učinkovita, a upravljanje dodijeljenim financijskim sredstvima ekonomično i efikasno, potrebno je:

- pratiti u institucijama zaduženim za provedbu projekata i financijsko upravljanje ispunjavanje akreditacijskih kriterija
- pratiti ispunjavanje potrebnih preduvjeta prije početka procesa javne nabave
- pratiti u provedbenim tijelima poštivanje rokova propisanih financijskim sporazumima u procesu javne nabave, ugovaranja i plaćanja
- pravodobno povlačiti sredstva od Europske komisije vodeći računa o n+3 pravilu,
- provoditi kontrole na licu mjesta u provedbenim tijelima
- osigurati djelovanje sustava upravljanja nepravilnostima,

Učinkovito financijsko upravljanje EU fondovima nakon što RH postane članica Europske unije osigurat će povlačenje i iskorištenje što većeg postotka raspoloživih sredstava. Stoga je potrebno:

- nadograditi postojeći sustav unutarnjih kontrola u tijelima koja će provoditi operativne programe nakon pristupanja RH Europskoj uniji
- pripremiti provedbena tijela za procjenu usklađenosti
- uspostaviti informacijski sustav za praćenje provedbe strukturnih instrumenata.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije obavlja koordinaciju cjelokupnog sustava praćenja provedbe pretpristupnih programa te pripreme i provođenja godišnjeg plana monitoringa. Također priprema godišnja izvješća o provedbi pretpristupnih programa za relevantne nadzorne odbore (Sektorski nadzorni odbor za praćenje I. komponente programa IPA, Nadzorni odbor za praćenje provedbe programa IPA). Podnosi i sveobuhvatna godišnja izvješća o provedbi

programa IPA Vladi RH. Ministarstvo organizira i facilitira sastanke šest Sektorskih nadzornih pododbora (SNP) u sklopu kojih se, dva puta godišnje, prati napredak pojedinih decentraliziranih projekata iz I. komponente programa IPA te koordinira prikupljanje pojedinačnih izvješća o provedbi projekata. Također, izrađuje tzv. sektorska izvješća o provedbi projekata za svaki od šest SNP-a.

Praćenje provedbe projekata koji se financiraju iz programa pretpristupne pomoći odvija se kontinuirano u skladu s godišnjim planovima. Sve su aktivnosti odrađene i predviđeni sastanci nadzornih tijela održani na vrijeme.

1.4.3. Sustavna i koordinirana edukacija zaposlenika u području provedbe EU projekata

Kako bi se ojačali kapaciteti za korištenje fondova Europske unije potrebno je:

- nastaviti edukaciju različitih ciljanih skupina u području pripreme projekata, financijskog upravljanja i kontrole te nadgledanja projekata koji su u provedbi u sustavu fondova Europske unije
- osigurati da edukacijom budu obuhvaćena sva područja ključna za uspješno korištenje sredstava Europske unije.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije razvija procedure i metodologije, daje smjernice te provodi obrazovanje resornih institucija i operativnih struktura za cjelovito praćenje provedbe (monitoring) programa IPA. Organizira seminare i radionice u cilju približavanja procedura i metodologije praćenja provedbe projekata korisnicima projekata.

Također, prikuplja i kontrolira kvalitetu izvješća koja korisnici projekata u okviru programa Phare i I. komponente programa IPA podnose pojedinačno za svaki projekt dva puta godišnje nacionalnom koordinatoru programa IPA (NIPAK). Nastavno na to daje smjernice za unapređenje kvalitete samih izvješća, kao i sustava u cjelini. Pruža tehničku podršku relevantnim nadzornim tijelima (Sektorski nadzorni odbor za praćenje I. komponente programa IPA, Nadzorni odbor za praćenje provedbe programa IPA) u vidu organizacije sastanaka i pravovremene dostave potrebnih izvješća i ostalih traženih dokumenata i informacija.

U Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je uspostavljen informativno-obrazovni centar s namjerom da se sustav obuke ojača, centralizira te da ga provode osobe za dugogodišnjim iskustvom u procesu korištenja EU fondova. S tim ciljem Ministarstvo poduzima i nastavit će poduzimati obuku potencijalnih trenera kao i identifikaciju relevantnih stručnjaka kao budućih predavača modula.

Na osnovu zahtjeva i potreba potencijalnih korisnika sustava obuke, identificirani su moduli koji bi bili od najveće koristi i potrebe. Takvih modula je trenutno 11. Cilj je da se obuka nadopuni modulima kojima će se pokriti sve teme ključne za uspješno povlačenje i upravljanje EU sredstvima. Kvalitetna organizacija obuka osnovni je preduvjet uspješnom provođenju obrazovnih aktivnosti. U tom smislu, organiziran je tim koji provodi istu. Obzirom da je proces korištenja EU fondova međuovisan proces, u proces obrazovanja moraju biti uključena i druga tijela/institucije koji svojim znanjem pridonose učinkovitijem obrazovnom procesu.

1.4.4. Izgradnja učinkovitog sustava informiranja i obuke javnosti o mogućnostima korištenja EU sredstava

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kontinuirano provodi proces informiranja tijela državne uprave, javnih institucija te svih potencijalnih korisnika. Dodatno, s ciljem da šira javnost bude što kvalitetnije upoznata s procesom korištenja EU fondova te da se na taj način doprinese korištenju EU sredstava, Ministarstvo provodi kontinuiranu obuku šire javnosti i potencijalnih korisnika.

Obzirom na veliku količinu dokumenata u čiju izradu je uključeno Ministarstvo, javnost se kroz tiskane dokumente upoznaje s njegovim radom i s procesima i procedurama u procesu korištenja EU fondova.

Internet stranica se na dnevnoj bazi ažurira i u tom smislu na istoj se nalaze sve informacije vezane za EU fondove te razvojnu strategiju RH. Dodatno, na stranici se nalazi Baza projekata financiranih od strane EU, što pridonosi ukupnoj transparentnosti korištenja EU fondova.

U cilju da se informacije o EU fondovima grupiraju te iskoordiniraju, izrađena je Komunikacijska strategija kao krovni dokument za tijela državne uprave uključena u komponentu I., II., III. i IV. IPA programa, na osnovu kojeg je uspostavljena mreža osoba koje rade na informiranju javnosti. Na taj način, informacije se koordiniraju te se zajednički dogovara strategija kako javnosti što bolje i kvalitetnije približiti proces korištenja fondova EU s posebnim naglaskom na prezentaciju završenih projekata te projekata čije su aktivnosti velikim dijelom isfinancirane. Kroz aktivnosti navedene u Komunikacijskoj strategiji, Ministarstvo se priprema za ulogu koordinatora za informiranje u području strukturnih fondova EU.

Kroz članke u sredstvima javnog priopćavanja, šira javnost se upoznaje sa ulogom Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije te mogućnostima koje joj stoje na raspolaganju u smislu korištenja EU fondova. U tom smislu, pokrenuta je i TV emisija Putem europskih fondova te je sklopljen sporazum sa 7 regionalnih TV kuća vezano za prikazivanje emisije

Pokazatelji rezultata (outputa)

Posebni cilj 1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.4.1. Dobivanje odobrenja za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije u IPA komponentama I-IV	1.4.1.1. Nacionalna akreditacija operativnih struktura za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Dodijeljena nacionalna akreditacija neophodna je za traženje dozvole od Europske unije za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Broj	0	MFIN NF	6	n/a	n/a
	1.4.1.2. Prijenos ovlasti od Europske komisije za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Odlukom o prijenosu ovlasti od strane Europske komisije institucije dobivaju dozvolu za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Broj	0	MFIN NF	6	n/a	n/a
	1.4.1.3. Ispunjavanje mjerila za prelazak na sustav bez prethodne kontrole Delegacije EU	Ispunjavanje mjerila iz plana za prelazak na sustav upravljanja bez prethodne kontrole DEU preduvjet je za dobivanje Odluke o prijenosu ovlasti	%	50	MFIN NF	100	n/a	n/a
	1.4.1.4. Zapošljavanje odgovarajućeg broja ljudi u institucijama predviđenima u provedbi IPA i budućih fondova Europske unije	Dovoljan broj ljudi,u skladu s analizom radne opterećenosti, neophodan je za učinkovitu provedbu projekata i kvalitetno financijsko upravljanje	Broj	358	MFIN NF	597	657	657
1.4.2. Učinkovita provedba projekata iz pretpristupnih fondova i uspostava učinkovitog financijskog sustava upravljanja Kohezijskim i strukturnim fondovima	1.4.2.1. Provedene kontrole na terenu u provedbenim tijelima	Provedba kontrola na terenu osigurava pravodobnu informaciju o poštivanju akreditacijskih kriterija i učinkovitom sustavu unutarnjih kontrola	Broj	Broj provedenih kontrola	MFIN NF	10	12	15
	1.4.2.2. Sve relevantne institucije uključene u Informacijski sustav izvješćivanja o nepravilnostima	Informacijski sustav izvješćivanja o nepravilnostima jedan je od preduvjeta za korištenje EU fondova i zaštitu financijskih interesa EU.	%	0	MFIN	80	100	100
	1.4.2.3. Izrađeni priručnici za financijsko upravljanje i kontrolu budućeg tijela za ovjeravanje, ministarstava nadležnih za provođenje operativnih programa i provedbenih tijela	Priručnici su jedan od alata kojima se osigurava provođenje unutarnjih kontrola u sustavu upravljanja EU sredstvima	Broj	0	MFIN NF	2	2	n/a
	1.4.2.4. Provedena procjena usklađenosti sa zahtjevima EU za provođenje EU fondova	Procjena usklađenosti je preduvjet za korištenje EU fondova nakon pristupanja Europskoj uniji	Broj pozitivnih izvješća o usklađenosti	0	MFIN ARPA	6	6	n/a
	1.4.2.5. Uspostavljen informacijski sustav za financijsko upravljanje i praćenje provedbe strukturnih instrumenata	Uspostava kvalitetnog informacijskog sustava preduvjet je za korištenje sredstava iz Kohezijskog i strukturnih fondova	%	0	MFIN NF	80	100	100

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.4.2. Učinkovita provedba projekata iz pretpristupnih fondova i uspostava učinkovitog financijskog sustava upravljanja Kohezijskim i strukturnim fondovima	1.4.2.6. Broj održanih sastanaka za praćenje provedbe i poduzete konkretne mjere sukladno zaključcima sastanaka	Broj održanih sastanaka nadzornih tijela za praćenje programa Phare i IPA u godini dana	Broj	16	MRRFEU	16	16	16
	1.4.2.7. Broj kvalitetnih izvješća o praćenju provedbe dostavljenih NIPAK-u	Postotak prihvaćenih izvješća o provedbi pojedinačnih projekata financiranih iz programa Phare i IPA TAIB	%	85	MRRFEU	85	90	95
1.4.3. Sustavna i koordinirana edukacija zaposlenika u području provedbe EU-projekata	1.4.3.1. Zaposlenici budućeg Tijela za ovjeravanje prošli edukaciju o financijskom upravljanju i kontroli Kohezijskog i strukturnih fondova	Svi zaposlenici u sustavu upravljanja programima Europske unije moraju biti educirani za provođenje EU projekata	Broj	0	MFIN NF	15	20	27
	1.4.3.2. Zaposlenici ministarstava i ostalih tijela uključenih u provedbu budućih EU fondova prošli edukaciju o financijskom upravljanju i kontroli Kohezijskog i strukturnih fondova	Svi zaposlenici u sustavu upravljanja programima Europske unije moraju biti educirani za provođenje EU projekata	Broj	0	MFIN NF	35	70	100
	1.4.3.3. Zaposlenici budućeg Tijela za ovjeravanje i ostalih tijela uključenih u provedbu budućih EU fondova prošli edukaciju za korištenje informacijskog sustava za financijsko upravljanje i praćenje provedbe strukturnih instrumenata	Educiranje zaposlenika koji će koristiti informacijski sustav za financijsko upravljanje i praćenje provedbe Kohezijskog i strukturnih fondova preduvjet je za učinkovito upravljanje EU fondovima	Broj	0	MFIN NF	20	50	100
1.4.4. Izgradnja učinkovitog sustava informiranja i obuke javnosti o mogućnostima korištenja EU sredstava	1.4.4.1.Broj završenih aktivnosti u Komunikacijskoj strategiji	U Komunikacijskoj strategiji definirane su aktivnosti na osnovu koji se pravi Komunikacijski akcijski plan	%	80%	MRRFEU	90	90	100
	1.4.4.2. Broj izdanih publikacija	U Planu rada planira se broj publikacija za tisak sukladno raspoloživim financijskim sredstvima	Broj	4	MRRFEU	6	6	7

1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima

Pružanjem kvalitetnih i harmoniziranih informacija službene statistike osigurat će se državi, gospodarstvu i javnosti pouzdane statističke informacije, na nepristranoj osnovi, o gospodarskome, demografskome, socijalnome, zdravstvenome i ekološkom stanju, djelatnostima ili događajima koji se mogu mjeriti statističkim metodama te osigurati ispunjavanje međunarodnih obveza RH koje se odnose na proizvodnju i diseminaciju službene statistike.

Službena statistika temelji se na načelima relevantnosti, nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, pravodobnosti, stručne neovisnosti, racionalnosti, dosljednosti, javnosti, statističke povjerljivosti, korištenja individualnih podataka za isključivo statističke svrhe i javne odgovornosti.

Povećanjem kvalitete statističkih informacija i razine usklađenosti službene statistike s EU-om te dosljednom primjenom temeljnih načela službene statistike ispunit će se obveze RH koje se odnose na proces statističkih integracija u sustav EU-a. U skladu s tim potrebno je osigurati unapređenje hrvatskoga statističkog sustava, koji je nužan za pružanje pouzdanih i pravodobnih informacija službene statistike domaćim i stranim korisnicima na harmoniziran i učinkovit način.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.5.1. Povećanje učinkovitosti i pouzdanosti statističkih istraživanja

Učinkovitost provedbe statističkih istraživanja povećat će se ponajprije ustrojavanjem i uporabom statističkih i administrativnih registara te unapređenjem svih faza provedbe: prikupljanja, obrade i diseminacije podataka službene statistike.

U Republici Hrvatskoj se prikupljanje podataka za poslovna istraživanja i ankete za kućanstva provodi najvećim dijelom upotrebom papirnatih obrazaca. Suvremene informatičke metode prikupljanja podataka koriste se kod pet statističkih istraživanja, od kojih se jedno koristi sustavom CAPI (prikupljanje podataka uz korištenje prijenosnog računala), a sva ostala sustavom CAWI (ispunjavanje podataka internetom).

U sljedećemu trogodišnjem razdoblju povećat će se učinkovitost u prikupljanju podataka službene statistike primjenom suvremenih informatičkih i komunikacijskih rješenja. Radi toga će se za prikupljanje podataka poslovnih istraživanja primijeniti sustav CAWI, dok će se za ankete o kućanstvima primijeniti sustavi CAPI ili CATI (prikupljanje podataka telefonom).

Radi toga će se promijeniti uloga zaposlenika područnih jedinica DZS-a u županijama koji će u procesu primjene novih tehnoloških rješenja za prikupljanje podataka sudjelovati kao profesionalni anketari u punome radnom vremenu. Za ostvarenje tog rezultata u područnim jedinicama DZS-a u županijama bit će izdvojeni zaposlenici sa srednjom i/ili višom stručnom spremom koji će se periodično obučavati za obavljanje anketa kućanstava koristeći se tehnologijom CAPI. Državni zavod za statistiku izradit će službeni prijedlog za definiranje novoga radnog mjesta – anketara.

Sustav CATI provodit će se u sjedištu DZS-a. Osigurat će se sredstva i prostor te definirati radna mjesta stručnih referenata – anketara i izdvojiti postojeći zaposlenici sa srednjom stručnom spremom te se kontinuirano obučavati za provedbu anketa kućanstava telefonskim razgovorom s ispitanicima.

Sustav CAWI provodit će se za poslovna istraživanja koja se ne kompiliraju iz administrativnih izvora. Izradit će se internetski obrasci i internetske aplikacije za neposredno ispunjavanje podataka on-line sustavom.

Uspostavljanjem stalne mreže anketara u županijama, centra CATI u sjedištu DZS-a i CAWI sustava prikupljanja podataka na internetskim stranicama DZS-a smanjit će se teret izvještavanja zbog prikupljanja statističkih podataka uz racionalnije korištenje proračunskih sredstava za službenu statistiku. Istodobno će se smanjiti percepcija opterećenja zbog prikupljanja statističkih podataka, a povećat će se zadovoljstvo odgovaratelja.

DZS se trenutačno koristi ograničenim brojem administrativnih podataka u odnosu na postojeće. Postoje dva glavna razloga za korištenje administrativnih podataka za statističke svrhe. Prvi je razlog u činjenici da je prikupljanje takve vrste podataka troškovno manje, a drugi da smanjuje opterećenje ispitanika. Iz navedenih razloga u sljedećemu trogodišnjem razdoblju povećat će se korištenje administrativnih izvora za statističke svrhe (zamjena i nadopuna istraživanja i/ili imputacije). Uvidom u strukturu podataka koji se prikupljaju provedbom statističkih istraživanja organizirat će se preuzimanje administrativnih podataka umjesto prikupljanja statističkim istraživanjima ili će se koristiti za imputacije. Administrativni podaci obradit će se primjenom statističkih metoda u standardiziran statistički proizvod. Tako će se smanjiti teret izvještavanja poslovnim subjektima i kućanstvima radi prikupljanja statističkih podataka uz racionalnije korištenje proračunskih sredstava za službenu statistiku.

U DZS-u se obrada podataka koristi uglavnom dvjema tehnologijama: obradom na centralnom IBM računalu uz korištenje programskog jezika PL/I te pristupom client--server uz korištenje MS SQL baze podataka i programskih jezika MS Visual Basic 6.0 i .Net. DZS upotrebljava i SAS za analize, BLAISE za ankete, IFP za optičko čitanje i prepoznavanje te niz drugih suvremenih softvera. Cilj je DZS-a postupno napuštanje centralnog računala i potpuni prelazak na tehnologiju client-server. To će za posljedicu imati znatno smanjenje troškova, povećanje učinkovitosti izrade i izvođenja softvera za pojedina statistička istraživanja. Zbog toga DZS već nekoliko godina razvija softver za središnji repozitorij metapodataka DZS-a te na njemu baziran softver za obradu statističkih istraživanja.

Statistički poslovni registar sada je ustrojen u skladu s normama EU-a jer uključuje sve vrste jedinica koje se traže Uredbom o poslovnim registrima. Statistički poslovni registar i dalje će se razvijati u skladu s potrebama korisnika i zahtjevima EU-a. Razvoj će biti usmjeren na poboljšanje kvalitete podataka, obuhvata i procedura za ažuriranje skupina poduzeća, unapređenje komunikacije i razmjene podataka između registra i korisnika u oba smjera te integraciju registara i informatičkih alata za provedbu statističkih istraživanja.

Funkcioniranje Prostornoga statističkog registra vezano je za stanje podataka Središnjeg registra prostornih jedinica, koji po službenoj dužnosti vodi Državna geodetska uprava, i za razvoj nove aplikacije, stoga će se u sljedećemu trogodišnjem razdoblju nastaviti s daljnjim aktivnostima u vezi s intenzivnijom suradnjom s DGU-om, primjenom i razvojem nove aplikacije Prostornoga statističkog registra i uspostavom GIS baze podataka.

Povećanom harmonizacijom i standardizacijom statističkih pokazatelja povećat će se pouzdanost statističkih podataka i stupanj harmoniziranosti službene statistike sa statističkim standardima EU-a. Aktivnosti na harmonizaciji statističkih pokazatelja provodit će se kontinuirano do potpune harmoniziranosti u svim statističkim područjima rada. Harmonizacija službene statistike sa statističkim standardima EU-a u velikoj se mjeri podržava sredstvima pretpristupnih fondova.

1.5.2. Unapređenje diseminacije i kvalitete odnosa s korisnicima

Jedna od dužnosti DZS-a jest učinkovita i pravodobna priprema i diseminacija kvalitetnih statističkih pokazatelja koji korisnicima osiguravaju pouzdan izvor za donošenje odluka i usklađivanje svojih stavova na temelju činjenica. Dosad je naglasak bio na harmonizaciji proizvodnje službene statistike sa standardima EU-a, koja je u velikoj mjeri ispunjena te su se time stvorili preduvjeti za stavljanje fokusa na unapređenje diseminacije i kvalitete odnosa s korisnicima. Kvalitetan odnos s korisnicima izgradit će se i njihovom edukacijom, čime će se povećati njihov broj, dok će se uvođenjem novoga vizualnog identiteta i reorganizacijom internetskih stranica poboljšati imidž DZS-a.

Posljednjih nekoliko godina kompletna briga o sadržaju i formi internetskih stranica bila je u domeni IT sektora. Osnivanjem Odjela za odnose s korisnicima odgovornost za uređivanje sadržaja na internetskim stranicama prebačena je u Sektor informacija, usluga i publikacija, dok je tehnička izvedba i dalje ostala u djelokrugu IT sektora. Radi poboljšanja naših usluga na internetske stranice postavljen je Upitnik o zadovoljstvu korisnika internetskim stranicama, a prikupljeni odgovori pružaju nam uvid u to gdje postoji mogućnost poboljšanja. Slijedeći te smjernice, u sljedećemu trogodišnjem razdoblju nastavit ćemo s reorganizacijom sadržaja kako bismo dodatno povećali funkcionalnost stranica te korisnicima i zaposlenicima olakšali pristup i snalaženje.

Naime, svi podaci kojima DZS raspolaže moraju korisnicima biti prikazani na jasan i prihvatljiv način. Radi unapređenja odnosa s korisnicima na internetske stranice postavljen je i Obrazac za korisničke zahtjeve kako bi se korisnicima i tako olakšao put do informacija, a u sljedećemu trogodišnjem razdoblju u planu je i uvođenje novih alata kako bi se ciljanim skupinama korisnika dodatno olakšao pristup podacima.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
1.5.1. Povećanje učinkovitosti i pouzdanosti statističkih istraživanja	1.5.1.1. Mreža profesionalnih anketara u županijskim ispostavama za statistiku; mreža telefonskih anketara u sjedištu DZS-a	Profesionalni anketari u svim županijskim uredima DZS-a imenovani su, obučeni i umreženi za provedbu integriranog sustava CAPI i CATI	Broj	0	DZS	5	30	55
	1.5.1.2. Broj statističkih istraživanja koja se prikupljaju korištenjem novih tehnoloških rješenja	Povećanjem broja statističkih istraživanja skraćuje se vrijeme prikupljanja i obrade podataka te se smanjuje teret izvještavanja, čime se štede resursi i statistici i odgovarateljima	Broj	6	DZS	17	30	33
	1.5.1.3. Povećano korištenje administrativnih podataka za statističke svrhe	Povećanjem udjela statističkih istraživanja koja se temelje na administrativnim izvorima podataka smanjuju se troškovi provedbe statističkih istraživanja	%	15	DZS	20	25	30
	1.5.1.4. Povećanje broja statističkih pokazatelja harmoniziranih s EU-om	Usklađivanjem i uvođenjem novih pokazatelja u skladu s GPP-om povećava se stupanj usklađenosti s EU-om	%	80	DZS	90	95	98
1.5.2. Unapređenje diseminacije i kvalitete odnosa s korisnicima	1.5.2.1. Postotak povećanja zadovoljstva korisnika internetskim stranicama DZS-a po završetku reorganizacije	Reorganizacijom internetskih stranica povećati postotak zadovoljnih korisnika	%	60	DZS	65	70	75
	1.5.2.2. Smanjenje broja upita postavljenih Odjelu informacija	Reorganizacijom internetskih stranica omogućiti uvrštavanje većeg broja podataka te olakšati njihov pronalazak i snalaženje, što će rezultirati smanjenim brojem upita za Odjel informacija	Broj	8.500	DZS	8.000	7.500	7.000

2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

Cilj je gospodarske politike Vlade uspostaviti konkurentno, društveno i ekološki odgovorno, na znanju utemeljeno i izvozno usmjereno tržišno gospodarstvo koje osigurava rast dodane vrijednosti, nova i dobro plaćena radna mjesta te bolje i pravednije društvo u kojemu se štite načela socijalne kohezije, solidarnosti, ravnopravnosti i napretka za sve građane.

Unapređenje industrijske politike poticanjem konkurentnosti kroz razvoj novih proizvoda, njihovo verificiranje i usklađivanje s normama, kroz uvođenje novih tehnologija, uvođenje novih ili postojećih proizvoda na nova tržišta, poticajnom politikom za primjenu inovacija kroz suradnju sa znanosti doprinosi učinkovitijem industrijskom razvitku i restrukturiranju te upravljanju programima poticanja sektora u industriji kao i sveukupnom rastu i razvoju hrvatskog gospodarstva.

Na makroekonomskoj razini ovakav način unapređenja industrijske politike znači povećanje zaposlenosti, jačanje konkurentnosti, povećanje korištenja domaćih resursa, selektivno razvijanje tehnologija i posljedično jačanje tehnološke ravnopravnosti i zamjene tehnologija. Na mikroekonomskoj razini znači jačanje konkurentnosti poslovnih subjekata.

U nastojanju da se dostigne cilj gospodarske politike, a to je do 2015. godine postupno povećavati stopu rasta gospodarstva kako bi se do 2015. godine kretala na razini od oko 5%, Vlada Republike Hrvatske provoditi će mjere za malo gospodarstvo i obrtništvo usmjerene na gospodarski oporavak i razvoj poduzetništva, njegov tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti, te jačanje regionalne konkurentnosti kroz poticanje maloga i srednjega poduzetništva, inovacije, istraživanje i razvoj uz regionalno umrežavanje.

Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva osigurat će se i predlaganjem novih mjera, učinkovitim praćenjem provedbe mjera trgovinske politike u kontinuiranoj suradnji s drugim tijelima državne uprave te poslovnom zajednicom.

Provođenjem nepristrane, pravedne, brze i učinkovite kontrole primjene zakona i drugih propisa obavljanjem kontinuiranih inspekcijskih nadzora gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske, uz racionalnu potrošnju proračunskih sredstava, ekološku osviještenost i zadovoljstvo svih dionika pridonijet će se stvaranju povoljnog gospodarskog okruženja koji se temelji na jednakim uvjetima tržišnog natjecanja gospodarskih subjekata, zaštiti potrošača i radnika te povećanju kvalitete života i zaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata

Republika Hrvatska je odlučna provoditi industrijsku politiku koja će se temeljiti na primjeni horizontalnih mjera, a napuštanju selektivnih, koje podrazumijevaju državni intervencionizam i uplitanje države u gospodarske tokove, osim iznimno u slučajevima kada uklanjanje tržišnih neuspjeha (market failures) opravdava taj intervencionizam. Pritom, kako bi industrijska politika bila efikasna i djelotvorna u cjelini, vodit će se računa o posebnostima svakog industrijskog sektora, njegovim značajkama i potrebama, osobito u odnosu na izazove i prilike s kojima se suočava u globalnom okruženju te prilike i ciljeve zacrtane Strategijom Europe 2020. Mjere i instrumenti industrijske politike, odnosno njihova primjena i intenzitet stoga će biti u izravnoj ovisnosti od potreba pojedinih industrijskih sektora i kreirat će se na «tailor-made» načelima. Pritom je politika poticanja i podupiranja razvoja inovativnih proizvoda, procesa i postupaka, nezaobilazan i nezamjenjiv dio industrijske politike Republike Hrvatske.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.1.1. Restrukturiranje i razvoj pojedinih grana industrije te brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu

Brojni sektori unutar prerađivačke industrije prolaze kroz intenzivan proces restrukturiranja. Sanacija i restrukturiranje pojedinih industrijskih grana provodi se zbog poteškoća i negativnih kretanja poslovanja grane, na koja ukazuju tipični pokazatelji kao što su gubitak tržišta, pad ukupnih prihoda, smanjenja indeksa proizvodnje u ukupnoj industriji, gubici u poslovanju itd.

U cilju provedbe Industrijske politike RH, i pripreme za članstvo u EU, kao krovnog dokumenta, Vlada RH je usvojila strategije za pojedine sektore prerađivačke industrije (industriju tekstila i odjeće, kemijsku industriju i industriju kože i obuće). U ovim strategijama cilj je povećati konkurentnost domaće industrije, proizvodnja proizvoda veće dodane vrijednosti i povećanje broja zaposlenih.

Planira se izrada i provedba Operativnih programa za dodjelu poticajnih sredstava pojedinim industrijskim sektorima, kao što su tekstilna i obućarska industrija, mala brodogradnja, metaloprerađivačka i industrija proizvoda od metala, industrija električnih uređaja, strojeva i opreme, te motornih vozila, kemijska i industrija nemetala i sl., s ciljem subvencioniranja materijalnih ulaganja u strojeve i opremu za potrebe proizvodnog procesa, ali i subvencioniranjem obrtnih sredstava, koje bi trebalo pomoći gospodarskim subjektima u prevladavanju poteškoća s likvidnošću, uzrokovanim krizom, padom prodaje i otežanom naplatom svojih potraživanja.

Hrvatska brodograđevna industrija od iznimne je važnosti za gospodarstvo Republike Hrvatske, zbog udjela u ukupnom izvozu, udjela u BDP-u, broja zaposlenih, kao i velikog regionalnog značaja za gospodarstvo obalnog područja Republike Hrvatske. Sagledavajući stanje u brodogradilištima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske u postojećim okolnostima, te ukupni značaj hrvatske brodogradnje za gospodarstvo zemlje, nameće se potreba iznalaženja rješenja za brodogradilišta na način koji će osigurati ne samo kontinuitet proizvodnje u brodogradilištima kao primarni

kratkoročni cilj, već i pozitivno restrukturiranje brodogradnje kao dugoročni cilj koji ima za cilj ustrojiti brodogradnju kao profitabilnu izvozno usmjerenu industriju. Kao moguće i zasada najpovoljnije rješenje navedenih problema brodogradnje odabrana je privatizacija brodogradnje, koja bi imala za cilj i njezino restrukturiranje.

2.1.2. Razvoj i transfer tehnologije

Temeljem gore navedenih strateških dokumenata utemeljen je novi model politike na području inovacija čiji osnovni cilj je rast i povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Također, sukladno navedenim strateškim dokumentima izrađena je Nacionalna strategija razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za razdoblje 2010. - 2012. s Akcijskim planom za isto razdoblje, koju je Vlada Republike Hrvatske potvrdila na svojoj sjednici održanoj 1. travnja 2010. U narednom razdoblju predstoji izrada Nacionalne inovacijske strategije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013. - 2020., sa akcijskim planom za period 2013. - 2014., a sa kojom će se dalje u suradnji sa Ministarstvom znanosti,obrazovanja i sporta usuglašavati i daljnje Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za naredna razdoblja.

Unapređenje proizvodnih procesa i tržišne konkurentnosti proizvoda povezano je s umrežavanjem proizvodnje i znanja, odnosno uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, s modernizacijom postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvojem novih proizvoda i proizvoda s višom dodanom vrijednosti te učinkovitim korištenjem i primjenom znanja u industriji.

Nedostatna ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D) kako na razini poslovnih subjekata, tako i na nacionalnoj razini, najveći su razlog današnje razine konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Tehničko-tehnološku razinu industrije treba ojačati po potrebi i uvozom primijenjenih tehnologija koje je domaća industrija spremna apsorbirati i daljnjim ulaganjem u razvoj vlastitih ljudskih potencijala iste usavršavati.

Pokretanje sektorskih istraživačkih projekata osim neposrednih istraživačkih aktivnosti usmjerenih na razvoj novih proizvoda ima za cilj i značajno povećanje suradnje između velikih, srednjih i malih poduzetnika (kroz projekte primarno namijenjene industriji odnosno zajedničkim konzorcijima sastavljenim od predstavnika velikih,srednjih i malih poduzetnika i predstavnika istraživačke zajednice). Značajnu skupina sektorskih projekata čine projekti informatizacije i automatizacije proizvodnih procesa u velikim sustavima

2.1.3. Unaprjeđenje elektroničkog poslovanja

Elektroničko poslovanje nužan je preduvjet za sudjelovanje hrvatskog gospodarstva na globalnim tržištima kroz uspostavu visoke razine elektroničkog poslovanja radi ravnopravnog sudjelovanja na unutarnjem tržištu i informacijskom društvu Europske unije što će pospješiti umrežavanje gospodarstva i povećati sveukupnu nacionalnu konkurentnost. U cilju razvitka e-poslovanja predlažu se, prate i provode mjere koje će pridonijeti unaprjeđenju i uvođenju novih oblika i tehnologija koji se odnose na razvoj elektroničke trgovine s ciljem njenog unaprjeđenja i razvoja sukladno nastalim uvjetima na tržištu.

Na razini ukupnog nacionalnog gospodarstva e-Poslovanje jača unutarnje tržište, povećava konkurentnost gospodarstva i utječe na djelotvornost javnog sektora. Državna uprava aktivno radi na uklanjanju prepreka, stvaranju preduvjeta za e-Poslovanje i uspostavi okvira za mjerenje napretka. Javni sektor će, u određenom trenutku biti potaknut na primjenu e-Poslovanja, a što će za sobom povući i primjenu e-Poslovanja u gospodarstvu.

Primjena e-Poslovanja dovest će do poboljšanja svih poslovnih procesa u području uredskog poslovanja i arhiviranja. Uvođenjem e-Računa očekuju se značajne uštede u vremenu i financijskim sredstvima. e-Račun je najraširenija elektronička isprava u svijetu i ima središnju ulogu za razvitak elektroničkog poslovanja. Uvođenje e-Računa primjer je horizontalnog povezivanja unutar e-Poslovanja, te je stoga od interesa kako za velika i mala poduzeća, tako i za javni sektor.

2.1.4. Provedba Zakona o poticanju ulaganja

Privlačenje izravnih stranih ulaganja, posebice greenfield ulaganja u visoke tehnologije, ključno je za gospodarski razvoj Republike Hrvatske. Brži rast i razvoj uz ograničenu nacionalnu štednju u Republici Hrvatskoj može se postići samo inozemnom štednjom. Osim što ulaganja predstavljaju svjež dotok kapitala, ne računaju se u vanjski dug, a uz njih se vežu i prijenos tehnologije, prijenos znanja te porast produktivnosti i efikasnosti.

Poticajne mjere za ulaganja predviđene ovim Zakonom imaju pozitivan utjecaj na privlačenje direktnih ulaganja, a time i daljnji razvoj hrvatskog gospodarstva. Zakon ne pravi razliku između domaćih i stranih ulagača. Cilj zakona je potaknuti domaće poduzetnike da pojačaju svoje investicijske aktivnosti, te stvoriti jasan i konkurentno okruženje za strane ulagače. Izmjenama i dopunama Zakona (Narodne novine, br. 61/11) dodatno se potiču i olakšavaju ulaganja domaćih i stranih tvrtki.

Temeljem konkurentnog zakonodavnog okvira za poslovanje i investiranje u Republici Hrvatskoj planira se povećanje broja ulagačkih projekata u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo poduzetništva i obrta vodi evidenciju izdanih potvrda o statusu nositelja poticajnih mjera, te će kontinuirano pratiti visinu ulaganja (materijalnih i nematerijalnih) za sve poticane projekte ulaganja prema ZPU.

Ministarstvo poduzetništva i obrta će i dalje, u okviru postojećeg sustava poticajnih mjera za ulaganja (ZPU), odobravati potpore za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem te kontinuirano pratiti visinu odobrenih i isplaćenih bespovratnih novčanih potpora za otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem. Rezultat primjene postojećeg sustava poticajnih mjera za ulaganja je povećanje zaposlenosti i daljnji gospodarski razvoj.

2.1.5. Unaprjeđenje ulagačkog okruženja

Međunarodna promocija Republike Hrvatske kao atraktivne ulagačke destinacije kroz sveobuhvatni skup instrumenata poput PR (opće informacije, informacije o sektorima i promocija, marketinške kampanje, mreže veleposlanstava, investicijski seminari...) uključuje i izradu jedinstvenog web portala za ulagače kojim će se unaprijediti usluga koja se pruža stranim ulagačima.

Potrebno se je usmjeriti na pronalaženje ciljanih potencijalnih ulagača koji namjeravaju ulagati te se informirati o njihovim potrebama, mogućnostima i uvjetima ulaganja. Ministarstvo poduzetništva i obrta svim kvalificiranim ulagačima stoji na raspolaganju za davanje informacija o mogućnostima i uvjetima ulaganja u Hrvatsku, o procedurama, troškovima, dozvolama, poticajima i ostalim aspektima ulaganja i poslovanja u Hrvatskoj.

Izradom i redovitom nadopunom kataloga investicijskih projekata stvorit će se osnovni alat za predstavljanje Republike Hrvatske te privlačenje stranih ulagača kojima se ciljano predstavljaju mogućnosti ulaganja u Republiku Hrvatsku kao i potencijalni ulagački projekti.

Osnivanjem i djelovanjem Povjerenstva Vlade RH za identifikaciju prepreka za izravna ulaganja i usvajanjem Akcijskog plana učinjen je veliki korak ka stvaranju atraktivnog ulagačkog okruženja. Međutim, na temelju iskustava stranih ulagača u RH, kontinuirano će se identificirati i uklanjati prepreke za realizaciju ulagačkih projekata.

Privlačenje i poticanje svih oblika ulaganja želi se postići i provedbom projekta „Razvoj investicijskog okruženja“ koji je dio Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. – 2009. (IPA komponenta III C), a za čiju provedbu je nadležno Ministarstvo poduzetništva i obrta. Projekt predstavlja nastavak prijašnjih projekata financiranih iz pretpristupnih fondova EU i sredstava USAID-a, a koji su rezultirali razvojem Programa certificiranja regija za ulaganja (ICPR), koji je do sada proveden u 12 županija (Napredni program) i 8 županija (Osnovni program).

Projekt ima za cilj uspostavljanje osnovnih standarda za ujednačavanje pristupa ulaganjima na nacionalnoj i na regionalnoj razini u pogledu pružanja usluga ulagačima, kako bi ulagači mogli biti upućeni na pripremljene lokacije koje najbolje odgovaraju njihovim potrebama. Provedba obuhvaća sve županije koje su sudjelovale u Osnovnom programu.

Dosadašnje Outreach kampanje provedene su u sklopu ICPR projekta te se njihov nastavak također očekuje u sklopu Projekta. Provođenjem istih djelatnici gradova, općina i županija će biti educirani za proces privlačenja ulaganja što će dodatno pospješiti neometan i brz proces ulaganja te pridonijeti rastu konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

2.1.6. Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave

Daljnji razvoj sustava javne nabave temelji se na dodatnom povećanju transparentnosti i učinkovitosti u provođenju postupaka javne nabave, a temeljeno na zakonskom okviru kojim su u nacionalno zakonodavstvo prenesene odredbe relevantne pravne stečevine Europske unije. S tim ciljem će aktivnosti biti usmjerene na nastavak provedbe nadzornih mehanizama, jačanje kapaciteta naručitelja i ponuditelja na svim razinama kroz savjetodavne aktivnosti i provedbu programa izobrazbe te statističkog praćenja provedbe postupaka javne nabave u Republici Hrvatskoj.

Nadzorom nad provedbom Zakona o javnoj nabavi smanjuje se rizik za nepravilnosti kod svih obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi, uz mogućnost podnošenja optužnih prijedloga za prekršaje propisane Zakonom. Vrlo snažan preventivan učinak za počinitelje prekršaja imaju visoke novčane kazne koje odvraćaju od počinjenja nepravilnosti u postupcima. Davanjem mišljenja, uputa i pružanjem stručne pomoći u svezi s primjenom zakonodavnog okvira u sustavu javne nabave dodatno se smanjuje rizik za nepravilnosti u postupcima javne nabave.

Nastavit će se provedba specijalističkog programa izobrazbe u području javne nabave, a dio programa provodit će se u suradnji s gospodarskim udruženjima, kao što su Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska udruga poslodavaca, pri čemu će se razmatrati i razvoj novih programa fokusiranih na određene aspekte provedbe postupaka javne nabave i njihovu promidžbu. Razvijat će se i provoditi i programi izobrazbe i za sve druge ciljne skupine čije su aktivnosti vezane uz postupke javne nabave (primjerice, institucije s raznim kontrolnim i nadzornim ovlastima).

U cilju efikasnog upravljanja nabavnim kategorijama, ujednačavanja predmeta nabave kod pojedinih naručitelja radi lakšeg objedinjavanja, te primjeni jedinstvenih tehničkih specifikacija u postupcima javne nabave, neophodno je donijeti niz provedbenih naputaka za nabavne kategorije koje se mogu standardizirati, a u narednim godinama prerasti u pojedinačne ili jedinstveni katalog. Provedbeni naputci se dostavljaju pojedinačnim naručiteljima prilikom iskazivanja potreba i/ili sklopljenih okvirnih sporazuma i predstavljaju kataloge za planiranje i narudžbu (primjerice umjesto nekoliko tisuća različitih artikala uredskog materijala, ili uredskog namještaja, katalog sadrži 600 neophodnih artikala ili sadrži elemente uredskog namještaja specificiranog prema određenim razredima/kategorijama).

Uvođenje kriterija ekonomski najpovoljnije ponude u postupcima središnje javne nabave je uvjet za postizanje optimalnog odnosa između aspekta kakvoće u odnosu na cijenu, odnosno postizanja najbolje vrijednosti roba i usluga za uloženi proračunski novac. Pored navedenog, Državni ured za središnju javnu nabavu će provoditi postupke javne nabave u kojima su primijenjena načela zelene (održive) javne nabave.

Temeljem članka 17., stavka 2. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, br. 90/11) Državni ured za središnju javnu nabavu će kontinuirano objavljivati nacrte dokumentacije za nadmetanje kao i cjelokupnu dokumentaciju tijekom postupaka javne nabave kako bi se svi relevantni sudionici na tržištu informirali o budućim postupcima.

2.1.7. Odobravanja projekata javno-privatnog partnerstva i uspostava Registra

Sadašnji način pripreme projekata javno-privatnog partnerstva (JPP-a) zahtijeva bolju horizontalnu i vertikalnu koordinaciju svih sudionika, što je u planu u sljedećem trogodišnjem razdoblju. Uz to, potrebno je osnažiti administrativne kapacitete sudionika u pripremi prijedloga projekata JPP-a. U planu je korištenje ograničenih ljudskih resursa na racionalan način, jasnim odabirom prioritetnih sektora i područja za primjenu JPP-a. Cilj je na taj način ograničiti broj projektnih prijedloga, uz povećanje kvalitete njihove pripreme. U planu je također niz aktivnosti u suradnji s

nadležnim tijelima Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), kao što su obilazak projektnih lokacija, radni sastanci s predstavnicima JLP(R)S, radionice, savjetovanja i sl., kako bi se u najranijoj fazi prikupljanja potreba i oblikovanja planova i projektnih prijedloga JLP(R)S vodilo računa o njihovom usklađivanju s prioritetima i ciljevima usvojenih strategija, a u suradnji s nadležnim ministarstvima. Cilj je na taj način u najranijoj mogućoj fazi spriječiti nepotrebno rasipanje vrlo ograničenih resursa za pripremu projekata, odbacivanjem u ranoj fazi prijedloga koji u startu ne ispunjavaju temeljne preduvjete za odobravanje, odnosno usmjeravanjem raspoloživih resursa na pripremu projekata koji te kriterije ispunjavaju, a po potrebi i udruživanjem raspoloživih resursa više JLP(R)S radi pripreme zajedničkih (uvezanih) projekata.

Postojeće ograničenje administrativnih kapaciteta za pripremu kvalitetnih projektnih prijedloga i nedostatak specijalističkih znanja djelomično će se premostiti standardizacijom postupaka i metoda, te pripremom odgovarajućih uputa i obrazaca.

Usvajanjem i objavom Pravilnika o ustroju i vođenju Registra ugovora o JPP-u od 29. prosinca 2010. (Narodne novine, br. 147/10) propisani su službeni obrasci za dostavu podataka o JPP ugovorima. Sam Registar ugovora o JPP-u ustrojen je u prvom tromjesečju 2011., čime je stvoren formalno-pravni temelj za službenu dostavu podataka Agenciji za javno-privatno partnerstvo (AJPP). Do kraja drugog tromjesečja 2011. javna su tijela, subjekti upisa u Registar, dostavila veći dio traženih podataka o projektima javno-privatnog partnerstva čija je provedba u tijeku. Od prosinca 2011. javni podaci iz Registra dostupni su i najširoj javnosti putem internet stranice AJPP. Uspostavljanjem Registra, te upisom svih sklopljenih ugovora ispunjeni su temeljni uvjeti za praćenje učinkovitosti sustava primjene JPP-a u cjelini, praćenje provedbe projekata, postupno otklanjanje uočenih nedostataka, propisivanje i standardiziranje dobre prakse te prijenos i primjenu stečenih znanja i iskustava u pripremi i provedbi novih projekata.

2.1.8. Jačanje konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva

Jačanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva se dugoročno teži kako bi se u kratkom roku stvorili povoljni uvjeti za rast investicija i povećanje konkurentnosti. Konkurentnost i tržišni položaj malih i srednjih gospodarskih subjekata izravno zavisi o poslovnom okruženju, o olakšavanju poreznog tereta smanjenjem poreza i drugih davanja, o poticajima za povećanje zaposlenosti i jačanje sustava socijalne sigurnosti, o smanjenju troškova države, te o povećanju udjela znanosti, inovacija i novih tehnologija u poduzetništvu uključiv i inovacije u uslužnom sektoru.

Uklanjanje administrativnih prepreka i provedba mjera za cjeloživotno obrazovanje preduvjeti su za razvoj konkurentnog poduzetništva i stvaranje povoljne poduzetničke klime. Za osnaživanje konkuretnosti značajno je stvaranje poslovnog okruženja za produktivnije poslovanje poduzetnika koje doprinosi međunarodnoj konkurentnosti. Sustav poticaja poduzetništva i obrta obuhvaća potpore za osnivanje proizvodnih gospodarskih subjekata i za brzo rastuće djelatnosti kojima je cilj povećanje udjela gospodarstva temeljenog na visokim tehnologijama, potpore za povećanje ukupnih ulaganja u razvojne projekte malog i srednjeg poduzetništva, podizanje ukupne razine gospodarskih djelatnosti kojima su poslovni rezultat novi proizvodi i nove

vrijednosti, te izvoz uz primjenu EU i međunarodnih normi. Poticanjem razvoja malog i srednjeg poduzetništva kroz projekte i mjere, potiče se gospodarske subjekte na primjenu novih tehnologija i prijenos znanja *(know-how),* uvođenje međunarodnih standarda, marketinške aktivnosti i sudjelovanje na sajmovima i gospodarskim manifestacijama te na zaštitu intelektualnog i industrijskog vlasništva.

Različiti gospodarski instrumenti i zakonodavstvo djeluju na malo i srednje poduzetništvo. Od zaštite tržišnog natjecanja i pravila za državne potpore, mjera za regionalno umrežavanje i ujednačeni razvoj županija, financijskih izvora za komercijalizaciju inovacija, sufinanciranja razvoja poduzetničkih zona, do povezivanja poduzetničkih projekata i znanosti. Koordinacija poticajnih mjera i podrška daljnjem razvoju postojećih potpornih institucija poduzetništva povećati će učinkovitost poduzetničke infrastrukture i stvoriti jaču podršku potrebnu konkurentnijem poslovanju malog i srednjeg poduzetništva naročito uvjetima ulaska na zajedničko tržište EU.

Mjere i poticajni instrumenti za jačanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva obuhvaćaju poticanje razvojnih i inovacijskih projekata, te umrežavanja malih i srednjih poduzetnika i međunarodnu konkurentnost. Planiranim poticajnim mjerama obuhvaćene su nove tehnologije, poticaji za jačanje međunarodne konkurentnosti, najsupješniji - gazele, normizacija i znakovi kvalitete, razvoj i primjena inovacija, klasteri, franšizno poslovanje, sajmovi i marketing, žene poduzetnice, mladi u poduzetništvu, poduzetnici početnici, poduzetništvo u kulturi, zadružno poduzetništvo i socijalno poduzetništvo.

Klasteri i klasterske organizacije prepoznati su kao alat za jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Stoga je cilj klasterskih organizacija:povećanje izvoza i omogućavanje pristupa novim tržištima,transfer i uvođenje novih tehnologija u hrvatskom gospodarstvu,poboljšavanje okvirnih uvjeta za inovacije, povezivanje raznih komplementarnih sektora i posredničkih organizacija, uvođenje i poboljšavanje normi kvalitete i procesa u klasterima i članovima klastera. Klasteri kao izvozni alat, iskoristit će se za poboljšanje učinka malog i srednjeg poduzetništva te nadopunjavanje inicijativa „od dna prema gore“ koje su do sada pokrenute, te razvoja aktivnosti koje će povećati kapacitet i sposobnost malog i srednjeg poduzetništva da postignu međunarodnu konkurentnost i poboljšanju svoj izvozni rezultat.

U cilju olakšavanja financiranja žena u poduzetništvu temeljem mjera iz Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010. - 2013. u ožujku 2011. godine Vlada Republike Hrvatske prihvatila je Jamstveni program za žene poduzetnice koji provodi Hrvatska agencija za malo gospodarstvo. Cilj Jamstvenog programa je poboljšanje pristupa žena financijskim sredstvima, odnosno poticanje financiranja ženskog poduzetništva do iznosa kredita od 700.000,00 kuna. Nastavno tome, Ministarstvo je u suradnji s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak početkom svibnja 2011. godine zaključilo Sporazum o poslovnoj suradnji na provedbi povoljnog financiranja ženskog poduzetništva. Financiranje se provodi kroz posebni kreditni program HBOR-a, Ministarstvo osigurava sredstva subvencije kamata, a Hrvatska agencija za malo gospodarstvo državna jamstva iz Jamstvenog programa za žene poduzetnice. Kreditiranje uz subvencioniranu kamatnu stopu namijenjeno je budućim ulaganjima u subjekte gdje jedna ili više žena posjeduju najmanje 51% kapitala ili su žene registrirane vlasnice subjekta malog gospodarstva i čiju upravu vodi žena.

Poticanje boljeg financiranja malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva temelji se na pravilima za državne potpore u obliku subvencija kamata na poduzetničke kredite. U razdoblju od 2004. do 2007. provedena je kreditna linija „Lokalni projekti razvoja – Poduzetnik“ u suradnji sa županijama/Gradom Zagrebom i svim većim poslovnim banakama u Hrvatskoj, a temeljem tripartitnog ugovora. U 2009. godini započinje provedba dva kreditna projekta, „Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva“ (LPR-MG) i „Lokalni projekti razvoja –mikrokreditiranje“ (LPR-MK) po modelu uvedenom prilikom provedbe kreditnog projekta LPR-P, tj. uz sudjelovanje županija/Grada Zagreba i poslovnih banaka. LPR-MG je kreditna linija za poticanje investicija za kredite u vrijednosti od 200.000 kuna do 5 milijuna kuna uz uvjete promjenljive kamate. Stvoreni kreditni potencijal iznosi 1,42 milijarde kuna, odobreno je 389 kredita u vrijednosti 607.163.868 kuna, preostali kreditni potencijal iznosi 812.836.131 kunu. Kreditiranje se provodi do iskorištenja kreditnog potencijala. LPR-MK se provodi za kredite u vrijednosti od 35.000 do 200.000 kuna. U kreditnoj liniji sudjeluje 11 županija i Grad Zagreb, stvoreni kreditni potencijal iznosi 89,5 milijuna kuna, odobren je 71 kredit u iznosu od 9.011.949 kuna. Kreditiranje se provodi do iskorištenja kreditnog potencijala.

U 2011. godini osnovani su Fondovi za gospodarsku suradnju sukladno Zakonu o investicijskom fondovima (Narodne novine, br. 150/05) te Pravilniku o uvjetima i postupku sudjelovanja Vlade Republike Hrvatske u osnivanju fondova za gospodarsku suradnju (Narodne novine, br. 21/10). Kroz Fodnove za gospodarsku suradnju osim stvaranja pozitivne ulagačka klime gdje se dijeli rizik s “privatnim” sektorom koji se pokazao uspješnim u stvaranju nove vrijednosti, razvija se industrija fondova rizičnog kapitala kao pokretača novih industrija (Internet, web, mediji, obnovljivi izvori energije, itd.). Ulazak u EU stvoriti će uvjete za korištenje financijskih instrumenata EU među kojima su i fondovi rizičnog kapitala, te je potrebno osmisliti proračunski učinkovit omjer javno privatnog-partnerstva do izlaska države iz takvih fondova u cilju jačanja financijskog i fondovskog tržišta sukladno EU.

Hrvatska ima za cilj kroz obrazovanje za poduzetništvo sustavnim pristupom poticati razvoj niza osobina ličnosti – stvaralaštva, samostalnosti, kritičnosti, inovativnosti, inicijativnosti, sposobnosti razumnog preuzimanja rizika, organizacijskih sposobnosti, sposobnosti vođenja i upravljanja, suradničkih vještina i drugih osobina. Njihov sustavan razvoj najdjelotvornije se ostvaruje kroz formalni sustav odgoja i obrazovanja. Poduzetnička kompetencija je zato uvrštena u sve europske nacionalne kurikulume kao jedna od osam temeljnih kompetencija. Srednje strukovno obrazovanje je nezamislivo bez usvajanja znanja, stjecanja vještina i razvoja sposobnosti, te razvoja kvaliteta ličnosti potrebnih za poduzetnička ostvarenja. Kvaliteta visokoškolskih programa također pretpostavlja uvođenje izbornih i fakultativnih programa i modula o poduzetništvu radi spoznavanja, razumijevanja i usvajanja logike ekonomskog sustava, te osnovnih tehnika poduzetničkog razmišljanja. Korištenje primjera dobre prakse i razmjena ideja ocjenjeni su učinkovitim metodama u obrazovanju i usavršavanju poduzetnika.

U sustavu potpora prati se 344 poduzetničke zone, od kojih je, u razdoblju 2008. do 2011., sufinancirana izgradnja 245 zona u ukupnom iznosu od 313.417.487 kuna. Ovih 245 zona zauzimaju površinu od 8.978 ha i u njima djeluje oko 2.070 poduzetnika koji zapošljavaju preko 33.200 zaposlenika. Od ukupnog broja zona u

sustavu potpora, njih 344**,** aktivno je 190 zona, što znači da u tim zonama već posluju poduzetnici sa zaposlenima. Cilj je sufinanciranjem poduzetničkih zona u višoj fazi gotovosti, podići broj aktivnih zona, a sve sukladno cilju ravnomjernog regionalnog razvoja, prema županijskim planovima razvoja poduzetničkih zona, odnosno, prema tekućim listama prioriteta županija.

Razvoj regionalne infrastrukture za podršku poduzetništvu koji doprinosi razvoju poduzetničke klime odvija se kroz poduzetničke potporne institucije - regionalne razvojne agencije, poduzetničke centre, poduzetničke inkubatore i tehnološke parkove. U sustavu potpora je 27 razvojnih agencija i 51 poduzetnički centar, u kojima je zaposleno više od 440 djelatnika. Cilj Projekta je sufinanciranjem navedenih mjera dosegnuti broj od 3 - 5 izrađenih razvojnih poduzetničkih, nacionalnih i/ili EU projekata po potpornoj instituciji, u kojima su razvojne agencije i centri nositelji ili dionici, a kojima su krajnji korisnici poduzetnici. Također su u sustavu potpora 32 poduzetnička inkubatora u kojima je zaposleno više od 140 djelatnika i imaju inkubiranih više od 370 poduzetnika s više od 1.200 zaposlenih djelatnika. Cilj je poticajnim mjerama ostvariti povećanje inkubiranih poduzetnika i broja zaposlenih. U sustavu potpora je 8 tehnoloških parkova u kojima je zaposleno 60 djelatnika i imaju smještenih više od 90 poduzetnika s preko 600 zaposlenih djelatnika.

Cilj Programa za jačanje međunarodne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva je snažnije podržati internacionalizaciju, te ojačati konkurentne kapacitete domaćih tvrtki. Ovim programom se želi utjecati na pozitivna kretanja i povećati obujam izvoza hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva.

Provoditi će se niz aktivnosti u cilju uklanjanja negativnih percepcija o poduzetništvu. Poticaji namijenjeni promoviranju poduzetništva i razvijanju poduzetničke klime obuhvaćaju se sufinanciranjem pokroviteljskih aktivnosti, nagrada i priznanja, te promidžbenih projekata subjekata malog gospodarstva, kontinuiranom provedbom javne promidžbe poduzetništva kroz različite medije, organiziranjem okruglih stolova, skupova i prezentacija, sudjelovanjem na konferencijama, sajamskim događanjima itd., kao i podrškom aktivnostima gospodarskih subjekata u pitanjima društveno odgovornog poduzetništva.

Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva učinkovitim korištenjem sredstava iz fondova provodi se kroz EU Instrument pretpristupne pomoći (eng. Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA) - pretpristupni program za razdoblje od 2007. do 2013. godine koji zamjenjuje dosadašnje programe CARDS, Phare, ISPA i SAPARD. Program IPA uspostavljen je Uredbom Vijeća EU br. 1085/20061, a njegova financijska vrijednost za sedmogodišnje razdoblje za sve države korisnice iznosi 11,468 milijardi eura. 12. lipnja 2007. godine donesena je Uredba komisije br. 718/20072 o provedbi Uredbe Vijeća EU o uspostavi programa IPA. Financijska sredstva namijenjena Republici Hrvatskoj prema komponentama programa IPA za razdoblje od 2007. do 2011. godine iznose 749,83 milijuna EUR. Ministarstvo poduzetništva i obrta kao tijelo nadležno za Prioritet 2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, Mjeru 2.1. Poboljšanje poslovne klime iz Operativnog programa za regionalnu konkurentnost (OPRK) pridonosi ostvarivanju Općeg cilja „Stvaranja konkurentnog i dinamičnog na znanju utemeljenog gospodarstva“ temeljem uspješnog povlačenja sredstava iz fondova Europske unije putem kvalitetno osmišljenih projekata i sudjelovanja u osiguranju učinkovitog sustava za

upravljanje i provedbu Operativnog programa. Operativni program za regionalnu konkurentnost IPA komponente IIIc je strateški dokument za područje regionalne konkurentnosti. To podrazumijeva korištenje raspoloživih financijskih sredstava za mjere jačanja gospodarske konkurentnosti i poticanja razvoja manje razvijenih područja. Glavna okosnica poticanja razvoja i rasta je poduzetništvo, odnosno stvaranje boljih uvjeta poslovanja i potpore malim i srednjim poduzetnicima.

U pripremama za sljedeći višegodišnji financijski okvir (Multiannual Financial Framework) za razdoblje 2014.-2020. odlučeno je da će aktivnosti koje se do kraja 2013. godine provode u okviru CIP-EIP programa biti nastavljene kroz dva nova programa: „Horizon 2020“ i „Programme for the Competitiveness of enterprises and small and medium sized enterprises (COSME)“. Kroz program „Horizon 2020“ poticat će se sve aktivnosti vezano za inovacije, eko inovacije, javne nabave vezano za inovativne aktivnosti i dio financijskih instrumenata (venture capital instruments), a kroz program „COSME“ aktivnosti vezane za podizanje konkurentnosti i rasta MSP, Europska poduzetnička mreža, aktivnosti vezano za SBA, promocija poduzetništva, dio financijskih instrumenata, internacionalizacija MSP tj. njihov izlazak na tržišta izvan EU.

Projekt «Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Europe – SEECEL» koji prijavljuje na IPA regionalni višekorisnički paket financiranja, komponenta Jačanje konkurentnosti. To je prvi slučaj da kroz paket za jačanje konkurentnosti, država iz IPA grupacije dobije financiranje iz paketa koji je izvan okvira dogovorenih za IPA nacionalni paket. To je veliki uspjeh za Hrvatsku imajući u vidu da takav centar još ne postoji ni u zemljama članicama, a dio je glavnih prioriteta EU. Financiranje je planirano za period 2009. - 2011. u iznosu od 1,7 mil EUR-a, te sufinanciranje od strane Hrvatske u iznosu od cca 300 000 EUR. Na taj način Hrvatska je osigurala vodeću poziciju u cijelom procesu. Projekt je potpuno podržan od strane svih zemalja u regiji, a uz 7 zemalja uključenih u prvotni projektni prijedlog (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Srbija) DG Enlargment uključuje i Tursku Interes za suradnju iskazuju i zemlje članice EU. SEECEL-ova misija je unaprijeđenje učenja za poduzetništvo na razini osnovnih škola i visokog školstva te razvoj sustava praćenja potreba za edukacijom poduzetnika, a sve s ciljem jačanja konkurentnosti.

Dunavska strategija je novi program EU za makroregiju u kojem sudjeluje osam članica EU-a te šest nečlanica Unije i Podunavlja koje čine Njemačka, Austrija, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Bugarska i Rumunjska, te Hrvatska, Srbija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Ukrajina i Moldavija. Navedenih 14 zemalja imaju više od 115 milijuna stanovnika i uključuju se u projekt stvaranja druge makroregije u Europi. Aktivnosti su utvrđene akcijskim planom Europske strategije za razvoj dunavske regije - dokumenta koji je u lipnju 2011. usvojen od strane Europskog Vijeća.

Sudjelovanje RH u su-koordinaciji sa Ministarstvom gospodarstva Baden-Württemberga u prioritetnom području 8 „Podrška razvoju konkurentnosti, uključujući razvoj klastera“, otvara nove mogućnosti za društveno-gospodarski razvoj Hrvatske kroz implementaciju prekograničnih i transnacionalnih projekata sa zemljama regije.

Novi Operativni program za regionalnu konkurentnost 2013 (od 1. srpnja 2013.), biti

će usmjeren na daljnje podizanje razine konkurentnosti i regionalnog razvoja uz značajno veće iznose alokacija u odnosu na pretpristupne programe i drugačije načine provedbe projekata uz veći broj shema bespovratnih potpora namijenjenih poduzetnicima, znanstvenim organizacijama, regionalnim i lokalnim institucijama, itd. Prioritetna os 1. Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2013.: Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva ima za cilj jačanje malog i srednjeg poduzetništva u Hrvatskoj i njegove sposobnosti za natjecanje na međunarodnim tržištima radi povećanja nacionalne konkurentnosti i bržeg gospodarskog rasta. Izrada Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2014 - 2020 pokrenut će se sredinom 2012. godine, obzirom da proces izrade i usuglašavanja traje okvirno 2 godine. Projekti i mogućnosti financiranja, osobito za poduzetnike, obuhvatiti će mnogo veći iznos i mogućnosti obzirom da je obuhvaćeno financijsko razdoblje od 7 godina.

IPA Grant shema bespovratnih potpora namijenjena je jačanju konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva u proizvodnom, ali i uslužnom sektoru (određene djelatnosti) te kroz posebnu shemu potpora za poduzetnike u turizmu. Shemom će se financirati poduzetnička ulaganja u nove tehnologije, izgradnju proizvodnih pogone/poslovnih prostora, energetsku učinkovitost, a za poduzetnike u turizmu radi se o ulaganjima u smještajne kapacitete.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) najveća je agencija za poticanje poduzetništva u Republici Hrvatskoj. Cjelokupna djelatnost Agencije usmjerena je na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Niz je aktivnosti i mjera kojima HAMAG potiče razvoj poduzetništva i konkurentnost gospodarskih subjekata od kojih su svakako najprepoznatljivije izdavanje jamstava i bespovratnih potpora, certificiranje konzultanata, sufinanciranje konzultantskih usluga i razvoj poduzetničke infrastrukture. Programe i aktivnosti HAMAG kreira sukladno zahtjevima i potrebama tržišta, kako bi u potpunosti ostvarili svoju namjenu. Uspješnom suradnjom s domaćim i inozemnim partnerima HAMAG kontinuirano ulaže u jačanje vlastitih kapaciteta koje ga čine neizostavnom karikom razvoja malog i srednjeg poduzetništva. U prilog tome govori i činjenica da ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju HAMAG očekuje važna uloga posredničkog tijela za provedbu strukturnih fondova EU.

Jamstvima koja izdaje na ime djelomičnog pokrića glavnice kredita, HAMAG omogućava realizaciju kvalitetnih projekata koji upravo radi manjka kolaterala ne bi mogli biti realizirani i to na način da banci jamči ispunjenje obveze poduzetnika u dijelu pokrivenom jamstvom, ukoliko poduzetnik dođe u probleme uslijed kojih prestane biti sposoban na samostalno ispunjenje obveze. Jamstvo nije bespovratni financijski instrument i njegovim izdavanjem nastaje ugovorna obveza poduzetnika prema HAMAG-u, na povrat iznosa koji je HAMAG isplatio banci temeljem protestiranog jamstva.

Potpore koje HAMAG dodjeljuje izdaje prema programskim dokumentima Ministarstva poduzetništva i obrta bespovratna su sredstva namjenjena sufinanciranju ulaganja u projektom određene djelatnosti i namjene. HAMAG je započeo s provedbom poticajnih projekata 2006. godine i do danas je obradio više od 27.000 zahtjeva temeljem kojih je isplatio gotovo 280 milijuna kuna bespovratnih sredstava poduzetnicima i poduzetničkim potpornim institucijama. Najveći dio

sredstava dodjeljen je za jačanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva i to za uvođenje novih tehnologija. Praćenjem i analizom sufinanciranih projekata utvrđeno je da je povećana produktivnost gospodarskih subjekata čiji su projekti sufinancirani i otvorena nova radna mjesta, a sve je veće zanimanje poduzetnika i iz godine u godinu sve veći broj zaprimljenih zahtjeva za bespovratnim sredstvima.

Nastojeći ukazati na prednosti korištenja usluga poslovnog savjetovanja i pritom kreirati kvalitetnu bazu konzultanata za malo gospodarstvo, HAMAG provodi projekt „Mreža konzultanata“ kroz koji certificira konzultante i poduzetnicima sufinancira konzultantske usluge do 50% troškova. Kroz projekt se ostvaruje više ciljeva, od uvođenja reda na konzultantsko tržište na način da se prate i uspoređuju cijene istovrsnih usluga koje su često u velikom nesrazmjeru, do izravne pogodnosti za poduzetnike koja se očituje u značajnom sufinanciranju same usluge.

2.1.9. Jačanje konkurentnosti hrvatskog obrtništva

U cilju stvaranja pozitivnog okružja kojim se potiče razvoj konkurentnog, inovativnog i na znanju utemeljenog obrtništva, ovaj gospodarski sektor se dugi niz godina sustavno potiče s državne razine. Sve aktivnosti i projekti su usmjereni na: obrazovanje obrtnika, unaprjeđenje strukovnog obrazovanja, cjeloživotno obrazovanje obrtnika, poticanje obrtničkih radionica i trgovačkih društava na primanje učenika na praksu, stipendiranje učenika koji se obrazuju za obrtnička zanimanja i stručno usavršavanje obrtnika.

Posebna pažnja pridaje se poticanju i očuvanju manje dohodovnih obrtničkih djelatnosti – tradicijskih obrta koji se pretežito obavljaju ručnim radom, a tehnikama proizvodnje se oslanjaju na tradicijsku kulturu, te umjetničkih obrta koji se odlikuju proizvodima i uslugama visoke estetske vrijednosti i kvalitetnim dizajnom uz naglašenu kreativnost i individualnost majstora obrtnika.

Razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta nastoji se potaknuti radi povezivanja tradicionalnih znanja sa suvremenim tehnologijama kako bi finalni obrtnički proizvodi bili konkurentniji na sve zahtjevnijem tržištu, ali i zbog opstanka tradicije i očuvanja nacionalnog identiteta kroz proizvodnju unikatnih proizvoda tradicijskih i umjetničkih obrta. Očuvanju obrtničke tradicije pridonosi se edukacijom o tradicionalnim i umjetničkim obrtničkim djelatnostima te promidžbom obrtništva.

S ciljem unapređenja strukovnog obrazovanja, stjecanja i unapređivanja informatičkih kompetencija obrtnika, poticanja učenika na školovanje za rad u obrtničkim zanimanjima te poticanja obrtnika i pravnih osoba na sudjelovanje u procesu obrazovanja mladih provodi se projekt „Obrazovanje u obrtništvu“. Projektom se utječe na povećanje broja obrta, broja zaposlenih u obrtima i broja educiranih učenika za obrtnička zanimanja.
U 2011. godini, za navedene namjene, dodijeljeno je 298 bespovratnih potpora (76,21% od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva) u iznosu od 6.832.599 kuna, a od toga:

- 64 potpore za unapređenje informatičkih kompetencija 793 hrvatskih obrtnika,
- 20 potpora područnim obrtničkim komorama, udruženjima obrtnika i subjektima malog gospodarstva za sufinanciranje 339 učeničkih stipendija,

- 26 potpora srednjim strukovnim školama za opremanje školskih praktikuma te obnavljanje ili nabavku nastavnih sredstava i pomagala škola,
- 6 bespovratnih potpora ustanovama koje provode programe cjeloživotnog obrazovanja obrtnika, za opremanje praktikuma i učionica te dvorana za održavanje seminara, te
- 182 potpore subjektima malog gospodarstva za primanje naučnika na praksu.

S ciljem bržeg zapošljavanja i samozapošljavanja, usklađivanja kvalifikacijske strukture radno sposobnih osoba sa stvarnim potrebama malog gospodarstva, promicanja cjeloživotnog obrazovanja obrtnika i razvitka obrtništva temeljenog na znanju provodi se projekt „Dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu“. Projektom se utječe na povećanje broja educiranih osoba u obrtničkim zanimanjima, polaganjem majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti te prekvalifikacijom.
U 2011. godini, za navedene namjene dodijeljena je 1191 potpora (89,8 % od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva) u iznosu od 2.513.758 kuna, a od toga:

- 496 potpora za položeni ispit o stručnoj osposobljenosti,
- 565 potpora za položeni majstorski ispit,
- 10 potpora za prekvalifikaciju polaganjem pomoćničkog/završnog ispita,
- te 86 potpora za prekvalifikaciju za rad u obrtničkim zanimanjima.

Radi jačanja konkurentnosti tradicijskih i umjetničkih obrta kroz izgradnju što povoljnijeg obrtničkog ozračja i infrastrukture te očuvanja i razvoja tradicijskih i umjetničkih obrta provodi se projekt „Razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta“. Projektom se utječe na konkurentnost tradicijskih i umjetničkih obrta, povećanje broja zaposlenih u obrtima, očuvanje obrtničke tradicije te na produktivnije poslovanje obrtnika. U 2011. godini je dodijeljeno 316 bespovratnih potpora (58,52% od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva) za razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta te očuvanje obrtničke tradicije.

Sustav Obrtnog registra se kontinuirano unaprjeđuje i nadograđuje u cilju što jednostavnijeg, bržeg i jeftinijeg upisa obrta u Obrtni registar primjenom novih tehnoloških rješenja s posebnim naglaskom na korištenju Internet tehnologije. Baza podataka Obrtnog registra dostupna je putem Portala obrtnog registra svim tijelima državne uprave i drugim institucijama te građanima bez naplate (dnevno cca. 3.000 posjeta). Također, intenzivirane su aktivnosti na povezivanju informacijskog sustava Obrtnog registra s OIB sustavom Porezne uprave Ministarstva financija, zatim s informacijskim sustavom Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje itd.) te promoviranju već realiziranog naprednog servisa (temeljenog na XML-u) za isporuku podataka iz baze Obrtnog registra drugim sustavima tijela javne vlasti radi ostvarivanja interakcije s drugim sustavima kroz dinamički pristup. U tijeku je povezivanje informacijskog sustava obrtnog registra sa informacijskim sustavom CARNET-a kojim će isti dobiti prava upotrebe podatke iz baze Obrtnog registra RH, dok će registarskim tijelima biti (putem on-line komunikacije dvaju informacijskih sustava) omogućeno registriranje besplatnih internet .hr domena obrtnicima, prilikom registriranja obrta.

Radi ostvarivanja on-line upisa obrta u Obrtni registar planira se provesti Projekt E-obrt na način da se u prvoj fazi budućim obrtnicima omogućiti proaktivnu uslugu online upisa svih potrebnih podataka za registriranje svog novog obrta, uz pružanje relevantnih informacija. E-Obrt će biti integriran u Portal OR-a. U drugom koraku

(nakon uvođenja e-potpisa) omogućit će se registriranje novih obrta i provođenje promjena u postojećim obrtima obrtnicima putem interneta, bez dolaska u nadležno registarsko tijelo.

Također su u planu projekti: e-Učionica, omogućavanje javnim bilježnicima ispisivanja službenih izvadaka iz OR-a, napredni izvještajni sustav.

U početnoj fazi korištenja će napredni izvještajni sustav služiti za internu uporabu, nakon čega bi se izvještajni sustav djelomično integrirao u Portal Obrtnog registra s omogućavanjem efektnih prostornih prikaza broja obrta (brojčano i grafički) u prostoru.

Zakonodavni okvir kojim se uređuju statusna pitanja obrtnika kontinuirano se prilagođava izmijenjenim gospodarskim uvjetima, a u partnerskom odnosu sa Hrvatskom obrtničkom komorom daju se inicijative za usklađenje propisa koji izravno i neizravno utječu na konkurentno, inovativno i na znanju utemeljeno obrtništvo.

2.1.10. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva kroz provedbu mjera trgovinske politike

Predlaganje novih mjera, učinkovito praćenje provedbe mjera trgovinske politike u kontinuiranoj suradnji s drugim tijelima državne uprave te poslovnom zajednicom osigurat će jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, Državni ured za trgovinsku politiku (DUTP) predlagati će i provoditi mjere trgovinske politike kao što su carinske stope, uključivanje i sudjelovanje u sustavima dijagonalne kumulacije podrijetla, uklanjanje carinskih i necarinskih trgovinskih prepreka, te trgovinski zaštitni mehanizmi u skladu s gospodarskom politikom Vlade Republike Hrvatske i interesima hrvatske poslovne zajednice. Nakon stupanja u članstvo Europske unije, mjere trgovinske politike u interesu hrvatskog gospodarstva predlagat će se u odgovarajućim radnim tijelima Europske unije, a preuzet će se provedba svih mjera Zajedničke trgovinske politike EU, neovisno o tome je li Hrvatska inicirala njihovo donošenje, što uključuje i provedbu svih trgovinskih ugovora kojima je EU ugovorna stranka.

DUTP će nastaviti aktivno provoditi i izvoznu kontrolu robe s dvojnom namjenom, koja se danas temelji na partnerskom odnosu državnih tijela i gospodarstva, uz podijeljenu odgovornost, pri čemu povećanje učinkovitosti izvozne kontrole predstavlja prednost, ne samo u strateškim razlozima i javnoj sigurnosti već kao stvarna gospodarska korist. Stoga će DUTP nastaviti aktivno sudjelovati u radu međunarodnih organizacija kod kreiranja međunarodnih standarda izvozne kontrole.

Mjere carinske zaštite i druge zaštitne mjere donosit će se u suradnji s tijelima državne uprave, agencijama i poslovnom zajednicom kako bi se zaštitili interesi i zahtjevi hrvatskog gospodarstva. Poseban naglasak bit će na praćenju i rješavanju tehničkih prepreka trgovini. Nadalje, nastojat će se već prije stupanja u članstvo Europske unije, a u suradnji s odgovarajućim tijelima Europske unije, pripremiti mjere kojima će se uzeti u obzir hrvatsko pristupanje Europskoj uniji, te posljedičnu promjenu izvoznih uvjeta u neke od hrvatskih najznačajnijih trgovinskih partnera. Nakon ulaska u članstvo Europske unije, predstavnici DUTP će, u suradnji s ostalim

tijelima državne uprave promicati interese hrvatskog gospodarstva, posebice u odnosu na carinske i zaštitne mjere, te uklanjanje tehničkih prepreka trgovini iz Zajedničke trgovinske politike Europske unije.

DUTP će uspostaviti sustav redovne komunikacije s ostalim tijelima državne uprave, agencijama i poslovnom zajednicom s ciljem zastupanja hrvatskih stajališta u okviru radnih skupina Vijeća Europske Unije i provedbenim odborima (komitologija) koji se bave pitanjima iz nadležnosti Državnog ureda. Komunikacija će se odvijati sudjelovanjem hrvatskih predstavnika u radu nadležnih tijela, uz prethodne široke konzultacije s ostalim tijelima državne uprave, te hrvatskom poslovnom zajednicom, a s ciljem pune provedbe gospodarske politike Vlade Republike Hrvatske.

Provođenjem učinkovitog nadzora nad Zakonom o izvozu robe s dvojnom namjenom smanjit će se rizik izvoza robe s dvojnom namjenom bez izvozne dozvole, te posljedičnog kršenja propisa o izvoznoj kontroli robe s dvojnom namjenom, što predstavlja neispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske. Nacionalni propisi redovito će se usklađivati s relevantnom pravnom stečevinom Europske unije. Redovitim održavanjem seminara za tijela državne uprave uključenih u nadzor ojačat će se učinkovitost provedbe sustava izvozne kontrole, te će se stalnim obrazovanjem jačati administrativni kapaciteti s ciljem ispunjavanja obveza nastalih primjenom pravne stečevine Europske unije.

2.1.11. Provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora u području djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalne djelatnosti

Otkrivanjem nezakonitog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti gospodarski inspektori će kontinuiranim inspekcijskim nadzorima suzbiti daljnju nezakonitost obavljanja navedenih djelatnosti, povećati proračunske prihode tih sektora djelatnosti i registraciju turističkog prometa, te smanjiti nelojalnu konkurenciju svim subjektima koji u cijelosti posluju sukladno važećim propisima Republike Hrvatske.

Gospodarski inspektori kontinuirano obavljaju inspekcijske nadzore kod gospodarskih subjekata koji se bave djelatnostima ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti. Inspekcijski poslovi u ovim područjima nadzora obavljaju se sukladno operativnim godišnjim planovima rada, prateći značajnija događanja tijekom godine. Turistička sezona je razdoblje tijekom kojeg se obavljaju pojačani inspekcijski nadzori, osobito u onim područjima i djelatnostima u kojima su uočene češće nepravilnosti.

Pri planiranju i provođenju nadzora u narednom trogodišnjem razdoblju naglasak će se staviti na prioritetna područja nadzora u kojima rezultati iz prethodnih godina pokazuju učestalo kršenje odredbi zakona, kao i na kontrole legaliteta obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti sa ciljem suzbijanja nezakonitog i neregistriranog obavljanja djelatnosti. U području nadzora djelatnosti trgovine prvenstveno se teži suzbijanju pojava nelegalnog obavljanja prodaje robe, naročito na raznim mjestima izvan prodavaonica, što je također i u cilju zaštite potrošača koji svoja prava mogu ostvariti jedino ako sklapaju ugovor s legalnim subjektima odnosno sudionicima u prometu roba.

U 2010. godini sveukupno je obavljen 72.561 inspekcijski nadzor u djelatnosti trgovine, ugostiteljstva i pružanja usluga u turizmu. U navedenim nadzorima su utvrđene 2.834 povrede propisa koje se odnose na nezakonito obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, turizma i trgovine. Shodno tome, Državni inspektorat smatra da se treba nastaviti u smjeru jačanja kvalitete i sveobuhvatnosti kod obavljanja inspekcijskih nadzora kako bi se prisutnošću gospodarskih inspektora na tržištu djelovalo na suzbijanje nezakonitog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti.

Uz postupanje sukladno operativnim godišnjim planovima rada, gospodarski inspektori postupaju i po prijavama i predstavkama građana, udruga, gospodarskih subjekata i drugih, ukoliko iste ukazuju na moguće kršenje propisa.

U narednom trogodišnjem nadzoru, postupat će se po prijavama, kao sredstvom za detekciju mogućeg kršenja propisa u području trgovine, turizma i ugostiteljstva.

U 2010. godini gospodarski inspektori su obavili 7.531 nadzora po prijavama iz područja navedenih djelatnosti, a kako postupanje po istima sukladno gospodarskim trendovima raste iz godine u godinu planira se povećanje broja nazora iniciranih po prijavama. Očekivani broj nadzora gospodarskih inspektora po prijavama u 2014. godini bi iznosio 8.603 nadzora.

Korištenjem i daljnjim razvijanjem aplikativnog rješenja eOčevidnik u radu gospodarskih inspektora pridonosi se efikasnosti postupanja inspektora kroz skraćivanje utroška vremena u pripremi za nadzor (postojanje ažuriranih baza podataka pravnih i fizičkih osoba), skraćivanje vremena potrebnog za obavljanje administrativnih poslova (pr. izvješćivanje), kao i efektivnosti kroz korištenje ažuriranih baza odredbi propisa iz područja djelatnosti trgovine, turizma, ugostiteljstva i samostalnih djelatnosti. Cilj je povećati sveobuhvatnost i transparentnost nadziranih objekata gospodarskih subjekata u RH na razini jedne godine.

U 2010. godini gospodarski inspektori su bili jednokratno u nadzoru kod 61.016 objekata nadzora fizičkih i pravnih osoba, a ukupno su kontrolirali 83.728 objekata pa je udio jednokratno kontroliranih objekata nadzora u odnosu na sveukupno nadzirane objekte 73%. U narednom trogodišnjem periodu isti se namjerava povećavati do 75%.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.1.1. Restrukturiranje i razvoj pojedinih grana industrije i brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu	2.1.1.1 Povećanje indeksa industrijske proizvodnje	Kratkoročni pokazatelj poslovnog ciklusa kojim se mjere mjesečni rezultati industrijskog sektora	INDEKS		DZS	2012./2011. = 103,0	2013./2012. = 104,0	2014./2013. = 105,0
	2.1.1.2. Povećanje pokrivenosti uvoza izvozom	Povećanje izvoza uz istovremeno smanjenje uvozne ovisnosti gospodarstva	%	2008. g.: 45,9*	DZS	50	53	55
	2.1.2.3. Smanjenje gubitaka u poslovanju brodogradilišta	Promjena trenda poslovanja u brodogradilištima od negativnog ka pozitivnom i profitabilnom (prema GFI POD)	kn	2009. g.: gubitak nakon oporez. -864 mil. kn	MG	-650 mil. kn	-450 mil. kn	-200 mil. kn
2.1.2. Razvoj i transfer tehnologije	2.1.2.1. Povećanje bruto domaćih izdataka za istraživanje i razvoj	Povećanje izdataka za istraživanje i razvoj, kako na razini poslovnih subjekata, tako i na razini države	INDEKS	2009. g.: 100	DZS	103	105	107
2.1.3. Unaprjeđenje elektroničkog poslovanja	2.1.3.1. Povećanje broja riješenih upravnih i neupravnih predmeta	Davanje mišljenja o primjeni propisa iz svoje nadležnosti	Broj	30	MG	60	60	60
	2.1.3.2. Tiskanje priručnika u sklopu kampanje	Provođenje kampanje za podizanje javne svijesti o mogućnostima primjene elektroničkog poslovanja	Broj	1.500	MG	600	700	800
	2.1.3.3. Povećanje broja odgovarajućih portala za elektroničko poslovanje	Sudjelovanje u izradi odgovarajućih portala za elektroničko poslovanje	Broj	2	MG	4	4	4
2.1.4. Provedba Zakona o poticanju ulaganja	2.1.4.1. Povećanje broja izdanih Potvrda o statusu nositelja poticajnih mjera	Povećanje broja potvrda odražava povećanje interesa investitora za ulaganje u RH, što rezultira povećanjem atraktivnosti Hrvatske kao ulagačke destinacije	Broj potvrda	80	MG	120	150	185
	2.1.4.2. Povećanje broja isplaćenih bespovratnih novčanih potpora za otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem, usavršavanje povezano s ulaganjem, te potpora za velike projekte ulaganja	Povećanjem broja isplaćenih potpora povećava se broj novih radnih mjesta, potiče se razvoj novih znanja i vještina zaposlenih, potiče se ulaganje u županije s najvišim stopama nezaposlenosti, te potiče ulaganje u visoku tehnologiju	Broj potpora	16	MG	30	45	60
2.1.5. Unaprjeđenje ulagačkog okruženja	2.1.5.1. Poboljšanje razine usluga koja se nudi stranim ulagačima	Povećanjem broja županija koje su certificirane u naprednom ICPR programu poboljšava se već postignut jedinstveni standard usluga, te potiče proaktivno privlačenje ulaganja	Broj	0	MG	20		

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.1.5. Unaprjeđenje ulagačkog okruženja	2.1.5.2. Povećanje broja realiziranih projekata koji su naišli na prepreke	Uklanjanjem prepreka za realizaciju ulaganja pokrenut će se zaustavljeni ulagački projekti te potaknuti daljnji razvoj hrvatskog gospodarstva i ojačati konkurentska pozicija Hrvatske	Broj projekata	0	MG	15	20	25
	2.1.5.3. Povećanje broja održanih Outreach kampanja - ICPR	Ciljanim organiziranjem susreta s potencijalnim ulagačima Hrvatska će se pozicionirati kao svjetska ulagačka destinacija	Broj	0	MG	17		
2.1.6. Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave	2.1.6.1. Provedba nadzora nad postupcima javne nabave	Provedbom nadzora smanjuje se rizik od nepravilnosti u postupcima javne nabave	Broj	50	MG	50	50	50
	2.1.6.2. Izdavanje uputa i mišljenja iz područja javne nabave temeljem zahtjeva postavljenih elektroničkom poštom i pisanim putem	Kroz davanje mišljenja i savjeta vezanih uz postupke javne nabave za naručitelje i ponuditelje povećava se učinkovitost postupaka te smanjuje rizik za nepravilnosti	Broj	3.000	MG	3.000	3.000	3.000
	2.1.6.3. Provedba ispita u sklopu specijalističkog programa izobrazbe	Provedbom specijalističkog programa izobrazbe omogućava se stjecanje temeljenih znanja iz područja javne nabave na razini svih naručitelja	Broj	8	MG	8	8	8
	2.1.6.4. Definirani katalozi, naputci i sl. od strane tehničkih nositelja za pojedine nabavne kategorije (npr namještaj, uredski materijal, potrošni materijal, i sl.)	U cilju efikasnog upravljanja nabavnim kategorijama, ujednačavanja predmeta nabave kod pojedinih naručitelja radi lakšeg objedinjavanja, te primjeni jedinstvenih tehničkih specifikacija u budućim nadmetanjima, neophodno je donijeti niz provedbenih naputaka za nabavne kategorije koje se mogu standardizirati, a u sljedećim godinama prerasti u jedinstven katalog	Broj	0	Državni ured za središnju javnu nabavu, ostali tehnički nositelji	5	1	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.1.6. Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave	2.1.6.5. Provođenje postupaka u kojima je kao kriterij odabira primijenjena ekonomski najpovoljnija ponuda	Uvođenje kriterija ekonomski najpovoljnije ponude je uvjet za postizanje optimalnog odnosa između aspekta kakvoće u odnosu na cijenu, odnosno postizanja najbolje vrijednosti roba i usluga za uloženi proračunski novac. (IT oprema)	Broj	1	Internetske stranice Državnog ureda za središnju javnu nabavu	5	10	15
	2.1.6.6. Provođenje postupaka u kojima su primijenjena načela zelene (održive) javne nabave	Održiva nabava podrazumijeva nabavu roba i usluga koje integriraju najmanji negativni utjecaj na okoliš s najvećim društvenim pozitivnim učincima, odnosno u kojoj nabavljane robe tijekom cijelog životnog vijeka imaju manji utjecaj na okoliš	Broj	0	Internetske stranice Državnog ureda za središnju javnu nabavu	5	10	15
2.1.7. Odobravanja projekata javno-privatnog partnerstva i uspostava Registra	2.1.7.1. Broj odobrenih projekata	Veći broj odobrenih projekata doprinosi bržem razvoju	Broj	4	AJPP	3	4	4
	2.1.7.2. Broj upisa u registar	Sveobuhvatan popis projekata osigurava dobro praćenje provedbe	Broj	12	AJPP	3	3	3
	2.1.7.3. Broj polaznika	Za jačanje administratitivnih kapaciteta nužno je da čim veći broj sudionika uspješno završi izobrazbu	Broj	53	AJPP	50	50	30
2.1.8. Jačanje konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva	2.1.8.1. Broj potpora za nove tehnologije/za zaštitu intelektualnog i industrijskog vlasništva	Provedbom plana "Poduzetnički impuls" potiče se rast, razvoj i konkurentnost malog gospodarstva	Broj potpora	90/60	MPO	90/60	100/160	110/190
	2.1.8.2. Broj novoformiranih i kvalitetnijih održivih klastera	Provedbom Strategije razvoja klastera povećava se broj klastera i klasterskih inicijativa, stvaraju regionalni i multisektorski klasteri	Broj potpora	30	MPO	30	40	50
	2.1.8.3. Broj i iznos potpora	Provedbom Strategije razvoja ženskog poduzetništva cilj je utjecati na promjene u vrijednosnom sustavu, ponašanju i okolini u jačanju poduzetničke aktivnosti žena te povećati broj žena u poduzetništvu	Broj poduzetnica	300	MPO	300	400	500
	2.1.8.4. Broj izdanih jamstava	Pristup izvorima financiranja u slučaju nedostatnog kolaterala poduzetnika	Broj	133	HAMAG	140	150	170

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.1.8. Jačanje konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva	2.1.8.5. Broj certificiranih konzultanata	Proširenjem baze konzultanata poboljšava se njihova dostupnost poduzetnicima	Broj	98	HAMAG	110	120	132
	2.1.8.6. Broj izdanih vaučera	Sufinanciranjem konzultantskih usluga poduzetniku se olakšava poslovanje	Broj	49	HAMAG	150	165	180
2.1.9. Jačanje konkurentosti hrvatskog obrtništva	2.1.9.1. Zadržavanje i povećanje broja obrta	Povećanjem broja obrta izravno se utječe na udio malih i srednjih poduzeća u ukupnom gospodarstvu koje u svim razvijenim gospodarstvima čini preko 99%	Broj obrta	86.226	MPO	88.000	90.000	93.000
	2.1.9.2. Povećanje broja zaposlenih osoba u obrtništvu	Povećanjem broja zaposlenih u obrtništvu utječe se na smanjenje ukupne stope nezaposlenosti	Broj zaposlenih u obrtništvu (uključujući vlasnike)/prosječan broj zaposlenih u obrtu	109.051/ 1,3	MPO HZMO	112.000/1,3	130.000/1,4	150.000/1,6
	2.1.9.3. Promicanje vrijednosti tradicijskih i umjetničkih obrta	Poticanje tradicionalnih i umjetničkih obrta pridonosi očuvanju tradicije i nacionalnog identiteta proizvodnjom unikatnih proizvoda, zatim, očuvanju obrtničke tradicije predstavljanjem i edukacijom o tradicionalnim obrtničkim djelatnostima i promidžbi obr	Broj nositelja znaka tradicijski/umjetnički obrt	81	MPO HOK	110	150	200
	2.1.9.4. Aktivno sudjelovanje gospodarstva u kreiranju obrazovne politike za obrtnička zanimanja	Aktivnim sudjelovanjem gospodarskih subjekata u obrazovanju budućih poduzetnika osigurava se stjecanje stručnih i poduzetničkih kompetencija potrebnih za postizanje konkurentnosti na tržištu rada odnosno samozapošljavanje putem obavljanja obrtničke djelat	Broj fizičkih i pravnih osoba koje primaju učenike na praksu (kumulativ)	8.200	MPO HOK	8.250	8.300	8.400
	2.1.9.5. Pojednostavljenje upisa obrta u Obrtni registar	Pojednostavljenjem postupka upisa obrta u Obrtni registar pridonosi se smanjenju administrativnih barijera ulasku u poduzetništvo	prosječni broj dana	3	MPO	2	1	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.1.10. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva kroz provedbu mjera trgovinske politike	2.1.10.1. Provedba mjera trgovinske politike (do ulaska u EU) uključujući carinsku tarifu i zaštitne mjere	Zaštita i zastupanje interesa hrvatskog gospodarstva	%	75	DUTP	100	100	100
	2.1.10.2. Izdavanje dozvola za izvoz robe s dvojnom namjenom	Na prijedlog povjerenstva DUTP izdaje dozvole za izvoz robe s dvojnom namjenom	Broj	100	DUTP	150	200	200
	2.1.10.3. Izdavanje certifikata tvrtkama s implementiranim sustavom PUU-a	PUU je obvezan za dobivanje određenih povlaštenih dozvola za robu s dvojnom namjenom, naručito nakon pristupanja RH Europskoj uniji	Broj	2	DUTP	10	20	30
2.1.11. Provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora u području djelatnosti ugostiteljstva, turizma i trgovine	2.1.11.1. Broj nadzora	Kvalitetnim i kontinuiranim inspekcijskim nadzorima otkrivati će se i suzbijati nezakonito obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti	Broj	72.561	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	74.469	75.204	76.132
	2.1.11.2. Broj prijava	Postupajući reaktivno temeljem prijava pridonosi se otkrivanju i suzbijanju nezakonitog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti	Broj	7.531	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	8.567	8.585	8.603
	2.1.11.3. Postotak povećanja jednokratnih objekata nadzora na razini godine	Kreiranje baza nadziranih objekata povećati će sveobuhvatnost i transparentnost nadziranih objekata gospodarskih subjekata u RH	%	73	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	74	75	75

2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada

Politika zapošljavanja snažno utječe na konkurentnost gospodarstva zemlje. Borba protiv nezaposlenosti i nastavak provedbe reforme tržišta rada zahtijeva fokusiranje na poticanje zaposlenosti i aktivnosti koje su usmjerene na skraćivanje razdoblja nezaposlenosti te na kontinuirano podizanje konkurentnosti i zapošljivosti radne snage. Na fleksibilnom tržištu rada potrebno je privući i zadržati što više ljudi u aktivnosti, pospješiti prilagodljivost radnika i poduzeća, povećati ulaganja u ljudski kapital boljom edukacijom radi stjecanja novih vještina za tržište rada.

Nezaposlenima je potrebno pomoći da se ponovno zaposle, da uđu u sustav obrazovanja radi stjecanja znanja i vještina kako bi se podigla razina njihove zapošljivosti i što brže uključivanje u svijet rada, a zaposlenima da zadrže svoj posao. Samo konkurentna radna snaga može utjecati na razvoj tvrtke i gospodarstva u cjelini, stvarati nove vrijednosti, a time utjecati i na otvaranje novih radnih mjesta.

Potrebno je pažljivo pratiti trendove u zapošljavanju kako bi se na vrijeme poduzele odgovarajuće mjere te nastavile provoditi smjernice za rast i zapošljavanje, odnosno kako bi se ograničio porast nezaposlenosti i ublažili socijalni učinci na društvo.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.2.1. Aktivne mjere politike tržišta rada

Provođenje aktivnih mjera na tržištu rada usmjereno je u dva pravca - smanjiti nesrazmjer ponude i potražnje za zanimanjima i vještinama na tržištu rada te omogućiti lakši pristup tržištu rada teško zapošljivim osobama.

To će se ostvariti kroz sufinancirano zapošljavanje teško zapošljivih osoba, zapošljavanje najugroženijih osoba na tržištu rada u društveno korisnim poslovima, obrazovanje za stjecanje novih zanimanja ili novih vještina, promicanje prostorne i profesionalne mobilnosti te kroz potpore za očuvanje radnih mjesta zaposlenih kojima prijeti otpuštanje.

Svaka od navedenih mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerena je prema pojedinim ciljanim skupinama tako da je važno nastaviti provoditi sve navedene mjere jer samo zajedničkom primjenom daju sinergijski učinak na tržište rada.

Obrazovanjem se potiče zapošljivost osoba koje nemaju odgovarajuće kvalifikacije, znanja i vještine, te se smanjuje nesrazmjer ponude i potražnje na tržištu rada, javnim radovima cilja se na najteže zapošljive osobe kako bi ih se radno motiviralo i pripremilo ili za rad ili za obrazovanje u cilju stjecanja kvalifikacija, a potpore za zapošljavanje ciljaju na skupine nezaposlenih koji imaju znanja i vještine, ali druge faktore otežanog zapošljavanja, kao što su godine života, nedostatak radnog iskustva, invalidnost i slično.

Mjerama aktivne politike zapošljavanje bit će obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe kojih je krajem 2011. godine bilo 139.935 od čega je 59.852 osoba na evidenciji nezaposlenih duže od 3 godine, te osobe nižeg obrazovanja, sa završenom ili nezavršenom osnovnom školom, kojih je tijekom 2011. godine u

evidenciji nezaposlenih bilo 86.018.

Mjerama će biti obuhvaćene osobe bez iskustva kojih je krajem 2011. u evidenciji nezaposlenih bilo 53.106 osoba. Mjerama će biti obuhvaćene i nezaposlene osobe u dobi iznad 50 godina života kojih je krajem 2011. godine bilo 81.932.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju bit će obuhvaćeno najmanje 125.000 osoba no planira se uključivanje ovih ciljanih skupina u mjere aktivne politike zapošljavanja i iz sredstava Europske unije (IPA i ESF) kako bi postigli njihovu bolju zapošljivost.

2.2.2. Razvoj institucija tržišta rada

Hrvatski zavod za zapošljavanje nastavit će kontinuirano razvijati poslovnu suradnju s poslodavcima kako bi prepoznali njihove potrebe te na prepoznatim potrebama kreirali nove usluge i nove kanale pružanja usluga. Usluge prema poslodavcima usmjerit ćemo da poslodavci na brz i efikasan način dođu do tražene radne snage, ali je potrebno nastaviti razvijati i usluge poslovnog savjetovanja o razvoju ljudskih potencijala kako bi se omogućilo zadržavanje zaposlenosti.

Također je potrebno razvijati druge dionike na tržištu rada, posebno kroz lokalna partnerstva kako bi se ojačao bottom up pristup u kreiranju mjera i intervencija na tržištu rada i omogućile mjere prema potrebama lokalnog gospodarstva. Jedan od instrumenata razvoja lokalnog tržišta rada je i prekogranična suradnja jer omogućava kreiranje novih usluga i drugih intervencija na lokalnom tržištu rada.

Jačanjem ljudskih kapaciteta poboljšat će se učinkovitost pružanja usluga prema poslodavcima te će se broj poslodavaca koji koriste usluge Zavoda povećati sa 20.000 koliko ih je tijekom 2011. godine koristilo usluge Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na 25.000 poslodavaca u 2012., 28.000 u 2013., te 30.000 poslodavaca u 2014. godini.

Jačanjem partnera na tržištu rada ojačat će kapaciteti dionika u partnerstvima za zapošljavanje kako bi kreirali nove projekte kroz koje će se financirati mjere aktivne politike. Tijekom trogodišnjeg razdoblja razvit će se najmanje 320 partnerskih projekata.

2.2.3. Istraživanje tržišta rada

Planiranje svih intervencija na tržištu rada koje uključuje i usluge i mjere koje provode institucije na tržištu rada, potrebno je temeljiti na istraživanja. Ključnu ulogu za to ima Anketa poslodavaca kroz koju se treba utvrditi buduće potrebe poslodavaca za zanimanjima i kvalifikacijama, te identificirati poteškoće pri zapošljavanju i potencijalnim viškovima radnika. Također je potrebno nastaviti provoditi istraživanje o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda o nastavku školovanja kako bi se detektirale namjere učenika o njihovom nastavku školovanja te informiranjem i savjetovanjem utjecalo na njihovu spremnost na upisivanje zanimanja potrebnih gospodarstvu.

Značajna aktivnost je i evaluacija mjera politike tržišta rada kako bi se utvrdila učinkovitost mjera te dobile smjernice za kreiranje novim mjera ili nastavka provedbe

onih koji daju odgovarajuće rezultate.

Tijekom trogodišnjeg razdoblja provodit će se godišnja istraživanja o potrebama na tržištu rada, kojima će biti obuhvaćeno svake godine 15.000 poslodavaca kako bi rezultati dobiveni istraživanjem bili reprezentativni.

Svake godine provodit će se i istraživanje o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola na uzorku od 60.000 učenika što čini oko 85% ukupne populacija učenika završnih razreda osnovnih škola i oko 40% učenika završnih razreda srednje škole.

2.2.4. Zaštita i osiguranje u stečajnom postupku prijavljenih radničkih potraživanja

Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (AORPS) je uspostavljena radi povećanja materijalno-pravne zaštite zaposlenika u slučaju insolventnosti njihova poslodavca čime je poslodavac ugrozio socijalnu sigurnost radnika, što je osobito važno u današnjem makroekonomskom okruženju i ekonomsko-gospodarskoj situaciji. AORPS također predstavlja instituciju koja će osigurati razmjenu informacija s nadležnim garancijskim ustanovama država članica Europske unije u slučajevima poslovnih aktivnosti na području dvije ili više država članica.

Broj zaprimljenih zahtjeva radnika pokazuje tendenciju rasta, naročito od početka rada Agencije u siječnju 2010. godine. Ispostavljanje prvostupanjskih rješenja i isplate temeljem istih ovise o pravovremenoj dostavi potrebne dokumentacije od strane stečajnih upravitelja, te će se u cilju zadovoljenja zakonskih rokova staviti naglasak na detaljnu prethodnu kontrolu zaprimljene dokumentacije i inzistiranju na pravovremenoj dostavi nedostatnih podataka od strane stečajnih upravitelja, kao i usmjeravanju stečajnih upravitelja na pružanje potrebnih tehničkih informacija radnicima koji predaju zahtjev (npr. koju dokumentaciju prilaže sam radnik pri predaji zahtjeva, objašnjenje temeljnih pojmova iz rješenja, mogućnost žalbe/odricanja od žalbe, način obračuna prava iz rješenja).

2.2.5. Jačati sustav socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba

Prava nezaposlenih osoba uređena su Zakonom o posredovanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji se naslanja na tzv. radno zakonodavstvo čija je svrha pridonositi učinkovitom funkcioniranju tržišta rada i stvaranju neophodnih zakonskih temelja za osiguranje odgovarajućeg stupnja socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

Nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti i to: novčanu naknadu, mirovinsko osiguranje, novčanu pomoć i naknadu troškova tijekom obrazovanja te jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, obzirom na ispunjenje uvjeta iz Zakona o posredovanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Kako bi se umanjile posljedice nezaposlenosti, posebno uslijed gubitka posla nužno je osigurati novčanu naknadu za nezaposlene. Novčana naknada je pravo regulirano Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, a temelji se na uplati doprinosa za zapošljavanje osoba koje su u radnom odnosu. Vi-

sina novčane naknade je vezana za visinu plaće radnika pa tako i za visinu uplaćenih doprinosa, a trajanje za dulji dio vremena provedenog u radu.

Nezaposlene osobe kojima radni odnos nije prestao njihovom krivnjom ili sporazumno, a imale su u posljednja 24 mjeseca najmanje 9 mjeseci radnog staža, utvrđuje se pravo na novčanu naknadu. Visina novčane naknade vezana je uz prethodno ostvarene plaće, a smanjuje se s dužinom razdoblja njenog korištenja. Viša naknada u prva tri mjeseca nezaposlenosti štiti nezaposlenu osobu od siromaštva i omogućuje joj duži period za podizanje stupnja svoje zapošljivosti, dok se njenim smanjivanjem u slijedećem periodu nastoji destimulirati dugotrajna nezaposlenost.

U 2011. godini ovo pravo koristilo je prosječno 74.501 osoba, a u 2011. godini očekuje se zadržavanje tog broja na razini prethodne godine, dok se u slijedećem trogodišnjem razdoblju procjenjuje da će se ovaj broj umanjivati zbog ponovnog ulaska ne-zaposlenih osoba na tržište rada.

Stručno obrazovanje jedna je od glavnih aktivnosti kojom teže zapošljive osobe mogu podići razinu svoje zapošljivosti i ostvariti brži povratak na tržište rada. Osim financiranja troškova izvođenja programa, za učinkovito pohađanje obrazovanja nezaposlenim osoba je neophodno osigurati financiranje dodatnih troškova kao što su putni troškovi i novčana pomoć. S jedne strane ovo financiranje je neophodno jer se na obrazovanje upućuju nezaposlene osobe kojima je potrebno podići zapošljivost na tržištu rada, a s druge za vrijeme obrazovanja korisnicima novčane naknade koji su upućeni na obrazovanje obustavlja se to pravo, te je neophodno osigurati drugu materijalnu pomoć kako bi se prevladao taj period nezaposlenosti.

Kroz mjere aktivne politike zapošljavanja u aktivnosti obrazovanja u 2011. godini upućeno je 13.788 osoba, a u program stručnog osposobljavanja za rad 4.760 osoba, te se u 2012. godini planira povećati obuhvat osoba u odnosu na prethodnu godinu dok se u slijedećem trogodišnjem razdoblju ovaj broj planira povećavati sukladno potrebama tržišta rada i osiguranim sredstvima.

2.2.6. Poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu kod poslodavca

Kako inspektori rada nadziru provedbu propisa kojima su uređeni sigurnost i zaštita zdravlja radnika na radu kod poslodavaca te osoba koje nisu u radnom odnosu s poslodavcem, odnosno osoba koje se nalaze na stručnom osposobljavanju, učenika i studenata na praktičnoj obuci, osoba koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere obavljaju naređene poslove, osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom, kao i poslovnih suradnika, djelatnika tijela državne uprave, korisnika usluga i drugih osoba koje dolaze u prostorije i prostore poslodavaca, te obveze investitora i rad ovlaštenih trgovačkih društava za poslove zaštite na radu, ustanovljeno je da težište aktivnosti treba usmjeriti na pojačane inspekcijske nadzore kod poslodavaca kod kojih su se događale smrtne, teške i skupne ozljede na radu, kod poslodavaca kod kojih su se događale profesionalne bolesti, kod poslodavca koji su učestalo imali štetne događaje s lakšim posljedicama, kod poslodavaca na privremenim radilištima u djelatnosti graditeljstva, šumarstva i brodogradnje, te kod poslodavaca u rizičnim djelatnostima (poljoprivreda, prerađivačka industrija, zdravstvena zaštita, opskrba električnom energijom, skladištenje i dr.).

U 2010. godini 34 osobe su smrtno stradale na radu, dok je u 2009. godini broj smrtno stradalih osoba iznosio 36. To ukazuje na smanjenje broja smrtno stradalih na radu od 5,6% te se trend smanjenja planira nastaviti sukladno strategiji Europske unije i Nacionalnom programu zaštite na radu RH.

Sukladno propisanim prioritetima inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2010. godine obavili 9.457 nadzora kod poslodavaca na mjestima rada i to 1.428 nadzora povodom smrtnih, skupnih i teških ozljeda na radu, 2.482 nadzora na gradilištima, 2.594 nadzora u ostalim rizičnim djelatnostima i 2.014 nadzora u manje rizičnim djelatnostima.

Inspektori rada u području zaštite na radu su u 2010. godini zaprimili 6.663 prijava i to radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, udruga poslodavaca, pravnih osoba s javnim ovlastima, a u svezi nezakonitosti u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. U narednom trogodišnjem periodu nastavit će se aktivno postupati po prijavama prvenstveno kroz dežurstva, radi mogućih dojava ozljeda na radu, te korištenjem aplikativnih rješenja koja omogućavaju povezivanje prijave zaprimljene elektronskim putem s inspektorskim očevidnikom i direktnu komunikaciju sa podnositeljem predstavke. Povodom svih 5.511 prijava obavljeni su inspekcijski nadzori, te su ovisno o utvrđenom činjeničnom stanju poduzete propisane inspekcijske mjere.

2.2.7. Otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje

Obveza poštivanja propisa koji se odnose na prava radnika te prijavljivanje na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, kao i rad stranaca jedna je od vrlo važnih stavki u sprječavanju tzv. rada „na crno“, što će i biti odlučna činjenica u postupku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Sadašnje stanje ukazuje da je posebno potrebno pojačati aktivnosti nadzora u provedbi propisa iz područja radnih odnosa kojima se uređuju obveze poslodavaca kod prijave radnika u propisanim rokovima, prijave nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja; zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica i invalida (uključivo i prekovremeni i noćni rad); korištenje prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor; obveze poslodavaca uručenja obračuna radnicima iz kojih je vidljivo kako su utvrđeni iznosi plaća, naknada i otpremnina, odnosno ako ih na dan dospjelosti ne isplati ili ne isplati u cijelosti o uručenju obračuna tih iznosa koje je bio dužan isplatiti; neisplate minimalne plaće, evidencije o radnicima i o plaćama; zapošljavanje i rad stranaca; davanje prednosti pri zapošljavanju nezaposlenim hrvatskim braniteljima i drugim osobama iz članka 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Kako bi se ostvarili što kvalitetniji rezultati u ostvarenju ovoga cilja osim provođenja redovitog nazora, provodit će se i nadzori po predstavkama, razvijat će se i jačati suradnja s drugim tijelima u navedenim područjima na nacionalnoj razini, te će se inspektori rada dodatno obrazovati.

Tijekom godine inspektori rada na temelju operativnih godišnjih planova provode inspekcijski nadzor nad radom poslodavaca gospodarskih subjekata na području RH.

Iz godišnjeg izvješća Državnog inspektorata za 2010. godinu proizlazi da su inspektori rada sveukupno imali 15.776 nadzora iz područja radnih odnosa, u kojima su otkrili i procesuirali 14.883 povrede propisa. Prema tome smatra se da je potrebno pojačano djelovati kroz provođenje inspekcijskih nadzora (po redovitim nadzorima, predstavkama i zajedničkim nadzorima).

Postupajući po predstavkama pravnih i fizičkih osoba, i to osobito po predstavkama radnika, inspektori rada otkrivaju nezakonita postupanja iz područja radnih odnosa kod onih poslodavaca koji nisu bili obuhvaćeni operativnim planovima.

Po predstavkama zaprimljenim elektronskim i papirnatim putem u 2010. godini ukupan broj inspekcijskih nadzora je bio 5.510. Sukladno razvoju novih tehnoloških rješenja i sve većeg služenja građana RH Internetom, planira se povećanje broja nadzora po zaprimljenim predstavkama.

Inspektori rada u području radnih odnosa surađujući s drugim tijelima, i to pretežito MUP-om, Poreznom upravom i Financijskom policijom, obuhvaćaju cjelovitost zakonske regulative iz područja rada, rada stranaca te prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, te se na taj način postiže veća efikasnost u otkrivanju i suzbijanju nezakonitosti u navedenom području. U 2010. godini bilo je 610 zajedničkih nadzora vezanih za nezakonitosti iz područja radnih odnosa, a tijekom narednog perioda nastavit će se jačati zajednička suradnja s drugim tijelima na nacionalnoj razini.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.2.1. Aktivne mjere politike tržišta rada	2.2.1.1. Broj osoba zaposlenih ili obrazovanih uz potpore za zapošljavanje i usavršavanje	Zadržat će se isti broj teško zapošljivih osoba za čije zapošljavanje će biti isplaćena državna potpora za zapošljavanje i usavršavanje	Broj	4.111	HZZ	4.000	4.600	5.300
	2.2.1.2. Broj osoba uključenih u obrazovanje	Povećat će se broj osoba koje će putem obrazovanja dobiti nove vještine za potrebe tržišta rada	Broj	13.788	HZZ	14.000	16.100	18.500
	2.2.1.3. Broj osoba zaposlenih kroz društveno koristan rad	Povećat će se broj osoba koje će putem javnih radova steći radne vještine	Broj	10.780	HZZ	13.000	14.950	17.200
	2.2.1.4. Broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	Povećat će se broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa	Broj	4.760	HZZ	5.000	5.750	6.600
2.2.2. Razvoj institucija tržišta rada	2.2.2.1. Broj poslodavaca koji koriste usluge HZZ-a	Povećat će se broj poslodavaca koji koriste usluge HZZ-a u odnosu na broj poslodavaca koji zapošljavaju radnike prijavljene u evidenciji nezaposlenih	Broj	20.000	HZZ	25.000	28.000	30.000
	2.2.2.2. Broj partnerskih projekata na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini	Povećanjem broja projekata na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini povećat će se broj uključenih osoba u mjere aktivne politike	Broj	97	HZZ	100	100	120
	2.2.2.3. Broj sudionika na obrazovanju Akademije tržišta rada i broj sati obrazovanja	Povećat će se broj korisnika Akademije tržišta rada čime će se jačati dionici na tržištu rada, te ljudski resursi HZZ-a	Broj	50	HZZ	150	200	250
2.2.3. Istraživanje tržišta rada	2.2.3.1. Broj poslodavaca obuhvaćen anketom poslodavaca	Zadržat će se isti broj poslodavaca obuhvaćenih anketom poslodavaca te broj vraćenih upitnika u istraživanju	Broj	15.000	HZZ	15.000	15.000	15.000
	2.2.3.2. Broj učenika obuhvaćen anketom o profesionalnim namjerama	Zadržat će se isti broj anketiranih učenika te broj vraćenih upitnika u istraživanju	Broj	60.000	HZZ	60.000	60.000	60.000
	2.2.3.3. Broj preporuka nakon evaluacije mjera aktivne politike o nastavku ili redizajnu pojedine mjere	Godišnja evaluacija i broj preporuka	Broj	0	HZZ	10	10	10
2.2.4. Zaštita i osiguranje u stečajnom postupku prijavljenih radničkih potraživanja	2.2.4.1. Udio ispostavljenih rješenja nakon zakonskog roka u ukupno ispostavljenim rješenjima -kvartalno	Smanjenjem broja rješenja ispostavljenih nakon zakonskog roka radnici kojima je ugrožena egzistencija ranije ostvaruju naplatu dijela priznatih potraživanja	%	10	AORPS	5	3	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.2.4. Zaštita i osiguranje u stečajnom postupku prijavljenih radničkih potraživanja	2.2.4.2. Udio rješenja po kojima su pozitivno riješene žalbe u ukupnom broju ispostavljenih rješenja - kvartalno	Smanjenjem broja pobijanih rješenja skraćuju se rokovi isplate radničkih potraživanja	%	1	AORPS	1	1	1
	2.2.4.3. Udio isplata temeljem izvšnih rješenja nakon zakonskog roka u ukupnim isplatama	Smanjenjem broja isplata nakon zakonskog roka u kraćem se vremenskom roku isplaćuju radnici kojima je ugrožena egzistencija	%	2	AORPS	1	1	1
2.2.5. Jačati sustav socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba	2.2.5.1. Prosječan mjesečan broj osoba koje koriste pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti	Smanjenje broja korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti zbog njihovog ponovnog ulaska na tržište rada	Broj	74.501	HZZ	82.000	79.500	75.500
	2.2.5.2. Broj korisnika prava na novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja na koje ih je uputio HZZ	Povećati broj osoba koje ostvaruju novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja i stručnog osposobljavanja za rad jer time stječu vještine potrebne tržištu rada	Broj	18.548	HZZ	19.000	21.850	25.100
2.2.6. Poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu kod poslodavca	2.2.6.1.Broj nadzora	Provođenjem inspekcijskih nadzora otkrit će se i suzbiti nezakonitost u području sigurnosti i zaštite na radu	Broj	9.457	Godišnje izvješće Drž. Insp.	9.800	10.000	10.000
	2.2.6.2. Broj nadzora po predstavkama	Provođenjem inspekcijskih nadzora po predstavkama otkrit će se nepravilnosti u području zaštite na radu kod onih subjekata koji nisu bili planirani operativnim planom nadzora	Broj	6.663	Godišnje izvješće Drž. Insp.	6.000	6.300	6.300
2.2.7. Otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje	2.2.7.1. Broj nadzora	Provođenjem inspekcijskih nadzora inspektora rada otkrit će se i suzbiti nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje	Broj	15.776	Godišnje izvješće Drž. Insp.	16.000	16.200	16.200
	2.2.7.2. Broj nadzora po predstavkama	Postupanjem po predstavkama otkrit će se segmenti nezakonitosti koji nisu bili planirani redovitim nadzorom	Broj	5.510	Godišnje izvješće Drž. Insp.	5.650	5.670	5.670
	2.2.7.3. Broj zajedničkih nadzora	Provođenjem zajedničkih nadzora s drugim inspekcijskim tijelima poboljšat će se otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti iz područja radnih odnosa	Broj	610	Godišnje izvješće Drž. Insp.	630	650	650

2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača

Osnovni cilj koji se želi postići daljnjim razvojem sustava zaštite potrošača je stvaranje modernog i razvijenog socijalno osjetljivog gospodarstva u kojem se potrošači osjećaju zaštićeno, sigurno i zadovoljno, te na tržištu nastupaju kao ravnopravni dionici potičući pritom tržišnu utakmicu gospodarskih subjekata. U zahtjevnom procesu približavanja standardima Europske unije, politika zaštite potrošača je prepoznata kao jedno od prioritetnih područja. Edukacija cjelokupne javnosti o zaštiti prava i ekonomskih interesa potrošača kroz kontinuiran dijalog s civilnim društvom i gospodarskim sektorom jedno je od važnijih zadaća na ovom području.

Uz štetne ekonomske posljedice pri kupnji proizvoda i usluga kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene poslovnoj kao ni poduzetničkoj djelatnosti, potrošačima može biti ugrožena sigurnost i zdravlje. Ključnu ulogu u kontroli sigurnosti proizvoda preuzimaju tijela nadzora nad tržištem čija zadaća 'nadzor nad tržištem' podrazumijeva onemogućavanje stavljanja na tržište i /ili uporabe, distribucije i dostupnosti na tržištu Republike Hrvatske proizvoda koji mogu ugroziti zdravlje ili sigurnost potrošača i dr. korisnika ili koji na drugi način nisu u skladu s primjenjivim zahtjevima utvrđenim važećim propisima koji se odnose na te proizvode. Primaran cilj nadzora proizvoda namijenjenih potrošačima je smanjenje rizika koji proizvodi predstavljaju za potrošače. Istovremeno, obveza tijela za nadzor nad tržištem je informiranje javnosti o proizvodima koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača i dr. korisnika.

Sadašnja situacija stanja na tržištu pokazuje da u području zaštite ekonomskih prava potrošača, kao i u području zaštite sigurnosti potrošača treba u narednom trogodišnjem razdoblju kontinuirano nastaviti s obavljanjem inspekcijskih nadzora s ciljem jačanja zaštite potrošača.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.3.1. Provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora

Gospodarski inspektori obavljaju inspekcijske nadzore nad primjenom propisa u području zaštite gospodarskih interesa potrošača te u području sigurnosti prehrambenih i neprehrambenih proizvoda. Pri nadzorima se uz reaktivni pristup (postupanje po predstavkama) koristi proaktivan pristup, koji podrazumijeva planiranje inspekcijskih nadzora na temelju operativnih godišnjih planova rada. Pri planiranju nadzora u narednom trogodišnjem razdoblju naglasak će se staviti na prioritetna područja nadzora u kojima rezultati iz prethodnih godina pokazuju učestalo kršenje odredbi zakona od stane gospodarskih subjekata.

U kontinuiranim inspekcijskim nadzorima gospodarskih inspektora u 2010. godini u području zaštite gospodarskih interesa i sigurnosti potrošača obavljeno je 92.202 kontrola primjena odredbi Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o hrani, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti, Zakona o općoj sigurnosti proizvoda, Zakona o žigu te drugih zakona koji uređuju zaštitu ekonomskih prava i sigurnosti potrošača. Kroz provedene kontrole u 2010. godini ukupno je utvrđeno 12.833 povreda propisa, te će se kontinuirane kontrole nastaviti i u idućem

trogodišnjem periodu kako bi se smanjio broj povreda propisa, postigla viša razina zaštite potrošača, te jačala svijest gospodarskih subjekata o njihovoj odgovornosti u pogledu proizvoda koje stavljaju na tržište Republike Hrvatske.

Prijave potrošača su pomoć inspektorima u otkrivanju mogućeg kršenja potrošačkih prava. Tako postupajući po predstavkama potrošača zaprimljenim putem Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača (CISZP) koji je dostupan potrošačima putem web stranice Državnog inspektorata i web stranice Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, zatim predstavkama potrošača zaprimljenim putem e-prijave dostupne putem web stranice Državnog inspektorata, te drugim sredstvima komunikacije utvrđene su brojne povrede prava potrošača. U narednom razdoblju kroz postupanje po predstavkama potrošača omogućit će se potrošačima zaštita njihovih prava, te istovremeno kroz nadzore jačati postupanje trgovaca u pogledu uvažavanja zahtjeva potrošača u slučaju kada su isti opravdani.

U 2010. godini Državni inspektorat je zaprimio u području zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača ukupno 6.426 predstavki potrošača, od toga su 698 zaprimljene putem Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača (CISZP). Povećanim djelovanjem Državnog inspektorata u obavljanju sveobuhvatnih, redovitih inspekcijskih nadzora, smanjit će se osnovane predstavke potrošača. Trenutno stanje ukazuje da je udio osnovanih predstavki potrošača 20,68% u odnosu na sveukupni broj nadzora po predstavkama potrošača, a u idućem trogodišnjem periodu planira se pad osnovanih predstavki do 5%.

2.3.2. Provođenje postupka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda

Pored administrativnih nadzora proizvoda kroz provjeru propisane dokumentacije o sukladnosti proizvoda i označavanja proizvoda, gospodarski inspektori imaju ovlast uzorkovati proizvode koji su stavljeni na tržište. U narednom razdoblju kod planiranja uzorkovanja, primjenjivat će se pristup koji se temelji na riziku, pri tome koristeći sve dostupne podatke (rezultati prethodnih ispitivanja, prijave potrošača ili dr. korisnika, obavijesti dostupne putem RAPEX-a, RASSF-a), kako bi se utvrdile potencijalno rizične grupe proizvoda ili pojedinačni proizvodi prema kojima se nadzor treba usmjeriti kroz provođenje uzorkovanja. Posebno će se pri uzorkovanju neprehrambenih proizvoda obuhvatiti proizvodi namijenjeni djeci, kao osjetljivoj kategoriji potrošača.

U 2010. godini uzorkovanjem uzeto je 362 uzorka prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, a u narednom trogodišnjem periodu gospodarski inspektori će nastaviti s uzimanjem uzoraka. Razlog kontinuiranog uzimanja broja uzoraka i rasta istog je sve prisutnija nesukladnost proizvoda na tržištu Republike Hrvatske, uključujući proizvoda koji predstavljaju visok stupanj opasnosti za život i zdravlje potrošača.

2.3.3. Informiranje javnosti o opasnim i nesukladnim proizvodima putem interneta

Obveza je Državnog inspektorata, kao tijela za nadzor, informirati javnost o opasnostima koje se odnose na proizvode kako bi se smanjio rizik od ozljeda ili štete. Tijekom 2009. godine putem Internet stranice započelo se s informiranjem javnosti o

opasnim i nesukladnim proizvodima utvrđenim tijekom inspekcijskog nadzora, kao i o dragovoljnim mjerama povlačenja i povrata proizvoda od strane gospodarskih subjekata. U 2010. godini, objavljene su 26 obavijesti o opasnim i nesukladnim proizvodima na Internet stranici Državnog inspektorata, te će se u narednom trogodišnjem razdoblju nastaviti sa informiranjem javnosti kroz objave obavijesti na Internet stranici Državnog inspektorata (www.inspektorat.hr).

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.3.1. Provođenje inspekcijskog nadzora gospodarskih inspektora	2.3.1.1. Broj kontrola	Sveobuhvatnim i kvalitetnim inspekcijskim nadzorima poboljšati će se zaštita ekonomskih interesa i sigurnost potrošača	Broj	92.202	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	93.589	95.460	96.414
	2.3.1.2. Postotak smanjenja utvrđenih nepravilnosti po prijavama potrošača	Postupajući po prijavama potrošača pružit će se besplatna pravna zaštita i sigurnost potrošača te time zaštita njihovih prava	%	20,6	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	18,0	16,0	16,0
2.3.2. Provođenje postupka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda	2.3.2.1. Broj uzetih uzoraka	Provođenjem postupka uzorkovanja smanjiti će se broj nesukladnih proizvoda	Broj	362	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	290	290	290
2.3.3. Informiranje javnosti o opasnim i nesukladnim proizvodima putem interneta	2.3.3.1. Broj objavljenih informacija na stranicama Interneta	Informiranjem javnosti smanjiti će se rizici od ozljeda i štete za potrošače uzrokovane opasnim i nesukladnim proizvodima	Broj	26	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	28	30	32

2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Održiv i konkurentan gospodarski rast nije moguće ostvariti samo dodatnim ulaganjima u poduzetničku infrastrukturu i poticajima u konkurentne gospodarske subjekte, već je potrebno učinkovitije iskoristiti postojeće nacionalne resurse. Potrebna je učinkovitija alokacija i upotreba ograničenih resursa i uključivanje privatnog vlasništva privatizacijom i restrukturiranjem gospodarskih subjekta.

Republika Hrvatska ima iznimno dobre potencijale za uporabu obnovljivih izvora energije, povezano s relativno dobrim resursima u svim tehnologijama. Uočljiv je značajan interes za razvoj i realizaciju projekata obnovljivih izvora energije.

Konkurentnost hrvatskog energetskog sustava je zadovoljavajuća zbog raznolike energetske strukture proizvodnje električne energije i relativno visokog udjela domaće proizvodnje prirodnog plina. Razvoj energijskog tržišta, otvorenost zemlje, podjela rizika kod investiranja, razvoj i tehnološki napredak i poticanje veće participacije domaće proizvodnje i usluga kod izgradnje i eksploatacije energetskih objekata, mehanizmi su za zadržavanje, ali i podizanje konkurentnosti energetskog sustava. Poticanje izgradnje konkurentnih temeljnih energetskih objekata uklopljenih u regionalnu infrastrukturu i stvaranje preduvjeta za njihovu realizaciju temeljna je zadaća u nastupajućem razdoblju.

Održivost energetskog sustava izazov je suvremenog razvoja. Energetske djelatnosti sudjeluju značajno u ukupnim antropogenim emisijama stakleničkih plinova Republike Hrvatske. Nužno je promovirati korištenje „čistih“ tehnologija u proizvodnji toplinske, električne i energije za motorne pogone. Kako bi ostvarili Kyotskim protokolom preuzeti cilj, ali i obveze budućeg međunarodnog sporazuma o emisijama stakleničkih plinova potrebno je poticati ulaganja u energetsku učinkovitost, obnovljive izvore energije i tehnologije s malom emisijom CO2 i ostalih stakleničkih plinova.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.4.1. Reforma energetskog sektora

Energetski sustav Republike Hrvatske potrebno je u potpunosti uklopiti u energetski sustav Europske unije i energetski sustav jugoistočne Europe. Cilj je razvoj energijskog tržišta i podizanje konkurentnosti, privlačenje domaćih i inozemnih investicija u tržišne energetske djelatnosti, usklađivanje razvoja budućih strateških energetskih projekata i gospodarska suradnja sa susjednim zemljama. Zbog povećanja sigurnosti opskrbe i pozitivnih eksternih učinaka investicija u energetiku na gospodarski rast i razvoj, prednost će se davati investicijama u objekte na teritoriju Republike Hrvatske.

Izgradnjom novih i obnovom postojećih proizvodnih kapaciteta povećava se sigurnost opskrbe zadržavanjem postojeće diversificirane strukture te izgradnja novih dobavnih pravaca plina i nafte te diversifikacija opskrbe.

2.4.2. Razvoj i uređenje stanja u sektoru rudarstva

Upravno područje rudarstva izdaje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina i određivanje eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, dodjeljuje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, izdaje građevinske i uporabne dozvole za rudarske objekte i postrojenja, vodi registar istražnih prostora mineralnih sirovina, registar eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, registar koncesija mineralnih sirovina i jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina, vodi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i izrađuje godišnje bilance rezervi mineralnih sirovina, provodi postupke provjere elaborata o rezervama mineralnih sirovina, postupke provjere rudarskih projekata istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, provodi tehničke preglede za izdavanje uporabnih dozvola za rudarske objekte i postrojenja, postupke polaganja stručnih ispita iz područja rudarstva, provodi upravni nadzor nad primjenom zakona iz područja rudarstva, vodi drugostupanjske upravne postupke iz područja rudarstva.

Upravno područje rudarstva temeljem odredbi članka 113. Zakona o rudarstvu mora ustrojiti Jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina. Ciljevi Jedinstvenog informacijskog sustava mineralnih sirovina su obrada i sistematizacija podataka o odobrenim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, obrada, sistematizacija i pohrana rudarsko-geoloških podataka i objava web aplikacije upravnog područja rudarstva.

Cilj predloženog projekta je digitalizacija podataka o odobrenim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, te povezivanje istih sa Registrom koncesija i sustavima izrade Bilance stanja rezervi mineralnih sirovina i godišnje eksploatacije mineralnih sirovina u Republici Hrvatskoj, u skladu s odredbama članka 113. Zakona o rudarstvu.

2.4.3. Sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina

Nadzori primjene zakona i drugih propisa iz područja rudarstva obuhvaćaju istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, tehničke normative, zaštitu na radu, sigurnost ljudi i imovine, zaštitu od požara kod podzemnih rudarskih radova, izgradnju objekata i postrojenja u rudarskoj djelatnosti, eksploataciju mineralnih sirovina, korištenje objekata i postrojenja koji su u uporabi do završetka eksploatacije i uređenja eksploatacijom devastiranog prostora, raspolaganje mineralnom sirovinom dobivenom pri gradnji građevina, uviđaje povodom smrtnih i grupnih nesretnih slučajeva i izvanrednih događaja koji prouzrokuju veću materijalnu štetu, obavljanja rudarskih mjerenja te izrade i dopune rudarskih planova i ostale dokumentacije, ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu, te obavljanje poslova pravnih i fizičkih osoba registriranih za djelatnost istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Kako bi se spriječila nelegalna eksploatacija mineralnih sirovina, aktivnosti rudarskih inspektora će se kroz operativne godišnje planove prvenstveno usmjeravati na utvrđivanje legaliteta pravnih i fizičkih osoba kod istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

U 2010. godini rudarski inspektori su obavili 575 inspekcijskih nadzora kod 501 rudarska subjekta, tj. u 701 rudarska objekta i utvrdili 131 prekršaj. U narednom

trogodišnjem periodu planira se povećanje broja aktivnosti rudarskih inspektora koje će se pratiti sveukupnim brojem nadzora.

Rudarski inspektori Državnog inspektorata postupaju i po prijavama građana i poslovnih subjekata kao i zahtjevima za nadzor zaprimljenim od strane Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Agencije za upravljanje državnom imovinom. Analiza stanja ovih aktivnosti rudarskih inspektora iz proteklih vremenskih razdoblja ukazuje na sve veći broj nadzora po prijavama i zahtjevima, poglavito Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, u rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishođene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova, te predmeta korištenja rudarskih postrojenja bez ishođene dozvole za upotrebu, te zahtjeva Agencije za upravljanje državnom imovinom u predmetima rješavanja imovinsko-pravnih odnosa u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina za zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, kao i predmeta raspolaganja mineralnom sirovinom dobivenom pri gradnji građevina.

U 2010. godini broj nadzora po prijavama je iznosio 175, broj nadzora po zahtjevima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske 39 i broj nazora po zahtjevima Agencije za upravljanje državnom imovinom 123. U narednom trogodišnjem periodu planira se povećan broj nadzora po navedenim pokazateljima.

2.4.4. Održavanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom

Inspekcijskim nadzorima tehničkih mjera sigurnosti u području elektroenergetike i opreme pod tlakom doprinosi se povećanju sigurnosti, kvalitete i učinkovitosti opskrbe i korištenja električne energije, smanjenju ukupnog broja i trajanja prekida te podizanju kvalitete električne energije u opskrbi i korištenju električne energije, povećanju sigurnosti života ljudi, imovine i okoliša od učinaka elektroenergetskih vodova, postrojenja, instalacija i opreme za proizvodnju, prijenos, distribuciju, opskrbu i korištenje električne energije, kao i smanjivanje rizika u slučaju pojave iznenadnih i neočekivanih opasnosti prilikom korištenja opreme pod tlakom.

Tijekom narednog trogodišnjeg perioda planira se veća zastupljenost inspektora elektroenergetike i opreme pod tlakom u nadzorima kod pravnih i fizičkih osoba u elektroenergetskim i drugim djelatnostima, kao i kod pravnih i fizičkih osoba koje se bave uporabom elektrotehničkih proizvoda, opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme, a polazeći od 800 nadzora elektroenergetskih inspektora i 400 nadzora inspektora opreme pod tlakom.

Osim redovitih inspekcijskih nadzora, inspektori elektroenergetike i opreme pod tlakom obavljaju nadzore i po prijavama pravnih i fizičkih osoba, nadzore po zahtjevima za obavljanje tehničkih pregleda građevina i zahtjevima za uvid u glavni projekt građevine.
U budućem trogodišnjem periodu, a sukladno gospodarskim trendovima, modernizaciji opreme i postrojenja, planira se povećanje broja inspekcijskih nadzora po prijavama sa 25 na 31 nadzora u 2014. godini. Kod nadzora po zahtjevima za obavljanje tehničkog pregleda građevina te obrade zahtjeva uvida u glavni projekt građevine planira se zadržati dobar trend dosadašnjeg rada.

Inspektori elektroenergetike i opreme pod tlakom temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša surađuju sa Ministarstvom zaštite okoliša i prirode kao koordinatorom provedbe Sporazuma, te sa svim ostalim tijelima uključenim u sporazum, dok temeljem Planova zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru inspektori elektroenergetike i opreme pod tlakom surađuju s Obalnom stražom. Inspektori elektroenergetike još surađuju i sa Državnom upravom za zaštitu i spašavanje kroz godišnje Programe aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

U 2010. godini inspektori elektroenergetike kroz Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine, br. 03/10), obavili su 87 nadzora u području elektroenergetike nad provedbom mjera zaštite od požara na elektroenergetskim vodovima i elektroenergetskim postrojenjima za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije na jadranskom priobalnom i otočnom području.

Na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, obavljeno je 42 nadzora u području elektroenergetike i 38 u području opreme pod tlakom prema Planu zajedničkih nadzora u području okoliša za 2010. godinu.

Na temelju odredbi Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske, obavljeno je 46 nadzora u području elektroenergetike i 30 nadzora u području opreme pod tlakom prema Planovima zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2010. godinu i to nad objektima hotela, kampova, marina, luka, brodogradilišta i podmorskih kabela na priobalnom i morskom području.

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća elektroenergetskih inspektora i inspektora opreme pod tlakom suradnja s drugim tijelima se namjerava nastaviti i pojačati kroz obavljanje zajedničkih nadzora.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.4.1. Reforma energetskog sektora	2.4.1.1. Broj zakona ili podzakonskih propisa i izrada strateških dokumenata i planova	Broj zakona ili podzakonskih propisa i izrada strateških dokumenata i planova	Broj	0	MG	1 zakon i izmijenjeno 6 podzak. akata, izrada pregleda strateških planova	izmijenjeno 5 podzakonskih akata	izmijenjeno 5 podzakonskih akata
	2.4.1.2. Praćenje energetskih bilanci u RH	Mehanizmi za poticanje proizvodnje energije iz OIE (električna, toplinska/rashladna i biogoriva za prijevoz). Provedba niza sektorskih mjera u području obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti utvrđene nacionalnim akcijskim planovima.	% / PJ	% / PJ	MG	31,42 / 11,56	31,83 / 14,04	32,21 / 16,52
	2.4.1.3. Broj projekata koji se financiraju kroz IPA - EU projekte / energetska bilanca	Potpisivanje MoU ili ostalih međunarodnih akata koji će pomoći uspostavi međunarodnih energetskih koridora /izrada i planiranje energetske bilance u cilju praćenja sigurnosti opskrbe.	Broj / Izrada	0/ ima	MG	3	4	1
2.4.2. Razvoj i uređenje stanja u sektoru rudarstva	2.4.2.1. Broj rješenja o odobrenju istraživanja mineralnih sirovina	Izdavanje odobrenje za istraživanje mineralnih sirovina u Republici Hrvatskoj	Broj (novih odobrenja)	0	MG	5	10	10
	2.4.2.2. Izrada elektroničkog prikaza istražnih prostora mineralnih sirovina u Republici Hrvatskoj	Elektronički prikaz svih odobrenih istražnih prostora mineralnih sirovina u Republici Hrvatskoj, s osnovnim podacima o istima, kao naziv nositelja odobrenja, površina, zemljopisni položaj, upravni akti ishođeni po pojedinom lokalitetu (prikaz vremenskog r	Broj (priređenih podataka o istražnim prostorima za elektroničku objavu)	0	MG	50	100	197
	2.4.2.3. Broj rješenja o potvrđivanju količine i kakvoće rezervi mineralnih sirovina u istražnim prostorima i na eksploatacijskim poljima u Republici Hrvatskoj	Temeljem elaborata potvrđuju se količine i kakvoća rezervi mineralnih sirovina i o tome izdaje rješenje.	Broj (novih rješenja)	0	Rudarski-gospodarski-subjekti	50	60	60
	2.4.2.4. Broj provjerenih rudarskih projekta eksploatacije mineralnih sirovina	Rudarski projekti eksploatacije podliježu provjeri u pogledu racionalnog iskorištavanja mineralnih sirovina, mjera i normativa zaštite na radu, sigurnosti pogona i ljudi, podzemnih, površinskih i susjednih objekata, te usklađenosti projekta s lokacijskim	Broj (novih izjava o obavljenoj provjeri rudarskih projekta)	0	Rudarski-gospodarski-subjekti	10	18	18

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
2.4.3. Sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina	2.4.3.1.Broj nadzora	Provođenjem inspekcijskih nadzora spriječit će se nelegalna eksploatacija na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina u području rudarstva	Broj	575	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	700	754	760
	2.4.3.2. Broj nadzora po prijavama	Postupanje po prijavama pridonosit će otkrivanju nelegalne eksploatacije	Broj	175	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	135	120	100
	2.4.3.3. Broj nadzora po zahtjevima Državnog odvjetništva	Postupanje po zahtjevima Državnog odvjetništva pridonosit će otkrivanju nelegalne eksploatacije	Broj	39		37	37	37
	2.4.3.4. Broj nadzora po zahtjevima Agencije za upravljanje državnom imovinom i ostalih tijela državne uprave	Postupanje po zahtjevima Agencije za upravljanje državnom imovinom i ostalih tijela državne uprave pridonosit će otkrivanju nelegalne eksploatacije	Broj	123		113	145	160
2.4.4. Održavanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom	2.4.4.1. Broj nadzora elektroenergetskih inspektora	Povećanje broja nadzora osigurava povećanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i učinkovitosti korištenja el. energije	Broj	800	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	820	830	830
	2.4.4.2. Broj nadzora inspektora opreme pod tlakom	Povećanje broja nadzora osigurava povećanje sigurnosti i kvalitete opreme pod tlakom	Broj	142	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	410	420	420
	2.4.4.3. Broj prijava	Rješavanje prijava osigurava primjenu propisa u području posebnog cilja 1.6.	Broj	25	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	27	29	29
	2.4.4.4. Broj zahtjeva-tehničkog pregleda građevina	Rješavanje zahtjeva tehničkog pregleda građevina osigurava primjenu propisa u području posebnog cilja 1.6.	Broj	90	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	90	90	90

3. Ravnomjerni regionalni razvoj

Zbog sve većeg produbljivanja društveno-gospodarskih razlika i razvojnih mogućnosti u različitim dijelovima zemlje te među različitim društvenim skupinama, Vlada Republike Hrvatske je utvrdila potrebu definiranja koherentne regionalne razvojne politike.

Današnji izazovi regionalne konkurentnosti Republike Hrvatske slični su onima Europske unije. Za uspostavu učinkovitog sustava upravljanja regionalnim razvojem potrebno je stimulirati rast, zaposlenost i inovacije te povećati socijalnu koheziju.

Održiv i konkurentan razvoj ne može se postići isključivo politikom i programima koji se oblikuju na središnjoj državnoj razini odnosno pristupom „odozgo prema dolje“. Značajne razlike u regionalnoj (županijskoj) razvijenosti zahtijevaju specifična rješenja i jačanje pristupa „odozdo prema gore“. Regionalni razvoj nije samo ulaganje u infrastrukturu već zahtijeva i jačanje poduzetničke klime te razvoj poduzetništva, obrazovanja i tržišta rada. Optimalno korištenje razvojnih prednosti regija mora se zasnivati na očuvanju prostora.

Cilj je politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom nacionalnom rastu i razvoju stvaranjem uvjeta koji će smanjiti društvene i gospodarske razvojne nejednakosti među statističkim regijama i županijama, omogućiti potpomognutim područjima da postanu konkurentna te uspostaviti okvir za koordinirane nacionalne, regionalne i lokalne inicijative kojima je cilj unapređenje gospodarskog i društvenog razvoja zemlje.

3.1. Razvoj županija i statističkih regija

Cilj je politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom društveno-gospodarskom razvoju, uz poštivanje načela održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima Republike Hrvatske omogućiti jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.

Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske utvrđeno je da svi dijelovi Republike Hrvatske trebaju biti osposobljeni pridonositi održivom društveno-gospodarskom razvoju i konkurentnosti. To se između ostalog planira ostvariti boljim povezivanjem razvojnih prioriteta središnje razine s razvojnim potrebama statističkih regija te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kako bi se dostupna sredstva trošila tako da pridonose ostvarivanju nacionalnih, regionalnih i lokalnih razvojnih ciljeva na koherentan i integrirani način.

Razvoj županija i statističkih regija planira se ostvariti, između ostalog, razvojem komunalne i socijalne infrastrukture, razvojem poslovne infrastrukture, upravljanjem regionalnim razvojem na svim razinama te učinkovitom suradnjom između javnog sektora, znanstveno-istraživačkih institucija i poslovnog sektora i razvojem regionalnih klastera.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.1.1. Identifikacija, odabir i praćenje provedbe prioritetnih projekata u segmentu komunalne i socijalne infrastrukture

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije identificirat će i odabrati prioritetne projekte u segmentu komunalne, socijalne i poslovne infrastrukture na razini regija te će bespovratno dodijeliti sredstva za izgradnju, sanaciju i opremanje infrastrukturnih objekata i za ulaganje u prateće usluge odnosno sufinancirati realizaciju navedenih lokalnih i regionalnih projekata.

U narednom trogodišnjem razdoblju provodit će se već ranije započet višegodišnji Program EIB II - Integralni razvoj lokalne zajednice, koji ima za cilj povećati kvalitetu i dostupnost komunalnih usluga, obrazovnog standarda, zdravstvene zaštite, skrbi o posebno ranjivim skupinama (djeca, stariji), smanjiti neuravnoteženost u razvoju pojedinih područja i stvoriti preduvjete za održivi gospodarski i društveni razvoj. U realizaciji ovog Programa sudjeluje i 293 jedinica lokalne samouprave, a sam portfelj potprojekata čini 566 potprojekata.

Dosadašnjim programima zadovoljen je samo dio potreba jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za izgradnjom objekata osnovne socijalne i komunalne infrastrukture te je predložena provedba novog Projekta EIB III - Integralni razvoj lokalne zajednice. Sveukupni razvojni cilj Projekta je poboljšati životne standarde zajednica putem izgradnje, nadogradnje, sanacije i rekonstrukcije objekata kroz prometnu infrastrukturu, elektro-infrastrukturu, socijalnu infrastrukturu i komponentu zaštite okoliša.

Ovisno o iskazanim potrebama i podacima koje će dostaviti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova

Europske unije će uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske zatražiti potporu Europske investicijske banke (EIB). Planirano vrijeme provedbe projekata je od 2011. do 2014.

3.1.2. Dodjela bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu

Svrha razvoja poslovne infrastrukture je poboljšanje poduzetničke klime i jačanje poduzetništva i zaposlenosti, što u konačnici doprinosi ukupnom društveno-gospodarskom razvoju. Nastavno na započete aktivnosti u prethodnim godinama, potpora bržem razvoju poslovne infrastrukture planira se i u sljedećem trogodišnjem razdoblju osigurati kroz ulaganja namijenjena podupiranju, proširenju i poboljšanju infrastrukture poduzetničkih centara, poduzetničkih inkubatora, tehnoloških parkova, poduzetničkih i slobodnih zona; unapređenju javne turističke infrastrukture te osiguranju javnih pratećih usluga namijenjenih kvalitetnom upravljanju poslovnom infrastrukturom.

U okviru prvog prioriteta IPA IIIC Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. - 2011., u 2009. godini raspisan je prvi poziv, a u 2010. drugi poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za financiranje poslovne infrastrukture. Krajem 2010. godine ugovoreno je 6 projekata iz prvog poziva, a do sredine veljače 2012. očekuje se sklapanje još 18 ugovora iz drugog poziva. Završetak provedbe ovih projekata predviđen je za 2013. godinu. Krajem 2012. godine očekuje se raspisivanje trećeg poziva.

U drugoj polovici 2013. godine planiran je početak provedbe Operativnog programa regionalne konkurentnosti 2013. koji će se financirati iz domaćih i sredstava strukturnih fondova Europske unije. U okviru ovog Programa planiran je raspis jednog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru kojeg se očekuje ugovaranje desetak projekata s rokom završetka provedbe u 2015. godini.

U okviru prvog prioriteta IPA IIIC Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. - 2011., tijekom 2010. pružena je pomoć dvadesetorici potencijalnih korisnika bespovratnih sredstava u pripremi projektnih prijedloga za prijavu na drugi poziv za dodjelu bespovratnih sredstava.

Kako bi se osigurala učinkovita provedba shema dodjele bespovratnih sredstava u razdoblju 2011. - 2013. korisnicima bespovratnih sredstava pružit će se pomoć u samoj provedbi projekata.

3.1.3. Podrška radu Partnerskih vijeća statističkih regija

Sukladno Uredbi o osnivanju Partnerskih vijeća statističkih regija (Narodne novine, br. 38/10) tijekom 2010. godine ustrojeno je Partnersko vijeće za Središnju i Istočnu (Panonsku) Hrvatsku, Partnersko vijeće za Sjeverozapadnu Hrvatsku i Partnersko vijeće za Jadransku Hrvatsku. Svrha osnivanja Partnerskih vijeća je jačanje načela partnerstva i suradnje između razvojnih aktera javnog, privatnog i civilnog sektora radi boljeg povezivanja razvojnih prioriteta središnje razine s potrebama odnosne statističke regije te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s njenog područja.
Poslovi partnerskih vijeća uključuju poticanje razvoja statističkih regija, definiranje

razvojnih prioriteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području statističkih regija, predlaganje Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije razvojnih projekata statističkih regija, sudjelovanje u izradi i praćenju programskih dokumenata namijenjenih razvoju statističkih regija te davanje smjernica županijama pri izradi županijskih razvojnih strategija.

Administrativne i stručne poslove za potrebe rada partnerskih vijeća, koordinaciju rada partnerskih vijeća, kao i pojedinih partnerskih vijeća u odnosu na dionike obavljat će Agencija za regionalni razvoj. Agencija će također organizirati sastanke partnerskih vijeća, osiguravati transparentnost rada partnerskih vijeća te obavljati druge administrativno-tehničke poslove radi nesmetanog i pravodobnog rada partnerskih vijeća. Transparentnost rada partnerskih vijeća osigurat će se stavljanjem svih relevantnih dokumenata, materijala, informacija i podataka na web stranice Ministarstva i Agencije.

3.1.4. Vođenje i održavanje Središnje elektroničke baze regionalnih razvojnih projekata

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 153/09) utvrđena je obveza ustrojavanja Središnje elektroničke baze regionalnih razvojnih projekata (SEBRP) u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Svrha ustrojavanja i vođenja SEBRP-a je učinkovitije planiranje i praćenje provedbe politike regionalnog razvoja. SEBRP je osmišljen na način da omogućava praćenje projekta od inicijalnog projektnog prijedloga do završetka provedbe projekta sa svim relevantnim informacijama karakterističnim za različite faze razvojnog ciklusa projekta (naziv, nositelj, partneri na projektu, investitor, financijska vrijednost, lokacija, kategorija projekta, faze pripreme i provedbe, ostvareni rezultati i učinci i drugo). Namijenjen je različitim kategorijama korisnika: planerima razvoja, potencijalnim financijerima, provoditeljima projekata te osobama zaduženim za praćenje provedbe projekata.

Razvojni projekti koji se unose u SEBRP uključuju projekte izgradnje i/ili obnove komunalne, gospodarske, energetske i druge potporne infrastrukture za razvoj, izgradnje i/ili jačanja obrazovnih, kulturnih, znanstvenih i drugih institucija, jačanja i izgradnje društvenog kapitala te gospodarski i drugi projekti kojima se pridonosi regionalnom razvoju.

Pravilnikom o ustrojavanju i vođenju središnje elektroničke baze regionalnih razvojnih projekata (Narodne novine, br. 66/10) detaljnije je razrađen postupak ustrojavanja i vođenja SEBRP-a, obveznici upisa projekata u SEBRP, vlasništvo nad SEBRP, način unosa projekata te vrste podataka koje se unose u SEBRP. Aktivnosti ustrojavanja SEBRP započete su tijekom 2010. godine. Paralelno s procesom uspostave SEBRP-a u 2011. godini je započeta i obuka ovlaštenih unositelja podataka (OUP) u SEBRP i krajnjih korisnika SEBRP-a.

3.1.5. Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti

Postupci ocjenjivanja i razvrstavanja teritorijalnih jedinica prema stupnju razvijenosti,

kao i postupak utvrđivanja potpomognutih područja, temelje se na indeksu razvijenosti i utvrđeni su Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske. Uredbom o indeksu razvijenosti (Narodne novine, br. 63/10) utvrđeni su pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti, sam postupak izračuna indeksa razvijenosti, udio pojedinog pokazatelja u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti i druga pitanja s tim u vezi.

Sukladno članku 23. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske postupak ocjenjivanja i razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti provodi se svake tri godine.

Vlada Republike Hrvatske je na temelju Uredbe o indeksu razvijenosti u srpnju 2010. godine donijela Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine, br. 89/10), a koja je stupila na snagu 1. siječnja 2011. Sukladno članku 26. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka Republike Hrvatske (I. i II. skupina jedinica lokalne samouprave i I. skupina jedinice područne samouprave) imaju status potpomognutih područja.

Sljedeći postupak ocjenjivanja i razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti provest će se u 2013. godini s početkom primjene 1. siječnja 2014.

3.1.6. Uspostava sustava praćenja i izvještavanja o učincima politike regionalnog razvoja

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, člankom 30., propisano je da središnja tijela državne uprave podnose godišnje izvješće Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije o učincima provedbe programa središnje razine najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, a onda to ministarstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske godišnje izviješće o rezultatima provedbe programa središnje razine za prethodnu godinu najkasnije do 30. travnja tekuće godine.

S obzirom na činjenicu da je Vlada Republike Hrvatske na sjednici u lipnju 2010. godine donijela Strategiju regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2011. - 2013. te da će se učinci provedbe Strategije, kao i ostalih planskih dokumenata, odnosno mjera za ravnomjerniji razvoj Republike Hrvatske moći ocjenjivati tek početkom 2012. godine, prvo godišnje izvješće prema Vladi Republike Hrvatske Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije će izraditi u 2012. godini za 2011. godinu.

Nadalje, Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske te Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (Narodne novine, br. 53/10) utvrđena je obveza županija o izvješćivanju Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije o rezultatima provedbe županijskih razvojnih strategija do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Županijske razvojne strategije (ŽRS) predstavljaju dokument jedinice područne samouprave u kojem se određuju ciljevi i prioriteti njenog razvoja. ŽRS se donose za

vremensko razdoblje sukladno Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

U skladu s navedenim županije su u obvezi donijeti svoje ŽRS-e za razdoblje 2011. - 2013. Kako županije, prije usvajanja svojih županijskih razvojnih strategija, imaju obvezu dostaviti iste ministarstvu nadležnom za regionalni razvoj na ocjenu usklađenosti ŽRS-a sa Strategijom regionalnog razvoja, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2011. provelo postupak ocjene njihove usklađenosti sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. S obzirom da je prva generacija ŽRS-a izrađena za vremensko razdoblje 2011. - 2013., u 2012. godini županije će podnijeti i prva godišnja izvješća o provedbi svojih ŽRS za 2011. godinu. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije će početkom 2012. u suradnji sa županijama usuglasiti standardizirani obrazac izvješća te detaljno razraditi postupak i dinamiku izvještavanja. Po primitku županijskih izvješća Ministarstvo će pripremiti objedinjeno izvješće o provedbi svih ŽRS-a za 2011. godinu koje će postati sastavni dio Godišnjeg izvješća o provedbi Zakona o regionalnom razvoju.

3.1.7. Uspostavljen strateški okvir politike regionalnog razvoja za razdoblje 2014. - 2020.

U 2012. godini započet će konkretne aktivnosti na izradi nove Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za sljedeće plansko razdoblje. Te aktivnosti uključuju: (i) izradu potrebnih analitičkih podloga i studija,; (ii) formiranje međuresornih stručnih radnih timova zaduženih za izradu prijedloga Strategije te partnerskog vijeće središnje razine koje će kao savjetodavno tijelo pratiti i usmjeravati proces izrade Strategije; (iii) izraditi opis posla i ugovoriti stručni tim koji će provoditi prethodno vrednovanje prijedloga Strategije. Prijedlog Strategije planira se izraditi do rujna 2013. godine.

U tijeku su pregovori sa službama Europske Komisije o uvođenju novih operativnih programa namijenjenih statističkim regijama koji bi se programirali u razdoblju 2012. - 2013., a provodili u sljedećoj financijskoj perspektivi od 2014. godine nadalje. Njihov broj i financijska alokacija ovisit će o budućem teritorijalnom ustroju Republike Hrvatske. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije planira iz IPA programa u 2012. godini provesti projekt tehničke pomoći za izradu studija i stručnih podloga koje će poslužiti kao temelj za odluku Vlade Republike Hrvatske o budućem institucionalnom okviru za provedbu strukturnih instrumenata Europske unije kao i za programiranje regionalnih operativnih programa.

Pokazatelji rezultata (output)
Posebni cilj 3.1. Razvoj županija i statističkih regija

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.1.1. Identifikacija, odabir i praćenje provedbe prioritetnih projekata u segmentu komunalne i socijalne infrastrukture	3.1.1.1. Povećanje broja izgrađenih objekata komunalne infrastrukture	Izgrađeni objekti komunalne infrastrukture (prometnice, vodovodi i kanalizacijski sustavi) pridonijet će boljoj prometnoj povezanosti, sigurnosti prometa, većoj iskoristivosti prirodnih resursa, zaštiti okoliša i podizanju nivoa komunalnih usluga	km	220	MRRFEU – EIB II	335	390	420
	3.1.1.2. Povećanje broja izgrađenih objekata socijalne infrastrukture	Izgrađeni objekti socijalne infrastrukture (dječji vrtići, školski objekti i ostali objekti javne namjene) pridonijet će povećanoj skrbi o djeci, podizanju razine obrazovnih standarda, povećanje broja aktivnosti izvan nastavnog programa, povećanju skrbi	Broj	106	MRRFEU – EIB II	149	169	199
	3.1.1.3. Povećanje broja sklopljenih Ugovora sa JLS o sufinanciranju projekata komunalne i socijalne infrastrukture	Sufinanciranje projekata komunalne i socijalne infrastrukture u JLS-a koji imaju za cilj povećanje standarda i kvalitete života lokalnog stanovništva	Broj	0	MRRFEU	290	470	640
3.1.2. Dodjela bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu	3.1.2.1. Broj objavljenih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava	Broj raspisanih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava	Broj	2	Ugovorno tijelo 1. prioriteta IPA III C OPRK	3	4	4
	3.1.2.2. Broj ugovorenih projekata izgradnje poslovne infrastrukture	Broj potpisanih grant ugovora	Broj	6	Ugovorno tijelo 1. prioriteta IPA III C OPRK	24	34	45
3.1.3. Podrška radu Partnerskih vijeća statističkih regija	3.1.3.1. Povećanje broja održanih sjednica partnerskih vijeća	Broj održanih sjednica PVSR	Broj	3	Zapisnici sa sastanaka PVSR	9	18	27
	3.1.3.2. Povećanje broja regionalnih razvojnih projekata koje predlažu partnerska vijeća	Broj RPSR koje PVSR predloži MRRFEU	Broj	0	Broj predloženih projekata	12	20	30

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.1.4. Vođenje i održavanje Središnje elektroničke baze regionalnih razvojnih projekata	3.1.4.1. Povećanje broja obučenih ovlaštenih unositelja i korisnika SEBRP	Povećanje broja obučenih ovlaštenih unositelja i korisnika SEBRP	Broj	0	Izvješća s edukacija	100	150	200
	3.1.4.2. Povećanje broja projektnih prijedloga unesenih u bazu	Broj projektnih prijedloga u bazi po kategorijama pripremljenosti	Broj	1.600	SEBRP	2.200	2.400	3.000
	3.1.4.3. Povećanje broja projekata iz SEBRP koji su financirani sredstvima EU	Broj projekata koji se nalaze u SEBRP koji su financirani sredstvima EU	Broj	0	SEBRP	0	5	10
3.1.5. Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti	3.1.5.1. Tablica s vrijednostima indeksa razvijenosti svih JLS u RH	Izračunate vrijednosti IR i pokazatelja za izračun IR te utvrđena pripadnost skupini razvijenosti za sve JLS	kom	1	web stranica MRRFEU-a	1	2	2
	3.1.5.2. Tablica s vrijednostima indeksa razvijenosti svih JPS u RH	Izračunate vrijednosti IR i pokazatelja za izračun IR te utvrđena pripadnost skupini razvijenosti za sve JPS	kom	1	web stranica MRRFEU-a	1	2	2
	3.1.5.3. Odluka o ocjenjivanju i razvrstavanju JLPS prema indeksu razvijenosti	Donesena Odluka o ocjenjivanju i razvrstavanju JLPS prema indeksu razvijenost	kom	1	VRH	1	2	2
3.1.6. Uspostava sustava praćenja i izvještavanja o učincima politike regionalnog razvoja	3.1.6.1. Prikupljena i obrađena izvješća STDU	STDU dostavljaju MRRFEU svoja izvješća o provedbi svojih programa koji imaju učinke na regionalni razvoj za prethodnu godinu	Broj	0	MRRFEU	20	40	60
	3.1.6.2. Godišnje izvješće o provedbi ZRR	MRRFEU izrađuje objedinjeno izvješće o provedbi ZRR RH	Broj	0	VRH	1	2	3
	3.1.6.3. Prikupljena i obrađena izvješća županija o provedbi ŽRS-a	Županije dostavljaju izvješća o provedbi ŽRS-a za prethodnu godinu	Broj	0	MRRFEU	21	42	63
3.1.7. Uspostavljen strateški okvir politike regionalnog razvoja za razdoblje 2014.-2020.	3.1.7.1. Održani sastanci koordinativnih i radnih skupina za izradu SRR RH	Sastanci koordinativne i radnih skupina formiranih za potrebe izrade SRR RH 2014.-2020.	Broj	0	MRRFEU	20	50	0
	3.1.7.2. Usvojena SRR RH 2014.-2020.	SRR RH 2014.-2020. usvojena na Vladi RH	Broj	0	VRH	0	1	0
	3.1.7.3. Održane sjednice koordinativnih i radnih skupina za izradu IROP-a	Broj održanih sjednica	Broj	0	MRRFEU	20	30	0
	3.1.7.4. Usvojen IROP	IROP prihvaćen od strane VRH i EK	Broj	0	Financijski sporazum	0	1	0

3.2. Održivi razvoj slabije razvijenih regija

Vlada Republike Hrvatske kontinuirano provodi i financira programe obnove ratom oštećenih i uništenih materijalnih dobara, prvenstveno stambenih jedinica i objekata javne namjene. Obnovom obiteljskih kuća i stanova osigurat će se uvjeti za povratak građana u svoje domove na ratom stradalim područjima, a obnovom vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, centara za rehabilitaciju, centara za odgoj i obrazovanje i drugih ustanova socijalne skrbi te osiguranjem pristupačnosti radi poboljšavanja kvalitete življenja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u području u kojem žive, sportskih i kulturnih dobara i drugih objekata javne namjene omogućiti život na tim područjima.

Osnovni preduvjet za život stanovništva na slabije razvijenim područjima je izgrađena komunalna infrastruktura što podrazumijeva omogućavanje opskrbe domaćinstava pitkom vodom, zbrinjavanje otpadnih i oborinskih voda, izgradnju novih i sanaciju postojećih deponija otpada u cilju zaštite okoliša i sprečavanja onečišćenja te ulaganja u lokalne i nerazvrstane ceste, nogostupe i mostove radi dostupnosti i pristupačnosti područja.

Neophodan je i razvoj društvene infrastrukture izgradnjom vrtića, škola, športskih dvorana, domova za starije i nemoćne i zdravstvenih ustanova kao preduvjet stvaranja uvjeta za ostanak stanovništva na slabije razvijenim područjima i njihovo sustavno zbrinjavanje.

Ulaganjima u aktivnosti sanacije, nadogradnje i izgradnje objekata osnovne komunalne i socijalne infrastrukture, cilj je osigurati povratak, ostanak i naseljavanje potpomognutih područja, podići razinu dostupnosti potrebnih roba i usluga, te standarda i kvalitete življenja, smanjiti razlike u razvoju pojedinih područja, kao i stvaranje preduvjeta i oporavku i razvitku gospodarstva.

U istom cilju Republika Hrvatska, kroz niz mjera potiče demografski i gospodarski napredak tih područja: obnovom, stambenim zbrinjavanjem, poreznim povlasticama te poticajnim mjerama u sustavu odgoja i obrazovanja i ostalim mjerama koje mogu doprinijeti postavljenom cilju.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.2.1. Obnova ratom stradalih područja

Program obnove ratom stradalih područja obuhvaća obnovu stambenih jedinica (obiteljskih kuća i stanova), objekata i uređaja infrastrukture te objekata javne namjene, kulturnih dobra i prirodne vrijednosti.

Svim do sada korištenim modelima obnove i popravka, obnovljeno je oko 148.450 obiteljskih kuća i stanova, čime je omogućen povratak za oko 505.000 članova obitelji korisnika prava na obnovu.

Za 2012. godinu planirana je organizirana obnova za oko 300 stambenih jedinica, za što je u tijeku postupak javne nabave za odabir izvoditelja radova i nadzornih službi nad izvođenjem radova. U 2013. godini, planira se obnoviti još 200 stambenih

jedinica čime se planira i završetak organizirane obnove. U 2014. godini ostala bi obnova pojedinačnih slučajeva koji se iz određenih razloga neće realizirati u razdoblju 2012. - 2013. (nedostupni korisnici, otežani pristup lokaciji obnove, zamjene prava za obnovu).

U 2012. godini planira se dodjela 300 novčanih potpora za popravke stambenih jedinica I.-III. stupnja oštećenja koje se prema utvrđenom stupnju štete isplaćuju korisnicima prava. U 2013. godini planira se isplatiti 200 preostalih novčanih potpora. U 2014. godini preostao bi za rješavanje manji broj (do 50) pojedinačnih slučajeva – korisnici koji bi ostvarili prava po rješenjima iz drugostupanjskog postupka.

3.2.2. Stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi

Stambeno zbrinjavanje nužno se naslanja na program obnove ratom oštećenih stambenih objekata jer se u velikoj mjeri oba programa odnose na ista područja. Stambenim zbrinjavanjem na područjima posebne državne skrbi potiče se povratak i ostanak stanovništva koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, kao i naseljavanje ostalih državljana Republike Hrvatske.

Program stambenog zbrinjavanja provodi se kroz više različitih modela kojim je obuhvaćena ukupno 32.241 obitelj. Najopsežniji je dio programa koji se odnosi na isporuke građevinskog materijala. Od 2001. godine za navedeni program ukupno je izdano oko 16.200 suglasnosti za korisnike prava, od čega je u cijelosti isporučeno oko 9.100 kompleta građevinskog materijala. U tijeku je isporuka materijala za oko 2.100 korisnika, a u postupku projektiranja je oko 4.000 obiteljskih kuća.

3.2.3. Visoka razina izgrađenosti komunalne i društvene infrastrukture na otocima

Osnovni preduvjet za život stanovništva na otocima je svakako izgrađena komunalna i društvena infrastruktura, što podrazumijeva omogućavanje opskrbe domaćinstava pitkom vodom te zbrinjavanje otpadnih i oborinskih voda, kao i izgradnju novih i sanaciju postojećih deponija otpada u cilju zaštite okoliša i sprečavanja onečišćenja obalnih područja otoka i priobalja. Isto tako, neophodan je razvoj i društvene infrastrukture kroz izgradnju vrtića, škola, športskih dvorana, domova za starije i nemoćne i zdravstvenih ustanova, kao preduvjet stvaranja uvjeta za ostanak stanovništva na otocima i njihovo sustavno zbrinjavanje.

Resorno ministarstvo je, u razdoblju od 1995. do kraja 2010., na otocima realiziralo 130 projekata vodoopskrbe, 72 projekta odvodnje, 12 dječjih vrtića, 46 objekata obrazovanja, 17 športskih objekata, 32 objekta za zdravstvenu zaštitu, 11 objekata socijalne skrbi, 26 društvenih domova te na desetke projekata male komunalne infrastrukture (nerazvrstane ceste, sakralni objekti itd.).

U sljedećem trogodišnjem razdoblju, sukladno mogućnostima, na najefikasniji mogući način nastavit će se ulagati u izgradnju komunalne i društvene infrastrukture, a sve temeljem iskazanih prioriteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na otocima.

U cilju omogućavanja kvalitetne opskrbljenosti otoka pitkom vodom i energentima

(domaćinstva, društveni i gospodarski objekti te gospodarske zone) grade se vodoopskrbni i energetski sustavi na područjima gdje je moguće priključivanje takvih sustava na postojeće. Od ukupno 50 naseljenih hrvatskih otoka 18 otoka ima izgrađene vodoopskrbne sustave bilo da su oni spojeni na vodoopskrbne sustave s kopna ili se snabdijevaju iz otočnih autohtonih izvorišta pitke vode.

Da bi se zaštitila obalna područja otoka od zagađenja otpadnim vodama grade se sustavi odvodnje otpadnih i oborinskih voda.

U cilju demografskog razvoja grade se dječji vrtići, škole i športske dvorane, kako bi djeca što dulje ostala u obiteljima ovih područja i time se stvorio preduvjet za smanjenje odljeva stanovništva. Budući da je populacija na otocima uglavnom starije dobi, neophodna je izgradnja domova za starije i nemoćne osobe.

3.2.4. Bolji životni uvjeti stanovništva otoka

Na području otoka provodi se niz mjera koje za cilj imaju smanjenje životnih troškova stanovništva tih područja što u konačnici treba rezultirati prestankom migriranja u područja gdje su troškovi života niži, ali i porastom ukupne vrijednosti proizvedenih roba i usluga odnosno porastom bruto društvenog proizvoda po stanovniku. Tako se potiču javni otočni cestovni prijevoznici što rezultira da pojedine kategorije putnika (učenici, studenti, umirovljenici i osobe starije od 65 godina) imaju besplatan prijevoz. Radi specifičnosti područja, nepostojanja autohtonih izvorišta vode i nemogućnosti izgradnje vodoopskrbnih sustava ili spajanja na postojeće, mnoga domaćinstva na otocima nisu priključena na iste, stoga se subvencionira dostava pitke vode brodovima vodonoscima ili autocisternama na način da je cijena 1m3 vode izjednačena s cijenom na kopnu.

Provođenjem Državnog programa zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora provodi se zaštita otočnog prostora i ograničenje pravnog prometa nekretninama, odnosno zaštitile su se nekretnine na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima od nekontrolirane i neadekvatne prodaje i korištenja.

U cilju poboljšanja uvjeta života omogućena je bolja opskrba stanovništva na otocima energentima (između ostalih ukapljenim naftnim plinom) na način da je stanovništvu omogućena uporaba ili korištenje po minimalnim cijenama potrebnih sustava za energente (spremnici, instalacije i dr.), a sve sukladno Strategiji korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima i Programa korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima (2008. - 2012.).

Pokazatelji rezultata (output)
Posebni cilj 3.2. Održivi razvoj slabije razvijenih regija

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.2.1. Obnova ratom stradalih područja	3.2.1.1.Povećanje broja obnovljenih stambenih jedinica	Broj organizirano obnovljenih stambenih jedinica (obitelj. kuće i stanovi I. – VI. stupnja oštećenja	Broj	59.800	MRRFEU	60.300	60.400	Program završava 2013. godine
	3.2.1.2. Povećanje broja povratnika	Broj povratnika na ratom stradala područja	Broj	505.000	MRRFEU	507.900	508.350	
	3.2.1.3. Povećanje broja dodijeljenih potpora za popravak stambenih jedinica	Broj dodijeljenih novčanih potpora za popravak stambenih jedinica I.III st. oštećenja	Broj	88.900	MRRFEU	89.500	89.550	
3.2.2. Stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi	3.2.2.1.Povećanje broja stambeno zbrinutih obitelji korisnika stambenog zbrinjavanja najmom stanova i kuća u državnom vlasništvu	Broj stambeno zbrinutih obitelji korisnika stambenog zbrinjavanja najmom stanova i kuća u državnom vlasništvu	Broj korisnika/ obitelji	15.500	MRRFEU	17.100	17.500	17.800
	3.2.2.2.Povećanje broja isporučenih kompleta građevinskog materijala (tehnički pregledi)	Broj isporučenih kompleta građevinskog materijala (izvršeni tehnički pregledi)	Broj isporučenih građevinskih materijala	9.110	MRRFEU	11.460	12.810	14.310
	3.2.2.3.Povećanje broja izgrađenih kuća u novim naseljima za stambeno zbrinjavanje	Broj izgrađenih kuća u novim naseljima za stambeno zbrinjavanje izgrađenim na državnom zemljištu	Broj naselja i kuća	22 naselja 1.000 kuća	MRRFEU	31 naselja 1.205 kuća	37 naselja 1.315 kuća	43 naselja 1.425 kuća
	3.2.2.4.Povećanje broja saniranih stambenih zgrada – krovišta i fasada na stambenim zgradama	Broj saniranih stambenih zgrada – krovišta i fasada na stambenim zgradama, te obiteljskih kuća u državnom vlasništvu	Broj stambenih zgrada i kuća	16 stambenih zgrada 1.500 stanova i kuća	MRRFEU	69 stambenih zgrada 1.680 stanova i kuća	109 stambenih zgrada 1.710 stanova i kuća	149 stambenih zgrada 1.740 stanova i kuća
3.2.3. Visoka razina izgrađenosti komunalne i društvene infrastrukture na otocima	3.2.3.1. Broj izgrađenih objekata komunalne i društvene infrastrukture	Povećanjem broja izgrađene komunalne i društvene infrastrukture povećat će se kvaliteta života na otocima	Broj	Cca 400	MRRFEU	455	495	520
3.2.4. Bolji životni uvjeti stanovništva otoka	3.2.4.1. Broj korisnika energetskih sustava	Korištenje besplatnih spremnika UNP-a i povoljne cijene uporabe energetskih sustava jedan je od načina poboljšanja životnih uvjeta i smanjenja troškova života stanovništva na otocima	Broj	247	FZOEU	300	340	370

3.3. Razvoj pograničnih područja

Razvojem pograničnih područja stvorit će se podloga za razvoj koordinirane, sustavne i strateški usmjerene suradnje na lokalnoj, regionalnoj i središnjoj državnoj razini, s partnerima iz susjednih zemalja i ostalih regija Europske unije kako bi se smanjio negativan utjecaj granica i promovirala društveno-gospodarska kohezija u pograničnim područjima. Razvoj pograničnih područja ostvarit će se jačanjem suradnje na tri razine: prekogranična suradnja za rješavanje lokalnih problema zajedničkim operativnim programima, suradnja među transnacionalnim zonama i međuregionalna mreža suradnje i razmjene iskustava.

Jedinstven oblik Republike Hrvatske i njezina dugačka granica sa susjednim zemljama daju izrazito značenje ovom cilju. Gotovo sve županije, osim Bjelovarsko-bilogorske, Požeško-slavonske i Grada Zagreba, dijele granicu s drugim državama, pri čemu se mogu definirati tri tipa pograničnih područja:

- kopnena granica s Europskom unijom (Slovenija, Mađarska) koja se proteže od Istarske do Osječko-baranjske županije;
- kopnena granica s državama koje nisu članice Europske unije (Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina) koja se proteže od Osječko-baranjske do Dubrovačko-neretvanske županije; i
- morska granica koja uključuje sve jadranske županije.

Ciljevi politike regionalnog razvoja ostvarit će se provedbom 6 prekograničnih operativnih programa i 2 transnacionalna programa, uz uzimanje u obzir ciljeva gospodarske i društvene kohezije.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je nacionalni koordinator aktivnosti prekogranične suradnje dok je Agencija za regionalni razvoj takozvano ugovarateljno tijelo za transnacionalne programe i prekogranične programe sa zemljama ne-članicama Europske unije.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.3.1. Jačanje prekogranične suradnje u pograničnim područjima

Prekogranična suradnja Republike Hrvatske namijenjena je razvoju pograničnih regija koja se provodi temeljem 6 prekograničnih operativnih programa:

1. Operativni program Jadranske prekogranične suradnje 2007. - 2013.
   Program je usmjeren na: jačanje istraživanja i inovacija kako bi se pospješio razvoj jadranskog područja putem gospodarske, društvene i institucionalne suradnje; promicanje, razvoj i zaštita prirodnih i kulturnih bogatstava putem zajedničkog upravljanja tehnološkim i prirodnim rizicima; jačanje i integracija postojećih infrastrukturnih mreža, promicanje i razvoj prometnih, informacijskih i komunikacijskih usluga.
2. Operativni program Mađarska – Hrvatska 2007. - 2013.
   Cilj programa je poticanje razvoja temeljenog na kulturi i znanju kroz uspješno upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom te intenzivne društveno-gospodarske interakcije između dviju strana u programski prihvatljivom području.
3. Operativni program Slovenija – Hrvatska 2007. - 2013.

Provedbom ovog programa želi se stvoriti dinamično prekogranično područje između Hrvatske i Slovenije s intenzivnom interakcijom između razvojnih aktera i njihovih dionika u pograničnom području, prema unaprijed definiranim zajedničkim ciljevima.

4. Operativni program Hrvatska – Bosna i Hercegovina 2007. - 2013.
   Cilj programa je potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava te razvoj zajedničkih prekograničnih djelovanja radi revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša te jačanja socijalne kohezije.
5. Operativni program Hrvatska – Srbija 2007. - 2013.
   Cilj programa je poticati prekograničnu suradnju pograničnih područja Republike Hrvatske i Republike Srbije radi povećanja raznolikosti i unapređenja regionalnog gospodarstva na socijalno i ekološki održiv način, uz istovremeno poboljšavanje dobrosusjedskih odnosa uzduž granice.
6. Operativni program Hrvatska – Crna Gora 2007. - 2013.
   Cilj programa je poboljšati kvalitetu života u pograničnom području između Republike Hrvatske i Crne Gore. Spomenuto pogranično područje prepoznato je kao regija za visoko kvalitetan život i kao jedno od najuspješnijih europskih turističkih odredišta, zbog njegovih jedinstvenih i očuvanih prirodnih bogatstava, kulturno-povijesne baštine i visoke kakvoće usluga, kao i regija u kojoj su društveno-gospodarski partneri osposobljeni postići i upravljati optimalnim razvojnim potencijalom područja.

3.3.2. Uključivanje hrvatskih partnera u programe transnacionalne suradnje

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sudjeluje u provedbi dva IPA transnacionalna programa za razdoblje od 2007. do 2013. : program Jugoistočna Europa i program Mediteran.

U programu transnacionalne suradnje Jugoistočna Europa sudjeluje 16 država dok u programu Mediteran sudjeluje 13 država, od kojih je jedna i Republika Hrvatska. Važnost sudjelovanja jest izrada zajedničkih strategija vezanih uz veći prostorno geografski obuhvat gdje partneri iz Republike Hrvatske mogu sudjelovati na području Jugoistočne Europe te Mediteranskoga bazena. Prioriteti suradnje u oba programa tiču se inovacija, poduzetništva, zaštite okoliša i prirode, prometa i policentričnoga razvoja.

Pokazatelji rezultata (output)
Posebni cilj 3.3. Razvoj pograničnih područja

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.3.1. Jačanje prekogranične suradnje u pograničnim područjima	3.3.1.1. Povećanje broja održanih informativnih i edukativnih radionica, konferencija, tzv. kick-off sastanaka	Informativne i edukativne radionice namijenjene su podizanju kapaciteta za upravljanje EU fondovima za predstavnike regionalne razine, kao i konferencije za nalaženje projektnih partnera	Broj	33	Godišnja monitoring izvješća programa	99	130	171
	3.3.1.2. Povećanje broja prijavljenih projektnih prijedloga na natječaje	Broj projektnih prijedloga prijavljenih na natječaj raspisan od strane Upravljačkog tijela (projekti prekogranične suradnje isključivo se nominiraju na službeno raspisane natječaje).	Broj	683	Godišnja monitoring izvješća programa	2.045	2.700	3.470
3.3.2. Uključivanje hrvatskih partnera u programe transnacionalne suradnje	3.3.2.1. Povećanje broja održanih informativnih i edukativnih radionica, konferencija, tzv. kick-off sastanaka	Informativne i edukativne radionice namijenjene su podizanju kapaciteta za upravljanje EU fondovima za predstavnike regionalne razine, kao i konferencije za nalaženje projektnih partnera	Broj	2	Godišnja monitoring izvješća programa	8	11	14
	3.3.2.2. Povećanje broja prijavljenih projektnih prijedloga na natječaje	Broj projektnih prijedloga prijavljenih na natječaj raspisan od strane Upravljačkog tijela (projekti se nominiraju na službeno raspisane natječaje).	Broj	125	Godišnja monitoring izvješća programa	375	520	650

3.4. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru

Sukladno trendovima Zajedničke poljoprivredne politike u Europskoj uniji u kojoj ruralni razvoj zauzima sve značajnije mjesto, ovo postaje sve naglašenije područje u oblikovanju poljoprivredne politike Republike Hrvatske. Kao bitna sastavnica europskog modela poljoprivrede, svrha je politike ruralnog razvitka oblikovati dosljedan i trajan okvir koji će zajamčiti budućnost ruralnom prostoru te stimulirati održivost i zapošljavanje. Cilj mjera ruralnog razvitka je smanjenje razlika u gospodarskom razvitku i životnim uvjetima u odnosu na ostala područja, kreiranje snažnog poljoprivrednog sektora, povećanje konkurentnosti ruralnog područja, očuvanje okoliša i prirodnih resursa te očuvanje i napredak seoskih područja i ruralnih vrijednosti.

Svrha ruralnog razvitka je poboljšanje kvalitete života u onim ruralnim područjima gdje su ti uvjeti znatno niži od prosjeka. Ovo se odnosi na mogućnost zapošljavanja, razinu dohotka, javne usluge i infrastrukturu. Poljoprivreda daje velike mogućnosti za zapošljavanje u tim područjima, ali ima i ruralnih područja gdje većina nije zaposlena u poljoprivrednom sektoru. Stoga se uspješna politika ruralnog razvoja ne veže isključivo uz poljoprivrednu djelatnost već, osim poljoprivrede, obuhvaća i šumarstvo, okoliš, diversifikaciju ruralnog gospodarstva, kvalitetu ruralnog života, inovacije u poljoprivredi, nove načine upotrebe poljoprivrednih proizvoda, zaštitu okoliša u seoskim sredinama i stvaranje novih radnih mjesta.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.4.1. Strukturna potpora kroz mjeru diversifikacija ekonomskih aktivnosti

Sufinanciranjem ulaganja u razvoj malog poduzetništva u svrhu diversifikacije ekonomskih aktivnosti unutar IPARD programa omogućuje se otvaranje dodatnih, odnosno novih djelatnosti u ruralnom prostoru, novo zapošljavanje stanovništva ruralnih područja, ali se i otvaraju mogućnosti za dolazak i urbanog stanovništva na ova područja što kroz ponudu koja se nudi (seoski turizam, rekreacija i dr), ali i kroz mogućnost ulaganja i života na ovako potpomognutim područjima kroz mjere ruralnog razvoja. Seoski turizam, tradicionalni obrti, nepoljoprivredne usluge, izravna prodaja na obiteljskom gospodarstvu samo su neki od oblika diversifikacije ekonomskih aktivnosti na ruralnom prostoru.

Osim diversifikacije poljoprivrednih djelatnosti, ova mjera pruža prilike za potporu i nepoljoprivrednim djelatnostima kao što su razni oblici usluga u ruralnom prostoru: mehaničarske radionice, IT centri, dječji vrtići, sportsko-rekreacijski centri za djecu i odrasle i ostalo.

3.4.2. Ulaganja u razvoj ruralne infrastrukture

Nedovoljno razvijena temeljna infrastruktura na ruralnim područjima otežava razvoj poljoprivrednih gospodarstava i nepovoljno utječe na kvalitetu života u ruralnim područjima. Jedinice lokalne samouprave imaju veliku potrebu za ulaganja u temeljnu infrastrukturu kako bi povećale kvalitetu života u okviru svojih životnih sredina i stvorile realne osnove za razvoj na ruralnom prostoru.

U okviru potpore Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 100% za ulaganja u ruralnu infrastrukturu, za jedinice lokalne samouprave do 10.000 stanovnika, kroz IPARD program omogućit će se stvaranje povoljnijih uvjeta za život i rad na ruralnom prostoru. Radi se o ulaganjima u nerazvrstane lokalne ceste, protupožarne putove, kanalizaciju s pročistačima voda te ulaganja u toplane.

Potpora ulaganjima u temeljnu infrastrukturu koja se nalazi u djelokrugu jedinica lokalne samouprave ima za cilj, između ostalog, ruralna područja učiniti atraktivnijima kako bi se okrenuo trend gospodarskog i socijalnog propadanja i stvorili preduvjeti za gospodarski i društveni razvoj seoskih područja.

3.4.3. Podrška i potpora osnivanju lokalnih partnerstava, izradi strategije te potpora radu lokalnih akcijskih grupa

Jedan od najznačajnijih potencijala ruralnih područja Republike Hrvatske su njegovi stanovnici. Veće uključivanje stanovništva u kreiranju strateških dokumenata razvoja pojedinih sredina jedna je od temeljnih pretpostavki ruralnog razvoja. IPARD program omogućuje stvaranje inicijative koje rezultiraju partnerstvima između privatnog, javnog i civilnog sektora. Lokalno partnerstvo ili lokalna akcijska grupa (LAG) temelji se na pristupu „odozdo prema gore“ i omogućuje jačanje lokalne zajednice s ciljem provedbe zajednički oblikovanih prioriteta i mjera u okviru lokalnih razvojnih strategija. Ovakav oblik zajedničkog kreiranja i donošenja prioriteta i mjera u obliku lokalnih razvojnih strategija nije uobičajena praksa na ruralnim područjima te ovaj pristup treba podržavati. Lokalna razvojna strategija je proizvod težnji pojedine lokalne zajednice da razvija svoja područja, kako u gospodarskom, tako i u društvenom pogledu, ali vodeći brigu o očuvanju tradicijskih i kulturnih vrijednosti te očuvanju okoliša.

Ministarstvo poljoprivrede će pružanjem tehničke pomoći lokalnoj zajednici informirati i educirati stanovništvo ruralnih područja o značaju stvaranja partnerstava i zajedničkog donošenja lokalnih razvojnih strategija te pomoći pri izradi prioriteta i mjera unutar strateških dokumenata pojedinog partnerstva. U okviru IPARD programa, Ministarstvo poljoprivrede će odobravati lokalne razvojne strategije koje zadovolje kriterije i pružati financijsku potporu radu i funkcioniranje partnerstva (LAG-a). Trenutno u Republici Hrvatskoj nema službeno priznatih LAG-ova u okviru provedbe mjera ruralnog razvoja.

Partnerstvo (LAG) donošenjem lokalne razvojne strategije omogućuje provođenje projekata svoje lokalne zajednice. Također, LAG vodi brigu o realizaciji svojih prioriteta i ciljeva te na taj način i o projektima koji se planiraju i realiziraju u skladu s mjerama koje obuhvaća strategija. LAG služi također i kao sredstvo informiranja lokalnog stanovništva o mjerama ruralnog razvoja, ali isto tako i o mogućnostima ulaganja kroz druge fondove u okviru razvoja ruralnog prostora te kao servis u pripremi projekata. Realizacijom strategije, odnosno projekata, ali i ukupnim djelovanjem pojedinog LAG-a ostvaruje se jačanje lokalne zajednice u ruralnom prostoru.

3.4.4. Potpora manifestacijama u ruralnim područjima

Očuvanje kulturne baštine, seoskih običaja i manifestacija koje promiču ruralni razvoj,

kao aktivnosti usko su povezane s poljoprivrednom proizvodnjom, seoskim okruženjem i načinom života te na najbolji mogući način prezentiraju tradicijsku osnovu i ambijentalni ugođaj. Kulturno i povijesno nasljeđe kroz svakodnevni život, osim što se zasniva na tradicionalnosti, zanimljivo je i značajno i zbog podizanja vrijednosti destinacije kroz gostoljubivost domaćina (rural hospitality), originalnosti ponude (aktivnosti koje se svakodnevno upražnjavaju i nisu usmjerene isključivo prema turistima – gostima), položaju smještaja, povoljnoj cijeni. Stoga je vrlo važno, prije svega očuvati, ali u istoj mjeri i zaštititi te očuvati kulturnu baštinu i tradicijske vrijednosti, ali i naglasiti važnost poljoprivredne djelatnosti u okviru gospodarstva u svemu tome te ih putem organiziranja manifestacija prezentirati ruralnom stanovništvu, ali i gostima.

Sufinanciranjem održavanja manifestacijama u ruralnim područjima Ministarstvo poljoprivrede će doprinijeti jačanju lokalne zajednice. Na manifestacijama ovog tipa Ministarstvo poljoprivrede će putem predavanja informirati i educirati posjetitelje o mjerama ruralnog razvoja i mjerama poljoprivredne politike koje trenutno provodi.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 3.4. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.4.1. Strukturna potpora kroz mjeru diversifikacija ekonomskih aktivnosti	3.4.1.1. Povećan broj projekata korisnika mjere diversifikacija	Strukturna potpora u poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnom prostoru	Broj	0	MP	25	35	40
	3.4.1.2. Povećan broj potpomognutih projekata za nepoljoprivrednu djelatnost	Sufinanciranje projekata u okviru nepoljoprivrednih djelatnosti u svrhu poboljšanja uvjeta života u ruralnom prostoru	Broj	0	MP	12	18	20
	3.4.1.3. Povećani broj kreveta u gospodarstvima koja obavljaju djelatnost seoskog turizma	Razvoj seoskog turizma povećanjem smještajnih kapaciteta	Broj	1.100	MP	1.400	1.600	1.700
3.4.2. Ulaganja u razvoj ruralne infrastrukture	3.4.2.1. Povećanje broja JLS-a koji su ostvarile financijsku potporu MP-a za ulaganja u nerazvrstane ceste u okviru IPARD programa	Ulaganja JLS-a do 10.000 stanovnika u izgradnju i rekonstrukciju lokalnih nerazvrstanih cesta	Broj	0	MP	15	15	15
	3.4.2.2. Povećanje broja JLS-a koji su ostvarile financijsku potporu MP-a za ulaganja u kanalizaciju s pročistačima u IPARD-u	Ulaganja JLS-a do 10.000 stanovnika u izgradnju i rekonstrukciju kanalizacijskih sustava	Broj	0	MP	6	6	8
3.4.3. Podrška i potpora osnivanju lokalnih partnerstava, izradi strategije te potpora radu lokalnih akcijskih grupa	3.4.3.1. Povećanje i održavanje broja razvijenih lokalnih razvojnih strategija	Povećanje broja lokalnih partnerstava te izrada kvalitetnih lokalnih razvojnih strategija koje definiraju glavne prioritete područja	Broj	0	MP	20	20	20
	3.4.3.2. Postotak odobrenih lokalnih razvojnih strategija te sukladno tome priznatih lokalnih akcijskih grupa čiji rad prati MP	Odobravanje LAG-ova koji će donositi i provoditi lokalne razvojne strategije te informirati i educirati stanovništvo u pojedinom području glede mjera ruralnog razvoja te drugih oblika potpora u ruralnom prostoru	%	0	MP	75	75	75
3.4.4. Potpora manifestacijama u ruralnim područjima	3.4.4.1. Održavanje kontinuiteta potpore kulturnim manifestacijama na ruralnom području na razini 250 korisnika godišnje, ukupno, po županijama i JLS	Održavanje broja kulturnih, gospodarskih i drugih manifestacija koje promiču tradicijske vrijednosti, poljoprivrednu proizvodnju i ruralni razvoj	Broj	170	MP	250	250	250
	3.4.4.2. Povećanje broja održanih predavanja o mjerama ruralnog razvoja	Informiranje ruralnog stanovništva o mjerama ruralnog razvoja od strane MP	Broj	20	MP	35	35	35

3.5. Razvijanje prometnog sustava

Razvijen prometni sustav omogućuje rast produktivnosti, olakšava i potiče mobilnost ljudi i roba te, smanjivanjem prometne izoliranosti, stvara pretpostavke za uravnotežen regionalni razvoj.

Dostupnost infrastrukture temeljna je pretpostavka rasta zapošljavanja jer utječe na kvalitetu i raznovrsnost poslovnih prilika, ali i na sveukupnu privlačnost zemlje za poslovanje i investicije kao i njezinog djelotvornog uključivanja u zajedničko tržište Europske unije. Trajni cilj je razvoj usluga u svim vidovima prometa: cestovnom, zračnom, željezničkom, pomorskom i prometu vodnim putovima unutarnjih voda.

Razvoj prometa kao djelatnosti i podizanje razine kvalitete pruženih usluga potiče se ulaganjem u izgradnju novih i modernizaciju postojećih mobilnih kapaciteta, ulaganjem u kadrove, poticajnim mjerama pri školovanju budućih djelatnika u prometu, donošenjem planskih dokumenata razvoja određenih vrsta prometa te povezivanjem i suradnjom s međunarodnim organizacijama.

Zaštita života ljudi i robe u prometu postiže se dobrom opremljenošću pružatelja prometnih usluga opremom, uređajima, uspostavom kvalitetnih sustava nadzora i upravljanja prometom, informatizacijom i sustavima radioveza, a istovremeno se provodi i zaštita okoliša od onečišćenja koja je nedjeljiva djelatnost od djelatnosti prometa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.5.1. Razvijena prometna infrastruktura

Nacionalni program željezničke infrastrukture (NPŽI) je temeljni strateški dokument za razdoblje 2008. - 2012. i obuhvaća planove i projekte održavanja, obnove, osuvremenjivanja postojeće željezničke infrastrukture i izgradnje nove.

Željeznička infrastruktura obuhvaća 2.722 km pruga, od čega su jednokolosiječne pruge u dužini od 2.468 km ili 90,7%, a dvokolosiječne pruge u dužini 254 km ili 9,3%. Elektrificirano je 980 km pruga ili 36%. Glavna karakteristika postojećih infrastrukturnih kapaciteta je dotrajalost i s tim u vezi potreba smanjivanja brzine, kako bi se sadašnji obujam prometa odvijao odgovarajućom dinamikom. Više od 60% ukupne duljine željezničke mreže danas je izvan ciklusa održavanja, što znači da je prosječni uporabni vijek pružnog gornjeg ustroja na tom dijelu mreže prekoračen i da ga više nije moguće uobičajenim mjerama redovitog održavanja održati u tehničko uporabnom stanju za siguran tijek prometa projektiranom brzinom. Procjenjuje se da sadašnji nedostatak u dinamici remonta iznosi oko 1.500 km. Zbog svega navedenog potrebno je obavljati kapitalne remonte na mnogim dionicama pruga, osobito na prugama od značaja za međunarodni promet.

Elektrotehnička postrojenja su također u nepovoljnom uporabnom stupnju zbog nedovoljnog održavanja i ulaganja u proteklom periodu, kao i zbog oštećenja u domovinskom ratu. Trenutna duljina kontaktne mreže je 1.168 km na 980 km elektrificiranih pruga. Od toga je 977 km elektrificirano izmjeničnim sustavom 25 kV 50 Hz, a 3 km istosmjernim sustavom 3 kV.. Signalno-sigurnosni sustavi vrlo su

raznoliki kako po vrstama tako i po tehničko-tehnološkim značajkama, te ih karakterizira zastarjelost i istrošenost. Telekomunikacijski uređaji su djelomično modernizirani na paneuropskim koridorima, ugradnjom optičkog kabela, zamjenom Željezničke automatske centrale i izgradnjom nove mreže za prijenos podataka. Posebno loše stanje je na pojedinim prugama koje su oštećene za vrijeme rata ili na prugama na kojima je signalno-sigurnosna i telekomunikacijska oprema otuđena. Na. željezničkoj mreži prisutno je i smatra se osiguranim 1.534 željezničko-cestovnih prijelaza, od toga 1.474 cestovnih i 60 pješačkih prijelaza preko pruge, pri čemu je ugradnjom uređaja, ukidanjem ili denivelacijom potrebno riješiti 1.065 željezničko-cestovnih prijelaza. Prema podacima iz 2010. godine, prosječne komercijalne brzine vlakova koje su se ostvarivale na postojećoj željezničkoj mreži iznosile su 36,10 km/h, a prosječna konvencionalna brzina pruga bila je 61,87 km/h. Krajem 2010. godine izvan prometa je bilo ukupno 344,5 km pruga.

Prioritetne investicijske aktivnosti u narednom razdoblju odnose se na gradnju, održavanje, obnovu i osuvremenjivanje dionica na međunarodnim prugama (koridor Vc, Vb, X), regionalnim i lokalnim prugama. Osobito važnim projektima smatraju se izgradnja nove Nizinske pruge (izgradnja II kolosijeka na pravcu Botovo–Zagreb–Karlovac i izgradnja nove trase Karlovac–Rijeka), nastavak modernizacije X koridora posebice na dionici od Dugog Sela do Okučana, rješavanje prigradskog prometa u većim hrvatskim gradovima, nastavak i završetak radova izmjene sustava električne vuče, nastavak osuvremenjivanja pruge Oštarije-Knin-Split te prilagodba i ugradnja signalno-sigurnosnih uređaja, obnovu pruge Zagreb-Botovo na dionici Križevci-Koprivnica, osuvremenjivanje dionice pruge Zaprešić-Zabok, te nastavak radova na rješavanju željezničko-cestovnih prijelaza.

Željeznički projekti se sufinanciraju sredstvima Europske unije u sklopu pretpristupnih programa, a njihovo sufinanciranje predloženo je i u okviru strukturnih instrumenata koje će Republika Hrvatska koristiti nakon stupanja u članstvo Europske unije. Tijekom 2009. godine radilo se i na izmjenama i dopunama Operativnog programa »Promet« 2007. - 2009. kako bi se uključile dopunske aktivnosti (projekti) za plansko razdoblje 2010. - 2011. Razrađeni su prijedlozi novih projekta u željezničkom sektoru, gdje je naglasak stavljen na pripremu projektne dokumentacije, kako bi se pripremio veći broj projekata za buduće financiranje iz Kohezijskog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj.“

Postojeće žičare u Republici Hrvatskoj nisu projektirane, izgrađene, rekonstruirane niti održavane u skladu sa preuzetim standardima Europske unije. Ulaganje u rekonstrukciju, modernizaciju i održavanje postojećih i izgradnju novih žičara za prijevoz osoba pretpostavka je za razvoj i ovog dijela prometa u Republici Hrvatskoj. Polazeći od toga da je područje žičara za prijevoz osoba od posebnog značaja za razvoj gospodarstva, posebno turizma i športa, kako na državnoj tako i na lokalnoj razini, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture u sljedećem trogodišnjem razdoblju planira, kroz sustav potpora jedinicama lokalne samouprave na čijem području su žičare izgrađene ili će se graditi, potaknuti i osigurati ravnomjerni razvoj ove prometne infrastrukture sukladno propisanim tehničkim zahtjevima i standardima.

Infrastrukturu u riječnom prometu čine vodni putovi sa pripadajućim građevinama, objektima i uređajima sigurnosti plovidbe, nacionalni riječni informacijski servis (CRORIS) te luke i pristaništa s pripadajućim građevinama lučke infrastrukture.

Postojeće stanje vodnih putova unutarnjih voda karakterizira da je od 1.016,8 km razvrstanih unutarnjih vodnih putova, 611,6 rkm uvršteno u međunarodnu mrežu vodnih putova, od čega – prema AGN ugovoru (European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance, kojeg je RH potpisnica od 23.06.1997. godine) - samo 287,4 rkm rijeka (Dunava, Save i Drave) ili 47% udovoljava uvjetima međunarodne klase plovnosti (klasa IV i više) Plovidba i promet rijekama u Republici Hrvatskoj u protekla dva desetljeća obilježeni su nedostatkom investiranja u održavanje vodnog puta i razvoj plovidbene infrastrukture, zbog čega je prijevoz tereta danas značajno niži u odnosu na razinu iz 1990. godine.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju planira se:

- radovima tehničkog održavanja održavati plovnost u okvirima postojeće klase plovnosti svakog pojedinog vodnog puta, te održavati postojeće objekte sigurnosti plovidbe,
- obilježavanjem i ophodnjom vodnih putova na postojećim obilježenim dionicama održavati sustav, uz tehnička unapređenja koja su nužna radi praćenja razvoja tehnologije u plovidbi, te uspostaviti sustav obilježavanja samo za dnevnu plovidbu,
- građenje objekata sigurnosti za poboljšanje uvjeta plovidbe na dionicama vodnih putova koji predstavljaju smetnje u plovidbi radi nedovoljne dubine s ciljem povećanja broja plovidbenih dana u godini,
- nabava tri plovila koja će biti opremljena opremom za sigurno manipuliranje plutačama kao i skladišnim dijelom za smještaj plutača (uz plovila se planira i nabava tri pontona koja će služiti kao vez navedenim plovilima) i
- razvoj RIS-a(CRORIS) na rijeci Savi, koji će omogućiti sigurniju plovidbu.

Republika Hrvatska upravlja izgradnjom, održavanjem i modernizacijom infrastrukture luka unutarnjih voda putem lučkih uprava unutarnjih voda u gradovima gdje su prirodno smještene luke od međunarodnog značaja: Vukovar, Osijek, Slavonski Brod i Sisak. Bitno obilježje hrvatskog lučkog sustava na unutarnjim vodama je njegova prometna razjedinjenost pa se može posebno govoriti o lukama u savskom slivu sa lukama Sisak i Slavonski Brod, koji se nalazi na sjecištu dva Pan-Europska prometna koridora (X i Vc), i u dunavskom slivu, koji uključuje luke Vukovar (smještene na Koridoru VII), Osijek, te županijske luke i pristaništa (Ilok, Batina, Aljmaš, Osijek itd). Stoga razvoj luka treba planirati na način da se osigura atraktivnost luke i lučkog sustava u cjelini, a u skladu s odgovarajućim dokumentima prostornog uređenja, te tržišna neovisnost o uspješnosti poslovanja samo jednog operatera. Pored toga, svaka javna luka, a pogotovo e-luka mora imati prostor za komplementarne djelatnosti u lučkom području odnosno u okviru gospodarske zone.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju planiraju se sljedeće aktivnosti i projekti, promatrano po lukama unutarnjih voda:

LUKA VUKOVAR:

- rješavanje imovinsko pravnih odnosa kojima se zemljište na lučkom području luke Vukovar u potpunosti dovodi u vlasništvo Republike Hrvatske,
- izrada idejnog i glavnog projekta komunalnog pristaništa i pristaništa tijela državne uprave na području Vukovara,

- projektiranje terminala za prihvat i zbrinjavanje otpada s brodova u teretnoj luci Vukovar,
- nabava odgovarajuće opreme za sprečavanje zagađenja te opreme za povećanje sigurnosti rada u luci Vukovar,
- projektiranje 2. faze projekta Rekonstrukcija luke Vukovar-Nova luka Istok – izrada idejnog projekta i studije utjecaja na okoliš,
- projektiranje i građenje industrijskog pristaništa u Iloku,
- izgradnja putničkog pristaništa Batina,
- tehničko održavanje - obuhvaća prihvat i obradu kaljužnih i fekalnih voda sa brodova te održavanje cesta, operativne obale i odvodnje,
- projektiranje i izgradnja zgrade administracije Lučke uprave Vukova

LUKA SLAVONSKI BROD:

- rješavanje imovinsko-pravnih odnosa otkupom zemljišta potrebnog za izgradnju terminala za opasne terete i kontejnerskog terminala u lučkom području Slavonski Brod,
- izgradnja 221 m nastavka postojeće armirano-betonske vertikalne obale sa pilotima s kranskom stazom, kolosijecima i odvodnjom kao sastavni dio pristaništa luke Slavonski Brod, za pristajanje brodova i kod najnižih vodostaja te preko portalnih dizalica omogućiti manipulaciju tereta, odnosno ukrcaj i iskrcaj tereta različitih gabarita i težine,
- izgradnja lučke cestovne infrastrukture predstavlja osnovnu prometnu povezanost unutar luke Slavonski Brod,
- izgradnja sanitarne kanalizacije u dužini od 3.700 m, oborinske odvodnje, cjevovoda vodoopskrbe i sustava protupožarne zaštite, distributivne telekomunikacijske kanalizacije i opreme, elektroenergetske mreže trafostanice i distribucijske mreže, sve sukladno glavnom projektu lučke infrastrukture i
- izgradnja plinovoda u dužini od oko 5.767 m za transport sustava prirodnog plina kao energenta luke.

LUKA OSIJEK:

- kandidirala je tri kapitalna projekta za financiranje iz fondova Europske unije: Izgradnja terminala za rasute terete, Izgradnja i rekonstrukcija južne obale te Izgradnja intermodalne infrastrukture zapadnog dijela luke.

LUKA SISAK:

- nova luka Sisak - rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, proglašenje Lučkog područja,
- nastavak realizacije projekta gradnje Hrvatskog riječnog nautičkog centra koji obuhvaća: izgradnju javnog putničkog pristaništa, izgradnju komunalnog pristaništa na rijeci Kupi u Sisku koje će omogućiti siguran vez plovila koja se nekontrolirano i nesigurno vežu na neadekvatan način na raznim lokacijama,
- razvoj Lučkog područja Sisak i to prvenstveno: izgradnja operativne obale Brodogradilišnom pristaništu sa vertikalnom obaloutvrdom i cestovne komunikacije u svrhu prihvata tereta zahtjevnijih po težini i gabaritima - bazen Galdovo i
- izgradnja nove Luke Sisak: vertikalna obala/horizontalna obala, cestovna infrastruktura i željeznička infrastruktura, plinofikacija, vodoopskrba i

vatrozaštita, kanalizacija, oborinska odvodnja, elektroenergetska mreža rasvjete i komunikacija, zaštitna ograda, nasipavanje terena i imovinsko-pravni troškovi.

Koristeći pretpristupne fondove Europske Unije te strukturne fondove nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku unije, vodne putove uređivat će se tako da će na svim međunarodnim dionicama udovoljavati minimalnoj međunarodnoj klasi, s ciljanom plovnošću od 95% dana godišnje, kao i obaviti pripremne radove za izgradnju višenamjenskog kanala Dunav-Sava.

U sektoru unutarnje plovidbe, iz sredstava IPA 2007 - 2011 financirat će se priprema dokumentacije za sljedeće projekte :

- Obnova i modernizacija plovnog puta rijeke Save od Račinovaca do Siska
- Rekonstrukcija luke Vukovar - Nova luka istok
- Rekonstrukcija južne obale u luci Osijek
- Izgradnja terminala za opasne terete u luci Slavonski Brod
- Master plan nove luke Sisak.

U narednom trogodišnjem razdoblju nastavit će se započeti projekti izgradnje i modernizacije infrastrukture u šest morskih luka državnog značaja (Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Ploče i Dubrovnik), pružanje potpora za izgradnju infrastrukture u lukama županijskog značaja i ribarskim lukama.

Jedan od temeljnih ciljeva u području unapređenja lučkog sustava je modernizacija luke Rijeka radi povećanja tranzitnog tereta posebice kontejnerskog i ro-ro prometa. U tijeku su radovi na izgradnji II faze kontejnerskog terminala na Brajdici, čijom će se izgradnjom dobiti operativna obala ukupne dužine 630 m dok će se površina novoizgrađenog dijela terminala prostirati na 50.000 m^2. Predviđeni rok završetka ovoga Projekta je 2013. godina. Priprema natječajne dokumentacije za odabir investitora za izgradnju područja Delte i luke Baross je u tijeku, a početak gradnje I faze očekuje se početkom 2013. godine. Osim modernizacije lučkog područja Projekt predviđa i izgradnju cestovnih prometnica prema Riječkoj luci, te nabavu potrebne lučke opreme.

Nadalje planira se povećanje prometa rasutih tereta i kontejnera kroz luku Ploče za potrebe ostalih država na paneuropskom prometnom koridoru Vc. Višenamjenski/kontejnerski terminal čija je prva faza završena 2010. godine na način da je izgrađena obala u duljini od 280 m, širine 27 m, s ro-ro rampom i skladišnim kapacitetom od 60.000 TEU godišnje. Koncesijskim ugovorom sklopljenim 18. siječnja 2010. između davatelja koncesije - Lučke uprave i koncesionara - “Luke Ploče” d.d. definirane su obveze proširenja i razvoja kontejnerskog terminala tako da bi se u konačnoj fazi terminal protezao na 23 hektara sa godišnjim kapacitetom od približno 500.000 TEU. Terminal je predan koncesionaru u veljači 2011. te je započeo s radom. Terminal za rasute terete izgradit će se na jugoistočnom dijelu luke na desnoj obali kanala Vlaška. Cjelokupni terminal izgradit će se u dvije faze i imati će kapacitet od 6,5 milijuna tona godišnje. Prva faza terminala izgraditi će se s reduciranom prekrcajnom opremom i kapacitetom od 4,5 milijuna tona godišnje. Dužina obale biti će 350 m sa mogućnošću prihvata brodova do 120.000 DWT. Terminal će se moći koristiti u izravnom i neizravnom prekrcaju, s mogućnošću obrade dvaju brodova istovremeno što će u ovom segmentu tereta osigurati značajnu

konkurentnost pločanskoj luci.

Isto tako planira se modernizacija i rekonstrukcija putničkog terminala u luci Dubrovnik. U cijelosti je izgrađena obalna infrastruktura unutar Gruškog zaljeva u luci Dubrovnik. Realizacijom projekta dobiva se nova operativna obala u dužini 900 m i nova površina od 15.400 m^2 (istovremena mogućnost prihvata do 3 broda na kružnim putovanjima, iskrcaj/ukrcaj 10.000 putnika istovremeno).

Planira se i izgradnja novoga putničkog i ro-ro terminala u luci Zadar. Nova luka Zadar-Gaženica obuhvaća 250.000 m^2 površine s 12 gatova (u tome: 6 za lokalni promet, 3 za dužobalni i međunarodni promet i 3 za ro-ro brodove i brodove na kružnim putovanjima). U okviru ovog projekta planira se i gradnja novog kontejnerskog terminala. Projekt obuhvaća 3 faze gradnje. Dovršetak ukupne izgradnje trajektnog terminala predviđa se za prosinac 2013. godine.

Luka Šibenik nema kvalitetno rješenje pomorskog putničkog prometa (glavnina putničkog prometa prema otocima odvija se preko gata Krka, koji se nalazi u samom centru Šibenika, a trajektni promet se odvija preko gata Vrulje). Postojeći kapaciteti u luci ne omogućavaju pristajanje brodovima većih dimenzija i brodovima na kružnim putovanjima. U tijeku je izgradnja putničkog terminala na novoj obali Vrulje procijenjene vrijednosti 12 mil. €. Potpuna implementacija Projekta očekuje se do kraja 2013. godine.

Gradnja ostale lučke infrastrukture luka temeljit će se na zahtjevima tržišta i utvrđenim kriterijima, te kvalitativnoj i tehnološkoj modernizaciji, prometnom povezivanju s glavnim cestovnim i željezničkim koridorima radi ostvarenja bolje integracije s gospodarskim zaleđem kako bi se stvorili preduvjeti za razvitak intermodalnog prometa.

U Republici Hrvatskoj u funkciji je sedam međunarodnih aerodroma, dva manja aerodroma te letjelišta i helidromi. Situacija na aerodromima zahtijeva kontinuirano ulaganje u infrastrukturu, kako bi se zadovoljile potrebe sigurnog i efikasnog zračnog prometa, a koje za sada nisu u potpunosti zadovoljene zbog uskih grla odlaznog i dolaznog prostora za putnike, nedostatka zaštitnih ograda i protupožarnih pojasa, nedovoljne širine uzletno sletnih staza, manevarskih površina i slično. U cilju poboljšanja aerodromske infrastrukture u proteklom razdoblju su kroz sufinanciranje podržavani projekti (zahtjevi) aerodroma, koji su se odnosili na izradu projektne dokumentacije, otkup zemljišta za proširenje uzletno-sletnih staza i stajanki te izvođenje radova na ostaloj pratećoj infrastrukturi za prihvat putnika i zrakoplova na aerodromima, helidromima manjim i regionalnim (otočnim) aerodromima. Broj podržanih projekata (zahtjeva) aerodroma u proteklom razdoblju kretao se u rasponu od 11 do 12 godišnje. Infrastrukturne projekte na aerodromima uglavnom i u najvećoj mjeri financiraju sami aerodromi uz sufinanciranje države proračunskim sredstvima.

Polazeći od postojećeg stanja u budućnosti je potrebno mijenjanje i nadopunjavanje dotrajale aerodromske opreme kao i proširenja i gradnja novih građevina i površina, kako na velikim, tako i na malim aerodromima u zemlji. Tim aktivnostima stvorit će se uvjeti da aerodromi u Republici Hrvatskoj ostvare svoj strateški cilj povećanja opsega prometa i povećanja broja zračnih prijevoznika. Na poboljšanje aerodromske infrastrukture u sljedeće tri godine, utjecat će se kroz povećanje broja sufinanciranih,

odnosno podržanih projekata (zahtjeva) aerodroma te helidroma koji su od državnog i lokalnog značaja.

Prema Strategiji održivog razvitka Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 30/09), koju je Hrvatski sabor usvojio u ožujku 2009. godine, u Republici Hrvatskoj je dostignuta visoka razvijenost mreže autocesta, a mrežu državnih, županijskih i lokalnih cesta treba dalje razvijati. U Republici Hrvatskoj je u javne ceste razvrstano ukupno 29.546,9 km cesta i to:

- 1.562,6 km autocesta (izgrađeno je 1.240 km autocesta, od čega 145 km još nije u punom profilu),
- 6.819,7 km državnih cesta,
- 10.867,4 km županijskih cesta i
- 10.297,2 km lokalnih cesta.

Upravljanje javnim cestama prema Zakonu o cestama povjereno je: Hrvatskim cestama d.o.o. za državne ceste, Hrvatskim autocestama d.o.o. za autoceste, te županijskim upravama za ceste i Gradu Zagrebu za županijske i lokalne ceste. Navedeni subjekti provode Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2009.- 2012. godine..

Izgradnja autocesta za razdoblje 2012. - 2014. predviđa obuhvat kako slijedi:

- na autocesti A1 Zagreb - Split – Ploče predviđen je nastavak ulaganja s ciljem održavanja kontinuiteta izgradnje i dovršetka pravca do čvora Ploče, kao i radovi na dionici od čvora Ploče - granice BIH u duljini od 7,5 km.
- aktivnosti na Vc koridoru predviđaju izgradnju dionice Sredanci – granica BiH duljine 3 km, uključujući i most preko Save.
- na autocesti A11 Zagreb - Sisak duljine 47 km u predmetnom razdoblju predviđa se dovršetak izgradnje dionice Jakuševac – Velika Gorica jug i poddionice Buševec – Lekenik duljine 11 km.

3.5.2. Visoka kvaliteta i razvijeno tržište prometnih usluga

Održavanjem i povećanjem učestalosti postojećih te uvođenjem novih linija u pomorskom prometu osigurava se bolja mobilnost stanovništva, brži i ekonomičniji prijevoz tereta, ujednačeni razvoj regija, povezanost raznih vidova prometa (intermodalni transport) te poticanje turističkog razvoja.

U javnom obalnom linijskom pomorskom prometu na Jadranu u 2010. godini prevezeno je ukupno 11.148.412 putnika, što je za 1,3% manje u odnosu na prethodnu godinu, također je smanjen i broj prevezenih vozila u odnosu na 2009. godinu za 2%, a u 2010. godini je iznosio 2.747.363 prevezena vozila.

Donošenjem mjera koje olakšavaju brodarima izgradnju i modernizaciju flote i tehnologije prijevoza bitno se doprinosi kvaliteti pruženih usluga pomorskog prometa tereta i putnika i unapređenju gospodarskih djelatnosti.

Temeljem četverogodišnjeg Programa obnove putničke flote Jadrolinije u razdoblju 2004. - 2008. godine izgrađeno je ukupno 8 novogradnji za potrebe državnog brodara. Početkom programskog razdoblja putnička flota Jadrolinije sastojala se od 58 brodova, ukupnog kapaciteta 2.480 vozila i 25.000 putnika, prosječne starosti 29,1

godina. Na dan 31. ožujka 2011. Jadrolinija raspolaže s ukupno 50 brodova (4 velika putnička trajekta za dužobalnu i međunarodne linije, 33 trajekta u lokalnom putničkom prometu, 8 katamarana, 1 hidro-bus i 4 klasična broda), ukupnog kapaciteta 35.077 putnika i 3.404 vozila, prosječne starosti 24,8 godine, pri čemu je prosječna starost trajekata smanjena na čak 20,4 godine. Rapska plovidba, Rab obavlja javni obalni linijski pomorski promet povezujući otok Rab s kopnom. U razdoblju 2004. - 2008. za potrebe Rapske plovidbe izgrađena su 2 trajekta u domaćim brodogradilištima. U ovom programskom razdoblju izradit će se novi program obnove putničke flote.

Od 2005. godine do danas provodilo se nekoliko programa izgradnje i rekonstrukcije pomorske flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara-poduzetnika. U tom razdoblju Ministarstvo je, pružanjem potpora male vrijednosti, sufinanciralo izgradnju 55 novih i rekonstrukciju 21 plovila. Potporama su građena i rekonstruirana uglavnom putnička i izletnička plovila, ali i ostali plovni objekti što će se nastaviti i u narednom razdoblju. Sredstva odobrene potpore za gradnju trupa ukupno su iznosila 16,627 mil. kuna, a za rekonstrukciju 2,158 mil. kuna, što je sveukupno iznosilo 18,785 mil. kuna državne potpore.

Većina izletničkih brodara u Republici Hrvatskoj djeluje organizirano kroz šest Udruga čiji članovi su 2005. godine raspolagali s ukupnom flotom od preko 350 brodova, jahti i brodica (298 brodara) s ukupnim kapacitetom od preko 1.800 ležajeva. Izletničkom flotom se može prevesti preko 4.500 izletnika jednim ukrcajem. Budući je došlo do porasta broja članova u Udrugama za preko 10 %, a imajući u vidu i novoizgrađene brodove, članovi Udruga (331) danas raspolažu s ukupnim kapacitetom od gotovo 400 brodova, jahti i brodica, s preko 2.000 ležajeva kojima se može prevesti preko 5.000 izletnika jednim ukrcajem. Tijekom proteklih godina došlo je do značajnog poticaja porastu kapaciteta putničke flote, a time i povećanje kvalitete pruženih usluga. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture će i u narednom trogodišnjem razdoblju kroz program izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara-malih poduzetnika nastaviti s modernizacijom pomorske flote.

Kako bi se ojačala konkurentnost brodara radi njihove lakše integracije u europsko tržište, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture provodi odgovarajuće mjere: nadoknađivanje razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima koji obavljaju gospodarsku djelatnost u nacionalnoj plovidbi. U razdoblju provedbe Programa Vlade Republike Hrvatske od 2007. do konca 2010. godine ukupno isplaćena proračunska sredstva za ove namjene iznosila su 29,3 mil. kuna i ista su doznačena 621 brodaru za 749 plovila. U narednom razdoblju redefinirat će se struktura cijene pogonskog goriva za brodove, radi osiguranja konkurentnosti hrvatskih brodara na europskom tržištu.

Poticanjem školovanja i specijalističke naobrazbe dovoljnog broja kadra u prometu (dodjela školarina i stipendija) postiže se potreban nivo znanja i vještina za pružanje kvalitetnih prometnih usluga. Stipendije za učenike srednjih pomorskih škola i studente pomorskih fakulteta dodjeljuju se od 2006. godine. U 2011. godini isplaćene su stipendije za 60 studenata po 1.200 kn mjesečno po studentu i 457 učenika po 800 kn mjesečno po učeniku. Nastavit će se s programom stipendiranja učenika i studenata pomorskih škola i fakulteta. Jednako tako osigurat će se opremanje

pomorskih škola i fakulteta potrebnom opremom, sukladno novim međunarodnim standardima.

Stanje komercijalne flote hrvatskih riječnih brodara je u nezavidnom položaju: sastoji se od svega šezdesetak brodova prosječne starosti preko 40 godina, s ukupnim kapacitetom od oko 50.000 tona. Kako bi se za brodare osigurala konkurentna pozicija na jedinstvenom europskom tržištu, posebna pozornost će se posvetiti izgradnji i modernizaciji flote, te implementaciji inovacija u tehnologiji i upravljanju prijevoza u skladu s novim tehničkim standardima.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture će u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastojati stvoriti uvjete za modernizaciju i obnovu flote plovila na unutarnjim vodama Republike Hrvatske. Također se planira, zajedno s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, sufinanciranje modernizacije i održavanja plovila na skelskim prijelazima (područja bez cestovnih mostova) i nastavka izgradnje turističkog plovila na rijeci Dunav (Grad Vukovar) za koji je projektna dokumentacija završena.

U Republici Hrvatskoj jedini zračni prijevoznik koji obavlja redoviti zračni prijevoz, Croatia Airlines d.d., nema poslovnog interesa za obavljanje redovitog zračnog prijevoza na određenim linijama. Kako je obavljanje redovitog zračnog linijskog prijevoza od velikog značaja za gospodarski i socijalni razvoj regija unutar Republike Hrvatske, u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastojat će se zadržati isti broj linija u domaćem linijskom zračnom prijevozu, odnosno fizički promet od 6.857 letova godišnje.

Sadašnju situaciju željezničkog transportnog tržišta karakterizira prisustvo dvaju željezničkih operatera; jedan u putničkom prijevozu – HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i jedan u teretnom (robnom) prijevozu – HŽ Cargo d.o.o. Oba društva, sukladno Zakonu o željeznici“, obavljaju aktivnost od općeg gospodarskog interesa, a to su aktivnosti željezničkog prijevoza putnika i željeznički kombinirani prijevoz robe. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i željeznički putnički operater HŽ Putnički prijevoz d.o.o. na razini godine sklapaju ugovor o poticanju željezničkog prometa.

Sukladno napretku u pretpristupnom procesu, željezničko transportno tržište postepeno će se harmonizirati sa zakonodavstvom Europske unije te ujedno pripremati za liberalizaciju. Nastavljaju se provoditi aktivnosti preuzimanja pravne stečevine u domaće zakonodavstvo, izrade strateških dokumenata i planova razvitka sa glavnom namjerom prilagodbe postojećih željezničkih kompanija budućim okolnostima liberaliziranog tržišta. Reforme sektora, koje predstoje, podrazumijevaju i provedbu procesa restrukturiranja, kojim će se postojeće željezničke kompanije učiniti efikasnim i održivim i u konačnici smanjiti potrebe za javnim financiranjem. Ulaganjima u modernizaciju postojećeg voznog parka i nabavkom novih mobilnih kapaciteta potiče se viša razina kvalitete pružanja usluge. Ulaganjima u prijevozne kapacitete, odnosno modernizaciju i nabavku vagona, lokomotiva, EMV i DMV na adekvatan način se pripremaju domaće prijevozničke kompanije za buduće tržišne uvjete, a u konačnici pridonosi unapređenju kvalitete i sigurnosti željezničkog prometa.

Kako bi se povećala konkurentnost domaćih prijevoznika i spriječilo nelegalno obavljanje javnog cestovnog prijevoza, u narednom razdoblju planira se izraditi jedinstveni registar prijevoznika, kojim će se objediniti svi podaci o broju i kvaliteti licenciranih prijevoznika. Na taj način će se osigurati podaci o vrsti prijevoza koju pojedini prijevoznici mogu obavljati tj. za što su licencirani.

3.5.3. Visoka razina sigurnosti u prometu

Kontinuirano povećanje razine sigurnosti, pouzdanosti i zaštite u prometu trajni je cilj i zadaća Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Sigurnost postojećeg obujma prijevoza i ostvarivanje optimalnih uvjeta sigurnosti za povećanje obujma budućeg prijevoza bitni je preduvjet urednog i redovitog odvijanja prometa.

Pokrenut je čitav niz aktivnosti i projekata usmjerenih prema podizanju razine sigurnosti plovidbe i zaštite ljudskih života i imovine na moru i unutarnjim vodama, na način da se primjenom novih tehnologija osigurava nadzor odvijanja prometa u realnom vremenu kao osnovna pretpostavka za efikasno upravljanje plovidbom na moru i rijekama. Cilj je u sljedeće tri godine osigurati potpunu funkcionalnost Sustava za upravljanje i nadzor pomorskog prometa na Jadranskom moru (VTMIS sustav) i Riječnih informacijskih servisa (RIS) na plovnim putovima te unaprijediti sustav održavanja plovnih putova i objekata sigurnosti plovidbe.

Provođenjem hidrografskih istraživanja i oceanoloških mjerenja mora, morskog dna i podmorja, obradom i javnom objavom službenih pomorskih navigacijskih karata, priručnika i drugih informacija u skladu s međunarodnim i domaćim propisima i normama, ostvaruju se pretpostavke za siguran promet ljudi i roba hrvatskim dijelom Jadrana, održivo gospodarenje resursima mora i podmorja i očuvanje morskog okoliša. Hidrografskom terenskom aktivnošću dobit će se temeljni podaci kartografskih izvornika koji se koriste za izradu novih i korekciju postojećih pomorskih karata, dok se oceanološka mjerenja i motrenja provode s ciljem prikupljanja i pripreme oceanoloških podataka za potrebe navigacije na moru te pri sastavljanju općeg sadržaja pomorske karte, plana ili publikacije.

U Ministarstvu su ustrojene jedinice sa zadaćom provedbe inspekcijskog nadzora provedbe propisanih mjera sigurnosti u području prometa, primjerice; radnog vremena i obveznih odmora vozača vozila za prijevoz tereta i vozila za prijevoz putnika u cestovnom prometu, a koja se bilježe posebnim nadzornim uređajem - analognim ili digitalnim tahografom za nova vozila koja se prvi puta registriraju u Republici Hrvatskoj nakon 1. siječnja 2009., sukladno Zakonu o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prometu. Tijekom 2011. godine provjerama radnog vremena i obveznih odmora vozača vozila za prijevoz tereta i putnika obuhvaćeno je najmanje 3,5 % dana koje odrade vozači tih vozila. Polazeći od toga da dugotrajno opterećujuće radno vrijeme i rad noću značajno utječu na zdravlje i smanjuju sigurnost vozača, što utječe i na smanjenje sigurnost prometa na cestama, u sljedećem trogodišnjem razdoblju planira se ovim provjerama obuhvatiti 4,5% dana koje odrade vozači u cestovnom prijevozu tereta i putnika i to tako da će se, izraženo u godišnjoj vrijednosti, tijekom 2012. godine provjerama obuhvatiti 4 % radnog vremena i obveznih odmora vozača, tijekom 2013. godine 4,5 % radnog vremena i obveznih odmora vozača, a tijekom 2014. godine, najmanje 4,5% radnog vremena obveznih odmora vozača, u svrhu održavanja

kontinuiteta i postignute razine nadzora. Služba inspekcije cestovnog prometa Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, pored kontrole radnog vremena i obveznih odmora vozača na cesti u suradnji s prometnom policijom obavljat će inspekcijski nadzor i u prostorima tvrtki, sukladno Zakonu o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prometu.

Sadašnja situacija sigurnosti i zaštite na aerodromima u Republici Hrvatskoj mogla bi se definirati kao prihvatljiva. Međutim, sukladno obvezama koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama za civilni zračni promet (ICAO, ECAC, EUROCONTROL i dr.), Republika Hrvatska je dužna ispuniti zahtjeve za povećanim zaštitnim i sigurnosnim mjerama na svim aerodromima u zemlji. Mjere obuhvaćaju osiguranje potrebne zaštitne i sigurnosne opreme (RTG-uređaji, metal detektorska vrata, elevatori traka, uređaji za zaštitu od sudara zrakoplova i ptica i slično), aerodromskih vatrogasnih vozila iz obvezatnog programa za sigurnost i održavanje aerodroma te izvođenje radova koji su od važnosti za siguran prihvat zrakoplova i putnika, kao što su: sustavi rasvjete i osvjetljenja uzletno-sletnih staza i stajanka, sustavi tehničke zaštite, zaštitne ograde, protupožarne i kolničke konstrukcije i slično. Da bi se održala razina sigurnosti na aerodromima, u proteklom razdoblju kroz sufinanciranje su podržavane mjere (zahtjevi) aerodroma i to u rasponu od 9 do 10 godišnje. Sami aerodromi su nositelji financiranja navedenih mjera, a Republika Hrvatska, sufinanciranjem podržava provedbu tih mjera u skladu sa zahtjevima aerodroma.

Sigurnost željezničkog prometa temelji se na Zakonu o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine, br. 40/07) i podzakonskim aktima, pod čime se podrazumijevaju uvjeti i način sigurnog, urednog, redovitog i neometanog odvijanja željezničkog prometa (sigurnog tijeka prometa), funkcioniranje željezničkog sustava u cjelini i u podsustavima upravljanja infrastrukturom i željezničkih prijevoznika, kao i rad mjerodavnih tijela ovlaštenih za provođenje i nadzor nad njegovom provedbom. U nadležnosti nad sustavom sigurnosti željezničkog prometa sudjeluje upravitelj željezničke infrastrukture (HŽ - Infrastruktura), željeznički operateri, Inspekcija sigurnosti željezničkog prometa Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i Agencija za sigurnost željezničkog prometa.

Glavne naznake budućih ulaganja u sigurnost željezničkog prometa dane su u dokumentu Nacionalni program željezničke infrastrukture. Visoki prioritet rješavanja predstavljaju točke križanja željezničkih pruga i cesta, kojih na željezničkoj mreži ima 1.534..

Primjenom novih tehnologija osigurava nadzor odvijanja prometa u realnom vremenu kao osnovna pretpostavka za efikasno upravljanje plovidbom na unutarnjim vodnim putovima. Na taj način spriječile bi se moguće plovidbene nezgode, gubitak ljudskih života i imovine i eventualni ekološki incidenti s posljedicama na okoliš. Cilj je u sljedeće 3 godine osigurati potpunu funkcionalnost Riječnih informacijskih servisa (RIS) na vodnim putovima, te unaprijediti sustav održavanja plovnih putova i objekata sigurnosti plovidbe.

CRORIS je riječni informacijski servis koji je kompatibilan sa servisima na ostalim unutarnjim vodnim putovima u zemljama podunavskog sliva. Ovaj servis osigurava pouzdanu, točnu i kompletnu informaciju o vodnom putu, opasnostima ili

ograničenjima za plovidbu brodarima, lukama, špediterima, tijelima koja upravljaju lukama i vodnim putovima, nadležnim tijelima sigurnosti plovidbe, statistike, nadzora državne granice i carine, a doprinosi smanjenju rizika od nezgoda koji postoji zbog smanjenih plovnih gabarita i postojećih ograničenja za plovidbu.

CRORIS je uspostavljen na Dunavu i međunarodnom dijelu Drave do Osijeka, te pokriva 159,6 km vodnih putova. Završen je Glavni projekt i instalacija prototipa za RIS na rijeci Savi te je sada je u eksperimentalnom radu. U razvoju je eksperimentalna verzija na rijeci Savi. Za sada još nema komercijalnog korištenja servisa, jer je potrebno dopuniti propise, kako u Hrvatskoj, tako i susjednim zemljama, te uspostaviti funkcioniranje Nacionalnog kontrolnog centra.

U planiranom trogodišnjem razdoblju predviđa se uspostaviti CRORIS na vodnom putu rijeke Save do Siska, što obuhvaća: nabavku opreme i izgradnju sustava veza (bazne stanice, mikrovalni linkovi, antene i sl.), nabavku tj. izradu prilagođenog softvera, AIS uređaja na državnim plovilima, uredskog hardvera, edukaciju kadrova, te definiranje autorizacije za korisnike servisa. Dio ovih aktivnosti se planira obaviti i nakon 2013. godine, ovisno o uređenju plovnog puta i intenziviranja prometa. Ovime će se CRORIS-om pokriti novih 389 km vodnih putova.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 3.5. Razvijanje prometnog sustava

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.5.1 Razvijena prometna infrastruktura	3.5.1.1. Broj kilometara remonta, osuvremenjivanja i novoizgrađenih željezničkih pruga	Povećanjem broja novoizgrađenih pruga razvit će se geoprometni položaj RH, gospodarstvo, turizam i mobilnost pučanstva	km remonta i osuvremnjiv km novoizgrađeni	56,2 0	MPPI	80,0 12,2	98,0 30	116,0 58
	3.5.1.2. Prosječna komercijalna brzina vlakova	Povećanjem brzina prometovanja vlakova unapređuje se kvaliteta željezn.mreže i pruža viša razina usluge prijevoza	km/h	36,10	MPPI	39,04	40,41	41,50
	3.5.1.3. Prosječna konvencionalna brzina pruga	Povećanjem brzina prometovanja vlakova unapređuje se kvaliteta željezn.mreže i pruža viša razina usluge prijevoza	km/h	61,87	MPPI	69,72	71,74	73,00
	3.5.1.4. Broj dana plovnosti u godini po određenoj klasi plovnosti	Broj dana plovnosti na rijeci Savi s minimalnim gazom od 160 cm za III klasu plovnog puta	Broj	208	AVP	208	240	250
	3.5.1.5 Broj riječnih kilometara obilježenih za sigurnu plovidbu	Radovima obilježavanja postići će se veći stupanj sigurnosti plovidbe za učesnike u plovidbi	rkm	725	AVP	740	806	936
	3.5.1.6. Stupanj izgrađenosti infrastrukturnih objekata u luci Rijeka (Gateway projekt)	Modernizacijom luka stvorit će se preduvjet za razvitak intermodalnog prometa	%	30	MPPI	53,6	67,9	86,5
	3.5.1.7. Stupanj izgrađenosti infrastrukturnih objekata u luci Gaženica	Povećanjem izgrađenosti infrastrukturnih objekata u luci Gaženica doći će do rasterećenja gradske luke i povećanje prometa u Luci	%	10	MPPI	80	100	
	3.5.1.8. Stupanj izgrađenosti terminala za rasute terete Luke Ploče	Izgradnjom terminala za rasute terete Luke Ploče stvorit će se uvjeti za povećanje prometa u Luci	%	10	MPPI	70	100	
	3.5.1.9 Broj km izgrađenih dionica autoceste	Sukladno Programu građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje 2009-2012.	km	43	HAC	75,5	95,5	

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.5.2. Visoka kvaliteta i razvijeno tržište prometnih usluga	3.5.2.1. Povećanje broja putničkih i izletničkih plovila	Povećanjem broja plovila postići će se bolja konkurentnost hrvatskih brodara prilikom ulaska RH u EU, povećati kvaliteta pružanja usluga, kapacitet prevezenih putnika i sl.	Broj	400	MPPI	410	415	420
	3.5.2.2. Povećanje broja prevezenih putnika u pomorskom prometu na Jadranu	Održavanjem i povećanjem učestalosti pomorskih linija očekuje se povećanje broja prevezenih putnika	Broj (u mil.)	11,15	MPPI	11,40	11,57	11,90
	3.5.2.3. Povećanje broja prevezenih vozila u pomorskom prometu na Jadranu	Održavanjem i povećanjem učestalosti pomorskih linija očekuje se povećanje broja prevezenih vozila	Broj (u mil.)	2,75	MPPI	2,90	2,92	2,94
	3.5.2.4. Povećanje broja „malih“ brodara	Povećanjem broja „malih“ brodara osigurava se integracija brodara u europsko tržište i jača konkurentnost tržišta	Broj	331	MPPI	335	340	345
	3.5.2.5. Broj letova na domaćim redovitim zračnim linijama	Očuvanjem broja domaćih letova postiže se ujednačeni razvoj regija te održavanje postojeće prometne povezanosti regija i područja unutar RH	Broj	6.857	MPPI	6.857	6.857	6.857
	3.5.2.6. Povećanje broja prevezenih putnika u željezničkom prometu	Ulaganjem u modernizaciju postojećih i nabavku novih putničkih vagona i vozila povećava se razina kvalitete prijevoza putnika	Broj putničkih km (pkm)	1.742 mil.	MPPI HŽPP	2.000 mil.	2.100 mil.	2.200 mil.
	3.5.2.7. Povećanje količine prevezenog tereta u željezničkom prometu	Ulaganjem u modernizaciju postojećih i nabavku novih teretnih vagona povećava se gospodarski rast	Broj Neto tonskhi km (ntkm)	2.732. mil.	MPPI HŽC	3.200 mil.	3.400 mil.	3.600 mil.
	3.5.2.8. Broj dodijeljenih školarina i stipendija u oblasti pomorskog prometa	Edukacijom stručnog kadra postiže se kvalitetnija usluga u pomorskom prometu	Broj	479	MPPI	520	520	520

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
3.5.3. Visoka razina sigurnosti u prometu	3.5.3.1. Smanjen broj plovidbenih nezgoda	Smanjenje broja evidentiranih plovidbenih nezgoda u promatranom razdoblju ukazuje na povećanje razine sigurnosti plovidbe	Broj	1.380	MPPI	<1.240	<1.100	<1.100
	3.5.3.2. Porast učestalosti inspekcijskih pregleda	Veći postotak inspekcijskih pregleda s utvrđenim nedostatcima u odnosu na broj inspekcijskih pregleda ukazuje na efikasniji sustav obavljanja inspekcijskih pregleda	%	44,40	MPPI	>45	>50	>50
	3.5.3.3. Koeficijent pokrivenosti hrvatskog dijela Jadranskog mora sa ažuriranim pomorskim kartama i publikacijama.	Veći koeficijent pokrivenosti hrvatskog dijela Jadranskog mora sa ažuriranim pomorskim kartama i publikacijama znači sigurniju plovidbu	koeficijent	39	HHI	41	42	42
	3.5.3.4. Pojačana provjera vozača vozila s dopuštenom masom iznad 3,5 t i vozača autobusa pregledom tahografa	Provjerom što većeg broja dana koje odrade vozači povećava se razina sigurnosti prometa	%	3	MPPI	4	4,5	4,5
	3.5.3.5. Povećanje broja osiguranih željezničko-cestovnih prijelaza s povećanim stupnjem sigurnosti	Povećanjem udjela osiguranih ŽCPR ostvaruje se veća brzina i bolja razina sigurnosti u prometovanju vlakova	Broj	13	MPPI	20	20	
	3.5.3.6. Broj kilometara vodnih putova pokriven RIS sustavom	Broj kilometara na vodnim putovima u RH pokrivenih mrežom RIS sustava	rkm	151,5	MPPI	250	450	500

4. Jačanje socijalne pravednosti

Jedan od ključnih ciljeva Vlade Republike Hrvatske predstavlja povećanje životnog standarda hrvatskih građana. Briga za osobe kojima je neophodna pomoć drugih važan je dio socijalne odgovornosti društva. U tom kontekstu, nužno je socijalno uključivanje najosjetljivijeg dijela hrvatskog društva.

Vlada Republike Hrvatske poduzima aktivnosti objedinjavanja sustava novčanih pomoći i smanjenja administriranja radi jednostavnijeg pristupa korisnika pravima i omogućavanja ostvarivanja pomoći i usluga u onom opsegu u kojem je to potrebno za osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva odnosno zadovoljavanje specifičnih potreba socijalno osjetljivih skupina građana.

Republika Hrvatska se ubraja u zemlje s vrlo starim stanovništvom. Starenje stanovništva djeluje na sveukupni gospodarski razvoj, opterećuje mirovinski i zdravstveni te socijalni sustav. Razvojem različitih oblika skrbi, poticanjem aktivnog starenja i solidarnosti među generacijama uspostavit će se ravnoteža između prava starijih na dostojanstvenu starost, trajnu društvenu uključenost, ali i prava mlađih generacija na rast i razvoj. Vlada Republike Hrvatske poboljšavat će kvalitetu življenja starijih razvojem različitih modela skrbi te poticanjem aktivnog starenja, bolje povezanosti i solidarnosti među generacijama i volonterstva.

Primjerena razina socijalne sigurnosti radnika jedan je od glavnih prioriteta gospodarske-socijalne politike Vlade Republike Hrvatske na području socijalne kohezije i pravde. Aktivna politika zapošljavanja usmjerena je na dugotrajno nezaposlene osobe i posebno osjetljive skupine.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Vlada Republike Hrvatske provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

4.1. Osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva te primjereno zadovoljavanje potreba i poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina

Ministarstvo socijalne politike i mladih poduzima aktivnosti u svrhu objedinjavanja sustava novčanih pomoći i smanjenja administriranja radi jednostavnijeg pristupa korisnika pravima i omogućavanja ostvarivanja pomoći i usluga u onom opsegu u kojem je to potrebno za osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva odnosno zadovoljavanje specifičnih potreba socijalno osjetljivih skupina građana. U financiranju socijalne skrbi sudjeluju i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U travnju 2011. Vlada Republike Hrvatske donijela je Strategiju razvoja sustava socijalne skrbi 2011. - 2016., a u lipnju 2011. donesen je novi Zakon o socijalnoj skrbi kojim se propisuje bolja ciljanost novčanih naknada, uvjeti za razvoj socijalnih usluga, prvenstveno onih u zajednici, te potiče razvoj samopomoći, dobročinstva, oblika samostalnog života svih korisnika, kao i oblika dobrovoljnog rada na području socijalne skrbi, uzimajući u obzir regionalne razlike radi zadovoljavanja sve brojnijih i složenijih potreba stanovništva.

Poticanjem punog sudjelovanja osoba s invaliditetom u obiteljskom i životu zajednice, promicanjem njihovih prava na osobni integritet i kontinuiranim poticanjem poboljšanja zakonodavstva osiguravaju se preduvjeti za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.1.1. Redefiniranje sustava novčanih pomoći

Ministarstvo socijalne politike i mladih redefinirat će novčane pomoći i utvrditi kriterije u svrhu smanjenja administriranja, pojednostavljenja postupka za ostvarivanje prava i bolje ciljanosti novčanih pomoći.

Prema procjeni stručnih radnika centara za socijalnu skrb, za ostvarivanje prava na pojedine oblike pomoći korisnik mora dostaviti u prosjeku 7 dokumenata (primjerice za ostvarivanje prava na stalnu pomoć koja je najčešći oblik pomoći koji se dodjeljuje korisnicima ustanova socijalne skrbi; u 2010. godini je bilo 103.469 primatelja stalne pomoći/pomoći za uzdržavanje) te je prosječno trajanje postupka od podnošenja zahtjeva do ostvarivanja prava 30 dana.

Očekuje se kako bi redefiniranje novčanih pomoći, rad ustanova socijalne skrbi s javnim ovlastima po modelu "ured sve na jednom mjestu", informatizacija (OIB), te uvođenje jedinstvenog tijela vještačenja trebalo utjecati na smanjenje trajanja postupka, kao i broja dokumenata koje korisnik dostavlja ustanovi socijalne skrbi.

4.1.2. Osnaživanje informatičkog i upravljačkog sustava socijalne skrbi

Ministarstvo socijalne politike i mladih osigurat će informatičko umrežavanje sustava i razmjenu podataka s drugim sustavima radi lakšeg ostvarivanja prava, te usklađivanje statistike socijalne skrbi sa službenom statistikom u svrhu osiguranja kvalitetnih podloga za izradu analiza na kojima će se bazirati razvoj sustava socijalne skrbi. Informatizacija i razmjena informacija s drugim sustavima treba pridonijeti pojednostavljivanju sustava. U 2009. godini izrađeno je informatičko rješenje (SocSkrb) koje će

osigurati razmjenu podataka iz sustava socijalne skrbi s drugim sustavima koji su i do sada sudjelovali u dostavljanju ili zaprimanju različitih podataka i dokumenata o korisnicima sustava socijalne skrbi; nabavljena je potrebna oprema za 190 ustanova na nacionalnoj razini i centralnu lokaciju, provedena je edukacija radnika sustava socijalne skrbi u 3 pilot županije, izrađen je model programskog rješenja za razmjenu podataka s drugim sustavima e_Razmjena, te je proveden projekt "Usklađivanje postojećih i prijedlog novih statističkih izvješća Ministarstva socijalne politike i mladih“, u tijeku je unos podataka o korisnicima sustava socijalne skrbi i pravima koje ostvaruju u informatički sustav.

4.1.3. Širenje mreže usluga socijalne skrbi

Ministarstvo socijalne politike i mladih poticat će razvoj mreže stručnih službi podrške za sve populacijske skupine u području socijalne skrbi. To posebice uključuje poticanje razvoja izvaninstitucijskih oblika skrbi u lokalnoj zajednici sa svrhom prevencije institucionalizacije, odnosno omogućavanja korisniku da ostane u lokalnoj zajednici koja mu nudi širok spektar usluga s mogućnošću odabira neke od njih.

Također, Ministarstvo socijalne politike i mladih inicirat će provedbu aktivnosti kojima bi se obuhvatilo planiranje potrebnih socijalnih usluga i prioriteta na lokalnoj razini, uz raspoložive resurse, što će provoditi zavodi za socijalnu skrb u županiji u suradnji s lokalnom zajednicom. Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo socijalne politike i mladih u 2010. godini bilo je 8.367 korisnika cjelodnevnog i poludnevnog boravka, organiziranog stanovanja i udomiteljskih obitelji. Na širenje mreže trebalo bi utjecati uvođenje standarda kvalitete socijalnih usluga u djelatnosti socijalne skrbi (ukupno 21 zavod za socijalnu skrb u županijama s područnim centrima i uredima i 72 doma socijalne skrbi), kao i izrada socijalnih planova na razini županija koju koordinira Ministarstvo.

Standardi kvalitete predstavljaju polaznu osnovu za mjerenje kvalitete socijalnih usluga, čime se omogućuje precizna, a ujedno i transparentna evaluacija svakog pojedinog pružatelja usluga. Očekivani rezultat ovih promjena je povećanje učinkovitosti korištenja resursa koji se troše na socijalne usluge. Ovo će također dovesti do razvitka alternativnih socijalnih usluga i smanjenja broja ljudi na listama čekanja za ustanove institucionalne skrbi.

Sukladno Nacionalnoj strategiji izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom i Zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju, a u svrhu učinkovitije integracije osoba s invaliditetom u život zajednice i prevencije njihove institucionalizacije, a time i jačanja mogućnosti deinstitucionalizacije, Ministarstvo će u narednom razdoblju i dalje poticati razvoj trajnih izvaninstitucionalnih oblika skrbi i potpora namijenjenih djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima.

Jedan od trajnih oblika skrbi o osobama s invaliditetom je skrb o osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta kojima će Ministarstvo i dalje osiguravati uslugu osobne asistencije, a za što je planirano i donošenje Zakona o osobnom asistentu kojim će se trajno uspostaviti pravni, organizacijski i financijski sustav koji će jamčiti osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta neovisno življenje. Do donošenja zakonske regulative, usluga osobnog asistenta osobama s najtežom

vrstom i stupnjem invaliditeta osiguravat će se i dalje u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom putem javnog natječaja. Navedena usluga osigurana je za 551 korisnika u suradnji sa 78 udruga osoba s invaliditetom u 20 županija u Republici Hrvatskoj, a prednost pri zapošljavanju, u ulozi osobnog asistenta, imaju nezaposlene osobe.

U suradnji s udrugama gluhih i nagluhih (uključeno 25 udruga), osiguravala se i usluga tumača/prevoditelja na znakovni jezik gluhim i gluhoslijepim osobama te će, u svrhu osiguravanja ravnopravnog položaja gluhih i gluhoslijepih osoba, i u narednom razdoblju biti potrebno osiguravati navedenu uslugu s ciljem povećanja broja korisnika usluge i broja zaposlenih tumača kroz trogodišnje programe .

Za planiranje deinstitucionalizacije ključna je kvalitetna koordinacija i usklađivanje procesa na nacionalnoj i regionalnoj (županijskoj) razini, te koordinacija i usklađivanje procesa razvoja mreže institucionalnih i alternativnih usluga svih pružatelja usluga. Lokalna bi samouprava trebala osigurati dodatne programe koji nisu uključeni u programe tzv. državne pomoći. To znači da bi se na lokalnoj razini trebala izraditi procjena potreba korisnika socijalne skrbi, te omogućiti pružanje specifičnih usluga koje odražavaju potrebe baš te lokalne zajednice. Lokalno socijalno planiranje uključuje suradnju lokalne samouprave sa zavodima za socijalnu skrb u županiji, domovima socijalne skrbi, organizacijama civilnog društva i drugim subjektima. Do lipnja 2010. godine standardi kvalitete socijalnih usluga uvedeni su u 6 pružatelja socijalnih usluga (5 domova socijalne skrbi i jednu udrugu), te su izrađeni socijalni planovi u 6 županija.

Razvoju izvaninstitucijskih oblika usluga u zajednici uvelike pridonose obiteljski centri koji kreiraju programe usklađene s potrebama lokalne zajednice i potrebama korisnika. U cilju jačanja svijesti i senzibilizacije javnosti o potrebama suvremene obitelji, obiteljski centri provode projekte usmjerene podizanju kvalitete obiteljskog života, afirmaciji uspješnog i odgovornog roditeljstva te izobrazbi trudnica, mladih roditelja i članova njihovih obitelji.

U Republici Hrvatskoj do sada je osnovano 19 obiteljskih centara i to Županijski obiteljski centri u Koprivnici, Karlovcu, Virovitici, Krapini, Vinkovcima, Rijeci, Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Puli, Senju, Sisku, Bjelovaru, Požegi, Varaždinu, Zadru, Čakovcu, Osijeku te Obiteljski centar Grada Zagreba.

Obiteljski centri u svome radu surađuju s drugim ustanovama socijalne skrbi, tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima te pravnim i fizičkim osobama koje pružaju potporu obitelji, djeci, mladeži i drugim osobama savjetovanjem, uslugama skrbi i edukacijama udomitelja i posvojitelja, promiču obiteljske vrijednosti te pridonose podizanju kvalitete obiteljskog života.

4.1.4. Priprema i provedba pretpristupnih i pristupnih aktivnosti na području socijalnog uključivanja i pomoći u tranziciji i izgradnji institucija

Ministarstvo socijalne politike i mladih koordinira pretpristupne aktivnosti koje proizlaze iz Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske, sudjeluje u pripremi, provedbi i praćenju operativnih programa iz Instrumenta pretpristupne pomoći u okviru sektorske nadležnosti, te pripremi i provedbi projekata koji se financiraju iz Instrumenta pretpristupne pomoći. Također

sudjeluje u pripremi operativnih programa za korištenje sredstava iz strukturnog fonda Europski socijalni fond.

U pogledu 1. komponente IPA programa, koji se odnosi na pomoć u tranziciji i izgradnji institucija, u tijeku je priprema dva projekta - „Unapređenje kapaciteta stručnjaka zaposlenih u domovima za djecu s poremećajima u ponašanju“, u trajanju od 18 mjeseci ukupne vrijednosti 611.000 eura, te projekt „Unapređenje udomiteljstva za djecu i mlade u Republici Hrvatskoj“ u trajanju od 6 mjeseci, ukupne vrijednosti 200.000 eura.
U pogledu 4. komponente IPA programa, koji se odnosi na provedbu Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2011., u tijeku je provedba darovnice "Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno osjetljivih i marginaliziranih skupina" u vrijednosti od ukupno 1.712.786,92 eura, dok je provedba projekta istog naslova u obliku ugovora o uslugama vrijednosti 1.399.050 eura završila u siječnju 2012. godine.

Za programsko razdoblje 2012. i prva polovica 2013. godine, u pripremi su dva ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.pod imenom "Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno osjetljivih i marginaliziranih skupina", vrijednosti 1.000.000 eura, te "Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici" (Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava), u vrijednosti od oko 2.000.000 eura. Za projekt "Podrška sustavu socijalne skrbi u nastavku deinstitucionalizacije socijalnih usluga" vrijednosti 1.410.555 eura (Ugovor o uslugama) otvoren je natječaj.

Za razdoblje druge polovice 2013. godine, u okviru Operativnog programa ESF priprema se ugovor o nabavi roba naslova "Razvoj socijalnih usluga u zavodima za socijalnu skrb", ugovor o bespovratnim sredstvima "Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici" te dva ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava / direktna dodjela „Širenje usluge osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta“ i „Širenje usluga međugeneracijske solidarnosti u nerazvijene i izolirane zajednice”, predviđene ukupne vrijednosti od oko 8.000.000 eura.

Za razdoblje od 2014. godine nadalje, u okviru istog Operativnog programa planiraju se ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava "Podrška socijalnoj ekonomiji u borbi protiv socijalne isključenosti", "Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno osjetljivih i marginaliziranih skupina", "Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici"i te "Socijalno uključivanje mladih". Uz to, planira se i provedba nacionalnog projekta pod nazivom "Podrška daljnjoj provedbi reformskih aktivnosti u sektoru socijalne skrbi". Indikativna vrijednost projekata je oko 44.000.000 eura.

4.1.5. Poboljšanje kvalitete života starijih osoba

Rapidno starenje stanovništva, raslojavanje obiteljskih struktura, poslijeratno razdoblje te velike ekonomske migracije stanovništva potaknuli su osmišljavanje strategije starenja u vlastitom domu uz što duže aktivno sudjelovanje u životu zajednice. Zadnjih godina veliki je pritisak na institucionalne kapacitete smještaja za starije koji su nedostatni, skupi i ne mogu pružiti usluge svim zainteresiranim građanima starije životne dobi. Takvo okruženje iznjedrilo je potrebu razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi za starije u suradnji s jedinicama lokalne i područne samouprave, a koji se

provode od 2004. godine kao programi međugeneracijske solidarnosti. Do 2012. godine ugovoren je 91 program usluga i boravka međugeneracijske solidarnosti na području 19 županija, u 160 lokalnih zajednica radi pružanja besplatnih socijalnih usluga za poboljšanje kvalitete življenja 15.550 starijih građana. U narednom trogodišnjem razdoblju proširit će se mreža navedenih usluga na najmanje 30 novih lokalnih zajednica, prvenstveno u izoliranim područjima s manje mogućnosti i s visokim postotkom starije populacije u odnosu na ukupnu dobnu strukturu stanovništva. Na taj način će se omogućiti ostanak u vlastitom domu i kvalitetno starenje za najmanje dodatnih 6000 starijih osoba što će ukupno obuhvatiti približno 21550 starijih osoba.

Nadalje, lokalno zapošljavanje nacionalnih prioritetnih skupina u pružanju socijalnih usluga za starije je prioritet jer se time potiču radni potencijali koji teško pronalaze posao u drugim sektorima, a i omogućava se kvalitetnija, brža i jeftinija usluga starijima. Trenutno je na programima usluga međugeneracijske solidarnosti zaposleno 1.045 osoba, pružatelja usluga, koji žive u istim lokalnim zajednicama gdje i korisnici njihovih usluga. U narednom trogodišnjem razdoblju nastojat će se zaposliti još 360 osoba iz prioritetnih skupina za zapošljavanje koji će obilaziti starije i nemoćne u neposrednom susjedstvu. Poboljšanje kvalitete življenja starijih u izravnoj je korelaciji s izobrazbom pružatelja usluga u zajednici. Iz tih razloga kontinuirano će se organizirati razne radionice i seminari za podizanje kvalitete usluga i izgradnju ljudskih kapaciteta dugotrajno nezaposlenih osoba. Obavljena je analiza potreba za daljnjom izobrazbom zaposlenih na uslugama za starije koja je ukazala na prioritet u zaštiti i prevenciji mentalnog zdravlja pomagača odnosno pružatelja usluga te pojačanje učestalosti supervizije. Tomu ide u prilog i činjenica da zaposleni na uslugama za starije i boravku međugeneracijske solidarnosti pružaju laičku psihosocijalnu pomoć starijima koja se prepoznaje kao važna i neizostavna. U narednom trogodišnjem razdoblju izradit će se program za zaštitu i unapređenje znanja i vještina u pružanju laičke psihološke pomoći te pomoći u socijalnoj prilagodbi.

4.1.6. Razvoj institucionalnog okvira za volonterstvo i sustava mjerenja volonterskog doprinosa

Ministarstvo socijalne politike i mladih će u narednom razdoblju razvijati strateško partnerstvo s četiri regionalna volonterska centra u izgradnji volonterske infrastrukture u Republici Hrvatskoj: Volonterski centar Osijek, Volonterski centar Zagreb, Udruga za razvoj civilnog društva SMART – Volonterski centar Rijeka, Udruga MI – Volonterski centar Split. Program regionalnih volonterskih centara uključivat će izobrazbu o upravljanju volonterima te izobrazbe građana o volontiranju, razmjenu informacija o ponudi i potražnji volonterskog rada, organiziranje raznih promotivnih događanja i izradu promocijskih materijala, provedbu istraživanja o volonterstvu te sudjelovanje u izradi, praćenju i zagovaranju javnih politika koje mogu imati utjecaj na razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj. Isto tako, Ministarstvo će u suradnji s jedinicama lokalne i područne samouprave i drugim partnerima pružati potporu za razvoj lokalnih volonterskih centara.

Ministarstvo će promoviranjem volontiranja i solidarnosti u zajednici poticati odaziv volontera i njihovo sudjelovanje u raznim socijalnim uslugama i drugim aktivnostima u zajednici te na taj način poticati građanski aktivizam, socijalni kapital i sudioničku

demokraciju. Volonterski rad smanjuje proračunska sredstava u uslugama i aktivnostima u koje su uključeni volonteri, pridonosi uključenju marginaliziranih i onih s manje mogućnosti te podiže kvalitetu života kako korisnika tako i samih volontera. Svake godine Ministarstvo i Vlada RH će obilježiti 5. prosinac - Međunarodni Dan volontera kojom prilikom će se dodijeliti najviše priznanje u području volonterstva - Državnu nagradu za volontiranje u kategoriji fizičke osobe i u kategoriji pravne osobe - organizatora volontiranja. Ministarstvo će također obilježiti 29. travanj - Europski dan solidarnosti među generacijama, promovirajući istovremeno solidarnost između raznih dobnih skupina i volontiranje. U narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo će zajedno s domaćim i međunarodnim partnerima promovirati volontiranje u zajednici kroz okrugle stolove, nacionalne konferencije, razne promotivne materijale i medijske nastupe. Posebnu pozornost Ministarstvo će posvetiti promociji mladih volontera i njihovom aktivnom sudjelovanju u razvoju zajednice.

Ministarstvo je zaduženo i za provedbu Pravilnika o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama ili aktivnostima volontiranja koji propisuje obvezu dostave podataka o broju volonterskih sati, broju volontera te volonterskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. Pravilnikom se obrađuju podaci o volonterskim aktivnostima, uslugama i volonterima radi dobivanja vjerodostojne slike o strukturi i broju volontera te organizatora volontiranja u Republici Hrvatskoj. Radi pojednostavljivanja prikupljanja podataka koristi se web aplikaciju koja omogućava internetsko popunjavanje podataka svim organizatorima volontiranja. U narednom razdoblju Ministarstvo će stvoriti prvu službenu bazu stanja volonterskog rada u Republici Hrvatskoj te izraditi metodologiju za provedbu sveobuhvatnog istraživanja o sudjelovanju hrvatskih građana starijih od 15 godina u različitim volonterskim aktivnostima i uslugama radi omogućavanja usporedbe podataka s drugim zemljama članicama Europske unije.

4.1.7. Unapređenje i zaštita ljudskih prava i prava nacionalnih manjina

Unaprjeđenje cjelokupnog sustava zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj provodi se kroz: (1) zaštitu, promicanje i unapređenje ljudskih prava i prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, posebice onih područja koja iziskuju prioritetno rješavanje postojećih problema; (2) podizanje javne svijest o važnosti poznavanja i ostvarivanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina; (3) unaprjeđivanje suradnje u sustavu tijela Republike Hrvatske za zaštitu i promicanje ljudskih prava i prava nacionalnih manjina; (4) jačanje sustava obrazovanja za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te (5) stvaranja uvjeta za kvalitetnu suradnju s organizacijama civilnoga društva na području ljudskih prava i prava nacionalnih manjina.

Obrazovanje je jedan od najboljih načina širenja javne svijesti o štetnosti trgovanja ljudima. Tijekom provedbe Nacionalnog plana uočen je nedostatan broj obrazovanih osoba koji će se povećavati do brojke od minimalno 300 osoba godišnje do 2013. godine. Isto tako obrazovanje je jedan od najboljih načina širenja javne svijesti o štetnosti diskriminatornog ponašanja. Tijekom provedbe aktivnosti sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije uočen je nedostatan broj obrazovanih osoba koji će se povećavati do brojke od minimalno 200 osoba godišnje do 2013. godine.

U cilju ostvarivanja manjinskih prava i sloboda Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina surađuje s nadležnim državnim tijelima i tijelima jedinica

samouprave, predstavnicima, vijećima i koordinacijama vijeća nacionalnih manjina, udrugama nacionalnih manjina i pravnim osobama koje obavljaju djelatnosti od interesa za nacionalne manjine, međunarodnim organizacijama i institucijama koje se bave pitanjima nacionalnih manjina, te tijelima matičnih država pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nastavit će aktivnosti na provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u okviru svog djelokruga. Dosad je najveći napredak postignut na području kulturne autonomije nacionalnih manjina, informiranja, izdavaštva, ostvarivanja vjerskih prava, te sudjelovanja nacionalnih manjina u procesu odlučivanja na području lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Međutim, zastupljenost vijeća nacionalnih manjina u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave nije ravnomjerno raspoređena zbog neujednačenosti u razvoju pojedinih područja. Također, kako bi se postigla cjelovita primjena Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, potrebno je uložiti dodatne napore u ostvarivanju prava na pristup medijima, osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima, te osigurati službenu upotrebu jezika i pisma svim pripadnicima nacionalnih manjina.

Osobita pozornost posvećuje se punoj integraciji i socijalnom uključivanju pripadnika romske nacionalne manjine (Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015.). Temeljni problemi i mjerila identificirani su u tim dokumentima, a intenzivirat će se aktivnosti iz područja obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite, te stanovanja. Tijekom 2012. godine izradit će se novi Nacionalni program za Rome (donesenog 2003. godine), koji će se uskladiti s trenutnim EU inicijativama – Strategijom za uključivanje Roma, koja je prihvaćena od strane Europskog parlamenta i Europske komisije (travanj 2011. godine). Također, Republika Hrvatska preuzima predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma 2005. - 2015. godine, te se povećavaju sve aktivnosti na tom području.

Projekti podrške Romima koji se provode kroz pretpristupne programe EU PHARE 2005 i PHARE 2006 omogućili su izgradnju infrastrukture u četiri romska naselja u Međimurskoj županiji (Parag, Lončarevo, Piškorovec, Pribislavec), te se usporedo s tim završava i legalizacija pojedinačnih objekata iz navedenih naselja. Rad na izgradnji infrastrukture nastavit će se kroz program IPA 2008, u okviru kojeg će se urediti dva naselja u Međimurskoj županiji (Orehovica i Sitnice).

U provedbi dosadašnjih projekata detektirani su problemi koje je moguće riješiti samo sinergijskim djelovanjem dionika na stvaranju preduvjeta za bolju iskorištenost fondova EU. U tom smislu pojačat će se suradnja s predstavnicima područne i lokalne samouprave, vijeća nacionalnih manjina, istraživačkih institucija, te nevladinih udruga.

Radi unaprjeđenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, Savjet za nacionalne manjine, sukladno Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, javnim pozivom poziva nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa za

ostvarivanje kulturne autonomije te programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovara, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta.

Udruge i ustanove nacionalnih manjina podnose kvartalna, polugodišnja i godišnja izvješća o radu i financijska izvješća prema Metodologiji praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, na osnovu kojih Savjet podnosi svoje polugodišnje i godišnje izvješće Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru.

Kako se godišnje sufinancira oko 100-ak udruga sa preko 220 društava-podružnica potrebno je unaprijediti načine kontrole i praćenja namjenskog trošenja odobrenih sredstava iz državnog proračuna kroz izradu jedinstvenih obrazaca za praćenje rada udruga i namjenskog utroška sredstava iz državnog proračuna, kontrolom pravilno ispunjenih obrazaca i dostavljenih izvještaja i provođenjem terenskih kontrola.

U narednom trogodišnjem razdoblju Vlada Republike Hrvatske usmjerit će se i na uklanjanje spolne diskriminacije i stvaranje uvjeta za stvarnu ravnopravnost muškaraca i žena u društvu. Naime, istraživanja pokazuju da iako svijest građana o neravnopravnosti spolova raste, javnost još uvijek ne prepoznaje diskriminaciju u mnogim područjima javnog i privatnog života, osobito na području tržišta rada, političkom djelovanju i obiteljskim odnosima, a svega 12% građana zna da postoje zakoni kojima se mogu zaštiti od diskriminacije na osnovu spola.

Iako Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske provodi niz aktivnosti kojima se utječe na prepoznavanje neravnopravnosti, jača svijest građana o potrebi uklanjanja stereotipa i utjecaju na stvaranje jednakih mogućnosti u društvu, u narednom će periodu naglasak biti na kontinuiranom podizanju razine informiranosti te će se razraditi cjeloviti sustav informiranja o ravnopravnosti spolova koji će rezultirati u:

- prepoznavanju i suzbijanju stereotipa,
- osvještavanju o pravu na jednake mogućnosti za žene i muškarce,
- promjeni stavova o ravnopravnosti spolova u društvu i
- češćem služenju zakonskim mehanizmima zaštite od diskriminacije.

Stoga će se u svim kritičnim područjima nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2011. - 2015. naglasak staviti na one aktivnosti Ureda koje se odnose na informiranje i promidžbu:

- održavanje okruglih stolova, konferencija, seminara i drugih javnih skupova na kojima se ukazuje na problem, raspravlja o uzrocima i planira načini njegovog uklanjanja,
- organiziranje javne kampanje,
- tiskanje i distribuiranje relevantnih publikacija te redovito ažuriranje internetske stranice Ureda s relevantnim informacijama zanimljivim javnosti,
- provođenje, prezentiranje i diseminiranje rezultata istraživanja i
- formuliranje tema javnih natječaja za financijsku potporu udrugama na način da doprinesu promicanju znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova.

Pokazatelji rezultata (output):

Posebni cilj 4.1. Osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva te primjereno zadovoljavanje potreba i poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.1.1. Redefiniranje sustava novčanih pomoći	4.1.1.1. Smanjen broja dokumenata potrebnih za ostvarivanje prava	Smanjeno administriranje odnosi se na broj dokumenata koje korisnik predaje uz zahtjev za ostvarivanje prava u sustavu socijalne skrbi na čiji bi broj trebalo utjecati redefiniranje novčanih pomoći, "ured sve na jednom mjestu", informatizacija (OIB), te uvođenje jedinstvenog tijela vještačenja	Broj	7	MSPIM	6	3	2
	4.1.1.2. Smanjeno vrijeme za ostvarivanje novčanih pomoći	Prosječno vrijeme administriranja po jednom predmetu. Početna vrijednost je procjena za ostvarivanje prava na stalnu pomoć koja se najčešće dodjeljuje u zavodima za socijalnu skrb u županiji (s područnim centrima i uredima).	Dani	30	MSPIM	30	15	15
4.1.2. Osnaživanje informatičkog i upravljačkog sustava socijalne skrbi	4.1.2.1. Povećan broj opremljenih i informatički povezanih radnih mjesta unutar sustava socijalne skrbi	Povećanje broja radnih mjesta koja su informatički opremljena na način da im se osigurava povezanost s informacijskim sustavom socijalne skrbi (umreženost unutar sustava).	Broj	76	MSPIM	3.000	3.500	3.500
	4.1.2.2. Povećan broj informatički povezanih ustanova sustava socijalne skrbi s drugim sustavima	Povećanje broja drugih institucija s kojima ustanove socijalne skrbi s javnim ovlastima razmjenjuju informacije o korisnicima prava iz sustava socijalne skrbi (npr. HZZ, HZZO, HZMO i dr.).	Broj	0	MSPIM	3	6	6
4.1.3. Širenje mreže usluga socijalne skrbi	4.1.3.1. Povećan broj ustanova u kojima se uvode standardi kvalitete socijalnih usluga	Standardi kvalitete socijalnih usluga u djelatnosti socijalne skrbi uvode se u ustanove socijalne skrbi, ukupno 21 zavod za socijalnu skrb u županijama (s područnim centrima i uredima) i 72 doma socijalne skrbi.	Broj	6	MSPIM	221	296	296
	4.1.3.2. Povećan broj izrađenih socijalnih planova na županijskoj razini	Ministarstvo socijalne politike i mladih koordinira izradu socijalnih programa na razini županija.	Broj	6	MSPIM	16	21	21

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.1.3. Širenje mreže usluga socijalne skrbi	4.1.3.3. Povećan broj korisnika uključenih u izvainstitucijske oblike skrbi	Broj korisnika obuhvaćenih izvaninstitucijskim oblicima skrbi: cjelodnevni, poludnevni boravak, organizirano stanovanje i udomiteljske obitelji.	%	7.899	MSPIM	10	15	20
	4.1.3.4. Povećanje broj korisnika, osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je osigurana usluga osobnog asistenta u odnosu na proteklo razdoblje	Osiguravanjem veće dostupnosti usluge osobnog asistenta na cijelom području RH osigurat će se bolja uključenost osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta u sva područja života	Broj korisnika usluge	551	MSPIM	700	800	1000
	4.1.3.5. Povećana vrsta i opseg te kvaliteta savjetodavnih usluga koje obiteljski centri pružaju zajednici	Povećanjem vrste i opsega te kvalitete savjetodavnih usluga obiteljskih centara u zajednici dodatno se utječe na podizanje kvalitete obiteljskog života	Broj usluga	23.000	MSPIM	30.000	40.000	50.000
4.1.4. Priprema i provedba pretpristupnih i pristupnih aktivnosti na području socijalnog uključivanja i pomoći u tranziciji i izgradnji institucija	4.1.4.1. Povećan broj raspisanih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava iz područja za koje je nadležno Ministarstvo socijalne politike i mladih	Radi se o natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava koji se provode u okviru IPA IV Komponente, te Europskog socijalnog fonda. Natječaji se raspisuju u skladu s godišnjim planom nabave koji se donosi na razini IV. Komponente, a predviđeno trajanje projekata između 15-24 mjeseca.	Broj	1	MSPIM	2	2	4
	4.1.4.2. Povećan broj projekata financiranih putem natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava iz područja socijalne skrbi	Broj projekata prijavljenih na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava u području socijalnog uključivanja socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina. Natječaji se raspisuju u skladu s godišnjim planom nabave koji se donosi na razini IV. Komponente	Broj	0	MSPIM	30	30	80
4.1.5. Poboljšanje kvalitete života starijih osoba	4.1.5.1. Povećan broj JLR(P)S s kojima je potpisan ugovor temeljem Javnog poziva/broj lokalnih zajednica obuhvaćenih uslugama (veća teritorijalna pokrivenost izvaninstitucionalnim uslugama)	Proširenjem mreže usluga za starije u lokalnim zajednicama povećava se dostupnost usluga i omogućava duži boravak u vlastitom domu starijih, bolja socijalna uključenost i smanjenje broja zahtjeva za smještajem u institucijama.	Broj potpisanih ugovora/broj obuhvaćenih JLR(P)S uslugama	91/160	MSPIM	96/165	106/170	121/185

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.1.5. Poboljšanje kvalitete života starijih osoba	4.1.5.2. Povećanje broja korisnika u skladu s kriterijima	Širenjem mreže usluga na nova područja obuhvatit će se sve veći broj starijih osoba starijih kojima će biti omogućeno kvalitetnije starenje u vlastitom domu i bolja socijalna uključenost u zajednicu kroz različite socijalizacijske aktivnosti boravaka.	Broj starijih osoba/korisnika obuhvaćenih uslugama	15.550	MSPIM	16.550	18.550	21.550
	4.1.5.3. Broj zaposlenih pružatelja usluga	Povećanjem lokalnog zapošljavanja u socijalnim uslugama za starije smanjit će se postotak dugotrajno nezaposlenih i istovremeno osigurati kvalitetna skrb i veća dostupnost usluga za starije u lokalnim zajednicama.	Broj pružatelja usluga	1.045	MSPIM	1.105	1.225	1.405
4.1.6. Razvoj institucionalnog okvira za volonterstvo i sustava mjerenja volonterskog doprinosa	4.1.6.1. Broj volonterskih centara	Razvojem volonterskih centara unaprijedit će se volonterska infrastruktura u regijama i izgraditi kapaciteti za brže integriranje vrijednosti volontiranja u razvoj lokalne zajednice	Broj	4	MSPIM	8	10	12
	4.1.6.2. Broj sati volontiranja	Mjerenjem sati volonterskog rada prikazat će se volonterski doprinos i pomoć u razvoju društva kao i uštede javnih resursa u aktivnostima i uslugama u kojima sudjeluju volonteri	Broj	725.680	MSPM	750.000	765.000	775.000
4.1.7. Unapređenje i zaštita ljudskih prava i prava nacionalnih manjina	4.1.7.1. Povećanje broja obrazovanih osoba u vezi suzbijanja trgovanja ljudima	Obrazovanjem će biti povećan broj osoba koje znaju prepoznati problem trgovanja ljudima i koje ga znaju suzbijati	Broj	100	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	250	300	350
	4.1.7.2. Povećanje broja obrazovanih osoba u vezi suzbijanja diskiriminacije	Obrazovanjem će biti povećan broj osoba koje znaju prepoznati problem diskriminacije i koje ga znaju suzbijati	Broj	50		150	200	250
	4.1.7.3. Povećanje broja pravilno ispunjenih obrazaca i podnesenih izvješća o namjenskom utrošku sredstava iz Državnog proračuna	Pratit će se postotak pravilno ispunjenih obrazaca i svih pratećih priloga uz izvješća o radu dostavljenih u propisanom roku o utrošku sredstava iz Državnog proračuna	%	70	Savjet za nacionalne manjine	85	90	95

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.1.7. Unapređenje i zaštita ljudskih prava i prava nacionalnih manjina	4.1.7.4. Povećanje broja izvršenih terenskih kontrola	Terenskom kontrolom će se unaprijediti praćenja rada udruga i time prikupljati dodatne informacije o aktivnostima udruga	Broj	2	Savjet za nacionalne manjine	17	22	42
	4.1.7.5. Povećan broj sjednica	Češći sastanci Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome ili Radne skupine/podskupina za reviziju Nacionalnog programa za Rome, kao i svih nositelja mjera omogućit će bolje praćenje provedbe	Broj	4	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	9	14	20
	4.1.7.6. Povećan postotak uspješno provedenih mjera Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.	Postotak uspješno provedenih mjera ukazuje na napredak u provedbi	%	70	Ured za ljudska prava i prava nac. manjina	75	78	80
	4.1.7.7. Veća osviještenost javnosti o spolnoj neravnopravnosti	Percepcija neravnopravnosti u obitelji i na tržištu rada. 35% žena smatra da žena ne treba snositi glavni teret brige o djeci. 85% žena i 72% muškaraca smatra da žene treba birati na rukovodeće pozicije kao i muškarce	%	a) 35% žena (briga o djeci) b) 85% žena i 72% muškaraca (biranje žena na rukovodeće pozicije)	Znanstveno istraživanje		a) 50% žena (briga o djeci) b) smanjenje razlike u stavu muškaraca i žena o biranju žena na rukovodeće pozicije	

4.2. Socijalno osnaživanje i zaštita obitelji, djece i mladih

Zaštita prava djece i mladih te podrška obitelji jedan su od temeljnih vrijednosti hrvatskog društva. Socijalno osnaživanje, zaštita obitelji, djece i mladih dio je socijalne politike koji obuhvaća povezan sustav različitih mjera u područjima populacijske politike, politike ravnopravnosti spolova, brigu o djeci rane dobi, politike socijalnoga stanovanja i drugih, kao i posebne zaštite socijalno ranjivih skupina poput djece.

Ministarstvo socijalne politike i mladih u svrhu jasnog i dugoročnog opredjeljenja u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit djece te njihovo sudjelovanje u društvenoj zajednici provodi niz mjera, posebice potiče, koordinira, prati i nadzire razvoj usluga, kao i provodi mjere usmjerene deinstitucionalizaciji i decentralizaciji usluga u zajednici usmjerenih djeci u riziku i djeci s poremećajima (problemima) u ponašanju te teškoćama mentalnog zdravlja sukladno propisima i nacionalnim dokumentima.

Dosadašnji razvoj mjera usmjerenih povećanju nataliteta, osnaživanju obitelji i stabilizaciji sustava obiteljskih potpora dao je ograničene učinke koje je nužno nadograditi kako bi se postiglo olakšano sudjelovanje roditelja na tržištu rada, a osobito žena. Nisku stopu uključenosti očeva u skrbi o djeci potrebno je potaknuti kao dio opće politike i poticati preraspodjelu roditeljskih odgovornosti u usklađivanju poslovnog i obiteljskog života. Sustav obiteljskih potpora može značajno pridonijeti osnaživanju obitelji i podizanju kvalitete obiteljskog života kako u pogledu zaustavljanja negativnih demografskih promjena koje se ogledaju kroz starenje stanovništva Hrvatske do izgradnje usluga namijenjenih obitelji s djecom koje roditeljima olakšava izlazak na tržište rada, a djeci osigurava sigurno i poticajno okruženje.

Ministarstvo socijalne politike i mladih, u svrhu podizanja kvalitete života mladih te jasnog i dugoročnog opredjeljenja u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici, izrađuje prijedloge zakona, strategija i drugih akata, kreira javne politike za mlade te provodi mjere sukladno propisima i nacionalnim dokumentima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.2.1. Zaštita, poštivanje i promicanje prava djece

Ministarstvo socijalne politike i mladih će nastaviti proces deinstitucionalizacije, decentralizacije, razvoja standarda kvalitete, te razvoja novih usluga usmjerenih zaštiti djece od zanemarivanja i zlostavljanja, te trgovanja kao i poticati njihovu dostupnost u svim regijama u Republici Hrvatskoj. Nadalje, radit će se na razvoju primjene modela stanovanja, školovanja i zapošljavanja djece bez roditeljske skrbi nakon navršenih 18 godina.

Razvijat će se i partnerstva s organizacijama civilnog društva u provedbi mjera svih oblika zaštite djece, te pratiti provedbu i evaluirati programe i projekte organizacija civilnog društva kojima se dodjeljuje financijska potpora iz sredstava državnog

proračuna Republike Hrvatske putem javnog natječaja. Kroz provedbu terenskih evaluacija omogućit će se neposredan uvid u kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo korisnika, odnosno usklađenost pruženih usluga sa standardima kvalitete na njihovu području *(Smjernice za planiranje, provedbu i evaluaciju prevencijskih i tretmanskih programa zaštite djece od nasilja i dr.).*

Poticanjem suradnje s ustanovama socijalne skrbi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave osigurat će se kontinuirana provedba projekta Autobus «Čudesna šuma» što će doprinijeti povećanju aktivnosti djece u područjima od posebne državne skrbi i manjim ruralnim područjima, u cilju kvalitetne provedbe slobodnog vremena djece.

Ministarstvo socijalne politike i mladih će nastaviti i proces deinstitucionalizacije, decentralizacije, razvoja standarda kvalitete, te razvoja alternativnih sankcija usmjerenih djeci s poremećajima u ponašanju te teškoćama mentalnog zdravlja, kao i poticati njihovu dostupnost u svim regijama u Republici Hrvatskoj. Razvijat će se sustav praćenja i unapređenja intervencija, te njihova diferencijacija, kao i partnerstva s organizacijama civilnog društva u provedbi mjera. U suradnji s organizacijama civilnog društva razvijat će se programi usmjereni prevenciji ovisnosti koji će se usklađivati s nacionalnim i međunarodnim standardima kvalitete na njihovu području, posebice standardima EDDRA-e.

U cilju senzibilizacije javnosti o pravima djece organizirat će se i provoditi na nacionalnoj razini programi i akcije kojim će se obilježavati značajni međunarodni i nacionalni datumi vezani uz promicanje zaštite djece i ljudskih prava (Dan djeteta, potpisivanje Konvencije UN-a o pravima djeteta, Dan ljudskih prava i dr.), te će se nastaviti provedba natječaja za dodjelu Nagrade za promicanje prava djeteta. Jačat će se mehanizmi participacije djece u procesima donošenja odluka kroz omogućavanje dostupnosti informacija prilagođenih djeci, osiguravanje usluga i službi, ali i podršku programa i projekata organizacija civilnog društva usmjerenih senzibilizaciji javnosti i osnaživanja djece u procesima participacije.

4.2.2. Provođenje mjera usmjerenih osnaživanju obitelji

Osiguravanjem kvalitetne suradnje nadležnih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva provodit će se niz mjera u području senzibilizacije i informiranja, sustava obiteljskih potpora, usklađivanja obiteljskog i poslovnog života te skrbi o djeci.

Nadalje, provođenjem programskih aktivnosti Ministarstva socijalne politike i mladih, uz uvažavanje načela kojima se afirmiraju obiteljske vrijednosti, promicat će se obitelj kao jedinstveni i nezamjenjivi fizički, socijalni, emocionalni i gospodarski potencijal društva.

Kao posebno važna činjenica, koja pridonosi osnaživanju obitelji te bržem i lakšem povratku žene na tržište rada, ističe se potreba rasta broja očeva u korištenju prava iz Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama. Ukupni broj očeva, korisnika prava na rodiljni odnosno roditeljski dopust još uvijek je na niskoj razini i on prema podacima za listopad 2011. godine iznosi 2% u odnosu na ukupan broj korištenih prava po osnovi Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama (ukupno evidentirano 69.348

korisnica/ka od kojih 1.415 očeva). Upravo stoga, u narednom trogodišnjem razdoblju i nadalje će se ulagati dodatni napori usmjereni unaprjeđenju stvaranja snažnijih pretpostavki razvoja kvalitetnijeg obiteljskog života i brige za djecu uz zadržavanje radnog odnosa te većeg sudjelovanja očeva u skrbi za djecu.

4.2.3. Podrška i razvoj izvan institucijskih oblika usluga obiteljima i djeci u zajednici

Udomiteljstvo kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojime se osigurava skrb u zamjenskoj (udomiteljskoj obitelji) od velikog je značaja za osiguravanje temeljnih prava djece koja ne mogu ostvariti u svojoj biološkoj obitelji. Povećanjem broja udomljene djece pridonosi se osiguravanju stabilnog, sigurnog i poticajnog okruženja potrebnog za zdrav i skladan razvoj djeteta do mogućeg povratka u obitelj, osamostaljenja ili posvojenja.

Posvojenje je poseban oblik obiteljskopravnog zbrinjavanja i zaštite djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi koji posvojiteljima omogućuje roditeljstvo, a djeci sigurno i zdravo odrastanje u obiteljskom okruženju. Povećanjem broja posvojene djece pridonosi se podizanju kvalitete života djece bez roditeljske skrbi te obitelji i utječe se i na smanjenje broja institucijskog smještaja djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

4.2.4. Unaprjeđenje sustava obiteljskih potpora

Unaprjeđenjem sustava obiteljskih potpora dodatno se utječe na podizanje kvalitete obiteljskog života.

Doplatak za djecu, pokazao se kao učinkovit socijalni instrument u prevenciji siromaštva i održanja kvalitete života obitelji s djecom osobito obitelji s većim brojem djece. Posebnu ulogu ima i pronatalitetni dodatak za treće i četvrto dijete u obitelji korisnika prava na doplatak. Pronatalitetnim dodatkom u mjesečnom iznosu od 500,00 kuna za treće i 1.000,00 kuna za četvrto dijete dodatno se utječe na održanje kvalitete života djece u obiteljima te potiče rađanje većeg broja djece.

Isto tako, važećim zakonskim odredbama udomiteljima i posvojiteljima omogućeno je ostvarivanje niza prava vezano uz skrb o djeci (primjerice, posvojiteljski dopusti i naknade te udomiteljski dopusti).

U narednom trogodišnjem razdoblju, kroz reformu socijalnih davanja na razini Ministarstva socijalne politike i mladih, omogućit će se ciljano praćenje stvarnih životnih okolnosti obitelji i djece te ovisno od materijalnih mogućnosti razmotriti neki novi oblici potpora.

4.2.5. Poboljšanje kvalitete života mladih

Ministarstvo socijalne politike i mladih, u svrhu podizanja kvalitete života mladih te jasnog i dugoročnog opredjeljenja u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici, izrađuje prijedloge zakona, strategija i drugih akata, kreira javne politike za mlade te provodi mjere sukladno propisima i nacionalnim dokumentima.

Ministarstvo socijalne politike i mladih nositelj je mjera te je određeno za koordinaciju i praćenje provedbe Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013.

U svrhu socijalnog osnaživanja mladih posebna pozornost usmjerena je na razvoj suradnje nadležnih državnih tijela, organiziranih mladih, mladih ljudi, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te ustanova u radu s mladima.

Sukladno nacionalnim prioritetima i preporukama međunarodnih tijela i organizacija, Ministarstvo socijalne politike i mladih promiče nacionalne, obiteljske i kulturne vrijednosti kod mladih i u tu svrhu provodi programa, konferencije, akcije i kampanje.

Ministarstvo socijalne politike i mladih surađuje s institucijama Europske unije i međunarodnim organizacijama u području razvoja politika za mlade te sudjeluje u njihovom radu.

Temeljem iskazane želje Republike Hrvatske u pregovaračkom poglavlju 26. Obrazovanje i kultura za sudjelovanjem u programu Europske zajednice Mladi na djelu prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, u prosincu 2010. potpisan je Memorandum o razumijevanju između Republike Hrvatske i Europske unije o sudjelovanju Republike Hrvatske u programu Mladi na djelu i akcijskom programu u području cjeloživotnog učenja (2007. - 2013.) čime je završena pripremna faza te je od 2011. započelo punopravno sudjelovanje Republike Hrvatske u programu Mladi na djelu.

Program Mladi na djelu je program koji je Europska Unija osmislila za mlade. Program teži poticanju osjećaja aktivnog europskog građanstva, solidarnosti i tolerancije među mladim Europljanima te njihovom uključivanju u oblikovanje budućnosti Europske unije. Program promiče mobilnost unutar i izvan granica Europske unije, neformalno obrazovanje i interkulturalni dijalog te potiče uključivanje svih mladih, bez obzira na razinu njihova obrazovanja i njihovo kulturno i društveno podrijetlo.

Većinu aktivnosti u sklopu ovog programa vodi Agencija za mobilnost i programe Europske unije, kojoj Europska komisija povjerava opsežne provedbene zadatke, uključujući odabir, ugovaranje, plaćanje i nadzor projekata. Ministarstvo socijalne politike i mladih u ulozi nacionalnog tijela nadležnog za program Mladi na djelu i nadalje će provoditi sekundarnu kontrolu nad provedbom Programa.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 4.2. Socijalno osnaživanje i zaštita obitelji, djece i mladih

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.2.1. Zaštita, poštivanje i promicanje prava djece	4.2.1.1. Broj izvaninstitucionalnih usluga u odnosu na institucionalne u usporedbi sa prethodnom godinom; broj razvijenih novih usluga u odnosu na prethodnu godinu	Razvojem različitih novih usluga usmjerenih djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeci migrantima i žrtvama trgovanja u suradnji s jednicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te organizacijama civilnog društva osigurat će se ostvarivanje njihova najbolja interesa i socijalna uključenost.	Broj	0:2/0	MSPIM	1:2/1	2:2/2	4:2/4
	4.2.1.2. Broj izvaninstitucionalnih usluga u odnosu na institucionalne u usporedbi sa prethodnom godinom; broj razvijenih novih usluga u odnosu na prethodnu godinu	Razvojem različitih novih usluga usmjerenih djeci s poremećajima u ponašanju te djeci s teškoćama mentalnog zdravlja u suradnji s jednicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te organizacijama civilnog društva osigurat će se ostvarivanje njihova najbolja interesa i socijalna uključenost.	Broj	0:2/0	MSPIM	1:2/1	2:2/2	4:2/4
	4.2.1.3. Broj organiziranih i provedenih programa i akcija, te postupaka za dodjelu nagrade za promicanje prava djeteta	Obilježavanje međunarodnih dana, organizacija i provedba programa i akcija, provedba postupka za dodjelu nagrade za promicanje prava djeteta pridonosi upoznvanju stručne i šire javnosti s pravima djece i potrebama mladih.	Broj međunarodnih dana, akcija i okruglih stolova	7	MSPIM	7	7	7
4.2.2. Provođenje mjera usmjerenih osnaživanju obitelji	4.2.2.1. Udio zaposlenih/samozaposlenih roditelja korisnika fleksibilnih oblika roditeljskih dopusta u ukupnom broju korisnika prava	Povećanjem udjela zaposlenih/samozaposlenih roditelja korisnika fleksibilnih oblika roditeljskih dopusta stvaraju se preduvjeti za kvalitetniju skrb o djeci te podizanje kvalitete života djece u obitelji	%	11,1 Izračun na bazi 10 mjeseci 2011. godine	HZZO	11,2	11,2	11,3
	4.2.2.2. Udio očeva korisnika prava u skrbi za djecu u ukupnom broju korisnika	Povećanje broja očeva korisnika prava u skrbi za djecu omogućava raniji povratak žene na tržište rada, ekonomsku neovisnost i poštivanje ravnopravnosti spolova	%	2 Izračun na bazi 10 mjeseci 2011. godine	HZZO	2,05	2,06	2,07

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.2.3. Podrška i razvoj izvan institucijskih oblika usluga obiteljima i djeci u zajednici	4.2.3.1. Povećanje broja udomljene djece	Povećanjem broja udomljene djece pridonosi se osiguravanju sigurnog okruženja za rast i razvoj djeteta do mogućeg povratka u obitelj.	Broj	2.064	MZSS	2100	2150	2200
	4.2.3.2. Povećanje broja posvojene djece	Povećanjem broja posvojene djece pridonosi se podizanju kvalitete života djece bez roditeljske skrbi te obitelji kao preduvjet za zdrav rast i razvoj djece.	Broj	100	MSPIM	100	125	150
4.2.4. Unaprjeđenje sustava obiteljskih potpora	4.2.4.1. Povećanje broja posvojitelja korisnika prava iz Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama u odnosu na ukupan broj korisnika	Povećanjem broja posvojitelja i korisnika prava iz Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama u odnosu na ukupan broj korisnika pridonosi se podizanju kvalitete života obitelji i djece iz tih obitelji.	%	0,08 Izračun na bazi 10 mjeseci 2011. godine	HZZO	0,08	0,081	0,082
	4.2.4.2. Zadržavanje podjednakog udjela pronatalitetnog dodatka u ukupnom broju korisnika prava na doplatak za djecu	Zadržavanjem udjela pronatalitetnog dodatka za treće i četvrto dijete u obitelji korisnika prava na doplatak, u ukupnom broju korisnika prava na doplatak za djecu, utječe se na održanje kvalitete života djece u obiteljima te potiče rađanje većeg broja djece (3. i 4. djeteta u obitelji).	%	25,2 Izračun na bazi 11 mjeseci 2011. godine	MSPIM	25,2	25,3	25,3
4.2.5. Poboljšanje kvalitete života mladih	4.2.5.1. Izrađen novi nacionalni dokument za mlade za razdoblje od 2014. do 2019.	Izradom novog nacionalnog dokumenta uskladit će se nacionalni prioriteti i prioriteti EU strategije za mlade, unaprijedit će se provedba mjera svih nositelja i sunositelja te osigurati horizontalna i vertikalna koordinacija provedbe	Dokument	0	MSPIM	0	1	0
	4.2.5.2. Broj provedenih natječajnih postupaka za institucionalne potpore, potpore programima i projektima organiziranim mladima	Osiguravanjem institucionalnih, programskih i projektnih potpora organiziranim mladima doprinosi se aktivnom uključivanju mladih u društvo, izgradnji demokratske kulture te kvalitetnom rješavanju problema na potrebe mladih u zajednici	Broj natječaja za institucionalne potpore/programe/projekte	0/0/3	MSPIM	37.622	37.622	37.622

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.2.5. Poboljšanje kvalitete života mladih	4.2.5.3. Povećanje broja izvršenih terenskih evaluacija nad provedbom programa i projekata	Provedba terenskih evaluacija omogućit će neposredan uvid u kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo korisnika, odnosno usklađenost pruženih usluga sa standardima kvalitete na njihovu području	Broj	25	MSPIM	30	35	40
	4.2.5.4. Broj provedenih programa, akcija i kampanja	Obilježavanje međunarodnog dana mladih, organizacija i provedba programa, akcija i kampanja pridonosi upoznavanju stručne i šire javnosti o pravima, aktivnostima i potrebama mladih	Broj programa/akcija/kampanja	1/0/0	MSPIM	1/1/1	2/5/2	1/1/1

4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu

Rat izaziva poremećaje u funkcioniranju društva kroz promjene u socijalnom okruženju, promjene ili zastoje u profesionalnim aktivnostima, traume, stradanja, prisilne (privremene ili trajne) promjene stalnog boravišta, materijalne gubitke ili gubitak bližnjih, kidanje socijalnih veza koje su postojale prije rata. Agresija na Republiku Hrvatsku uzrokovala je, uz brojna materijalna razaranja, brojne i teško mjerljive tragove u zdravstvenom statusu branitelja i stradalnika rata, članova njihovih obitelji, kao i kod civilnog stanovništva. Neposredne žrtve pretrpjele su štetu, fizičko i/ili mentalno povređivanje, emotivne patnje, materijalni gubitak i napad na svoja osnovna prava, a posredne žrtve rata postali su najbliži članovi obitelji stradalnika.

U takvim promijenjenim životnim okolnostima, određene socijalne skupine imaju bitno umanjene šanse za samostalnu prilagodbu i za njih je nužno osigurati različite oblike potpore od strane društvene zajednice.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Republika Hrvatska provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.3.1. Skrb za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

Ministarstvo branitelja će i dalje osiguravati kontinuiranu psihosocijalnu pomoć kao dio integrativne skrbi za sudionike i stradalnike rata na području cijele Hrvatske, svim članovima njihovih obitelji te ostalim stanovnicima kojima je ona potrebna u obliku i intenzitetu primjerenom potrebama. U cilju dostupnosti različitih oblika psihosocijalne pomoći i potpore Ministarstvo će najvećim dijelom organizirati pružanje pomoći u životnoj sredini korisnika, uz mogućnost posjeta stručnih timova domu i obitelji korisnika.

Okosnicu Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata predstavljaju županijski Centri za psihosocijalnu pomoć dok će se zdravstveni dio Nacionalnog programa i dalje provoditi u Regionalnim centrima za psihotraumu (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek), Centru za krizna stanja i ostalim ovlaštenim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj.
Pružanje psihosocijalne i savjetodavne pomoći i potpore odvijat će se kroz dvije vrste intervencija:

- krizne intervencije s ciljem pružanja psihosocijalne pomoći te
- ostale intervencije: one s karakterom savjetodavne pomoći, upoznavanja s pravima iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te ostalih programa i projekata koje provodi Uprava za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji.

U okviru Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i

stradalnicima iz Domovinskog rata u 21 županijskom Centru za psihosocijalnu pomoć u 2011. godini pruženo je 270.273 intervencija za ukupno 102.899 korisnika, od čega je bilo 4.366 kriznih/mobilnih intervencija.

Donošenjem novog Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata te njegovim provođenjem, nastojat će se utjecati na smanjenje broja kriznih intervencija, a održati te po ukazanoj potrebi eventualno povećati broj ostalih intervencija s ciljem osiguranja što bolje skrbi za ciljnu skupinu.

Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji utvrđeno je pravo, uvjeti i način ostvarivanja prava na potpore za ortopedsko - invalidska pomagala. Odobravanjem sredstava pri nabavi neophodnih ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta unaprjeđuje se neovisnost življenja u zajednici i samim time daleko poboljšava kvaliteta njihovog života.

Tijekom 2011. sufinancirana je nabava 149 ortopedskih pomagala za 104 HRVI-a iz Domovinskog rata te će se u sljedećem trogodišnjem razdoblju, s obzirom na vrijednost i vrstu pomagala, nastojati sufinancirati veći broj ortopedskih pomagala u odnosu na broj zaprimljenih i utemeljenih zahtjeva.

Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji propisani su i uvjeti pod kojim HRVI ostvaruje pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju na koju se upućuje s ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja, ublažavanja posljedica i sprječavanja pogoršanja funkcionalnog oštećenja organizma te podizanja cjelokupne neovisnosti u svakodnevnim aktivnostima. Pravo na medicinsku rehabilitaciju Ministarstvo će odobriti onim HRVI iz Domovinskog rata kojima je ona prijeko potrebna (vezano za oštećenje organizma temeljem kojeg im je priznat status HRVI) i kada je takvo liječenje medicinski opravdano (temeljem prijedloga liječnika specijalista).

U 2011. Ministarstvo je na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju uputilo 80 HRVI iz Domovinskog rata. Slijedom navedenog od 2012. do 2014. godine Ministarstvo će i dalje nastojati omogućiti medicinsku rehabilitaciju onim HRVI kojima je rehabilitacija najpotrebnija, rukovodeći se udjelom korisnika medicinske rehabilitacije koji su zadovoljni brzinom ostvarivanja prava od dana podnošenja zahtjeva .

Ministarstvo će nastaviti s organizacijom liječenja HRVI-a iz Domovinskog rata u hiperbaričnoj komori. Liječenje prvih invalida u hiperbaričnoj komori započelo je u svibnju 2006. godine, a tretmanom je do kraja 2011. godine bilo obuhvaćeno ukupno 29 HRVI sa 100% oštećenja organizma.

Ministarstvo će u narednom razdoblju nastaviti s priznavanjem prava na naknadu plaće u visini osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, doplatak za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlenoj osobi, prema posebnim propisima, osobama sa statusom njegovatelja invalida 100% I skupine. Trenutno je 449 osoba u statusu njegovatelja.

U Republici Hrvatskoj osigurani su zakonski preduvjeti za promicanje i poštivanje prava osoba s invaliditetom, kao i njihovu uključenost i stvaranje jednakih mogućnosti života u zajednici. Na taj način obuhvaćene su sve skupine invalida. Ministarstvo će nastaviti s provedbom Projekta rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, kojim se nastoji podržati svaka inicijativa prilagodbe građevina, ustanova i javnih površina te unaprjeđenje njihove pristupačnosti kako bi se poboljšala kvaliteta života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i osigurala neovisnost njihova življenja u zajednici. Od 2004. do 2011. godine sufinancirano je ukupno 105 prilagodbi u 67 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u 11 županija, 47 gradova i 9 općina.

Ministarstvo će nastojati omogućiti korištenje prilagođenih ustanova za skrb i boravak hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u teškoj socioekonomskoj situaciji, sukladno propisanim uvjetima i u interesu korisnika.

Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Uredba o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć članovima obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata propisuju pravo na jednokratnu novčanu pomoć u maksimalnoj visini do iznosa dvije proračunske osnovice, u slučaju teže bolesti, elementarnih nepogoda (požar, poplava, potres i sl.), kao i u slučaju hrvatskog branitelja, odnosno HRVI iz Domovinskog rata s troje i više maloljetne djece, samohranog roditelja sa statusom hrvatskog branitelja, odnosno HRVI iz Domovinskog rata s dvoje i više maloljetne djece, skrbnika u slučaju smrti djeteta smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez roditeljske skrbi te smrti člana uže obitelji spomenutih osoba.

S obzirom da će izlaz iz gospodarske krize biti spor i dug, u idućem trogodišnjem razdoblju, Ministarstvo će nastojat osigurat pomoć za oko ukupno 1.200 članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Uredbe o uvjetima i postupku ostvarivanja carinskih i poreznih olakšica hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, Ministarstvo dodjeljuje u vlasništvo hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma 100% I. skupine osobni automobil s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama – ortopedsko pomagalo.

Dodjelom osobnog automobila s ugrađenim prilagodbama hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata 100% I. skupine omogućuje se kvalitetnije življenje i uključivanje u sve oblike svakodnevice, a radi se o jedinoj mogućnosti mobilnosti i pokretljivosti za najteže invalide iz Domovinskog rata.

U idućem trogodišnjem razdoblju dodijelit će se ukupno 204 osobna automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama, a sukladno brojčanim podacima iz službene evidencije Ministarstva o HRVI 100% I. skupine na koje se odnosi predmetno zakonsko pravo, a kojima je istekao vremenski rok od sedam godina od prethodne dodjele.

Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

propisuje pravo na besplatne udžbenike za djecu smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i njihovu djecu i hrvatske branitelje iz Domovinskog rata za potrebe redovitog ili izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama, te na visokim učilištima, dok su Pravilnikom o dodjeli besplatnih udžbenika, utvrđeni uvjeti i mjerila za ostvarivanje prava na besplatne udžbenike.

Isplatom naknada za besplatne udžbenike, Ministarstvo osigurava osnovne preduvjete za obrazovanje odnosno čini ga dostupnijim svim osobama iz ciljne skupine sa slabijim imovinskim statusom koje pravo ostvaruju sukladno Pravilniku. S obzirom na opredijeljenost Hrvatske kao društvo znanja, Ministarstvo provedbom programa sufinanciranja udžbenika za navedene osobe doprinosi pružanju jednake mogućnosti na obrazovanje.

Pravo na besplatne udžbenike odnosno pravo na isplatu naknade ostvarilo je ukupno 20.957 korisnika u 2011. godini. U idućem trogodišnjem razdoblju nastojat će se osigurati sredstva za isplatu oko 21.000 naknada svake godine. Iako će broj korisnika ostati približno jednak u trogodišnjem razdoblju, s obzirom da potencijalni korisnici ovog prava svake godine prelaze u viši razred osnovne ili srednje škole, čime se povećavaju pojedinačna sredstva namijenjena za njihove udžbenike, očekuje se potreba za većim iznosom novčanih sredstava za ovu namjenu.

Za djecu smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez obzira na prihode obitelji, a za sve ostale (HRVI iz Domovinskog rata i djeca HRVI iz Domovinskog rata, hrvatski branitelji, dragovoljci i djeca dragovoljaca iz Domovinskog rata uz primjenu imovinskog cenzusa, Ministarstvo će nastaviti osiguravati sredstva i snositi troškove u visini do 2.000,00 kuna, za pripreme za polaganje razredbenog ispita za svakog zainteresiranog kandidata. U 2011. godini Ministarstvo je financiralo pripremne tečajeve za 43 korisnika iz navedenih skupina.

Program stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata provodi se na temelju zahtjeva koje stradalnici podnesu u tijeku jednog proračunskog razdoblja, a rješavaju se u sljedećem proračunskom razdoblju sukladno utvrđenoj Listi prvenstva utemeljenoj na zakonski utvrđenim prioritetima.

U dosadašnjem djelovanju Ministarstva stambeno je zbrinuto 15.439 obitelji stradalnika iz Domovinskog rata, a brojka od 12.205 neriješena zahtjeva ukazuje na nužnost za osiguranjem stambenog pitanja brojnim obiteljima stradalnika iz Domovinskog rata.

Na Listi prvenstva utvrđenoj za 2012. godinu nalazi se 12.205 zahtjeva za dodjelu stambenog kredita te u slijedećem trogodišnjem razdoblju planiramo riješiti cca. 4.000 zahtjeva, a na konačan broj riješenih zahtjeva prije svega će utjecati financijska sredstva koja će se za provođenje programa stambenog zbrinjavanja dodijeliti iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

4.3.2. Realizacija Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece smrtno stradalih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kroz sedam Mjera

Realizacija Programa odvija se kroz ukupno sedam mjera:

1. Mjera stručnog osposobljavanja kojom se sufinancira stjecanje prvog zanimanja, prekvalifikacija i dokvalifikacija, stjecanje dodatnih znanja i vještina te polaganje majstorskih ispita (u svrhu samozapošljavanja).
2. Mjera samozapošljavanja kojom se potiče osoba iz ciljne skupine na samostalnu poduzetničku djelatnost
3. Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti kojom se podupiru poduzetnici koji proširuju postojeću djelatnost zapošljavanjem osoba iz ciljne skupine
4. Mjera kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva (Ministarstvo branitelja otplaćuje obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz projekt "Lokalni projekti razvoja – Poduzetnik 2004.", Projekt "Branitelji")
5. Mjera potpore zapošljavanja djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez radnog iskustva kojom se podupiru poduzetnici koji namjeravaju zaposliti osobe bez radnog iskustva s utvrđenim statusom djeteta smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja.
6. Mjera potpore radu zadruga hrvatskih branitelja kojom se potiče osnivanje zadruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kao posebnog oblika malog poduzetništva, koje omogućava organizirano i stručno vođeno obavljanje djelatnosti te zajednički nastup na tržištu.
7. Mjera potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja kojom Ministarstvo pomaže zadruzi u realizaciji projekta kroz povrat sredstava za nabavku strojeva, opreme ili zemljišta kojim se proširuje postojeća djelatnost ili razvija novi projekt zadruge, a koja je svojim dosadašnjim poslovanjem pokazala uspješnost i profitabilnost.

U 2011. godini provedbom Programa dodijeljena je potpora za ukupno 243 korisnika, temeljem kojih je zaposlen ukupno 721 hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i dijete smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Ministarstvo će nastojati utjecati na povećanje dostupnosti informacija o poticajnim mjerama Programa, koje su trenutno dostupne na internetskim stranicama Ministarstva, područnim jedinicama Ministarstva i županijskim centrima za psihosocijalnu pomoć, putem telefona, promidžbenih spotova i sl., kako bi se pozitivno utjecalo na informiranje korisnika, te nastavno na povećanje udjela isplaćenih poticaja u odnosu na odobrene zahtjeve.

Ministarstvo će nastaviti pružati savjetodavnu i stručnu pomoć zadrugama hrvatskih branitelja te posredovati između zadruga hrvatskih branitelja i drugih pravnih i fizičkih osoba u cilju ostvarivanja međusobne suradnje te takvim oblicima suradnje zadrugama hrvatskih branitelja omogućiti otkup proizvoda čijoj će tržišnoj prepoznatljivosti pridonijeti znak braniteljskih proizvoda, registriran u Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo. Ministarstvo će surađivati s ministarstvom nadležnim za poduzetništvo i obrt te ostalim tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim pravnim i fizičkim osobama, kao i prerađivačkim industrijama u svrhu otkupa i prerade proizvoda zadruga hrvatskih branitelja.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju nastavljaju se poslovi oko sudjelovanja u promotivnim i stručnim aktivnostima vezanim uz zadruge te organiziranja stručnih skupova i tribina radi poboljšanja položaja zadruga hrvatskih branitelja na tržištu, kao i njihovog međusobnog povezivanja, umrežavanja i formiranja klastera.

Ministarstvo će nastaviti provoditi poslove vezane uz brendiranje proizvoda i usluga zadruga hrvatskih branitelja, njihovo predstavljanje i pristup tržištu te pomagati u organiziranju edukacija u cilju korištenja sredstava iz fondova Europske Unije.

Ministarstvo će nastojati realizirati započete poslovne suradnje temeljem Programa od 2008. do 2011. godine, a u narednim godinama radit će i na ostvarenju novih poslovnih suradnji te kvalitetnijem ostvarenju cilja odnosno povećanja konkurentnosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na tržištu rada.

4.3.3. Rješavanje sudbine nestalih osoba u Domovinskom ratu

Pitanje sudbine osoba nestalih u Domovinskom ratu jedno je od najznačajnijih pitanja ratnih posljedica u Republici Hrvatskoj. Uz prvenstveno humanitarni aspekt, pitanje nestalih osoba značajno je s pravnog i povijesnog aspekta. Naime, temeljeno polazište u rješavanju pitanja nestalih osoba jest pravo svakog pojedinaca na život, nepovredivost njegove slobode i zabrane zlostavljanja, te pravo obitelji da saznaju istinu o sudbini svojih najbližih. K tome, pitanje sudbine nestalih osoba iznimno je značajno u postupcima istraživanja genocida i ratnih zločina počinjenih u agresiji na Republiku Hrvatsku koji se vode pred međunarodnim i nacionalnim pravosudnim tijelima, kao i u utvrđivanju činjenica u svezi s Domovinskim ratom uopće. Nadalje, pitanje nestalih osoba povezano je s nizom drugih prioritetnih pitanja u Republici Hrvatskoj – od prava stradalnika Domovinskoga rata, povratka prognanika i izbjeglica, uspostave suživota na ratom obuhvaćenim područjima, normalizacije i unaprjeđenja odnosa s drugim državama.

Od 1994. godine, kada je metodologija evidentiranja nestalih osoba i prikupljanja podataka usklađena s najvišim međunarodnim standardima, pokrenut je zahtjev za traženje 5.031 nestale osobe i posmrtnih ostataka. Poduzetim mjerama i aktivnostima nadležnih tijela Republike Hrvatske riješeno je 56 % nestalih osoba i posmrtnih ostataka. Međutim, još je nepoznata sudbina 1.776 osoba nestalih u Domovinskom ratu (stanje evidencije: siječanj 2012), od kojih je 991 osoba nestala 1991/92. godine, a 785 osoba nestalo je 1995. godine. Također, otvoren je zahtjev za traženje 414 posmrtnih ostataka poginulih osoba, što sveukupno čini 2.190 neriješenih slučajeva.

Kako bi se osiguralo rješavanje sudbine nestalih osoba u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastavit će se prikupljanje saznanja o nestalim osobama i mogućim grobnim mjestima, terensko istraživanje i ekshumacija neregistriranih grobnih mjesta i zajedničkih grobnica neidentificiranih žrtava, te obrada, identifikacija i dostojna sahrana identificiranih ekshumiranih žrtava. Temeljem rezultata u proteklom trogodišnjem razdoblju, u predstojećem (trogodišnjem) razdoblju očekuje se konačno rješavanje 256 aktivnih slučajeva.

Prikupljanje saznanja o nestalim osobama i mogućim grobnim mjestima nastavit će

se pregovorima i bilateralnom suradnjom s nadležnim tijelima drugih država, suradnjom s međunarodnim i humanitarnim organizacijama te udrugama građana, a osobito poticanjem nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj i jačanjem međuresorne suradnje.

Dosadašnjim tijekom procesa ekshumacija (stanje evidencija: siječanj 2012.), u organizaciji i koordinaciji Uprave za zatočene i nestale, otkrivene su 144 masovne te preko 1.200 pojedinačnih grobnih mjesta iz kojih su ekshumirani posmrtni ostaci 3.791 žrtve agresije na Republiku Hrvatsku. K tome, iz zajedničkih grobnica, ekshumirani su posmrtni ostaci 892 osobe stradale 1995. godine.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju, po prikupljenim saznanjima, nastavit će se terensko istraživanje mogućih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica. Predviđa se uspješno terensko istraživanje 95% indiciranih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica (očekuje se kako 5% saznanja neće moći biti provjereno zbog mogućnosti da se indicirana mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica nalaze na minski kontaminiranom i sumnjivom prostoru ili/i u vrlo složenim uvjetima kao što su speleološke jame, bunari, objekti čije rušenje zahtjeva posebna dopuštenja). Ovisno o nalazima terenskih istraživanja, organizirat će se i provesti ekshumacije posmrtnih ostataka iz neregistriranih grobnih mjesta. Također, nastavit će se ekshumacije neidentificiranih posmrtnih ostataka sahranjenih u zajedničkim grobnicama. Temeljem rezultata u proteklom trogodišnjem razdoblju, a uzimajući u obzir trend dotoka saznanja o grobnim mjestima, u predstojećem trogodišnjem razdoblju predviđa se ekshumacija 247 posmrtnih ostataka.

K tome, nastavit će se aktivnosti na utvrđivanju i ekshumaciji registriranih i neregistriranih grobnih mjesta na području Republike Srbije i Bosne i Hercegovine u kojima su posmrtni ostaci žrtava iz Republike Hrvatske.

Dosadašnjim tijekom procesa identifikacija (stanje evidencija: siječanj 2012.),u organizaciji i koordinaciji Uprave za zatočene i nestale, te učešće u navedenom procesu, pozitivno su identificirani posmrtni ostaci 3.788 žrtava ekshumiranih iz masovnih, pojedinačnih i zajedničkih grobnica (odnosno njih 80,8 %). Preostalih 19.2% neidentificiranih posmrtnih ostataka obrađeno je klasičnim sudsko-medicinskim postupcima, te su podvrgnuti obradi utemeljenoj na analizi DNA koja je okončana za 78% neidentificiranih posmrtnih ostataka.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju poduzet će se aktivnosti usmjerene na dovršetak obrade preostalih neidentificiranih posmrtnih ostataka metodom analize DNA te identifikacija neidentificiranih posmrtnih ostataka ekshumiranih u ranijih razdobljima. Uzimajući u obzir kako se radi o vrlo složenim slučajevima koji se višestruko podvrgavaju obradi metodom analize DNA, moguće je kako će okvirnih 2-3% slučajeva i dalje biti u postupku analize.

Nadalje, s ciljem utvrđivanja uzorka smrti i identifikacije, provest će se obrada klasičnim sudsko-medicinskim metodama i metodom analize DNA posmrtnih ostataka koji će u predstojećem razdoblju biti ekshumirani. U tom smislu, nastavit će se i provedba Zajedničkog projekta identifikacija s Međunarodnom komisijom za nestale osobe, koji će u okviru postojećeg Sporazuma, biti unaprjeđen kako bi se osigurala što veća uspješnost procesa identifikacija. Temeljem rezultata u proteklom

trogodišnjem razdoblju, a uzimajući u obzir očekivani broj novo ekshumiranih posmrtnih ostataka, u predstojećem trogodišnjem razdoblju predviđa se konačna identifikacija posmrtnih ostataka 231 osobe. Nakon pozitivne identifikacije posmrtnih ostataka, organizirat će se njihova dostojna sahrana sukladno željama obitelji.

4.3.4. Izgradnja, postavljanje i uređenje spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu

Sufinanciranjem izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu, na području Republike Hrvatske te obilježavanjem blagdana i godišnjica vezanih za Domovinski rat, ratne postrojbe, stradanja branitelja i/ili civila, kako na državnoj tako na lokalnoj razini, čuvaju se stečevine i štiti dignitet Domovinskog rata. Prednost u odobravanju sredstava sufinanciranja izgradnje spomenika imaju oni projekti na područjima lokalne ili područne (regionalne) samouprave u kojima nema izgrađenog spomenika odnosno oni projekti koji su vezani za određene događaje, osobe ili postrojbe iz Domovinskog rata za koje do danas nije izgrađen spomenik. Sufinancirani projekti moraju udovoljavati estetskim, arhitektonskim, urbanističkim i ostalim stručnim uvjetima.

Interes Ministarstva je podizanje kvalitete idejnih rješenja spomen-obilježja i njihove izvedbe, kao i poticanje sustavnog pristupanja gradnji spomen-obilježja i ozbiljnog planiranja potrebnih sredstava.

Mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata obilježavaju se sukladno Zakonu o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata i Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, a poradi trajnog očuvanja uspomene na žrtve iz Domovinskog rata stradale tijekom agresije na Republiku Hrvatsku. Obilježavanje se u pravilu vrši na mjestu ekshumacije ili na najbližoj prikladnoj lokaciji. Spomen obilježje je jednako za sva mjesta masovnih grobnica, a mijenja se samo podatak o broju i statusu žrtava i vremenu stradavanja.

U Republici Hrvatskoj do sada je otkriveno ukupno 144 mjesta masovnih grobnica, od čega je do danas obilježeno ukupno 101 mjesta masovnih grobnica postavljanjem 59 spomen obilježja (u slučajevima da se dvije ili više masovnih grobnica nalaze u neposrednoj blizini, obilježavanje se vrši postavljanjem jednog spomen-obilježja u spomen na sve žrtve).

Krajnji interes Ministarstva branitelja je obilježiti sva mjesta ekshumacije, odnosno, stalno smanjenje broja neobilježenih mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata te će se, s obzirom na visinu proračunskih sredstava, u idućem trogodišnjem razdoblju nastojat barem održati kontinuitet obilježavanja minimalno tri mjesta masovnih grobnica svake godine.

4.3.5. Skrb za ratne vojne i civilne invalide Drugog svjetskog rata i poraća te civilne invalide Domovinskog rata

Kako bi se osigurala potrebna zaštita ratnih vojnih invalida Drugog svjetskog rata mirnodopskim invalidima, civilnim invalidima Domovinskog rata i Drugog svjetskog rata, sudionicima Drugog svjetskog rata te članovima njihovih obitelji i osobama

stradalim u vojnim i redarstvenim dužnostima u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija, Ministarstvo branitelja provodi odredbe Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata isplaćujući novčane naknade korisnicima.
Temeljem Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, Ministarstvo branitelja provodi ocjenu zakonitosti rješenja kojima se korisnicima u prvostupanjskom postupku utvrđuje neko od propisanih prava.

Prava ostvaruju osobe: ratni vojni invalidi – pripadnici antifašističke vojske, Domovinske vojske, stradali u mirovnim misijama u stranoj zemlji, mirnodopski vojni invalidi – osobe stradale na obavljanju obvezne vojne službe, civilni invalidi Drugog svjetskog i Domovinskog rata, te sudionici rata i članovi njihovih obitelji.

U 2011. godini pravo na osobnu invalidninu ostvarilo je 9434 korisnika, pravo na dodatak za njegu i pomoć 751 korisnika, ortopedski dodatak 1727 korisnika, opskrbninu 1008 korisnika, a dodatak za pripomoć u kući ostvarilo je 529 korisnika.
Pravo na obiteljsku invalidninu ostvarilo je 3186 korisnika, na opskrbninu 960 korisnika obiteljske invalidnine, a dodatak za pripomoć u kući 680 korisnika obiteljske invalidnine.

Pravo na opskrbninu koristilo je 1475 sudionika Drugog svjetskog rata i njihovi članovi obitelji, dodatak za pripomoć u kući 1199, a pravo na opskrbninu koristilo je 1955 članova obitelji sudionika rata i 1396 prava na pripomoć u kući.
Ukupno je 16 057 korisnika ostvarilo 24 297 prava.

U 2011. godini Drugostupanjsko Liječničko povjerenstvo donijelo je 305 nalaza i mišljenja. Do kraja 2014. godine procjenjuje se smanjenje broja korisnika prava po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata za oko 4000 zbog prirodnog odljeva, odnosno visoke životne dobi korisnika.

4.3.6. Očuvanje spomena na žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja

Pitanja u svezi žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u Republici Hrvatskoj su uređena dvama zakonima: Zakonom o obilježavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu (Narodne novine, br. 91/92) te Zakonom o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon II. svjetskog rata (Narodne novine, br. 31/11), koji uređuje ovo pitanje za žrtve nakon 9. svibnja 1945. Međutim, navedenim zakonodavnim okvirom nisu obuhvaćene sve skupine žrtava ni previđene realne situacije: postupanje s novo-pronađenim posmrtnim ostacima žrtava II. svjetskog rata, ekshumacije posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata u slučajevima kada je to potrebno zbog utvrđivanja pravnih činjenica, održavanje vojnih groblja pripadnika oružanih snaga iz Republike Hrvatske stradalih u Drugom svjetskom ratu, pripadnici oružanih snaga iz Republike Hrvatske stradali u Drugom svjetskom ratu u inozemstvu. Također, otežana je provedba zaključenih međudržavnih ugovora (sa Saveznom Republikom Njemačkom i Talijanskom Republikom), budući je tijelo koje je bilo ovlašteno za provedbu Ugovora (Komisija za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava), ukinuto 2002. godine.

Kako bi se osiguralo rješavanje navedenih pitanja, u sljedećem trogodišnjem razdoblju uspostaviti će se i razvijati sustav skrbi za posmrtne ostatke žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. U tom smislu, javna politika Ministarstva ići će u smjeru unaprjeđenja zakonodavnog okvira kako bi se osiguralo cjelovito, dostojno i racionalno postupanje u odnosu na posmrtne ostatke žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. To se prvenstveno odnosi na dostojno trajno zbrinjavanje posmrtnih ostataka žrtava pronađenih prilikom infrastrukturnih, urbanističkih i dr. zemljanih radova te žrtava ekshumiranih zbog osobitog javnog interesa, obilježavanje mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja te praćenje obveza prenijetih na jedinice lokalne i područne samouprave u dijelu trajnog održavanja vojnih groblja, uključujući i potrebna istraživanja te ustanovljavanje odgovarajućih evidencija. Također, osigurati će se provedba i unaprjeđenje suradnje s državama s kojima je Vlada Republike Hrvatske zaključila ugovore o uređenju vojnih groblja.

U Republici Hrvatskoj, od 2002. godine (kada je ukinuta Komisija za utvrđivanje žrtava rata i poraća), nema stalnog tijela nadležnog za provedbu aktivnosti vezanih uz žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, što uzrokuje niz poteškoća: ekshumacije se provode pojedinačno i nekoordinirano, nema utvrđenih kriterija za obradu posmrtnih ostataka, nema jedinstvenog sustava evidentiranja pronađenih žrtava, nema sustava dostojnog zbrinjavanja pronađenih posmrtnih ostataka, a utrošena financijska sredstva u pojedinačnim aktivnostima, znatno su veća.

Stoga će se uspostavom i razvojem sustava u sljedećem trogodišnjem razdoblju osigurati provedba ekshumacija, sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske u slučajevima kada je to potrebno učiniti: zbog pravnih razloga (postojanje elemenata kaznenog djela), ili humanitarnih razloga (kada se radi o nestalim osobama za koje postoje dokazi o mogućem identitetu), odnosno u slučajevima kada se radi o ugroženim posmrtnim ostacima čiji je premještaj nužan zbog određenih infrastrukturnih i urbanističkih radova ili pak zbog javnog interesa. Kada je to moguće i potrebno provesti će se obrada posmrtnih ostataka u cilju utvrđivanja uzroka i mehanizama smrti te identiteta žrtava, ili samo utvrđivanje broja i strukture žrtava. Ekshumirani i obrađeni posmrtni ostaci dostojno će se zbrinuti, odnosno pokopati, te će se osigurati trajno održavanje mjesta pokopa i njegovo obilježavanje, sukladno pozitivnim propisima.

Budući nema stalnog nadležnog tijela za pitanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, u Republici Hrvatskoj nema središnje evidencije utvrđenih i obilježenih mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, ni sustavnog istraživanja s ciljem utvrđivanja mjesta stradanja. Također, nema sustavnog pristupa u utvrđivanju mjesta stradanja osoba iz Republike Hrvatske u inozemstvu.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju, iz svih raspoloživih izvora, prikupljati će se saznanja o žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, ustrojiti će se evidencije mjesta stradanja te kartiranje grobišta. Također, prikupiti će se podaci o do sada obilježenim mjestima stradanja.
Obilježavanje mjesta i trajno održavanje provesti će se sukladno pozitivnim propisima i preuzetim međunarodnim obvezama.

U Republici Hrvatskoj nema središnje evidencije vojnih groblja žrtava Drugog svjetskog rata, ni sustavnog praćenja održavanja takvih groblja, što između ostaloga utječe i na izvršavanje obveza preuzetih međudržavnim ugovorima o uređenju i održavanju vojnih groblja.

Stoga će se u sljedećem trogodišnjem razdoblju ustrojiti evidencija vojnih groblja na području Republike Hrvatske, uključujući i vojna groblja i grobove poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u Prvom i Drugom svjetskom ratu, te hrvatskih vojnih groblja u inozemstvu. Utvrditi će se stanje vojnih groblja, te će se pratiti provedba obveza njihovog trajnog održavanja (prenesenih na jedinice lokalne i područne samouprave te Grad Zagreb) sukladno pozitivnim propisima i preuzetim međunarodnim obvezama.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.3.1. Skrb za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji	4.3.1.1. Udio kriznih intervencija u ukupnom broju izvršenih intervencija	Smanjenje udjela kriznih intervencija u ukupnom broju izvršenih kao posljedica pružanja kvalitetne psihosocijalne pomoći	%	4,29	MB	4,27	4,21	4,18
	4.3.1.2. Udio sufinaciranih ortopedskih pomagala u odnsu na broj zaprimljenih i utemeljenih zahtjeva	Povećanje broja sufinanciranih ortopedskih pomagala kojim se unapređuje neovisnost življenja u zajednici za više HRVI iz Domovinskog rata s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta	%	90	MB	92	94	98
	4.3.1.3. Broj automobila dodijeljenih HRVI 100% I. skupine	Dodijelom automobila s ugrađenim prilagodbama HRVI iz Domovinskog rata 100% I. skupine omogućuje se kvalitetnije življenje i uključivanje u sve oblike zajednice	Broj	25	MB	93	96	15
	4.3.1.4. Broj odobrenih zahtjeva za jednokratnu novčanu pomoć	Odobravanjem jednokratne pomoći Ministarstvo branitelja pomaže u slučajevima težih zdravstvenih oboljenja osoba koje ostvaruju pravo kao i užih članova njihove obitelji te podmirenje osnovnih životnih potreba	Broj	760	MB	780	795	800
	4.3.1.5. Broj korisnika prava na besplatne udžbenike koji ispunjavaju uvjete iz Zakona	Održavanje kontinuiteta isplaćivanje naknada za besplatne udžbenike za svim osobama utvrđenim Pravilnikom, koji su slabijeg imovinskog statusa, čime se osiguravaju osnovni preduvjeti obrazovanja	Broj	20.956	MB	21.000	21.000	21.000
4.3.2. Realizacija Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece smrtno stradalih, zatočenih i nesta-lih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kroz sedam Mjera	4.3.2.1. Udio isplaćenih poticaja u ukupnom broju odobrenih poticaja Programa	Edukacijom i informiranjem ciljne skupine te povećanjem dostupnosti informacija o Programu povećava se broj korisnika koji imaju potpuni uvid u obveze koje isplata poticaja donosi čime se sprečava odustajanje od poticajnih sredstava	%	94,1	MB	94,3	94,5	94,6
	4.3.2.2. Broj održanih aktivnosti Referalnih centara	Edukacijom i informiranjem članova zadruga povećava se broj korisnika kojim imaju potpuni uvid u obveze koje isplata poticaja donosi čime se osigurava izvršavanje ugovornih obveza korisnika	Broj	37	MB	50	60	70

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.3.3. Rješavanje sudbine nestalih osoba u Domovinskom ratu	4.3.3.1. Održanje broja prikupljenih saznanja o nestalim osobama ili/i mogućim neregistriranim grobnim mjestima (u odnosu na rezultate u proteklom trogodišnjem razdoblju)	Prikupljanjem saznanja o nestalim osobama ili/i grobnim mjestima omogućiti će se djelotvorno daljnje postupanje	Broj	295	MB	350	405	460
	4.3.3.2. Zadržavanje udjela istraženih grobnih mjesta u odnosu na prikupljena saznanja o mogućim mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica	Terenskim istraživanjem i provjerom prikupljenih saznanja omogućiti će se pronalazak neregistriranih masovnih i pojedinačnih grobnica	%	95	MB	95	95	95
	4.3.3.3. Povećanje udjela obrađenih posmrtnih ostataka u odnosu na broj neidentificiranih posmrtnih ostataka	Obrada posmrtnih ostataka klasičnim sudsko-medicinskim metodama i metodom analize DNA osigurati će utvrđivanje identiteta ekshumiranih posmrtnih ostataka, te mehanizama i uzroka smrti	%	78	MB	84	90	96
	4.3.3.4. Zadržavanje udjela sahranjenih osoba sukladno željama obitelji u odnosu na broj identificiranih posmrtnih ostataka	Dostojna sahrana svih identificiranih žrtava Domovinskog rata, sukladno željama njihovih obitelji	%	100	MB	100	100	100
4.3.4. Izgradnja, postavljanje i uređenje spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu	4.3.4.1. Povećanje opsega teritorijalne pokrivenosti spomen obilježjima	Povećati opseg programa u smislu teritorijalne pokrivenosti jedinica područne (regionalne) samouprave spomen obilježjima	%	80	MB	82	85	87
	4.3.4.2. Broj obilježenih mjesta masovnih grobnica u odnosu na otkrivene	Održanje kontinuiteta obilježavanja mjesta masovnih grobnica u odnosu na broj ekshumiranih masovnih grobnica	Broj	3	MB	3	3	3
4.3.5. Skrb za ratne vojne i civilne invalide Drugog svjetskog rata i poraća te civilne invalide Domovinskog rata	4.3.5.1. Broj prvostupanjskih i drugostupanjskih rješenja o priznavanju statusa i prava stradalnicima rata	Broj ukupnih korisničkih prava odnosno pravomoćnih rješenja donesenih u revizijskom postupku	Broj	24.297	MB	22.497	20.497	18.497
	4.3.5.2. Broj poništenih odnosno izmijenjenih prvostupanjskih rješenja	Vršenjem nadzora nad zakonitošću rada i edukacijom državnih službenika smanjiti broj nezakonito provedenih upravnih postupaka	Broj	650	MB	600	500	150

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.3.6. Očuvanje spomena na žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja	4.3.6.1.Analiza stanja u području istraživanja, uređenja i održavanja vojnih groblja, grobova žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja	Temeljem prikupljene dokumentacije iz svih raspoloživih izvora i terenskim istraživanjem, utvrditi će se: stanje u području utvrđenih grobnih mjesta žrtava poslijeratnog razdoblja i broja posmrtnih ostataka u njima, nadalje broj i stanje vojnih groblja, te grobova žrtava Drugog svjetskog rata, kao i podaci o ekshumiranim i neekshumiranim posmrtnim ostacima koje je potrebno zbrinuti. Ustanoviti će se evidencije i kartirati mjesta grobišta.	% (kumulativ)	0	MB	50%	100%	

4.4. Postizanje održivosti sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva

U okviru cjelovitog usklađenja sustava socijalne sigurnosti, potrebno je osigurati i socijalnu sigurnost umirovljenika. Održivost mirovinskog sustava u uvjetima nepovoljnih gospodarskih prilika i starenja stanovništva, nepovoljnog odnosa između broja osiguranika i umirovljenika, relativno velikog udjela mirovinskih troškova u BDP-u, izrazito opsežnog sustava mirovina pod posebnim uvjetima, te sporog i nedostatnog razvoja dobrovoljnog kapitaliziranog sustava uslijed nedovoljno razvijenog tržišta kapitala i nedostatka interesa kako kod osiguranika, tako i kod poslodavaca, postala je upitna.

Brojne intervencije u sustavu generacijske solidarnosti nakon započinjanja mirovinske reforme utjecale su na poremećaj ravnoteže koja je uspostavljena prilikom uvođenja kapitaliziranog mirovinskog sustava. Slijedom toga, potrebno je ponovno postizanje dugoročne socijalne i financijske održivosti tog sustava s ciljem postizanja dostojne starosti umirovljenika, kao izuzetno osjetljive kategorije građana, što će u sljedećem razdoblju zahtijevati kako izmjene u sustavu generacijske solidarnosti, tako i izmjene u sustavu utemeljenom na individualnoj kapitaliziranoj štednji, kojima će se otkloniti problemi u sustavu i osigurati pravedniji sustav ostvarivanja prava.

Pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europskoj uniji, a polazeći od načela slobode kretanja radnika, potrebno je osigurati odgovarajući stupanj socijalne sigurnosti i radnicima migrantima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja :

4.4.1. Analiza postojećeg stanja u sustavu generacijske solidarnosti i u sustavu mirovina pod posebnim uvjetima te izrada prijedloga za optimizaciju sustava

Za postizanje održivosti sustava u nadolazećem razdoblju bit će potrebno izraditi cjelovitu analizu postojećeg stanja, posebice vezano za praćenje učinaka izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju, kojim se postepeno povećavaju uvjeti za ostvarivanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene u prijelaznom razdoblju od 20 godina (zaključno do 2029. godine), pooštravaju uvjeti za određivanje prijevremene starosne mirovine, primjerenije ranijem ostvarivanju iste, te potiče duže zadržavanje u svijetu rada nakon ostvarivanja uvjeta za starosnu mirovinu.

Ujedno će se predložiti izmjene u odnosu na preispitivanje mogućnosti rada umirovljenika temeljem ugovora o radu uz korištenje starosne mirovine. Pristupit će se preispitivanju sustava mirovina ostvarenih pod povoljnijim uvjetima u odnosu na tzv. opći sustav uređen Zakonom o mirovinskom osiguranju. Također će se u suradnji s tijelom nadležnim za izradu zakonodavnog okvira u vezi materije doprinosa za mirovinska osiguranja raditi na unapređenju sustava doprinosa.

4.4.2. Povećanje ažurnosti poslovanja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

Radi pravovremenog i pravilnog odlučivanja o pravima iz mirovinskog osiguranja i pravu na doplatak za djecu, te o pravu na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, nastavit će se rad na poslovima i projektima čija će realizacija omogućiti poboljšanje ažurnosti, daljnju automatizaciju i ubrzanje postupka, te skraćivanje rokova za rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu.

Nedostatak podataka u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje po obveznicima za osiguranike - potencijalne korisnike mirovine može uzrokovati produljivanje postupka ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja, zbog čega će se u narednom razdoblju nastaviti poduzimati mjere radi prikupljanja i ažuriranja podataka u evidencijama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Daljnji razvoj aplikacije *e-mirovinsko* omogućit će poslodavcima jednostavniju prijavu i odjavu zaposlenika, jednostavnije poslovanje i uštedu vremena. Svim osiguranicima i korisnicima omogućen je putem interneta jednostavan i brz uvid u osobne podatke o stažu, plaći i osnovicama osiguranja, te o stanju predmeta ako su podnijeli zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Ta usluga će se u narednom razdoblju dodatno razvijati.

4.4.3. Razvijanje i održavanje sustava mirovinskog osiguranja temeljem individualne kapitalizirane štednje te daljnji razvoj poslovnih procesa u registru

Razvijanje i održavanje sustava mirovinskog osiguranja temeljem individualne kapitalizirane štednje te daljnji razvoj poslovnih procesa u registru provodi Središnji registar osiguranika.

U cilju unapređenja sustava kapitalizirane štednje tijekom nadolazećeg razdoblja izradit će se cjelovita analiza postojećeg stanja u sustavu mirovinske kapitalizirane štednje i preispitati mogućnosti postupnog podizanja stope doprinosa za II. stup, preispitati investicijska politika, te iznaći način za smanjenje administrativnih troškova kako u fazi akumulacije doprinosa, tako i u fazi isplate mirovina, kao i mogućnosti za daljnje poticanje dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, posebice sustava zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova.

U nadolazećem trogodišnjem razdoblju nastavit će se raditi na promicanju razvoja e-poslovanja s korisnicima usluga, kao i na razvoju elektronske razmjene podataka.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 4.4. Postizanje održivosti mirovinskog sustava u uvjetima starenja stanovništva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
4.4.1. Analiza postojećeg stanja u sustavu generacijske solidarnosti i u sustavu mirovina pod posebnim uvjetima te izrada prijedloga za optimizaciju sustava	4.4.1.1. Izrađena izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju	Izradom izmjene Zakona cjelovito će se urediti tzv. opći sustav mirovinskog osiguranja	Nacrt prijedloga zakona	0	MRMS	0	1	0
	4.4.1.2. Analiza sustava mirovina ostvarenih, odnosno određenih po posebnim propisima o mirovinskom osiguranju i izrada nacrta prijedloga zakona, koji uređuju to područje	Analiza primjene zakona o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja na temelju podataka prikupljenih od nadležnih ministarstava i institucija, pridonijet će izradi preporuka za reviziju istih	Broj nacrta prijedloga zakona i preporuka nadležnim ministarstvima	5	MRMS	3	2	0
4.4.2. Povećanje ažurnosti poslovanja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	4.4.2.1. Povećanje postotka ažuriranih podataka u bazi podataka osiguranika	Prikupljanje nedostajućih podataka u matičnoj evidenciji HZMO-a i ažuriranje nedostajućih podataka o osiguranicima osigurat će povećanje postotka ažuriranih podataka.	%	94,5	HZMO	95,0	95,5	96,0
	4.4.2.2. Povećanje udjela automatskih rješenja u ukupnom broju riješenih predmeta	Povećanje udjela rješenja koja se donose automatikom ubrzat će donošenje rješenja o pravima iz mirovinskog osiguranja	%	37,0	HZMO	38,0	39,0	40,0
	4.4.2.3. Povećanje udjela prijava putem usluge e-mirovinsko u ukupnom broju zaprimljenih prijava	Razvoj aplikacije e-mirovinsko omogućuje poslodavcima jednostavnije poslovanje, uštedu vremena i jednostavniju prijavu i odjavu zaposlenika, što će uzrokovati povećanje broja zaprimljenih prijava putem usluge e-mirovinsko.	%	6,8	HZMO	7,8	8,8	9,8
4.4.3. Razvijanje i održavanje sustava mirovinskog osiguranja temeljem individualne kapitalizirane štednje te daljnji razvoj poslovnih procesa u registru	4.4.3.1. Izmjena zakona koji uređuju mirovinski sustav kapitalizirane štednje	Izradom izmjene zakona pravno će se cjelovito urediti područje mirovniskog osiguranja utemeljenog na kapitalizaciji doprinosa	Nacrt prijedloga zakona	0	MRMS	2	0	0
	4.4.3.2. Postotak porasta broja obrazaca R-Sm podnijetih putem usluge e-REGOS. Postotak usklađenosti sustava elektroničke razmjene s EU standardima	Potpuno usklađivanje sustava elektroničke razmjene s EU standardima	%	40,0	REGOS	75,0	90,0	100,0

5. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Očuvanje i unapređenje zdravlja cjelokupnog stanovništva, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti te promicanja zdravlja predstavljaju glavne aktivnosti usmjerene zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva. Cilj je unaprijediti zdravstveni sustav tako da osiguravanjem pravodobnog pristupa zdravstvenim uslugama zadovolji potrebe građana Republike Hrvatske za kvalitetnom stručno-medicinskom zdravstvenom zaštitom koja obuhvaća sprečavanje bolesti, sprečavanje profesionalnih bolesti, edukaciju o zdravlju, ranom prepoznavanju rizika bolesti te liječenje i rehabilitaciju bolesnih.

Kvalitetan i sveobuhvatan skup zdravstvenih usluga, financiran iz doprinosa i proračuna, mora biti jednako dostupan svim hrvatskim građanima, a pacijent treba biti u središtu zdravstvenoga sustava. Politika takvog zdravstva zasniva se na trostrukoj solidarnosti:

1. solidarnosti zdravih s bolesnima,
2. solidarnosti bogatih sa siromašnima i
3. solidarnosti mladih prema starijima.

U cilju zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja, od osobite je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrambenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih sijela malignih oboljenja. Zdravstveno-statistički pokazatelji i unapređenje njihova praćenja ukazuje na zdravstveno stanje stanovništva kao osnovu za usmjeravanje potrebnih javnozdravstvenih mjera usmjerenih zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja. U okviru navedenog cilja veliki dio aktivnosti bit će usmjeren na osjetljive dobne skupine, djecu i osobe starije životne osobe s posebnim potrebama te zaštitu zdravlja radno aktivnog i radno sposobnog stanovništva.

Javnozdravstveni interes ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja stanovništva određenog područja ili cijele države. Osigurat će se pacijentu i njegovoj obitelji središnja pozicija u zdravstvenom sustavu. Građani (osiguranici) financiraju i održavaju zdravstveni sustav, njihovo je pravo dobiti najviše za svoj novac i istodobno imati potpuni uvid u način trošenja zdravstvenoga proračuna. Osnažit će se uključivanje udruga pacijenata u donošenje odluka o ključnim zdravstvenim uslugama.

Ministarstvo zdravlja nastavit će suradnju s relevantnim međunarodnim tijelima s ciljem unapređenja suradnje i podizanja kvalitete zdravstvene zaštite. Zaštita javnozdravstvenog interesa provodi se kvalitetnim radom zdravstvene, farmaceutske i sanitarne inspekcije. Unapređenjem njihova rada omogućit će se dosljednije provođenje zakona i podzakonskih propisa, a time i bolja zaštita zdravlja ljudi.

Nadzorom sanitarne inspekcije na područjima sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, proizvodnje i stavljanja na tržište hrane, uključujući i genetski modificiranu hranu i novu hranu te genetski modificirane organizme, proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe, proizvodnje, stavljanja na tržište i uporabe opasnih kemikalija, stavljanja na tržište i uporabe biocidnih pripravaka, zaštite od buke i

zaštite od ionizirajućeg i neionizirajućeg zračenja, izravno se štiti javnozdravstveni interes.

5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita

Djelatnost zdravstvene zaštite provodi se na primarnoj, sekundarnoj, tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti i razini zdravstvenih zavoda u okviru Mreže javne zdravstvene službe osiguranjem jednakih prava u pristupu zdravstvenim uslugama. Osiguranjem minimalnih uvjeta u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme stvaraju se osnovni preduvjeti za pružanje pravovremene i kvalitetne zdravstvene zaštite i to na načelima kontinuiranosti, sveobuhvatnosti, dostupnosti, cjelovitog i specijaliziranog pristupa.

Optimalnim razvitkom djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite, prema konceptu doma zdravlja, nastojat će se osigurati rješavanje do 80% svih zdravstvenih problema stanovništva. Zbog potrebe za osiguranjem pravovremene odgovarajuće zdravstvene skrbi, aktivnosti na unapređenju sustava pružanja hitne medicinske pomoći na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite od iznimnog su značenja, kao i uvođenje odgovarajućeg specijalističkog i stručnog usavršavanja odgovarajućeg profila zdravstvenih radnika. Od važnosti je i revitalizacija centara za kućne posjete.

U cilju osiguranja jednake dostupnosti zdravstvene zaštite, posebno stanovništvu na otocima i područjima od posebnog državnog interesa, zbog svoje teže dostupnosti ili izoliranosti, ulagat će se u infrastrukturu, a posebice u razvoj sustava telemedicine. Provođenjem aktivnosti reorganizacije i ujednačenog razvoja sekundarne zdravstvene zaštite prema modelu četiri ključne medicinske djelatnosti i ravnomjernog razvoja tercijarne zdravstvene zaštite u svim regijama prema modelu četiri funkcionalna regionalna centra, odnosno unapređenja sustava bolničke zdravstvene zaštite putem izgradnje, adaptacije i opremanja, odnosno zanavljanja medicinske opreme, nastojat će se osigurati jednaka dostupnost svih zdravstvenih usluga za sve korisnike zdravstvene zaštite s naglaskom na smanjenju listi čekanja za pojedine dijagnostičke i terapijske postupke i razvoju dnevnih bolnica. Posebna pozornost posvetit će se razvoju zdravstvenog turizma.

Cjelovitom informatizacijom sustava zdravstva unaprijedit će se vođenje medicinske dokumentacije, osigurat će se dostupnost, razmjena i praćenje podataka, transparentnost svih postupaka u zdravstvu, te racionalno korištenje svih resursa s osjećajem za gospodarsku realnost. U cilju poštivanja svih načela zdravstvene zaštite i osiguranja adekvatne skrbi osobama koje su u terminalnoj fazi bolesti, osigurat će se dostupna palijativna skrb. Posebna pozornost posvetit će se politici lijekova utvrđenih osnovnom i dopunskom listom. Redefinirat će se liste lijekova i proširiti osnovna A lista lijekova.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.1.1. Reorganizacija i unapređenje sustava hitne medicinske službe

U cilju osiguranja jednake dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite, nastavlja se reorganizacija sustava hitne medicinske službe. Važnu ulogu u sustavu će imati i županijski zavodi za hitnu medicinu kao i objedinjeni hitni bolnički prijami u akutnim bolnicama. Planirano je odgovarajuće specijalističko i stručno usavršavanje zdravstvenih radnika koji će zbrinjavati ozlijeđene i akutno oboljele osobe.

5.1.2. Popunjavanje mreže javne zdravstvene službe

Radi smanjenja razlika u dostupnosti pojedinih zdravstvenih usluga na primarnoj razini zdravstvene zaštite nastojat će se osigurati dostatan broj odgovarajućeg profila zdravstvenih radnika i time popunjavanje mreže javne zdravstvene službe. Uvest će se regionalni centri za palijativnu skrb.

5.1.3. Razvoj i standardizacija zdravstvene infrastrukture i ulaganje u zdravstvene potencijale

Ministarstvo zdravlja nastavit će provoditi aktivnosti na unapređenju i podizanju pružanja kvalitete zdravstvenih usluga ulaganjem u izgradnju, adaptaciju, opremanje/zanavljanje medicinsko-tehničke opreme u zdravstvenim ustanovama uz osiguranje odgovarajućih profila zdravstvenih radnika. Medicinskom osoblju omogućit će se obrazovanje i usavršavanje, a posebno će se poticati i odgovarajuće valorizirati izvrsnost, marljivost i odgovornost.

5.1.4. Informatizacija sustava zdravstva

Mogućnosti i aplikacije u okviru e-zdravstva mogu pozitivno utjecati na zadovoljavanje rastuće potražnje, kvalitetu zdravstvenih usluga te proširiti postojeće kapacitete zdravstvenih sustava. Kako bi aplikacije e-zdravstva dale pozitivne rezultate potrebna je interdisciplinarna suradnja timova ljudi zaduženih za planiranje, razvoj, implementaciju i njihovo djelovanje. Ministarstvo zdravlja nastavit će provoditi aktivnosti razvoja, implementacije i integracije postojećih informacijskih sustava u cjeloviti informacijski sustav zdravstva (e-zdravstvo) te aktivnosti planiranja nabave potrebne informatičke opreme, odnosno cjelokupnog razvoja sustava.

5.1.5. Organizacija i uvođenje telemedicinskih usluga u zdravstveni sustav

Telemedicina omogućuje pristup informacijama i zdravstvenim uslugama u slučaju nedostatka znanja, informacija ili pružatelja usluge na određenim mjestima boravišta pacijenata. Uključuje širok spektar usluga i proizvoda, među kojima se najčešće spominju telekonzultacije, pružanje drugih mišljenja, teleedukacija, udaljeno praćenje pacijentovog stanja, razmjena informacija elektroničkom poštom, bržu i lakšu komunikaciju između liječnika te liječnika i pacijenta.

Telemedicinske usluge omogućavaju dostupnost zdravstvene zaštite na udaljenim i izoliranim područjima, pružaju mogućnost kontinuiranog i cjeloživotnog stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika kroz program Hrvatskog zavoda za telemedicinu (e-Usavršavanje), smanjuju rizik dostupnosti zdravstvene zaštite za vrijeme vremenskih nepogoda i drugih uvjeta (izoliranost otoka i ruralnih područja), smanjuju utjecaj nedovoljnog broja zdravstvenih radnika na pružanje zdravstvenih usluga na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
5.1.1. Reorganizacija i unapređenje sustava hitne medicinske službe	5.1.1.1. Osnivanje i početak rada županijskih zavoda za hitnu medicinu	Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite u djelatnosti hitne medicinske pomoći	Opisno	0	Hrvatski zavod za hitnu medicinu	Početak rada u 18 od ukupno 21 zavoda	zavodi u punoj organizacijskoj funkciji	
	5.1.1.2. Broj medicinskih sestara/tehničara s dodatnim specijalističkim usavršavanjem iz hitne medicinske pomoći	Medicinska sestra/tehničar HMP - sa završenim dodatnim specijalističkim usavršavanjem iz HMP ovlašten za obavljanje svih zadataka u okviru svojih kompetencija u pružanju HMP	Broj	0	Hrvatski zavod za hitnu medicinu	20	100	100
5.1.2. Popunjavanje mreže javne zdravstvene službe	5.1.2.1. Popunjenost javno zdravstvene mreže na primarnoj razini zdravstvene zaštite	% popunjenosti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	%	90.9	HZZO	91.5	92	92.5
	5.1.2.2. Osnivanje regionalnih centara za palijativnu skrb	Broj regionalnih centara za palijativnu skrb	Broj	0	MZ	2	3	4
	5.1.2.3. Povećanje broja specijalista opće/obiteljske medicine u odnosu na doktore medicine bez specijalizacije	Ujednačavanje kvalitete pružanja zdravstvene zaštite u djelatnosti primarne zdravstvene zaštite	%	34,7	MZ	45	47	49
5.1.3. Razvoj i standardizacija zdravstvene infrastrukture i ulaganje u ljudske potencijale	5.1.3.1. Broj bolničkih zdravstvenih ustanova s objedinjenim hitnim bolničkim prijamom	Ustrojavanje djelatnosti objedinjenog hitnog bolničkog prijama u akutnim bolničkim zdravstvenim ustanovama	Broj	3	MZ	7	13	16
5.1.4. Informatizacija sustava zdravstva	5.1.4.1. Zadržavanje razine % liječnika PZZ koji elektronski upućuju recepte ljekarnama *	Udio liječnika primarne zdravstvene zaštite koji elektronski upućuju recepte ljekarnama jedan je od pokazatelja uspješnosti implementacije informatizacije	%	99,9	HZZO	99,9	99,9	99,9
5.1.5. Organizacija i uvođenje telemedicinske djelatnosti u zdravstveni sustav	5.1.5.1. Otvaranje novih telemedicinskih centara	osnivanjem novih telemedicinskih centara u Osnovnoj mreži telemedicinskih centara osigurava se veća dostupnost zdravstvene	Broj	12+6	Hrvatski zavod za telemedicinu	26+11	36+15	46+17
	5.1.5.2. Povećanje broja telemedicinskih usluga	Povećanje broja telemedicinskih usluga pokazuje razinu dostupnosti zdravstvene zaštite i ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja	Broj	614	Hrvatski zavod za telemedicinu	3.000	5.000	8.000
	5.1.5.3. Podizanje stručne osposobljenosti zdr.radnika za rad u telemedicini	Stručno usavršavanje zdravstvenih radnika podiže kvalitetu i dostupnost zdravstvene zaštite	Broj	1.031	Hrvatski zavod za telemedicinu	3.000	4.000	4.500

* u 2011. u PZZ osigurani su uvjeti za elektronsko upućivanje recepata u ljekarne, a zbog mogućih komunikacijskih poteškoća može se na dnevnoj bazi javiti problematika slanja recepata

5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite

Rastući troškovi zdravstvenih usluga rezultiraju i povećanom potražnjom za boljom kvalitetom. Zdravstvene institucije i zdravstveni profesionalci su suočeni s izazovom postizanja i održavanja kvalitete i širenja spektra usluga koje pružaju, a s druge strane s financijskim ograničenjima za ispunjenje navedenih očekivanja. Zadatak je stoga izraditi kvalitetne strategije razvoja zdravstvenog sektora kako bi se ostvarila što veća dodana vrijednost ulaganja u zdravstvo. Većina zemalja ima službene politike kojima se definira pristup i rješavanje pitanja kvalitete zdravstvenog sustava. Zdravstveni sustavi koji primjenjuju model upravljanja ukupnom kvalitetom trebali bi imati ugrađene mehanizme u strukture upravljanja na svim razinama kako bi se omogućilo predviđanje rezultata uvođenja novih politika za održavanje i poboljšanje kvalitete zdravstvenog sustava.

Uvođenjem i primjenom standarda kvalitete zdravstvene zaštite i standarda za akreditaciju zdravstvenih ustanova i trgovačkih društava te privatnih zdravstvenih radnika uspostavlja se sustav kvalitete zdravstvene zaštite, a sve u cilju smanjivanja rizika po život i zdravlje pacijenta. Svakom pacijentu mora se osigurati pravo na kvalitetnu zdravstvenu zaštitu sukladno njegovom zdravstvenom stanju i općeprihvaćenim stručnim standardima. Mjerama za ostvarivanje kvalitete zdravstvene zaštite osigurat će se provedba načela učinkovitosti i djelotvornosti sustava kvalitete zdravstvenih postupaka na svim razinama zdravstvene zaštite, osigurat će se načelo orijentiranosti prema pacijentu kao i načelo sigurnosti pacijenta. Navedenim će se načelima postići optimalan odnos između učinaka provedenih zdravstvenih postupaka i troškova nastalih njegovom provedbom, uvažavajući pritom tehničke, organizacijske i gospodarske čimbenike. Nadzor nad zakonitošću rada zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost i privatnom praksom, obavlja zdravstvena, farmaceutska inspekcija i inspekcija za krv, tkiva i stanice, a stručni nadzor nad radom zdravstvenih radnika obavljaju nadležne komore. Povećat će se kvaliteta i sigurnost krvi, tkiva i stanica za ljudsku primjenu kroz izgradnju institucionalnih kapaciteta, poboljšanog sustava kvalitete u bankama krvi, tkiva.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.2.1. Uspostava sustava kvalitete zdravstvene zaštite

Svi nositelji zdravstvene djelatnosti obvezni su uspostaviti, razvijati i održavati sustav osiguranja i poboljšanja kvalitete zdravstvene zaštite. Definiranjem cjelokupnog akreditacijskog programa stvoreni su uvjeti za akreditaciju nositelja zdravstvene djelatnosti, odnosno osiguranja i unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite. Uspostavljanje sustava za procjenu novih ili već postojećih zdravstvenih tehnologija kao i provođenjem programa edukacije dodatno će se unaprijediti kvaliteta zdravstvenih usluga.

5.2.2. Provođenje inspekcijskog nadzora u sustavu zdravstva

Zdravstvena, farmaceutska inspekcija i inspekcija za krv, tkiva i stanice obavljaju nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja

obavljaju zdravstvenu djelatnost, odnosno farmaceutska inspekcija obavlja nadzor nad proizvodnjom i prometom lijekova i medicinskih proizvoda, odnosno inspekcija za krv, tkiva i stanice obavlja nadzor u postupku davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti iz područja prikupljanja, obrade, proizvodnje, pohrane i raspodjele krvi i/ili tkiva i stanica i nadzor nad provođenjem zahtjeva iz poglavlja 28. pretpristupnih pregovora o priključenju Europskoj uniji. Nadzori se obavljaju prema utvrđenom godišnjem planu ili na temelju zaprimljenih predstavki, a u cilju poboljšanja kvalitete zdravstvenih usluga te što bolje dostupnosti i transparentnosti zdravstvene zaštite. Nadležne komore u skladu s odredbama strukovnih zakona obavljaju stručne, redovne i izvanredne nadzore nad radom zdravstvenih radnika. Cilj stručnih nadzora je osigurati pružanje zdravstvenih usluga odgovarajuće kakvoće, vrste te omogućiti ostvarivanje prava pacijenata.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
5.2.1. Uspostava sustava kvalitete zdravstvene zaštite	5.2.1.1. Broj podnesenih zahtjeva zdravstvenih ustanova za pokretanje akreditacijskog postupka	uspostava i razvoj sustava kvalitete zdravstvene zaštite i procjene zdravstvenih tehnologija; Akreditacija nositelja zdravstvene djelatnosti; Akreditacija po akreditacijskom programu	Broj	0	Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu	11	30	50
	5.2.1.2. Broj akreditiranih zdravstvenih ustanova		Broj	0	Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu	do 6	do 15	do 40
5.2.2. Provođenje inspekcijskog nadzora u sustavu zdravstva	5.2.2.1. Povećanje broja preventivnih i smanjenje broja izvanrednih nadzora	Inspekcijski nadzori se obavljaju prema utvrđenom godišnjem planu ili na temelju zaprimljenih predstavki, a u cilju poboljšanja zdravstvenih usluga te što bolje dostupnosti i transparentnosti zdravstvene zaštite. Nadležne komore obavljaju stručne, redovne i izvanredne nadzore nad radom zdravstvenih radnika.	Omjer	25/75	MZ	35/65	40/60	45/55

5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

U cilju zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja, od osobite je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrambenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti i korištenja drugih štetnih tvari. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih sijela malignih oboljenja. Zdravstveno-statistički pokazatelji i unapređenje njihova praćenja ukazuje na zdravlje i odstupanje od zdravlja stanovništva kao osnova za usmjeravanje potrebnih javnozdravstvenih mjera usmjerenih zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja. Posebna pozornost posvetit će se sustavima prevencije. U okviru navedenog cilja veliki dio aktivnosti bit će usmjeren na osjetljive dobne skupine, djecu, žene, osobe starije životne dobi te osobe s posebnim potrebama. Pozornost će se posvetiti i zdravlju žena iz ruralnih područja uvođenjem mobilnih zdravstvenih timova kao i razvoju sustava usluga za trudnice, žene starije dobi i žene s invaliditetom. Uspostavit će se kontinuirani preventivni rad s djecom i adolescentima.

Javnozdravstveni interes ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja populacije određenog područja ili cijele države te osiguranjem zdravstvene zaštite za cjelokupno stanovništvo. Značajna uloga usmjerena je na aktivnosti unapređenja, očuvanja i zaštite zdravlja radnika i zdravog radnog mjesta kao i na primjerene specifične oblike zaštite pojedinaca, društva i okoliša.

Kvalitetnim sustavom sanitarne inspekcije postiže se zaštita javnozdravstvenog interesa te poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi. Osnovni preduvjeti za poboljšanje funkcioniranja sustava sanitarne inspekcije sastoje se u osiguranju optimalnog broja sanitarnih inspektora odnosno osiguranju uvjeta u pogledu infrastrukturne podrške cjelokupnom sustavu.

Zlouporaba droga globalni je problem sa svojim dugoročnim posljedicama, kako na zdravstvenoj, socijalnoj, tako i na gospodarskoj razini. Da bi mjere poduzete radi suzbijanja zlouporabe droga bile primjereno i učinkovito usklađene, kako među tijelima državne uprave, tako i između ostalih institucija i tijela državne uprave, te tijela državne uprave i tijela jedinca lokalne i područne (regionalne) samouprave, nužno je osigurati funkcionalni koordinacijski sustav s ciljem stvaranja jedinstvenog sustava za borbu protiv ovisnosti, u Republici Hrvatskoj i uspostava nacionalnog informacijskog sustav koji osigurava prikupljanje objektivnih i usporedivih informacija o drogama i ovisnosti o drogama te njihovim posljedicama na društvo.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.3.1. Zaštita javnozdravstvenog interesa

Ministarstvo zdravlja nastavit će s ranije započetim programima ranog otkrivanja raka dojke i raka debelog crijeva, odnosno započeti s novim programima otkrivanja raka drugih sijela. Također će se nastaviti sa preventivnim i promotivnim aktivnostima (zdrava prehrana, tjelesna aktivnost, pojavnost masovnih nezaraznih bolesti

(cerebrovaskularne i kardiovaskularne bolesti), zaštita mentalnog zdravlja, promocija dojenja, zdravo odrastanje, suzbijanje zlouporabe droga, program antidopinga, zaštita prava pacijenata i slično. Nastavit će se i s mjerama prosvjećivanja stanovništva i usavršavanjem zdravstvenih i drugih radnika. Osigurat će se pacijentu i njegovoj obitelji središnja pozicija u zdravstvenom sustavu. Osnažit će se uključivanje udruga pacijenata u donošenje odluka o ključnim zdravstvenim uslugama.

Ministarstvo zdravlja nastavit će suradnju s udrugama građana koje djeluju na području zdravstva osiguravajući potporu u njihovu radu posebno u dijelu provođenja nacionalnih programa.

5.3.2. Unapređenje Nacionalnog transplantacijskog programa

Ministarstvo zdravlja nastavit će s provedbom transplantacijskog programa, međunarodnom suradnjom i razmjenom organa u okviru članstva u Eurotransplantu te aktivnostima na edukaciji javnosti i zdravstvenih radnika, odgovarajućem opremanju zdravstvenih ustanova, razvojem središnjeg informacijskog (transplantacijskog) sustava kao i unapređenjem rada nacionalne transplantacijske mreže.

5.3.3. Osiguranje optimalnog broja sanitarnih inspektora i sanitarnih nadzora

Ministarstvo zdravlja provest će aktivnosti sukladno odredbama Zakona o sanitarnoj inspekciji kako bi se osigurao standard broja sanitarnih inspektora na broj stanovnika (1 sanitarni inspektor/15.000 stanovnika), s obzirom da isti do sada nije dostignut.

5.3.4. Uspostava sustava praćenja i zaštite zdravlja radnika radi sprječavanja štetnog utjecaja rada na zdravlje

Promicati će se stručne spoznaje o primjeni mjera kojima se smanjuje ili sprječava izloženost radnika opasnostima i štetnostima na radnom mjestu. Aktivnosti će prvenstveno biti usmjerene na specijaliste medicine rada, stručnjake u zaštiti na radu, radnike i poslodavce, a sadržajem će obuhvaćati sigurnosne i zdravstvene aspekte zaštite zdravlja radnika.

5.3.5. Suzbijanje zlouporabe droga i uspostava integriranog nacionalnog informacijskog sustava za droge

Posljednjih se godina povećala ponuda droga, koja je postala i raznovrsnija, a istodobno se time povećala i dostupnost droga, što je prouzročilo povećan trend konzumiranja droga osobito među mladima te različite oblike zlouporabe droga u društvu. Zabrinjavajući je podatak da se od 2000. do 2009. godine ukupan broj novopridošlih ovisnika o drogama registriranih u sustavu za bolnički i ambulantni tretman kontinuirano povećava, a također raste i broj smrtnih slučajeva izazvanih konzumiranjem droga ili smrti koje su u uskoj posljedičnoj vezi s konzumiranjem droga.

Provedba i praćenje provedbe mjera Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga će se odvijati kroz koordinaciju i suradnju s mjerodavnim

tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave na područjima provedbe preventivnih programa, organiziranja konferencija, edukacija, seminara i radionica za subjekte uključene u sustav suzbijanja zlouporabe droga.

Isto tako, provodit će se projekti resocijalizacije ovisnika koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti te financirati projekti nevladinih organizacija koje se bave suzbijanjem zlouporabe droga.

Postignuti rezultati analizirat će se i prikazat u okviru izvješća o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga i putem izvješćivanja o stanju zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj nadležnih međunarodnih organizacija.

Operacionalizacija Nacionalne informacijske jedinice za droge Ureda za suzbijanje zlouporabe droga će se odvijati kroz praćenje i analiziranje nacionalnih znanstvenih, zakonskih i političkih razvoja na području suzbijanja zlouporabe droga.

Radi aktiviranja nacionalnog informacijskog sustava, u suradnji sa svim tijelima i subjektima uključenim u sustav suzbijanja zlouporabe droga unaprijedit će se identifikacija i metodološka ocjena svih izvora statističkih podataka, uskladiti statistički sustav sa standardima Europske unije, oblikovati novi sustavi statističkog izvještavanja, razviti istraživački protokoli za lokalne razine, organizirati edukacije za poboljšanje kvalitete dijagnosticiranja i istraživanja na lokalnoj razini, stvoriti mreža razmjene informacija među pojedinim tijelima državne uprave, kao i između tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Uspostavit će se i formalna suradnje Republike Hrvatske s Europskim centrom za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA).

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
5.3.1. Zaštita javnozdravstvenog interesa	5.3.1.1. Povećanje odaziva žena na mamografski probir	Nastavak provedbe ranije započetih programa ranog otkrivanja raka i praćenja broja novootkrivenih malignih oboljenja po sijelima	%	58	HZJZ	65	70	70
	5.3.1.2. Povećanje odaziva pozvanih na probir za testiranje nevidljivog krvarenja u stolici		%	20	HZJZ	25	30	35
5.3.2. Unapređenje Nacionalnog transplantacijskog programa	5.3.2.1. Povećanje broja realiziranih donora na milijun stanovnika (stopa)	Kao rezultat provedbe Nacionalnog transplantacijskog programa pratit će se broj realiziranih donora na milijun stanovnika kao indikator uspješnosti sustava za prikupljanje organa	Broj/mil.	17,9	MZ	19	20	25
	5.3.2.2. Povećanje broja izvršenih transplantacija bubrega na milijun stanovnika (stopa)	Pratiti će se broj izvršenih transplantacija bubrega na milijun stanovnika	Broj/mil.	38,31	MZ	41	42	45
5.3.3. Osiguranje optimalnog broja sanitarnih inspektora i sanitarnih nadzora	5.3.3.1. Broj sanitarnih inspektora	Kretanje broja sanitarnih inspektora u skladu sa zakonom određenim modalitetom, koji iznosi 1 sanitarni inspektor na 15.000 stanovnika (300 sanitarnih inspektora/100%)	Broj %	283 94,33	MZ	275 91,66	250 83,33	243 81,00
	5.3.3.2. Broj obavljenih sanitarnih nadzora	Broj obavljenih sanitarnih nadzora obavljenih u cilju zaštite zdravlja i života ljudi	Broj	190.707	MZ	185.200	170.000	165.000
5.3.4. Uspostava sustava praćenja i zaštite zdravlja radnika radi sprječavanja štetnog utjecaja rada na zdravlje	5.3.4.1. Broj educiranih i informiranih dionika	Povećanje broje educiranih i informiranih dionika o utjecaju štetnosti radnog mjesta na zdravlje	broj	2.500	HZZZSR	3.000	3.600	4.320
5.3.5. Suzbijanje zlouporabe droga i uspostava integriranog nacionalnog informacijskog sustava za droge	5.3.5.1. Povećanje broja edukacija za subjekte uključene u sustav suzbijanja zlouporabe droga u odnosu na prethodnu godinu	Povećanjem broja edukacija omogućit će se kvalitetna provedba politike o drogama i veća informiranost o planiranim mjerama	Broj	8	Ured za suzbijanje zlouporabe droga	27	39	51
	5.3.5.2. Povećanje broja projekata i programa udruga i terapijskih zajednica u odnosu na prethodnu godinu	Povećanjem broja programa udruga i terapijskih zajednica povećat će se kapaciteti nevladinog sektora za pružanje usluga na području borbe protiv ovisnosti	Broj	15	Ured za suzbijanje zlouporabe droga	48	66	85
	5.3.5.3.Povećanje broja ovisnika uključenih u proces resocijalizacije u odnosu na prethodnu godinu	Povećanjem broja ovisnika uključenih u projekt resocijalizacije omogućit će se bolja socijalna integracija u društvo i normalan život	Broj	120	Ured za suzbijanje zlouporabe droga	170	190	210

6. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

Produktivno i razvijeno društvo svoje konkurentske prednosti gradi na znanju, te stalno potiče ulaganje u znanje svoga stanovništva. Osiguranje kvalitetnog sustava odgoja i obrazovanja, od predškolskoga, osnovnoškolskog, srednjoškolskog do visokog, omogućit će pretpostavke za kontinuirano stjecanje novih znanja i vještina te primjenu novih tehnologija po načelu cjeloživotnog učenja.

Primarni zadatak Vlade Republike Hrvatske je osigurati dostupnost obrazovanja svima pod jednakim uvjetima. Razvoj dostupnijeg, prilagodljivijeg i učinkovitijeg sustava odgoja i obrazovanja, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, omogućit će stvaranje intelektualnog i radnog ljudskog potencijala kao ključnog bogatstva hrvatske države te poticajnog okruženja za održive inovacijske i znanstveno-tehnološke aktivnosti. Sve predviđene aktivnosti razvoja sustava temelje se i na politici socijalnog uključivanja, što znači, osiguranju uvjeta za punu integraciju djece, mladih i odraslih sukladno njihovim posebnim potrebama i sposobnostima.

Brz napredak znanosti i tehnologije u uvjetima globalizacije čine stjecanje znanja i njegovu produktivnu primjenu temeljnim izazovom konkurentnoga gospodarstva i društva. Razvoj znanstvenoga i tehnologijskoga sustava omogućit će izgradnju Hrvatske kao države okrenute znanju i inovacijama, s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti i produktivnosti te ostvarenja stabilnoga gospodarskog rasta.

Tjelesno vježbanje i sport sastavni su dio odgojno-obrazovanoga sustava. Za zdrav rast pojedinca i njegov razvoj potrebno je od najranije dobi promicati bavljenje sportom kod djece, mladih i studenata. Jednako tako, od najranije je dobi potrebno provoditi programe stvaranja uvjeta za ravnomjerno zastupljeno bavljenje sportom kroz odgojno-obrazovni sustav radi osobnoga razvoja i zdravlja te prevencije i zaštite pojedinca i zajednice kao i postignuća vrhunskih rezultata na međunarodnim natjecanjima.

Održivim promjenama u razvoju kulturnog i umjetničkog stvaralaštvu unaprjeđivat će se kulturna proizvodnja, distribucija i participacija, razvijati nove kulturne i umjetničke tendencije i pravci, čuvati i promicati hrvatski kulturni identitet u zemlji i svijetu te snažiti doprinos kulture ukupnom nacionalnom razvitku.

Zaštitom i očuvanjem kulturne baštine osigurava se postojanost kulturnih vrijednosti kao i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, njenu afirmaciju, stimulaciju ekonomske konkurentnosti i kvalitetnijeg života u europskom okruženju.

6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Hrvatski obrazovni sustav obuhvaća razine predškolskoga, osnovnoškolskoga, srednjoškolskoga i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih kako bi svakom korisniku omogućio optimalno razvijanje njegovih potencijala s ciljem njegova osobnoga razvoja i uključivanja na tržište rada te spremnost na cjeloživotno učenje. Za osiguranje povjerenja stanovništva prema sustavu, motiviranost korisnika za uključivanje te stjecanje kompetencije za cjelokupan osobni i društveni razvoj sustava, osiguranje održive kvalitete sustava ima presudnu ulogu.

U narednom razdoblju nastavit će se započete promjene u odgojno-obrazovnomu sustavu posvećujući osobitu pozornost jačanju osobnoga i socijalnoga razvoja te uporabe informacijsko-telekomunikacijske tehnologije.

Poseban izazov u postizanju prepoznatljivoga, konkurentnoga i s najboljim obrazovnim sustavima usporedivoga sustava predstavlja visoko obrazovanje koje, s jedne strane, stvara najkvalitetnije kadrove za potrebe gospodarstva, a s druge strane, ima ključnu ulogu u povezivanju znanstveno-istraživačkoga rada s gospodarstvom.

S motrišta jačanja ukupne konkurentnosti na regionalnoj i međunarodnoj razini razmjena dobara i usluga, najvažnije očekivanje od sustava srednjoškolskog strukovnog i visokog obrazovanja vezana su uz uspostavu sustava osiguranja kvalitete djelatnosti.

Razvoj i održiva kvaliteta sustava sporta i sportskih djelatnosti usmjeren je, prije svega, na promicanje bavljenja sportom i to od najranije dobi, stvaranje uvjeta ravnomjerne zastupljenosti bavljenja sportom na čitavom području Republike Hrvatske, izrađivanje planova izgradnje, obnove i održavanja sportskih građevina te razvijanje i koordiniranje suradnje s institucijama.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.1.1. Uspostaviti učinkovitu mrežu odgojno-obrazovnih ustanova i kvalifikacija/programa/kurikuluma usklađenu s potrebama tržišta rada i razvoja ljudskih potencijala

Prateći pravce razvoja sustava odgoja i obrazovanja u Europi i svijetu, Republika se Hrvatska u preobrazbi svoga odgojno-obrazovnoga sustava opredijelila za kurikulumski pristup. U idućemu trogodišnjem razdoblju Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će usuglasiti predmetne kurikulume po vrstama obrazovnih programa i po godinama te predložiti nacionalni kurikulum. Jednako tako, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će pristupiti izradbi unapređivanja programa obveznoga jednogodišnjega predškolskoga obrazovanja, započeti provođenje nastavnoga programa o demokraciji i ljudskim pravima, nastavnoga programa zdravstvenoga odgoja i obrazovanja u osnovnim školama koji bi, među ostalim, obuhvaćao i spolni odgoj, obrazovanje o spolno prenosivim bolestima, o štetnosti alkoholizma i droga te o nasilju u društvu i među mladima.

Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2011. godine donijela *Mrežu osnovnih i srednjih*

škola učeničkih domova i programa obrazovanja (Narodne novine, br. 70/11). Cilj izrade mreže je uspostava racionalne mreže škola i programa odgoja i obrazovanja koji će biti dostupni učenicima i usmjereni na opće dobro svih sudionika i društva u cjelini, kako bi se poboljšala kvaliteta obrazovanja u funkciji kulture življenja i demokratskih načela te osiguralo pravo na obrazovanje za sve. Sukladno strateškim ciljevima Vlade Republike Hrvatske, mrežom se utvrđuju sadržaji koji trebaju pridonijeti razvoju kvalitetnijega, dostupnijega, prilagodljivijega i učinkovitijega sustava obrazovanja radi stvaranja intelektualnoga i radnoga ljudskog kapitala kao ključnoga bogatstva hrvatske države.

Mreža osnovnih škola podrazumijeva stvaranje optimalnih uvjeta glede veličine škole, broja razrednih odjela, ulaganje u opremljenost školskih ustanova, zapošljavanje nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti i upravljanja školskim ustanovama.

Mreža srednjih škola omogućava dostupnost srednjoškolskog obrazovanja svim građanima i pridonosi razvojnim potrebama društva, podizanju osnovne, opće i strukovne pismenosti te radnih i životnih sposobnosti stanovništva, poboljšanju kvalitete i učinkovitosti odgoja i obrazovanja, podizanju prosječne kvalitete i ujednačavanju obrazovnih postignuća učenika koji pripadaju različitim socijalnim skupinama i obrazuju se u različitim sredinama. Korištenjem informatičke tehnologije Ministarstvo će u spomenutomu razdoblju uložiti dodatne napore u unaprjeđivanju postupka upisa u srednje škole na način da on bude transparentan i učinkovit.

U idućemu razdoblju nastavit će se i s daljnjom razradbom mreže škola i programa, a u skladu s elementima za izradu mreže kao što su, primjerice, naseljenost područja na kojem djeluju školske ustanove, broj djece i demografske projekcije, geografski položaj i potrebe tržišta rada. Jednako tako, predviđa se izrada mreže predškolskih ustanova koja podrazumijeva trajno praćenje demografskoga stanja, te demografsku projekciju na lokalnoj razini. Mrežom predškolskih ustanova postići će se racionalno planiranje i realizacija prostornih, materijalnih, kadrovskih, tehničkih i drugih uvjeta. U svezi s navedenim, Ministarstvo će nastaviti s daljnjom decentralizacijom u ovlastima lokalne uprave u radu škola i upravljanju školskim objektima omogućujući time pretvaranje škola u manjim mjestima u središta cjeloživotnog učenja, kulture i sporta.

Nadalje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u suradnji s drugim tijelima državne uprave, ustanovama u sustavu odgoja i obrazovanja te lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom omogućiti provedbu različitih programa javnih potreba (za djecu s teškoćama, darovitu djecu, djecu pripadnike nacionalnih manjina i djecu u programu predškole uključenu u predškolski odgoj i naobrazbu) i drugih aktivnosti kako bi se udovoljilo osobnim, društvenim, kulturnim potrebama i sposobnostima djece i mladih.

Od 2004. godine učinjen je značajan pomak u poboljšanju nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te obuhvatu pripadnika romske nacionalne manjine na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. Sukladno projektu Desetljeće za uključivanje Roma 2005. - 2015., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta provodi niz mjera kao što su, primjerice, sufinanciranje programa predškole, osiguravanje besplatnih udžbenika i prijevoza za osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine, osiguravanje smještaja u učeničke domove za srednjoškolce te stipendije za srednjoškolce i studente na visokim učilištima.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će i u naredne tri godine nastaviti s provođenjem planiranih aktivnosti koje će pridonijeti kvalitetnijem školovanju pripadnika romske nacionalne manjine.

Jednako tako, u spomenutomu razdoblju, a u skladu s vrijednostima multietničnosti i multikulturalnosti te odredbama Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i relevantnih međunarodnih akata, reformirat će se osnovnoškolski i srednjoškolski odgojno-obrazovni programi koji će uključivati sadržaje važne za identitet nacionalnih manjina u Hrvatskoj i za ukupni identitet Hrvatske.

U obrazovnoj i kulturnoj politici stvarat će se pretpostavke za participaciju i integraciju sadržaja kojima će se afirmirati povijesni doprinosi nacionalnih manjina i njihovih pripadnika. Osigurat će se primjena Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, uključujući i primjenu međunarodnih sporazuma i njihovih provedbenih akata. Podržat će se osnivanje i rad škola na jeziku i pismu nacionalnih manjina, posebice na području istočne Slavonije.

Bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnog učenja koje čini okosnicu društva znanja i socijalne uključenosti predstavlja Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) koji se zasniva se na hrvatskome nasljeđu, postojećemu sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj te koji uvažava odrednice Europskoga kvalifikacijskog okvira (EKO), Bolonjski proces, europske smjernice i međunarodne propise kao i iskustva drugih europskih zemalja u izgradnji njihovih kvalifikacijskih okvira. Hrvatski kvalifikacijski okvir povezuje ishode učenja koji se postižu u svim obrazovnim institucijama te ih postavlja u međusobne odnose u Republici Hrvatskoj i međunarodnoj razmjeni. Njime se postavljaju jasni kriteriji kvalitete stjecanja skupa kompetencija koje učenik ili student može očekivati nakon završetka svoga obrazovanja i olakšava povezivanje obrazovanja i tržišta rada. Stoga će Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta , u suradnji sa svim relevantnim dionicima obrazovnoga sustava, tržišta rada i nevladinih organizacija, i dalje ulagati napore na donošenju i provedbi Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira i standarda kvalifikacija.

Cjeloživotno učenje u Republici Hrvatskoj, u usporedbi sa zemljama Europske unije, nedovoljno je razvijeno. U visokome obrazovanju, prema podacima Eurostudent IV istraživanja, Hrvatska zauzima posljednje mjesto po broju odraslih studenata (91% hrvatskih studenata ima manje od 24 godine, a samo 2% studenata starije je od 30 godina). Imajući u vidu značajne negativne demografske trendove, sustav visokoga obrazovanja morat će se snažnije i brže prilagođavati obrazovanju odraslih građana. Hrvatsko sudjelovanje u Europskom prostoru visokoga obrazovanja i Bolonjskom procesu pomoći će u daljnjoj promociji cjeloživotnog učenja na hrvatskim visokim učilištima. Uz njih, aktivnosti promicanja cjeloživotnog učenja već su razvijene unutar Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih kroz manifestacije „Tjedan cjeloživotnog učenja“ i „Dan pismenosti“, kao i kroz aktivnosti koje Agencija za mobilnost i programe Europske unije podupire kroz Program cjeloživotnog učenja. U narednome je razdoblju potrebno proširiti postojeće aktivnosti, u njih uključiti što veći broj sudionika, te osnažiti vezu tih aktivnosti s provedbom Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira.

Strateški dokument mreža visokih učilišta donesen je u listopadu 2011., te se u istome definiraju statistički i drugi pokazatelji koji daju temelj za strateško odlučivanje

o visokim učilištima i studijskim programima. Dokument polazi od analize postojeće mreže visokih učilišta i studijskih programa dajući osvrt na okolnosti njezina dosadašnjeg razvoja te probleme koji su nastali kao rezultat tih okolnosti. Predloženi su kvantitativni i kvalitativni kriteriji na kojima se ubuduće treba temeljiti donošenje ocjene o opravdanosti osnivanja novih visokih učilišta i studijskih programa.

Nadalje, sukladno planiranim strateškim aktivnostima provodit će se i razvijati niz projekata financiranih iz fondova Europske Unije koji će biti podrška cjelokupnomu obrazovnom sustavu. Kao posljedica toga, Hrvatska će u sljedećemu razdoblju uspješnost, značaj i produktivnost svojih znanstvenih i obrazovnih institucija morati početi mjeriti i izvan isključivo nacionalnih okvira. Radi toga je nužno da sve hrvatske odgojno-obrazovne institucije dobiju priliku sudjelovati u projektima financiranima iz fonda IPA i, kasnije, ESF, čime će istovremeno i razviti kapacitet za ravnopravno sudjelovanje u natječajima za ostale europske fondove, ali i provesti konkretne projekte za unaprjeđenje sustava.

Kako bi maksimalno uključili hrvatska sveučilišta u europski prostor visokoga obrazovanja i Bolonjski proces, poticat ćemo mobilnost nastavnika i studenata, ali i akreditiranje hrvatskih studijskih programa u tom prostoru, a posebno ćemo se zauzimati za međunarodne studijske programe, osobito na razini doktorskih studija. Poticat će se i financirati i međunarodna, posebice europska, mobilnost i suradnja svih djelatnika, učenika, studenata i nevladinih organizacija u sustavu obrazovanja i znanosti Republike Hrvatske, posebice putem Programa za cjeloživotno učenje Europske unije.

U cilju širenja politike cjeloživotnog učenja potrebno je osigurati veću dostupnost i sudjelovanje u programima obrazovanja odraslih. Imajući u vidu *Rezoluciju o obnovljenom programu za obrazovanje odraslih koju je usvojilo Europsko vijeće* u idućemu razdoblju potrebno je osobitu pažnju posvetiti promoviranju privlačnosti obrazovanja odraslih i širenju mreže programa i ustanova za obrazovanje odraslih čime će se stvoriti preduvjeti za povećanje osoba uključenih u cjeloživotno učenje. Također je nužno nastaviti pružanje potpore za osnovno obrazovanje i osposobljavanje odraslih osoba kroz projekt opismenjavanja čime se stvaraju preduvjeti da se osobe koje nemaju završeno osnovno obrazovanje uključuju u procese cjeloživotnog učenja.

6.1.2. Razvijati sustav osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja

Osiguravanjem jednakih uvjeta provedbom odredaba državnih pedagoških standarda - kojima se uređuju minimalni infrastrukturni, financijski i kadrovski uvjeti za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i podjednaki uvjeti za ujednačeni razvoj sustava - osigurat će se uvjeti za osiguranje kvalitete u svim odgojno-obrazovnim ustanovama Republike Hrvatske. Standardima se, također, uređuju i jedinstveni uvjeti za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva i zadataka u odgojnim i obrazovnim ustanovama.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u idućemu razdoblju pristupiti kvantitativnoj i kvantitativnoj analizi na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja kako bi utvrdilo činjenično stanje u sustavu. Temeljem kvalitativne i kvantitativne

analize utvrdit će se potrebe kojima će se smanjiti regionalna neujednačenost u sustavu, te stvoriti optimalna mreža odgojno-obrazovnih ustanova i programa s odgovarajućim ljudskim potencijalima za ostvarivanje predviđenih ciljeva. Na temelju spomenute analize pristupit će se, sukladno rezultatima, izmjeni i dopuni državnih pedagoških standarda, odnosno izmjeni određenih zakona, izradbi i donošenju strateških dokumenata.

S tim u svezi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će nastaviti s praćenjem ostvarivanja mjera državnih pedagoških standarda u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom sustavu, a u skladu s propisanim koeficijentima izvodljivosti. Jednako tako, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u idućemu trogodišnjem razdoblju nastaviti i s unapređenjem prostornih i materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima i osnovnim školama za uvođenje obveznog jednogodišnjeg predškolskog odgoja i obrazovanja, rada škola u jednoj smjeni te privesti svrsi započete kapitalne projekte i time ulaganja učiniti maksimalno efikasnima.

U spomenutomu razdoblju, započet će priprema osposobljavanja učitelja i nastavnika te opremanje škola za uvođenje novih (izbornih) predmeta i nastavnih sadržaja (zdravstvenog odgoja, informatike i medijske pismenosti i drugog stranog jezika, komunikacijskih vještina); poticat će se napredovanje odgojitelja, učitelja i nastavnika u četiri stupnja zvanja temeljem ostvarenih postignuća u odgojno-obrazovnom radu i stručnomu usavršavanju, kao i kreativnost i individualni rad učenika te veća primjena elektroničkih programa i medija s ciljem smanjivanja broja školskih udžbenika; sufinancirat će se dodatna nastava i izvannastavne aktivnosti za darovite učenike koje potiču aktivno učenje i razvijanje učenikovih sposobnosti i mogućnosti, rasterećuju roditelje, a nastavnicima omogućuju kreativno djelovanje i primjenu različitih strategija učenja i poučavanja.

Također, u spomenutom razdoblju, osobita će se pozornost posvetiti praćenju i vrjednovanju ishoda obrazovanja, odnosno organizaciji i provedbi nacionalnih ispita te ispita državne mature kao sastavnica vanjskoga vrjednovanja i samovrjednovanja, kao i jačanju mehanizama nadzora nad upisnom politikom i ishodima učenja sukladno društvenoj i gospodarskoj opravdanosti. Provođenje aktivnosti vanjskoga vrednovanja i samovrjednovanja prioritetne su aktivnosti i u idućemu razdoblju. S tim u svezi, osobitu je pozornost potrebno posvetiti organizaciji i provedbi vanjskog vrednovanja obrazovnih ishoda u sustavu osnovnog obrazovanja, nacionalnih ispita te ispita državne mature kao sastavnica vanjskoga vrjednovanja i samovrjednovanja unutar sustava odgoja i obrazovanja, posebice strukovnoga obrazovanja uvođenjem strukovne mature.

Vanjsko vrjednovanje obrazovanja uspostavljeno je nacionalnim ispitima čime se osigurava ujednačavanje obrazovnih postignuća učenika u cijeloj Republici Hrvatskoj. Nacionalni su ispiti uvedeni kao trajan sustav vanjskoga vrjednovanja rada i postignuća te unaprjeđivanja i osiguravanja kvalitete. Od školske godine 2009./2010. u Republici je Hrvatskoj uvedena državna matura kojoj je cilj provjera i vrjednovanje postignutih znanja i sposobnosti učenika na kraju njihova četverogodišnjega srednjoškolskoga obrazovanja.

Strukovnim obrazovanjem obuhvaćeno je oko 70% srednjoškolskih učenika koji stječu potrebna znanja i vještine za uspješno uključivanje na suvremeno tržište rada,

visoko obrazovanje i procese cjeloživotnog učenja.

U području osiguravanja kvalitete Republika se Hrvatska nalazi na vodećemu mjestu u regiji. Hrvatska je u svoj pravni okvir uvela europske standarde za osiguravanje kvalitete 2009. godine Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokome obrazovanju (Narodne novine, br. 45/09). U 2010. godini donesen je Pravilnik o sadržaju dopusnice, uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokoga obrazovanja, uvjetima za izvođenje studijskoga programa te uvjetima za reakreditaciju visokih učilišta (Narodne novine, br. 24/10), kojim se omogućava akreditacija novih i reakreditacija postojećih visokih učilišta po poboljšanome sustavu koji je u potpunosti usklađen s Europskim standardima i smjernicama. Ovi napori prepoznati su 2011. godine, kada je Agencija za znanost i visoko obrazovanje uspješno prošla akreditacijske postupke i primljena u članstvo Europske mreže agencija za osiguravanje kvalitete, te uvrštena u Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete. U sljedećem periodu nastavit će se redovite evaluacije visokih učilišta i studijskih programa, te pojedinačna tematska vrjednovanja.

Za ustrojavanje i vođenje nacionalnoga informacijskog i statističkog sustava za visoko obrazovanje i znanost zakonom je propisana nadležnost Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Do 2014. godine ustrojit će se Nacionalni informacijski sustav visokoga obrazovanja i znanosti, kojim će se osigurati da postupci osiguravanja kvalitete i akreditacije raspolažu relevantnim statističkim podacima, te da se donošenje javnih politika u cjelokupnomu sektoru visokoga obrazovanja i znanosti temelji na relevantnim empirijskim pokazateljima.

U razvijanju sustava kvalitete nezamjenjivu ulogu imaju kompetentni i educirani odgojno-obrazovani djelatnici te stoga Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, kako je već spomenuto, u suradnji s nadležnim agencijama planira i u narednome razdoblju ulagati i razvijati programe stručnoga usavršavanja odgojno obrazovnih djelatnika.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u sljedeće tri godine osobitu pozornost usmjeriti i na odgoj i obrazovanje ciljnih skupina djece i mladih, kao što su, primjerice, djeca iz socijalno ugroženih obitelji i životnih okruženja te iz drugih ranjivih skupina populacije. U odgojno-obrazovnome sustavu od predškolskoga odgoja do srednjega obrazovanja u naredne će se tri godine posebice pružati potpora učenicima s teškoćama u razvoju radi osiguranja standarda koji će omogućiti njihovo uspješno obrazovanje i maksimalno uključivanje u redoviti odgojno-obrazovni sustav.

Kako bi se ostvario prioritet u području visokoga obrazovanja, tj. povećao broj visokoobrazovnih osoba u Republici Hrvatskoj, potrebno je osigurati pristup visokomu obrazovanju što većemu broju osoba iz različitih socijalnih kategorija. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će poduzimati aktivnosti na poboljšavanju modela subvencioniranja prijevoza redovitih studenata i studenata s invaliditetom te će kontinuirano raditi na podizanju razine studentske subvencionirane prehrane, kao i na ujednačavanju razine kvalitete i ponude u svim objektima studentske prehrane u Republici Hrvatskoj te osiguravanju usluge studentske prehrane u onim gradovima u kojima se studenti trenutno ne mogu koristiti tom uslugom. U tom će se smislu na javnim visokim učilištima osigurati besplatan studij za uspješne i redovite studente.

Jedan od najvećih prioriteta je stimuliranje integracije sveučilišta, prije svega funkcionalne, uz zajamčenu autonomiju i puno uvažavanje tradicije pojedinih visokoobrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj. Integracija sveučilišta nužna je radi kvalitetnoga korištenja raspoloživih resursa, ali i osiguravanja odgovornosti sustava visokoga obrazovanja prema društvu u cjelini. Ovo je uočila i Europska unija, koja je u svojem izvješću o pristupanju Republike Hrvatske za 2010. godinu navela da predstojeći izazovi u razvoju hrvatskoga sustava visokoga obrazovanja jesu »provedba strukturnih reformi sveučilišta i njihovoga sustava financiranja«.

Financiranje koje slijedi provedbu dogovorenih ciljeva provest će se uvođenjem trogodišnjih ugovora o financiranju sveučilišta, koji će im osigurati sredstva za višegodišnje planiranje vlastitoga razvoja. Ugovori se trebaju donositi na temelju strategije razvoja koju samostalno donosi svako sveučilište, te na temelju cjelovite strategije policentričnoga razvoja znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj, polazeći od načela autonomije sveučilišta, akademskih sloboda i tijesne suradnje s gospodarstvom. Kako bi se riješila navedena pitanja potrebno je provesti promjenu zakonskoga okvira.

6.1.3. Osigurati kvalitetu sustava sporta i poboljšati uvjete za bavljenje sportom

Razvoj i održiva kvaliteta sustava sporta i sportskih djelatnosti usmjeren je, prije svega, na promicanje bavljenja sportom i to od najranije dobi, stvaranje uvjeta ravnomjerne zastupljenosti bavljenja sportom na čitavom području Republike Hrvatske, izrađivanje planova izgradnje, obnove i održavanja sportskih građevina te razvijanje i koordiniranje suradnje s institucijama. Razvoj sporta provodi se kroz razne aktivnosti agencija, ustanova, odbora i slično.

Sport je posebno važna djelatnost, kako za mlade, tako i za cijelo društvo. Naš je cilj, prije svega, vratiti dignitet vrhunskim sportašima jer će se na taj način omogućiti razvoj sporta od najmlađega uzrasta, preko rekreativnoga do vrhunskoga i profesionalnoga sporta. U idućemu trogodišnjem razdoblju, Vlada će se snažnije uključiti u potporu razvoja sporta i bavljenja sportom te unaprijediti rekreativno, zdravstveno, školsko, profesionalno i promotivno značenje sporta i sportaša. Jedan od važnijih ciljeva uključivanje je što većega broja učenika i učenica u školski sport te ususstavljivanje organizacije rada školskih sportskih društava kako bi ona postala najmasovniji sportski sustav u zemlji i temelj školskoga sporta.

Unaprijedit ćemo administrativno vođenje sporta kroz jači angažman Vlade. Aktivnije ćemo poticati formuliranje svih zakonodavnih prijedloga o organizaciji i djelovanju sporta, sportskih saveza i sportskih klubova, financiranje sportskih programa i programa razvoja sporta.

Inzistirati ćemo na stručnom dijalogu o pitanjima unapređenja sportskih djelatnosti, kategorizacije sportova i sportaša. Ključnim smatramo predlaganje i provođenja propisa o zdravstvenim, obrazovnim, radnim, mirovinskim i drugim oblicima potpore i priznanja vrhunskim sportašima, kao i donošenje Nacionalnoga programa sporta te bolji upravni nadzor sportskih djelatnosti. S tim u svezi, donijet ćemo novi Zakon o sportu koji će biti donesen u suradnji s cjelokupnom stručnom javnošću. Drugim riječima, sport ćemo vratiti sportašima!

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 6. 1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.1.1. Uspostaviti učinkovitu mrežu odgojno-obrazovnih ustanova i kvalifikacija/programa/kurikuluma usklađenu s potrebama tržišta rada i razvoja ljudskih potencijala	6.1.1.1. Povećanje udjela darovite djece u sustavu predškolskoga odgoja i naobrazbe	Povećati uključenost darovite djece u programima predškolskog odgoja na dosadašnjoj razini	%	1	MZOS	1,6	2	2,5
	6.1.1.2. Povećanje udjela djece predškolske dobi uključene u programe predškole	Povećati uključenost djece predškolske dobi u programe obveznog jednogodišnjeg odgoja i obrazovanja i povećati obuhvat djece u program javne potpore	% (kumulativ)	98	MZOS	99	99	99
	6.1.1.3. Povećanje broja učenika pripadnika romske nacionalne manjine koji su uspješno završili osnovnu školu	Osigurati učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine uspješno završavanje osnovnog obrazovanja	Broj (kumulativ)	206	MZOS	250	290	310
	6.1.1.4. Poticanje inkluzivnog obrazovanja	Sukladno propisima osigurati uvjete za obrazovanje djece i učenika s teškoćama	Broj (kumulativ)	5.834 2.548 60	MZOS	5.860 2.600 120	5.890 2.600 180	5.920 2.600 240
	6.1.1.5. Izrađen kurikulum, predmetni kurikulumi i strukovni kurikulumi	Analitikom izraditi nove kurikulume temeljene na potrebama društva i gospodarstva	Broj (kumulativ)	0	MZOS ASOO	6 26	10 40	14 55
	6.1.1.6. Povećanje broja projekata financiranih iz EU fondova usmjerenih na usklađivanje obrazovne ponude s potrebama tržišta rada i broja visokih učilišta na kojima su financirani projekti reforme studijskih programa, obrazovanja osoblja, pružanja visokoga obrazovanja odraslim osobama i razvoju službi za potporu studenata i osoblja	Pripremati nove i provoditi započete projekte potpomognute EU sredstvima kojima se razvijanju kapaciteti sustava obrazovanja da odgovore na brze tehnološke, gospodarske i društvene potrebe i projekti reforme studijskih programa, obrazovanja osoblja, pružanja visokoga obrazovanja odraslim osobama i razvoju službi za potporu studenata i osoblja	Broj implementiranih projekata	15 0	ASOO MZOS i ASOO	15 10	20 15	25 30
	6.1.1.7. Donošenje i provedba Hrvatskog kvalifikacijskog okvira	Broj standarda kvalifikacija koji su usklađeni s propisima Hrvatskog kvalifikacijskog okvira	Broj (kumulativ)	0	MZOS	0	20	100
	6.1.1.8. Širenje mreže programa i ustanova za cjeloživotno učenje	Povećati broj osoba uključenih u cjeloživotno učenje	%	2	Eurostat	2	3	4
	6.1.1.9. Povećanje broja odraslih osoba obuhvaćenih projektom opismenjavanja odraslih	Provođenjem projekta obrazovanja odraslih omogućiti osnovno obrazovanje i stjecanje prvog zanimanja	Broj (kumulativ)	6.000	MZOS	6.350	6.700	7.050
	6.1.1.10. Smanjenje broja visokih učilišta sukladno postupku integracije	Smanjiti broj visokih učilišta	Broj	132	MZOS i AZVO			100

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.1.2. Razvijati sustav osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja	6.1.2.1. Unaprjeđenje prostornih i materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima	Unaprijediti prostorne i materijalne uvjete u dječjim vrtićima	%	70	MZOS	74	76	80
	6.1.2.2.Povećanje broja novoizgrađenih, dograđenih i adaptiranih školskih objekata te prostorno prilagođenih škola za djecu s motoričkim oštećenjima	Izgraditi, dograditi ili adaptirati školske objekte	Broj (kumulativ)	11	MZOS			33
	6.1.2.3. Povećanje postotka učenika gimnazijskih programa koji su uspješno položili ispite državne mature u odnosu na broj učenika koji su pristupili ispitima državne mature	Na temelju standardiziranih testova, procijeniti kompetencije učenika gimnazijskih programa	% (kumulativ)	97	NCVVO	98	98	98
	6.1.2.4. Povećanje broja sadržajnih područja obuhvaćenih vanjskim vrjednovanjem u školama	Provoditi nacionalne ispite	Broj (kumulativ)	5	NCVVO	6	9	18
	6.1.2.5. Ustrojen sustav polaganja strukovne mature za učenike strukovnih škola	Ustrojiti sustav polaganja strukovne mature	Broj (kumulativ)	0	NCVVO	0	1	1
	6.1.2.6. Povećanje broja odgojno-obrazovnih zaposlenika predškolskoga i osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja te djelatnika u srednjim školama obuhvaćenih različitim programima stručnoga usavršavanja	Razviti kompetencije ravnatelja, odgojitelja, učitelja i stručnih suradnika u predškolskim i školskim ustanovama	Broj (kumulativ)	48.900	MZOS, AZOO i ASOO	55.000	61.100	67.200
	6.1.2.7. Povećanje broja studenata koji ostvaruju pravo na subvencioniranje troškova upisnine	Broj studenata koji su zadovoljili uvjete za državno subvencioniranje troškova upisnine sukladno propisima	Broj (kumulativ)	43.690	DZS			71.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.1.2. Razvijati sustav osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja	6.1.2.8. Povećanje broja dodijeljenih stipendija u RH u različitim kategorijama	Ukupan broj dodijeljenih stipendija u visokome obrazovanju u Hrvatskoj	Broj (kumulativ)	6.000	MZOS i Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu			6.500
	6.1.2.9. Potpisani programski ugovori između visokih učilišta i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta	Potpisani programski ugovori između visokih učilišta i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta	Broj (kumulativ)	0	MZOS	0	2	6
	6.1.2.10. Ustrojen Nacionalni informacijski sustav visokoga obrazovanja i znanosti	Ustrojen Nacionalni informacijski sustav visokoga obrazovanja i znanosti	Broj (kumulativ)	0	MZOS	0	1	1
6.1.3. Osigurati kvalitetu sustava sporta i poboljšati uvjete za bavljenje sportom	6.1.3.1. Povećanje broja kategoriziranih sportaša, sportaša paraolimpijaca i gluhih sportaša	Ukupan broj kategoriziranih sportaša na godišnjoj razini pokazuje uspješnost programa koje provodi HOO/HPO/HŠSG	Broj (godišnje)	3.358 43 50	HOO/HPO/HŠSG	3.500 50 55	3.600 55 60	3.650 60 65
	6.1.3.2. Povećanje broja uključenih učenika	Ukupan broj učenika uključenih u sustav natjecanja HŠŠS-a i druge programe pokazatelj je uspješnosti programa HŠŠS-a	Broj (godišnje)	96.385	HŠŠS	98.500	99.000	99.500
	6.1.3.3. Povećanje broja uključenih korisnika kroz programe međunarodne sportske suradnje	Broj uključenih korisnika programa međunarodne suradnje koji su sufinancirani od strane MZOS-a	Broj (godišnje)	18.637	MZOS	18.800	18.850	18.900

6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Ulaganja u znanost i inovacije preduvjet su osiguranju stabilne budućnosti, a dodana vrijednost koja iz njih proizlazi vidljiva je u potpunosti tek u nadolazećem – najčešće srednjoročnom i dugoročnom - razdoblju. Razvoj znanstvenoga i tehnologijskoga sustava omogućit će izgradnju Hrvatske kao zemlje okrenute znanju i inovacijama, s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti, produktivnosti i zapošljavanja te, sukladno tome, ostvarenja stabilnoga i održivoga gospodarskog rasta.

Razvojne mjere znanstvene i tehnologijske politike, stoga, trebaju dovoditi do prenošenja rezultata znanstvenoga rada u nova dobra, usluge i procese, ali i imati ključnu ulogu u definiranju odgovora na izazove društvenoga razvoja, kulture i brige za okoliš. Te mjere moraju omogućiti strukturiran i usmjeren razvoj znanstvenoga sustava i neprekidno usklađivanje s međunarodnim okvirom znanosti i tehnologije - odnosno osigurati nužne preduvjete za uspostavu Hrvatskog prostora znanosti i visokog obrazovanja.

Razvoj znanstvenoga i inovacijskoga sustava sastoji se primarno u rastu i povećavanju učinkovitosti postojećih infrastrukturnih i ljudskih znanstvenih potencijala, te njihovom kontinuiranom usmjeravanju prema većoj kvaliteti, značaju i strukturiranosti znanstvene djelatnosti.

Sukladno navedenome, razvojne mjere za znanost i tehnologiju usmjerit će se prema ostvarivanju prepoznatih nacionalnih prioriteta u znanstvenoj djelatnosti, snažnijem profiliranju javnih znanstvenih instituta i sveučilišta na nacionalnoj i međunarodnoj razini, te donošenju i provedbi javnih politika temeljenih na znanstvenim rezultatima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.2.1. Poticati jače povezivanje znanstvenoga potencijala na javnim institutima i sveučilištima s gospodarstvom i društvenim razvojem

Sustav znanosti u Republici Hrvatskoj obiluje znanstvenim potencijalom koji čini čvrstu osnovu za daljnji razvoj znanstvenih istraživanja, posebice u temama važnima za održiv gospodarski i društveni razvoj zemlje i povećavanje kvalitete života. Unutar Hrvatske djeluje dvadeset i pet javnih znanstvenih instituta i sedam sveučilišta, koji nose glavnu odgovornost za implementaciju navedenoga cilja.

Ipak, unatoč velikom potencijalu, iskorištenost znanosti za potrebe gospodarskoga razvoja i usklađenost znanstvene djelatnosti na javnim institutima i sveučilištima sa stvarnim potrebama gospodarstva i društva u kome djeluju, još je uvijek nedovoljna, te se bolje povezivanje znanstvenih istraživanja s potrebama gospodarstva i društva u cjelini nameće kao logičan cilj, u perspektivi općega povećanja konkurentnosti Republike Hrvatske. Pri tome će se strateški pristupiti poticanju policentričnog razvoja, kako bi se osigurao ravnomjeran razvoj znanstvenog sustava, te posljedično i balansiran gospodarski napredak na nacionalnoj razini.

Poseban će naglasak biti stavljen na definiranje i poticanje prioritetnih znanstveno-istraživačkih područja i osnivanje na njima temeljenih centara izvrsnosti, te

okrupnjavanje znanstveno-istraživačkih projekata koji se financiraju iz državnog proračuna, sukladno modelu suradničkih programa (collaborative programmes) Europske Unije.

Nastavno na rezultate nezavisnoga tematskoga vrjednovanja, te usvajanje i provedbu dokumenta Mreža javnih znanstvenih organizacija restrukturirat će se mreža javnih znanstvenih instituta kako bi isti svoje ciljeve i znanstveno-istraživačku djelatnost uskladili s potrebama održivoga gospodarskoga razvoja, s potrebama donošenja i provedbe javnih politika i općenito te usmjerili kao odgovor na nova pitanja koja proizlaze iz društvenoga i kulturnoga razvoja.

Kroz budući pravni okvir koji predviđa financiranje znanstvenih instituta kroz programske ugovore, kojima se uređuje financiranje, provedba i nadzor znanstvenih istraživanja i cjelokupne znanstvene djelatnosti u javnome znanstvenom institutu, a s ciljem usvajanja lump sum načina financiranja na institutima, uvest će se učinkovitije financijsko poslovanje instituta, uz obvezu strateškoga planiranja na razdoblje od tri godine, te će rezultati i usmjerenost znanstvene djelatnosti instituta ka najvažnijim potrebama gospodarstva i društva postati relevantniji faktor za provedbu strateških projekata za javni sektor i gospodarstvo. Istovremeno, nužno je osigurati veću transparentnost djelovanja instituta, kroz bolju dostupnost informacija o njihovim postignućima i poslovanju zainteresiranoj javnosti. Posljedično, očekuje se porast ulaganja privatnoga sektora u istraživačke aktivnosti na javnim institutima te, sukladno tomu, povećavanje vlastitih prihoda instituta.

6.2.2. Stvarati i jačati ljudske potencijale u znanosti i inovacijama

Kvalitetan sustav znanosti te gospodarstvo koje je sposobno razvijati i plasirati inovativne tehnologije i procese počivaju na kompetentnim i kompetitivnim ljudskim potencijalima koji objedinjuju intelektualnu znatiželju, kreativnost, znanje i motivaciju. U globaliziranome svijetu, u kome brzi transfer tehnologija i prijenos znanja prekoračuju nacionalne granice, važno je osigurati dovoljan broj visoko obrazovanih kadrova i kontinuirano ulagati u njihovo obrazovanje i usavršavanje, te istovremeno jačati sustav (u smislu osiguranja adekvatne i racionalno iskorištene infrastrukture) i osposobiti ga za apsorpciju velikog broja visoko kvalificiranih stručnjaka.

U sustavu znanosti nastavit će se s usavršavanjem ljudskoga potencijala s ciljem programiranoga obrazovanja i usavršavanja istraživača i povećanja razmjera i kvalitete radne snage u području istraživanja i razvoja, primarno kroz program znanstvenih novaka koji služi kao temeljni sustav osiguranja kvalitetne istraživačke baze za javni znanstveni sektor te istraživanje i razvoj u gospodarstvu. Poseban se naglasak stavlja na ulaganje u obrazovanje u području tehničkih, biotehničkih i prirodnih znanosti u svrhu jačanja industrijskoga razvoja u Hrvatskoj.

Dodatno, potrebno je jačati programe za subvencioniranje znanstvenih novaka na znanstvenim projektima u industriji, s obzirom da isti mogu povećati svijest o važnosti istraživanja i inovacijsku kulturu u privatnomu sektoru, a znanstvenim novacima omogućiti stjecanje određenih praktičnih iskustava u industriji.

Također, postojeći programi za poticanje suradnje s dijasporom, kako bi se znanstvenu zajednicu u inozemstvu potaklo na suradnju sa znanstvenim sektorom u

Hrvatskoj, nastavit će se i pojačati. Program povratka hrvatskih znanstvenika u domovinu koji provodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta uskladit će se s izmijenjenim zakonskim okvirom za znanost i istraživanje, kako bi se omogućilo privlačenje talenata iz inozemstva, uključujući dijasporu.

U interesu jačanja vlastitih potencijala, javni instituti i sveučilišta u Hrvatskoj moraju jačati međusobnu suradnju te suradnju s gospodarstvom i međunarodnim fondovima. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će nastaviti punopravno sudjelovanje Republike Hrvatske u Sedmome okvirnom programu Europske zajednice za znanost i tehnološki razvoj (FP7), kao i u nadolazećem Horizon 2020 - Okvirnom programu za istraživanje i inovacije, uz stalno povećanje apsorpcijskoga kapaciteta provedbom odgovarajućih mjera kojima će se povećati broj i konkurentnost prijedloga projekata te ojačati kapaciteti znanstvenih ustanova za provedbu i koordinaciju FP projekata. Nastavit će se poticati suradnja i sa zemljama izvan Europske unije u programima i projektima istraživanja i razvoja.

S ciljem učinkovitijega prijenosa znanja i tehnologija nastavit će se i s ugošćavanjem znanstvenika iz inozemstva za rad na znanstvenim projektima u Republici Hrvatskoj, sukladno pojednostavljenoj proceduri propisanoj Pravilnikom o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka strancima u svrhu znanstvenog istraživanja (Narodne novine, br. 42/08).

6.2.3. Poticati poduzetništvo zasnovano na inovacijama i visokim tehnologijama

Prijenos znanja i rezultata znanstvenoga rada prema primjeni u gospodarstvu i kao odgovora na aktualna društvena pitanja i dalje ostaje jedan od glavnih ciljeva hrvatske znanstveno-tehnološke politike. Javni sektor u Hrvatskoj dominira kada je riječ o ulaganju u istraživanje i razvoj što se pokazalo neadekvatnim i nedostatnim da bi se osigurala odgovarajuća razina inovacijskih rezultata.

Razvojem i koordiniranjem mjera i instrumenata inovacijskoga sustava radi motiviranja poduzeća za ulaganje u istraživanje i razvoj povećala bi se i konkurentnost te bi se postigao održiv rast i produktivnost, kako bi se dugoročno preokrenuo odnos javnoga istraživanja i razvoja u odnosu na poslovno.

Potrebno je i dalje učinkovito provoditi, razvijati i usklađivati mjere nacionalnoga inovacijskog sustava: poticanje istraživanja u javnome sektoru, financijske potpore za ulaganje u istraživanje i razvoj i inovacije u privatnome sektoru, te državne potpore za istraživanje i razvoj. U tu svrhu nužno je osnažiti položaj Poslovno-inovacijske agencije Hrvatske, kao središnje ustanove orijentirane promoviranju i poticanju koncepta inovativnog poduzetništva, te programe Agencije dodatno uskladiti sa zahtjevima gospodarskog sektora. Također, potrebno je jačati i koordinirati elemente nacionalnoga inovacijskoga sustava kao što su inkubatori, znanstveni i tehnološki parkovi i uredi za transfer tehnologije, te osigurati jači poticaj osnivanju start-up i spin-off jedinica i tvrtki na institutima i sveučilištima.

Temeljem analize postojećih poreznih olakšica u odnosu na vodeća inovativna gospodarstva i procjene njihova učinka na promicanje privatnoga istraživanja i razvoja, sustav državnih potpora za istraživanje i razvoj dodatno će se prilagoditi

potrebama i preferencijama korisnika.

Značajne pomake u ovome pravcu moguće je također ostvariti otvaranjem prema inozemnom kapitalu koji već prepoznaje hrvatski znanstveni potencijal koji može osigurati brži transfer znanja i tehnologije.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.2.1. Poticati jače povezivanje znanstvenoga potencijala na javnim institutima i sveučilištima s gospodarstvom i društvenim razvojem	6.2.1.1. Porast broja dodijeljenih patenata (u Hrvatskoj i inozemstvu)	Broj dodijeljenih patenata (u Hrvatskoj i inozemstvu) u državnome sektoru i sektoru visokoga obrazovanja	broj patenata	20/5 (2009)	DZS	22/7	23/8	24/9
	6.2.1.2. Povećanje broja prijavljenih inovacija	Broj inovacija koje su prikupili uredi za transfer tehnologije	broj (kumulativ)	55 (broj zabilježenih prijava u razdoblju 2007.-2011.)	TT uredi i IRB	60	65	70
6.2.2. Stvarati i jačati ljudske potencijale u znanosti i inovacijama	6.2.2.1. Rast broja novih doktora znanosti	Broj osoba koje su u referentnoj godini stekle doktorat znanosti	Broj (godišnje)	838 (2010.)	DZS	850	860	875
	6.2.2.2. Porast broja znanstvenika-povratnika u Republiku Hrvatsku	Broj znanstvenika koji se u vraćaju u sustav znanosti u RH uz pomoć programa povratka hrvatskih znanstvenika u domovinu u provedbi MZOS-a	Broj (kumulativ)	79 (od upućivanja Okružnice rektorima sveučilišta u 2004. godini)	MZOS	85	90	95
	6.2.2.3. Povećanje broja stranih znanstvenika ugošćenih za rad na znanstvenim projektima u RH	Broj stranih znanstvenika koji rade na znanstveno-istraživačkim projektima u RH	Broj (kumulativ)	46 (od veljače 2009. do lipnja 2011.)	MZOS	56	66	80
6.2.3. Poticati poduzetništvo zasnovano na inovacijama i visokim tehnologijama	6.2.3.1. Porast broja istraživačko-razvojnih projekata u privatnim tvrtkama sufinanciranih kroz programe poticanja inovacija	Broj istraživačko-razvojnih projekata u privatnim tvrtkama sufinanciranih kroz programe poticanja inovacija (kumulativno)	Broj (kumulativ)	157 (TEHCRO (12), IRCRO (17), KONCRO (22), EUREKA (5), PoC (46), TEST (33), RAZUM (22)	BICRO/HIT/NZZ	165	170	180
	6.2.3.2. Porast broja tvrtki korisnica poreznih potpora za I&R	Broj tvrtki koje su korisnici poreznih potpora za istraživanje i razvoj	Broj tvrtki	77 u 2009. godini (95 u razdoblju 2007-2009)	Ekonomski institut Zagreb	80	85	90

6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama

Informacijsko društvo je društvo u kojem je stvaranje, distribucija, rasprostiranje, korištenje, integracija i manipulacija informacija značajna ekonomska, politička i kulturna djelatnost. Specifično za tu vrstu društva je središnji položaj informacijske tehnologije na području gospodarstva i društva u cjelini.

Ostvarenjem navedenog cilja omogućit će se stvaranje preduvjeta za ubrzani razvoj informacijskog društva i povećanje konkurentnosti javne uprave, gospodarstva i društva u cjelini koje se temelji na stvaranju interoperabilnosti sustava javne uprave u Republici Hrvatskoj i sa sustavima Europske unije, pružanju korisnički orijentiranih elektroničkih javnih usluga, aktivnom sudjelovanju svih korisnika (građana i gospodarskih subjekata) u korištenju i razvoju elektroničkih servisa i usluga te osiguranju pristupa širokopojasnom internetu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.3.1. Razvoj elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga

Razvoj i dostupnost širokopojasnih komunikacija omogućava stvaranje i primjenu novih, zahtjevnijih usluga, tehnologija i aplikacija te poboljšanje postojećih čime se potiče gospodarski rast kroz stvaranje novih dobara, privlačenje novih ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta. Također, razvoj širokopojasnih komunikacija utječe i na produktivnost mnogih postojećih gospodarskih grana, što dovodi do većeg dohotka i bržeg povrata ulaganja. Dostupnost širokopojasnih usluga jedan je od ključnih elemenata koji lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi omogućuje i olakšava privlačenje ulaganja, uvođenje rada na daljinu, djelotvornije i brže usluge zdravstvene skrbi, kvalitetnije obrazovanje te kvalitetnije i pristupačnije usluge javne uprave.

Kako bi se potaknula potražnja za širokopojasnim uslugama i korištenje širokopojasnim pristupom od strane građana i gospodarskih subjekata, u poslovanju i u svakodnevnom životu, potrebno je razinu dostupnosti ponude značajno povećati. Dostupnost širokopojasnog pristupa podrazumijeva veću gustoću priključaka širokopojasnog pristupa, raspoloživost, dostatne brzine i pristupačne cijene. Također potrebno je provesti informiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave o prednostima korištenja širokopojasnog pristupa u njihovu gospodarskom razvoju te o nužnosti izgradnje širokopojasne infrastrukture.

Potražnju za širokopojasnim uslugama na svim razinama društva potrebno je poticati kroz sustavno informiranje korisnika usluga o svim mogućnostima koje nude nove tehnologije, uključujući usluge utemeljene na svjetlovodnoj (optičkoj) infrastrukturi, kao i usluge koje je moguće ostvariti uporabom radiofrekvencijskog spektra, što ponajprije podrazumijeva oslobođeni dio radiofrekvencijskog spektra nakon prelaska s analognog na digitalno odašiljanje TV programa (tzv. digitalna dividenda). Stoga je nužno osigurati nastavak rada pozivnog centra Vlade RH koji će pružati informacije o svim mogućnostima razvoja digitalne televizije (što obuhvaća televiziju visoke kakvoće (HDTV), pokretne multimedijske usluge i sl.).

Kako bi se potaknula ponuda, odnosno izgradnja potrebne komunikacijske

infrastrukture u područjima gdje ne postoji dostatan komercijalni interes za takva ulaganja, potrebno je provesti informiranje lokalnih zajednica o prednostima korištenja širokopojasnog pristupa u njihovu gospodarskom razvoju i nužnosti izgradnje infrastrukture. U tu svrhu izradit će se Studija o odabiru najpovoljnijih modela financiranja i poticajnih mjera za ulaganja u infrastrukturu širokopojasnog pristupa, ovisno o dostupnosti širokopojasnog pristupa određenog područja.

Na kraju 2010. godine je u Republici Hrvatskoj bilo 803.823 priključaka širokopojasnog pristupa internetu u nepokretnim komunikacijskim mrežama, što predstavlja gustoću od 18,12% s obzirom na broj stanovnika, te 328.389 priključaka širokopojasnog pristupa internetu u pokretnim komunikacijskim mrežama, što predstavlja gustoću od 7,40% (izvor: HAKOM), pri čemu gustoća (engl. *penetration*) predstavlja broj priključaka u odnosu na broj stanovnika izražen u postotku i opće je prihvaćen pokazatelj razvijenosti sektora elektroničkih komunikacija neke zemlje.

Cilj je djelatno poticati ponudu i potražnju za korištenjem širokopojasnog pristupa internetu, sa sljedećim ciljanim vrijednostima: ukupan broj nepokretnih širokopojasnih priključaka: 1.000.000 (≥2Mbit/s) do 2013. godine, odnosno 500.000 (≥30Mbit/s) do 2015. godine; ukupan broj pokretnih širokopojasnih priključaka: 500.000 (≥2Mbit/s) do 2013. godine, odnosno 700.000 (≥2Mbit/s) do 2015. godine; udjel širokopojasnih priključaka u ukupnom broju priključaka na internet: 50% do 2012. godine, odnosno 75% do 2015. godine.

Trenutačno, HP – Hrvatska pošta d.d., kao javni operator, ima jedina obvezu obavljanja univerzalnih poštanskih usluga na cijelom području Republike Hrvatske, te jedina pravo na obavljanje rezerviranih poštanskih usluga u okviru težinskog i cjenovnog ograničenja određenog Zakonom o poštanskim uslugama (Narodne novine, br. 88/09 i 61/11). Osim HP – Hrvatske pošte d.d. univerzalne poštanske usluge obavljaju i dva davatelja poštanskih usluga, na temelju dozvole koju im je izdala Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM). U cilju omogućivanja potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga od 1. siječnja 2013. Ministarstvo će izraditi Nacrt prijedloga Zakona o poštanskim uslugama, kojim će se, uz ostalo, utvrditi i kriteriji za određivanje davatelja univerzalnih poštanskih usluga te način financiranja tih usluga u slučajevima ostvarivanja manjih prihoda od troškova nastalih njihovim obavljanjem.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.3.2. Razvoj elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga	6.3.2.1. Broj održanih konzultacija namjenjenih lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi o mogućnostima razvoja širokopojasnih komunikacija	Informiranje tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o mogućnostima razvoja infrastrukture i usluga širokopojasnog pristupa kroz održavanje prezentacija na lokalnoj i regionalnoj razini	Broj	0	MPPI	5	15	0

6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva kojim su obuhvaćeni svi oblici poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti pridonijet će razvitku i unaprjeđenju svekolikog kulturnog života u Republici Hrvatskoj.

Polazeći od postignutog stupnja razvitka kulture i kulturnih djelatnosti, ostvarivanjem programa javnih potreba u kulturi unapređivat će se svi segmenti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje, ojačati sudjelovanje u svekolikom kulturnom životu, očuvati kulturnu raznolikost, jačati ravnomjernost kulturnog razvitka, promicati kulturu kao razvojnu snagu društva, jačati svijest o vrednovanju kulturnog proizvoda te osnažiti kulturno poduzetništvo i status umjetnika.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.4.1. Potpora razvoju umjetničke djelatnosti

U Republici Hrvatskoj 1.316 umjetnika u 2011. godini ima status samostalnih umjetnika iz područja likovnog, glazbenog, scenskog, književnog i filmskog stvaralaštva. Sustav samozapošljavanja samostalnih umjetnika koji se potiče i pomaže uplatama doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava državnog proračuna postoji niz godina i pokazao se vrlo efikasnim jer se umjetnicima s obzirom na neredovitost priliva dohotka osigurava minimalna materijalna osnovica za slobodno umjetničko stvaralaštvo i primjerenu umjetničku produkciju. Na temelju izmjena Zakona o pravima samostalnih umjetnika (2012.) u narednom razdoblju očekuje se revidiranje kriterija za priznavanje prava na uplatu doprinosa uključujući i potrebnih sredstava za doprinose umjetnicima koji ostvaruju izniman doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti.

6.4.2. Unapređenje programa poduzetništva u kulturi

Kao poseban program nepovratne državne potpore male vrijednosti Projekt „Poduzetništvo u kulturi“ pokrenuli su Ministarstvo kulture i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva 2008. godine. Cilj Projekta je poticanje poduzetništva u kulturi, promicanje kulturnih industrija i poduzetničkih projekata na području glazbe i glazbeno-scenske umjetnosti, dramske umjetnosti, knjige i nakladništva, filmske djelatnosti, likovne umjetnosti, novih medijskih kultura, međunarodne kulturne suradnje i europskih integracija, zaštite i očuvanja kulturnih dobara, muzejsko-galerijske djelatnosti. Korisnici su subjekti malog gospodarstva koji obavljaju djelatnosti u kulturi - obrti, mala i srednja trgovačka društva i zadruge, ustanove osim javnih ustanova, samostalni umjetnici, umjetničke organizacije i institucije u kulturi koje provode kulturne poduzetničke projekte temeljem Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi.

Kroz program poticanja poduzetništva u kulturi poticat će se kulturna proizvodnja ulaganjem u razvoj i primjenu novih tehnologija u kulturi, poticanjem konkurentnosti industrija u kulturi, marketinških aktivnosti poduzetnika u kulturi i poticanjem inovacija u kulturi. Povećani broj korisnika potpore te povećana kvaliteta i raznolikost prijavljenih projekata iskazivat će jačanje poduzetništva u kulturi.

6.4.3. Razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu

U značajnoj mjeri decentralizirana kulturna infrastruktura u Republici Hrvatskoj suočena je sa nedostatnim mogućnostima lokalnih zajednica za njezino optimalno održanje i razvoj. Programom potpore izgradnji, održavanju, informatizaciji i opremanju mreže kulturnih ustanova: narodnih knjižnica, centara i domova kulture, muzeja i galerija te kazališta i glazbeno-scenskih prostora na lokalnoj i regionalnoj razini osiguravaju se preduvjeti za rast kako kulturne potrošnje tako i aktivnu participaciju stanovništva u kulturnom životu na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

Uz potporu kulturnim programima civilnog društva razvoj kulturne infrastrukture pridonijet će jačanju participacije u kulturnom životu. A jačanje kulturne potrošnje i afirmiranje sudjelovanja u kulturi kao kvalitete života stanovništva bitni su za održavanje kulture kao sektora koji stvara i proizvodi dobra i vrijednosti te za razvoj socijalno kohezivnih učinaka kulture i kulturnog djelovanja.

6.4.4. Jačanje prisutnosti hrvatske umjetnosti i kulture u svijetu

Jačanje aktivne međunarodne kulturne suradnje s Europskom unijom u okviru programa Kultura 2007. - 2013. odvijat će se pojačanim promoviranjem programa za potencijalne korisnike, tehničkom i financijskom pomoći projektima koji su dobili potporu Europske unije, suradnjom s projektnim partnerima i kulturnim kontaktnim točkama zemalja članica programa te Europskom komisijom i Izvršnom agencijom u Bruxellesu. Za razdoblje od ulaska Hrvatske u Europsku uniju pripremat će se i programi za nove fondove Europske unije. Vezano uz ratifikaciju ugovora o pristupanju EU, intenzivirat će se predstavljanje hrvatske suvremene umjetnosti te promocija kulturne baštine u zemljama EU-a. Promicat će se i poticati kulturni turizam kao izvozni proizvod. Sklopljeni ugovori i programi bilateralne kulturne suradnje omogućit će šire predstavljanje hrvatske kulture u drugim zemljama kao i kulture drugih zemalja u Republici Hrvatskoj; poticat će razvijanje izravne i kontinuirane suradnje i razmjene između ustanova i udruga, umjetnika i stručnjaka na svim područjima kulture i umjetnosti. Podupirat će se sudjelovanja umjetnika i kulturnih djelatnika u multilateralnim programima koji potiču razvoj interkulturnog dijaloga i kulturne raznolikosti u sklopu UNESCO-a, Vijeća Europe i drugih međunarodnih organizacija i asocijacija te nevladinih organizacija. Poticat će se i programe suradnje u sklopu regionalnih inicijativa i asocijacija naglašavajući specifičnost Republike Hrvatske kao srednjoeuropske i mediteranske zemlje.

6.4.5. Razvoj nezavisne (vaninstitucionalne) kulture

S obzirom da se organizacije civilnoga društva u kulturi nalaze u neravnopravnom položaju, a reforma postojećeg kulturnog modela iziskuje dulje vremensko razdoblje, potrebno je unutar postojećeg modela osigurati unapređenje položaja organizacija civilnoga društva u kulturi u odnosu na javni kulturni sektor. Donošenjem zakona u srpnju 2011. i uspostavljanjem Zaklade „Kultura nova“ doprinijet će se stabilnosti i razvoju civilne scene na području suvremene kulture i umjetnosti. Kroz Zakladu će se financirati mreže udruga nezavisnog kulturnog sektora, kvalitetni intersektorski projekti i osiguravati pristup regionalnim i europskim fondovima i dugoročna partnerstva. Kao dinamična struktura Zaklada „Kultura nova“ usmjerit će se proizvodnji kulturnih sadržaja i operativnom modelu

funkcioniranja te izgradnji vlastitih kapaciteta. Zaklada se financira iz dijela prihoda od igara na sreću te donacija i ostalih prihoda.

6.4.6. Potpora programima likovne umjetnosti

Godišnje se sufinancira oko 180 programa retrospektivnih, samostalnih, skupnih, tematskih i problemskih izložaba u galerijskim prostorima te izložbe hrvatskih društava likovnih umjetnika Zagreba, Istre, Rijeke, Splita i Osijeka. Podupiru se likovni programi izložbi i manifestacija sadržajne inventivnosti, nacionalnog karaktera, multimedijalnog izražavanja i povezivanja s primijenjenim umjetnostima, dizajnom i arhitekturom; likovne manifestacije koje ukazuju na kontinuitet umjetničkog stvaralaštva i stvaralački potencijal hrvatske umjetnosti te koje prezentiraju tematske cjeline od značaja za Republiku Hrvatsku; programi pripreme i tiskanja, likovnih monografija, zbornika, kataloga izložaba i publikacija iz područja povijesti umjetnosti (godišnje u prosjeku oko 40 programa).

6.4.7. Poticanje razvoja dramske i glazbene umjetnosti

Na području dramske i glazbene umjetnosti godišnje se sufinancira oko 320 programa. Njihovim poticanjem stimulira se raznolikost, dostupnost, kvaliteta, stvaralaštvo i kreativnost.

Zadržavanjem određenog broja programa, a djelomice i povećavanjem, osigurat će se ravnomjerna potpora javnim i privatnim kazalištima, festivalima i gostovanjima (glazbenim, plesnim, kazališnim), glazbenom nakladništvu i stvaranju novih dramskih i glazbenih djela. Oba područja svojim umjetničkim vrijednostima snažno utječu na oblikovanje nacionalnog kulturnog identiteta kroz baštinu i suvremene autorske rukopise.

6.4.8. Potpora kulturno-umjetničkom amaterizmu te očuvanju tradicijske kulture

Na području kulturno-umjetničkog i kazališnog amaterizma sufinancirano je 283 programa. Amatersko stvaralaštvo potiče se kroz brojne manifestacije i gostovanja te programe različitih amaterskih skupina. Tako se podržava rad amaterskih ansambala duge tradicije te amatersko stvaralaštvo u brojnim manjim hrvatskim sredinama, sve sa ciljem decentralizacije kulture, modernizacije infrastrukture i podizanja stručnosti u očuvanju tradicijskih vrijednosti.

U predstojećem razdoblju očekuje se zadržavanje broja ovih programa kojima će se nadalje stimulirati razvoj amaterizma, produktivnost i raznolikost amaterskog stvaralaštva, kao i kreativnih radionica i seminara. Povećanjem broja programa izvornih skupina stvaraju se preduvjeti za kvalitetno očuvanje njihovih zavičajnih glazbenih baština.

6.4.9. Unaprjeđenje audiovizualnih djelatnosti i medija

Nužno je poticati širenje filmske i općenito audiovizualne kulture te specifičnih znanja vezanih uz audiovizualno stvaralaštvo kroz izdavaštvo, filmske festivale, i neprofesijsko stvaralaštvo, kao i poticati raznolike oblike edukacije – kako one

namijenjene profesionalcima tako i one namijenjene mladim naraštajima i širokoj publici.

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o audiovizualnim djelatnostima (Narodne novine, br. 90/11) stvorena je zakonska osnova za uvođenje sveobuhvatnog paketa regulativnih, fiskalnih i promidžbenih mjera nužnih za pozicioniranje Hrvatske kao destinacije za snimanje i oživljavanje te nekoć od vodećih izvoznih grana na dobrobit audiovizualnog sektora i domaćeg gospodarstva u cjelini. Taj cjelovit sustav mjera i poticaja namijenjen je domaćim i stranim ekipama koji svoje projekte realiziraju u Republici Hrvatskoj koristeći ovdašnje lokacije te tehničke i kreativne usluge domaće audiovizualne industrije. Uz izravne prihode audiovizualnog sektora, ove mjere omogućuju izravne prihode drugim dijelovima privrede (transport, turizam, trgovina) te neizravne učinke vezane uz globalnu promociju Hrvatske kao turističke destinacije odnosno nove članice Europske unije.

6.4.10. Potpora proizvodnji i distribuciji knjiga, časopisa i elektroničkih publikacija

Povećanjem broja potpora dodijeljenih autorima i prevoditeljima za književna djela, poboljšat će se interes autora za stvaranje, a nakladnika za izdavanje a time i udio domaće književnosti na tržištu, te u suradnji s nakladnicima povećati broj objavljenih vrijednih naslova omogućiti približavanje književno-umjetničkih djela širokoj publici te na taj način afirmirati književno nakladništvo kao vodeću granu kulturne produkcije. Kako su književna djela i časopisi vrlo važni u očuvanju i promoviranju književne, jezične i kulturne baštine, treba osigurati njihovu dostupnost svim građanima RH bez obzira na mjesto stanovanja, što će se učiniti povećanjem broja otkupljenih naslova kapitalnih djela hrvatske i svjetske književnosti za narodne knjižnice u većem broju primjeraka te mjerama za očuvanje časopisne produkcije na cijelom području RH.
U sklopu jačanja participacije građana RH u kulturnom životu kroz poticanje programa književnih manifestacija posebna pozornost posvetit će se poticanju čitanja te programima za djecu i mlade.

Radi jačanja prepoznatljivosti hrvatske književnosti u svijetu poticat će se učlanjivanje i suradnja unutar međunarodnih mreža, poticat će se prijevodi djela hrvatskih autora na strane jezike te podupirati predstavljanje hrvatske književnosti i nakladništva na međunarodnim manifestacijama i sajmovima knjiga.

6.4.11. Potpora razvoju knjižničnih usluga i zadovoljavanju potreba korisnika

Potpora osnivanju narodnih knjižnica u općinama i gradovima te izgradnji njihovih knjižničnih fondova, ali i potpora popunjavanju knjižničnih fondova postojećih narodnih knjižnica i organiziranju manifestacija i skupova u knjižnicama i stručnim udrugama, pridonosi povećanju interesa javnosti za knjižničnu djelatnost i dostupnosti knjige svim građanima Republike Hrvatske. - Prioriteti investicijske potpore Ministarstva kulture su knjižnice u Metkoviću, Požegi, Pleternici, Križevcima, Lošinju, Gospiću, Biogradu i Vodicama.

Pokazatelji rezultata (output)
Posebni cilj 6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.4.1. Potpora razvoju umjetničke djelatnosti	6.4.1.1. Povećanje broja samostalnih umjetnika	Povećanje broja samostalnih umjetnika iskazivat će stupanj potpore umjetničkoj djelatnost	Broj	1.316	HZSU, MK	1.331	1.346	1.361
	6.4.1.2. Stabilan broj nagrada u kulturi i umjetnosti	Osobita postignuća u kulturi i umjetničkom stvaralaštvu iskazivat će se kontinuiranim nagrađivanjem sveukupnog djela i iznimnih ostvarenja	Broj	16	MK	16	16	16
6.4.2. Unaprjeđenje programa poduzetništva u kulturi	6.4.2.1. Rast potpore programima poduzetništva u kulturi	U cjelini programske potpore kulturnom razvitku rast će udio potpore programima poduzetništva u kulturi	%	1	MK, MGRP	1,5	1,5	1,5
	6.4.2.2. Rast prosječne pojedinačne potpore za projekt Poduzetništvo u kulturi	Rastom prosječne pojedinačne potpore smanjivat će se broj potpora u korist produktivnih programa	Broj	30	MK	45	45	45
6.4.3. Razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu	6.4.3.1. Odnos investicijske potpore kulturnim ustanovama na državnoj i lokalnoj razini (narodne knjižnice i centri/domovi kulture, muzeji, kazališta)	Postojeći odnos investicijske potpore kulturnim ustanovama na državnoj i lokalnoj razini je 40:60%. U narednom razdoblju težit će se ujednačavanju odnosa uz zadržavanje pokrivenosti investicijske potpore u svim županija u Republici Hrvatskoj	%	40:60	MK	50:50	50:50	50:50
	6.4.3.2. Rast potpore kulturnim programima organizacija civilnog društva	U cjelini programske potpore kulturnom stvaralaštvu i proizvodnji rast će udio potpore programima organizacije civilnog društva	%	10	MK	12	13	14
6.4.4. Jačanje prisutnosti hrvatske umjetnosti i kulture u svijetu	6.4.4.1. Rast sredstava iz programa EU Kultura 2007-2013 za projekte sa sudjelovanjem hrvatskih kulturnih organizacija	Povećanje uspješnosti hrvatskih kulturnih organizacija u dobivanju potpore Europske unije u odnosu na uložena sredstva RH za članarinu radi sudjelovanja u programu Kultura 2007-2013	mil €	1,1	MK	1,3	1,4	1,5
	6.4.4.2. Broj i diversifikacija programa međunarodne kulturne suradnje	Kontinuirano sudjelovanje hrvatskih umjetnika, institucija i organizacija u bilateralnim projektima te suradnju u okviru multilateralnih organizacija i asocijacija te regionalnih inicijativa	Broj	615	MK	600	600	600

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.4.5. Razvoj nezavisne (vaninstitucionalne) kulture	6.4.5.1. Ustroj Zaklade te broj ostvarenih potpora za programe nezavisne kulture	Stabilnost i razvoj civilne scene kroz koju će se financirati mreže udruga nezavisnog kulturnog sektora, kvalitetni intersektorski projekti i osiguravati pristup regionalnim i europskim fondovima i dugoročna partnerstva.	Broj	0	MK	0	30	30
	6.4.5.2. Povećanje broja dodijeljenih potpora za razvojne inovativne programe koji uključuju formate suvremenog umjetničkog izraza i programe istraživačkog, edukacijskog i produkcijskog karaktera	Intermedijalni i interdisciplinarni oblici umjetničkog stvaralaštva pokazatelji su stabilnosti novomedijske scene i zanimanja za programe kulturnih praksi	Broj	115	MK	130	130	135
6.4.6. Potpora programima likovne umjetnosti	6.4.6.1. Zadržavanje broja dodijeljenih potpora za likovne monografije	Ulaganje u programe likovnih monografija umjetnika koji nemaju objavljenu likovnu monografiju i sintezna djela vezana uz hrvatsku povijest umjetnosti	Broj	40	MK	40	40	40
	6.4.6.2. Poećanje broja dodijeljenih potpora za likovne programe (izložbe, manifestacije, likovne kolonije i dr.), programe arhitekture i dizajna	Realiziranim likovnim programima koji obuhvaćaju sadržajnu inventivnost, nacionalni karakter, multimedijsko izražavanje i koji se povezuju s primjenjenim umjetnostima, dizajnom i arhitekturom ukazuje se na kvalitetu sadržaja	Broj	180	MK	210	215	220
6.4.7. Poticanje razvoja dramske i glazbene umjetnosti	6.4.7.1. Zadržavanje broja premijernih produkcija i koprodukcija	Poticanjem programa međusobne suradnje i razvoja kazališta te umjetničkih organizacija i ansambala stimulirat će se raznolikost i dostupnost kulturne ponude	Broj	127	MK	130	130	130
	6.4.7.2. Zadržavanje broja regionalnih kazališta	Djelovanje regionalnih kazališta doprinijet će većoj dostupnosti kazališne umjetnosti	Broj	9	MK	9	9	9
	6.4.7.3. Povećanje ukupnog broja upisanih privatnih kazališta u Očevidnik kazališta	Povećanjem broja novoupisanih privatnih kazališta u Očevidnik kazališta pratit će se programska kvaliteta te stvaralaštvo samostalnih umjetnika	Broj	53	MK	57	59	61

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.4.8. Potpora kulturno-umjetničkom amaterizmu te očuvanju tradicijske kulture	6.4.8.1. Zadržavanje ukupnog broja programa	Zadržavanjem broja programa i njihovom stabilnošću osigurava se opstanak amaterskih društava: kazališnih skupina i onih glazbeno-folklornih koje su djelovanjem vezane uz različite oblike tradicijske kulture	Ukupni broj	213	MK	215	215	215
	6.4.8.2. Zadržavanje broja seminara i radionica	Zadržavanje broja seminara i radionica iskazat će učinkovitu primjenu novih znanja i vještina	Broj	22	MK	28	28	28
	6.4.8.3. Povećanje broja programa vezanih uz očuvanje tradicijske kulture	Povećanjem broja programa izvornih skupina potaknut će se zaštita pučke (zavičajne) baštine u svim njezinim oblicima	Broj	42	MK	55	55	58
6.4.9. Unaprjeđenje audiovizualnih djelatnosti i medija	6.4.9.1. Povećanje broja odlazaka u kino godišnje po glavi stanovnika	Ulaganjem u proizvodnju, distribuciju, kinoprikazivaštvo i promociju povećat će se broj odlazaka u kino po glavi stanovnika	Broj	0,7	HAVC, DZS, Europski audioviz. observatorij	0,9	1	1,1
	6.4.9.2. Povećanje broja realiziranih filmskih naslova -dugometražni igrani film	Povećanjem ukupne razine sredstava za proizvodnju i osiguranjem veće razine sufinanciranja po filmu doći će do povećanja broja realizacije odobrenih projekata	Broj	3	HAVC	9	10	10
6.4.10. Potpora proizvodnji i distribuciji knjiga, časopisa i elektroničkih publikacija	6.4.10.1. Povećanje broja objavljenih vrijednih naslova u okviru programa potpore izdavanju knjiga i književnog stvaralaštva	Povećanjem broja objavljenih vrijednih naslova omogućit će se približavanje književno-umjetničkih djela širokoj publici te na taj način afirmirati književnost kao vodeću granu kulturne produkcije	%	66	MK	72	75	77
	6.4.10.2. Povećanje dostupnosti vrijednih djela hrvatske i svjetske književnosti čitateljstvu	Povećanjem broja otkupljenih naslova kapitalnih djela hrvatske i svjetske književnosti u većem broju primjeraka omogućit će se njihova dostupnost podjednako svim građanima RH bez obzira na mjesto stanovanja	Broj (prosječan)	64	MK	72	75	77
	6.4.10.3. Povećanje broja elektroničkih publikacija čiji sadržaj većim dijelom obuhvaća područje kulture	Povećanjem broja elektroničkih publikacija koje pokrivaju područje kulture omogućit će se brža i dostupnija razmjena informacija iz područja kulture	Broj	5	MK	9	11	12

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.4.11. Potpora razvoju knjižničnih usluga i zadovoljavanju potreba korisnika	6.4.11.1. Povećanje broja narodnih knjižnica sukladno Zakonu o knjižnicama.	Povećanje broja narodnih knjižnica dovest će do decentralizacije kulturnog života i ojačati proklamiranu ulogu narodnih knjižnica u zajednici (*Ovisno o zakonu o područjima županija, gradova i općina u RH)	%	40	MK	41	45	50
	6.4.11.2. Povećanje broja poticajnih manifestacija i skupova u knjižnicama i stručnim udrugama.	Stručni skupovi koji okupljaju kvalitetne sudionike i predavače, atraktivnim i korisnim temama i ponudom odgovarajućeg štiva privući će korisnike svih dobnih skupina.	Broj	14	MK	16	17	17

6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnih identiteta. Ministarstvo kulture razvija mehanizme i uspostavlja mjere zaštite kulturne baštine s ciljem osiguranja njene održivosti što podrazumijeva identificiranje, dokumentiranje, istraživanje, održavanje, zaštitu kao i promicanje njenih vrijednosti.

Kulturnu baštinu čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značenja, arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.5.1. Revizija i objava cjelovitog Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske

Registar kulturnih dobara ključni je dio cjelokupnog informacijskog i dokumentacijskog sustava zaštite i upravljanja kulturnim dobrima bez čije cjelovitosti i dostupnosti nije moguće osigurati punu primjenu sustava upravljanja kulturnim dobrima.

Stanjem na dan 13. svibnja 2010. utvrđeno je 5.760 registriranih nepokretnih kulturnih dobara i arheoloških lokaliteta i povijesnih cjelina, 1.362 registriranih pokretnih kulturnih dobara te 89 registriranih nematerijalnih kulturnih dobara.

Ministarstvo kulture će izraditi projekt i uvesti jedinstveni informacijski sustav koji će obuhvatiti podatke Registra, dokumentaciju o upisanim kulturnim dobrima te podatke koji su potrebni za podršku radnim procesima u upravljanju kulturnim dobrima. Ujedno će provesti reviziju i upotpunjavanje postojećih podataka i dokumentacije za oko 7.300 kulturnih dobara. Reviziju će provesti nadležni konzervatorski odjeli, po županijama. Obrada i objedinjavanje podataka izvršiti će se u Upravi za zaštitu kulturne baštine. U razdoblju od tri godine osigurat će se dostupnost Registra svim čimbenicima koji su uključeni u sustav upravljanja kulturnim dobrima te javnosti.

6.5.2. Istraživanje, dokumentiranje i inventarizacija kulturnih dobara

Ministarstvo kulture kroz mrežu od dvadeset konzervatorskih odjela zajedno s Upravom za zaštitu kulturne baštine provodi prikupljanje podataka o kulturnim dobrima. Aktivnost objedinjuje dokumentiranje, istražne radove te izradu elaborata, inventarizaciju pokretnih kulturnih dobara, kao i pohranjivanje podataka. Prikupljeni podaci o kulturnim dobrima sustavno se uvode u informacijsku bazu podataka tvoreći jedinstven informacijski sustav. Time se omogućuje jednostavan i brz prijenos podataka i informacija koji se koristi u službene svrhe, za znanstveno istraživanje i u publicističke svrhe, za potrebe nastave i izlaganja te u druge opravdane svrhe za

potrebe javnosti.

Do sada je izrađeno konzervatorskih elaborata, arhitektonskih snimaka postojećeg stanja nepokretnih kulturnih dobara te konzervatorskih podloga za zaštićene i registrirane povijesne cjeline za oko 10% zaštićenih kulturnih dobara. Potrebno je kontinuirano provoditi istražne radove i dokumentiranje kulturnih dobara te će se u trogodišnjem razdoblju izraditi 40 arhitektonskih snimaka postojećeg stanja, 100 elaborata nepokretnih kulturnih dobara, 60 konzervatorskih podloga za zaštićene i registrirane povijesne cjeline, odnosno 40 inventarizacija zbirki.

6.5.3. Dostupnost kulturne baštine u digitalnom okruženju

Nacionalni program digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe razvija sustavan i ujednačen pristup digitalizaciji građe u kulturnim ustanovama, oblikuje ponudu kulturnih sadržaja i usluga korištenjem digitalnih preslika. Također, programom se unapređuju institucionalne, tehnološke, stručne i organizacijske sposobnosti kao i infrastruktura. Time se ostvaruju nužni preduvjeti za provedbu pojedinačnih projekata digitalizacije.

Mrežno je dostupno 226 digitaliziranih zbirki te je provedeno 79 programa digitalizacije pokretne kulturne baštine. Povećanjem broja programa digitalizacije, broja digitalnih zbirki te uključenih ustanova povećat će se zaštita, dostupnost i korištenje građe kulturne baštine (portal „Hrvatska kulturna baština“).

6.5.4. Razvoj cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara

Ministarstvo kulture, jednom godišnje, putem Javnog natječaja prikuplja programe zaštite i očuvanja kulturnih dobara prema vrstama kulturnih dobara.

Kontinuiranim prikupljanjem podataka o ulaganjima u obnovu kulturnih dobara razvijat će se baza podataka o verificiranim projektima za zaštitne radove iz Javnog natječaja za Program zaštite kulturnih dobara. U Ministarstvu kulture u 2011. godini provodilo se 705 programa zaštite nepokretnih kulturnih dobara od toga 102 programa Hrvatskog restauratorskog zavoda i 5 programa Zavoda za obnovu Dubrovnika te 166 programa konzervatorsko – arheoloških istraživanja i 416 programa zaštite pokretnih kulturnih dobara, od toga 183 programa Hrvatskog restauratorskog zavoda te 33 programa zaštite nematerijalnih kulturnih dobara.

Unapređenjem mehanizama za praćenje programa i vrednovanje rezultata ulaganja, ostvarit će se veća učinkovitost povećanjem udjela projekata s većim opsegom i kraćim rokom završetka radova te tako povećati broj kulturnih dobara stavljenih u funkciju.

Također, Ministarstvo kulture propisivanjem uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine unapređuje kvalitetu izvedenih radova na zaštiti i očuvanju kulturne baštine. U tu svrhu, Ministarstvo kulture razvija, Upisnik, (bazu podataka) fizičkih i pravnih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine čime je omogućena javnost tih podataka.

Ministarstvo kulture će poticati i unapređivati suradnju i planiranje na lokalnoj razini putem konzervatorskih odjela. Provedbom edukacije i seminara unaprijedit će se suradnja svih aktera koji sudjeluju u zaštiti i očuvanju kulturne baštine, uključujući muzejske i arhivske ustanove, privatne osobe i javne službe.

Ministarstvo kulture će jačati bilateralnu i multilateralnu suradnju radi unapređenja sustava zaštite kulturnih dobara razmjenom iskustava, pratit će kretanja i nominirati projekte iz područja zaštite i očuvanja kulturne baštine u svrhu korištenja sredstava iz fondova Europske unije.

6.5.5. Sustavno praćenje stanja kulturnih dobara

Ministarstvo kulture kroz zaštitu i očuvanje kulturnih dobara želi ustrojiti jedinstven sustav brige za nacionalnu baštinu koji se ogleda kroz sustavno praćenje stanja zaštićenih kulturnih dobara. Ministarstvo kulture će provoditi petogodišnje prikupljanje podataka o stanju kulturnih dobara te prikupljene podatke integrirati u sustav upravljanja kulturnim dobrima. Razvoj kriterija te odabir i sustavno praćenje stanja i ugroženosti kulturnih dobara trebali bi pridonijeti smanjenom broju interventnih, neplaniranih mjera zaštite i očuvanja.

Također, obavljanjem inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine osigurat će se kvalitetna skrb i nadzor u okviru zakonske regulative. Intenzivirat će se ugradnja sigurnosnih alarmnih sustava radi zašite kulturnih dobara od krađe, provale i požara.

6.5.6. Povećanje razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe

Sustav muzeja u Hrvatskoj čini 225 muzeja upisanih u Registar muzeja, galerija i zbirki koji se vodi u Muzejskom dokumentacijskom centru, od kojih je 21 nacionalan; gradovi su osnivači 52% muzeja, država 15%, općine 11%, županije 6%, a 16% ostali. U Očevidnik muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba upisano je 146 muzeja. Ukupno je u muzejima 6.390.357 predmeta (51% inventirano; 21% u bazi muzejskih podataka) te dvadesetak različitih muzejskih zbirki koje još nemaju zakonom propisane uvjete za osnivanje muzeja. Muzeji se dijele se na opće (kompleksne), povijesne, etnografske, arheološke, umjetničke, prirodoslovne, memorijalne, tehničke, tehnološke i druge.

U dijelu sustava hrvatskih muzeja razina inventiranosti muzejske građe i dokumentacije je nedostatna. Inventiranje muzejske građe i dokumentacije prioritetna je muzejska aktivnost. Potporama izložbama iz fundusa, i onima vezanim za osnovnu djelatnost muzeja propisano i u Zakonu o muzejima (Narodne novine, br. 142/98 i 65/09) – obradi, zaštiti, istraživanju i prezentaciju vlastitog fundusa i pripremi stalnog postava te onima koje studijski i znanstveno obrađuju građu i prezentiraju nova saznanja razvija se muzejska djelatnost i prezentira raznolika kulturna, prirodoslovna i tehnička dobra koja su dio sveukupne nacionalne kulturne baštine. Potporama izdavačkoj djelatnosti muzeja pridonosi se valorizaciji, kategorizaciji i prezentaciji fundusa. Međumuzejska suradnja podrazumijeva razmjenu programa, organizaciju zajedničkih izložaba i ostalih projekata, suradnju na predlaganju izložaba za međunarodnu suradnju s naglaskom na reciprocitet pri razmjeni izložaba i definiranje troškova te na suradnju u popunama fundusa trajnim posudbama građe.

Godišnje se sufinancira više od 450 navedenih programa. Na osnovu modela održanih kulturoloških izložaba Dalmatinska Zagora, Slavonija, Baranja i Srijem podupire se suradnja muzeja s drugim regionalnim i nacionalnim baštinskim i kulturnim institucijama s ciljem ostvarivanja zajedničkog i/ili kompleksnog projekta predstavljanja ukupnosti baštine pojedinih hrvatskih regija koji pokazuju povijesni kontinuitet u kulturnom, umjetničkom, gospodarskom i političkom životu.

6.5.7. Razvoj muzejske infrastrukture

Investicijska ulaganja u razvoj muzejske infrastrukture, valorizacija projekata muzejskih projekta i postava, povezivanje novih muzeja u Sustav muzeja, primjena propisanih stručnih i tehničkih standarda usmjereno je na integriranje muzejskih projekata u ukupnu ponudu znanja i informacija o kulturnoj baštini te ulaganja u cilju osiguranja održivog kulturnog i gospodarskog razvoja. U trogodišnjem razdoblju program obuhvaća dovršetak obnove nove zgrade nacionalnog Hrvatskog povijesnog, Zagreb muzeja te cjelovitu obnovu kompleksa dvorca Eltz - Gradski muzej Vukovar, izgradnju Muzeja Vučedolske kulture, Vučedol kraj Vukovara, JU Park prirode Žumberak, Muzej na otvorenom, JU Nacionalni park Paklenica - Muzej Velebita, Starigrad-Paklenica i Muzeja Apoksiomena, Mali Lošinj.

Realizacija novih stalnih postava obuhvaća nacionalne muzeje (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, Arheološki muzej Zadar – postav Antike, Arheološki muzej u Osijeku, Muzeji Hrvatskog zagorja - Dvor Veliki Tabor, Arheološki muzej Istre u Puli, Hrvatski sportski muzej, Arheološki muzej u Splitu,) i ostale kojih su osnivači gradovi i županije (Muzej grada Šibenika, Prirodoslovni muzej Metković, Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod, Zavičajni muzej Slatina, Gradski muzej Nova Gradiška, Spomen galerija Kerdić u Davoru, Etnografski muzej Istre u Pazinu, Gradski muzej Požega).

I dalje će se raditi na opremanju muzeja informatičkom opremom i muzejskim programima (M++) te uspostavi suradnje i interoperabilnosti s ostalim informacijskim sustavima: knjižnica, arhiva, spomeničke baštine i dr.; instalaciji sekundarne dokumentacije, dodatnih modula i kompletne programske podrške (razvoj i nadogradnja sustava); osiguranju mrežne dostupnosti podataka i dokumentacije baze muzejskih predmeta. Uspostavit će se informatički sustava upravljanja KD povezanog s postojećim sustavima/bazama podataka restauriranih umjetnina, muzejske građe i arhivske građe (BREUH, M++, Arhinet).

6.5.8. Poboljšanje uvjeta i povećanje kapaciteta za pohranu gradiva u arhivima

Arhivsku službu u Republici Hrvatskoj čine Hrvatski državni arhiv, 18 područnih državnih arhiva i jedan specijalizirani arhiv. Temeljne zadaće arhiva su redovito preuzimanje novoga gradiva koje nastaje radom državnih tijela i drugih javnih službi te zaštita, obrada, osiguranje dostupnosti i poticanje korištenja arhivskog gradiva. Time arhivi doprinose očuvanju kulturne i povijesne baštine, dostupnosti informacija o radu javnih službi i kvaliteti upravljanja dokumentacijom javnih službi pružajući im podršku u obradi, vrednovanju i upravljanju spisima. Uz oko 100.000 dužnih metara gradiva u arhivima, državni arhivi preuzimaju gradivo koje nastaje radom 5.711 kategoriziranih stvaratelja javnog i privatnog arhivskog gradiva, pri čemu godišnje

nastaje oko 2.500 dužnih metara gradiva trajne vrijednosti koje treba preuzeti u arhive te primjereno obraditi i zaštititi.

Većini arhiva nedostaje spremišnog prostora i/ili opreme za pohranu novoga gradiva koje je dospjelo ili dospijeva za preuzimanje prema zakonom utvrđenim rokovima. Usljed toga gradivo se dulje zadržava u neprimjerenome prostoru izvan arhiva gdje je izloženo riziku ubrzanog propadanja i nije dostupno korisnicima. Stoga će se urediti i opremiti dodatni spremišni prostor za prihvat 8.000 dužnih metara gradiva te u suradnji sa stvarateljima osigurati da 90% ovoga gradiva bude obrađeno i dostupno za korištenje u roku od godinu dana od preuzimanja. Poboljšanjem uvjeta čuvanja gradiva utjecat će se na produljenje očekivanog životnog vijeka gradiva prosječno za 100% u odnosu na očekivani životni vijek izvan spremišnog prostora. – Prioritetni investicijski programi su: izgradnja novog spremišta Hrvatskog državnog arhiva u Kerestincu, dovršenje arhiva u Dubrovniku, rekonstrukcija zgrade za potrebe arhiva u Osijeku te uređenje i opremanje arhiva u Vukovaru

6.5.9. Uvođenje sustava za preuzimanje i dugoročno očuvanje arhivskog gradiva u digitalnom obliku

Javni arhivi dužni su preuzimati, čuvati i osigurati dostupnost cjelokupnoga javnog arhivskog gradiva, neovisno o vrsti i obliku zapisa. Suvremena uprava i druge javne službe stvaraju sve više gradiva u digitalnom obliku koje je također potrebno sustavno i redovito preuzimati i čuvati. Da bi arhivska služba mogla obavljati svoju temeljnu djelatnost u odnosu na ovo gradivo, nužno je prije svega utvrditi norme i pravila za prijenos podataka između informacijskih sustava stvaratelja arhivskog gradiva i arhiva. Ta će se specifikacija izraditi prema relevantnim međunarodnim normama. Pored toga, informacijski sustav arhiva osposobit će se za prijem, provjeru, pohranu, obradu i korištenje ovako zaprimljenoga arhivskog gradiva.

6.5.10. Jačanje kapaciteta za zaštitu, obradu i opis arhivskog gradiva

Uslijed često nedovoljne ili neprimjerene sređenosti gradiva prije preuzimanja u arhive (1.000 – 1.500 dužnih metara godišnje) i time uvjetovanih zaostataka u obradi iz prethodnog razdoblja (oko 20.000 dužnih metara) potrebno je povećati kapacitet arhiva za obradu i opis gradiva. To će se postići optimizacijom procesa obrade, preusmjeravanjem postojećih resursa, jačanjem stručnih kompetencija kroz programe stručnog osposobljavanja i izgradnju mreža stručnjaka za obradu pojedinih vrsta gradiva te podrškom posebnim programima ubrzane obrade gradiva, s ciljem povećanja kapaciteta obrade na 2.500 dužnih metara gradiva godišnje.

6.5.11. Dostupnost arhivskog gradiva u digitalnom okruženju

Dostupnost arhivskog gradiva i informacija o njemu u digitalnom okruženju ima neposredan učinak i na razinu interesa za njegovo korištenje i na stupanj obrađenosti i zaštite. Potporom projektima revizije i konverzije obavijesnih pomagala u digitalni oblik te digitalizacije arhivskog gradiva, broj mrežno dostupnih opisnih jedinica povećat će se s 50.000 na 150.000 jedinica, a digitalizacijom 500.000 predložaka mrežno dostupnima učinit će se oko milijun snimaka gradiva. Dostupnošću u digitalnom obliku udvostručit će se broj korištenih jedinica gradiva uz isto opterećenje korisničkih službi arhiva.

6.5.12. Unapređenje praćenja trošenja sredstava za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina

Poticanje i financijska pomoć u ostvarivanju kulturnih i informativno-izdavačkih programa udruga i ustanova, koje artikuliraju većinu djelatnosti manjinskih zajednica, te izražavaju potrebu za očuvanjem etničkog, kulturnog i jezičnog identiteta istovremeno znače doprinos kulturnom, društvenom i gospodarskom razvitku Republike Hrvatske, te njihovoj integraciji u hrvatsko društvo.

Radi unaprjeđenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, sukladno Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, Javnim pozivom poziva nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa za ostvarivanje kulturne autonomije, te programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Udruge i ustanove nacionalnih manjina podnose kvartalna, polugodišnja i godišnja izvješća o radu i financijska izvješća prema Metodologiji praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina. Na osnovu tih izvješća Ured za ljudska prava podnosi svoje polugodišnje i godišnje izvješće Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru.

Kako se godišnje sufinancira 100-ak udruga sa preko 220 društava-podružnica, potrebno je unaprijediti načine kontrole i praćenja namjenskog trošenja odobrenih sredstava iz državnog proračuna kroz izradu jedinstvenih obrazaca za praćenje rada udruga i namjenskog utroška sredstava iz državnog proračuna, kontrolom pravilno ispunjenih obrazaca i dostavljenih izvještaja i provođenjem terenskih kontrola.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.5.1. Revizija i objava cjelovitog Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske	6.5.1.1.Povećanje broja revidiranih rješenja o kulturnim dobrima upisanih u Registar kulturnih dobara	Povećanjem broja revidiranih rješenja o kulturnim dobrima upisanih u registar kulturnih dobara osigurava se pouzdanost i cjelovitost podataka o kulturnim dobrima	Broj kulturnih dobara RH	1.598	MK	4.580	7.211	7.211
	6.5.1.2. Povećanje postotka provedbe projekta jedinstvenog informacijskog sustava Registra kulturnih dobara	Potpunom provedbom projekta osigurava se dostupnost podataka o kulturnim dobrima čimbenicima koji su uključeni u sustav upravljanja kulturnim dobrima i javnosti	%	0	MK	70	100	100
6.5.2. Istraživanje, dokumentiranje i inventarizacija kulturnih dobara	6.5.2.1. Povećanje broja izrađenih arhitektonskih snimaka postojećeg stanja registriranih nepokretnih kulturnih dobara	Povećanjem broja izrađenih arhitektonskih snimka postojećeg stanja povećava se broj kulturnih dobara koje je moguće obnoviti i očuvati u izvornom stanju	Broj	717	MK	740	750	760
	6.5.2.2. Povećanje broja provedenih istražnih radova te izrađenih elaborata i konzervatorskih podloga	Povećanjem broja provedenih istražnih radova na kulturnim dobrima prepoznaje se slojevitost i vrijednost kulturnih dobara	Broj	840	MK	893	946	1.000
	6.5.2.3. Povećanje broja provedenih inventarizacija zbirki u izvaninstitucionalnom vlasništvu i vlasništvu vjerskih zajednica pohranjenih u bazu podataka	Povećanjem broja provedenih inventarizacija pokretnih kulturnih dobara u vlasništvu vjerskih zajednica povećava se broj vrijednih zbirki prezentiranih javnosti a time i nacionalno blago RH	Broj	115	MK	130	140	155
6.5.3. Dostupnost kulturne baštine u digitalnom okruženju	6.5.3.1. Povećanje broja mrežno dostupnih digitaliziranih zbirki	Povećanje broja mrežno dostupnih digitaliziranih zbirki povećava se dostupnost kulturne baštine u virtualnom okruženju	Broj	226	MK	305	350	400
	6.5.3.2. Povećanje broja Programa digitalizacije pokretne kulturne baštine	Povećanjem broja Programa digitalizacije pokretne kulturne baštine povećava se broj digitalizirane baštine dostupne javnosti	Broj	79	MK	140	170	200
	6.5.3.3. Povećanje postotka razrade i uspostave IT sustava kulturne baštine (ISKB) Ministarstva kulture	Potpunom provedbom projekta osigurava se temelj za digitalizaciju cjelokupne dokumentacije o kulturnoj baštine kao i dostupnost podataka čimbenicima koji su uključeni u sustav upravljanja kulturnim dobrima i javnosti	%	0	MK	30	30	40

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.5.4 Razvoj cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara	6.5.4.1. Povećanje broja provedenih cjelovitih programa zaštite i očuvanja nepokretnih, pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara te programa zaštite i očuvanja arheoloških lokaliteta	Povećanjem broja cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara u odnosu na interventne programe povećati će se broj kvalitetno provedenih i završenih projekata	Broj	47	MK	59	64	66
	6.5.4.2. Povećanje broja provedenih cjelovitih programa Hrvatskog restauratorskog zavoda i Zavoda za obnovu Dubrovnika	Povećanjem broja cjelovitih Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara u odnosu na interventne programe povećati će se broj kvalitetno provedenih i završenih projekata	Broj	20	MK i HRZ	24	24	25
	6.5.4.3. Povećanje broja programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara financiranih kreditom CEB-a (zajam i učešće) i fondovima EU	Povećanjem broja Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara financiranih iz kredita CEB-a povećati će se broj obnovljenih kulturnih dobara i smanjiti će se udjel financijskih sredstava iz javnog proračuna	Broj	2	MK	3	2	3
6.5.5 Sustavno praćenje stanja kulturnih dobara	6.5.5.1. Povećanje broja kulturnih dobara za koje je utvrđeno stanje te podaci uvedeni u sustav praćenja	Povećanjem broja kulturnih dobara za koje je utvrđeno stanje, smanjiti će se broj neplaniranih interventnih mjera zaštite i očuvanja	%	0	MK	50	70	90
	6.5.5.2. Povećanje broja provedenih inspekcijskih nadzora	Povećanjem broja inspekcijskih uvida smanjiti će se broj neprimjerenih zahvata na kulturnim dobrima	Broj	357	MK	380	390	400
	6.5.5.3. Povećanje broja postavljenih alarmnih sustava	Povećanjem broja postavljenih alarmnih sustava osnažiti će se sustav zaštite od krađe, provale i požara	Broj	21	MK	30	33	35
6.5.6. Povećanje razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe	6.5.6.1. Povećanje razine inventiranosti muzejske građe	Inventarizacija muzejske građe i dokumentacije je prioritetna muzejska aktivnost	Polazni % u 21 nacionalnim muzejima te ostalim muzejima	Sveukupno inventirano 49%	MK	65%	75%	85%

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.5.6. Povećanje razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe	6.5.6.2. Povećanje broja realiziranih izložaba, izložaba iz fundusa i projekata o kulturološkim cjelinama Hrvatske te nakladništva.	Realiziranim izložbama, izložbama iz fundusa i publikacijama muzeji se profiliraju prema osnovnoj muzejskoj djelatnosti; obrada, zaštita i prezentacija nacionalne baštine	broj	170	MK	178	180	182
	6.5.6.3. Povećanje broja dodijeljenih potpora za programe međumuzejske suradnje	Organizacija međumuzejskih izložaba i projekata i suradnja na predlaganju izložaba za međunarodnu suradnju (reciprocitet pri razmjeni izložaba)	broj	13	MK	18	22	24
6.5.7. Razvoj muzejske infrastrukture	6.5.7.1. Broj izgrađenih novih muzeja	Ulaganja u cilju osiguranja održivog kulturnog i gospodarskog razvoja; integriranje muzejskih projekata u ukupnu ponudu znanja i informacija o baštini	Broj	4 nova nacionalna muzeja, 5 novih gradskih muzeja	MK, lokalna i regionalna uprava i samouprava	5 (Hrv. povijesni muzej, Muzej Vučedolske kulture, Gradski muzej Vukovar - kompleks Eltz, NP Paklenica, Muzej Velebita, PP Žumberak, Muzej na otvorenom)	3 (Hrvatski povijesni muzej, NP Paklenica, Muzej Velebita, Muzej Apoksiomena)	2 (Hrvatski povijesni muzej, Muzej Apoksiomena)
	6.5.7.2. Broj izgrađenih novih stalnih postava	Neposredno predočavanje informacija i spoznaja o muzejskoj građi	Polazni postotak od 1995.-2005.	60% novih stalnih postava	MK, lokalna i regionalna uprava i samouprava	7 nacionalnih muzeja; 6 gradskih muzeja	4 nacionalna muzeja; 2 gradska muzeja	3 nacionalna muzeja; 1 gradski muzej
6.5.8. Poboljšanje uvjeta i povećanje kapaciteta za pohranu gradiva u arhivima	6.5.8.1. Povećanje količine gradiva pohranjenog u arhivima (u dužnim metrima)	Osigurat će se preuzimanje arhivskog gradiva koje arhivi trebaju preuzeti u zakonom utvrđenim rokovima	Broj	100.000	MK	105.000	108.000	111.000
	6.5.8.2. Poboljšanje uvjeta u arhivskim spremištima izraženo u postotku produljenja očekivanog životnog vijeka	Produljenjem očekivanog životnog vijeka izvornog arhivskog gradiva ostvaruje se osnovna svrha dugoročnog čuvanja	%	70	MK	85	95	100
6.5.9. Uvođenje sustava za preuzimanje i dugoročno očuvanje arhivskog gradiva u digitalnom obliku	6.5.9.1. Porast usklađenosti sustava s međunarodnim normama i stručnim smjernicama	Povećanjem usklađenosti s međunarodnom normama i smjernicama smanjuju se rizik od grešaka u preuzimanju i brzina zastarijevanja sustava	%	20	MK	50	70	90

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
6.5.10. Jačanje kapaciteta za zaštitu, obradu i opis arhivskog gradiva	6.5.10.1. Povećanje broja osoba koje su uspješno završile program stručnog usavršavanja	Povećanjem broja osposobljenih osoba povećat će učinkovitost rada na oradi i opisu gradiva	Broj	0	MK	40	80	100
	6.5.10.2. Porast arhivskih fondova i zbirki u čijoj se obradi primjenjuje optimizirani proces obrade gradiva	Veći udio fondova i zbirki koji se obrađuju primjenom optimiziranog procesa obrade povećava se učinkovitost obrade	%	0	MK	40	70	90
	6.5.10.3. Rast gradiva (u dužnim metrima) obrađenog u okviru posebnih projekata ubrzane obrade	Posebnim projektima izravno se povećava kapacitet obrade gradiva	Broj	50	MK	300	500	700
6.5.11 Dostupnost arhivskog gradiva u digitalnom okruženju	6.5.11.1. Povećanje broja mrežno dostupnih opisnih jedinica	Povećanje broja mrežno dostupnih opisnih jedinica gradiva povećava dostupnost i intenzitet korištenja arhivskog gradiva	Broj	30.000	MK	90.000	130.000	170.000
	6.5.11.2. Povećanje broja mrežno dostupnih digitaliziranih predložaka	Povećanje broja mrežno dostupnih digitaliziranih predložaka povećava dostupnost i intenzitet korištenja arhivskog gradiva i stupanj obrađenosti gradiva	Broj	500.000	MK	800.000	1.000.000	1.200.000
	6.5.11.3. Porast korištenja arhivskih jedinica dostupnih u digitalnom obliku	Povećanjem broja korisnika i korisničkih sesija ostvaruje se svrha digitalizacije gradiva i povećava opseg njegova korištenja.	Broj	12.500	MK	40.000	70.000	100.000
6.5.12. Unapređenje praćenja trošenja sredstava za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina	6.5.12.1. Povećanje broja terenskih kontrola	Terenskom kontrolom će se unaprijediti praćenja rada udruga i time prikupljati dodatne informacije o aktivnostima udruga	broj	2	Ured za ljudska prava	17	22	42
	6.5.12.2. Povećanje broja pravilno ispunjenih obrazaca sa pratećom dokumentacijom pristiglih izvješća udruga	Pratit će se postotak pravilno ispunjenih obrazaca i svih pratećih priloga uz izvješća o radu dostavljenih u propisanom roku o utrošku sredstava iz Državnog proračuna	%	70	Ured za ljudska prava	85	90	95

7. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Zaštita okoliša nesumnjivo je jedna od najzahtjevnijih i najsloženijih aktivnosti koja zadire u sve dijelove organizacije ljudskoga društva. Prirodni okoliš u kojem živimo (zrak, voda, zemljište, biljke, životinje, itd.) osigurava nam ostvarenje naših životnih potreba. Međutim, naše potrebe, životne navike i interesi, koje priroda neposredno ne može zadovoljiti, neprestano rastu. Stoga, oslanjajući se na prirodu, stvaramo nove elemente i oblikujemo svoj okoliš, različit od prirodnog. Spoznaja činjenice da odluke o okolišu koje donesemo danas mogu ograničiti ili u potpunosti onemogućiti preživljavanje živih sustava u budućnosti dovela je do oblikovanja pojma održivog razvoja. Održivi razvoj je onaj koji zadovoljava potrebe sadašnjih generacija, a da istodobno ne onemogućuje buduće generacije da zadovolje svoje potrebe. Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske se dugoročno usmjerava gospodarski i socijalni razvitak te zaštita okoliša prema održivom razvitku države.

Od osobite je važnosti zaštita okoliša i očuvanje, održivo korištenje prirodnih resursa, unapređivanje upravljanja okolišem, sprečavanje onečišćenja okoliša, promjena zakonskog, upravljačkog, financijskog i institucionalnog okvira na lokalnoj i na državnoj razini, kadrovsko jačanje, integracija okoliša u druge sektore (u turizam, energetiku, industriju, poljoprivredu, šumarstvo, rudarstvo, promet), uspostava cjelovitog sustava praćenja i jedinstvenog informacijskog sustava te jačanje svijesti i uključivanje javnosti u proces donošenja odluka i provedbe mjera.

Zaštićena i očuvana priroda osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce. Cilj je očuvanje postojeće biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, vraćanje dijela izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano te razvoj prikladnog sustava za njihovo vrednovanje i očuvanje.

Zaštitom i očuvanjem biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti na regionalnoj i lokalnoj razini, obrazovanjem i edukacijom, međusektorskom suradnjom te uključivanjem javnosti teži se podizanju svijesti o potrebi njenog očuvanja u svim oblicima političkog, gospodarskog i društvenog djelovanja.

Ciljevi prostornog uređenja su prostorno uravnotežena mreža općina te velikih, srednjih i manjih gradova, očuvanje bogatstva i raznolikosti prirodnih resursa od kojih su mnoge rijetkost u europskim mjerilima (prirodne šume, nezagađena poljodjeljska tla, znatne zalihe kvalitetne pitke vode), očuvani prostor i velikim dijelom kvalitetan okoliš sa 10% površina prirode pod zaštitom te bogata graditeljska baština svjetske vrijednosti.

Prostornim uređenjem osigurava se gospodarenje, zaštita i upravljanje prostorom Republike Hrvatske kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom. Prostorno uređenje obuhvaća mjere za ostvarivanje sustava prostornog uređenja te izradu i provođenje dokumenata prostornog uređenja. Gospodarenjem, zaštitom i upravljanjem prostorom ostvaruju se uvjeti za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša, racionalno korištenje prirodnih i povijesnih dobara na načelu integralnog pristupa u planiranju prostora. Integralni pristup u planiranju prostora obuhvaća

naročito: - poznavanje, provjeru i ocjenu mogućnosti razvoja u prostoru, - izradu dokumenata prostornog uređenja, - praćenje provedbe dokumenata prostornog uređenja.

7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Jedna od bitnih pretpostavki zaštite okoliša je sprečavanje i smanjenje onečišćenja okoliša. Vlada Republike Hrvatske svojim aktivnostima nastoji stvoriti preduvjete za sprečavanje, nadzor i postupanje u pravcu smanjenja onečišćenja zraka, tla, voda i mora. Globalni problem klimatskih promjena i oštećenje ozonskog sloja zahtijeva poduzimanje specifičnih mjera u zaštiti klime i ozonskog sloja, što je prepoznato kao jedan od ključnih ciljeva Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

U periodu od desetak posljednjih godina Ministarstvo je uložilo velike napore u stvaranju preduvjeta za smanjenje postojećeg i sprečavanje onečišćenja okoliša kroz usklađivanje postojećih propisa sa zakonodavstvom Europske unije, donošenje novih propisa i njihovo provođenje, kroz kontrolu te provedbu i prisilno izvršavanje, kroz nadzor, praćenje, edukaciju i informiranje, te stvaranje baze podataka za sve sastavnice okoliša. Svojim djelovanjem u periodu od iduće tri godine Ministarstvo zaštite okoliša i prirode želi postići jačanje nadležnosti nad svim sastavnicama okoliša te unaprijediti sve mehanizme svog djelovanja u cilju smanjenja onečišćenja.

Neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći je problem zaštite okoliša u Hrvatskoj. Potencijalno najveće štetno djelovanje može izazvati otpad (uključujući i opasni otpad) koji se gomila kod posjednika otpada zbog mogućeg rizika za okoliš i ljudsko zdravlje. Prepoznat kao glavni izazov i problem zahtijeva i najveće napore Ministarstva za njegovo djelotvorno rješenje.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.1.1. Poboljšati preduvjete za sprečavanje svih vrsta onečišćenja okoliša

Pored donošenja strateških i planskih dokumenata, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je do sada uskladilo sve postojeće propise sa zakonodavstvom Europske unije (direktive u dijelu zaštite okoliša).

U sljedećem periodu Ministarstvo zaštite okoliša i prirode će uz praćenje promjena u zakonodavstvu Europske unije i izvršavanju potrebnih prilagodbi konstantno raditi na unapređenju i provedbi administrativnih i fiskalnih mjera (dozvole, registri, mišljenja, naknade) potrebnih za očuvanje i smanjenje onečišćenja svih sastavnica okoliša.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ulaže napore u provedbu projekata u cilju zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, mora i tla (korištenje sredstava državnog proračuna, međunarodnih novčarskih organizacija i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost). Trenutačno je u fazi provedbe projekt „Monitoring Jadranskog mora“ čiji je završetak planiran u 2014. Projekt se financira dijelom iz zajma IBRD te iz proračunskih sredstava.

U fazi provedbe je i projekt Osnivanje regionalnih centara za provedbu IPPC direktive, IPA I. komponenta 2009. I. komponenta. Projekt se provodi u svrhu jačanja kapaciteta na lokalnoj i regionalnoj razini za provedbu IPPC direktive. Ti bi stručnjaci trebali sudjelovati u izradi stručne dokumentacije i u postupcima utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša kao i sudjelovati u informiranju i sudjelovanju javnosti. Projekt se financira većim dijelom iz fondova Europske unije, a manjim

dijelom iz proračunskih sredstava.

IPA I. komponenta 2008 „Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog s EU zakonodavstvom u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša“. Cilj projekta je daljnje jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša ali i ostalih dionika (carina, državno odvjetništvo, sudstvo, sudski vještaci i eksperti, policija) za provedbu odredbi novog Zakona o zaštiti okoliša u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša.

IPA I. komponenta 2009 „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“. Cilj projekta je daljnje jačanje kapaciteta za provedbu odredbi nacionalnih i međunarodnih propisa vezano za prekogranični promet otpadom.

U pripremi za 2012. je projekt IPA I. komponenta 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“. Osnovni cilj projekta je jačanje kapaciteta za provedbu postupka strateške procjene na regionalnoj i lokalnoj razini. Osnovne aktivnosti uključivat će obuku tijela nadležnih za provedbu postupka strateške procjene na županijskoj i lokalnoj razini, izradu odgovarajućih smjernica za provedbu pojedinih faza postupka (screening, scoping, sudjelovanje javnosti, izrada strateške studije i dr.) te izradu metodoloških smjernica. Projekt će se financirati većim dijelom iz fondova Europske unije, a manjim dijelom iz proračunskih sredstava.

Bitni preduvjeti za učinkovito ostvarenje ciljeva su jačanje svijesti i uključivanje javnosti u procese donošenja odluka, te jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta na nacionalnoj i regionalnoj razini. Ministarstvo održava kontakte sa svim dionicima pri donošenju određenih akata u zaštiti okoliša, održava radionice te svojim radom promiče zaštitu okoliša u svim segmentima djelovanja. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode će u idućem razdoblju nastaviti provoditi plan dodjele nacionalnog znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“ kojim se promiču visoki standardi zaštite okoliša u proizvodnom i uslužnom sektoru.

Jedna od bitnih pretpostavki uspostave sustava zaštite okoliša je uspostava i razvoj jedinstvenog informacijskog sustava u zaštiti okoliša, kojeg provodi i konstantno nadograđuje Agencija za zaštitu okoliša.

7.1.2. Ublaženje i prilagodba klimatskim promjenama i zaštita ozonskog sloja

Jedna od bitnih pretpostavki za ublaženje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog sloja je smanjenje emisija stakleničkih plinova i ukidanje potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj. Globalni problem klimatskih promjena i oštećenje ozonskog sloja zahtijeva poduzimanje specifičnih mjera na ublaženju i prilagodbi klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja, što je prepoznato kao jedan od ključnih ciljeva Ministarstva. U periodu od desetak posljednjih godina Ministarstvo je uložilo velike napore u stvaranju preduvjeta za smanjenje emisija stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj kroz usklađivanje postojećih propisa sa zakonodavstvom EU, sklapanje međunarodnih sporazuma, kroz donošenje novih propisa i njihovo provođenje, kroz edukaciju i informiranje, izdavanje dozvola za emisije stakleničkih plinova, certifikata serviserima za postupanje s tvarima koje oštećuju ozonski sloj, trgovanje emisijskim jedinicama te osiguranje djelotvornog

praćenja emisija stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj kao i nadzor njihovih izvora. Obzirom da će, i uz provedbu mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova, u pojedinim područjima doći do klimatskih promjena, potrebno je za sve sektore koji su ranjivi, procijeniti utjecaj klimatskih promjena i mjere prilagodbe.

Svojim djelovanjem u periodu od iduće tri godine Ministarstvo želi postići jačanje nadležnosti vezano za ciljeve zaštite klime i ozonskog sloja te ojačati koordinirano djelovanje sa središnjim tijelima državne uprave i drugim tijelima javne vlasti za provedbu mjera u pojedinim sektorima te uz suradnju na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini konstantno raditi na unaprjeđenju i provedbi administrativnih i fiskalnih mjera s ciljem ublaženja i prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja.

7.1.3. Osigurati preduvjete za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Od ukupnih godišnjih količina otpada koji nastaje na teritoriju Republike Hrvatske 53% sa odnosi na otpad iz poljoprivrede i šumarstva, 20% na građevinski otpad,12% na otpad iz industrije i rudarstva, 9% na komunalni otpad, 2% na odvojeno skupljeni otpad, 1% na opasni otpad te 3% na ostali otpad.

U Hrvatskoj će se zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom odrediti novim Zakonom o otpadu koji će biti usklađen s okvirnom Direktivom o otpadu 2008/98/EZ. Temeljni princip novog zakona će biti uvođenje tzv. hijerarhije otpada i potpuno novi princip u upravljanju otpadom s naglaskom na prevenciju. Odvajanje otpada na mjestu nastanka postavlja se kao temeljni preduvjet za pokretanje zelenog gospodarstva s ciljem da se potakne recikliranje otpadnih materijala i smanji količina otpada koji se do sada zbrinjavao na odlagalištima što će posredno smanjiti broj potrebnijih odlagališta. Recikliranje je vrlo prihvatljivo iz aspekta zapošljavanja jer stvara pet do sedam puta više radnih mjesta nego spalionice i deset puta više radnih mjesta nego odlagališta otpada. Za zbrinjavanje opasnog otpada potrebno je pokrenuti aktivnosti oko definiranja lokacije spalionice i odabira tehnologije prema NRT principu. Za uspješnu provedbu navedenih mjera potrebno je razviti odgovarajuću infrastrukturu te uložiti u edukaciju i aktivnosti podizanja svijesti svih dionika u društvu i javnosti.

Republika Hrvatska kao potpisnica Bazelske Konvencije već sada je u obavezi kontrole nadzora prekograničnog prometa otpadom i opasnim otpadom. Ulaskom u EU 2013. godine dodatno se povećava značaj inspekcije zaštite okoliša u kontroli prekograničnog prometa otpadom i opasnim otpadom kako bi se spriječila zloupotreba slobodnog prometa unutar EU gdje ne postoje granični prijelazi odnosno otklonila mogućnost ilegalnog izvoza iz zemalja članica u Republiku Hrvatsku, te ilegalni promet prema trećim zemljama i u osposobljavanju svih struktura potrebnih za uspostavu Schengenske granice

Grad i općina odgovorni su za gospodarenje komunalnim otpadom i svim ostalim vrstama otpada. Županija i Grad Zagreb odgovorni su za gospodarenje svim vrstama otpada osim opasnim otpadom, spaljivanjem i suspaljivanjem za koji je nadležna država. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdaje dozvole u skladu sa svojim odgovornostima imajući u vidu kapacitete za skupljanje, uporabu i zbrinjavanje

u odnosu na ukupnu količinu otpada nastalog u Republici Hrvatskoj te prati pokrivenost kapaciteta u odnosu na valjanost dozvola radi održavanja cjelovitosti sustava. Cilj je u iduće tri godine postići punu pokrivenost otpada kapacitetima za njegovo zbrinjavanje.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u okviru svoje nadležnosti prati rad koncesionara i Fonda kako bi se postigli ciljevi propisani pravilnicima.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode nositelj je IPA IIIb Operativnog programa „Zaštita okoliša“, kao i Operativnog programa „Okoliš“ za prvu generaciju strukturnih fondova Europske unije u okviru programskog razdoblja 2007. - 2013. Jedan od temeljnih prioriteta je i razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Aktivnosti u okviru tog prioriteta su: uspostava centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini; sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom te sanacija odlagališta komunalnog otpada.

Ministarstvo je ujedno provelo i projekt u okviru pretpristupnog programa PHARE „Razvoj sustava gospodarenja opasnim otpadom“. U okviru ISPA projekta uspostave Regionalnog centra za gospodarenje otpadom (RCGO) Bikarac, sanirana je odlagališna ploha na lokaciji Bikarac te uređena nova odlagališna ploha koja udovoljava EU zahtjevima.

7.1.4. Planiranje koordiniranih i sustavnih inspekcijskih nadzora

Inspekcija zaštite okoliša u okviru svojih nadležnosti obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu te propisa donesenih na temelju tih zakona, kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanje s neopasnim i opasnim otpadom, te poduzima mjere radi uklanjanja mogućih štetnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire između ostalog kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada i opasnog otpada, kakvoću tekućih naftnih goriva, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, te provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora.

Inspekcija zaštite okoliša provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliša i uspostavlja suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u planiranim nadzorima, izvanrednim događajima, te u razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša. Dugoročnim aktivnostima inspekcije zaštite okoliša u suradnji s drugim inspekcijskim službama u području okoliša omogućuje se sprječavanje i rješavanje problema u području zaštite okoliša u cilju povećanja kvalitete života.

U svrhu unaprijeđenja znanja i vještina inspekcijskih službi nadležnih u području okoliša inspekcija zaštite okoliša je u proteklom razdoblju, u okviru programa PHARE 2005 realizirala projekt „Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša“, u koji su osim inspekcije zaštite okoliša bili uključeni predstavnici svih inspekcijskih službi potpisnica Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, te predstavnici industrijskog sektora, nevladinih organizacija te nadležnih tijela u čijem se djelokrugu rada uređuju pitanja od utjecaja na zaštitu okoliša. Projekt je imao cilj jačanje kapaciteta inspekcije zaštite

okoliša za provedbu nadzora u području IPPC, SEVESO i RMCEI i kroz primjenu tehničke opreme koja je nabavljena za potrebe rada inspekcije. U sklopu projekta razvijen je i novi Informacijski sustav inspekcije zaštite okoliša (ISIZO) koji je unaprijedio informatički sustav izvješćivanja. Sustav je poboljšao praćenje rada inspektora, razmjenu podataka te povećao dostupnost svih dokumenata o kontroli primjene okolišnih propisa. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 2 046 000 EURA.

U razdoblju 2012. - 2014. inspekcija zaštite okoliša će i dalje jačati svoje administrativne kapacitete i unaprijeđivati stručna znanja i vještine inspektora zaštite okoliša i suradnih inspekcijskih službi. Pri tome će Ministarstvo koristiti razvijeni interni sistem obuke, a obuka će se također provoditi i kroz projekte čija je implementacija u tijeku i koji će započeti s provedbom u 2012. godini i provoditi se do 2014. godine, te kroz rad u srednim inspekcijskim mrežama i organizacijama (IMPEL, INECE, INTERPOL, EUROPOL;..).

Povećat će se broj broj koordiniranih inspekcijskih nadzora sa suradnim inspekcijskim službama na temelju Sporazuma o zajedničkoj suradnji inspekcijskih službi u području okoliša i to postrojenja koja su obveznici ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, kao i postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari. Povećati će i broj sustavnih inspekcijskih nadzora rada nadziranih osoba radi kontrole usklađenosti sa zakonskim propisima iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka i gospodarenja otpadom, osobito onih s velikim rizikom od onečišćenja okoliša i ugroze zdravlja ljudi, a u svrhu unaprjeđenog stanja svih sastavnica okoliša i smanjenja opterećenja.“

7.1.5. Poticanje stvaranja dodane vrijednosti uvođenjem zelene tehnologije

Strateške odrednice zelenog razvoja izrađene su s ciljem usmjeravanja dugoročnog razvoja države prema održivom razvoju, zaštiti okoliša, iskorištenju prirodnih resursa i učinkovitom gospodarenju u svim segmentima gospodarstva, javnih i osobnih potreba. Koncept „zelenog gospodarstva“ podrazumijeva tehnološki razvoj, novu industrijalizaciju, restrukturiranje poslovnog sektora i infrastrukture prema prirodnim, ljudskim i kapitalnim kapacitetima i potrebama, uz istovremeno učinkovito korištenje energije, smanjenje emisija stakleničkih plinova, učinkovito korištenje prirodnih resursa, stvaranjem manje otpada i smanjenjem socijalnih nejednakosti.

Republika Hrvatska raspolaže sa značajnim potencijalom za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Jedan od najvažnijih prioriteta je strateška procjena tih potencijala koja bi osim ekonomskih pokazatelja isplativosti projekata uzela u obzir zaštitu okoliša i očuvanje prirode. Svrha je određivanje kumulativnog utjecaja jedne ili više zelenih tehnologija na okoliš i prirodu, ali i optimalnih lokacija onih zelenih tehnologija koje zahtijevaju transport do postrojenja za preradu ili pretvorbu u električnu/toplinsku energiju. Na taj način će se kroz unaprijed određena područja za razvoj i primjenu pojedinih zelenih tehnologija zaštititi kapacitet okoliša da održi život u svoj svojoj raznolikosti, poštivati ograničenja koja postoje pri korištenju prirodnih dobara, sprječavati i smanjivati onečišćavanje okoliša i promicati održivu proizvodnju i potrošnju kako gospodarski rast ne bi nužno značio i degradaciju okoliša.

U ostvarenju zelene i razvijene Hrvatske potrebno je integrirati brigu za okoliš i prirodu uz gospodarske i socijalne ciljeve u planiranje i provedbu svih razvojnih

politika. U narednom razdoblju će se za tu namjenu preuzeti primjeri dobre prakse u svijetu koji slične strateške procjene realiziraju javnim objavljivanjem podataka na Internetu u obliku interaktivne karte.

Smanjenje emisije stakleničkih plinova i smanjenje ovisnosti o uvozu primarnih oblika energije kao što su nafta, plin i ugljen može se uspješno realizirati primjenom zelene tehnologije u sektorima s najvećim udjelom u njihovoj potrošnji. U Republici Hrvatskoj se to odnosi na sektore transporta, proizvodnje električne i toplinske energije i turizmu. Proizvodnja hrane, kemijska i prerađivačka industrija u dijelu korištenja energije u proizvodnji svojih proizvoda mogu koristiti zelene tehnologije, ali se i njihovi finalni proizvodi mogu svrstati u kategoriju zelene tehnologije ukoliko svojim korištenjem i zbrinjavanjem nakon korištenja sadrže komponente zelenih tehnologija u cilju smanjenja emisije stakleničkih plinova.

U narednom razdoblju će se za tu namjenu razviti sustav koji će poticati povećanje korištenja alternativnih goriva (LPG, CNG, biogoriva) i električne energije u transportu. Razvoj proizvodnje zelenih tehnologija koji se ugrađuju u obnovljive izvore energije za proizvodnju električne i toplinske energije omogućava povećanje zaposlenosti u sektoru obrta i poduzetništva uz ispunjavanje uvjeta održivog razvoja. Turizam kao značajna gospodarska grana će primjenom zelenih tehnologija smanjiti svoju energetsku intenzivnost uz istovremeno promotivno privlačenje gostiju. Integralno upravljanje Jadranskim morem, otocima i priobaljem, izuzetno je važno za postizanje ciljeva održivog razvitka u turizmu i ostalim gospodarskim granama s obzirom da se u tom području nalaze najvredniji ali i najosjetljiviji prirodni sustavi Republike Hrvatske.

Kako bi se osigurala prepoznatljivost proizvoda i usluga koji koriste zelene tehnologije predlaže se uvođenje eko certifikata/markice za označavanje istih. Eko certifikat/markica će označavati da su se zelene tehnologije koristile prilikom njihove proizvodnje ili da se pri njihovom korištenju primjenjuje zelena tehnologija. Poticat će se proizvodnja takvih proizvoda u svrhu povećanja zaposlenosti u sektoru obrta, poduzetništva, gospodarstva i poljoprivrede uz ispunjavanje uvjeta održivog razvoja.

7.1.6. Zaštita okoliša u transportu

Uspostava efikasnog sustava zaštite morskog okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata obuhvaća i preventivne mjere zaštite od potencijalnog rizika onečišćenja s brodova koje uključuju obvezu odvojenog skladištenja, obrade i odlaganja opasnog i neopasnog otpada u lukama te prihvat otpada nastalog eksploatacijom plovila, prikupljanje i obradu fekalnih i kaljužnih voda, ulja i maziva, te posebno uspostava sustava upravljanja i nadzora brodskog vodenog balasta.

Kako u ovom trenutku luke otvorene za međunarodni promet imaju brojne poteškoće u zadovoljavanju uvjeta u vezi s lučkim postrojenjima za prihvat zauljenih voda, brodskog otpada i ostataka tereta, cilj je u sljedeće tri godine podići razine ekološke zaštite u lukama, sukladno najvišim standardima, opremanjem luka opremom za prihvat zauljenih voda s brodova i drugih otpadnih tvari. Osim toga cilj je u sljedeće tri godine unaprijediti cjelokupni sustav, kako na razini države tako i na razini županija, za pravovremeno i učinkovito djelovanje i u slučajevima onečišćenja morskog okoliša većih razmjera.

Ministarstvo sudjeluje u provedbi pilot projekta djelomičnog uvođenja prirodnog plina u javni gradski promet, Programu Zajednice Marco Polo II radi poboljšanja ekonomske djelotvornosti sustava prijevoza tereta i potiče međuobalnu plovidbu s ciljem preusmjeravanja prometa s cesta na ekološki prihvatljivije vidove transporta.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.1.1. Poboljšati preduvjete za sprječavanje svih vrsta onečišćenja okoliša	7.1.1.1. Kontinuiranost usklađenosti sustava zaštite zraka, mora i tla s EU standardima i međunarodnim sporazumima	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode konstantno prati i usklađuje dokumente sa regulativom EU i međunarodnim sporazumima	%	90	MZOIP	98	100	100
	7.1.1.2. Dovršenje projekata	Dovršetak započetih projekata izvan Operativnog programa zaštite okoliša	Broj	4	MZOIP	1	1	1
	7.1.1.3. Povećanje broja dodjela znaka zaštite prirode	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodi Plan dodjele znaka zaštite okoliša	Broj	25	MZOIP	27	29	31
7.1.2. Ublaženje i prilagodba klimatskim promjenama i zaštita ozonskog sloja	7.1.2.1.Kontinuirano usklađivanje sustava zaštite zraka, mora i tla s EU standardima i međunarodnim sporazumima	Ministarstvo konstantno prati i usklađuje dokumente sa regulativnom EU i međunarodnim sporazumima	%	80	MZOIP	95/100 (98)	100	100
	7.1.2.2. Dovršenje projekata	Dovršetak započetih projekata	Broj	9	MZOIP	4	1	4
	7.1.2.3. Povećanje broja održanih radionica/seminara	Ministarstvo sudjeluje u organizaciji i provođenju edukacije javnosti i dionika	Broj	1	MZOIP	5	4	4
	7.1.2.4. Povećanje broja promidžbenih materijala	Stalna edukacija javnosti i obrazovnih institucija kroz edukativne materijale	Broj	1	MZOIP	3	3	3
	7.1.2.5. Kontinuirano unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za subjekte uključene u sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova	Ministarstvo vodi sustav trgovanja emisijskim jedinicama na način koji omogućuje gospodarskim subjektima i operatorima zrakoplova da provedbom troškovno učinkovitih mjera smanje emisije stakleničkih plinova	%	70	MZOIP	80	90	100
	7.1.2.6. Povećanje transparentnosti, pouzdanosti, dosljednosti, usporedivosti i točnosti inventara stakleničkih plinova	Ministarstvo će u suradnji s nadležnim TDU i AZO omogućiti usklađenost izvještavanja o emisijama stakleničkih plinova sa zahtjevima nacionalne legislative i međunarodnih obveza te dati realnu podlogu za donošenje strateških dokumenata i provedbu politike smanjenja emisija.	%	65	MZOIP	70	75	80

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.1.2. Ublaženje i prilagodba klimatskim promjenama i zaštita ozonskog sloja	7.1.2.7. Povećanje postotka izdanih dozvola, mišljenja i rješenja usklađenih s ciljevima iz propisa	Ministarstvo izdaje dozvole za emisije stakleničkih plinova, suglasnosti za obavljanje stručnih poslova praćenja emisija stakleničkih plinova, verifikacije, dozvola za servisiranje klima uređaja i protupožarne opreme, rješenja za uvoz i izvoz tvari koje oštećuju ozonski sloj	%	60	MZOIP	65	70	75
7.1.3. Osigurati preduvjete za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	7.1.3.1. Povećanje i kontinuirano održavanje kapaciteta za uporabu (materijalnu i energetsku) i zbrinjavanje u odnosu na ukupnu količinu otpada nastalog u RH	Prati se pokrivenost kapaciteta i valjanost dozvola radi održavanja cjelovitog sustava	%	70	MZOIP	80	90	100
	7.1.3.2. Povećanje postotka sakupljenog, recikliranog i obrađenog otpada u odnosu na ciljeve propisane pravilnicima o posebnim kategorijama otpada	Prati se pokrivenost i valjanost koncesija radi održavanja cjelovitog sustava	%	65	MZOIP	80	90	100
7.1.4. Planiranje koordiniranih i sustavnih inspekcijskih nadzora	7.1.4.1. Povećanje broja planiranih inspekcijskih nadzora	Provedbom obveznih nadzora osoba određenih djelatnosti s rizikom od onečišćenja okoliša smanjuje se njihov mogući utjecaj na okoliš iznad propisanih vrijednosti	Broj	6.000	MZOIP	7.000	7.200	7.500
	7.1.4.2. Povećanje broja nadziranih osoba	Povećanjem broja nadziranih osoba osigurava se unapređenje stanja okoliša	Broj	5.000	MZOIP	5.300	5.500	5.700
	7.1.4.3. Povećanje broja nadziranih osoba usklađenih s propisima o zaštiti okoliša, zaštiti zraka i gospodarenju otpadom	Usklađenost rada nadziranih osoba osigurava svijest, znanje i postupanje u cilju unapređenja stanja okoliša	Broj	2.700	MZOIP	2.950	3.050	3.400

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.1.5. Poticanje stvaranja dodane vrijednosti uvođenjem zelene tehnologije	7.1.5.1. Povećanje broja obrađenih županija	Definiranje prostora primjene zelene tehnologije - snimka stanja prostornih i ostalih uvjeta po županijama i njihova iskoristivost za primjenu zelenih tehnologija	Broj	0	MZOIP	1	8	21
	7.1.5.2. Povećanje broja dodijeljenih certfikata/markica	Sustavno stručno osposobljavanje i edukacija s ciljem razvijanja posebnih vještina i stručnih znanja inspektora radi učinkovite provedbe okolišnog zakonodavstva usklađenog s pravnom stečevinom	Broj	3	MZOIP	4	5	6
7.1.6. Zaštita okoliša u transportu	7.1.6.1. Količina obrađenih otpadnih ulja, smeća te ostalog otpada s brodova u lukama otvorenim za javni promet	Veća količina obrađenih otpadnih ulja, smeća te ostalog otpada s brodova u lukama otvorenim za javni promet znači bolju zaštitu morskog okoliša	m3	6.384,23	MMPI	6.450	6.500	6.550
	7.1.6.2. Postotak provedenih akcija kod iznenadnog onečišćenja mora u odnosu na broj prijavljenih onečišćenja s brodova	Veći postotak provedenih akcija kod iznenadnog onečišćenja mora u odnosu na broj prijavljenih onečišćenja znači efikasniji sustav zaštite morskog okoliša	%	31,25	MMPI	35	37,5	37,5
	7.1.6.3. Povećanje prijavljenih projekata Fondu Zajednice Marco Polo	Povećanjem prijavljenih projekata Fondu Zajednice Marco Polo doprinijet će većem stupnju zaštite okoliša u pomorskom transportu	%	0	MMPI	2	3	4

7.2. Zaštita i očuvanje prirode

Zaštićena i očuvana priroda osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce.

Hrvatska je po biološkoj raznolikosti jedna od najbogatijih zemalja Europe zahvaljujući svojem specifičnom geografskom položaju te karakterističnim ekološkim, klimatskim i geomorfološkim uvjetima. Usprkos visokoj vrijednosti prirode, mnoge njene sastavnice izrazito su ugrožene zbog prekomjernog korištenja prirodnih dobara u komercijalne svrhe. Pritisak ljudskih aktivnosti i korištenje prirodnih dobara u posljednjih nekoliko desetljeća značajno su porasli.

Cilj je očuvati postojeću biološku, krajobraznu i geološku raznolikost, vratiti dio izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano te razviti prikladan sustav za njihovo vrednovanje i očuvanje.

U narednom razdoblju planirano je donošenje novog Zakona o zaštiti prirode radi jasnijeg uređenja sustava zaštite prirode. Po potrebi izvršit će se i tehničko usklađivanje podzakonskih akata. Unificiranost prikupljanja, pohrane i ažuriranja podataka o biološkoj i krajobraznoj raznolikosti te dostupnost podataka i informacija krajnjem korisniku osigurat će se razvojem jedinstvenog informacijskog sustava zaštite prirode.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.2.1. Uspostaviti područja važna za očuvanje ugroženih i rijetkih vrsta i stanišnih tipova EU - N2000

Tijekom 2007. Republika Hrvatska proglasila je mrežu ekološki značajnih područja za očuvanje stanišnih tipova i ugroženih vrsta u Hrvatskoj. Ekološka mreža odraz je bogatstva biološke raznolikosti Hrvatske. Obuhvaća 47% kopnenog i 39% morskog dijela Hrvatske. Također, do dana pristupa Europskoj Uniji, Republika Hrvatska dužna je predati Europskoj komisiji prijedlog ekološke mreže N2000. Od ukupno 224 NATURA vrste u Republici Hrvatskoj do sada ih je inventarizirano i kartirano 182.

U predstojećem razdoblju inventarizirat će se 42 NATURA vrste te će se na temelju isključivo znanstvenih kriterija, kao što su veličina i gustoća populacija ciljanih vrsta te ekološka kvaliteta područja na kojem se nalazi ciljani stanišni tip izvršiti odabir područja ekološke mreže N2000. Temeljem svih prikupljenih podataka izvršit će se definiranje obuhvata mreže N2000 te će se izraditi prijedlog Uredbe o proglašenju mreže N2000.

7.2.2. Unaprijediti upravljanje strogo zaštićenim divljim vrstama (uključujući N2000 vrste)

Broj poznatih vrsta u Hrvatskoj iznosi oko 38.000 dok je pretpostavljeni broj vrsta znatno veći, od 50.000 do više od 100.000, od kojih su pojedine vrste izrazito ugrožene gubitkom staništa, prekomjernim iskorištavanjem, unosom alohtonih vrsta i

sl. Kako bi doprinijeli očuvanju i stabilnosti populacija, Državni zavod za zaštitu prirode i Ministarstvo izradili su plan upravljanja s akcijskim planovima za 2 strogo zaštićene vrste - vuka i risa (dvije generacije planova – zadnja revizija 2010.), koji su neophodni i za druge strogo zaštićene divlje vrste (uključujući N2000 vrste).

U narednom razdoblju pristupit će se izradi 6 planova upravljanja s akcijskim planovima za druge strogo zaštićene divlje vrste. Uz provedbu planova upravljanja, očuvanju strogo zaštićenih divljih vrsta pridonijet će se sklapanjem 47 novih sporazuma s fizičkim/pravnim osobama (psi čuvari, zaštitne ograde i sl.) kako bi se spriječile i/ili smanjile moguće štetne posljedice koje počine strogo zaštićene vrste, isplatom sredstava za nadoknadu štete koju počine strogo zaštićene vrste te time nesmetano provođenje gospodarskih aktivnosti u području rasprostranjena strogo zaštićenih vrsta, zbrinjavanjem ozlijeđenih, bolesnih i zaplijenjenih divljih vrsta te njihovim povratkom u prirodu. Veliki napori uložit će se i u jačanje međusektorske suradnje, ali i suradnju s lokalnim stanovništvom.

7.2.3. Uspostaviti nova zaštićena područja

Velika biološka i krajobrazna raznolikost, bogatstvo biljnih i životinjskih svojti, raznolikost staništa, ali i drugih prirodnih vrijednosti (geološka raznolikost, fosili, minerali, speleološki objekti itd.) prepoznati su kao jedna od temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske. U Hrvatskoj ima 428 zaštićenih područja, što čini 6.756 km^2 (7,71%) ukupnog teritorija Republike Hrvatske, a dio njih biti će uključen i u mrežu N2000.

Kako bi očuvali bogatstvo i raznolikost vrsta i staništa, ali i iznimnih krajobraznih vrijednosti u narednom razdoblju planira se proglašenje dva nova zaštićena područja, površine od približno 800 km^2. Uz navedeno, povećanje površine zaštićenih područja doprinijet će približavanju Hrvatske prosječnoj vrijednosti zemalja Europske Unije kao i učinkovitosti upravljanja N2000 područjima.

7.2.4. Uspostaviti i razviti informacijski sustav zaštite prirode

Nedovoljno razvijen sustav prikupljanja, pohrane i obrade podataka jedan je od ključnih problema zaštite prirode. Podaci se prikupljaju i sporadično ažuriraju u različitim tematskim bazama podataka koje su često neadekvatne i međusobno nekompatibilne, smještene u različitim tijelima. Na taj način onemogućeno je praćenje i ažuriranje relevantnih podataka, obrada i analiza istih te njihova dostupnost. Danas se raspolaže s 10 baza podataka koje međusobno nisu povezane i usklađene.

U idućem trogodišnjem razdoblju planira s uspostava jedinstvene infrastrukture koja će omogućiti povezivanje te objavu tematskih baza putem javnih web servisa. Unaprjeđenje metoda i standardizacija prikupljanja podataka, proširenje postojećih stručnih baza te izrada faunističke baze podataka (CroFauna) u sklopu koje će se uspostaviti nacionalni katalog vrsta i stanišnih tipova te razvoj centralne baze speleoloških objekata (CRO Speleo) te uspostava baze stanišnih tipova (CRO Habitats) omogućit će potpunu uspostavu jedinstvenog informacijskog sustava zaštite prirode. Isti će pridonijeti boljoj i bržoj dostupnosti potrebnih validiranih i ažuriranih informacija putem javnih web servisa, učinkovito praćenje stanja

(monitoring) i izvještavanje.

7.2.5. Revidirati Upisnik zaštićenih područja

Zaštićena područja Republike Hrvatske zaštićena su u devet prostornih kategorija zaštite te su upisana u Upisnik zaštićenih područja. Podaci iz Upisnika nisu primjereni današnjim tehnologijama obrade prostornih podataka jer većina datira iz razdoblja od 1949. do 1965. godine što uzrokuje mnogobrojne probleme u svakodnevnom radu te stoga zahtijevaju reviziju. Upisnik nije ni dostupan javnosti putem web portala.

Kako bi se osigurali podaci primjereni današnjim tehnologijama obrade prostornih podataka, a time i ubrzalo rješavanje postavljenih upita u razdoblju od 2012. do 2014. godine provest će se revizija Upisnika kroz ažuriranje podataka o zaštićenim područjima u 17 županija te će se po potrebi izraditi dokumentacija (geodetske podloge) potrebna za upis u nadležne registre (katastar i zemljišne knjige). Dio tih podataka ključan je za rješavanje problematike imovinsko-pravnih odnosa u zaštićenim područjima. Objavom odgovarajućih podataka iz Upisnika na web portalu osigurat će se javnost i transparentnost podataka.

7.2.6. Uspostava sustava edukacije za provedu nadzora zaštite prirode

Postojeći sustav edukacije za provedbu nadzora zaštite prirode ne osigurava dovoljan prijenos znanja i vještina inspektorima zaštite prirode i nadzornicima, ali i drugim službama (policija i carinska služba) odnosno inspekcijama (veterinarska, fitosanitarna i dr.) budući isti nije dovoljno prilagođen čestim promjenama legislative i povišenim standardima.

Sustav edukacije kroz osposobljavanje inspektora–edukatora i nadzornika-edukatora osigurat će kontinuitet izobrazbe i specijalizaciju edukatora za pojedino područje. Tijekom planiranog trogodišnjeg razdoblja organizirat će se ciljana edukacija po određenim tematskim cjelinama te će se kroz sustav edukacije i certificiranje nadzornika osposobiti 20 glavnih nadzornika i 18 inspektora-edukatora. Time će se omogućiti kvalitetno praćenje izmjena i usklađivanja propisa i dati podrška u primjeni pravnih instrumenta i novih standarda zaštite, što će ojačati sustav upravljanja u zaštiti prirode.

7.2.7. Razviti infrastrukturu za posjetitelje

Centri za posjetitelje, info-punktovi, pućne staze i sl. u zaštićenim područjima i N2000 područjima prepoznati su kao neophodna infrastruktura za posjetitelje. Svojim prezentacijsko-edukativnim sadržajima pridonose očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti, kao i jačanju svijesti o potrebi optimalnog korištenja zaštićenih i N2000 područja. Trenutno, izgrađeni centar za posjetitelje ima samo jedan nacionalni park i jedan park prirode.

U narednom trogodišnjem razdoblju započeti će se sa izgradnjom i uređenjem 35 malih infrastrukturnih objekata u nacionalnim parkovima, parkovima prirode i javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području županija. U 5 nacionalnih parkova i 2 parka prirode započeti će izgradnja posjetiteljskih centara

koji će se financirati iz sredstava EU fondova. Navedene aktivnosti uvrštene su kao jedan od prioriteta za financiranje sredstvima strukturnih fondova u razdoblju 2014. - 2020. Time će se kroz sustav edukacije osigurati jačanje svijesti posjetitelja o potrebi očuvanja navedenih područja i pospješiti optimalno korištenje istih.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 7.2. Zaštita i očuvanje prirode

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.2.1. Uspostaviti područja važna za očuvanje ugroženih i rijetkih vrsta i stanišnih tipova EU - N2000	7.2.1.1. Povećanje broj inventariziranih i kartiranih svojti značajnih za uspostavu mreže	Od ukupno 222 NATURA vrste u RH, do 2010.g. inventarizirano ih je i kartirano do relativno zadovoljavajuće razine 161 (72,5%) te je potrebno nastaviti daljnju inventarizaciju	Broj (kumulativ)	161	DZZP	203	224	
7.2.2. Unaprijediti upravljanje strogo zaštićenim divljim vrstama (uključujući N2000 vrste)	7.2.2.1. Povećanje broja strogo zaštićenih vrsta za koje su izrađeni planovi upravljanja s akcijskim planovima	Planovima upravljanja doprinijet će se očuvanju strogo zaštićenih vrsta, a time i njihovoj stabilnosti.	Broj (kumulativ)	2	MZOIP DZZP	6	8	10
7.2.3. Uspostaviti nova zaštićena područja	7.2.3.1. Povećanja ukupne površine zaštićenih područja u RH	Povećanje površine zaštićenih područja doprinijet će očuvanju svojti i staništa te približavanje RH prosječnoj vrijednosti zemalja EU kao i učinkovitosti upravljanja dotičnim Natura 2000 područjima.	km2 (kumulativ)	5.496	MZOIP	6.756	6.756	7.556
7.2.4. Uspostaviti i razviti informacijski sustav zaštite prirode	7.2.4.1. Povećanje broja uspostavljenih baza podataka (administrativnih)	Novo uspostavljene baze podataka pridonijet će lakšem i bržem poslovanju te će osigurati učinkovitije informiranje i razmjenu podataka.	Broj (kumulativ)	4	MZOIP DZZP	7	8	9
	7.2.4.2. Povećanje broja povezanih stručnih baza podataka s ciljem potpune uspostave informacijskog sustava zaštite prirode	Unapređenje metoda i standardizacija prikupljanja podataka, proširenje postojećih stručnih baza te izrada nacionalnog kataloga vrsta i stanišnih tipova omogućit će potpunu uspostavu informacijskog sustava zaštite prirode.	Broj (kumulativ)	3	DZZP	6	7	7
7.2.5. Revidirati Upisnik zaštićenih područja	7.2.5.1. Povećanje broja županija za koje je pokrenut postupak revizije područja upisanih u Upisnik	Provedba revizije Upisnika pridonijet će ažuriranju podataka i bržem rješavanju problema imovinsko-pravnih odnosa u zaštićenim područjima.	Broj (kumulativ)	0	MZOIP	9	16	21

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.2.6. Uspostava sustava edukacije za provedbu nadzora	7.2.6.1. Broj inspektora - edukatora	Veći broj inspektora - edukatora osigurat će prijenos znanja i primjenu propisa, te poticati odgovorno ponašanje pravnih i fiz. Osoba.	Broj (kumulativ)	0	MZOIP	5	10	18
	7.2.6.2. Broj nadzornika - edukatora	Veći broj nadzornika - edukatora osigurat će primjenu propisa unutar područja nadležnosti JU, te poticati odgovorno ponašanje pravnih i fiz.osoba.	Broj (kumulativ)	0	MZOIP JU	5	10	20
7.2.7. Razviti infrastrukturu za posjetitelje	7.2.7.1. Povećanje broja novoizgrađenih manjih infrastrukturnih objekata u zaštićenim područjima, N2000 područjima i područjima EM (info punktovi, poučne staze)	Novi info punktovi i poučne staze u zaštićenim područjima i N2000 područjima doprinijet će edukaciji posjetitelja o njihovoj važnosti.	Broj (kumulativ)	0/35	JU NP/PP, JU županijske	10	25	35
	7.2.7.2. Povećanje broja nacionalnih parkova i parkova prirode koji su započeli izgradnju posjetiteljskih centara financiranj sredstvima EU fondova	Posjetiteljski centri doprinijet će edukaciji posjetitelja o važnosti nacionalnih parkova i parkova prirode, a početak izgradnje tijekom 2013. godine doprinijet će povlačenju sredstava EU fondova.	Broj (kumulativ)	0	JU NP/PP	0	0	7

7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastara

Prostorno uređenje temelji se na načelima: ravnomjernoga, gospodarskoga, društvenog i kulturnog razvoja prostora Države, uz njegovanje i razvijanje regionalnih prostornih osobitosti; održivog razvoja i racionalnog korištenja i zaštite prostora; zaštite integralnih vrijednosti prostora i zaštite i unapređenja stanja okoliša; zaštite spomenika kulture i osobito vrijednih dijelova prirode; osiguranja boljih uvjeta života; usuglašavanja interesa korisnika prostora i prioriteta djelovanja u prostoru; usuglašenosti prostornog uređenja pojedinih dijelova prostora Države; povezivanja prostora Države s europskim prostornim ustrojem; javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje u skladu s ovim i drugim posebnim propisima; uspostavljanja sustava informacija o prostoru u svrhu planiranja, korištenja i zaštite prostora.

Dokumentima prostornog uređenja određuje se svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te mjerila i smjernice za uređenje i zaštitu prostora države, županija, Grada Zagreba, općina i gradova.

Povećanje točnosti i pouzdanosti podataka o stanju u prostoru je osnovna pretpostavka za efikasan gospodarski razvoj, kvalitetno i učinkovito funkcioniranje tržišta nekretnina i provedbu kapitalnih i infrastrukturnih projekata države. Uređen i ažuran katastar u zajednici sa zemljišnim knjigama doprinosi uspostavi pravne države i vladavini prava. Bez točnih, ažurnih i pouzdanih podataka o stanju u prostoru postoji rizik suočavanja s trajnim problemom funkcioniranja tržišta nekretnina, provedbe kapitalnih i infrastrukturnih projekata države kao i stvaranja nepovjerenja građana u funkcioniranje pravne države.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.3.1. Unapređenje dokumenata prostornog uređenja državne razine, te podrška pri izradi i nadzoru dokumenata prostornog uređenja regionalne i lokalne razine

Unapređenje stanja dokumenata prostornog uređenja kroz izradu i donošenje tih dokumenata temeljna je pretpostavka za održivo prostorno uređenje, posebno kada je riječ o dokumentima na razini države jer se tim planovima određuju veliki nacionalni sustavi, a također su osnova za daljnje planiranje na županijskoj i lokalnoj razini. To je kontinuirani proces koji se obavlja od donošenja Zakona o prostornom uređenju 1994. godine.

U narednom periodu planira se izraditi novi strateški dokument koji će definirati preduvjete za održivo prostorno uređenje Republike Hrvatske, a temeljit će se, pored ostalog, na Izvješću o stanju u prostoru. Tijekom 2010. započela je analiza stanja za izradu nove Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, koja je do sada izrađena 10%. Daljnja izrada se odvija tijekom 2011. (30%) i 2012. (90%), a završetak je planiran 2013. godine (100%). Kao prateći dokument Strategije prostornog razvoja, u posljednjoj fazi izrade planira se priprema Programa prostornog uređenja, i to 30% tijekom 2012., 50% u 2013., a završetak se očekuje 2014. godine (100%).
Izrada prostornih planova na lokalnoj razini jedan je od temeljnih uvjeta za održivo prostorno uređenje zemlje. Stoga su se još od 2004. godine kontinuirano osiguravala

sredstva u državnom proračunu za pomoć jedinicama lokalne samouprave. Zaključno sa 2010. godinom ta je pomoć dodijeljena za 281 zahtjeva jedinica lokalne samouprave (JLS: općine i gradovi). Za svih 556 JLS izrađeni su PPU pa se u sljedećem razdoblju planira osiguravati financijsku pomoć za izradu njihovih izmjena i/ili dopuna i to samo u gospodarski slabije razvijenim JLS temeljem njihovog zahtjeva, a u skladu s kriterijima.

7.3.2. Izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola za građevine prema posebnom propisu

U nadležnosti Ministarstva je izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola za građevine i zahvate propisane Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu, a odnosi se i na zahvate u prostoru i građevine za koje je posebnim propisom određena obveza utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Cilj je Ministarstva potaknuti razvoj graditeljstva smanjenjem prosječnog broja dana potrebnog za rješavanje zahtjeva za građevinske dozvole što će biti pokazatelj da se zahtjevi za građevinske dozvole (i druge akte) podnose u sve većoj mjeri uredni i s ispravno izrađenim projektima.

Planira se i povećanje postotaka riješenosti zaprimljenih predmeta u iduće tri godine sa sadašnjih 65% na 90%.

7.3.3. Unaprjeđenje informacijskog sustava prostornog uređenja

Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) uspostavljen je sa svrhom cjelovitog upravljanja zaštitom prostora. Sadrži registre podataka o prostoru i druge registre podataka i informacija u vezi s prostornim uređenjem, a osobito podatke i informacije o:

- stvarnom korištenju zemljišta i listu prostornih pokazatelja,
- osnovnoj namjeni prostora/površina određenoj u dokumentima prostornog uređenja,
- uvjetima i ograničenjima korištenja prostora utvrđenih prostornim planovima,
- javnoj, komunalnoj i drugoj infrastrukturi,
- upravnim i drugim aktima nadležnih tijela donesenim u svrhu provedbe dokumenata prostornog uređenja i
- planovima i programima u izradi ili donesenim u svrhu zaštite prostora.

ISPU se vodi kao distributivni informacijski sustav sastavljen od većeg broja dislociranih, međusobno usklađenih i povezanih informacijskih sustava tematskih područja, a za to se određuju nadležni referentni centri u županijama.

7.3.4. Unapređenje zakonitosti izrade, donošenja i provođenja akata prostornog uređenja

Urbanistička inspekcija Ministarstva provodi inspekcijski nadzor nad općim i pojedinačnim aktima, te uvjetima rada nadziranih osoba ovlaštenih za izradu dokumenata prostornog uređenja. Obzirom na zahtjevnost sustava prostornog uređenja i složenost postupka donošenja odluka, rad urbanističke inspekcije usmjeren je na preventivno djelovanje u postupku izrade prostornih planova, i na nadzor već donesenih prostornih planova.

Povećanjem ukupnog broja inspekcijskih nadzora doprinijet će se učinkovitoj provedbi zakonskih propisa i dokumenata u području prostornog uređenja, a osobito zaštiti javnog interesa razgraničenjem prostora za različite javne namjene.

Unapređenje rada upravnog nadzora i postupanja po zaprimljenim žalbama stranaka, te izdavanje drugostupanjskih rješenja (nadzor akata) pratit će se povećanjem postotka broja riješenih predmeta u odnosu na broj predmeta u rješavanju sa sadašnjih 80% na 90% u iduće tri godine. Osim toga, unaprijedit će se nadzor rada prvostupanjskih tijela povećanjem odlazaka na teren sa sadašnjih 10 odlazaka na 25 odlazaka u iduće tri godine.

Nadalje, Ministarstvo planira napraviti bazu podataka i aplikaciju za izdavanje dozvola i drugih akata. Aplikacije će se kao obveza uvesti po svim županijama i JLS početkom 2013. godine. Aplikacija će također nuditi jednoobraznost i transparentnost podataka, kontrolu postupaka te moguće pogreške u postupcima izdavanja dozvola. Istovremeno će omogućavati filtriranje postupaka u bazi kao što su nezakonite radnje, usporavanje ili blokiranje izdavanja dozvola

7.3.5. Povećati usklađenost katastarskih i prostornih podataka sa stanjem u prostoru

Putem Servisa Vlade Republike Hrvatske HITRO-HR Državna geodetska uprava je osigurala elektronički servis alfanumeričkih podataka E-Katastar svim korisnicima za alfanumeričke podatke za cijelo područje Republike Hrvatske. Nadogradnjom alfanumeričkih podataka sa grafičkim podacima katastra u razdoblju 2012. do 2014. godine postupno će se uspostaviti jedinstveni elektronički servis katastra i to po godinama; (2012.-50%, 2013.-75%, 2014.-95%). Osiguranjem jedinstvenog elektroničkog servisa Državna geodetska uprava će osigurati uvjete za povećanje učinkovitosti u pružanju servisa kao i mjerenje učinkovitosti.

Uvođenjem katastara nekretnina Državna geodetska uprava je katastarskim izmjerama i tehničkim reambulacijama na ključnim područjima, kao i pojedinačnim postupcima preoblikovanja započela sa sustavnim podizanjem kvalitete točnog, pouzdanog i ažurnog katastra nekretnina. Proces obnove katastra i (ZK) kroz katastarske izmjere i tehničke reambulacije u prosjeku traje 2 do 3 godine i dovršena je na 105 katastarskih općina. Sada je u postupku taj proces na 145 lokacija od kojih planiramo do 2014. godine dovršiti 220 i to (2012.-135, 2013.-185, 2014.-220).

Neažurni, nepouzdani i neusklađeni podaci u katastru otežavaju provođenje promjena u katastarskom operatu i drugim registrima, što je rezultat rješavanja 90% u odnosu na zaprimljeno. Provođenjem sustavnih katastarskih izmjera podiže se ažurnost, pouzdanost i usklađenost katastarskih podataka. U periodu do 2014. godine planira se povećati postotak riješenosti na 97%, odnosno povećati za 2% u 2012. i 3% u 2013. godini. Povećanjem učinkovitosti u provođenju promjena u katastarskom operatu i drugim registrima koji se vode u katastarskim uredima će se doprinijeti učinkovitosti zaštite prirode i okoliša te upravljanja prostorom.

7.3.6. Uspostava digitalne Državne službene kartografije

Službene državne karte su Hrvatska osnovna karta (HOK) u mjerilima 1:5.000 ili 1: 10.000, ortofoto karta u mjerilima 1:2.000, 1:5.000 i sitnijem, detaljne topografske

karte (DTK) u mjerilima 1:25.000 do 1:250.000 i pregledne topografske karte (PTK) u mjerilu 1:300.000 i sitnijem. Do sada je obnovljena kartografska građa ortofoto karata, HOK-a i DTK-e koji su pohranjeni u Državnoj geodetskoj upravi.

Postojeće stanje državne službene kartografije poglavito na prostorima gdje su realizirani veći infrastrukturni projekti ne zadovoljava potrebe gospodarstva i u pojedinim segmentima je neažurno. Cilj je uspostaviti digitalnu službenu kartografiju koja će imati pouzdanost podatka o prostoru prosječne starosti od četiri godine. Kontinuiranim cikličkim snimanjima pogotovo na prioritetnim područjima i to 25% godišnje.

Današnje topografske baze podataka bi se na temelju novih podataka dobivenih iz cikličkih snimanja ažurirale i strukturirale u geoinformacijskim bazama i putem geoportala omogućila dostupnost prostornih informacija (TDU, TRS, TLS, javni sustavi) svim subjektima i to 25% godišnje.

7.3.7. Uspostava Hrvatske nacionalne infrastrukture prostornih podataka i informacijskih servisa nacionalnog geoportala

Uspostavljanje Hrvatskog NIPP-a prostornih podataka u funkciji implementacije efikasnog sustava prikupljanja, obrade i distribucije prostornih informacija subjekata (TDU, TRS, TLS, javni sustavi) obuhvaćenih NIPP-om u skladu sa INSPIRE direktivom Europske unije će rezultirati učinkovitijim radom javne uprave i smanjenjem troškova poslovanja gospodarstva.

Državna geodetska uprava će propisati model servisa metapodataka kojima je obuhvaćeno 50 najvažnijih subjekata NIPP-a, a nadogradnjom geoportala sa sadašnjih 5 na 12 setova podataka izgradit će nacionalni geoportal Republike Hrvatske putem kojeg će se prostorni podaci NIPP-a povezati i distribuirati. Također će stvoriti uvjete za javno korištenje podatka na nivou cijele Republike Hrvatske. Nastavno će izvršiti cjelovito umreženje 10 subjekata NIPP-a u nacionalni geoportal do 2014. godine, 2012.-3, 2013.-3 i 2014.-2.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastra

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.3.1. Unaprjeđenje dokumenata prostornog uređenja državne razine, te podrška pri izradi i nadzoru dokumenata prostornog uređenja regionalne i lokalne razine	7.3.1.1. Povećanje postotka izrade Strategije prostornog razvoja RH i Programa prostornog uređenja RH	Strateški dokument koji će definirati preduvjete za održivo prostorno uređenje. Tijekom 2010. je započela analiza stanja za izradu nove Strategije prostornog uređenja RH. Izrada se planira tijekom 2011. i 2012., a završetak 2013. godine.	%	10	MGIPU	90	100	
7.3.2. Izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola za građevine prema posebnom propisu	7.3.2.1. Održavanje kontinuiteta riješenosti zaprimljenih predmeta	U nadležnosti Ministarstva je izdavanje lokacijskih dozvola za građevine prema posebnom propisu	%	65	MGIPU	90	90	90
7.3.3. Unapređenje informacijskog sustava prostornog uređenja	7.3.3.1. Povećanje postotka proširenja podataka GIS-a prostornim planivima i relevantnim podacima	Koordinacija uspostave informacijskog sustava prostornog uređenja RH (GIS)	%	50	MGIPU	90	100	
7.3.4. Unapređenje zakonitosti izrade, donošenja i provođenja akata prostornog uređenja	7.3.4.1. Postotak izrađenosti aplikacije	Izrada aplikacije za centralizirani sustav izrade dozvola za područje RH	%	0	MGIPU	50	100	
	7.3.4.2. Povećanje postotka riješenih predmeta u odnosu na broj predmeta u rješavanju	Upravni nadzor i postupanje po zaprimljenim žalbama stranaka te izdavanje drugostupanjskih rješenja	%	80	MGIPU	83	86	90
	7.3.4.3. Povećanje broja odlazaka na teren	Nadzor rada prvostupanjskih tijela	Broj	10	MGIPU	15	20	25
7.3.5. Povećati usklađenost katastarskih i prostornih podataka sa stanjem u prostoru	7.3.5.1 Povećanjem nadogradnje jedinstvenog elektroničkog servisa utjecat će se na smanjenje broja stranaka	Uspostavom jedinstvenog elektroničkog servisa omogućiti će se korisnicima dobivanje svih relevantnih podataka na jednom mjestu	%	0	DGU	50	75	95
	7.3.5.2. Povećanje broja dovršenih obnova K.O	Obnovom katastra i (ZK) podići će se kvaliteta, točnost, pouzdanost i ažurnost podataka	Broj	85	DGU	135	185	220
7.3.6. Uspostava digitalne Državne službene kartografije	7.3.6.1. Postotak snimljenog	Omogućiti što veći postotak za održavanje	%	0	DGU	50	75	100
7.3.7. Uspostava Hrvatske nacionalne infrastrukture prostornih podataka i informacijskih servisa nacionalnog geoportala	7.3.7.1. Povećanje broja umreženih subjekata NIPP-a	Ispunjenjem plana se ubrzava ostvarenje cilja	Broj	0	DGU	5	8	10

7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva

Regulatorni okvir kojim se uređuje područje graditeljstva i njegova uspješna primjena u praksi podrazumijeva osobito promicanje dobrog projektiranja i građenja kojima se ostvaruju sigurnosna, zdravstveno-ekološka i energetski primjerenija svojstva građevina, te izjednačavanje prava osoba smanjene pokretljivosti, a sve uz primjenu europskih načela. Cilj je osigurati sigurnost građevina i stabilnost tla na okolnom zemljištu, zaštitu života i zdravlja ljudi, okoliša i prirode te kulturnih i krajobraznih vrijednosti, zaštitu imovine, potrošača i drugih korisnika, održivu gradnju, stvaranje i održavanje dobre životne sredine koja je sociološki, funkcionalno i estetski uravnotežena, sigurna i ugodna te služi potrebama svojih korisnika. Također je važno istaknuti planiranu i kontinuiranu skrb i održavanje izgrađenih područja, slobodu kretanja roba i usluga unutar zajedničkog europskoga ekonomskog prostora.

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji ostvaruju se pretpostavke za unapređenje gospodarskih, društvenih, prirodnih, kulturnih i ekoloških polazišta održivog razvitka u prostoru Republike Hrvatske kao osobito vrijednom i ograničenom nacionalnom dobru na načelu integralnog pristupa prostornom planiranju, gdje se gradnja smatra projektiranje, građenje, uporaba i uklanjanje građevina koji se obavljaju prema odredbama ovog Zakona i propisa, hrvatskih normi i pravila struke.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.4.1. Poticanje društvene stanogradnje

Društveno poticana stanogradnja provodi se izgradnjom stanova, odnosno stambenih zgrada, organiziranom na način kojim se ostvaruje svrhovito korištenje javnih i drugih sredstava za pokriće troškova, osigurava povrat tih sredstava te omogućuje prodaja stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržnih u pogledu kamata i rokova otplate.

Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) i neprofitne pravne osobe (Varaždin, Rijeka, Dubrovnik i Koprivnica) nositelji su investicijskih poslova u pogledu izgradnje stanova po programu Društveno poticane stanogradnje. Dio sredstava (poticaji) osigurava se iz državnog proračuna, dio osigurava jedinica lokalne samouprave, a ostatak sredstava pribavljaju kupci stanova putem vlastitog učešća i kredita banke.

Od 2000. do kraja 2011. godine u okviru poticane stanogradnje (POS) je izgrađeno, odnosno u cijelosti dovršeno ukupno 5.553 stana, s time da je od tog broja u 2011. godini dovršeno svega 28 stanova, odnosno jedna zgrada. U fazi izvođenja i pripreme na početku 2012. je još ukupno 764 stana, uključivo APN i svih 5 lokalnih agencija, za koje stanove je očekivati da bi mogli biti dovršeni okvirno u tijeku slijedeće dvije godine.

7.4.2. Kupnja stanova radi stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava

APN u okviru svog poslovanja obavlja poslove zaprimanja i vođenja evidencije o ponudama za prodaju nekretnina, prikuplja podatke o vlasništvu i posjedu nekretnina,

procjenu vrijednosti nekretnina (putem ovlaštenih sudskih vještaka), obrađuje ponude za kupnju nekretnina, kontaktira s vlasnicima nekretnina glede ugovaranja kupnje, sklapa ugovore o kupoprodaji nekretnina, te obavlja ostale poslove u svezi sa kupnjom nekretnina.

Potrebe za kupnjom stanova dostavljalo je sada bivše Ministarstvo regionalnoga razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, odnosno ministarstvo nadležno za pitanja povratnika, odnosno prognanika i izbjeglica. Kupnja je započela 2006. godine, a do konca 2010. godine kupljeno je ukupno 1.239 stanova. Cilj je do kraja 2014. godine kupiti ukupno 2763 stana koliko trenutno iznose do sada iskazane potrebe.

7.4.3. Provedba programa stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata

U programu stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata od 1997. godine do kraja 2011. godine izgrađeno je ukupno 6.073 stana pa području cijele RH, od čega 64 stana u 2011. godini. U 2012. godini planirano je dovršiti još 116 stanova u 3 zgrade, a u 2013. još dodatnih 126 stanova. Do kraja 2014. procjenjuje se izgradnja odnosno dovršenje još stotinjak stanova, ovisno o potrebama i osiguranim sredstvima.

U okviru ovoga Programa, kvaliteta stanovanja stradalnika iz Domovinskog rata unaprjeđuje se i putem izvođenja posebnih prilagodbi za HRVI 100% prve skupine i specifičnih građevinskih radova (uključivo instalaterske i dr.) na postojećim stambenim jedinicama, te se posljednjih godina godišnje izvede okvirno oko 5 zahvata te vrste.

7.4.4. Unapređenje energetske učinkovitosti građevina

Zgrade su najveći pojedinačni potrošači energije i danas predstavljaju veliki potencijal za energetske, ekonomske i ekološke uštede.

Jedan od bitnih pretpostavki za provedbu mjera energetske učinkovitosti je stvaranje povoljnog zakonodavno-regulatornog okvira za energetsku učinkovitost, poglavito u području definiranja strožih standarda gradnje i zahtjeva za energetskim svojstvima zgrada, iz čega slijede i najveće ostvarene uštede energije, upravo u području novoizgrađenih zgrada.

Osim postavljanja strožih mjerila za gradnje novih zgrada, koja uključuju inspekcijski nadzor, kontrolu obveze certificiranja novih zgrada prije početka uporabe, te kontrolu ispravnosti energetskih certifikata, nužno je poticati obnovu postojećih zgrada koje postižu energetske karakteristike više od važećom regulativom propisanih, te postizanje energetskog standarda „gotovo nul energetskih zgrada“. Pretpostavlja se da se svake godine obnovi 3% površine zgrada, što iznosi:

- oko 3,7 milijuna m^2 stambenih zgrada godišnje,
- oko 285.000 m^2 nestambenih zgrada javne namjene,
- oko 0,98 milijuna m^2 nestambenih zgrada u sektoru komercijalnih usluga godišnje.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
7.4.1. Poticanje društvene stanogradnje	7.4.1.1. Povećanje broja izgrađenih stanova	izgradnjom stanova riješit će se problem stanovanja određenog broja građana	Broj	5.984	APN	6.643	7.252	8.118
	7.4.1.2. Povećanje broja odobrenih kredita	kreditiranje izgradnje obiteljskih kuća dovest će do rješenja stambenih potreba određenog broja obitelji	Broj	30	APN	50	70	90
7.4.2. Kupnja stanova radi stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava	7.4.2.1.Broj kupljenih stanova	kupnjom stanova omogućit će se rješavanje stambenih potreba bivših nositelja stanarskog prava	Broj	1.409	APN	1.786	2.307	2.763
7.4.3. Provedba programa stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata	7.4.3.1. Povećanje broja izgrađenih (kupljenih) stanova u okviru iskazanih potreba	Od 1997. do 2010. godine predano je 6009 stanova za potrebe stradalnika od ukupno iskazanih potreba od 12.759 stanova. Ukupan broj planiranih stanova za primopredaju MB u do kraja 2014. je 6.346 stanova (2012.- 28; 2013.- 59; 2014.- 98=185)	Broj	6.009	MZOPUG	6.189 (48,51%) (kumulativ)	6.248 (49%) (kumulativ)	6.346 (50%) (kumulativ)
7.4.4. Unapređenje energetske učinkovitosti	7.4.4.1. Kontinuirano usklađivanje zakonskih podloga s EU standardima	MGIPU kontinuirano prati promjene u EU zakonodavstvu i usklađuje se po potrebi	%	100	MGIPU	100	100	100

8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Stvaranje produktivnog i konkurentnog poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora, koji će iskoristiti poredbene prednosti Republike Hrvatske, zahtjeva dosljednu provedbu sveobuhvatnih mjera na čitavom nizu područja što uključuje: učinkovite mjere zemljišne politike, povećanje učinkovitosti potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu postupnom prilagodbom sustava potpore sustavu Europske unije i znatnijim jačanjem udjela investicijskih potpora, modernizacijom i adaptacijom postojećih objekata za akvakulturu i preradom te nabavom ribarske opreme, alata i plovila koji zadovoljavaju potrebe subjekata u ribarstvu, a vezana su uz postizanje dostatne razine proizvodnje/ulova, restrukturiranjem poljoprivredne proizvodnje u smjeru visoko dohodovnih proizvoda deficitarnih na tržištu, restrukturiranjem i razvojem uzgoja i prerade ribe i drugih vodenih organizama te djelotvornim tržištem koje pruža odgovarajuće okruženje za tehničke i poduzetničke sposobnosti hrvatskih poljoprivrednika.

8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije

Hrvatska poljoprivredna politika nalazi se na prekretnici i predstoje značajne promjene koje su nužne kako zbog prilagodbi na sustav Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije (ZPP), ali i zbog toga što važeći sustav ne može odgovoriti izazovima globalnih promjena koje se odražavaju i na hrvatske proizvođače i hrvatski ruralni prostor. Utvrđeni dugoročni ciljevi hrvatske poljoprivredne politike sukladni su ciljevima ZPP-a. Obje politike ističu nužnost stalnog jačanja konkurentnosti u poljoprivredi i osiguranja prehrambene sigurnosti, no ne zanemarujući ciljeve koji proizlaze iz višeznačne uloge u osiguranju primjerenog životnog standarda poljoprivrednog stanovništva i poboljšanje kvalitete života u ruralnom prostoru, ali i održivo upravljanje resursima te brigu za okoliš.

Sustav izravnih plaćanja poljoprivrednim gospodarstvima u Hrvatskoj znatno se razlikuje od sustava izravnih plaćanja koji se primjenjuje u Europskoj uniji. 50% izravnih plaćanja poljoprivrednim gospodarstvima u Hrvatskoj još uvijek je vezano uz proizvodnju. U području ruralnog razvoja koje će postupno postajati središnje mjesto hrvatske poljoprivredne politike, posebno će biti važna ubrzana izgradnja zakonodavnog i institucionalnog okvira u skladu s okvirom Europske unije kako bi se pravodobno i učinkovito nadomjestili određeni negativni učinci prilagodbe politike na području izravnih plaćanja.

Pravna stečevina Europske unije u dijelu ribarstva obuhvaćena je kroz Zajedničku ribarstvenu politiku Europske unije (ZRP), a sadrži: upravljanje resursima i flotom, nadzor i kontrolu, strukturne i tržišne mjere, državnu potporu te međunarodne ugovore. Hrvatsko zakonodavstvo danas je djelomično usklađeno s pravnom stečevinom Europske unije, pri čemu je najznačajnija daljnja prilagodba odgovarajućeg zakonodavnog i institucionalnog okvira u dijelu provedbe mehanizama strukturne potpore te nadzora i kontrole. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju sustav potpore u ribarstvu doživjet će značajnije promjene. Kako bi sektor bio pripravan na korištenje odgovarajućih mehanizama, cilj ribarstvene politike je povećanje udjela sredstava namijenjen za mjere strukturne potpore. Također, cilj je postupna uspostava sustava državne potpore uključujući uspostavu sustava potpora malih vrijednosti (de minimis) te državnih potpora sukladnih pravnoj stečevini Europske unije, kao i omogućavanje korištenja tržišne potpore po uspostavi odgovarajućih mehanizama.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.1.1. Reforma sustava poljoprivredne potpore

Donošenje novog Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine, br. 92/10) predstavlja jednu od najvažnijih zadaća Ministarstva poljoprivrede u 2010. godini kojom se nastavlja reforma započeta 2009. godine. Tada je značajno smanjen broj pojedinačnih poticaja (s više od 220 na 37), uvedeni su mehanizmi koji osiguravaju bolje planiranje i izvršavanje proračuna te je uvedeno osnovno plaćanje po hektaru prema kojemu se poljoprivrednicima isplaćuje isti iznos izravnih plaćanja bez obzira na vrstu proizvodnje kojom se bave. Ipak, ostalo je još dosta važnih elemenata sustava izravnih plaćanja koji nisu usklađeni. Stoga će se

novim Zakonom nastaviti prilagodba Europskoj uniji u dijelu koji se odnosi na izravna plaćanja i osiguranje maksimalnog korištenja sredstava Europske unije nakon ulaska.

Novi sustav potpore obuhvatit će postupnu promjenu politike izravnih plaćanja u smjeru povećanja udjela potpore nevezane uz proizvodnju sa 51% na oko 67% u 2011. godini i 86% u 2012. godini, uz ispunjavanje uvjeta koji će se od proizvođača očekivati u primjeni dobre poljoprivredne prakse radi zaštite okoliša, zdravstvene sigurnosti hrane i dobrobiti životinja. Broj proizvodno vezanih plaćanja smanjen je sa 37 na 8 te je težište sveukupne politike sustava potpore prebačeno na mjere ruralnog razvoja.

Reformom sustava potpore stvaraju se pretpostavke za uvođenje regionalnog modela jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu (eng. Single Payment Scheme - SPS) koji će se primjenjivati od ulaska u Europsku uniju. Okosnicu pri izradi novog Zakona predstavljao je Konceptualni okvir za poljoprivrednu politiku u pretpristupnom razdoblju „Reforma sustava poljoprivredne potpore u Hrvatskoj u razdoblju 2010. - 2013.“, usvojen na Vladi Republike Hrvatske krajem veljače 2010.

Do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i dalje će biti temeljna evidencija koju će Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koristiti za dodjelu potpora. Jedan od uvjeta za ulazak u Europsku uniju jest i uspostava IAKS-a (Integrirani administrativni i kontrolni sustav), kojim zemlje članice dodjeljuju, prate i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima. Ključna komponenta IAKS sustava koja predstavlja uvjet za isplatu izravnih plaćanja po površini od ulaska u Europsku uniju je registracija korištenog poljoprivrednog zemljišta u sustavu ARKOD (eng. Land Parcel identification System - LPIS), novom sustavu evidencije zemljišnih parcela koje se utvrđuje na temelju digitalnih ortofoto karata.

Upisnik poljoprivrednih gospodarstava koji uključuje podatke o 194.000 poljoprivrednih gospodarstava kroz ARKOD će se proširiti podacima o stvarnom korištenju poljoprivrednog zemljišta. Do svibnja 2010. godine upisano je više od 40.000 poljoprivrednih gospodarstava i 200.000 ha poljoprivrednog zemljišta što predstavlja 20% svih posjeda evidentiranih u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava. Do kraja 2010. godine evidentirat će se sva preostala poljoprivredna gospodarstva i korišteno zemljište u njihovom posjedu. ARKOD sustav, kao jedno od mjerila za zatvaranje pregovora u poglavlju 11. „Poljoprivreda i ruralni razvoj“, uspostavljaju Ministarstvo poljoprivrede, te Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, a podršku u provedbi ARKOD-a na terenu pruža Hrvatska poljoprivredna agencija.

Porezno oslobođenje od plaćanja trošarina i PDV-a na plinsko ulje obojano plavom bojom za namjene u poljoprivredi i ribarstvu (tzv. plavi dizel) je u nadležnosti Ministarstva financija i predstavlja oblik neizravne, posebne potpore poljoprivrednicima i ribarima koji je dozvoljen i u Europskoj uniji, no uz uvjet strogog nadzora namjenskog korištenja. Od 1. srpnja 2010. u funkciji će biti sustav prodaje plavog dizela preko posebnih kartica goriva. Za programsku podršku u uspostavi sustava nadzora potrošnje plinskog ulja za namjene u poljoprivredi, ribarstvu i akvakulturi te uspostavu središnje baze podataka kartičnog poslovanja koja će sadržavati podatke o korisnicima i njihovim pravima na potrošnju odobrenih količina,

ovlaštena je Financijska agencija (FINA). Novim sustavom dodjele i korištenja prava na plinsko ulje u poljoprivredi i ribarstvu smanjit će se negativni učinci na proračunske rashode do kojih je dolazilo uslijed zlouporabe korištenja prava i nenamjenskog korištenja. Podršku u uspostavi kartičnog sustava pružaju Ministarstvo poljoprivrede i Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

8.1.2. Potpora za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta

Poljoprivredna zemljišta prekrivaju značajni dio hrvatskog teritorija i poljoprivreda ima daleko najveći utjecaj na prirodu i krajolik Hrvatske. Poljoprivredne aktivnosti imaju veliki utjecaj na kvalitetu prirode i okoliša. Poljoprivreda, nadalje, ima veliki utjecaj na tlo, vodu i zrak, kao i na raznolikost vrsta, staništa i krajolika.

Mjere ruralnog razvoja za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta posebno su važne za očuvanje prirode i okoliša, gdje posebno ističemo važnost poljoprivredno-okolišnih mjera koje imaju za cilj smanjiti onečišćenje okoliša od strane negativnih učinaka poljoprivredne proizvodnje. Poljoprivrednicima u područjima s težim uvjetima gospodarenja kao što su planinski krajevi ili druga područja gdje fizičke karakteristike krajobraza uzrokuju više troškove proizvodnje poticaji će se isplaćivati i kroz tzv. kompenzacijske naknade. Poseban naglasak se stavlja na daljnje poticanje i promicanje ekološke proizvodnje, u okviru koje bilježimo stalno povećanje, kroz potpore korisnicima poljoprivredno-okolišnog programa u dijelu ekološke proizvodnje te proizvodnje u otežanim uvjetima gospodarenja. Proizvodnja u otežanim uvjetima gospodarenja još nije pravnom regulativom regulirana te se očekuje donošenje iste temeljem koje će se i koristiti potpora.

8.1.3. Strukturna potpora poljoprivrednim gospodarstvima, sektoru prerade i akvakulture

U okviru IPARD programa, mjere “Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva” omogućuje se sufinanciranje projekata u sektorima mesa, mlijeka, voća i povrća te sektora žitarica u obliku potpore u iznosu do 50% prihvatljivog ulaganja za krajnje korisnike. U okviru istog programa provedbom mjere „Ulaganje u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice“, sa dozvoljenim ulaganjima u sektore mlijeka i mljekarstva, sektorima mesa, ribarstva, prerade voća i povrća, sektoru vinarstva i maslinovog ulja omogućuje se prerađivačkom sektoru sufinanciranje ulaganja u iznosu do 50% prihvatljivog ulaganja, a u svrhu dostizanja standarda Zajednice na području zaštite okoliša, javnog zdravstva, zdravlja životinja i biljaka, dobrobiti životinja i sigurnosti na radu.

Novi Zakon o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu (Narodne novine, br. 153/09) također predviđa mehanizme potpore kojima se omogućava restrukturiranje i diversifikacija proizvodnje u uzgoju i riboprerađivačkoj industriji, razvoj mehanizama tržišta te financiranje projekata od opće koristi kako bi se osigurala odgovarajuća kopnena logistika i infrastruktura. Također, spomenutim Zakonom predviđeno je i financiranje sektora ribarstva kroz sustav potpora u posebnom statusu, a koji je sukladan pravnoj stečevini Europske unije.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.1.1. Reforma sustava poljoprivredne potpore	8.1.1.1. Povećanje udjela izravnih plaćanja koja nisu vezana uz proizvodnju ('nevezana' plaćanja)	Ista visina potpore bez obzira na vrstu proizvodnje omogućava poljoprivrednicima da vlastitu proizvodnju (ponudu) prilagode potražnji na tržištu.	%	51	MP	86	86	86
	8.1.1.2. Smanjenje broja pojedinačnih poticaja	Pojedini poticaji zamjenjuju se drugim vrstama plaćanja, štite se osjetljivi sektori te se omogućuje učinkovitija administracija i kontrola.	Broj	37	MP	6	6	6
	8.1.1.3. Povećanje postotka evidentiranog korištenog poljoprivrednog zemljišta u ARKOD-u u odnosu na posjede evidentirane u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava do potpunog obuhvata svih gospodarstava ARKOD-om	Jedino gospodarstva upisana u ARKOD moći će ostvarivati pravo na plaćanja nakon ulaska u EU.	%	20	MP Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	100	100	100
8.1.2. Potpora za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta	8.1.2.1. Povećan broj gospodarstava koja koriste poticaje ekološke proizvodnje	Povećanje obujma ekološke proizvodnje u RH	Broj	1.125	MP	1.860	2.400	2.920
	8.1.2.2. Broj farmi u područjima sa otežanim uvjetima gospodarenja	Plaćanja na temelju posebnih uvjeta gospodarenja uzrokovanih nadmorskom visinom, nagibom i drugim uvjetima	Broj	0	MP	32.000	33.000	35.000
	8.1.2.3. Povećanje udjela mjera ruralnog razvoja u sveukupnoj vrijednosti potpora	Reorijentacija na mjere ruralnog razvoja dugoročno Hrvatskoj donosi najviše koristi i u skladu je sa predviđenim sredstvima financijskog paketa.	%	23	MP	37	46	46
8.1.3. Strukturna potpora poljoprivrednim gospodarstvima, sektoru prerade i akvakulture	8.1.3.1. Povećanje broj gospodarstava koja uvode kontrolu očuvanja okoliša (rukovanje gnojivom)	Strukturna potpora stočarstvu u svrhu dostizanja standarda Zajednice	Broj	209	MP	234	249	260
	8.1.3.2. Povećanje broja poduzeća koja uvode higijenske standarde, standarde vezane za zdravstvenu ispravnost hrane (razina poboljšanja)	Strukturna potpora preradi poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu dostizanja standarda Zajednice te konkurentnosti	Broj	122	MP	147	157	167
	8.1.3.3. Povećanje udjela korisnika strukturnih mjera u sektoru prerade i akvakulture u odnosu na ukupan broj sudionika u tim djelatnostima	Uvođenjem novih vrsta u uzgoj, te razvojem novih proizvoda moguće je osigurati opstojnost u uvjetima europske i svjetske konkurencije djelatnosti	%	0	MP	10%	12%	20%

8.2. Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu

Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu, kao temeljna odrednica politike ribarstva ima zakonodavni okvir u Zakonu o morskom ribarstvu i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu. Navedeni propisi uređuju gospodarenje i zaštitu obnovljivih bioloških bogatstava mora i slatkih voda, način i uvjete obavljanja ribolova i uzgoja, praćenje ulova i uzgoja kroz prikupljanje podataka i sustav praćenja plovila, ustroj nadzora i inspekcije.

Cilj održivog upravljanja živim bogatstvima je postići odgovorno i održivo iskorištavanje na ekološki uravnotežen te gospodarski i društveno opravdan način kroz mjere za zaštitu, očuvanje i obnovu resursa i eko-sustava. Mjere očuvanja i upravljanja se moraju zasnivati na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i osiguravati dugoročnu održivost podjednako ribljih resursa kao i djelatnosti ribarstva. Obzirom da svjetski trendovi, kao i reforma Zajedničke ribarstvene politike EU, pokazuju da je većina divljih populacija riba na rubu održivosti iskorištavanja ili je danas već u stupnju prelovljenosti, cilj je u konačnici smanjiti prekomjerni ribolovnI kapacitet i ribolovni napor kod pojedinih oblika ribolova, te primijeniti mjere gospodarenja kako bi ribolovni napor bio primjeren reproduktivnim mogućnostima ribljih resursa i njihovom održivom iskorištenju.

Kapacitet flote izražava se u njezinoj snazi i tonaži, dok je ribolovni napor rezultat korištenja nekog alata nekim kapacitetom u određenom vremenu. Mjere regulacije kapaciteta i napora stoga mogu obuhvaćati različite mehanizme (prostorna i vremenska regulacija, povlačenje iz ribolova, sustav ulaza i izlaza iz flote i slično). Hrvatska ribolovna flota danas ne može se karakterizirati jedinstvenim čimbenicima. U nekim segmentima prepoznaje se potreba za reduciranjem kapaciteta i ribolovnog napora, dok se u nekim i dalje javljaju pretežno male ulovne jedinice, čije osnovne tehničke karakteristike ne udovoljavaju standardima rada ni očuvanja kvalitete ulova. Mjere upravljanja kapacitetom flote zasnivaju se prvenstveno na znanstvenim podlogama i savjetima, pri čemu se kao temelj uzimaju rezultati trajnih monitoringa stanja resursa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.2.1. Prilagodba ribolovnog kapaciteta stanju resursa

Zakonom o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu uspostavlja se novi sustav potpore sektoru ribarstva kroz uvođenje niza mjera investicijske potpore sukladne mehanizmu strukturnih fondova. Prilagodba ribolovnog kapaciteta stanju ribljih resursa postiže se modernizacijom plovila – ulaganjem u poboljšanje sigurnosti plovila te higijensko-sanitarnih standarda koji doprinose očuvanju kvalitete proizvoda, ulaganjem u mehanizaciju na plovilu (pogonski stroj, alati) kojim se postiže učinkovitije obavljanje djelatnosti ribolova a samim time i povećanje rentabilnosti. Kroz ove načine potpora moguće je financirati mjere koje imaju za cilj održivo gospodarenje ribljim fondom kroz privremenu ili trajnu obustavu ribolovnih aktivnosti te prilagodbu ribolovnog kapaciteta, a sukladno znanstvenim pokazateljima stanja ribljih resursa. Smanjenje viška kapaciteta u ribolovu dio je i međunarodnih obveza Republike Hrvatske. Višak kapaciteta određuje se kao razlika u trenutno raspoloživom kapacitetu i kapacitetu potrebnom da se iskoriste raspoloživi resursi.

8.2.2. Učinkovit nadzor i kontrola

Učinkovit nadzor i kontrola ribolovnih aktivnosti ostvaruje se kroz rad inspekcijskih službi, ali i uvođenjem sustava satelitskog praćenja plovila (VMS) koji je Republika Hrvatska obvezna primjenjivati za plovila određenih karakteristika (obzirom na vrstu plovila i vrstu ribolovne aktivnosti).

Uz sustav satelitskog praćenja plovila, nova obveza vezana uz pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno prilagodbu zahtjevima Zajedničke ribarstvene politike podrazumijeva uvođenje sustava automatske identifikacije plovila (AIS). Uvođenjem ovog sustava Republika Hrvatska će započeti 2012. godine, a obvezi instalacije AIS uređaja podliježu plovila istih karakteristika kao i za uvođenje VMS-a.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 8.2. Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.2.1. Prilagodba ribolovnog kapaciteta stanju resursa	8.2.1.1. Smanjenje razlike trenutnog i optimalnog kapaciteta ili ribolovnog napora u pojedinim segmentima flote	U segmentima flote u kojima postoji višak raspoloživog kapaciteta flote smanjenjem razlike između postojećeg i dostatnog za iskorištavanje resursa postiže se dugoročna održivost kako resursa tako i djelatnosti.	INDEX	100	MP	60	30	30
8.2.2. Učinkovit nadzor i kontrola	8.2.2.1. Povećanje broja plovila pokrivenih satelitskim sustavom nadzora plovila	Satelitski sustav nadzora plovila kombiniran sa GPRS sustavom omogućava uvid u kretanje plovila u realnom vremenu što osigurava učinkovitu kontrolu i nadzor. Prema važećim propisima EU, RH je obvezna satelitskim sustavom praćenja plovila obuhvatiti sva plovila duljine iznad 15 metara, kojih je u RH oko 400	Broj	256	MP	400	400	450
	8.2.2.2. Povećanje broja plovila pokrivenih sustavom automatske identifikacije plovila (AIS)	Uvođenje sustava automatske identifikacije plovila nova je obveza RH u procesu prilagodbe zahtjevima Zajedničke ribarstvene politike EU. Plovila koja se prate sustavom VMS-a podliježu i uvođenju AIS-a	Broj	0	MP	20	280	400
	8.2.2.3. Povećanje broja inspekcijskih nadzora	Povećanjem broja inspekcijskih nadzora povećava se opća učinkovitost sustava inspekcije, te se smanjuje broj kršenja propisa a time izravno utječe i na održivost iskorištavanja resursa	Broj	4.800	MP	6.500	7.000	7.500

8.3. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno prehrambenih i ribarskih proizvoda

Unapređenje komunikacije poljoprivrednih proizvođača s tržištem jedan je od preduvjeta povećanja konkurentnosti. Problem u Republici Hrvatskoj nije prekomjerna proizvodnja pojedinih proizvoda kao što je to bio slučaj u Europskoj uniji, već međusobna nepovezanost proizvođača kao i nedostatak organiziranosti njihovog zajedničkog nastupa na tržištu. Pritom je uspostava marketinških organizacija proizvođača po uzoru na Europsku uniju te organiziranje proizvođača neophodno radi lakšeg skladištenja, pakiranja i plasmana proizvoda velikim trgovcima koji zahtijevaju velike količine ujednačene kvalitete poljoprivrednih proizvoda. U ovom procesu, primijenjena istraživanja u poljoprivredi doprinose prijenosu znanja sa znanstvenih institucija na primarne proizvođače, dok istraživanja kojim se prikupljaju podaci za izračun strukturnih i ekonomskih pokazatelja vezanih uz poljoprivredu omogućuju evaluaciju i bolje planiranje ciljanih mjera za pojedine skupine proizvođača.

Organizirano trženje te postojanje jasnih kanala prodaje jedan je od uvjeta koji je potrebno osigurati kako bi i hrvatsko ribarstvo steklo ravnopravne uvjete nastupa na tržištu s uvjetima koje danas imaju ribari država članica. To se prvenstveno odnosi na uspostavu veletržnica ribom koje se, između ostaloga, osnivaju radi koncentracije ponude i potražnje ribe, te postizanja realne tržišne cijene, a time i povoljnije pozicije ribara i uzgajivača na tržištu. Također, Europska unija daje vrlo velik značaj organizacijama proizvođača u ribarstvu te uspostavi organiziranog sustava trženja, stoga je Republika Hrvatska započela s ulaganjima u ribarske zadruge koje će moći prerasti u organizacije proizvođača.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.3.1. Uspostava mehanizama uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda

Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (Narodne novine, br. 149/09) propisane su mjere za uređenje tržišta poljoprivrednih proizvoda (propisane su cijene, intervencije na domaćem tržištu, mjere poticanja prodaje i potražnje, proizvodne kvote, carine, proizvođačke organizacije, marketinški standardi). Do sada ovo područje nije bilo sustavno uređeno, odnosno mjere su se donosile na 'ad hoc' bazi ili ih uopće nije bilo. Uspostava i primjena mehanizama uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda po određenim sektorima zahtijeva prvenstveno donošenje niza provedbenih podzakonskih akata te složenu administrativnu infrastrukturu koja između ostalog uključuje Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju zaduženu za operativnu provedbu. Ministarstvo poljoprivrede donijelo je „Akcijski plan usklađivanja s uređenjem tržišta poljoprivrednih proizvoda u Europskoj uniji' koji je usvojen u okviru pregovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji.

Sukladno zakonodavstvu Europske unije, obveza je država članica uspostava tržišnih informacijskih sustava odnosno sustava za praćenje i izvješćivanje o cijenama i količinama poljoprivrednih proizvoda s reprezentativnih tržišta, kako bi se mogle provoditi mjere propisane Zajedničkom organizacijom tržišta Europske unije. Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi (TISUP) je sustav centraliziranog, redovitog prikupljanja i obrade podataka o tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda te

raspodjele dobivenih, relevantnih, tržnih obavijesti tržnim sudionicima. Naglasak je na podacima i informacijama o cijenama poljoprivredno-prehrambenih proizvoda kako bi se osigurala stalna preglednost stanja na tržištu.

8.3.2. Istraživanja u poljoprivredi

Poticanje strateških poljoprivrednih istraživanja kroz Vijeće za istraživanja u poljoprivredi (VIP) ima za cilj primjenjivost rezultata istraživanja na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima čime se omogućuje konkurentnija poljoprivredna proizvodnja. Potiče se sudjelovanje samih poljoprivrednih proizvođača u postavljanju prioriteta istraživanja, provedbi istraživanja i financiranju istraživanja kako bi nova znanja imala najučinkovitiju primjenu. Također VIP sudjeluje u promicanju znanstveno-izdavačke djelatnosti sufinanciranjem troškova izdavanja knjiga iz područja poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (eng. FADN - Farm Accountancy Data Network) obuhvaća provedbu godišnjeg istraživanja (FADN istraživanja) o strukturi, proizvodnji, prihodima i rashodima poljoprivrednih gospodarstava i jedini je instrument praćenja mjera poljoprivredne politike na mikroekonomskoj razini. Temeljem uzorka poljoprivrednih gospodarstava (uzimajući u obzir regionalni aspekt, aspekt veličine gospodarstva i vrste proizvodnje), svake se godine putem godišnjeg FADN istraživanja prikupljaju podaci iz kojih se izračunavaju strukturni i ekonomski pokazatelji vezani uz poljoprivredu.

Temeljem Sporazuma o međusobnoj suradnji na uspostavi Sustava računovodstvenih podataka u poljoprivredi između Ministarstva poljoprivrede, Državnog zavoda za statistiku, Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, aktivnosti provode stručnjaci uključenih institucija, uz tehničku pomoć konzultanata međunarodnog konzorcija CA 17 International.

8.3.3. Usmjeravanje trženja ribarskih proizvoda kroz veletržnice ribom

Veletržnice ribom predstavljaju važan segment uređenog tržišta ribom i ribljim proizvodima, čija je učinkovita organizacija neophodna za opstojnost i konkurentnost hrvatskog ribarstva na budućem zajedničkom tržištu Europske unije. Prednosti prodaje ribe putem veletržnice su brojne: ribaru jamči prodaju njegova ulova, bolju tj. realnu cijenu njegovih proizvoda (koji se samostalnim nastupom na tržištu nerijetko prodaju po preniskoj cijeni) te mu omogućava bržu naplatu prodane ribe.

Kroz stalni veterinarsko-zdravstveni nadzor osigurava se kvaliteta proizvoda, štiti se zdravlje potrošača, poboljšava se evidencija ulova i uzgoja te konačno stvara solidna osnova za planiranje i daljnji razvoj ribarskog sektora u Republici Hrvatskoj. Navedene aktivnosti odvijaju se na jednom mjestu što znatno olakšava trgovanje ribom s aspekta i proizvođača (ribara) i kupaca, a državi omogućava učinkovitu kontrolu.

Veletržnice ribom u Republici Hrvatskoj su još u začetcima, izgrađene su i opremljene tek dvije dok je trenutno u funkciji samo jedna. U osnivanje i upravljanje veletržnicom aktivno su se, uz državu, uključile lokalna uprava i samouprava te

ribarske zadruge. Ulaganjima u osnivanje te početak rada veletržnica stvaraju se temelji za funkcioniranje ribarskih veletržnica, a uključivanjem ribarskih zadruga i lokalne uprave i samouprave osigurat će se njihov učinkovit rad.

8.3.4. Poticanje udruživanja u ribarskom sektoru

Zbog specifičnosti sektora ribarstva u posljednje dvije godine intenzivirale su se aktivnosti vezane za jačanje postojećih ribarskih zadruga i osnivanje novih. Zadruge danas većinom funkcioniraju na način da otkupljuju ulov svojih članova, čime je ribaru – članu zadruge – osiguran plasman ribe. Nadalje, osim što zadruga ribaru osigurava tržište za njegove proizvode, raspolaže logistikom i infrastrukturom koja većinom nije dostupna pojedincu – kamion za prijevoz ribe, skladišni kapaciteti, hladnjače, ledomati, kašete i sve ostalo što je nužno za očuvanje kvalitete ovog lako kvarljivog proizvoda. Ovime se osigurava brža komunikacija od ostvarivanja ulova do kupca, a u konačnici i potrošača te se osigurava očuvanje visoke kvalitete proizvoda, a time i bolja cijena za ribara.

Danas u Republici Hrvatskoj postoji 15 zadruga u sektoru ribarstva. Ministarstvo poljoprivrede je u 2010. godini propisalo Pravilnik o ribarskim zadrugama kojim omogućava priznavanje ribarskih zadruga prema točno određenim kriterijima. Cilj priznavanja je prepoznavanje i poticanje rada onih ribarskih zadruga kod kojih postoji interes i inicijativa udruživanja, preuzimanja obveza i prava kako bi s vremenom postali punopravni partner državi u uređenju tržišta i upravljanju resursima. Samo zadruge priznate od strane Ministarstva poljoprivrede kao ribarske, mogu biti korisnici potpora s ciljem poticanja njihova osnivanja, rada i razvoja.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 8.3. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.3.1. Uspostava mehanizama uređenja tržišta	8.3.1.1. Povećanje broja sektora obuhvaćenih interventnim mjerama	Provedba interventnih mjera je do donošenja Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda bila uređena samo za žitarice.	Broj	1	MP	8	8	8
	8.3.1.2. Povećanje broja sektora s proizvođačkim organizacijama	Odobravanje proizvođačkih organizacija s obzirom da se u EU potpore u nekim sektorima (npr. voće i povrće) mogu koristiti jedino preko proizvođačkih organizacija.	Broj	0	MP	2	2	2
	8.3.1.3. Povećanje broja sektora obuhvaćenih praćenjem cijena u TISUP-u	Uvjet i 'okidač' za pokretanje interventnih mjera	Broj sektora	0	MP	7	12	12
8.3.3. Istraživanja u poljoprivredi	8.3.3.1. Povećanje broja sufinanciranih istraživanja	Prijenos znanja sa znanstvenih institucija na obiteljska poljoprivredna gospodarstva	Broj	195	MP	215	230	240
	8.3.3.2. Povećanje uzorka i dostizanje reprezentativnog uzorka istraživanja za FADN	Reprezentativni uzorak poljoprivrednih gospodarstava uključenih u FADN istraživanje omogućuje dobivanje kvalitetnijih podataka za mikroekonomske analize.	Broj	200	MP	1.000	1.000	1.000
8.3.4. Usmjeravanje trženja ribarskih proizvoda kroz veletržnice ribom	8.3.4.1. Povećanje prometa ribom kroz veletržnice ribom	Postojanje dostatne infrastrukture i učinkovito funkcioniranje veletržnica	%	1	MP	10	15	20
8.3.5. Poticanje udruživanja u ribarskom sektoru	8.3.5.1. Povećanje broja priznatih ribarskih zadruga	Priznavanje ribarskih zadruga kao sudionika u provedbi tržišnih mjera u ribarstvu	Broj	0	MP	10	15	15
	8.3.5.2. Povećanje broja priznatih organizacija proizvođača u ribarstvu	Organizacije proizvođača jedini su korisnici tržišnih mehanizama (intervencija) danom ulaska RH u EU.	Broj	0	MP	3	3	3
	8.3.5.3. Veći udio gospodarskih ribara udružen u ribarske zadruge ili organizacije proizvođača u odnosu na ukupan broj ribara	Organizirani oblici rada i nastupa na tržištu preduvjet su uspješnog razvoja sektora na jedinstvenom tržištu EU	%	10	MP	20	25	30

8.4. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Ozbiljne bolesti koje se prenose hranom ili potječu od hrane ili hrane za životinje, životinja ili bilja zabilježene su na svakom kontinentu u prošlom desetljeću i tako ukazuju na javno zdravstveni i društveni značaj tih bolesti što je rezultiralo sve većom zabrinutosti potrošača. Ove bolesti ne samo da značajno utječu na zdravlje i dobrobit ljudi, životinja i bilja, već imaju i ekonomske posljedice budući da predstavljaju opterećenje za zdravstveni sustav i značajno smanjuju ekonomsku produktivnost.

Zbog sve većeg broja bolesti i kriza u području sigurnosti hrane i hrane za životinje, te zdravlja životinja i zdravstvene zaštite bilja, globalizacije i liberalizacije tržišta, raznolikog izbora hrane te sve većih zahtjeva potrošača uveden je integrirani pristup sigurnosti hrane čiji je cilj osiguranje visoke razine sigurnosti hrane i hrane za životinje a u svrhu zaštite zdravlja ljudi, životinja te zdravstvene zaštite bilja te zaštite interesa potrošača.

Republika Hrvatska je preuzela pravnu stečevinu Europske Unije u Poglavlju 12. – Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika, a zakonodavni okvir je postavljen donošenjem Zakona o hrani (Narodne novine br. 46/07). Uveden je integrirani pristup sigurnosti hrane „Od farme do vilice" s ciljem osiguranja visoke razine sigurnosti i kakvoće hrane, zdravlja i zaštite životinja te zdravstvene zaštite bilja kroz sve faze proizvodnje hrane, počevši od polja, odnosno farme pa sve do hrane na stolu za krajnjeg potrošača. Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje imaju primarnu odgovornost za hranu u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije koje su pod njihovom kontrolom. U skladu s načelom sljedivosti, proizvođači, prerađivači ili uvoznici, moraju osigurati da se sva hrana, hrana za životinje i sastojci hrane mogu pratiti kroz sve faze proizvodnje te da je hrana na tržištu propisno označena.

Sustav koji osigurava sigurnost hrane zajednički je svim državama Europske unije, no jednako tako omogućuje raznolikost budući da ostavlja prostor za proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda čija je posebna kvaliteta vezana uz određene regije ili određene tradicionalne načine proizvodnje. Za navedene proizvode Republika Hrvatska je preuzela pravnu stečevinu Europske Unije (Politika kvalitete - Poglavlje 11.) donošenjem Zakona o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (Narodne novine, br. 84/08, 75/09 i 20/10) kojim se uređuje sustav njihove registracije i zaštite.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.4.1. Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje

Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje u narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo poljoprivrede će ostvariti unapređenjem hrvatskog Sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (HR RASFF sustav), uspostavom sustava službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje, komunikacijom s javnosti i jačanjem svijesti javnosti o sigurnosti hrane te uspostavom sustava certifikacijskih tijela.

Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (eng. Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF) je mrežni sustav izvještavanja o hrani odnosno hrani za životinje koja predstavlja izravan ili neizravan rizik za zdravlje ljudi, a koji je ključan instrument za osiguranje sigurnosti hrane i hrane za životinje u Europi. Razmjena informacija kroz RASFF sustav pomaže državama članicama (EU, EEA) da djeluju brže i koordinirano kao odgovor na zdravstvene prijetnje koje potječu od hrane ili hrane za životinje.

Ministarstvo poljoprivrede je uspostavilo sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje na nacionalnoj razini (HR RASFF). Danom ulaska u Europsku Uniju, Republika Hrvatska će postati punopravna članica RASFF sustava iako već sada sudjeluje u RASFF sustavu i razmjenjuje informacije i podatke s Europskom komisijom.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju organizirat će se edukacije osoba koje sudjeluju u HR RASFF sustavu, uključujući osobe koje provode službene kontrole i nabavu informatičke opreme (laptopi s Internet vezom i mobiteli) za službenike Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja koji su odgovorni za koordinaciju u HR RASFF sustavu.

U svrhu uspostave sustava službenih i referentnih laboratorija, Ministarstvo poljoprivrede će u sljedećem trogodišnjem razdoblju izraditi analizu postojećeg stanja s ciljem utvrđivanja potrebnog broja službenih i referentnih laboratorija te sufinancirati opremanje i akreditaciju laboratorija kako bi isti mogli biti ovlašteni kao službeni i referentni laboratoriji za hranu i hranu za životinje.

Unapređenjem komunikacije s javnosti, uključujući obavještavanje javnosti o rizicima koji potječu od hrane, povećat će se svijest javnosti o važnosti sigurnosti hrane te spriječiti pojava ili širenje bolesti koje potječu od hrane ili hrane za životinje te će se tako povećati učinkovitost sustava sigurnosti hrane i hrane za životinje.

8.4.2. Uspostava sustava certifikacijskih tijela

Ministarstvo poljoprivrede je nadležno tijelo za registraciju oznaka i zaštitu naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrijetla ili oznaka tradicionalnog ugleda. Također, Ministarstvo ovlašćuje pravne osobe (certifikacijska tijela) za provođenje utvrđivanja sukladnosti registriranih proizvoda sa specifikacijom proizvoda. Od 31. svibnja 2011. certifikacijska tijela će morati biti akreditirana u skladu s hrvatskom normom „Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda“ – HRN EN 45011. Trenutno u Republici Hrvatskoj imamo samo jedno ovlašteno certifikacijsko tijelo, a koje je u postupku akreditacije.

Slijedom navedenog, Ministarstvo poljoprivrede će u sljedećem trogodišnjem razdoblju sufinancirati akreditaciju certifikacijskih tijela, proširenje područja akreditacije, održavanje akreditacije, pripreme za akreditaciju kao i edukaciju te nabavu normi, a u cilju ovlašćivanja potrebnog broja akreditiranih certifikacijskih tijela kako bi se osigurao učinkovit sustav provjere sukladnosti sa specifikacijom, a time doprinijelo i zaštiti ekonomskih interesa potrošača.

8.4.3. Unapređenje provođenja službenih kontrola

Službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje provode službeni i ovlašteni veterinari ovlaštenih veterinarskih organizacija. Radi unapređenja provođenja službenih kontrola nužno je organizirati radionice putem kojih će se osobe ovlaštene za provođenje službenih kontrola educirati za učinkovito provođenje službenih kontrola. Isto tako, da bi službene kontrole bile učinkovite moraju se provoditi redovito, na temelju analize rizika i s odgovarajućom učestalosti, prema planu kontrola te se njima omogućuje pravovremeno utvrđivanje nesukladnosti u objektima u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje uz poduzimanje mjera radi otklanjanja nesukladnosti, osiguravajući sigurnost i kakvoću hrane te unapređenje objekata. Službene kontrole provode se i u međunarodnom prometu radi stavljanja na tržište Republike Hrvatske zdravstveno ispravne odnosno sigurne hrane.

8.4.4. Unapređenje mjera zdravstvene zaštite životinja i dobrobiti životinja

U svrhu zaštite zdravlja životinja, a posebice od pojave opasnih zaraznih i nametničkih bolesti koje su zajedničke ljudima i životinjama – zoonoza, kao i zaraznih bolesti životinja čijom bi pojavom bila prouzročena velika ekonomska šteta, ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja svake godine na osnovi Zakona o veterinarstvu (Narodne novine, br. 41/07 i 155/08), donosi Naredbu o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u tekućoj godini, kojom se određuje način praćenja, nadziranja i monitoringa određenih bolesti. Osobita pozornost usmjerena je kontroli i iskorjenjivanju zaraznih bolesti i stjecanju statusa stada slobodnih i/ili službeno slobodnih od određenih zaraznih bolesti, a sve u cilju konkurentnosti živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla na tržištu Europske unije.

8.4.5. Unapređenje sustava obvezatnog označavanja i registracije životinja te uspostava učinkovite kontrole prometa životinja

Sustav identifikacije i registracije životinja kao i njihova premještanja temeljni je preduvjet za učinkovitu provedbu mjera kontrole zaraznih bolesti životinja te mjera koje se provode u zaštiti zdravlja ljudi, budući da 90% rizika od obolijevanja ljudi prouzročenog hranom potječe od proizvoda životinjskog podrijetla. U tu svrhu, posjednici su dužni osigurati da su njihove životinje označene i registrirane u Jedinstvenom registru domaćih životinja (JRDŽ), kao i da je registrirano svako premještanje, klanje, uginuće te time omogućeno praćenje sljedivosti u najkraćem mogućem vremenskom roku.

Upravo stoga, nadležno tijelo kontinuirano provodi edukacije i savjetovanje posjednika o svim njegovim obvezama koje proizlaze iz propisa o označavanju i registraciji životinja te registraciji njihova premještanja, primarno kroz godišnji Veterinarski pregled gospodarstva.

8.4.6. Unapređenje središnjeg veterinarskog informacijskog sustava (SVIS)

U središnji veterinarski informacijski sustav (SVIS) uključeno je 14 baza podataka. U sljedećem trogodišnjem razdoblju izradit će se dodatnih 15 baza podataka što u

konačnici čini ukupno 29 baza podataka iz područja veterinarstva, veterinarskog javnog zdravstva i dobrobiti životinja. Brz i kvalitetan pristup pouzdanim informacijama iz područja veterinarstva te interakcija među brojnim bazama podataka omogućit će donošenje brzih i efikasnih odluka važnih za očuvanje zdravlja životinja i ljudi.

8.4.7. Unapređenje zdravstvene zaštite bilja

Da bi se spriječilo propadanje poljoprivrednih usjeva i prinosa te zajamčila sigurnost trajne opskrbe stanovništva zdravom hranom biljnog podrijetla visoke kakvoće, RH kao i druge zemlje planira i provodi nacionalnu politiku biljnog zdravstva s ciljem zdravstvene zaštite bilja od štetnih organizama bilja (ŠO).

Jedan od najučestalijih i još uvijek neizbježnih načina provedbe zdravstvene zaštite bilja od ŠO jest uporaba sredstava za zaštitu bilja (SZB). Međutim, uz pozitivne učinke primjene, SZB od kojih mnoga spadaju u opasne kemikalije, ako se ne vodi briga o pravilnoj primjeni, mogu imati i nepovoljne učinke na proizvodnju bilja, a njihova uporaba može negativno utjecati na zdravlje ljudi i životinja te na okoliš. Stoga u provedbi zdravstvene zaštite bilja RH treba pronaći pravi „balans“, tj. primjena SZB radi unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje i time povećanja uroda, mora se provoditi na pravilan i najracionalniji način da se ne bi narušila temeljna načela da su zdravlje ljudi, zaštita voda, zemljišta, šuma, biljnog i životinjskog svijeta i drugi dijelovi prirode od posebnog interesa za RH i imaju njezinu osobitu zaštitu.

Unapređenje zdravstvene zaštite bilja u predviđenom strateškom razdoblju ostvarit će se dovršenjem uspostave sustava fitosanitarnog upisnika i biljnih putovnica, unapređenjem postupaka registracije SZB i re-registracije SZB te unapređenjem nacionalnih programa iz područja biljnog zdravstva.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj. 8.4. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.4.1. Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje	8.4.1.1. Povećanje broja educiranih osoba koje sudjeluju u HR RASFF sustavu	Povećanjem broja educiranih osoba koje sudjeluju u HR RASFF sustavu će se propisno i kvalitetno poduzimati potrebne aktivnosti i mjere u svrhu zaštite zdravlja ljudi	Broj	0	MP	150	200	250
	8.4.1.2. Povećanje broja sufinanciranja opremanja laboratorija za hranu i hranu za životinje sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025	Adekvatnim opremanjem laboratorija za hranu i hranu za životinje isti mogu biti akreditirani sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025	Broj	0	MP	5	10	15
	8.4.1.3. Povećanje broja sufinanciranja akreditacija laboratorija za hranu i hranu za životinje sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025	Dobivanjem akreditacije sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 laboratoriji ispunjavaju uvjet da budu ovlašteni kao službeni ili referentni laboratoriji za hranu i hranu za životinje	Broj	0	MP	5	10	15
8.4.2. Uspostava sustava certifikacijskih tijela	8.4.2.1. Povećanje broja ovlaštenih akreditiranih certifikacijskih tijela	Dobivanjem akreditacije sukladno normi HRN EN 45011 certifikacijska tijela ispunjavaju uvjete da budu ovlaštena od strane MP za provođenje postupka utvrđivanja sukladnosti sa specifikacijom	Broj	1	MP	2	3	4
8.4.3. Unapređenje provođenja službenih kontrola	8.4.3.1. Povećanje broja educiranih osoba ovlaštenih za provođenje službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje	Edukacijom osoba ovlaštenih za provođenje službenih kontrola poboljšat će se učinkovitost/kvaliteta službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje	Broj	30	MP	580	611	615
	8.4.3.2. Povećanje broja sukladnih objekata (kategorija 1.)/unapređenja objekata	Povećanjem broja sukladnih objekata (kategorija 1.) u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla osigurava se stavljanje na tržište zdravstveno ispravne hrana odnosno sigurnost hrane te time zaštita zdravlja ljudi i zaštita interesa potrošača	Broj	617	MP	764	778	790

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.4.3. Unapređenje provođenja službenih kontrola	8.4.3.3. Povećanje postotka utvrđenih/otkrivenih nesukladnih pošiljaka hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje pri uvozu	Povećanjem postotka utvrđenih/otkrivenih nesukladnih pošiljaka hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje pri uvozu osigurava se smanjenje broja zdravstveno neispravne odnosno nesukladne hrane na području RH	%	0,21	MP	0,5	0,7	0,75
8.4.4. Unapređenje mjera zdravstvene zaštite životinja i dobrobiti životinja	8.4.4.1. Povećanje broja certificiranih „službeno slobodnih“ stada u odnosu na ukupan broj stada (60.000)	Provođenjem Programa certificiranja stada u odnosu na određenu zaraznu bolest očekuje se povećanje broja „službeno slobodnih“ stada, čime se smanjuje mogućnost prijenosa zaraze između stada, te se time smanjuje i broj slučajeva zar. bolesti.	%	0	MP	40	60	80
	8.4.4.2. Povećanje broja subjekata koji drže životinje i postupaju s njima sukladno propisima o dobrobiti u odnosu na ukupan broj subjekata koji drže životinje životinja (120.000)	Povećanje broja subjekata koji drže životinje i postupaju s njima sukladno propisima o dobrobiti povećat će se zdravstvena zaštita životinja	%	40	MP	70	80	90
8.4.5. Unapređenje sustava obvezatnog označavanja životinja te uspostava učinkovite kontrole prometa životinja	8.4.5.1. Smanjenje postotka pogrešaka u registraciji prometa goveda	Uspostavom baza podataka – Jedinstvenih registara domaćih životinja, učinkovito se prati promet životinja što je osobito bitno za praćenje pojave bolesti i kontrolu trgovine životinjama.	%	5%	MP	1%	0,50%	0,30%
	8.4.5.2. Smanjenje postotka nesukladnih gospodarstava u prometu goveda		%	35%	MP	10%	5%	3%
	8.4.5.3. Povećanje postotka gospodarstava koje se pridržavaju propisa o označavanju i registraciji (goveda, svinje, ovce i koze)		%	40%	MP	80%	95%	97%
8.4.6. Unapređenje središnjeg veterinarskog informacijskog sustava (SVIS)	8.4.6.1. Povećanje broja računalnih programa do potpune integracije svih (29) relevantnih računalnih programa u SVIS.	Brz pristup informacijama omogućit će donošenje brzih i efikasnih odluka	Broj integriranih baza	3	MP	20	29	29

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.4.7. Unapređenje zdravstvene zaštite bilja	8.4.7.1. Povećanje broja obveznika upisanih u Fito-upisnik	Dovršenjem upisa u Fito-upisnik, izdavanja ovlaštenja obveznicima da nakon obavljenog fitosanitarnog nadzora od strane službenog tijela, mogu sami izdavati (BP) za određene vrste bilja (reprodukcijski materijal poljoprivrednog i šumskog bilja)	%	65%	MP	90%	95%	100%
	8.4.7.2. Povećanje broja sredstava za zaštitu bilja (SZB) registriranih i re-registriranih prema „jedinstvenim načelima za ocjenu i registraciju SZB“ koja vrijede na području EU.	Hrvatskim poljoprivrednim proizvođačima stvorit će se preduvjeti da mogu ravnopravno konkurirati svojim proizvodima na domaćem tržištu, a i plasirati svoju robu (bilje i biljne proizvode) na zahtjevno tržište EU	Broj	5	MP	150	200	250

8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Cilj šumarske politike, sukladno Nacionalnoj šumarskoj politici i strategiji (Narodne novine, br. 120/03), je povećanje doprinosa nacionalnom gospodarstvu održivim korištenjem i sveobuhvatnom zaštitom šumskih resursa i bio-raznolikosti, uz uvažavanje prava lokalne zajednice. Sukladno istome, cilj gospodarenja šumama u Republici Hrvatskoj je održivo i skladno korištenje funkcija šuma i trajno poboljšavanje njihova stanja. Stoga, gospodarenje šumama treba provoditi na način koji će osigurati održanje i unapređenje biološke i krajobrazne raznolikosti, uz trajnu skrb za zaštitu šumskih ekosustava, poštujući sve europske kriterije održivog gospodarenja šumama.

Stroge ekološke, socijalne i ekonomske standarde gospodarenja šumama u vlasništvu Republike Hrvatske potrebno je zadržati na postojećoj razini s težnjom njihova unapređenja, dok je u šumama šumoposjednika potrebno poticati razvijanje standarda i njihovu dugoročnu primjenu, sa svrhom ostvarivanja cilja održivog gospodarenja.

Potpisivanjem i ratificiranjem međunarodnih sporazuma, te ispunjavanjem preuzetih obveza, Republika Hrvatska potvrđuje predanost održivom gospodarenju šumama i jednakom vrednovanju svih funkcija šuma. Stoga je potrebno aktivno sudjelovanje Republike Hrvatske na međunarodnim šumarskim forumima i stalna prisutnost pri kreiranju općih šumarskih politika i akcija, poglavito u dijelu održivog gospodarenja šumskim ekosustavima, očuvanja bio-raznolikosti te zaštite šumskih ekosustava i genetskih resursa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.5.1. Odobravanje i provedba šumskogospodarskih planova

Šumskogospodarski planovi utvrđuju uvjete za korištenje šuma i šumskoga zemljišta, zahvate u prostoru, potreban opseg radova uzgoja i zaštite šuma te kao takvi predstavljaju osnovni preduvjet za održivo gospodarenje šumama. Šumskogospodarske planove odobrava Ministarstvo regionalnoga razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva na prijedlog Hrvatskih šuma d.o.o. Šumskogospodarski planovi odobravaju se na temelju mišljenja o njihovoj usklađenosti sa Zakonom o šumama i Šumskogospodarskom osnovnom područja Republike Hrvatske. Šumskogospodarski planovi odobravaju se u pravilu na rok od 10 godina te stoga proces možemo smatrati kontinuiranim i dinamičkim.

Zakon o šumama uređuje uzgoj, zaštitu, korištenje i raspolaganje šumom i šumskim zemljištima kao prirodnim bogatstvom, a s ciljem održavanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti. Šumarska inspekcija Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva kontinuirano provodi nadzor nad provedbom Zakona o šumama i propisa donesenim na temelju Zakona, čime se direktno nadzire i implementacija propisa sadržanih u šumskogospodarskim planovima.

8.5.2. Provođenje mjera zaštite šuma i očuvanje šumskih genetskih resursa

Za potrebe zaštite šuma provodi se trajno motrenje i prikupljanje podataka o oštećenosti šumskih ekosustava pod utjecajem atmosferskog onečišćenja i drugih čimbenika, a također u sklopu ovih aktivnosti potrebno je ustrojiti jedinstveni Registar oštećenosti šumskih ekosustava kao i arhiv uzoraka okoliša.

Radi pravovremenog upozoravanja o pojavi štetnih organizama i davanja preporuka za njihovo suzbijanje obavljaju se izvještajno-prognozni poslovi u šumarstvu. Poboljšanje nadzora nad šumskim požarima i njihovim uzrocima, učincima i prevenciji, postići će se ustrojavanjem i vođenjem jedinstvenog informacijskog sustava i Registra o šumskim požarima.

U cilju očuvanja vrijednih stanišnih tipova i pojedinih vrsta flore i faune Republika Hrvatska je do dana pristupanja Europskoj uniji, obvezna proglasiti ekološku mrežu NATURA 2000. Slijedom toga potrebno je odrediti mjere zaštite stanišnih tipova, utvrditi njihove površine i provesti kartiranje šumskih staništa.

Proizvodnjom, stavljanjem na tržište i uvozom kvalitetnog i staništu prilagođenog šumskog reprodukcijskog materijala omogućuje se održivo i optimalno gospodarenje šumskim ekosustavima i njihovo obnavljanje u skladu s načelima zaštite šumskih genetskih izvora. Proizvodnja kvalitetnog šumskog reprodukcijskog materijala postiže se na način da se koriste samo odobreni šumski sjemenski objekti.

Radi sprečavanja pomanjkanja šumskog reprodukcijskog materijala namijenjenog za uzgoj sadnog materijala potrebnog za održivo gospodarenje šumama i očuvanje šumskih genetskih izvora Republika Hrvatska je obvezna ustrojiti sjemensku štedionicu. Ustrojavanje sjemenske štedionice planira se dovršiti do kraja 2016. godine. Očuvanje genetske raznolikosti svojti šumskog drveća i njihovih genetskih izvora postići će se ustanovljavanjem genetske banke svojti šumskog drveća. Ustanovljavanje genetske banke planira se dovršiti do kraja 2014. godine.

8.5.3. Razvoj gospodarenja lovištima i divljači

Ministarstvo poljoprivrede kroz svoj djelokrug rada vezan uz gospodarenje lovištima i divljači obavlja upravne i stručne poslove u svezi provedbe propisa lovno-gospodarskih osnova, programa uzgoja i zaštite divljači. Navedenim se pridonosi održanju prirodnih odnosa između vrsta, očuvanju biološke raznolikosti te zaštiti divljači i njenih prirodnih staništa.

Kroz zakupe i koncesije na lovištima usmjerava se razvoj gospodarstva i turističke ponude u sklopu lovno-turističkih aranžmana. Povećanje interesa stranih turista za lovno-turističke aranžmane u Republici Hrvatskoj postiže se promidžbom i informiranjem ciljnih skupina: tiskanjem brošura, informiranjem putem medija i poticanjem marketinga, a najvažniji segment je predstavljanje i sudjelovanje na međunarodnim skupovima, sajmovima i konferencijama na kojima se lovni turizam najbolje prezentira te održavanje i prezentacija lovačkih običaja i održavanje manifestacija vezanih uz lovnu kinologiju i lovno streljaštvo. Također se potiče napučivanje lovišta vrstama divljači zbog održanja bio-raznolikosti u područjima gdje je došlo do narušavanja prirodnih odnosa između vrsta.

Kako bi se smanjile štete na poljoprivrednim kulturama i stoci koje može prouzročiti smeđi medvjed, a također i potrebe za intervencijama u slučaju ugroze ljudske sigurnosti, potrebno je jačati komunikaciju i suradnju između Nacionalnog povjerenstva za gospodarenje smeđim medvjedom i lovoovlaštenika. To se postiže stalnom komunikacijom preko radionica i održavanjem stručnih skupova, na kojima se prezentiraju rezultati postignuti za svaku pojedinu godinu. Na ovaj način postižu se bolja izvršenja redovnih kvota izlučenja, što za posljedicu ima smanjenje šteta i ugroza ljudskih života.

Unapređivanje postojeće baze podataka (Središnja lovna evidencija) predstavlja dio razvoja predmetnog gospodarstva, a ima za svrhu mogućnost uvida u postojeće stanje vezano uz brojnost divljači te stanje očuvanja staništa.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.5.1. Odobravanje i provedba šumskogospodarskih planova	8.5.1.1. Povećanje površine šuma za koju su odobreni programi gospodarenja	Povećanje površine šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednika za koju su odobreni programi gospodarenja	ha	2.079.987	Hrvatske šume d.o.o., MP	2.200.000	2.250.000	2.300.000
	8.5.1.2. Povećanje broja provedenih inspekcijskih nadzora	Povećanje broja provedenih inspekcijskih nadzora od strane šumarske inspekcije	Broj	900	Zapisnici o inspekcijskom nadzoru šumarske inspekcije	2.500	2.800	3.000
8.5.2. Provođenje mjera zaštite šuma i očuvanje šumskih genetskih resursa	8.5.2.1. Smanjenje godišnjeg povećanja ukupne opožarene šumske površine	Smanjenje godišnjeg povećanja ukupne opožarene šumske površine	ha	10.000	Registar šumskih požara	800	500	500
	8.5.2.2. Povećanje broja parametara i točaka na kojima se motri oštećenost šumskih ekosustava od atmosferskog onečišćenja	Povećanje broja ispitivanih parametara na bioindikacijskim točkama Razine 1 i Razine 2 u cilju motrenja oštećenost šumskih ekosustava od atmosferskog onečišćenja	Broj	8 parametara 91 točka	Izvješće o oštećenosti šumskih ekosustava	10 parametara 92 točke	11 parametara 93 točke	12 parametara 95 točaka
	8.5.2.3. Povećanje broja registriranih šumskih sjemenskih objekata	Povećanje broja registriranih šumskih sjemenskih objekata iz kojih se dobiva šumski sjemenski materijal	Broj	0	Registar šumskih sjemenskih objekata	305	305	310
	8.5.2.4. Povećanje količine uskladištenog sjemenskog materijala šumskih svojti u sjemenskoj štedionici	Povećanje količine uskladištenog sjemenskog materijala šumskih svojti u sjemenskoj štedionici namijenjenog za uzgoj sadnog materijala	kg	0	Izvješće o provedenim aktivnostima ustanovljavanja sjemenske štedionice	0	10.000	15.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.5.3. Razvoj gospodarenja lovištima i divljači	8.5.3.1. Povećanje broja jelenske divljači u uzgojnim područjima	Poticanje unosa jelena običnog u lovišta na području RH radi osvježenja krvi i povećanja matičnih fondova ostvaruje se kroz sufinanciranja unosa ove vrste u lovišta, posebno na područjima obitavanja velikih zvijeri.	grlo	11.200	Podaci iz Središnje lovne evidencije	12.200	12.200	12.700
	8.5.3.2. Povećanje broja divljači – divokoze u uzgojnim područjima	Mjere koje se poduzimaju za povećanje matičnih fondova divokoze su ispuštanje divljači u lovišta i ograničeni odstrjel.	grlo	950	Podaci iz Središnje lovne evidencije	1000	1000	1.050
	8.5.3.3. Održavanje postojeće brojnosti zeca običnog na području RH	Brojno stanje zeca običnog na području RH stagnira, a očekuje se i trend pada, zbog povećanja monokultura te primjene agrotehničkih mjera koje direktno ugrožavaju ovu vrstu divljači.	grlo	69.000	Podaci iz Središnje lovne evidencije	69.000	69.000	69.000
	8.5.3.4. Povećanje broja stranih lovaca	Povećanje broja stranih lovaca	kom	6.700	Podaci Hrvatskog lovačkog saveza	7.500	8.000	8.500

8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Temeljni cilj vodnoga gospodarstva jest postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju i na svakom od vodnih područja sliva rijeke Dunav i slivova Jadranskog mora, što uključuje:

i. osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu stanovništva,
ii. osiguranje potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene,
iii. zaštita ljudi i materijalnih dobara od poplava i drugih oblika štetnoga djelovanja voda,
iv. postizanje i očuvanje dobrog stanja voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava i
v. razvoj sustava navodnjavanja.

Planski dokument za postizanje cilja je Plan upravljanja vodnim područjima, čija je izrada u tijeku, a kojim će se planski vrednovati vodni resursi te cjelovito sagledati djelatnosti vodnoga gospodarstva: uređenje voda i zaštita od poplava, korištenje i zaštita voda u skladu sa Strategijom upravljanja vodama i vodnom pravnom stečevinom Europske Unije.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.6.1. Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom

Razvojem i upravljanjem vodoopskrbnim sustavom osigurat će se dovoljna količina vode zadovoljavajuće kakvoće za postojeće i razvojne potrebe svih korisnika iz postojećih ili novih izvora vodeći računa o prirodnim mogućnostima obnovljivosti resursa, postizanju odgovarajućeg standarda i razini sigurnosti opskrbe vodom za sve korisnike.

Razvojem vodoopskrbnog sustava povećat će se stupanj opskrbljenosti stanovništva iz javnih vodoopskrbnih sustava sa sadašnjih prosječno 85% na prosječno 90% u skladu s higijensko-sanitarnim standardima te zadovoljavanje potreba gospodarstva.

Ulaganjem u razvojne programe vodoopskrbe unaprijedit će se upravljanje sustavima javne vodoopskrbe, povećati stupanj priključenosti na te sustave te smanjiti gubici. Za svaki od usvojenih programa potpisan je Sporazum o sufinanciranju te je započeto s realizacijom istih. Ministarstvo poljoprivrede zaduženo je za nadzor provedbe navedenih sporazuma. Ostvarenje razvojnih ciljeva vodnog gospodarstva ubrzava se korištenjem sredstava iz fondova Europske unije.

8.6.2. Zaštita voda i mora

Zaštita voda i mora od onečišćenja podrazumijeva postizanje i očuvanje dobroga stanja voda, sprečavanje onečišćenja voda, sprečavanje promjena hidromorfoloških karakteristika voda koje su pod takvim rizicima i sanaciju stanja voda gdje je ono narušeno, a postiže se zaštitom površinskih i podzemnih voda kao rezerve vode za piće (postojeće i planirane) i povećanjem stupnja priključenosti na sustave javne odvodnje.

Planiranim aktivnostima (do 2023. godine) vezanima za smanjenje točkastih izvora onečišćenja iz komunalnih sustava, bit će obuhvaćena naselja s prosječnom količinom onečišćenja koja odgovara opterećenju većem od 2.000 stanovnika. Time će se ukupna mogućnost priključenosti na sustav javne odvodnje povećati sa sadašnjih 43% na oko 60%.

Kroz pregovaračko poglavlje 27 - Okoliš definirani su uvjeti vezani za ispunjenje Direktive o vodi za piće za koju su krajnji rokovi izvršenja do 31. prosinca 2018. (+ 3 godine koje će biti zatražene nakon ulaska u Europsku uniju), te Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda s krajnjim rokom za ispunjenje 31. prosinca 2023. U tu svrhu potrebno je riješiti pitanje vodoopskrbe za 68 vodoopskrbnih zona i odvodnje za 294 aglomeracije s više od 2.000 ES. Za razdoblje 2012. - 2013. priprema se 36 projekata za koja će sredstva biti na raspolaganju po ulasku u Europsku uniju.

Priprema projektne dokumentacije uključuje izradu idejnih i glavnih projekata za vodoopskrbnu mrežu i za mrežu odvodnje otpadnih voda kao i izradu idejnih projekata za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Studijska dokumentacija uključuje studiju izvedivosti s analizom troškova i koristi te studiju procjene utjecaja na okoliš za predložena ulaganja.

8.6.3. Ulaganja u razvoj sustava navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda

Navodnjavanje i zaštita poljoprivrednih površina od štetnog djelovanja voda od presudne je važnosti u razvoju, stabilnosti i gospodarskoj isplativosti svake cjelovite poljoprivredne proizvodnje. Sve češća pojava ekstrema u okviru godišnjeg vremenskog ciklusa (intenzivne poplave koje se izmjenjuju sa dugim sušnim periodima) potvrđuje sve veći utjecaj globalnih klimatskih promjena na području Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske je još 2004. godine započela aktivnosti za izradu strateškog plana unapređenja poljoprivrede primjenom navodnjavanja s ciljem osiguranja uvjeta za optimalno korištenje prirodnih resursa tala i voda. U srpnju 2005. godine izrađen je strateški dokument kojeg je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 17. studenoga 2005. usvojila pod nazivom Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj (NAPNAV).

Provedbom NAPNAV-a ostvaruju se uvjeti za izgradnju sustava za navodnjavanje, a samim tim povećava se broj poljoprivrednih površina pod navodnjavanjem, čime se ostvaruje bolje gospodarenje poljoprivrednim zemljištem i vodama u uvjetima navodnjavanja. Prema NAPNAV-u određeni su kratkoročni i dugoročni ciljevi te rokovi realizacije. Tako je do 2020. godine na području Republike Hrvatske planirano izgraditi sustave navodnjavanja na ukupno 65.000 ha poljoprivrednih površina.

Kao rezultat provedbe NAPNAV-a, navodnjavane površine u Republici Hrvatskoj su povećane za više od 65%, tako da se u Republici Hrvatskoj sada navodnjavanja cca 15.000 ha poljoprivrednih površina, dok se u 2004. godini navodnjavalo cca 9.000 ha.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
8.6.1. Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom	8.6.1.1. Povećanje dužine izgrađene magistralne ili sekundarne vodoopskrbne mreže	Dužina izgrađene magistralne ili sekundarne vodoopskrbne mreže izražene u km	km	22.500	Hrvatske vode	22.995	23.300	23.900
	8.6.1.2. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za kondicioniranje vode	Broj izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za kondicioniranje vode	Broj	2.500	Hrvatske vode	2.580	2.620	2.720
	8.6.1.3. Smanjenje postotka gubitaka u vodoopskrbnoj mreži	Postotak smanjenja gubitaka vode u vodoopskrbnoj mreži	%	45	Isporučitelji vodnih usluga	40	38	36
8.6.2. Zaštita voda i mora	8.6.2.1. Povećanje dužine izgrađene magistralne ili sekundarne mreže odvodnje otpadnih voda	Dužina izgrađene magistralne ili sekundarne mreže odvodnje otpadnih voda izražena u km	km	9.900	DZS i Hrvatske vode	10.700	11.200	11.800
	8.6.2.2. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za zbrinjavanje mulja	Broj izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za zbrinjavanje mulja	Broj	700	DZS i Hrvatske vode	770	815	860
	8.6.2.3. Povećanje broja pripremljenih projekata s potpunom dokumentacijom za EU	Broj pripremljenih projekata s potpunom dokumentacijom za EU	Broj	4	Isporučitelji vodnih usluga	19	20	40
8.6.3. Ulaganja u razvoj sustava navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda	8.6.3.1. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina na sustavima navodnjavanja, osim kanalske mreže	Broj izgrađenih vodnih građevina na sustavima navodnjavanja, osim kanalske mreže	Broj	9	Hrvatske vode	12	13	15
	8.6.3.2. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina na sustavima zaštite od štetnog djelovanja voda, osim kanalske mreže	Broj izgrađenih vodnih građevina na sustavima zaštite od štetnog djelovanja voda, osim kanalske mreže	Broj	1.120	Hrvatske vode	1.166	1.192	1.217
	8.6.3.3. Povećanje dužine detaljne kanalske mreže za odvodnju i navodnjavanje	Dužina detaljne kanalske mreže za odvodnju i navodnjavanje	km	10.200	Hrvatske vode	13.800	15.600	17.200

9. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih destinacija

Hrvatski turistički sektor nalazi se na prekretnici koja će omogućiti promjenu smjera budućeg razvoja i tržišnog pozicioniranja Republike Hrvatske kao cjelovite i kvalitetne turističke destinacije

Prvi korak za definiranje i stvaranje novog turističkog koncepta je dovršenje Glavnog plana i Strategije razvoja hrvatskog turizma koji su u izradi, a što će uz postavljanje glavnih smjernica i strateškog okvira održivog razvoja hrvatskog turizma, definirati i ključne projekte kroz prostornu i vremensku dimenziju cjelovitog razvoja hrvatskog turističkog sektora. Polazeći od takve podloge omogućit će definiranje Hrvatske kao zemlje doživljaja za različite turističke segmente sukladno njenim komparativnim prednostima i snažnije generiranje pozitivnih ukupnih društvenih učinaka na principima održivosti. Sve će se to naravno postaviti u okvir razvojnog konteksta ukupnog nacionalnog gospodarstva i društva u cjelini.

Osim ovih polazišnih smjernica kroz glavne gospodarske politike makroekonomskog okvira stvorit će se preduvjeti za konkurentnost cijelog turističkog sektora. Uz to ostvarit će se potpuni zaokret u razvojnom segmentu kako bi se s destinacijskog gledišta provela kvalitetna privatizacija preostalog državnog portfelja i omogućila ubrzana priprema i realizacija brown-field i green-field projekata u hrvatskom turizmu. U svemu tome koristit će se u većoj mjeri komponenta europskih fondova koji su nam na raspolaganju kako u razdoblju do ulazaka u EU, a posebice na strukturne fondove nakon ulaska u punopravno članstvo u EU.

Neophodno je spomenuti i novo tržišno i marketinško repozicioniranje na globalnom tržištu sukladno ostvarivanim i predvidivim razvojnim dosezima i promjenu modela upravljanja destinacijama od nacionalne do nižih razina, koji će u punom smislu te riječi omogućiti sinergiju djelovanja na svim razinama kroz suradnju javno-javnog, javno-privatnog i privatno-privatnog sektora ne isključujući iz toga i sve one dionike iz civilnog sektora našeg društva koji će pripomoći tom procesu.

Naravno, uz sve to skupa potaknut će se snažniji i kvalitetniji razvoj segmenta ljudskih resursa u turizmu. U vrlo bliskoj suradnji s glavnim nosiocima politike obrazovanja nastavit će se aktivnosti na daljnjem jačanju interesa mladih za zanimanja u turizmu, koncentracija kvalitete obrazovanja na regionalnoj razini, poboljšanje kvalitete i udjela praktičnog rada u okviru kurikuluma i nastavak unapređenja suradnje sa privatnim sektorom.

9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora

Konkurentnost Hrvatske na zahtjevnom turističkom tržištu ovisi o razvoju i oblikovanju novih te poboljšanju postojećih turističkih proizvoda i usluga, odnosno jačanju konkurentnosti hrvatskog turističkog tržišta.

Cilj kojem Vlada Republike Hrvatske teži je postizanje visoke razine kvalitete u svim segmentima, što podrazumijeva kvalitetu kadrova koji pruža usluge, kvalitetu same usluge, smještaja, organiziranog boravka, popratnih usluga odnosno kvalitetu ukupnog turističkog doživljaja.

Ministarstvo turizma, želeći prije svega poboljšati nepovoljnu strukturu smještajnih kapaciteta i unaprijediti kvalitetu ponude, potiče jačanje segmenta malog i srednjeg poduzetništva u turizmu. U cilju proširenja turističke ponude, povećanja potrošnje, bolje iskorištenosti prirodnih i kulturnih potencijala, povezivanja turističke ponude plave i zelene Hrvatske, Ministarstvo turizma nastavit će poticati razvoj i unapređenje posebnih oblika turizma, posebice u turistički manje razvijenim područjima.

S obzirom da je prostor i očuvan okoliš prepoznat kao najvredniji nacionalni turistički potencijal, planirane su prioritetne razvojne mjere prvenstveno usmjerene na korištenje već zauzetog prostora i postojećih turističkih kapaciteta odnosno njihove obnove, rekonstrukcije, modernizacije i općenito podizanja kvalitete u skladu sa zahtjevima suvremenog turističkog tržišta.

Programi Ministarstva turizma usmjereni su prije svega podržavanju turističkih inicijativa i stvaranju ukupnog okruženja na svim razinama i posebice na turistički nedovoljno razvijenim i ruralnim područjima za intenzivniji razvitak turizma. Pri tome su programski kriteriji razvoja usmjereni na: stvaranje novih turističkih/ugostiteljskih kapaciteta, izvornih hrvatskih turističkih proizvoda koji se temelje na uključivanju našeg ukupnog prirodnog, povijesnog, kulturnog i posebice arhitektonskog naslijeđa u kreiranje različitog i turistički atraktivnog novog proizvoda, razvoj posebnih oblika turizma (seoski, kulturni, zdravstveni, eno-gastronomski, ekoturizam, lovni, ribolovni, avanturistički, vjerski, omladinski i dr.) što će sve doprinijeti povećanju udjela turizma na kontinentu u odnosu na maritivni te afirmirati dalmatinsko zaleđe i unutrašnjost otoka. Taj je proizvod prihvatljiv potrošaču i na globalnoj razini te osigurava razvoj održivog turizma kao komplementarnog dijela ukupne nacionalne turističke ponude.

Tijekom 2011. Hrvatsku je posjetilo 11,35 milijuna gostiju (8%) više nego prethodne godine) koji su ostvarili 60 milijuna noćenja (+7% u odnosu na 2010.).

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

9.1.1. Razvoj turističkog sektora

Poticanje razvoja turističkog sektora planira se provoditi kroz postojeće programe subvencioniranja kreditnih programa u turizmu, ali i nove programe unapređenja turističkog sektora i razvoja novih proizvoda održivog turizma.

Ministarstvo turizma u suradnji s bankama provodi poticajne kreditne programe od kojih je najznačajniji Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu

„Poticaj za uspjeh“. Uz poticanje poduzetništva, cilj Programa je proširenje smještajne ponude sa objektima manjeg kapaciteta, ali veće kvalitete. Sredstva su strogo namjenski ulagana u kupnju, izgradnju, adaptaciju ili uređenje objekata vrste hotel i pansion do 40 smještajnih jedinica, aparthotel do 20 apartmana i kamp do najviše 100 parcela. Program se temelji na kreditnim sredstvima banaka i sredstvima Ministarstva turizma za subvencioniranje kamate u odobrenim kreditima. Nakon završenog ulaganja, dovršeni objekt mora zadovoljiti kategoriju od minimalno „3 zvjezdice“ za hotel i aparthotel, odnosno „komfor“ za pansion.

Kreditni Program bio je aktivan i krediti su odobravani u periodu od 2003. do 2009. godine. Ministarstvo ostaje u obvezi plaćanja subvencije kamate za sve kredite do njihove konačne otplate. Prema podacima Ministarstva turizma 432 poduzetnika (d.o.o. i obrti) sa 476 kredita u iznosu od 1.957.908.319 kn, doprinijeli su poboljšanju strukture smještajnih kapaciteta. Sredstva su ulagana u 357 objekata hotelskog tipa, obnovljeno je 107 objekata tradicijske arhitekture. Realizirani projekti po ovom Programu značajno su doprinijeli poboljšanju strukture smještajnih kapaciteta.

U razdoblju od 2010. do 2012. godine krediti iz Programa nisu operativni, ali ranije odobrena sredstva su iskorištena, kod nekih korisnika još traju radovi na objektima. Kada je objekt dovršen njegov vlasnik (d.o.o. ili obrt koji je ujedno korisnik kredita) mora ishoditi Rješenje o utvrđivanju minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju objekta. Tek dobivanjem tog Rješenja može započeti ugostiteljsku djelatnost pružanjem usluga smještaja i prehrane u kreditiranom objektu.

Sličan postojeći program je i Program kreditiranja seoskog turizma, kao mjera poticanja razvoja seoskog turizma na ruralnim područjima Hrvatske. I ovaj Program temelji se na kreditnim sredstvima poslovnih banaka i Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR), te sredstvima državnog proračuna za subvencioniranje kamata, a u čijoj provedbi može sudjelovati i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) izdavanjem jamstva kao sredstva osiguranja povrata kredita. Program je namijenjen fizičkim i pravnim osobama koje su upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i registrirane za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti. Krediti po ovom Programu odobravani su u razdoblju od 2008. do kraja 2011. godine, a Ministarstvo ostaje u obvezi plaćanja subvencije kamate za sve kredite do njihove konačne otplate.
Prema podacima i evidenciji Ministarstva turizma po ovom Programu odobreno je 48 kredita (46 korisnika – OPG, d.o.o. i obrti) u ukupnom iznosu od 47.113.039,00 kn.
Sredstva su ulagana u smještane i ugostiteljske kapacitete pretežito u ruralnim krajevima s razvijenom poljoprivrednom proizvodnjom. Po dovršetku objekta, njegov vlasnik (OPG, d.o.o. ili obrt koji je ujedno korisnik kredita) mora ishoditi Rješenje o utvrđivanju minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju objekta. Tek dobivanjem tog Rješenja može započeti ugostiteljsku djelatnost pružanjem usluga smještaja i prehrane u kreditiranom objektu, te ostvaruje subvenciju na kamatu. Do kraja 2011. godine realizirana su 33 kredita a preostalih 15 je u fazi realizacije.
Realizirani projekti po ovom Programu doprinijeli su razvoju turističke ponude na turistički nerazvijenim područjima.

Ministarstvo pokreće program razvoja novih proizvoda održivog turizma kojim želi razvijati turističke proizvode i aktivnosti koji trajno odražavaju okolišni, društveni i ekonomski integritet, koriste turističku resursnu osnovu (prirodnu, graditeljsku i

kulturnu) u cilju povećanja broja posjetitelja i profita, ali na način da ona ostane sačuvana i budućim generacijama.
Program će poticati: zaštitu, obnovu i uključivanje u turizam kulturne i prirodne baštine, očuvanje običaja i starih zanata, plasman eko proizvoda kroz ugostiteljstvo i turizam, razvoj eko turizma, uvođenje eko certificiranja turističkih proizvoda, uvođenje standarda zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u ugostiteljske objekte, razvoj turističke infrastrukture u zaštićenim područjima (nacionalni parkovi, parkovi prirode i druga zaštićena područja), edukacije vezane za održivi turizam i druge inovativne proizvode održivog turizma.

Novim Programom unapređenja ponude turističkog sektora planira se poticati razvoj kvalitetne, suvremene i inovativne turističke ponude, koja će doprinijeti povećanju konkurentnosti hrvatskog turizma. Program je namijenjen javnom i privatnom sektoru, a posebice je usmjeren jačanju konkurentnosti hotelijerskih i ugostiteljskih tvrtki, te poticanju stvaranja uvjeta za realizaciju greenfield i brownfield projekata na zemljištu i objektima u vlasništvu Republike Hrvatske.

9.1.2. Stvaranje uvjeta za jačanje turističkog tržišta

Razvijeno turističko tržište ponude podrazumijeva stabilnu ponudu visoke kvalitete u svim segmentima, od smještajnih kapaciteta, educiranog i stručnog kadra u turizmu i ugostiteljstvu, visoki stupanj svih oblika sigurnosti turista (medicinske zaštite, sanitarnih uvjeta, sigurnosti na prometnicama i u turističkim odredištima).

U cilju ostvarenja takvog turističkog proizvoda što vodi ka podizanju ukupne konkurentnosti, Ministarstvo sufinancira aktivnosti (stručni i obrazovni programi, seminari, radionice, istraživački projekti i znanstveni programi) strukovnih udruga i drugih neprofitnih organizacijama u turističkom sektoru, koje se javljaju i kao partneri Ministarstvu turizma u detektiranju, analiziranju i rješavanju otvorenih pitanja u području turizma i ugostiteljstva, ali i u stvaranju strateških smjernica razvoja hrvatskog turizma. U 2011. sufinancirano je 36 projekata u ukupnom iznosu od 3,2 milijuna kuna

Sigurnost domaćih i stranih turista u Republici Hrvatskoj jedna je od primarnih komparativnih prednosti turističke Hrvatske. U tu svrhu Ministarstvo turizma sufinancira aktivnosti za prevenciju nesreća i spašavanja turista koji se kreću na nepristupačnim prostorima stvarajući imidž Hrvatske kao zemlje s dobrom organizacijom službi spašavanja i pomoći.
Nadalje, sufinanciranjem potiče organiziranje dodatnih timova medicinske pomoći u turističkim odredištima, osiguranje kvalitetnih uvjeta na cestama i svih popratnih usluga na cestama kao i druge aktivnosti čiji je cilj stvoriti sigurno okruženje domaćim i stranim turistima za vrijeme boravka u našoj zemlji.

Proračunskim sredstvima Ministarstva turizma sufinancira se udio u sredstvima predpristupnih fondova Europske unije i drugih međunarodnih fondova odobrenim projektima u području turizma. Cilj je ovog programa potaknuti korištenje sredstava iz međunarodnih fondova u razvoj turizma. U 2011. sufinancirano je 19 projekata. Za aktivnosti podizanja konkurentnosti hrvatskog turizma Ministarstvo je iz proračuna izdvojilo 396.000 kn.

9.1.3. Razvoj kadrova u turizmu

Zadržavanje stečene pozicije na međunarodnom turističkom tržištu, ali i daljnje jačanje imidža Hrvatske kao prepoznatljivog turističkog odredišta moguće je uz postizanje visoke razine kvalitete u svim segmentima. To podrazumijeva kvalitetu kadrova koji pruža usluge, kvalitetu same usluge, smještaja, organiziranog boravka, popratnih usluga, tj. kvalitetu ukupnog turističkog doživljaja.

Programom poticanja obrazovanja i obuke kadrova u ugostiteljstvu i turizmu namjerava se utjecati na podizanje kvalitete kadrova u ugostiteljstvu i turizmu potičući strukovno obrazovanje kadrova i deficitarnih zanimanja u turizmu, kao i cjeloživotno obrazovanje. Program će se provoditi kroz nekoliko modela kao što su sufinanciranje stipendija učenicima i studentima ili sufinanciranje troškova promocije zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu.

U školsku godinu 2008/2009 u sva 4 razreda ugostiteljskog i turističkog usmjerenja upisano je ukupno 15.939 učenika. Već sljedeće školske godine taj broj iznosi 17.115 učenika. U školsku godinu 2010/11 upisano je, prema podacima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 16.056 učenika. Iako je ukupan broj pao, primjećuje se povećani interes za zanimanje kuhar (zanimanje za koje poseban interes pokazuju hotelijeri), pa je tako u opatijskoj školi otvoren dodatni razred kuhara. U 2011/12 upisano je, prema podacima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 17.516 učenika, što ukazuje na novi porast interesa za ovim zanimanjima. U 2011. Ministarstvo je za navedene aktivnosti izdvojilo preko 2 milijuna kn. Od 2008. do 2011. sufinancirano je 517 stipendija za učenike i studente u suradnji s 14 gospodarskih tvrtki i županijskih obrtničkih komora; u 2011. potpisano je novih 60 ugovora; sufinancirana su 23 projekta promocije zanimanja srednjim strukovnim školama u iznosu 287.600 kn.

9.1.4. Razvoj turizma u turistički nedovoljno razvijenim područjima

Ministarstvo pokreće novi program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima u skladu sa strateškim smjernicama ukupnog razvoja turizma, stvaranja cjelogodišnjih turističkih proizvoda, jačanja turizma kao generatora ukupnog razvoja gospodarstva destinacije, u konačnici čitave zemlje.

Cilj je programa potaknuti razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen, utjecati na oživljavanje gospodarske djelatnosti u turistički nerazvijenim područjima kroz stvaranje turističkih doživljaja u prostoru i turističke ponude uopće.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
9.1.1. Razvoj turističkog sektora	9.1.1.1. Povećanje broja objekata više kategorije	Povećanje broja hotela više kategorije.	Broj objekata (kumulativ)	4* - 175 5* - 26	Ministarstvo turizma	4* - 180 5* - 27	4* - 183 5* - 28	4* - 187 5* - 29
9.1.2. Stvaranje uvjeta za jačanje turističkog tržišta	9.1.2.1.Povećanje broja educiranih gorskih i dr. vodiča za potrebe turističkih agencija	Efektivnija prevencija nesreća i spašavanje turista putem edukacije turističkih djelatnika	Broj vodiča (kumulativ)	317	HGSS	350	370	400
	9.1.2.2. Povećanje broja plaža s "Plavom zastavom"	Povećanje broja plaža koje zadovoljavaju standarde "Plave zastave"	Broj plaža (kumulativ)	116	Udruga "Lijepa naša"	118	120	122
9.1.3. Razvoj kadrova u turizmu	9.1.3.1. Povećanje broja učenika upisanih u škole za zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu u školskoj godini.	Povećanje broja učenika upisanih u škole za zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu u školskoj godini.	Broj učenika	17.516	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	17.700	17.900	18.100
9.1.4. Razvoj turizma u turistički nedovoljno razvijenim područjima	9.1.4.1. Povećanje prihoda od naplate boravišne pristojbe za općine i gradove sa prihodom manjim od 200.000 kn.	Povećanje prihoda od raspodjele boravišne pristojbe za općine i gradove sa prihodom manjim od 200.000 kn	Iznos	3.487.405	FINA	+1%	+2%	+3%

9.2. Pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija kroz učinkovitu promociju

Uspješno pozicioniranje Republike Hrvatske na turističkom tržištu u mnogome ovisi i o učinkovitoj promociji turističkog proizvoda i usluga, pri čemu je temeljni cilj zadržati i osnažiti imidž sigurnog i privlačnog turističkog odredišta.

Ministarstvo turizma će poticati promoviranje turističke destinacije, povezivanje, koordinaciju i organizaciju svih nositelja turističke ponude (javni i privatni sektor: turističke tvrtke, turističke zajednice, domicilno stanovništvo, udruge, mediji i drugi) radi optimalnog ostvarivanja planirane strategije razvoja turizma u destinaciji.

U cilju zadržavanja stečenih pozicija na svjetskom turističkom tržištu i osvajanja novih tržišta potrebno je poduzeti pojačane promotivne aktivnosti hrvatskog turizma na turističkim tržištima i aktivnosti usmjerene povećanju sigurnosti turista.

Osim neposrednih promotivnih aktivnosti, Hrvatska kao članica UNWTO-a (Svjetske turističke organizacije), koju zastupa Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, aktivnim sudjelovanjem predstavnika Ministarstva, jača svoj status svjetskog turističkog odredišta. U tu namjenu, iz proračunskih sredstava predviđenih na aktivnosti Međunarodne suradnje svake se godine izdvajaju sredstva za članarinu. Također, kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju Hrvatska je kontinuirano prisutna na međunarodnom turističkom tržištu.

Tijekom 2011. godine prema podacima DZS Hrvatsku je posjetilo 11,5 milijuna gostiju (8% više nego prethodne godine) koji su ostvarili 60 milijuna noćenja (+7% u odnosu na 2010.).

Promotivne aktivnosti su neophodne u svakom obliku turističkih usluga što iziskuje i velika financijska sredstva. S druge strane, samo turističko putovanje iziskuje određeni životni standard turista. Upravo iz tog razloga, postavljeni ciljevi u ostvarenju većeg broja turista ugroženi su svjetskom gospodarskom i financijskom krizom koja još uvijek nije zaustavljena, pa uz pojavu pada standarda potencijalnih turista, ali i opreza u trošenju zbog nesigurnosti, i pojačane promotivne aktivnosti ne moraju rezultirati porastom broja turista. Već i zadržavanje razine prethodne godine, u određenim uvjetima, može biti veliki uspjeh.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

9.2.1. Učinkovita turistička promidžba Republike Hrvatske

Sukladno odredbama novog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (Narodne novine, br. 152/08), Sabor Hrvatske turističke zajednice, kao jedno od tijela, donosi godišnji Program rada i financijski plan uz prethodnu suglasnost Ministarstva turizma. Godišnje financijsko izvješće, mora sadržavati i specificirane izdatke i obveze za promociju hrvatskog turizma koji se financiraju od doznačenih sredstava Ministarstva turizma.

Sukladno tome, Ministarstvo turizma kontinuirano prati realizaciju postavljenih ciljeva, zadaća i aktivnosti promocije, definiranih Programom rada i financijskim planom, a

sve u cilju što učinkovitije i kvalitetnije promocije hrvatskog turizma (proizvoda i usluga).

Programom rada i financijskim planom Hrvatske turističke zajednice, između ostalog su, definirane sljedeće aktivnosti: Funkcionalni marketing (Unapređenje proizvoda: Volim Hrvatsku, Potpore projektima i manifestacijama, turistička signalizacija, marketinška infrastruktura, (tržišna istraživanja i izobrazba, formiranje i informatizacija podataka-izrada novih sadržaja na Internet stranicama, mobilni i GPS uređaji; banka fotografija, filmoteka i CD), komunikacijske taktike (Internet stranice, CMS, održavanje i dodatne nadogradnje sustava, Webinarni i Online Training tečajevi, brošure i info materijali, suveniri i ostali promidžbeni materijali, studijska putovanja novinara i Zlatna penkala, studijska putovanja agenata i poslovne radionice, oglašavanje u tisku, vanjsko oglašavanje, online marketing (globalno Internet oglašavanje, Internet oglašavanje po tržištima) TV oglašavanje; Udružene tržišne aktivnosti sa sustavom turističkih zajednica i gospodarstvom), Udruženi poticaji organiziranim turističkim dolascima, Sajmovi i prezentacije; Uredi predstavništva i ispostave (Hrvatski kongresni i insentiv ured, Ured za kulturni turizam, predstavništva i ispostave); Interni marketing (nagrade i priznanja-Hrvatska turistička nagrada; časopisi (HTZ Glasnik, E-newsletter, Potpore programima sustava turističkih zajednica u nerazvijenim područjima); Edukacija (obuka osoblja, nadzor; potpora razvoju DMC i DMO, suradnja s međunarodnim institucijama); Administrativni marketing i dr.

Ministarstvo turizma s posebnom pozornošću prati aktivnosti temeljene na smjernicama „*Strateškog marketinškog plana hrvatskog turizma 2010. - 2014*.“, kao što su: optimizacija promidžbenih aktivnosti sustava turističkih zajednica temeljem; razvoj i primjena novih marketinških modela temeljnih na iskustvima i emocijama turista; poticanje projekta unapređenja i kreiranja destinacijskih menadžment kompanija (DMC) koji su nositelji tzv. nižeg ustroja ili strukovne udruge kao i drugi turistički subjekti te poticanje projekta usmjerenih prema stvaranju uvjeta za efikasniju koordinaciju javnog i privatnog sektora na županijskoj ili lokalnoj razini, tj. razvoju destinacijskih menadžment organizacija (DMO); modifikacija marketinških kampanja s ciljem plasiranja poruke personaliziranog doživljaja odmora u Hrvatskoj te s naglaskom na emocionalnom pristupu u komuniciranju USP-a (Unique selling proposition), tj. jedinstvenih elemenata identiteta koje Hrvatska može ponuditi turističkom tržištu (posebice ekološku zeleno-plavu dimenziju hrvatskog identiteta te očuvanosti prostora); intenziviranje zajedničkih tržišnih aktivnosti u promociji i poticanju organiziranih turističkih dolazaka, posebice onih u razdobljima predsezone i posezone, uz uvođenje novih modela poticaja organizatorima putovanja i dr.

U cilju što učinkovitije promocije turizma, Ministarstvo turizma će aktivno kreirati partnersku i unutar-sektorsku suradnju nositelja turističke ponude na svim razinama, posebno kod kreiranja i unapređenja turističkih proizvoda te marketinških aktivnosti usmjerenih prema inozemnim tržištima. U prioritete će se staviti optimizacija djelovanja svih nositelja turističke ponude, sinergijsko djelovanje te udruživanje financijskih sredstava i zajednički nastupi na tržištima. Navedeno će se realizirati u vidu organizacije stručnih povjerenstava, koordinacija te tematskih seminara i edukacija.

Ministarstvo turizma će stvarati uvjete za provedbu programa udruženih tržišnih

aktivnosti privatnog i javnog turističkog sektora. Ovakav način promidžbe povezuje neposredne interese pojedinih subjekata (turističke tvrtke, strukovne udruge, turističke zajednice na nižoj razini i Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, na jednoj strani i inozemni turoperatori na drugoj strani). Tako se povezuje promocija hrvatskog turističkog odredišta sa stranim turoperatorima, stvara uvjete za jačanje pred i posezone, kao i avio odredište.

Ministarstvo turizma aktivnost promocije u velikom dijelu realizira kroz usku koordiniranu suradnju s Glavnim uredom Hrvatske turističke zajednice, kao nacionalnom turističkom organizacijom. Suradnja se provodi kroz doznačavanje financijskih sredstava prema Hrvatskoj turističkoj zajednici za promociju hrvatskog turizma, planiranju aktivnosti za njihovo trošenje te nadzoru njihovog svrsishodnog trošenja. Navedena sredstva predstavljaju prihod Hrvatske turističke zajednice za provedbu aktivnosti promocije hrvatskog turizma na međunarodnom tržištu, a definirani su ciljevima i zadaćama godišnjeg Programa rada i financijskog plana.

„*Strateški marketinški plana hrvatskog turizma 2010 .- 2014“* definirao je pet glavnih taktika za postizanje marketinškog uspjeha hrvatskog turizma do 2014., i to: e-trgovina (prodaja putem interneta), on-line komunikacija (web stranice), stvaranje tržišnih marki ('labels' primjerice mali hoteli), suradnja (partnerstvo ključnih igrača u turizmu) i edukacija (pojačana na svim razinama unutar sektora). Sukladno tome, Ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica će temeljem novog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, kontinuirano stvarati uvjete za provođenje uspješne promocije i time za predstavljanje Hrvatske kao jedne od vodećih 'lifestyle' destinacija na međunarodnom tržištu.

Kako bi se uspostavilo što kvalitetnije i učinkovitije djelovanje sustava turističkih zajednica, Ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica će temeljem odredbi Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma provoditi stalan nadzor nad istim.

Tijekom 2011. godine Hrvatsku je posjetilo 11,5 milijuna stranih turista koji su ostvarili 60 milijuna noćenja. U odnosu na prethodnu godinu, ostvaren je porast od 8% u dolascima i 7% u noćenjima.

9.2.2. Promocija hrvatskih turističkih odredišta

Prateći aktualne trendove na međunarodnom turističkom tržištu koji su usko povezani s razvojem destinacijskog menadžmenta, novi Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma donosi novine u elementima upravljanja turističkom destinacijom. Pored sustava turističkih zajednica veliku ulogu u primjeni imaju i ostali nositelji turističke ponude u destinaciji, jer se razvoj destinacijskog menadžmenta temelji na partnerskim odnosima, poglavito javnog i privatnog sektora.

Sukladno tome, turističke zajednice će svoje djelovanje razvijati na način da upravljaju destinacijom na razini za koju su osnovane, i to kroz: razvoj partnerskih odnosa svih nositelja turističke ponude u destinaciji u cilju razvoja zajedničkih turističkih proizvoda i razvoj zajedničkih aktivnosti promocije na međunarodnom tržištu, čime se u konačnici treba osigurati veća konkurentnost destinacije.

U cilju što kvalitetnije primjene zakonskih odredbi, Ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica će u suradnji s sustavom turističkih zajednica lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom i turističkim subjektima kontinuirano raditi na edukaciji nositelja turističke ponude, poglavito kod jačanja suradnje po principima DMO (destinacijske menadžment organizacije) i DMC (destinacijske menadžment kompanije); stvaranja, osmišljavanja i promocije složenih novih turističkih proizvoda; unapređenja proizvoda podizanjem kvalitete turističkih i drugih komplementarnih usluga; razvijanja ponude u turistički nerazvijenim područjima; očuvanja i stvaranja prepoznatljivog i privlačnog turističkog okružja i osiguranja turističkog gostoprimstva u turističkoj destinaciji.

Obzirom da se radi o novom dijelu turističke politike, čiji je brz i kvalitetan razvoj nužan zbog daljnje mogućnosti praćenja svjetskih turističkih trendova i razvoja konkurentnosti destinacije, poglavito u razvoju turističkog proizvoda i promociji turističke destinacije. Navedeno će se realizirati kroz kontinuiranu tematsku i stručnu suradnju sa nositeljima turističke ponude, organizaciju stručnih edukativnih radionica i seminara te osnivanje stručnih radnih skupina. Kroz navedeno će se razviti učinkovito sinergijsko djelovanje nositelja turističke ponude, unaprijediti postojeći te inicirati razvoj novih turističkih proizvoda na način da se upravlja destinacijom, razviti usklađivanje zajedničkih promotivnih aktivnosti destinacije, poticati suradnja među destinacijama s ciljem razvoja konkurentnosti proizvoda i destinacije te sustavno pratiti primjena zakonskih odredbi s elementima razvoja destinacijskog menadžmenta i dr.

Ministarstvo turizma, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice i sustav turističkih zajednica provode aktivnosti odabira hrvatskog kandidata (destinacije) za „*EDEN- European Destinations od Excellence*“, nagradu Europske (turističke) destinacije izvrsnosti, ustaljenu od Europskog parlamenta. Opći cilj nagrađivanja je promicanje umrežavanja i promocija nagrađenih destinacija, promicanje europskog turizma, stvaranjem svijesti o raznolikosti i kvaliteti europske turističke ponude, promicanje turizma europskih zemalja i regija, ublažavanje sezonalnosti i dr.

Osim navedenog, programom Ministarstva turizma koji se odnosi na poticanje organiziranja manifestacija sufinancira se realizacija različitih turističkih manifestacija: tradicijskih, kulturnih, sportskih te festivala i drugih promotivnih aktivnosti koje doprinose bogatijoj turističkoj ponudi. Razvojem kulturnog turizma unapređuje se važnost i promocija manje prepoznatljivih turističkih odredišta. Dakle, i šira društvena zajednica također ima koristi jer razvijanjem kulturnih resursa obogaćuje lokalnu kulturu i stvara ekonomsku dobit lokalnom stanovništvu. Broj prijavljenih projekata je u konstantnom rastu te je u 2010. iznosio 882, u 2011. 694 od kojih je 290 odabrano za dodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 8,3 milijuna kuna. U daljnjem periodu se očekuje rast prijava što bi imalo za značenje veću angažiranost u smislu vrednovanja turističkih potencijala u turistički nerazvijenim područjima.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 9.2. Pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih turističkih destinacija kroz učinkovitu promociju

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
9.2.1. Učinkovita turistička promidžba Republike Hrvatske	9.2.1.1. Porast broja dolazaka i noćenja stranih turista.	Porast broja dolazaka i noćenja stranih turista.* Podaci za prvih 11 mjeseci 2011.	Broj dolazaka i noćenja stranih turista	Broj dolazaka 9.800.000 Broj noćenja 54.600.000	DZS	9.900.000 55.300.000	10.000.000 56.500.000	11.000.000 63.000.000
9.2.2. Promocija hrvatskih turističkih odredišta	9.2.2.1. Porast broja prijavljenih projekata za turističke manifestacije.	Porast broja prijavljenih projekata kao odraz poticaja na aktivnosti vezane uz obogaćivanje ponude i promociju turističkih odredišta.	Broj projekata (kumulativ)	694	Ministarstvo turizma	700	710	720

10. Jačanje pravne države i vladavine prava

Vlada Republike Hrvatske djeluje u cilju osiguranja neovisnog, nepristranog, učinkovitog i profesionalnog pravosuđa, pravne sigurnosti građana te zaštite ljudskih prava stoga je jačanje i razvoj pravne države i vladavine prava odnosno jačanje i razvoj ustavnih i zakonskih kategorija koje čine pravnu osnovu bitnu za razvoj demokracije.

U tom smislu dosljedno i pravovremeno provedeni započeti reformski procesi osigurat će sve potrebne preduvjete za neovisno, učinkovito i fleksibilno funkcioniranje pravosudnog sustava, odnosno pravosuđe koje ostvaruje najviše europske standarde u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti i učinkovitosti, a time opravdava povjerenje građana i cijelog društva čijem napretku služi. Ono je dostupno svima bez razlike, a utemeljeno je na načelima transparentnosti i vladavine prava te je potpuno osposobljeno za djelovanje unutar Europske unije.

Jedno od strateški važnih područja reformi Vlade Republike Hrvatske predstavlja i javna uprava. Modernizacija javne uprave, njezina puna profesionalizacija te pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga sastavni je dio dobrog poduzetničkog okruženja i pretpostavka osiguranja boljeg standarda svih građana.

10.1. Reforma pravosuđa

Reforma pravosuđa je neophodan preduvjet suvremenom, učinkovitom pravosuđu temeljenom na visokim europskim standardima (vladavini prava). Od samog otvaranja pregovora o pristupanju 2005. godine Hrvatska sustavno radi na reformama i razvoju pravosudnog sustava. Republika Hrvatska je u siječnju 2006. godine donijela Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje od 2006. do 2010. s pripadajućim Akcijskim planovima. Mjere iz te Strategije su provedene, a u prosincu 2010. godine Hrvatski sabor je usvojio Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. (Narodne novine, br. 145/10). Strategija daje jasne smjernice reforme pravosuđa i uspostavlja dugoročni i održiv proces strateškog planiranja i upravljanja, čiji su ključni elementi Savjet za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa i Odjel za provedbu Strategije reforme pravosuđa u okviru Ministarstva pravosuđa. Također, ojačani su institucionalni i administrativni kapaciteti za provedbu programa reforme te je uspostavljen mehanizam za ocjenu učinka propisa iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

20. svibnja 2010. donesen je revidirani Akcijski plan reforme pravosuđa. Plan je donesen unutar strateškog okvira Strategije reforme pravosuđa iz siječnja 2006. u svrhu daljnjeg ubrzanja procesa pravosudnih reformi te se temelji na analizi provedbe mjera iz Akcijskog plana iz 2008. godine. U svrhu olakšavanja sustavnog praćenja provedbe predviđenih aktivnosti, uz svaku mjeru naznačeni su rokovi i nadležna tijela pri čemu je naglasak stavljen na dovršetak procesa pregovora za pristupanje EU.

Akcijski plan donesen u svibnju 2010. godine primjenjivan je i tijekom 2011. godine, čime se omogućio kontinuitet procesa pravosudne reforme. Za preostalo provedbeno razdoblje Strategije donijet će se zasebni godišnji akcijski planovi koji će odražavati postojeće stanje i ciljeve određene novom Strategijom reforme pravosuđa, kao i sustav planiranja, proces upravljanja i strukturu utvrđenu Strategijom.

Mjere reforme pravosuđa u narednom razdoblju bit će usmjerene ka daljnjem jačanju profesionalizma u pravosuđu, učinkovitosti pravosuđa kroz racionalizaciju i informatizaciju pravosudnog sustava, osiguravanju adekvatne infrastrukture i opreme pravosudnih tijela, smanjenju broja neriješenih predmeta, unaprjeđenju sustava besplatne pravne pomoći, poticanju alternativnog rješavanja sporova te skraćivanju trajanja sudskih postupaka. Također, pozornost će se posvetiti unapređenju zatvorskog i probacijskog sustava.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

10.1.1. Jačanje profesionalizma i stručnosti

Profesionalni razvoj pravosuđa važan je dio procesa reforme pravosuđa. Od osnutka Pravosudne akademije 2004. godine, razvijane su različite aktivnosti i programi za izobrazbu pravosudnih djelatnika.

Pravosudna akademija je osnovana kao ustrojstvena jedinica unutar Ministarstva pravosuđa, prvenstveno kao centar za izobrazbu budućih sudaca i zamjenika državnih odvjetnika. Kako bi se osigurala njezina neovisnost, Pravosudna je akademija

odvojena, institucionalno i operativno, od izvršne vlasti. Zakon o Pravosudnoj akademiji, donesen u prosincu 2009. godine (Narodne novine, br. 153/09) uspostavio je Pravosudnu akademiju kao ustanovu neovisnu od Ministarstva pravosuđa. Tim je Zakonom kao organizacijska jedinica unutar Pravosudne akademije osnovana i Državna škola za pravosudne dužnosnike.

Od 1. siječnja 2010. Pravosudna akademija djeluje kao neovisna ustanova, prvenstveno nadležna za početnu profesionalnu izobrazbu vježbenika u pravosudnim tijelima i specijalističko stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika, te za provedbu dvogodišnjeg programa za kandidate za pravosudne dužnosnike u Državnoj školi.

Donošenjem nekoliko strateških dokumenata, uključujući Strategiju aktivnosti i razvitka Pravosudne akademije kao javne ustanove iz 2011. godine te Strategiju razvitka Pravosudne akademije za razdoblje 2011. - 2015. godine, omogućuje se trajni razvoj Pravosudne akademije. S ciljem pripreme hrvatskog pravosuđa za učinkovito djelovanje u Europskoj uniji, Pravosudna akademija je u prosincu 2010. godine izradila i donijela Program stalnog stručnog usavršavanja vježbenika, savjetnika i pravosudnih dužnosnika za 2011. godinu, stavljajući osobit naglasak na izobrazbu o pitanjima vezanim uz Europsku uniju i njezinu pravnu stečevinu.

Kao promatrač Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika (EJTN) i članica zaklade Akademije za europsko pravo (ERA), Pravosudna akademija će se profilirati u vodeću instituciju s funkcijom koordinatora za stručno usavršavanje u području prava Europske unije u jugoistočnoj Europi. U tom će području redovito organizirati godišnje međunarodne konferencije, kao tematske seminare i škole o različitim temama iz prava Europske unije. Stručnjaci/suradnici Pravosudne akademije (teoretičari i praktičari) predavat će u odgovarajućim partnerskim institucijama u državama članicama Europske unije, državama kandidatima, kao i državama obuhvaćenim politikom susjedstva Europske unije. Osim toga, Pravosudna akademija će imati svoju listu stručnjaka za pravo Europske unije (namijenjeno sucima i državnim odvjetnicima) koje će davati na raspolaganje drugim međunarodnim institucijama na njihov zahtjev.

Pravosudna će akademija razviti suradnju s članicama Europske unije, te s njima izravno surađivati u različitim područjima posebno razvijenim u odgovarajućim zemljama partnerima (Španjolska za upravne sudove, Mađarska za sustav ovrhe i sl.). Na taj način dodatno će se unaprijediti i institucionalizirati već postojeća suradnja, kao i uspostaviti izravna suradnja sa članicama Europske unije putem njihovih centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika.

Daljnje jačanje suradnje na području edukacija pravosudnih dužnosnika, ali i službenika, u okviru prakse EU biti će moguće i kroz sudjelovanje u programima Unije za građansko i kazneno pravo, u vezi čega je Ministarstvo pravosuđa tijekom prosinca 2011. potpisalo dva memoranduma o razumijevanju a uključivanje u prve programe očekuje je sredinom 2012. godine.

Tijekom 2011. godine proveden je projekt IPA 2008 TAF "Potpora osnivanju Državne škole za pravosudne dužnosnike“, u okviru kojeg je provedena priprema analize postojećega pravnog okvira koji uređuje Državnu školu za pravosudne dužnosnike, dane su preporuke za njeno poboljšanje, kao i poboljšanje institucionalnog ustroja Državne

škole za pravosudne dužnosnike unutar Pravosudne akademije, te je provedena priprema daljnjih programa izobrazbe. Također, kroz program IPA 2008 bit će započet projekt „Profesionalno usavršavanje sudskih savjetnika i budućih sudaca i državnih odvjetnika kroz uspostavu samoodrživog sustava obrazovanja".

Stručna usavršavanja predviđena su i za državne službenike budući da je ulaganje u jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva pravosuđa dugoročno opredjeljenje a jedna od aktivnosti u tom smjeru je i projekt IPA TWL 2009 „Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva pravosuđa", čija provedba se predviđa tijekom 2012. godine.

Donošenjem paketa zakona u prosincu 2009. godine, osim za izobrazbu, uspostavljen je novi zakonodavni okvir i za selekciju, imenovanje i napredovanje pravosudnih dužnosnika. Zakonima su uvedeni jednoobrazni, objektivni i transparentni kriteriji za svaki korak u karijeri pravosudnih dužnosnika.

10.1.2. Smanjenje zaostataka neriješenih predmeta i racionalizacija mreže sudova

Osnovni problemi koji opterećuju pravosuđe proizlaze iz velikog broja neriješenih predmeta i dugotrajnosti sudskih postupaka. Dakle, istodobno je potrebno rješavati problem nagomilanih, neriješenih predmeta te reformirati sustav tako da novi predmeti budu rješavani u razumnom roku, pri čemu je potrebno zadržati i povećati kvalitetu u smislu zaštite ljudskih prava i principa vladavine prava.

Od svih neriješenih predmeta, oni koji su stariji od tri godine određeni su kao prioritetni za rješavanje. Također, analizom problema primijećeno je da samo određeni sudovi imaju problema s neriješenim predmetima. Takvi sudovi su identificirani, te je u svibnju 2010. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila Akcijski plan za rješavanje starih predmeta na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, Općinskom sudu u Splitu i trgovačkim sudovima. Među mjerama koje su predviđene Akcijskim planom, naglasak je stavljen na administrativno jačanje ljudskih resursa na identificiranim sudovima, delegiranje predmeta drugim sudovima, popunjavanje slobodnih sudačkih mjesta te osnivanje daktilobiroa na Općinskog građanskom sudu u Zagrebu. Značajan mehanizam za ubrzanje sudskog postupka je i sustav zaštite prava na suđenje u razumnom roku o kojem odlučuju redovni sudovi.

Obzirom da je većina pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj danas kompjuterizirana, moguće je sustavnije promatranje kretanja priljeva predmeta putem mjesečnih izvješća, što u konačnici omogućuje brzu reakciju sustava ukoliko se pojave problemi, kao što su primjerice kratkoročno povećanje priljeva na određenom sudu. Osim toga, Pravosudna akademija provodi edukativne aktivnosti za suce o organizaciji posla, upravljanju vremenom i sposobnostima za točno i sustavno upravljanjem procesom. Također je povećan i broj radionica za suce u vezi s optimalnim korištenjem procesnih mogućnosti.

Kao daljnju mjeru u svrhu smanjenja broja starih neriješenih predmeta, Vlada Republike Hrvatske je 25. ožujka 2011. donijela Odluku o davanju ovlasti općinskim sudovima za obustavu ovršnih postupaka te državnim odvjetništvima za povlačenje ovršnih prijedloga i tužbi radi naplate troškova kaznenog postupka u kojima je ovrha postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti, a pojedinačni iznosi ne

prelaze 1.000 kuna. Također, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) je ovlašteno povlačiti ovršne prijedloge i tužbe pred sudovima radi naplate spornih potraživanja Republike Hrvatske kod kojih pojedinačni iznosi ne prelaze 1.000 kuna, ako na temelju stanja spisa ocjene da će cijeli postupak, uključujući i naplatu, trajati nerazmjerno dugo, odnosno da je njegov dovršetak vezan uz nerazmjerne troškove.

U odnosu na najstarije građanske predmete Hrvatska ima cilj do kraja 2012. godine riješiti sve predmete starije od 10 godina kod kojih to procesne mogućnosti dopuštaju. Na isti način do kraja 2013. godine cilj je riješiti sve predmete starije od pet godina. U svrhu praćenja i pomoći u provedbi zadanih ciljeva Ministarstvo pravosuđa održava redovitu komunikaciju s predsjednicima sudova na kojima se nalaze takvi predmeti.

Velik pomak učinjen je i u racionalizaciji prevelikog broja sudova i državnih odvjetništava. Fizičko spajanje se odvija u skladu sa postojećim sredstvima i dovršenje je planirano do kraja 2019. godine. Već su sada vidljivi pozitivni učinci racionalizacije sudova: bolja organizacija rada sudova, racionalizacija i bolja organizacija rada službenika i namještenika, ravnomjernija opterećenost sudaca predmetima i mogućnost njihove specijalizacije, veća fleksibilnost u radu suda, brže rješavanje zaostalih predmeta te financijske uštede.

Funkcionalna racionalizacija mreže sudova i državnih odvjetništava daljnja je prioritetna inicijativa za poboljšanje učinkovitosti pravosuđa. U skladu sa usvojenim zakonodavnim okvirom, funkcionalna racionalizacija sudske mreže u Hrvatskoj rezultirala je smanjenjem cjelokupne mreže sudova do kraja 2010. godine za oko 40%.

Funkcionalnu racionalizaciju sudačke mreže prati i fizičko spajanje sudova sukladno utvrđenoj dinamici spajanja sudova, koja će završiti do kraja 2019. godine. Do kraja 2011. godine fizički je spojeno 20 općinskih sudova i 9 prekršajnih sudova. Do sada primijećene koristi fizičke racionalizacije su povećanje specijalizacije u radu, poboljšanje organizacije i učinkovitosti rada te smanjenje troškova.

Mreža državnih odvjetništava funkcionalno je smanjena za 24%. Do sada je spojeno pet stalnih službi (bivših općinskih državnih odvjetništava) s pet općinskih državnih odvjetništava.

Navedena unaprjeđenja se rukovode Planom kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ulaganja u infrastrukturu pravosudne mreže u Republici Hrvatskoj kojeg je usvojilo Ministarstvo pravosuđa, a koji obuhvaća razdoblje od 2011. do 2019. Plan određuje prioritete ulaganja na temelju jasnih kriterija obzirom da je to jedan od planskih dokumenata ministarstva koji, između ostalog, služi i kao podloga za realizaciju sredstava iz programa IPA.

Daljnji napori u jačanju učinkovitosti pravosuđa bit će postignuti provedbom Projekta IPA 2010 sa svrhom daljnje potpore racionalizaciji mreže sudova, jačanja sustava dostave, uvođenja mogućnosti snimanja sudskih rasprava, jačanja pravne sigurnosti kroz priznanje i izvršenje presuda i odluka država članica Europske unije putem edukacije sudaca i/ili sudskih savjetnika; otpočinjanje čije provedbe je planirano početkom/sredinom 2012. godine. Nadalje, u cilju potpore racionalizaciji mreže sudova kroz IPA program za 2011. godinu predložen je projekt infrastrukturnog

ulaganja u pet zgrada sudova i to županijski sud (ŽS) Osijek, ŽS Sisak, općinski sud (OS) Valpovo, Benkovac i Ivanić Grad. Provedba ovog projekta očekuje se krajem 2013. godine.

10.1.3. Ulaganje u infrastrukturu i IT sustave

Povećano ulaganje u infrastrukturu pravosudnih tijela vrlo je bitno za postizanje učinkovitosti i profesionalizma pravosuđa, osobito u kontekstu fizičkog spajanja sudova. Koristeći sredstva državnog proračuna, sredstva Europske unije i zajam Svjetske banke, Hrvatska rekonstruira i prilagođava sudove i državna odvjetništva diljem zemlje.

Navedena unaprjeđenja se rukovode Planom kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ulaganja u infrastrukturu pravosudne mreže u Republici Hrvatskoj kojeg je usvojilo Ministarstvo pravosuđa, a koji obuhvaća razdoblje od 2011. do 2019. Plan određuje prioritete ulaganja na temelju jasnih kriterija, uključujući trenutačno stanje infrastrukture pojedinih tijela; status suda – nadležnost; dodatne funkcije koje sud obavlja, npr. - uskočki sudovi, regionalni centri Pravosudne akademije i centri za zaštitu žrtava; pitanje je li ulaganje u infrastrukturu preduvjet za fizičko spajanje sudova; do sada prikupljena dokumentacija i broj sudova/pravosudnih tijela na istoj lokaciji. U 2012. sukladno Akcijskom planu za provedbu Strategije reforme pravosuđa planira se uređenje zgrade na Trgu pravde u Zagrebu i onoga u Splitu.

Nadalje, kontinuirano se provode mjere uvođenja modernih informatičkih tehnologija s ciljem povećanja učinkovitosti pravosuđa i suzbijanja korupcije. Posebno je značajan e-Spis (ICMS – Integrated Court Case Management System) – Jedinstveni sustav za upravljanje sudskim predmetima, dok se u Državno odvjetništvo uvodi Sustav za praćenje predmeta u Državnom odvjetništvu – CTS.

Svi sudovi koji su u skladu sa Sudskim poslovnikom (Narodne novine, br. 158/09) uveli e-Spis imaju nasumičnu dodjelu predmeta u rad, a ostali imaju sustav ručne nasumične dodjele predmeta u rad. Vezano uz ICMS, Projekt usklađivanja statističkih sustava je pokrenut u svrhu uspostave jedinstvenog, sveobuhvatnog sustava za statistički nadzor predmeta na sudovima, kao i da bi ti podaci bili dostupni svim relevantnim osobama. Kako su statistički podaci sa raznih sudova standardizirani u uneseni u ICMS, definirani statistički izvještaju se objavljuju na intranetu pravosuđa i dostupni su svim ovlaštenim korisnicima.

E-Spis je do kraja 2010. godine uveden na sve županijske i trgovačke sudove, Vrhovni sud Republike Hrvatske i Visoki trgovački sud te na 33 općinska suda. Uvođenje ovih dvaju sustava financira se iz sredstava zajma Svjetske banke i fondova Europske unije. Nadalje kroz projekt Svjetske banke provest će se unaprjeđenje obaju sustava kao i njihovo međusobno povezivanje.

Kroz projekt IPA 2009 „Daljnje poboljšanje institucionalnih kapaciteta svih prekršajnih sudova i razvoj ICMS kompatibilnih modula na izabranim prekršajnim sudovima“ provest će se restrukturiranje poslovnih procesa na pojedinim prekršajnim sudovima, centralizirati poslovni procesi u skladu sa EU praksom, razviti međusobna suradnja i razmjena informacija u lancu prekršajnih sudova kao i unaprediti postojeći informatički sustav (JCMS). Nadalje, provesti će se edukacija korisnika JCMS-a te

nabaviti neophodne IT opreme za provedbu JCMS-a. Otpočinjanje projekta predviđa se za početak 2012. godine.

Nadalje, cilj projekta IPA FPP RAC 2009 “Implementacija e-Spisa na odabrane općinske sudove” jest implementacija e-Spis sustava na preostale općinske sudove, edukacija ključnih korisnika za efikasno korištenje e-Spisa i izrada web portala za građanstvo/zainteresirane strane s informacijama vezanim za status predmeta. Otpočinjanje projekta predviđa se 2012. godine.

Pored razvoja i uvođenja operativnih informacijskih sustava kojima se povećava učinkovitost i transparentnost pravosuđa u cjelini, Projektom potpore pravosudnom sustavu Svjetske banke omogućit će se obnavljanje temeljne informatičke infrastrukture kroz opremanje sudova i državnih odvjetništava osobnim računalima, serverima i pisačima. . Ministarstvo pravosuđa je kroz Projekt potpore pravosudnom sektoru nabavilo ukupno 1.550 računala s popratnom računalnom opremom (serveri, pisači, i dr.).

U svrhu daljnjeg razvoja i ujednačavanja sudske prakse, nastavlja se i s uvođenjem IT sustava „Supra nova“. Navedena aplikacija će u potpunosti zamijeniti dosadašnju "Sudsku praksu" Vrhovnog suda RH koju koriste suci i sudski savjetnici u svom radu za pretraživanje sudskih odluka. U prvoj fazi realizacije aplikacija će se početi koristiti u 50-ak sudova u Republici Hrvatskoj, a nakon toga i u svim ostalim sudovima.

U sklopu projekta Phare 2006 „Usklađivanje i objavljivanje sudske prakse“ uspostavljen je Centar sudske prakse koji će se baviti upravljanjem sudskom praksom Europske unije i hrvatskom sudskom praksom (aktivni i arhivski dokumenti), a koji se nalazi u Vrhovnom sudu RH. Glavni cilj djelovanja Centra za sudsku praksu je sistematizacija sudskih odluka, razvoj instrumenata za istraživanje, te osposobljavanje sudskih dužnosnika i sudskih savjetnika za bolje korištenje sudske prakse.

Nastavlja se i daljnja informatizacija i modernizacija sudskih registara među kojima se posebno ističu projekt »e-tvrtka« koji je uveden na sve trgovačke sudove, projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra »Uređena zemlja« te projekt uspostave Zajedničkog informacijskog sustava (ZIS) katastra nekretnina i zemljišnih knjiga.

Kroz projekt IPA 2008 FPP RAC ”Razvoj “One stop shop” podsustava za ZIS aplikaciju u zemljišnoknjižnom sustavu i usklađivanje podataka zemljišnih knjiga“ planira se razviti “One stop shop” podsustav u zemljišnoknjižnom sustavu (pružanje informacija zainteresiranim stranama i vanjskim korisnicima), kao i konsolidacija zemljišnoknjižnih podataka u digitalnom obliku te provođenje edukacije za Zajednički Informacijski Sustav (ZIS) i “One stop shop”. Projekt je započeo u rujnu 2011., a trajati će do rujna 2012.

Nadalje, na sve općinske sudove je uveden program e-statistike koji omogućuje detaljno statističko praćenje rada, a sustav se postupno širi i na druge sudove.

10.1.4. Unapređenje zatvorskog sustava

U ovom segmentu neophodno je definirati mjere koje će doprinijeti daljnjem unapređenju zatvorskog sustava kroz daljnju informatizaciju, izgradnju smještajnih

kapaciteta, provedbu edukacije službenika te jačanje inspekcijskog nadzora.

Zakonodavni i institucionalni okvir ojačan je na način da su doneseni Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora, Zakon o probaciji, Zakon o izvršavanju rada za opće dobro na slobodi i uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom u prekršajnom postupku te niz provedbenih propisa. Ovim propisima institucionalna zaštita ljudskih prava osoba lišenih slobode je usklađena s pravnom stečevinom Europske unije.

Tijekom 2013. i 2014. godine planira se cjelovita implementacija zatvorskog informatizacijskog sustava putem; izgradnje mreže u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima i umrežavanja sa Središnjim uredom, implementacije matice zatvorenika u cijelom zatvorskom sustavu, nastavka izgradnje financijsko-računovodstvenih informatičkih programa i njihove implementacije u cijelom zatvorskom sustavu te izgradnje i implementacije informatičkog programa za osoblje u cijelom zatvorskom sustavu. Nadalje, planira se izgradnja, dogradnja i opremanje smještajnih kapaciteta u zatvorskom sustavu. S ciljem unapređenja znanja i vještina zatvorskih službenika provodi se i planira kontinuirana edukacija, i to vlastitim kapacitetima i u okviru međunarodne suradnje, kao i kroz Operativni program „Razvoj upravnih kapaciteta“ (OP RUK).

Ovo područje reformi, pored učinkovitosti pravosuđa, zahtijeva najveća kapitalna ulaganja koja Republika Hrvatska poduzima u skladu sa mogućnostima i prioritetima. U 2011. godini uspješno je završen projekt izgradnje objekta kaznionice u Glini za smještaj 420 zatvorenika (čime će ukupni kapaciteti za smještaj zatvorenika u Republici Hrvatskoj biti povećani za 12-13%) te su prilagođeni posebni odjeli za zatvorenike starije životne dobi i invalide u kaznionicama u Lepoglavi, Lipovici-Popovači i Valturi.

Započela je realizacija četiri projekta izgradnje novih i prenamjene postojećih smještajnih kapaciteta zatvorskog sustava. Riječ je o novom objektu zatvorske bolnice za 106 osoba i zatvora za 376 osoba u Zagrebu, novom kompleksu kaznionice i zatvora na području Šibenika za 600 osoba te adaptaciji prostora zatvora u Varaždinu za 37 osoba. Za dogradnju Zatvora u Zagrebu namijenjenog smještaju 376 zatvorenika, Republici Hrvatskoj je odobren kredit Razvojne banke Vijeća Europe, dok je za izgradnju kaznionice i zatvora u Šibeniku, namijenjenog smještaju 1.270 zatvorenika, također potpisan ugovor s Razvojnom bankom Vijeća Europe a dio pripremnih aktivnosti financira se sredstvima EU fondova.

Unapređuje se obrazovanje samih zatvorenika te se primjenjuju programi njihove izobrazbe kao i posebni programi postupanja za specifične skupine zatvorenika.

Povećava se i broj zatvorenika uključenih i posebne programe tretmana (tretman zatvorenika ovisnih o alkoholu, opojnim drogama, nasilni zatvorenici, zatvorenici osuđeni za kaznena djela iz prometa i počinitelji seksualnih kaznenih djela), a time se povećava učinkovitost izvršavanja kazne zatvora u smislu smanjenja vjerojatnosti ponovnog činjenja kaznenih djela po izdržanoj kazni.

Zatvorenici koji uspješno prođu posebne tretmane tijekom izdržavanja kazne zatvora

mogu se premještati u blaže uvjete izdržavanja kazne (poluotvoreni i otvoreni uvjeti) a uz to, ti zatvorenici vjerojatnije će dobivati uvjetne otpuste i ranije izlaziti na slobodu. Ostvarenjem ovoga cilja dijelom se utječe na prenapučenost zatvorskog sustava zbog ranijeg otpusta na slobodu.

Također, mogućim uključivanjem u Operativni programa za razvoj ljudskih kapaciteta koji će se financirati iz fondova Europske unije u idućem programskom razdoblju (2014. - 2020.) ostvarila bi se mogućnost uključivanja zatvorenika u zatvorima ili odgojnim ustanovama u projekte kojima bi cilj bio njihova priprema za uključivanje u društvo nakon odsluživanja kazni te opremanje učionica u zatvorima i odgojnim ustanovama kako bi se edukacija zatvorenika uspostavila kao sustavan proces, a u konačnici omogućilo jačanje socijalnog uključivanja skupina u nepovoljnom položaju.

10.1.5. Uspostava sustava probacije

Važna institucionalna novina u sustavu izvršenja kaznenih sankcija je uspostava probacijskog sustava (primjena alternativnih sankcija) spomenutim Zakonom o probaciji. U lipnju 2010. godine usvojen je Akcijski plan razvoja probacije u Republici Hrvatskoj od 2010. do 2014. godine.

Cilj novog sustava je osuvremenjivanje kaznenopravnog sustava u RH i smanjenje prenapučenosti hrvatskih zatvora. Uredbom o unutarnjem ustrojena je Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima te 12 probacijskih ureda, od kojih je 10 stavljeno u funkciju do kraja 2011. godine.

Institucionalni okvir uspostavljen je osnivanjem Uprave za probaciju unutar Ministarstva pravosuđa u svibnju 2010. godine koja je tijekom godine kadrovski popunjena. Od ukupno 69 službenika u Sektoru za probaciju, 13 je raspoređeno u Središnjem uredu i 56 u područnim probacijskim uredima.

U svrhu unaprjeđenja probacijskog sustava u pripremi je projekt IPA 2008 „Podrška razvoju probacijskog sustava u RH“.Cilj projekta je edukacija probacijskih službenika i uspostava potpuno funkcionalnog sustava probacije, izrada programa za praćenje probacijskih aktivnosti te opremanje probacijskih ureda potrebnom opremom.

Od važnosti za napomenuti jest i činjenicu da je Sektor za podršku žrtvama i svjedocima dio Uprave za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima, a obavlja stručne i upravne poslove vezane za unaprjeđenje, ujednačavanje prakse i nadzor sustava podrške žrtvama i svjedocima, te organizaciju podrške žrtvama i svjedocima.

10.1.6. Besplatna pravna pomoć

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći stupio je na snagu 7. lipnja 2008. i počeo se primjenjivati od 1. veljače 2009. kada je uspostavljen novi institucionalni okvir za pružanje besplatne pravne pomoći putem tijela državne uprave u županijama (prvostupanjska tijela) i Ministarstva pravosuđa (drugostupanjsko tijelo), a stranke imaju i pravo na upravnu tužbu. Uspostavljen je IT sustav, provedena edukacija i promidžba u javnosti. Sustav besplatne pravne pomoći je u potpunosti funkcionalan na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

Uspostavom cjelovitog sustava učinjen je velik iskorak u pravcu osiguravanja prava na pristup sudu, a ujedno su u tom dijelu pravnog sustava ugrađene odredbe važećeg acquisa Europske unije. Ministarstvo pravosuđa prati primjenu ovog Zakona te se sustav kontinuirano unapređuje sukladno uočenim nedostacima.

Od početka uspostave sustava uloženi su značajni napori u informiranje građana o mogućnostima korištenja besplatne pravne pomoći. Navedeno je rezultiralo kontinuiranim povećanjem broja zahtjeva te pozitivnih odluka kojima se odobrava besplatna pravna pomoć.

Ministarstvo pravosuđa je aktivnim pristupom ojačalo suradnju između svih ključnih sudionika sustava. U svrhu ujednačavanja prakse i pravilne primjene Zakonom propisanih kriterija za odobravanje korištenja pravne pomoći, u travnju 2010. godine Ministarstvo pravosuđa je izdalo Naputak o postupanju, tj. primjeni pojedinih zakonskih odredbi te ga uputilo svim nadležnim uredima koji u prvom stupnju odlučuju o odobravanju pravne pomoći. Navedenim Naputkom posebno je adresirana nekonzistentnost u primjeni kriterija za odobravanje besplatne pravne pomoći. Također, u svrhu olakšavanja izbora pružatelja pravne pomoći, u suradnji s Hrvatskom odvjetničkom komorom izrađeni su popisi odvjetnika za područje pojedinih županija koji su posebno zainteresirani za sudjelovanje u sustavu besplatne pravne pomoći. Spomenuti popisi se prilažu uz odluku kojom je odobreno korištenje pravne pomoći, a čime se korisnicima besplatne pravne pomoći olakšava izbor pružatelja pomoći.

Izmjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojima je unaprijeđen zakonodavni okvir sustava besplatne pravne pomoći temeljem iskustva stečenog u dvogodišnjoj primjeni Zakona usvojen je u srpnju 2011. godine. Nadalje, u okviru Programa IPA 2009 u prosincu 2011. godine započeo je projekt „Unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći“, u trajanju od 6 mjeseci.

Pokazatelji rezultata (output)
Posebni cilj 10.1. Reforma pravosuđa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
10.1.1. Jačanje profesionalizma i stručnosti	10.1.1.1. Povećanje broja programa PA	Povećanjem broja ciljanih stručnih programa jačaju se preduvjeti za profesionalizam	Broj	482	PA	755	802	819
10.1.2. Smanjenje zaostataka neriješenih predmeta i racionalizacija mreže sudova	10.1.2.1. Smanjenje zaostataka neriješenih predmeta	Smanjenjem postotka neriješenih predmeta povećat će učinkovitost pravosuđa	Broj	785.561	Ministarstvo pravosuđa	2,50%	3,00%	3,50%
	10.1.2.2. Racionalizacija mreže sudova	Racionalizacijom mreže sudova postiže se: bolja organizacija rada sudova, racionalizacija i bolja organizacija rada službenika i namještenika, ravnomjernija opterećenost sudaca predmetima i mogućnost njihove specijalizacije, veća fleksibilnost u radu suda, brže rješavanje zaostalih predmeta te financijske uštede	Broj	Definirano Pravilnikom	Ministarstvo pravosuđa	Prekršajni sudovi: smanjenje od 9% Općinski sudovi: smanjenje od 24% (u odnosu na prethodnu godinu)	Prekršajni sudovi: smanjenje od 12%, Općinski sudovi: smanjenje od 28,45% (u odnosu na prethodne godine)	Prekršajni sudovi: smanjenje od 13% Općinski sudovi: smanjenje od 29,50% (u odnosu na prethodne godine)
10.1.3. Ulaganje u infrastrukturu i IT sustave	10.1.3.1. Povećanje broja sudova na kojima je uveden ICMS	Mogućnost nasumične dodjele predmeta doprinosi neovisnosti pravosuđa	Broj	55	Ministarstvo pravosuđa	88	-	-
	10.1.3.2. Povećanje broja državnih odvjetništava na koji je uveden CTS	Mogućnost nasumične dodjele predmeta doprinosi neovisnosti pravosuđa	Broj	4	Ministarstvo pravosuđa	57	-	-
10.1.4. Unaprjeđenje zatvorskog sustava	10.1.4.1. Povećanje broja zatvorenika uključenih u posebne tretmanske programe	Povećanje broja zatvorenika koji budu uključeni u ove programe povećava se učinkovitost izvršavanja kazne zatvora u smislu smanjenja vjerojatnosti ponovnog činjenja kaznenih djela po izdržanoj kazni	Broj	3.150	Ministarstvo pravosuđa	2%	3%	4%
10.1.5. Uspostava sustava probacije	10.1.5.1. Povećana primjena alternativnih kaznenih sankcija	Povećanom primjenom alternativnih kaznenih sankcija smanjuje se prenapučenost hrvatskih zatvora	Broj presuda kojima je izrečena uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i rad za opće dobro na slobodi	1.091	Ministarstvo pravosuđa	10%	20%	30%
10.1.6. Daljnje unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći	10.1.6.1. Povećanje broja odobrenih zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć	Odobravanjem zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć osigurava se pristup sudovima za građane slabijeg imovinskog statusa	Broj	3.293	Ministarstvo pravosuđa	3.500	3.500	3.500

10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala jedan je od preduvjeta funkcioniranja pravne države i vladavine prava. Za ostvarenje ovog cilja 2010. godine donesen je poseban strateški dokument - Strategija suzbijanja korupcije te je revidiran provedbeni Akcijski plan suzbijanja korupcije.

Strateški okvir antikorupcijske politike Republike Hrvatske utemeljen je na Strategiji suzbijanja korupcije donesenoj od strane Hrvatskog sabora u lipnju 2008. koja uspostavlja pet prioritetnih područja djelovanja: jačanje pravnog i institucionalnog okvira, sprječavanje koruptivnih rizika, jačanje sustava suzbijanja korupcije, razvijanje međunarodne i regionalne suradnje te podizanje javne svijesti i suradnje s civilnim društvom. Temeljem postavljenih prioriteta Vlada Republike Hrvatske u lipnju 2008. usvaja Akcijski plan koji definira 195 provedbenih antikorupcijskih mjera. Kvantitativni pokazatelji procesa implementacije Akcijskog plana započetog u II. kvartalu 2008. ukazuju na više od 80% ispunjenih mjera.

U smislu kvalitete i ostvarenog napretka, provedba Akcijskog plana rezultirala je uspostavom tzv. USKOČKE vertikale odnosno sustava specijaliziranih tijela za otkrivanje (PNUSKOK), procesuiranje (USKOK) i sankcioniranje (tzv. USKOČKI odjeli na sudovima) kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminala. Nadalje, reformiran je kazneni postupak uvođenjem tužiteljske istrage kao i sustav oduzimanja imovinske koristi koji omogućuje „proširenо“ oduzimanje koristi ostvarene kaznenim djelom. Institucionalne i zakonodavne promjene pozitivno su se odrazile i na razinu učinkovitosti antikoruptivnih tijela Republike Hrvatske. Temeljem iskustva provedbe Akcijskog plana iz 2008., Vlada Republike Hrvatske je 18. ožujka 2010. usvojila revidirani Akcijski plan suzbijanja korupcije koji sadrži 145 mjera suzbijanja korupcije.

Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu 2010. - 2012. koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 25. studenog 2009. definira tri cilja za suzbijanje korupcije u trgovačkim društvima kroz konkretne mjere i rokove za ispunjenje ciljeva. Program posebni naglasak stavlja na integritet i etiku, jačanje transparentnosti i sustava prijava nepravilnosti te interne financijske kontrole. 84 trgovačka društva (TD) u većinskom državnom vlasništvu je izradilo svoje akcijske planove koji prate cilj i mjere iz Programa. Svako društvo je dužno kvartalno izvještavati o provedbi programa nadležno ministarstvo. Svi podaci o provedbi se objedinjavaju u Sektoru za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

10.2.1. Jačanje aktivnosti u području sprječavanja korupcije i podizanje svijesti o štetnosti korupcije

Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije počelo je velikom izmjenom kaznenog zakonodavstva. Postignut je veliki napredak u stvaranju zakonodavnog okvira u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, te su uvedene organizacijske, tj. institucionalne promjene osnivanjem posebnih ureda i tijela, koja primjenjuju mjere za uspješnu borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala. Provedba u praksi ukazuju na potrebe za poboljšanje zakonodavnog i institucionalnog okvira u području oduzimanja imovinske koristi i

kaznenog zakonodavstva te nužnost osiguranja adekvatnih stručnih kapaciteta tijela nadležnih za provođenje mjera za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala.
Jačanje međuinstitucionalne suradnje tijela nadležnih za provedbu mjera borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala, odnosno bolje povezivanje tijela nadležnih za provođenje mjera suzbijanja korupcije i organiziranog kriminala pridonose učinkovitoj borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, te lakšem nadzoru i koordinaciji tih tijela. Stoga je planirana informatička analitika i povezanost uspostavom i korištenjem informatičke infrastrukture intranet/Internet, pristup bazama podataka i razmjena podataka korištenjem informatičke infrastrukture intranet/Internet tijela nadležnih za provođenje antikorupcijskih mjera.

Uspostavom cjelovitog institucionalnog i pravnog okvira oduzimanja imovinske koristi, reformom kaznenog zakonodavstva kao i podizanjem razine međuagencijske suradnje represivnim tijelima će se osigurati učinkovitiji i sofisticiraniji antikorupcijski instrumenti. Navedene reforme nužno će se odraziti i na povećanu razinu učinkovitosti sustava tzv. USKOČKE vertikale (specijaliziranih tijela policije, državnog odvjetništva i sudstva) u borbi protiv korupcije.

Učinkovita antikoruptivna politika, pored represivnog djelovanja, nužno obuhvaća i komponente koje smjeraju na sprječavanje koruptivnih rizika, jačanje antikoruptivne svijesti kao i izgradnje dobrih odnosa sa sektorom civilnog društva. U borbi protiv korupcije neophodno je rad tijela državne vlasti učiniti transparentnim, razviti i unaprijediti edukaciju zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlasti, podići javnu svijest o štetnosti korupcije - i kod svih zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlast i kod građana.

U ovom području zadaća je Ministarstva pravosuđa kontinuirano djelovati u aktivnostima usmjerenim na sprječavanje sukoba interesa i promoviranju nulte tolerancije na korupciju. Aktivno djelovanje imati će pozitivan učinak na prepoznavanje a time i sprječavanje potencijalnih situacija sukoba interesa koje su česti uzrok koruptivnog ponašanja i nepovjerenja javnosti u sektor javne vlasti. Pored toga, antikoruptivne kampanje imaju za cilj ojačati svijest kod građana te ih potaknuti na aktivan doprinos kroz institucije civilnog društva u stvaranju atmosfere nulte tolerancije na korupciju.

Učinkoviti sustav borbe protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta ima za cilj eliminirati prijetnje koje ugrožavaju demokratska društva utemeljena na načelu pravednosti. Uspješnost anitkoruptivnog djelovanja rezultirat će kontinuiranim porastom povjerenja javnosti u tijela državne i lokalne vlasti. Ostvarivanje željenog učinka pratiti će se putem indeksa percepcije korupcije (Corruption Perception Index), indeksa povjerenja građana u pojedine sektore društva (Global Corruption Barometar) te putem sustavnog ispitivanja stava javnosti o djelovanju tijela javne vlasti.

Sustav praćenja antikoruptivnih aktivnosti i prioriteta postavljenih revidiranim Akcijskim planom suzbijanja korupcije obuhvaća tri ključne institucije: Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske zaduženo za koordinaciju provedbe, Sektor za suzbijanje korupcije pri Ministarstvu pravosuđa te Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije pri Hrvatskom saboru koje nadzire implementaciju Strategije suzbijanja korupcije. Sektor za suzbijanje korupcije, u suradnji s nadležnim ministarstvima, osigurava operativnu provedbu antikorupcijskih mjera i podnosi

kvartalne izvještaje Povjerenstvu Vlade Republike Hrvatske. Potencijalni nedostaci odnosno problemi u provedbi mjera otklanjaju se na najvišoj političkoj razini kroz djelovanje Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske. Dosadašnja analiza i praćenje provedbe mjere iz Akcijskog plana i revidiranog Akcijskog plana pokazali su da se mjere iz Akcijskog plana izvršavaju u predviđenim vremenskim okvirima, s planiranim učinkom i očekivanim rezultatima. Sektor za suzbijanje korupcije u suradnji s resornim ministarstvima prati provedbu Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu koji se provodi u 84 trgovačka društva. Izrađuju se polugodišnja izvješća koja pokazuju da program uspješno provodi u većini trgovačkih društava.

Edukacijska i informativna web stranica (www.antikorupcija.hr) je potpuno redizajnirana i unaprijeđena sa sadržajem namijenjenim najširoj javnosti. Na stranici se redovno objavljuju izvješća o provedbi strateških antikorupcijskih programa kao i ostala izvješća (Izvješće o napretku RH, GRECO izvješća, itd.). Do 1. svibnja 2011. stranica je imala sveukupno 355.213 korisnika.

Međunarodna konferencija, pod nazivom „Transparentnošću i otvorenim upravljanjem protiv korupcije“, organizirana je 18. veljače 2011. u Zagrebu u suradnji s Ministarstvom pravosuđa, Transparency International Hrvatska i Regionalnim programom vladavine prava za jugoistočnu Europu njemačke Zaklade Konrad Adenauer.

U tijeku je i provedba dvaju projekata iz programa IPA 2007 i to „Jačanje kapaciteta USKOK-a“ te „Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije“. Potonji ima za cilj širenje svijesti o štetnosti korupcije u najširoj javnosti. Aktivnosti uključuju edukacijske aktivnosti, okrugle stolove, promotivne video i radio spotove te brošure. U sklopu projekta je 2011. godine u Zagrebu održana konferencija „Hrvatski mediji u borbi protiv korupcije“ koju je otvorio Predsjednik RH. Također je u dva ciklusa provedena medijska kampanja podizanja svijesti o štetnosti koruptivnog ponašanja.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
10.2.1. Jačanje aktivnosti u području sprječavanja korupcije i podizanje svijesti o štetnosti korupcije	10.2.1.1. Povećanje indeksa percepcije korupcije (Corruption Perception Index)	Kontinuirano visoka razina učinkovitosti u suzbijanju korupcije te jačanje javne svijesti o štetnosti korupcije doprinosi povećanju povjerenja javnosti u tijela državne i lokalne vlasti	Indeks percepcije korupcije	4,1	Transparency International	4,5	4,5	4,5

10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava

Povećanje konkurentnosti tržišta, čiji je aktivni sudionik i država, zahtijeva djelotvornu javnu upravu. Kompleksnost i višedimenzionalnost uloge države u ekonomiji i društvu čini javnu upravu posebno kritičnim čimbenikom ostvarivanja strateških gospodarskih ciljeva. Veličina državnog sektora, načini intervencije u gospodarstvo, učinkovitost i transparentnost osnovni su preduvjeti djelotvorne javne uprave. Ministarstvo uprave će, povećanjem razine stručnosti, profesionalizma i znanja putem edukacije te podizanjem razine kvalitete upravnih usluga, pridonijeti stvaranju moderne državne uprave u skladu s najboljom praksom zemalja Europske unije, koja će osigurati pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga građanima i drugim strankama.

Javna uprava predstavlja jedno od strateški važnih područja reformi Vlade Republike Hrvatske. Modernizacija javne uprave, njezina puna profesionalizacija te pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga sastavni je dio dobrog poduzetničkog okruženja i pretpostavka osiguranja boljeg standarda svih građana.

Vlada Republike Hrvatske zalaže se i stvara pretpostavke za ostvarenje vizije moderne javne uprave koja obuhvaća: povećanje učinkovitosti i ekonomičnosti u sustavu državne uprave, podizanje razine kvalitete upravnih usluga, ostvarenje otvorenosti i pristupačnosti tijela državne uprave, jačanje standarda vladavine prava, jačanje socijalne osjetljivosti u državnoj upravi i u odnosu prema građanima, podizanje etičke razine u državnoj službi te smanjenje korupcije.

U reformi javne uprave posebno mjesto zauzima obrazovanje i usavršavanje državnih službenika radi stjecanja znanja, vještina i kompetencija. Sukladno tome, osigurat će se sustav stručnog usavršavanja te uspostaviti adekvatni sustav upravnog obrazovanja. U svrhu efikasnog ostvarenja svih ciljeva i zadataka državnih tijela potrebno je planirati ljudske potencijale u državnoj upravi na odgovarajući način te im pružiti mogućnost profesionalnog razvoja koristeći sve moderne alate upravljanja ljudskim potencijalima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

10.3.1. Racionalizacija sustava državne uprave i reforma sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave

Dosadašnjim analizama ustrojstva i djelokruga tijela i pravnih osoba u sustavu javne uprave ustanovljeno je:

- obavljanje srodnih poslova iz istih upravnih područja u više različitih tijela državne uprave,
- centraliziranje poslova u središnjim tijelima i istodobna mogućnost zahtijevanja obavljanja tih poslova na lokalnoj ili dekoncentriranoj razini,
- nesvrhovitost centralizacije poslova s obzirom na njihov značaj, mjesto obavljanja i mogućnost kontrole odnosno nadzora,
- prekomjernost u obavljanju raznih stručnih poslova manje složenosti, posebno vođenje raznih očevidnika i drugih evidencija,
- neprikladnost ustrojstvenih oblika za obavljanje konkretnih poslova i njihova nesvrhovitost u odnosu na opseg i značaj poslova.

Racionalizacija sustava državne uprave trebala bi se temeljiti na nizu međuovisnih mjera koje uključuju:

- diferencijaciju poslova državne uprave (ciklus razrade javnih politika, izrade nacrta propisa i praćenje njihove primjene nasuprot izvršno-operativnim poslovima) i utvrđenje kriterija za decentraliziranje odnosno dekoncentriranje poslova državne uprave,
- specijalizaciju tijela državne uprave kroz preraspodjelu djelokruga i funkcija,
- poboljšanje usklađenosti u radu tijela državne uprave kroz razvoj mehanizama njihove suradnje,
- identificiranje i otklanjanje nepotrebnih funkcija, preklapanja u obavljanju pojedinih poslova i nejasno definiranih ovlasti,
- uvođenje mehanizama mjerenja učinkovitosti rada u državnoj upravi i razvoj sustava upravljanja kvalitetom u državnoj upravi.

U ovom trenutku, državna uprava u Republici Hrvatskoj sastoji se od 20 ministarstava, 3 državna ureda i 8 državnih upravnih organizacija, te 20 ureda državne uprave u županijama s 90 ispostava u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u kojima krajem kolovoza 2011. bilo zaposleno 53.075 državna službenika i namještenika. Stupanjem na snagu novog Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, povećan je broj pojedinih središnjih tijela državne uprave kako bi se ostvarili organizacijski preduvjeti za realizaciju Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011. - 2015. Izdvajanjem pojedinih upravnih područja i ustrojavanjem novih ministarstava najavljeno je davanje većeg značaja tim upravnim područjima uz intenziviranje aktivnosti usmjerenih njihovu razvoju.

Do donošenja nove Uredbe o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave, struktura središnjih tijela državne uprave bila je izrazito atomizirana s velikim brojem malih unutarnjih ustrojstvenih jedinica (odsjeci, pododsjeci, odjeljci, pododjeljci) u kojima je radio jedan ili dva službenika, a takav ustroj prakticirao se kako bi se stvaranjem novih rukovodećih radnih mjesta, na neizravan način, kompenzirali nedostaci u sustavu plaća i nagrađivanja državnih službenika. Novom Uredbom, kojom se odjel sa najmanje pet izvršitelja utvrđuje kao najmanja ustrojstvena jedinica, stvorene su pretpostavke za racionalnije ustrojavanje središnjih tijela državne uprave, a u tijeku su izmjene uredbi o unutarnjem ustrojstvu sukladno načelima iz Uredbe.

U dosadašnjoj praksi izdvajanje određenih poslova iz djelokruga središnjih tijela državne uprave ili organiziranje obavljanja funkcija koje se ranije nisu obavljale te osnivanje pravnih osoba u čiju su djelatnost ulazili takvi poslovi, nije bilo sustavno regulirano. Nedostatak zakonskih kriterija omogućio je često nesvrhovito osnivanje novih pravnih osoba za koje su se aktima o osnivanju, od slučaja do slučaja, rješavala pitanja organizacije, funkcioniranja i nadzora bez utvrđivanja jasnih mehanizama kontrole, odgovornosti i mjerenja učinkovitosti. Među argumentima za osnivanje tih tijela često se navodi povećanje efikasnosti, transparentnosti i odgovornosti, politička neovisnost, približavanje javnih službi korisnicima, jačanje ekspertize uslijed specijalizacije i poticanje izvrsnosti uopće. Upitno je, međutim, u kojoj su se mjeri u praksi potvrdili navedeni argumenti budući da često nije ispitana mogućnost alternativne organizacije obavljanja posla (povjeravanje poslova jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ili već postojećim pravnim osobama s javnim ovlastima). Također, osnivanje brojnih pravnih osoba često se

argumentiralo obvezom usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije ili ispunjavanjem obveza iz međunarodnih konvencija, iako u brojnim slučajevima sadržaj obveze ne uključuje potrebu osnivanja posebne pravne osobe. Reorganizacijom realiziranom 2010. provedene su statusne promjene nakon kojih je broj takvih pravnih osoba smanjen za 17. Trenutno u Republici Hrvatskoj postoji 38 agencija, 12 zavoda, 6 fondova te više desetaka različitih organizacijskih oblika (instituta, centara, registara i drugih pravnih osoba) koji obavljaju dio poslova državne uprave i financiraju se, u potpunosti ili djelomično, iz državnog proračuna.

Između agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima postoje značajne razlike u metodama koje primjenjuju u svom radu, broju članova i načinu imenovanja tijela upravljanja, nadzoru nad njihovim radom, načinu financiranja i određivanja plaća zaposlenih, a ta se pitanja, zbog nepostojanja jedinstvenog pravnog okvira, uređuju odredbama akta o osnivanju svake pojedine pravne osobe. Upravo stoga će se zakonski urediti uvjeti za osnivanje i rad agencija, zavoda, fondova, centara i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima te racionalizirati sustav agencija, zavoda, fondova, centara i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima.

Dio šireg pojma javne uprave čini i sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave koji u Republici Hrvatskoj čine dvije razine: na prvoj su jedinice lokalne samouprave – 126 gradova i 429 općina, a na drugoj jedinice područne (regionalne) samouprave – 20 županija. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije.

Lokalna i područna (regionalna) samouprava ima važnu ulogu u upravljanju, organizaciji i izravnom pružanju javnih usluga građanima. U nastojanju izgradnje djelotvorne, učinkovite i ekonomične javne uprave potrebno je uspostaviti i djelotvoran sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izostanak detaljnije razrađenih zakonskih kriterija i relativno slobodno tumačenje zakonskih odredbi doveli su do velikog broja jedinica lokalne samouprave koje su općenito male kad je riječ o njihovoj površini i broju stanovnika. Postojeće stanje nije odraz i većeg stupnja decentralizacije već, upravo suprotno, omogućuje održavanje sustava unutar kojeg dolazi do sve većeg rasta disproporcija i slabljenja ukupne gospodarske moći zemlje. Po udjelu lokalnih i područnih vlasti u javnim financijama od ispod 10,00%, Hrvatska je među europskim zemljama pri samom dnu. Fiskalni kapacitet jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vrlo je neujednačen u pogledu visine, ali i vrste prihoda, kao i vrste rashoda i njihova rasporeda u proračunima. Bruto domaći proizvod po hrvatskim županijama ukazuje na velike razlike u regionalnoj gospodarskoj razvijenosti Hrvatske i tendenciju povećavanja tih razlika na štetu slabije razvijenih i nerazvijenih hrvatskih regija.

Temeljni cilj reforme lokalne samouprave jest ostvarenje racionalnije, kvalitetnije i učinkovitije lokalne samouprave te poboljšanje dostupnosti, brzine, kvalitete i cijene usluga koje jedinice lokalne samouprave pružaju i osiguravaju građanima. Reformom sustava lokalne samouprave potrebno je ojačati administrativne i financijske kapacitete i autonomiju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proširiti poslove iz njihovog samoupravnog djelokruga, ojačati samostalnost jedinica u planiranju, financiranju i pružanju usluga u skladu s načelom supsidijarnosti, stvoriti

pretpostavke za delegaciju određenih poslova iz nadležnosti središnje državne uprave na razinu lokalne i područne (regionalne) samouprave, poboljšati suradnju i koordinaciju središnje državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave u planiranju i provedbi projekata lokalnog i regionalnog značaja, smanjiti ukupne administrativne troškove lokalne samouprave (smanjenje troškova izbora i funkcioniranja predstavničke i izvršne vlasti, uštede u materijalnim troškovima lokalne administracije, uštede u uslugama), osigurati racionalnije usmjeravanje sredstava potpora središnje države lokalnoj samoupravi te utjecati na jačanje lokalne demokracije i povećano sudjelovanje građana u odlučivanju.

Reforma obuhvaća tri ključne, jednako važne i međusobno povezane sastavnice: funkcionalnu decentralizaciju, odnosno prijenos ovlasti i nadležnosti sa središnje na niže razine vlasti, fiskalnu decentralizaciju, odnosno prijenos odgovarajućih sredstava za financiranje javnih ovlasti na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i teritorijalnu reorganizaciju, odnosno pronalaženje optimalnog teritorijalnog modela organizacije javnih službi. Tijek i sadržaj procesa reforme lokalne i područne (regionalne) samouprave određen je drugim procesima u sustavu javne uprave i širem okruženju, koji su blisko povezani i moraju biti usklađeni s reformom lokane samouprave, pri čemu posebno treba istaknuti reorganizaciju i racionalizaciju tijela središnje državne uprave, i prijenos dijela poslova koje ona obavljaju na razinu vlasti koja je najbliža građanima te decentralizaciju i regionalizaciju određenu drugim sektorskim strateškim dokumentima.

10.3.2. Učinkovit sustav upravljanja i razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi

Od 2006. godine donose se godišnji planovi prijama u državnu službu. Iako postoji mogućnost donošenja srednjoročnih i dugoročnih planova, oni do sada nisu donošeni s obzirom na činjenicu da ne postoje potrebni preduvjeti za takvo planiranje na razini svih tijela. Primjerice, problem je predstavljalo; nepostojanje centralizirane evidencije o zaposlenima temeljem koje bi se mogla provesti analiza postojeće strukture i kompetencija zaposlenih; nedostatak godišnjih planova rada državnih tijela temeljem kojih bi se mogle procjenjivati potrebe za zapošljavanjem s obzirom na ciljeve i zadatke pojedinih državnih tijela i nedostatak iskustva u planiranju.

Upravo stoga, a kako bi se osigurao učinkovit sustav upravljanja ljudskim potencijalima, uspostavljen je Registar zaposlenih u javnom sektoru i u tijeku je unos podataka u isti. Registar će sadržavati podatke o svim zaposlenima u javnom sektoru (službenicima, namještenicima, državnim i pravosudnim dužnosnicima). Nakon unosa svih podataka u Registar, bit će moguće provoditi kvalitetnije statističke obrade podataka o zaposlenima, analize podataka te upravljanje ljudskim potencijalima. U području zapošljavanja moći će se bolje planirati potrebe i načini popunjavanja upražnjenih radnih mjesta te pratiti provedba planova zapošljavanja.

Provedbom različitih vrsta aktivnosti s ciljem upoznavanja javnosti s radom državnih službenika, funkcioniranjem državne uprave i sličnim temama ostvarit će se temelj za komunikaciju koja uključuje razumijevanje funkcioniranja državne uprave, njenu osnovnu funkciju služenja građanima i time pozitivno utjecati na sliku javnosti o državnoj upravi, a time i o prednostima zapošljavanja i rada u državnoj upravi.

Popunjavanje upražnjenih radnih mjesta moguće je, osim novim zapošljavanjem, i premještajem službenika po potrebi službe iz jednog državnog tijela u drugo, na određeno ili neodređeno vrijeme. Na taj način mogu se osigurati potrebni službenici u postupku koji je jednostavniji i brži od postupka novog zapošljavanja, a ne dolazi do povećanja ukupnog broja državnih službenika i dodatnog opterećenja državnoga proračuna. Međutim, u praksi se rijetko koristi institut premještaja po potrebi službe, posebno premještaja službenika na određeno vrijeme (radi obavljanja privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao). Stoga će se u narednom razdoblju poticati korištenje navedenog instituta, posebno premještaja na određeno vrijeme.

Pravo na jednako postupanje i jednake mogućnosti napredovanja jedno je od temeljnih prava službenika. Međutim, ograničen broj radnih mjesta utvrđenih pravilnicima o unutarnjem redu na koja službenici mogu napredovati ograničavaju mogućnosti napredovanja u državnim tijelima. Stoga je potreban daljnji razvoj sustava napredovanja s ciljem objektivnog izbora najkompetentnijih kandidata za napredovanje na viša radna mjesta.

Sustav razvoja karijere i napredovanja u državnoj službi, osim redovnog, predviđa izvanredno napredovanje službenika koji nastavljaju svoje akademsko obrazovanje ili stručnu izobrazbu u području povezanom s njihovim radnim mjestom. S ciljem poboljšanja sustava napredovanja državnih službenika razvijen je „Program za napredovanje državnih službenika“ koji je započeo sa provedbom 2010. godine te će se nastaviti provoditi u idućem planskom razdoblju. Iako su postupci napredovanja znatno unaprijeđeni, potrebno je preispitati uvjete za napredovanje i dati značaj i drugim kriterijima osim ispunjavanja kriterija radnog iskustva.

Svi državni službenici imaju obvezu i pravo trajno se usavršavati podižući razinu svojih kompetencija. Državna škola za javnu upravu osnovana je kao središnje tijelo za jačanje nacionalnih kapaciteta u cilju što kvalitetnijeg i učinkovitog zadovoljenja tih potreba. U tom smislu, programe izobrazbe u pravilu organiziraju Državna škola za javnu upravu i posebna ustrojstvena jedinica u središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose (Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika), sukladno Planu izobrazbe državnih službenika koji na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose svake godine donosi Vlada Republike Hrvatske. Posebne programe izobrazbe mogu, pored Državne škole za javnu upravu i posebne ustrojstvene jedinice u središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose, samostalno organizirati resorna središnja tijela državne uprave.

Provedbom izobrazbe državnih službenika potrebno je upravljati (planirati, provoditi, pratiti, nadzirati i vrednovati) korištenjem informatički podržanog očevidnika izobrazbe kao sastavnog dijela Registra zaposlenih u javnom sektoru.

U narednom razdoblju izradit će se analiza sustava plaća u cjelokupnom javnom sektoru te prijedlog novog jedinstvenog sustava plaća za javne i državne službenike.

10.3.3. Izgradnja umrežene javne uprave radi pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga

Razvoj i primjena informacijske i komunikacijske tehnologije važni su za gospodarski i industrijski razvoj, jednako kao i za reformu javne uprave.

Do sada nije postojao jasan zajednički skup pravila prema kojem bi se trebali razvijati internetski sustavi i pripadajuće elektroničke usluge u javnoj upravi kako bi one bile potpuno usmjerene i prilagođene potrebama krajnjih korisnika te kako se iste ne bi trebale tražiti među stotinama internetskih stranica tijela javne uprave.

Rezultat toga je neujednačena i nedostatna razina dostupnosti e-usluga što se pokazalo i istraživanju Europske komisije u praćenju napretka dostupnosti i kvalitete e-usluga gdje je Republika Hrvatska s ispodprosječnim rezultatom od 65%, u odnosu na prosjek EU koji je iznosio 83%, 2010. godine bila na 27. mjestu od 32 zemlje Europe. Pri tome, središnji portal uprave Mojauprava.hr koji je pokrenut kao prvi od projekata u cilju izgradnje jedinstvenih pristupnih točaka javnoj upravi u svim komunikacijskim kanalima (internet, televizija, šalteri) nije doživio potpunu afirmaciju iako je od strane Europske komisije ocijenjen među najboljima po korisnički orijentiranom dizajnu.

Nadalje, tijela javne uprave vode informacije i podatke u evidencijama koje su uspostavile u skladu s vlastitom nadležnošću i posebnim zakonima, no zbog informatičke nepovezanosti javne uprave podaci i informacije o građanima višestruko se i opetovano prikupljaju na više mjesta. Pri tome, postoji velik rizik da tijela državne uprave provode upravne postupke na temelju neažurnih informacija i podataka.

Također, postoji značajan interes javnosti za informacijama koje se nalaze u tijelima javne uprave i čija bi javna dostupnost omogućila njihovo korištenje u statističke, znanstvene i komercijalne svrhe. Najbolji način za poboljšanje dostupnosti javnih informacija jest njihova zakonska objava u elektroničkom obliku u formatima koji omogućuju daljnju obradu.

Uvođenje novih tehnologija u rad javne uprave stoga će se promatrati kroz ostvarene uštede, ali i kroz učinkovitiji i otvoreniji rad javne uprave, pri čemu će cilj Ministarstva uprave biti integracija sustava javne uprave povezivanjem IT otoka, unapređenjem informacijske i komunikacijske infrastrukture, poboljšanjem dostupnosti elektroničkih usluga te unapređenjem sustava upravljanja podacima.

Gradnja optičke mreže u Hrvatskoj nastavit će se korištenjem već postojećih sagrađenih optičkih mreža velikih državnih tvrtki, koje ih jednim dijelom ne koriste. Tim će se projektom integrirati već sagrađene optičke mreže, a dodatno će se graditi ono što nedostaje za potpunu integraciju, čime će Republika Hrvatska dobiti državnu optičku mrežu na cijelom teritoriju u svom vlasništvu. Na takvoj infrastrukturi uspostavit će se i razvijati suvremene mrežne usluge koje će omogućiti racionalizaciju troškova, veću sigurnost te osigurati fizičku integraciju s mrežama javne uprave Europske unije. Gradnja optičke mreže u gradovima nastavit će se javno-javnim partnerstvom države i lokalnih zajednica, čime će se omogućiti jednostavna integracija u državnu mrežu i korištenje za sve potrebe, a pogotovo za omogućavanje dostupnosti širokopojasne infrastrukture svim građanima.

Neophodno je sve baze podataka smjestiti u sigurne prostore države i iskoristiti postojeće data centre, kako bi se osigurala koordinacija i potrebna sigurnosna pohrana (backup). Također je neophodno svu računalnu imovinu u vlasništvu države organizirati kroz jedno virtualno mjesto («oblak javne uprave») te time smanjiti potrebu za kupovinom novog hadrvera za većinu sastavnica javne uprave.

Uvođenjem programa i softvera otvorenoga koda u državnu upravu započet će se kroz pilote u pojedinim segmentima uvođenje besplatnog softvera, čime bi se osigurala neovisnost javne uprave o vlasnički zaštićenim rješenjima pojedinačnih tvrtki, a time i potaknuo razvoj IT sektora koji bi sve to osiguravao i održavao. Također će se poticati korištenje otvorenih normi čija primjena omogućuje neovisnost razvoja, korištenja i održavanja programskih rješenja o proizvođaču samog rješenja.

S ciljem daljnjeg pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga poduzimat će se potrebne aktivnosti kako bi se omogućila puna elektronička komunikacija svih stranaka u postupcima u javnoj upravi i realizacija njihovih zahtjeva korištenjem elektroničkih isprava, bez potrebe dolaska u javnopravno tijelo, odnosno dostave različitih vrsta isprava u klasičnom, papirnatom obliku.

10.3.4. Stvaranje cjelovite zbirke javne službene dokumentacije i informacija o tijelima javne vlasti Republike Hrvatske

Stvaranje cjelovite zbirke javne službene dokumentacije i informacija o tijelima javne vlasti Republike Hrvatske omogućuje uspješnu i trajnu dostupnost javnim službenim dokumentima i informacijama tijela javne vlasti kroz Središnji katalog službene dokumentacije Republike Hrvatske.

Javni službeni dokumenti/publikacije na elektroničkom mediju (online) sve više postaju oblici objave dokumenata i kao takvi su obvezni primjerci koje Hidra (Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija) prikuplja. U svrhu prikupljanja elektroničkih dokumenata razvijen je program za automatsko prikupljanje i arhiviranje dokumenata objavljenih na službenim internetskim stranicama tijela javne vlasti, budući da tijela javne vlasti kao autori i/ili izdavači, još uvijek rijetko i iznimno, dostavljaju elektroničke dokumente uobičajenom elektroničkom poštom.

Upravo zbog tendencije prevage elektroničkih izdanja te njihove brže i jednostavnije dostupnosti s jedne strane i ograničenja postojećeg sustava za pobiranje elektroničkih dokumenata s druge strane, za osiguranje cjelovitosti zbirke nužna je izgradnja sustava za sustavno slanje/preuzimanje elektroničkih dokumenata.

U razdoblju 2012. - 2014. godina, u svrhu izgradnje sustava za slanje i preuzimanje elektroničkih dokumenata, Hidra će nastaviti rad na projektu i osigurati IT podršku za slanje/preuzimanje elektroničkih dokumenata te izraditi protokol po kojem će tijela javne vlasti dostavljati elektroničke dokumente. Izgradnja sustava odvija se u fazama: projektiranje (dovršeno), pilot verzija i uspostava cjelovitog sustava.

Dostava obveznog primjerka javne službene dokumentacije organizirana je na različite načine u tijelima javne vlasti o čemu Hidra nema saznanja niti cjelovitog i ažurnog popisa osoba zaduženih za komunikaciju vezanu za dostavu, što također

utječe na necjelovitost zbirke. U svrhu utvrđivanja «komunikacijskih točaka» u državnim tijelima za dostavljanje javne službene dokumentacije Hidra će izraditi Prijedlog akta Vlade Republike Hrvatske o određivanju odgovornih osoba u državnim tijelima za dostavljanje javne službene dokumentacije te izraditi i održavati ažurnim Popis imenovanih osoba odgovornih za dostavljanje javne službene dokumentacije.

U svrhu organizacije podataka kroz Središnji katalog te brzog i ciljanog pretraživanja podatkovnih baza i zbirke javne službene dokumentacije, Hidra izgrađuje i održava jedinstveni nacionalni dokumentacijski pojmovni sustav za usklađenu sadržajnu obradu službenih informacijskih izvora čiju okosnicu predstavlja hrvatsko izdanje Pojmovnika Eurovoc Europske unije. Trenutačno je zadnja, 4.3 verzija Pojmovnika Eurovoc implementirana u Hidrinu normativnu bazu podataka i objavljena na Hidrinom portalu i portalu EU. Budući da hrvatsko izdanje *Eurovoca* prati promjene međunarodnog izvornika, Hidra će prevesti i implementirati novu verziju (4.4) Pojmovnika Eurovoc, kao i svaku buduću verziju u svoju normativnu bazu podataka, objaviti je na Hidrinom portalu i portalu Europske unije u višejezičnoj verziji te implementirati u normativnu bazu Knjižnice Hrvatskoga sabora i druga zainteresirana državna tijela.

Objavljivanjem sadržaja na web stranicama omogućuje se najšira dostupnost službenoj dokumentaciji i informacijama Republike Hrvatske, normativnim i jezičnim alatima te ostalim informacijama i uslugama. Izdavanjem godišnjih kataloga i adresara, koji se najvećim dijelom šalju tijelima javne vlasti, promovira se korištenje službene dokumentacije i pomaže u radu u službama tijela javne vlasti i informiraju građani korištenjem publikacija u prostorima knjižnica. Diseminacija informacija objavom na elektroničkom mediju i distribucijom na papirnom mediju najznačajnija je aktivnost koja prinosi transparentnosti rada tijela javne vlasti i informiranosti građana kao prvoj stepenici njihovog aktivnog uključivanja u proces odlučivanja.

Na Hidrinom portalu sadržaji su razvrstani u četiri teme: HR vodič, Službena dokumentacija RH, Pojmovnik Eurovoc i Političke stranke. Pretraživanje sadržaja omogućeno je preglednicima i tražilicama. Pretraživanje zbirke pravnih propisa Republike Hrvatske, dijela teme Službena dokumentacija RH, omogućeno je tražilicom CADIAL koja pretražuje metapodatke i tekstove. U tiskanom izdanju periodično izlazi: Republika Hrvatska - Mali vodič, Katalog službenih publikacija i baza podataka Republike Hrvatske i Političke stranke u Republici Hrvatskoj.

S ciljem kontinuiranog povećanja obujma i kvalitete sadržaja u razdoblju 2012. - 2014. godina, Hidra će: uspostaviti novu temu na portalu Tko je što, unaprijediti dostupnost temi Glasila lokalne i područne samouprave uključivanjem nekih funkcionalnosti tražilice CADIAL te dodati novi sadržaj zbirki pravnih propisa – dokumente pravne stečevine EU prevedene na hrvatski jezik.

10.3.5. Unapređenje suradnje s udrugama i organizacijama civilnog društva

Suradnja Vlade i tijela državne uprave s udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva značajno će se unaprijediti na svim razinama boljom koordinacijom i sustavnim praćenjem provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, jačanjem sposobnosti udruga za učinkovito korištenje raspoloživih fondova Europske unije za potporu razvoju civilnoga društva,

poboljšanjem standarda za dodjelu, praćenje i vrednovanje financijskih potpora projektima i programima udruga iz državnog proračuna i drugih javnih izvora, kao i dodatnim razvojem suradnje i savjetovanja s udrugama i ostalim predstavnicima zainteresirane javnosti u donošenju i provedbi javnih politika.

Trenutno ne postoji jedinstven informacijski sustav koji bi omogućavao bolju razmjenu podataka i koordinaciju državnih tijela koja financiraju projekte i programe udruga iz državnog proračuna i drugih javnih izvora što ostavlja prostor za brojna preklapanja i neusklađenosti u postupanju preko dvadeset državnih tijela i javnih institucija na nacionalnoj razini koja dodjeljuju financijske potpore iz državnog proračuna (putem prosječno 70 natječaja godišnje), a izrazito veliki broj financiranih projekata (oko 6.000 godišnje) onemogućuje kvalitetnu evaluaciju/vrednovanje njihovih rezultata. Na djelotvorno financiranje projekata i programa i njihovo usklađivanje sa zahtjevima nacionalnog sufinanciranja projekata koji će se podupirati iz strukturnih fondova, u sljedećem trogodišnjem razdoblju utjecat će se uspostavom potpune informatizacije sustava financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna u svakom državnom tijelu koje financira projekte i programe udruga iz državnog proračuna. Sa sadašnjih samo četiri do 2014. će se uvesti potpuna informatizacija dodjele financijskih potpora za svih 23 davatelja financijskih potpora na nacionalnoj razini, kao podloga za postupnu djelotvornu koordinaciju postupaka financiranja među svim davateljima financijskih potpora udrugama u Hrvatskoj iz svih domaćih i inozemnih izvora uključujući i fondove Europske unije.

Učinkovitija i odgovornija dodjela financijskih potpora za projekte i programe udruga podrazumijeva postojanje dovoljnog broja službenika na svim razinama, dobro upućenih u sve faze postupka dodjele, praćenja i vrednovanja financijskih potpora. Službenici koji rade na poslovima dodjele financijskih potpora projektima i programima udruga nemaju dovoljno sposobnosti za odgovarajuće praćenje provedbe projekata a imajući u vidu visoka izdvajanja iz javnih izvora za financiranje udruga, nužno je značajno povećati broj educiranih službenika na svim razinama u sljedećem trogodišnjem razdoblju. Broj obrazovanih službenika na svim razinama o standardima dodjele, praćenja i vrednovanja financijskih potpora za projekte i programe udruga iz javnih izvora povećat će se do 2014. sa sadašnjih 130 na najmanje 280 na nacionalnoj i lokalnim razinama.

U proteklom razdoblju iz programa pretpristupne pomoći EU financirano je oko stotinu projekata i programa udruga. Još je uvijek izrazito prisutan problem nedovoljne informiranosti i neodgovarajućih sposobnosti udruga za pripremu i provedbu projekata financiranih iz postojećih pretpristupnih, ali i strukturnih fondova EU. U sljedećem razdoblju planira se povećati broj aktivnosti informiranja i izobrazbe udruga za učinkovito korištenje fondova EU usmjerenih potpori razvoja civilnog društva. Do 2014. godine broj održanih seminara izobrazbe za udruge o mogućnostima korištenja sredstava iz programa pretpristupne pomoći, kao i strukturnih fondova povećat će se na 12 godišnje. Osim toga povećat će se dostupnost informacija za udruge o natječajima iz fondova EU povećanjem broja informacija i vijesti putem interneta i elektronskih biltena na najmanje 50 vijesti godišnje.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
10.3.1. Racionalizacija sustava državne uprave i reforma sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave	10.3.1.1. Broj državnih tijela koja su prošla proces praćenja i mjerenja učinkovitosti	Tijekom trogodišnjeg razdoblja uključiti što je moguće veći broj državnih tijela u proces praćenja i mjerenja učinkovitosti	%	/	Ministarstvo uprave	2	5	50
	10.3.1.2. Napravljena 3 (tri) modela teritorijalne reorganizacije koji će definirati uvjete potrebne da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu sposobne (administrativno i financijski) za kvalitetno funkcioniranje	Modeli teritorijalne reorganizacije će definirati uvjete potrebne da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu sposobne (administrativno i financijski) za kvalitetno funkcioniranje, učinkovito i samostalno planiranje,	Broj	/	Ministarstvo uprave	Priprema modela teritorijalne reorganizacije	Legitimacija i odabir modela	Izrada normativnog okvira i priprema za provedbu novog teritorijalnog preustroja
	10.3.1.3. Nacrt prijedloga Zakona /izmjena i dopuna Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi	Temeljem odabranog modela prijenosa poslova i teritorijalne reorganizacije izradit će se nacrti prijedloga Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.	%	/	Ministarstvo uprave i druga resorna ministarstva	_	100	
10.3.2. Učinkovit sustav upravljanja i razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi	10.3.2.1. Broj programa i polaznika izobrazbe organizirane i provedene izvan središnjeg tijela nadležnog za izobrazbu - regionalna provedba programa izobrazbe	Povećati svake naredne godine (trogodišnje razdoblje) broj programa i polaznika izobrazbe organizirane i provedene izvan središnjeg tijela nadležnog za izobrazbu - regionalna provedba programa izobrazbe	Broj	/	Ministarstvo uprave	-	broj programa i polaznika uvećan za 5% u odnosu na broj polaznika 2012.	broj programa i polaznika uvećan za 10% u odnosu na broj polaznika 2012.
	10.3.2.2. Izrađen Zakon o plaćama u javnom sektoru	Izraditi prijedlog Zakona o plaćama u javnom sektoru	%	/	Ministarstvo uprave	100		
10.3.3. Izgradnja umrežene javne uprave radi pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga	10.3.3.1. Realizacija sporazuma s trgovačkim društvima u državnom vlasništvu	Izgrađena okosnica na teritoriju Republike Hrvatske na infrastrukturi trgovačkih društava te uspostavljena čvorišta u županijama	Broj spojnih čvorova	/	Ministarstvo uprave	1	2	4
	10.3.3.2. Unificiranje web sadržaja i sličnih sadržaja kroz portal Moja uprava	Primijenjeno jedinstveno rješenje za upravljanje sadržajima za sva tijela javne uprave	Broj tijela na jednistvenom rješenju	0	Ministarstvo uprave	20	50	100

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
10.3.3. Izgradnja umrežene javne uprave radi pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga	10.3.3.3. Reorganizacija šalterskog poslovanja tijela javne uprave (HITRO.HR)	Jedinstveni pristup svim inforamcijama iz javne uprave fizičkim putem (Broj šaltera koji su organizirani unutar zajedničkog sustava)	Broj	0	Ministarstvo uprave	20	120	150
	10.3.3.4. Jedinstveni pozivni centar za javnu upravu	Jedinstveni pristup svim inforamcijama iz javne uprave putem telefona (broj pozivnih centara koji su orgnizirani unutar zajedničkog sustava)	Broj	0	Ministarstvo uprave	1	10	20
	10.3.3.5. Dodjeljivanje elektroničkih identiteta građanima za pristup elektroničkim uslugama	Elektronički identitet omogućuje siguran i ovlaštenim pristup elektroničkoj upravi	Broj	/	Ministarstvo uprave	100	1.000	10.000
	10.3.3.6. Tijela državne uprave komuniciraju elektorničkim putem koristeći elektroničke isprave	Elektronička komunikacija je uvedena Zakonom o općem upravnom postupku, a provedbeni okvir definira se uredbom o uredskom poslovanju	Broj	/	Ministarstvo uprave	0	1	3
	10.3.3.7. Omogućena puna primjena OIB-a	Broj tijela javne uprave koji su omogućili razmjenu podataka iz službenih evidencija	Broj	/	Ministarstvo uprave	0,1	0,5	1
10.3.4. Stvaranje cjelovite zbirke javne službene dokumentacije i informacija o tijelima javne vlasti Republike Hrvatske	10.3.4.1. Prijedlog akta VRH o određivanju odgovornih osoba u TDU i Vladinim agencijama i uredima za dostavljanje javne službene dokumentacije	Predlaganjem akta Vlade RH o određivanju (imenovanju) odgovorne osobe u tijelima državne uprave za dostavljanje javne službene dokumentacije Hidri, pokreće se inicijativa za osiguravanje stalne, ažurne i cjelovite dostave obveznog primjerka službenih dokumenata Hidri	%	0	HIDRA		100	
	10.3.4.2. Nove teme i usluge te dodatne funkcionalnosti na Hidrinom portalu	Dodavanje novih tema i poboljšanje funkcionalnosti alata za pretraživanje i proširivanje njegove primjene na Hidrinom portalu, povećat će kvalitetu informiranosti korisnika, a distribucija tiskanih izdanja promovirat će korištenje službenih izvora i pomoći u radu u službama tijela javne vlasti		4 teme sa 27 podtema tražilica CADIAL implementirana na zbirku pravnih propisa	HIDRA	1. Nova funkcionalnost u pretraživanju zbirke *Digitalizirani glasnici - DG (glasila lokalne i područne samouprave)* *2. Nova tema na portalu 'Tko je što'*	Dio funkcionalnosti (morfologija hrvatskoga jezika) tražilice CADIAL implementirano na zbirku *Digitalizirani glasnici - DG (glasila lokalne i područne samouprave)*	1. Omogućeno pretraživanje pravne stečevine EU prevedene na hrvatski jezik, prema kojoj je harmonizirano hrvatsko zakonodavstvo 2. Nova tema na portalu koja se odnosi na pristupanje EU

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
10.3.5. Suradnja s udrugama i organizacijama civilnog društva	10.3.5.1. Povećan broj državnih tijela koja koriste informatički sustav dodjele financijskih potpora	Bolja koordinacija i razmjena podataka među državnim tijelima na svim razinama	Broj	4	Ured za udruge	23	23	23
	10.3.5.2. Povećan broj educiranih službenika	Seminarima izobrazbe će biti povećan broj državnih i lokalnih službenika koji odgovorno primjenjuju najviše standarde financiranja projekata i programa udruga iz javnih izvora	Broj	130	Ured za udruge	180	230	280
	10.3.5.3. Povećan broj seminara izobrazbe o mogućnostima korištenja fondova EU tijekom godine	Izobrazba udruga o mogućnostima prijave na natječaje iz pretpristupnih i strukturnih fondova nužna je tijekom čitave godine	Broj	6	Ured za udruge	8	10	12
	10.3.5.4. Povećana dostupnost informacija za udruge o natječajima iz fondova EU	Informacije i vijesti o fondovima EU udruge najviše dobivaju putem interneta i elektronskih biltena	Broj	20	Ured za udruge	30	40	50

11. Održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini ima za građane posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnog razvoja društva na svim područjima.

Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Policijski se poslovi, zbog specifičnih načina obavljanja, svrstavaju u programe javnog reda, kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa i sigurnosti državne granice. Program javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Da bi građani živjeli slobodno i osjećali se sigurno potrebno je da se ne krše propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedozvoljena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije koje mogu rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Osnovna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru. Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj mjeri nije moguće unaprijed predvidjeti pa niti spriječiti te zbog toga pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela čine sve one aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastajanju štetnih ili tragičnih posljedica. Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave, građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na ovom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, suzbija i otkriva, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je komponenta suvremene civilizacije. No, nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvoj prometne kulture. Znatan dio tog napora pripada policiji i Upravi prometne inspekcije Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture koje svojim aktivnostima trebaju utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika.

Sigurnost državne granice, zračnog prometa i plovidbe čine skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, te u zračnom i plovnom prometu, uz istovremeno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja vezanih uz državnu granicu, letenje i plovidbu izuzetno je zahtjevna zadaća.

Ovaj opći cilj predstavlja sažetak i poveznicu niza strateških dokumenata kako programa, strateških i akcijskih planova na nacionalnoj razini, tako i strateških planova u područjima javnog reda i mira, kriminaliteta, te sigurnosti prometa i državne granice.

11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja policija, putem svoje organizacijske strukture i s raspoloživim ljudskim potencijalima, nastoji trajno biti prisutna na kritičnim mjestima u kritičnim vremenima kako bi pravodobno spriječila i neposredno suzbila što veći broj kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije kao i njihove posljedice mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi proaktivnim načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, omogućava policijskim službenicima da neposredno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja kako bi se izbjegle teže posljedice.

Trajnim praćenjem i analizom stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave potrebno je alocirati ograničene kapacitete Ministarstva unutarnjih poslova, kako bi pokrivenost sigurnosno rizičnih prostora bila optimalna. Isto tako treba stalno razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da nužne intervencije policije budu uz najmanju moguću mjeru uporabe sredstava prisile. Budući da izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi dobronamjerni građani kroz sve oblike javnog društvenog djelovanja. Svakako da policija u javnom sigurnosnom sustavu ima ključnu ulogu i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti.

Kriminalitet, kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području za određeno razdoblje, prouzroči dvije trećine svih štetnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga, kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju interes javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opažaja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe putem dojava građana ili pravnih osoba, a jedan dio sama otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ne bude otkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. „tamnoj brojci“ kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena da od ukupnog kriminaliteta samo jedna petina bude rasvijetljena. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko 120 tisuća kaznenih djela. Od toga, za oko 90 tisuća kaznenih djela policija dozna putem dojava, a u oko 30 tisuća slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači utvrditi postojanost osnovane sumnje da su neka osoba ili osobe odgovorni za pojedina kaznena djela za koja je policija utvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela policija u Hrvatskoj uspijeva razriješiti, na godišnjoj razini, oko 60 posto kriminaliteta. Trajna je zadaća policije da otkriva što veći broj kaznenih djela, a isto tako da pokuša utvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, u sljedećem razdoblju veću pozornost treba posvetiti najtežim kaznenim djelima. Samo oko jedan posto svih kaznenih djela pobuđuje interes šire javnosti koja od policije očekuje odlučno i uspješno djelovanje. Otkrivajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.1.1. Izrada i provedba kvalitetnih preventivnih programa

Implementacijom modela djelovanja policije u zajednici hrvatska policija daje sve veći i veći naglasak na preventivno djelovanje. Prate se pojave i događaji koji imaju utjecaja na sigurnost te se poradi suzbijanja negativnog utjecaja istih izrađuju preventivni programi temeljeni na iskustvu te pokazateljima o dimenziji, strukturi, rasprostranjenosti i dinamici tih pojava i događaja.

Kroz projekt „Reforma operativno-preventivnog rada policije u odori“ u policijskoj organizaciji od ožujka 2003. do lipnja 2011. godine provedeno je ukupno 23 tečaja za kontakt-policajce kroz koje je obučeno ukupno 1.160 policijskih službenika. Na području svih 20 policijskih uprava i 139 policijskih postaja ustrojena su radna mjesta kontakt-policajca i policijskog službenika za prevenciju, odnosno na razini policijskih uprava imenovani su koordinatori za praćenje rada policijskih uprava.

Ministarstvo unutarnjih poslova je sljedeći međunarodne standarde u drugoj polovici 2010. godine i sukladno Strategiji policija u zajednici te projekta kojeg Ravnateljstvo policije MUP-a RH provodi u suradnji s UNDP-om pod nazivom “Unaprjeđenje rada na izgradnji sustava prevencije kriminaliteta i podrška osnivanju koordinacijske jedinice za prevenciju kriminaliteta“ započelo s provedbom čitavog niza aktivnosti, a koje su ujedno rezultirale uspostavom specijalističke linije prevencije, odnosno razvoja sustava prevencije u okviru Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Ustrojeni su Odjeli prevencije u Uredu glavnog ravnatelja policije Ravnateljstva policije i Policijskoj upravi zagrebačkoj, te Odsjeci prevencije u 4 policijske uprave (PU primorsko-goranskoj, PU osječko-baranjskoj, PU splitsko-dalmatinskoj i PU istarskoj), dok su policijski službenici za prevenciju u svih 15 preostalih Policijskih uprava, organizacijski smješteni u Ured načelnika PU.

Težište rada linije prevencije je usmjereno na izradu i implementaciju kvalitetnih preventivnih programa sukladno prioritetima iz strateške procjene. Povećanje broja preventivnih programa postići će se i angažiranjem svih potencijala policije, ali i zajednice kroz provedbu različitih aktivnosti:

- predavanja i edukacije za građane, osobito mlađe populacije (npr. sigurnosti u prometu, edukacije mladih vozača, nastavak s provođenjem i dorada te širenje već postojećih preventivnih programa za djecu i mlade o problemima droge, alkohola i drugih sredstava ovisnosti u većinu gradova RH, prevencija nasilja na športskim natjecanjima-fokus grupe s navijačima koji su skloni devijantnom ponašanju, edukacija o opasnosti i štetnosti oružja i minsko-eksplozivnih sredstva i sl.),

- provedba promidžbenih kampanja na nacionalnoj razini vezanih za sigurnost u prometu, prikupljanje ilegalnog oružja itd.,
- izrada tematskih informativnih letaka, brošura i plakata.

Tijekom narednih godina Ravnateljstvo policije MUP-a Republike Hrvatske će intenzivno nastaviti s osnaživanjem sustavnog rada na području ukupne prevencije kriminaliteta te će tijekom 2012. godine započeti s provedbom projekta u sklopu programa IPA 2010 Flexible Facility for Reinforcement of Administrative Capacity – FFRAC, pod nazivom: Jačanje kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova na području prevencije kriminaliteta.

11.1.2. Ojačati i unaprijediti mrežu vijeća za prevenciju kriminala

Poticanje suradnje s lokalnom zajednicom je način da se svi društveni subjekti uključe u povećanje sigurnosti pojedinca. Policija će i u narednom razdoblju poticati osnivanje vijeća za prevenciju kriminaliteta na lokalnoj razini, a isto tako poticati će njihovo umrežavanje na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Do sada je u RH osnovano 170 vijeća za prevenciju kriminaliteta. Radi što učinkovitijeg funkcioniranja vijeća za prevenciju kriminaliteta treba voditi računa o realnim mogućnostima i realnim potrebama pojedinih socijalnih sredina za njihovo osnivanje. Na taj će se način zaokružiti aktivnosti oko podizanja stupnja suradnje policije, tijela lokalnih vlasti i drugih službi, s ciljem unaprjeđenja prevencije u lokalnoj zajednici te podizanja stupnja sigurnosti i kvalitete života na lokalnoj razini. Napominjemo, da će se u narednom razdoblju napori usmjeriti u pravcu stavljanja osnovanih vijeća u punu funkciju te eventualno formiranja manjeg broja novih vijeća u onim sredinama u kojima je to potrebno. Iz toga razloga se u narednom razdoblju može očekivati stagnacija ili lagani rast broja novoformiranih vijeća za prevenciju kriminaliteta.

11.1.3. Osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu određenih osoba, objekata i prostora

Kao polaznu vrijednost možemo promatrati činjenicu da u dosadašnjem radu nije bilo događaja koji bi za posljedicu imali stradavanje štićenih osoba, bilo da se radi o ozljeđivanju ili smrtnoj posljedici. Obzirom na dostignute rezultate u radu, a imajući pri tome u vidu nove pojavne oblike izvršenja napada kao i moguće posljedice ukoliko bi se takvi napadi realizirali, potrebno je osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu štićenih osoba, objekata i prostora tako da će ciljana vrijednost u budućem razdoblju biti da nema rizičnih točaka u sustavu koje bi za posljedicu imale stradavanje štićenih osoba ili oštećenje i uništenje štićenih objekata.

U cilju što kvalitetnijeg izvršenja zadaća nastavit će se međunarodna suradnja sa službama drugih država, koje obavljaju poslove osiguranja i zaštite štićenih osoba, objekata i prostora i potrebno je uključivanje Uprave za posebne poslove sigurnosti Ravnateljstva policije kao nacionalne kontakt točke u rad Europske mreže za zaštitu javnih osoba (The European Network for the Protection of Public Figures).

11.1.4. Prevencija nereda na športskim natjecanjima

Nasilje na športskim javnim okupljanjima, posebice onima vezanim uz nogomet, svakako je značajan problem vezan uz održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira kroz duže vremensko razdoblje, a što uzrokuje narušavanje javnog reda u većem opsegu oštećivanjem i uništavanjem imovine te ozljeđivanjem posjetitelja i službenih osoba na športskim natjecanjima, ali i slučajnih prolaznika, kao i smanjenje broja posjetitelja na nogometnim natjecanjima. S tim u vezi, do sada su poduzimane odgovarajuće mjere, između ostalog, i kroz donošenje Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, njegovu pojačanu primjenu, kao i izmjene i dopune koje je iziskivala praksa. Sve to dovelo je do znatnog smanjenja broja protupravnih ponašanja vezanih za športska javna okupljanja, i to posebice ona nogometna.

Uz, na žalost nužne, represivne mjere MUP će nastaviti sudjelovati u preventivnim programima edukacije djece i mladeži koje provode obrazovne institucije. Naročita će pažnja biti posvećena komunikaciji s pripadnicima navijačkih skupina kako bi se, zajedno s drugim nadležnim tijelima, izgradila kultura športskog navijanja koja isključuje nasilje. Ipak, treba naglasiti da broj izgreda na športskim natjecanjima ne ovisi samo o uspješnosti policijskog rada. Valja shvatiti da se ovdje radi o širem društvenom problemu na koji djeluje i opće stanje u društvu (frustracije uslijed nezaposlenosti, visine primanja, evidentnog rasta troškova života…), ali i organizacija športskih natjecanja (hoće li se određeni klubovi i reprezentacije natjecati na međunarodnim natjecanjima, djelovanje već osnovanih regionalnih liga u košarci, rukometu i vaterpolu te najavljeno osnivanje regionalne nogometne lige i sl.). Potrebna je, dakle, učinkovita i stalna suradnja šire društvene zajednice.

11.1.5. Međunarodna suradnja policija na teritoriju Republike Hrvatske tijekom turističke sezone

U cilju što bolje turističke promidžbe Republike Hrvatske i potvrđivanja statusa sigurne i poželjne turističke destinacije, tijekom turističkih sezona nastavit će se s provedbom projekta „Međunarodna policijska suradnja policije u odori“ s policijama zemalja iz kojih najveći broj gostiju ljetuje u Republici Hrvatskoj. To se primarno odnosi na nastavak i daljnje razvijanje već uhodane suradnje s policijama Republike Austrije, Češke Republike, Francuske Republike, Republike Mađarske, Savezne Republike Njemačke, Republike Poljske, Slovačke Republike, Republike Slovenije, Republike Srbije, Ukrajine i Talijanske Republike i s Međunarodnom organizacijom kriminalističkih policija - INTERPOL, te iniciranje proširenja suradnje s nekim drugim državama koje su pokazale interes.

11.1.6. Unaprijediti inspekcijski nadzor

Temeljna zadaća inspekcijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati na području požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekcijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koji djeluju na tim područjima. Osim represivnog djelovanja inspekcijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod

nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

To se prije svega odnosi na uređenje učinkovite zaštite od požara građevina za stanovanje i okupljanje većeg broja ljudi, zaštićenih spomenika kulture i prirodne baštine kao i ispunjavanja bitnih svojstava građevina obzirom na otpornost i reakciju na požar. Procjenjuje se da je udio usklađenih propisa u ukupnom broju propisa koji uređuju ovo područje oko 60%. Stoga je trajna zadaća praćenja europske regulative, posebice u harmoniziranom području i njeno prenošenje u hrvatsko zakonodavstvo.

11.1.7. Unaprjeđenje rada kriminalističke policije

U cilju proaktivnog djelovanja policije i uspješnijeg zadiranja u tamnu brojku kriminaliteta, dovršen je postupak reforme kriminalističke policije i time su ojačani kapaciteti za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Naime, proces reforme započeo je osnivanjem Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, te uvođenjem kriminalističko-obavještajnog modela policije na svim razinama s podjelom posla na tri razine, razvojem kriminalističko-obavještajnog sustava, strateškim planiranjem i usmjerenim prikupljanjem informacija. U narednom razdoblju cilj nam je u potpunosti implementirati ILP model (model zasnovan na proaktivnom usmjerenom prikupljanju podataka) na regionalnoj i lokalnoj razini.

I dalje će se nastaviti s jačanjem ukupnih kapaciteta operativnih odjela Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Također, dodatno će se ojačati kapaciteti u provođenju financijskih istraga, ojačati kapaciteti kriminalističko-obavještajnih poslova i posebnih kriminalističkih poslova; ojačati suradnja s državnim odvjetništvom (USKOK-om) i ostalim tijelima i agencijama nadležnim za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta (Porezna uprava, Carinska uprava, Ured za sprečavanje pranja novca, Financijska policija, Financijski inspektorat…).

Krajnji cilj je povećanje broja svih otkrivenih i razriješenih kaznenih djela, a poglavito povećanje broja razriješenih teških i teže razrješivih kaznenih djela.

11.1.8. Povećanje djelotvornosti suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta te zlouporabe opojnih droga

Značajne promjene u načinu progona korupcije uvjetovale su porast broja kaznenih prijava za korupcijska kaznena djela, a osobito broj pokrenutih kaznenih postupaka. Za razliku od ranijih godina, kada je većina postupaka pokrenuta zbog manje značajnih kaznenih djela, tzv. »ulične korupcije«, struktura pokrenutih kaznenih postupaka pokazuje kako je većina postupaka pokrenutih u posljednje dvije godine zbog korupcijskih kaznenih djela srednje i visoke razine. Spomenuti kazneni postupci nesumnjivo pridonose povjerenju građana u tijela otkrivanja i progona korupcije te utječu na pozitivne pomake u percepciji o korumpiranosti u Hrvatskoj. Pozitivni pomaci bit će još veći ako ti postupci završe u razumnom roku.

U okviru Ministarstva unutarnjih poslova tijekom 2009. godine započeo je s radom Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta čija je zadaća da kroz zajednički rad s državnim odvjetništvom, procjenom područja u kojima je korupcija posebno raširena i korištenjem posebnih izvidnih mjera, doprinese bržem i kvalitetnijem otkrivanju i dokazivanju ovih kaznenih djela. Rad na složenim predmetima ukazivao je potrebu za ujednačenim teritorijalnim ustrojem USKOK-a i policije kroz ustroj specijalizirane ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova nadležne za otkrivanje ovih kaznenih djela na nacionalnoj razini.

Novo oformljene ustrojstvene jedinice UKP-e su tijekom proteklog razdoblja u kojem su stavljene u punu funkciju, sukladno važećem ustroju i organizaciji poslova kao i usvojenim strateškim odrednicama, usmjerile postupanje na suzbijanje pojavnih oblika kaznenih djela organiziranog kriminaliteta pripremanih, planiranih ili počinjenih u sastavu grupe ili zločinačke organizacije, kao i ostalih pojavnih oblika kriminaliteta s prisutnom tzv. tamnom brojkom. Provedeno je više značajnih metodološki složenih kriminalističkih istraživanja kojima je zahvaćen veći broj pripadnika organiziranih kriminalnih skupina i njihovih nositelja koji se bave različitim pojavnim oblicima transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, koje su rezultirale otkrivanjem i prijavljivanjem kaznenih djela vezanih uz krijumčarenje osoba i trgovanje ljudima, ilegalnu proizvodnju, krijumčarenje i nedopušteno držanje većih količina oružja, krijumčarenje duhanskih proizvoda, krivotvorenje novca, vrijednosnih papira i znakova za vrijednost, kaznenih djela vezanih uz otuđenje i krijumčarenje motornih vozila, ali i prijavljivanjem značajnog broja kaznenih djela iz nadležnosti općeg i imovinskog kriminaliteta te gospodarskog kriminaliteta, odnosno kriminaliteta povezanog s korupcijom. Naprijed navedeno je u konačnici rezultiralo presijecanjem važnih krijumčarskih kanala, tzv. Balkanske rute koji vode preko područja Republike Hrvatske, te njihovim usmjeravanjem prema susjednim državama, novoprimljenim članicama Europske unije.

Republika Hrvatska posljednjih nekoliko godina izrađuje procjene ugroženosti od organiziranog kriminaliteta. Tako je u siječnju 2011. izrađena Procjena ugroženosti od organiziranog kriminaliteta u Republici Hrvatskoj za 2011. godinu, kao i Plan prioriteta za postupanje na planu suzbijanja organiziranog kriminaliteta. Ovi dokumenti omogućuju sustavni, sveobuhvatni i proaktivni pristup u suzbijanju organiziranog kriminaliteta.

U Republici Hrvatskoj policija otkrije tj. bilježi prosječno oko 11% kaznenih djela kriminaliteta droga od sveukupnog broja prijavljenih kaznenih djela u Republici Hrvatskoj tijekom jedne godine, a od sveukupno prijavljenih kaznenih djela iz domene kriminaliteta droga oko 12% odnosi se na kvalificirane pojavne oblike kaznenih djela (npr. proizvodnja, preprodaja, krijumčarenje, omogućavanje uživanja droga i dr.)

U 2012. i 2013. godini i nadalje planira se izvršenje aktivnosti vezanih za smanjenje ponude (dostupnosti) droga na ilegalnom narko tržištu Republike Hrvatske, kroz suzbijanje proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga na ilegalnom narko tržištu od strane kriminalnih grupa i pojedinaca.

Tijekom 2010. i 2011. godine proveden je projekt IPA 2007 - jačanje kapaciteta MUP-a Republike Hrvatske u borbi protiv zlouporabe i kriminaliteta droga u sklopu pomoći Europske komisije pristupanju RH, kojom prilikom su pored stručnog usavršavanja,

povećani tehnički kapaciteti cijele linije kriminaliteta droga u Upravi kriminalističke policije, ali i u policijskim upravama te Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“. Projekt je zatvoren početkom srpnja 2011. godine.

11.1.9. Jačanje kapaciteta u domeni kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika te kapaciteta u prevenciji i suzbijanju obiteljskog nasilja i maloljetničke delinkvencije

Kazneno djelo počinjeno na štetu djeteta ili maloljetnika može otežati njegov pravilan i normalan razvitak te uzrokovati neprihvatljivo i delinkventno ponašanje, zbog čega je od posebnog značaja pravovremeno otkrivanje i prijavljivanje kriminaliteta na njihovu štetu, osobito pojedinih vrsta kaznenih djela. Otkrivanjem i prijavljivanjem takvih kaznenih djela ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se takvom djelatnošću ostvaruje strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

Imajući u vidu iznimnu važnost proaktivnog djelovanja u cilju suzbijanja svih oblika kriminaliteta na štetu djece, a sukladno obvezama koje proizlaze iz međunarodnih dokumenata, Ministarstvo unutarnjih poslova pokrenulo je projekt pod nazivom „Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i maloljetnika, te pružanja pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta“, kojeg će u okviru pretpristupnog programa pomoći Europske unije „IPA 2009“ financirati Europska komisija.

U okviru ovog projekta planirano je opremanje prostorija za obavljanje obavijesnog razgovora s djecom žrtvama kaznenih djela na području svih policijskih uprava, izrada sveobuhvatnog izvješća o trenutnom stanju u odnosu na suzbijanje kaznenih djela na štetu djece u Republici Hrvatskoj, s preporukama za poboljšanja, izrada Protokola o postupanju u slučaju prijavljivanja kaznenih djela na štetu djece i maloljetnika, izrada standardnih operativnih postupaka policije i državnih odvjetnika prilikom istraživanja seksualnih kaznenih djela na štetu djece, uključujući kaznena djela koja se čine putem interneta i mobilnih telefona, provedba treninga za policijske službenike, državne odvjetnike i suce u istraživanje navedenih kaznenih djela te pružanju pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta, izrada vodiča za policijske službenike o pružanju pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta u cilju pružanja relevantnih informacija žrtvama kažnjivih radnji i njihovim roditeljima, prevencije sekundarne viktimizacije i smanjivanje rizika ponovljene viktimizacije žrtava, izrada specijalizirane internet stranice s potrebnim obavijestima za javnost i žrtve kriminaliteta, te mogućnošću izravne prijave kaznenih djela te provođenje kampanje osvještavanja javnosti.

U cilju koordinirane suradnje i poduzimanja učinkovitih preventivnih aktivnosti svih nadležnih tijela i organizacija civilnog društva u suzbijanju nasilja u obitelji, poglavito onih sa smrtnom posljedicom, koncem mjeseca studenoga 2010. godine potpisan je Sporazum o suradnji između Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te Ministarstva uprave. Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je i Paket mjera koje predstavljaju konkretne aktivnosti koje će se provoditi u suradnji s drugim nadležnim državnim tijelima,

institucijama i organizacijama civilnog društva te međunarodnim organizacijama.

11.1.10. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela iz mržnje, kaznenih djela nad manjinskim i ranjivim skupinama te kaznenih djela trgovanja ljudima

U cilju stvaranja boljeg osjećaja sigurnosti manjinskih i ranjivih skupina, prvenstveno onih druge nacionalne, vjerske, rasne, spolne, rodne, dobne i supkulturne orijentacije, potrebno je kroz suradnju s organizacijama civilnog društva koje zastupaju manjinske i ranjive skupine ili djeluju na području zaštite ljudskih prava stvoriti uzajamni odnos povjerenja u cilju smanjenja tamne brojke prijavljenih kaznenih djela, razrješavanja istih i samim tim zaštite njihovih ljudskih prava, dok javnost treba senzibilizirati za njihove probleme u ostvarivanju ljudskih prava.

Ministarstvo unutarnjih poslova će u narednom razdoblju nastaviti s primjenom sustavnog, proaktivnog i progresivnog pristupa otkrivanja kriminaliteta trgovanja ljudima. Obzirom na predviđanja kako će Republika Hrvatska ulaskom u Europsku Uniju sve više postajati poželjna zemlja destinacije i krajnje eksploatacije žrtava trgovanja ljudima te da se može očekivati povećanje broja identificiranih žrtava trgovanja ljudima, nastavit će se sa daljnjim jačanje kapaciteta svih nositelja mjera iz nacionalne strategije suzbijanja trgovanja ljudima u cilju pravovremenog uočavanja i prepoznavanja indikatora koji upućuju da se u određenom slučaju radi o trgovanju ljudima.

11.1.11. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva

Zbog izrazito dinamičnog razvoja tehnologije, sve češće i masovnije uporabe računala i druge elektroničke opreme te interneta, mogućnosti ostvarivanja visokog stupnja anonimnosti, i drugih razloga, stalno dolazi do novih pojavnih oblika kršenja prava intelektualnog vlasništva, što iziskuje posebna stručna znanja za uspješno rješavanje predmetne grupe kaznenih djela. Stoga je policijske službenike potrebno stalno educirati i usavršavati njihova do tada stečena znanja.

Postupanja će se usmjeriti na suzbijanje lanaca opskrbe i prodaje krivotvorenih proizvoda u zemlji, a potječu iz inozemstva. Procjenom očekivanih trendova u području kriminaliteta povezanog sa intelektualnim vlasništvom istaknut je očekivani porast problematike koja do sada nije bila prisutna na tržištu, a to je upliv krivotvorenih lijekova, što je zamijećeno i u drugim državama. Isto tako, liberalizacijom granica može se očekivati povećani broj krivotvorenih proizvoda koji bi se plasirali na legalni i ilegalni način na hrvatsko tržište, naročito kineskih krivotvorenih roba renomiranih svjetskih proizvođača, s ciljem njihove distribucije na području Republike Hrvatske i u drugim zemljama zapadne Europe. Također, posebna vrsta prijetnje su povrede prava intelektualnog vlasništva na Internetu.

11.1.12. Jačanje suradnje policije i pravosuđa

U kaznenopravnom smislu uloga policije u suzbijanju kriminaliteta predstavlja samo početnu fazu kazneno-pravnog postupka. Da bi se počinitelje kaznenih djela privelo pravdi i izrekla im se pravedna sankcija, nadležna tijela (prvenstveno policija i pravosuđe), moraju provesti niz kompleksnih procedura.

Primjena Zakona o kaznenom postupku prije svega ovisi o pravovremenom i kvalitetnom stručnom osposobljavanju, kako sudaca i državnih odvjetnika, tako i policijskih službenika te odvjetnika kako bi se sve sudionike kvalitetno i stručno pripremilo na nove uloge i zadaću koja ih očekuje u primjeni novih postupovnih odredbi.

Protokolom o suradnji ustrojstvenih jedinica MUP-a i državnog odvjetništva definirani su načini ponašanja djelatnika obiju institucija u predvidivim situacijama predkaznenog i kaznenog postupka. Kvalitetno pridržavanje pravila i procedura iz protokola olakšava i pospješuje suradnju i koordinaciju te će se isti u narednom razdoblju još dodatno modernizirati.

U cilju pripreme policije i pravosudnih tijela za kvalitetnu primjenu odredbi novog ZKP-a pripremljen je projekt IPA 2008 „Potpora reformi zakona o kaznenom postupku“ u sklopu kojeg će u naredne dvije godine biti proveden cijeli niz edukacija djelatnika policije i pravosudnih tijela, kao i nabava opreme za snimanje ispitivanja okrivljenika. Vrijednost projekta je dva milijuna eura.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.1.1. Izrada i provedba kvalitetnih preventivnih programa	11.1.1.1. Povećanje broja programa za preventivne aktivnosti	Povećanjem broja kvalitetnih programa prevencije jača se sustav javne sigurnosti	Broj (kumulativ)	5	MUP	10	15	12
11.1.2. Ojačati i unaprijediti mrežu vijeća za prevenciju kriminaliteta	11.1.2.1. Povećanje broja funkcionalnih vijeća za prevenciju	Povećanjem broja funkcionalnih vijeća za prevenciju u gradovima jača se mreža subjekata javne sigurnosti	Broj (kumulativ)	170	MUP	173	175	180
11.1.3. Osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu određenih osoba, objekata i prostora	11.1.3.1. Održavanje broja rizičnih točaka u osiguranju štićenih osoba, objekata i prostora	Broj rizičnih točaka u sustavu utvrđuje se unutarnjom revizijom sustava zaštite štićenih osoba, objekata i prostora	Broj (kumulativ)	0	MUP	0	0	0
11.1.4. Prevencija nereda na portskim natjecanjima	11.1.4.1. Smanjenje broja izgreda na športskim natjecanjima	Smanjenje broja izgreda na športskim natjecanjima pokazuje uspješnost prevencije	Broj (kumulativ)	100	MUP	90	80	70
11.1.5. Međunarodna suradnja policija na teritoriju Republike Hrvatske tijekom turističke sezone	11.1.5.1. Povećanje broja stranih policijskih organizacija čiji su policijski službenici uključeni u turističku sezonu	Povećanjem broja stranih organizacija čiji su policijski službenici uključeni u turističku sezonu povećava se subjektivni osjećaj sigurnosti turista	Broj (kumulativ)	10	MUP	11	12	13
11.1.6. Unaprijediti inspekcijski nadzor	11.1.6.1. Povećanje udjela usklađenosti propisa	Veći postotak usklađenosti sigurnosnih propisa s europskom legislativom omogućuje veću sigurnost u području nadležnosti inspektorata unutarnjih poslova.	%	60	MUP	70	80	95
11.1.7. Unaprjeđenje rada kriminalističke policije	11.1.7.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih svih kaznenih djela	Povećanjem razriješenih kaznenih djela uspješno se suzbija kriminalitet	Broj	62.000	MUP	64.000	66.000	68.000
	11.1.7.2. Povećanje broja razriješenih teških i teže razrješivih kaznenih djela	Povećanjem razriješenosti teških i teže razrješivih kaznenih djela jača se generalna prevencija	Broj	7.300	MUP	7.500	7.760	7.900

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.1.8. Povećanje djelotvornosti suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta te zlouporabe opojnih droga	11.1.8.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminaliteta	Povećanjem razriješenih kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminaliteta pridonosi se jačanju pravne sigurnosti	Broj	1.300	MUP	1.350	1.400	1.450
	11.1.8.2. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela „Zlouporaba opojnih droga“ iz čl. 173. st. 2. do 6. KZ-a	Povećanjem razriješenih kaznenih djela zlouporabe opojnih droga smanjuje se ovisnost stanovništva i jača zdravstvena i javna sigurnost	Broj	2.420	MUP	2.470	2.520	2.570
11.1.9.Jačanje kapaciteta u domeni kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika te kapaciteta u prevenciji i suzbijanju obiteljskog nasilja i maloljetničke delinkvencije	11.1.9.1. Povećanje broja otkrivenih kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji	Pojačati kaznenopravnu zaštitu djece i obitelji povećanjem broja prijavljenih kaznenih djela na štetu djece i obitelji	Broj	4.400	MUP	4.600	4.700	4.800
	11.1.9.2. Smanjenje broja evidentiranih kaznenih djela počinjenih od strane djece i maloljetnika	Smanjiti kriminalitet djece i maloljetnika, poglavito broj kaznenih djela s elementima nasilja	Broj	4.600	MUP	4.500	4.400	4.300
11.1.10. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela iz mržnje, kaznenih djela nad manjinskim i ranjivim skupinama te kaznenih djela trgovine ljudima	11.1.10.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela iz mržnje nad manjinskim i ranjivim skupinama, te kaznenim djelima trgovine ljudima	Povećanjem razriješenih kaznenih djela povećava se zaštita manjinskih i ranjivih skupina	Broj	600	MUP	700	800	900
11.1.11. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva	11.1.11.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva	Povećanjem razriješenih kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva jača se pravna sigurnost u gospodarstvu	Broj	470	MUP	500	550	600
11.1.12. Jačanje suradnje policije i pravosuđa	11.1.12.1. Smanjenje broja odbačenih kaznenih prijava policije (subjektivni razlozi)	Smanjenjem odbačenih kaznenih prijava iz subjektivnih razloga, podiže se kvaliteta cjelokupnog kaznenog postupka	%	27	MUP DORH	26	25	24

11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama

Motorizirani cestovni promet jedno je od bitnih obilježja suvremene civilizacije. Sve dobrobiti ovog fenomena, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepoželjnog ljudskog stradanja.

Osim individualnih tragedija, i društvo trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća. U posljednjih deset godina na hrvatskim se cestama prosječno događalo 66 tisuća prometnih nesreća. U 30 posto nesreća stradavale su osobe. Godišnje je u prometu prosječno stradavalo 23,5 tisuće ljudi. Od tog broja 79 posto prošlo je s lakšim tjelesnim ozljedama. Teške tjelesne ozljede zadobilo je 18 posto osoba, a tri posto osoba godišnje je pogibalo, što je prosječno godišnje 605 osoba. Od ukupnog broja teško ozlijeđenih osoba u prometnim nesrećama oko pet posto njih ostaju trajni stopostotni invalidi, što je godišnje više od dvjesto ljudi. Deset posto njih trpi trajne posljedice, a tragedija je teža jer je u većem broju riječ o osobama mlađe životne dobi. Prema najnižim procjenama stručnjaka za osiguranja i ekonomskih analitičara, Hrvatska danas zbog prometnih nesreća ima izravan gubitak društvenih vrijednosti najmanje u iznosu od dva posto BDP-a, dok su posredni gubici višestruki.

Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podignulo na višu razinu, društvo bi moralo stalno ulagati znatne napore u poboljšanje prometne infrastrukture, a svi mjerodavni subjekti i sudionici u prometu sustavno razvijati prometnu kulturu.

Od tri bitna čimbenika za sigurnost prometa (sudionici, vozila i ceste), prometna kultura svih sudionika - a posebno vozača - najbrže može smanjiti tragične posljedice. Ona ne traži toliko financijskih sredstava, koliko svježe ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.2.1. Smanjenje broja poginulih u prometnim nesrećama

Tijekom 2010. godine u prometnim nesrećama poginulo je 426 osoba, a sukladno Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2011. do 2020., na kraju desetogodišnjeg razdoblja zacrtano je smanjenje broja poginulih za 50 posto, odnosno potrebno je smanjenje broja poginulih na godišnjoj razini od pet posto.

Stoga će se događaji i sigurnosno-relevantne pojave u prometu, prometne nesreće, kao i svi teži oblici kršenja prometne discipline, pratiti sveobuhvatno i kontinuirano, detaljno izučavati i stručno prosuđivati na razini države, ali i lokalno, sukladno razinama organizacije rada (policijske uprave i policijske postaje). Navedeni događaji i pojave pratit će se vremenski i prostorno te locirati opasna mjesta na cestama na kojima se učestalo događaju prometne nesreće, uz preciziranje vremena, uzroka i pogrešaka, kao i drugih pojava koje su dovele do štetnih događaja i posljedica. Sukladno navedenim pokazateljima, prometna policija angažiranjem maksimalnog broj policijskih službenika te korištenjem raspoloživih uređaja i opreme, postupanje će prostorno i vremenski usmjeravati na kritične lokacije.

Represivne aktivnosti maksimalno će se usmjeriti na prometne prekršaje koji za posljedicu imaju događanje prometnih nesreća s najtežim posljedicama.

U plan mjera za ostvarenje zacrtanih ciljeva ugradit će se i smjernice odvijanja prometa u doglednoj budućnosti, od kojih je posebno potrebno istaći podizanje niske prometne kulture sudionika u prometu, povećanje nedovoljne sigurnosti vozila, te povećani intenzitet prometovanja vozila, ali isto tako i povećanje faktora sigurnosti prometa koji se odnosi na funkcionalnost i kvalitetu prometne infrastrukture, gdje je najznačajnija kvaliteta cestovne mreže i jasna te nedvosmislena prometna signalizacija. S obzirom na zacrtane ciljeve i njihovo ostvarenje, potrebno je izvršiti novi ustroj prometne policije.

Smanjena izgradnja novih cesta, kao i kvalitetno održavanje postojećih te izostanak promptne sanacije opasnih mjesta u velikoj mjeri mogu utjecati na sigurnost prometa.

11.2.2. Unaprjeđenje suradnje i koordinacije svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa kroz Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske

Problem stanja sigurnosti u cestovnom prometu, predstavlja opći društveni problem, zbog čega su u cilju ostvarenja zacrtanih ciljeva i povećanja stanja sigurnosti u prometu, u rješenje tog stanja uključene i sve ostale razine društvene organizacije.

Dokument na kojem se temelji cjelokupno djelovanje, pogotovo preventivno, vezano za sigurnost cestovnog prometa je Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske. Novi NPSCP donijet je za razdoblje od 2011. do 2020. godine, a glavni cilj je (sukladno smjernicama 4. Akcijskog programa cestovne sigurnosti Europske unije), smanjenje broja stradalih u prometnim nesrećama za 50 posto do 2020. godine.

Potrebno je naglasiti obveze ostalih ministarstava i institucija kako bi se od najranije dobi kroz odgojno obrazovne programe, provodila kvalitetna edukacija sudionika u prometu (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta), kao i pravodobna i kvalitetna skrb o nastradalima u prometnim nesrećama (Ministarstvo zdravlja).

Kao bitan čimbenik sigurnosti proizlazi i sama kvaliteta i funkcionalnost prometne infrastrukture, u svezi čega bitan utjecaj imaju nadležne službe Ministarstva mora, prometa i infrastrukture te je potrebno njihovo veće uključivanje u djelokrug odgovornosti za sigurnost prometa na cestama.

Vrlo veliki značaj za stanje sigurnosti ima i opća, odnosno generalna prevencija činjenja prekršaja i kaznenih djela, u čemu najvažniju ulogu ima Ministarstvo pravosuđa, obzirom da pravedna, brza i učinkovita sankcija predstavlja najbolju preventivnu mjeru na počinitelja, ali i ostale građane, koji svjesni mogućnosti sankcije neće olako činiti kažnjiva djela.

Uz navedene službe i ministarstva, u provedbu aktivnosti na podizanju opće razine stanja sigurnosti bitno više će se uključiti i ostale društvene institucije i organizacije, poput auto-škola, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kroz veći angažman u vijećima za prevenciju, vjerske zajednice, tvrtke za javni prijevoz robe i

putnika, mediji, i dr.

U sklopu zacrtanih aktivnosti neophodno je potrebno formirati Državni operativni prometni centar, koji će s nacionalne razine upravljati i kontrolirati promet te davati informacije sudionicima u prometu. U ovom Centru bili bi smješteni, osim predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova i predstavnici ministarstava, koncesionara cesta i drugih značajnijih subjekata koji se bave pitanjima prometa na cestama.

11.2.3. Ustrojavanje odbora za promet u sklopu vijeća za prevenciju u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i osnivanje prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica

Kako problem stanja sigurnosti u cestovnom prometu, predstavlja opći društveni problem, u podizanje razine sigurnosti, svakako moraju biti uključene i sve ostale razine društvenih organizacija. Jedan od načina je da se u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ustroje vijeća za prevenciju (gdje do sada nisu ustrojena) i u njima odbori za promet, koji bi surađivali sa policijom i između ostalog se bavili i pitanjima sigurnosti u cestovnom prometu.

Također, na lokalnoj razini, sukladno mogućnostima iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama, potrebno je inicirati mjere na osnivanju prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica, s ciljem nadzora prometa u mirovanju, kao i fizičkog upravljanja prometom na lokacijama gdje se pojačano stvaraju gužve u prometu, odnosno reguliranjem prometa na frekventnim prijelazima u zonama osnovnih škola.

Samo osnivanje i djelovanje prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica, u jednom dijelu predstavljalo bi rasterećenje za policijske postaje, koje bi tada policijske službenike mogle usmjeriti na pojačani nadzor prometa u kretanju, odnosno sankcioniranja najtežih prometnih prekršaja koje čine vozači i činjenjem kojih se upravo i događaju najteže prometne nesreće.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.2.1. Smanjenje broja poginulih u prometnim nesrećama	11.2.1.1. Smanjenje broja poginulih u prometnim nesrećama	Smanjenjem broja poginulih pokazuje uspješnost provođenja preventivno – represivnih aktivnosti u prometu	Broj (kumulativ)	426	MUP	404	383	363
11.2.2. Kroz Nacionalni program poticati suradnju svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa	11.2.2.1. Povećanje broja svih subjekata uključenih aktivno u Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa	Povećanjem broja sudionika jača se sigurnosna mreža za generalnu prevenciju u prometu	Broj (kumulativ)	9	MUP	11	13	15
11.2.3. Ustrojavanje odbora za promet u sklopu vijeća za prevenciju u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i osnivanje prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica	11.2.3.1. Povećanje broja osnovanih odbora za promet u okviru vijeća za prevenciju	Povećanjem broja sudionika jača se sigurnosna mreža za generalnu prevenciju u prometu	Broj (kumulativ)	0	MUP	20	40	60
	11.2.3.2. Povećanje broja ustrojenih prometnih redarstava		Broj (kumulativ)	23	MUP	33	43	53
	11.2.3.3. Povećajne broja ustrojenih prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica		Broj (kumulativ)	208	MUP	220	230	240

11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, problematika sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba preko državne granice uz istovremeno sprečavanje nezakonitih prelazaka kao i svih oblika prekograničnog kriminala preko državne granice izuzetno je zahtjevna zadaća.

U kontekstu ostvarenja strateškog cilja i priprema Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji, hrvatska granična policija mora proći kroz niz složenih prilagodbi koje se odnose na usklađivanje sa europskim standardima na području upravljanja državnom granicom. Da bi granična policija mogla učinkovito obavljati zaštitu budućih granica Europske unije, mora biti dobro organizirana, obučena i tehnički opremljena.

U cilju realizacije navedenih aktivnosti izrađeni su strateški dokumenti (Strategija integriranog upravljanja granicom sa pripadajućim Akcijskim planom, Schengenski akcijski plan, Strategija razvoja pomorske policije sa pripadajućim Akcijskim planom, Koncept za zaštitu zelene granice, Koncept za provedbu kompenzacijskih mjera na unutarnjoj granici te Plan nadzora granice Neumskog koridora, područja Metkovića i luke Ploče) koji precizno definiraju aktivnosti koje treba provesti u određenom vremenskom roku sa izraženim financijskim učincima.

U cilju preveniranja potencijalnih terorističkih napada nadzor odvijanja prometa u pomorskom i zračnom prometu od posebnog je značaja i zahtjeva izuzetnu odgovornost policijskih službenika. Stalno se uvode nove metode i tehnike u kontrole koje traže dosljednu primjenu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.3.1. Obuka granične policije prema standardima Europske unije

Učinkovitost u obavljanju poslova nadzora budućih vanjskih granica Europske unije zahtjeva visoku profesionalnu razinu službenika granične policije što podrazumijeva dobro poznavanje i primjenu nacionalnog i europskog zakonodavnog okvira koji regulira područje nadzora i upravljanja državnom granicom. U cilju ispunjenja navedenih zahtjeva, kontinuirano se provodi specijalistička obuka granične policije te ostali vidovi stručnog usavršavanja, uključujući i program obuke za pomorsku policiju.

Kontinuirano se provodi i pedagoško-didaktičko i stručno osposobljavanje predavača na specijalističkom tečaju i multiplikatora iz policijskih uprava. U tom smislu, u narednom razdoblju, programi obuke za graničnu policiju u cijelosti će se uskladiti s standardima Europske unije, kontinuirano će se provoditi specijalistička obuka granične policije kao i svi drugi oblici osposobljavanja i stručnog usavršavanja.

11.3.2. Izgradnja efikasnog nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NISUDG)

Efikasan Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom

neophodno je sredstvo koje omogućava upravljanje radnim procesima granične policije te kvalitetno obavljanje poslova nadzora državne granice u funkciji sprečavanja prekograničnog kriminala i nezakonitih migracija uz istovremeno olakšavanje kretanja roba i ljudi.

Trenutno je ovaj Sustav instaliran na 74 granična prijelaza (68 na vanjskoj i 6 na unutarnjoj granici), a do kraja I. kvartala 2012. godine biti će u potpunosti operativan na svim graničnim prijelazima na vanjskoj granici.

Do kraja 2012. godine Sustav bi trebao biti na raspolaganju svim službenicima granične policije koji svoje poslovne procese rada imaju aplikativno riješeno kroz Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom (unutarnja i vanjska granica).

U tijeku je unaprjeđenje i modifikacija aplikacije ovog sustava, uvođenje programskog rješenja za podršku mobilnih čitača putnih isprava i mobilnih terminala, kao i stvaranje pretpostavki za uvezivanje s drugim bazama podataka, prvenstveno Interpolom, odnosno stvaranje pretpostavki za buduće povezivanje sa Schengenskim informacijskim sustavom (SIS).

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.3.1. Obuka granične policije prema EU standardima	11.3.1.1. Provedena specijalistička obuka službenika granične policije	Završetkom specijalističke obuke, službenici granične policije se biti će osposobljeni za učinkovito obavljanje poslova i zadaća nadzora državne granice	Broj obučenih službenika	5.400	MUP	6.200	6.500	6.600
	11.3.1.2. Izrađeni programi stručnog usavršavanja službenika granične policije	Izradom programa stručnog usavršavanja za pojedine segmente rada definirati će se ciljevi, tematski sadržaji, ciljane skupine i razina potrebnih kompetencija u skladu sa zahtjevima i najboljom praksom EU	Broj programa	9	MUP	11	12	13
	11.3.1.3. Provedeno stručno usavršavanje službenika granične policije	Pohađanjem redovnog stručnog usavršavanja, službenici granične policije unaprjeđuju i proširuju potrebna teoretska i praktična znanja u skladu sa zahtjevima i najboljom praksom EU	Broj obučenih službenika (po svim modulima)	10.000	MUP	11.000	12.000	13.000
11.3.2. Izgradnja efikasnog nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NISUDG)	11.3.2.1. Na svim graničnim prijelazima na budućoj vanjskoj granici u funkciji je Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom	Sustav će omogućiti brže i učinkovitije obavljanje granične kontrole i olakšati nesmetan protok prometa roba i osoba preko državne granice.	Broj GP	68	MUP	98		

11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima

Ministarstvo unutarnjih poslova obavlja i upravne poslove koji se odnose na statuse građana, kao što su: prijavništvo (prebivalište, boravište, osobne iskaznice, putne isprave); registre vozila i vozača; registre oružja i vlasnika; državljanstvo; registre stranaca i azil. Smisao ovih poslova je dvojak. S jedne strane svi registri o statusnim stanjima građana omogućuju identifikaciju svih osoba za koje postoji sumnja da krše društvena pravila i kažnjivo se ponašaju, a s druge strane svim građanima, izdajući im statusne dokumente štite ustavno zajamčena ljudska i građanska prava. Za građane je vrlo važna kvaliteta i brzina obavljanja ovih poslova, jer na osnovi toga stječu određena prava, odnosno ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava pred drugim tijelima, institucijama i slično.

U narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova će uložiti dodatni napor da baze podataka u informacijskom sustavu budu potpuno ažurirane i međusobno integrirane, postupci registracija pojednostavljeni, a usluga građanima poboljšana u smislu jednostavnosti i brzine upisa podataka i izdavanja potrebnih uvjerenja i dokumenata. Sva ta poboljšanja rezultirat će ekonomičnijim postupcima kako za građane tako i za Ministarstvo, odnosno državni proračun.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.4.1. Poboljšati poslove prijavništva i osobnih isprava

Radi utvrđivanja identiteta potrebno je da procedura izdavanja osobnih dokumenata te njihovi zaštitni elementi budu na visokoj razini kako bi se spriječile zlouporabe. Pri tome treba voditi računa da sama procedura ne bude dugotrajna i komplicirana za građane te da se vodi računa o zaštiti osobnih dokumenata.

Kako bi se građane oslobodilo obveze pribavljanja dokumentacije koja je potrebna u upravnim postupcima koje provodi Ministarstvo unutarnjih poslova (kao što su domovnica, rodni list, vjenčani list i dr.) i time skratio i pojednostavio postupak, potrebno se elektronički povezati s ostalim tijelima državne uprave. Ministarstvo unutarnjih poslova je sklopilo sporazum o elektroničkoj razmjeni podataka s Ministarstvom uprave i Gradom Zagrebom, a u tijeku je i sklapanje sporazuma s Državnom geodetskom upravom.

11.4.2. Poboljšati poslove za registraciju vozila i vozača

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravni postupak registracije vozila i izdavanja vozačkih dozvola. Navedeno područje regulirano je Zakonom o sigurnosti prometa na cestama, Pravilnikom o registraciji i označavanju vozila i Pravilnikom o vozačkim dozvolama. Izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama čiji postupak je u tijeku, dovršit će se usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije o vozačkim dozvolama.

Kontinuirano će se nadzirati rad referada za registraciju vozila i izdavanje vozačkih dozvola kako bi se osigurala kvaliteta i brzina obavljanja ovih poslova.

11.4.3. Poboljšati poslove za registraciju oružja

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravni postupak izdavanja odobrenja za nabavu oružja i registraciju oružja. Navedeno područje regulirano je Zakonom o oružju (Narodne novine, br. 63/07). Izmjenama i dopunama Zakona o oružju, čiji postupak je u tijeku izrade dovršit će se pravno uređivanje postupka ispitivanja i obilježavanja žigom civilnog vatrenog oružja, odrediti koji dijelovi vatrenog oružja podliježu obveznom ispitivanju i obilježavanju žigom nakon prepravljanja.

Jednako tako kontinuirano će se nadzirati rad referada za oružje i educirati službenike u policijskim upravama i policijskim postajama, posebice kada je u pitanju rješavanje predmeta nabave i registracije oružja unutar zakonom propisanih rokova, ažurno i točno unošenje podatka u informacijski sustav MUP-a RH i izrada kvalitetnih operativnih provjera.
Radi osiguranja kvalitete i zakonitosti rada trgovačkih društva i obrta koji obavljaju djelatnosti vezane uz Zakon o oružju, provodit će se njihov nadzor (najmanje dva puta godišnje, uz profesionalan pristup navedenoj problematici.

11.4.4. Unaprijediti poslove primitka i otpusta iz hrvatskog državljanstva

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravne poslove stjecanja, prestanka i utvrđivanja hrvatskog državljanstva. Zakon o hrvatskom državljanstvu usklađen je s tendencijama suvremenog europskog zakonodavstva. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu donesen je i objavljen u Narodnim novinama broj: 130/2011. godine. Navedenim Zakonom precizirani su pojmovi kojima će se omogućiti lakša primjena Zakona (pojam pripadnika hrvatskog naroda i određivanje na koji se način utvrđuje pripadnost hrvatskom narodu i pojam iseljenika). Nadalje, navedenim Zakonom propisan je način provjere i stupanj poznavanja hrvatskog jezika. Precizirano je koje je tijelo nadležno za nadzor nad primjenom zakona u dijelu stjecanja državljanstva podrijetlom, olakšano je stjecanje hrvatskog državljanstva osobama koje su na dan 8. listopada 1991. imale prebivalište u Republici Hrvatskoj, vratile se i žive u Republici Hrvatskoj, a do danas nisu stekle hrvatsko državljanstvo.

Kontinuiranom provedbom upravnog nadzora u policijskim upravama/policijskim postajama nad prethodnim postupkom u poslovima državljanstva osigurat će se ujednačenost postupanja te efikasnije i brže rješavanje zahtjeva za primitak i otpust iz hrvatskog državljanstva.

11.4.5. Unaprijediti poslove sa strancima i poslove azila

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 28. listopada 2011. donio Zakon o strancima (Narodne novine, br. 130/11), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. Izmjenama zakonodavstva otklonili su se određeni sadržajni i normativni nedostaci, a ujedno se unaprijedio i ubrzao postupak odobravanja boravka i rada stranaca, vodeći računa o sigurnosnim aspektima. Za ubrzavanje i pojednostavljenje reguliranja rada i boravka stranaca uvedena je jedinstvena dozvola za boravak i rad stranaca na području Republike Hrvatske. Radi usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije uvest će se biometrijske dozvole boravka strancima čime će se ojačati zaštitni elementi nužni radi sprječavanja krivotvorenja i drugih zlouporaba. Uvest će se i biometrijska

putna isprava za osobe bez državljanstva, čime će se značajno unaprijediti kvaliteta i zaštitni elementi ovog dokumenta. Za uvođenje novih isprava stvorit će se potreban podzakonski okvir, nabavit će se potrebna oprema i programska rješenja i provest će se edukacija službenika.

Osim odobrenja boravka stranaca radi rada, studiranja, znanstvenog istraživanja, spajanja obitelji i drugog, pravo na boravak u Republici Hrvatskoj stranac stječe i odobravanjem međunarodne zaštite. Pod međunarodnom zaštitom podrazumijeva se odobrenje azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite. Broj tražitelja azila u Republici Hrvatskoj do sredine 2010. godine bio je relativno nizak. Približavanjem Republike Hrvatske članstvu u Europskoj uniji kao i zbog političkih nestabilnosti i promjena u državama podrijetla tražitelja azila, njihov broj se počeo naglo povećavati. Tako je 2010 godine zabilježen porast tražitelja azila u odnosu na 2009. za 100% dok je u 2011. rast u usporedbi s 2010. bio 250% (u odnosu na 2009., u 2011. broj tražitelja azila porastao je za više od 5 puta). Stoga se radi na jačanju kapaciteta službi koje sudjeluju u azilnom postupku te osiguravanju dodatnih smještajnih kapaciteta. U provođenju postupka azila vrlo je važno brzo i kvalitetno donošenje odluka kako bi se osiguralo da osobe koje su u stvarnoj potrebi dobiju potrebnu zaštitu i da se prepoznaju u odnosu na one koji zloupotrebljavaju postupak azila i koje je potrebno u što kraćem roku udaljiti iz zemlje. U tu svrhu djelatnici koji rade na poslovima azila dodatno će se obučavati kroz razne radionice, seminare i konferencije.

Osim toga, obzirom da provođenje postupka azila ovisi o prevoditeljima koji omogućavaju komunikaciju između stranaca koji traže zaštitu i državnih tijela, putem javnih poziva i u suradnji sa službama za migraciju susjednih zemalja, pronaći će se dodatni prevoditelji za jezike određenih govornih područja za koje postoji nedostatak u Republici Hrvatskoj.

Tražitelji azila su većinom smješteni u Prihvatilište za tražitelje azila u Kutini, koji ima smještajne kapacitete za oko 100 osoba. Obzirom na broj tražitelja azila, ti smještajni kapaciteti nisu dovoljni te je potpisan ugovor s Željezničkim ugostiteljstvom d.o.o. koji ima smještajne kapacitete za oko 150 osoba. Međutim, obzirom na migracijske tijekove, ukoliko se nastavi značajan priljev tražitelja azila, te ako prethodni smještajni kapaciteti ne budu dostatni, pronaći će se dodatni kapaciteti za smještaj tražitelja azila te će se tražiti lokacija za novo Prihvatilište.
Radi većeg uključivanja nevladinog sektora u radu s tražiteljima azila i u integraciju osoba koje su dobile zaštitu u Republici Hrvatskoj, postojeće suradnje će se formalizirati u vidu memoranduma o suradnji, a intenzivno će se razgovarati s nevladinim udrugama koje do sada nisu uključene u rad s tražiteljima azila i osobama koje imaju odobrenu zaštitu.

Jedno od glavnih sredstava nadzora ulaska stranaca u Republiku Hrvatsku je vizna politika. Postupci izdavanja i odobravanja viza podijeljeni su između Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija i Ministarstva unutarnjih poslova. Izgradnjom Hrvatske baze podataka o vizama (HBV) omogućena je brza i kvalitetna razmjena informacija i suradnja između viznih tijela u postupku izdavanja, odlučivanja o poništenju, ukidanju ili produljenju viza. Osim toga, izgradnjom HBV-a omogućen je bolji nadzor državne granice i pojednostavljena kontrola, te izdavanje viza na graničnim prijelazima. Izgradnja ovakvog sustava preduvjet je za priključenje Viznom

informacijskom sustavu Europske unije.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.4.1. Poboljšati poslove prijavništva i osobnih isprava	11.4.1.1. Skraćivanje vremena obavljanja javne usluge iz područja upravnih poslova, a osoba koja traži uslugu prilaže samo javnu ispravu s fotografijom iz koje se može provjeriti njen identitet	Podizanjem razine (mjerene prema Bangemannovom izvještaju od 1 do 4) informatiziranosti MUP-a i elektroničkim povezivanjem s drugim tijelima državne uprave poboljšava se razina javnih usluga za građane.	Broj (godišnja vrijednost)	2	MUP	2	3	3
11.4.2. Poboljšati poslove za registraciju vozila i vozača	11.4.2.1. Uvedena nova vozačka dozvola	Izmjena zakonodavnog okvira, osiguranje tehničkih uvjeta kao i obuka djelatnika	% (kumulativ)	0	MUP	50	100	100
11.4.3. Poboljšati poslove za registraciju oružja	11.4.3.1. Povećan broj trgovačkih društava i obrta nad kojima je izvršen upravni nadzor 2 puta godišnje	Provođenje nadzora najmanje dva puta godišnje uz profesionalan pristup zaposlenika MUP-a	% (godišnja vrijednost)	70	MUP	80	90	100
	11.4.3.2. Evidencije o registraciji oružja su potpuno uređene	Kontinuirano ažuriranje podataka o izvršenoj registraciji oružja u vlasništvu građana i pravnih osoba.	% (kumulativ)	70	MUP	80	90	100
11.4.4. Unaprijediti poslove primitka i otpusta iz hrvatskog državljanstva	11.4.4.1. Rješenja o primitku i otpustu iz hrvatskog državljanstva izdaju u što kraćem vremenu, pri tome poštujući zakonodavni okvir	Izmjenom zakonodavnog okvira otklonjeni su određeni sadržajni i normativni nedostaci što će ubrzati postupak donošenja rješenja o primitku i otpustu iz hrvatskog državljanstva.	Broj mjeseci (godišnja vrijednost)	12	MUP	12	6	6
11.4.5. Unaprijediti poslove sa strancima i poslove azila	11.4.5.1. Dozvole boravka strancima se izdaju u što kraćem vremenu, pri tome poštujući zakonodavni okvir i vodeći računa o sigurnosnim aspektima stranaca koji reguliraju boravak	1.1.2012. na snagu je stupio Zakon o strancima („NN“ 130/11) kojim je ubrzan postupak izdavanja dozvole za boravak i rad. Također, daljnja tehnička i kadrovska opremljenost će doprinijeti ubrzanju postupka izdavanja dozvola.	Broj mjeseci (godišnja vrijednost)	3	MUP	2	2	2
	11.4.5.2. Uvedena biometrijska dozvola boravka za strance	Uvođenjem biometrijske dozvole boravka osigurava znatniji sigurnosni standard vezan uz kretanje i boravak stranaca	% (kumulativ)	0	MUP	0	50	100
	11.4.5.3. Stranci koji traže međunarodnu zaštitu su smješteni sukladno međunarodnim standardima	Broj osoba za koje su osigurani smještajni kapaciteti	broj (kumulativ)	250	MUP	300	350	400

11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od elementarnih nepogoda

Društvenim zajednicama trajno prijeti opasnost od elementarnih nepogoda koje rezultiraju manjim ili većim štetama, teškim sigurnosnim situacijama ili pak ozbiljnim kriznim stanjima. Izvori opasnosti su mnogobrojni i stalno se povećavaju. Požari širokih razmjera, tehnološki akcidenti, prirodne nepogode, epidemije, teroristički napadi ili ratno stanje mogu istovremeno ugroziti živote i imovinu velikom broju ljudi. Sve te situacije traže odgovarajuće djelovanje da bi se spriječile ili ublažile posljedice. Svaka vrsta opasnosti zahtjeva poseban način djelovanja, te koordinaciju mnogih segmenata sigurnosnog sustava.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Hrvatska vatrogasna zajednica i Hrvatski centar za razminiranje uz Ministarstvo unutarnjih poslova su integralni dio sustava javne sigurnosti. Zadaće ovih institucija u funkciji zaštite i spašavanje su učinkovito provođenje mjera zaštite i spašavanja, razvoj sustava zaštite i spašavanja sukladan razvoju zajednice i paralelno djelovanje na smanjenju rizika od katastrofa kroz djelovanje u planiranju razvoja na svim razinama, promjene pristupa rješavanju razvoja i zaštiti okoliša, te razvijanje kapaciteta za djelovanje kad nastupe katastrofalne posljedice. Također, zadaća su im priprema i unaprjeđenje vatrogasnog sustava, pružanje tehničke pomoći u nesrećama i opasnim situacijama, te sudjelovanje u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara.

Posebnu zadaću čini uklanjanje minske opasnosti s cjelokupnog prostora Republike Hrvatske, te provođenje mjera zaštite kojima je cilj sprečavanje stradavanja stanovništva od mina i eksplozivnih sredstava. Ministarstvo unutarnjih poslova i Hrvatski centar za razminiranje trebaju osigurati provođenje Ottawske konvencije i Nacionalnog programa protuminskog djelovanja, odnosno cjelovito uklanjanje minske opasnosti s prostora Republike Hrvatske do 1. ožujka 2019.

Da bi se osigurala učinkovita zaštita ljudi i okoliša potrebno je smanjiti izloženost ljudi ionizirajućem zračenju, unaprijediti sustav pripravnosti u slučaju izvanrednog događaja, razviti sustav za provođenje preporuka i normi i ojačati stručne kapacitete potrebne za nadzor aktivnosti iz području djelokruga Zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.5.1. Izgradnja integriranog sustava zaštite i spašavanja

Zaštita i spašavanje zdravlja i života ljudi, materijalnih dobara i okoliša u Republici Hrvatskoj su prepoznati kao interes nacionalne sigurnosti, ali i kao osobni i javni interes. Temeljni interes djelovanja sustava zaštite i spašavanja je spašavanje ljudskih života, materijalnih dobara i sastavnica okoliša. Maksimalnu učinkovitost sustava moguće je postići optimalnom integracijom svih kapaciteta.

Sustav zaštite i spašavanja definiran je Zakonom o zaštiti i spašavanju, a čine ga operativne snage i sudionici zaštite i spašavanja (stožeri zaštite i spašavanja, službe i postrojbe pravnih osoba i središnjih tijela državne uprave koje se bave zaštitom i spašavanjem, vatrogasna zapovjedništva i postrojbe, službe i postrojbe Uprave, službe, zapovjedništva i postrojbe civilne zaštite), jedinice lokalne i područne

(regionalne) samouprave, te Oružane snage RH i policija.

Sustav zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj kompleksan je po sastavu i spremnosti te zahtijeva visoku razinu koordinacije i integracije.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje provođenjem temeljnih aktivnosti integrira sve sastavnice sustava što izravno rezultira izgradnjom i jačanjem namjenskih operativnih snaga za reagiranje u velikim nesrećama i katastrofama.

Nastavit će se s nadogradnjom postojećih i izradom novih propisa i planskih dokumenata na području zaštite i spašavanja, posebice novog Zakona o vatrogastvu i Zakona o civilnoj zaštiti te na taj način osigurati daljnji razvoj operativnih kapaciteta bitnih za učinkovitost reagiranja u velikim nesrećama i katastrofama na svim razinama ustrojavanja integriranog sustava.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje u suradnji s mjerodavnim tijelima državne uprave nastavit će s usklađivanjem nacionalnih rješenja, posebno na području kemijske sigurnosti, sa standardima koji se primjenjuju u Europskoj uniji, ali i na definiranju konzistentnih javnih politika u svim komplementarnim područjima od značaja za implementaciju Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa; nastaviti sa suradnjom s međunarodnim tijelima za civilnu zaštitu i sudjelovanjem u programima UN, NATO, EU te na platformi pružanja humanitarne pomoći, surađivati s drugim državama, prvenstveno u regiji.

Uspostava učinkovitog sustava upravljanja, zajedničkog djelovanja zemaljskih i zračnih snaga tijekom gašenja složenijih i dugotrajnijih požara otvorenog prostora na području zemalja jugoistočne Europe podrazumijeva ustrojavanje Regionalnog specijalističkog centra za obuku i praćenje reagiranja u slučaju šumskih požara. U Centru će se provoditi stručno osposobljavanje za gašenje šumskih požara za gasitelje iz cijele regije.

U Učilištu vatrogastva i zaštite i spašavanja provodi se obrazovanje vatrogasnih kadrova, operativnih snaga zaštite i spašavanja te drugih sudionika u području zaštite i spašavanja. Razina osposobljenosti svih navedenih sudionika podiže se organiziranjem seminara, tečajeva, radionica te vježbi domaćeg i međunarodnog karaktera. Glavni cilj ovih aktivnosti je stručno usavršavanje za upravljanje u krizama, koordinacija svih segmenata zaštite i spašavanja i djelovanje za područje odgovornosti.

Također se provodi ispitivanje tehnike zaštite i spašavanja. Ispitivanje tehnike i stručni nadzor provodi se kako bi se ustanovilo realno stanje materijalno-tehničkih sredstava, a s ciljem poboljšanja materijalno-tehničke opremljenosti. Trenutno ne postoje sve normativne pretpostavke za ispitivanja pa je neophodno umrežavanje svih sudionika na području zaštite i spašavanja radi stvaranja normativno jednoznačno definiranog područja tehnike za zaštitu i spašavanje i učinkovitog djelovanja u svjetlu međunarodnih integracija.

Planira se donošenje novih planova i programa obrazovanja vatrogasnih kadrova (prekvalifikacije i usavršavanja) te donošenje planova i programa za specijalistička osposobljavanja vatrogasaca i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja,

prvenstveno interventnih specijalističkih postrojbi civilne zaštite i specijalističkih postrojbi lokalne i područne samouprave, a u svrhu stjecanje znanja, vještina i sposobnosti te stručnog i odgovornog provođenja aktivnosti i zadaća vezanih uz zaštitu i spašavanje.

U četiri županije je izgrađen integrirani sustav 112 koji uključuje mrežnu povezanost centara 112 na glasovnoj i podatkovnoj razini uz vizualni prikaz pozicije pozivatelja. Državni centar 112 i centri 112 ostalih šesnaest županija su međusobno nepovezani računalno telefonski sustavi 112 bez GIS komponente. Svi centri 112 će se opremiti istom informacijsko-komunikacijskom tehnologijom, a na razinu sadašnja četiri najmodernija te međusobno povezati u jedan integrirani sustav. Na ovaj način bilo koji od centara 112 bi mogao u slučaju onesposobljenosti nekog centra preuzeti njegove funkcije u sustavu 112.

U razdoblju od 2012. do 2014. godine planira se uspostava pune funkcionalnosti (odmak s računalno-telefonskog sustava ka potpunom integriranom sustavu) za zonske županijske centre (Rijeka i Osijek) te za Državni centar 112.

Međunarodna suradnja na području zaštite i spašavanja neminovna je ne samo u svom praktičnom dijelu kojemu je cilj povezivanje država radi uspostave mreže nacionalnih struktura, zajedničko planiranje mjera i postupaka u zaštiti od katastrofa, razvoj materijalno-tehničkih sredstava, izgradnja zajedničke mreže za razmjenu informacija, stvaranje uvjeta za žurno reagiranje i zajedničko djelovanje u slučaju prirodnih ili civilizacijskih katastrofa, te obučavanje, osposobljavanje i uvježbavanje organiziranih snaga zaštite i spašavanja sukladno međunarodnim standardima, već i kao politički doprinos nositelja tih aktivnosti državnom cilju pristupanja euro-atlantskim integracijama.

Do sada je potpisano 10 bilateralnih sporazuma: Republika Mađarska; Republika Slovenija; Bosna i Hercegovina; Republika Slovačka; Republika Poljska; Republika Austrija; Francuska Republika; Ruska Federacija; Crna Gora; Republika Makedonija.

U ostvarivanju cilja širit će se mreža suradnje kroz potpisivanje bilateralnih međudržavnih sporazuma, provodit će se obveze koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama i jačat će se uključenost u aktivnosti regionalnih inicijativa. Planirane aktivnosti uključuju potpisivanje najmanje 3 međudržavna sporazuma; sudjelovanje u najmanje 100 različitih vidova kratkotrajne obuke; te provedbu oko 5 projekata koji se financiraju iz sredstava EU.

11.5.2. Razvoj svih komponenti vatrogasnog sustava

Hrvatska vatrogasna zajednica je stručna, humanitarna i nestranačka udruga vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasne zajednice Grada Zagreba u koje je udruženo 1.891 dobrovoljnih vatrogasnih društava i 95 profesionalnih vatrogasnih postrojbi s ukupno 60.523 operativnih vatrogasaca, od kojih su 57.138 dobrovoljni i 3.385 profesionalni vatrogasci. U Republici Hrvatskoj vatrogasne organizacije raspolažu s 1.119 vatrogasnih domova, 952 vatrogasnih spremišta, 3.117 vatrogasnih vozila i 2.170 vatrogasnih štrcaljki.

U Republici Hrvatskoj prosječno se bilježi oko 40.000 vatrogasnih intervencija

(podaci iz 2010. godine), od kojih na požarne intervencije otpada 32%, na tehničke intervencije 32% i na ostale intervencije 36%. Samo u požarnim intervencijama godišnje smrtno strada oko 35 građana, a oko 100 građana bude ozlijeđeno. U cilju smanjenja broja poginulih i stradalih osoba i smanjenja šteta na požarima, opasnim situacijama, nesrećama i prirodnim nepogodama, te poticanjem odgovornog djelovanja pučanstva u svrhu smanjenja ljudskim djelovanjem prouzročenih nepogoda, Hrvatska vatrogasna zajednica poduzima i koordinira organizacijske, operativne i preventivne mjere i aktivnosti, u koje se ubrajaju školovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca, razvoj tehničko-tehnološke opremljenosti, predlaganje podzakonskih akata iz područja vatrogastva, izdavanje stručne literature, informativno-promidžbene aktivnosti, rad s vatrogasnom mladeži i skrb o vatrogasnoj baštini.

Sve sofisticiranijim tehničkim i tehnološkim okruženjem postavljaju se sve veći zahtjevi na osposobljenost vatrogasaca. Osposobljenost vatrogasca ocjenjuje se kao temeljni uvjet za uspješno provođenje vatrogasne intervencije. Stoga se poduzima niz aktivnosti, kako bi vatrogasno članstvo bilo što bolje pripremljeno za sve vidove vatrogasnih intervencija. Godišnje se u Republici Hrvatskoj osposobi oko 6.000 vatrogasaca za vatrogasna zvanja, usavrši oko 1.000 vatrogasaca za specijalnosti i provede specijalističkih obuka za oko 1.500 vatrogasaca. Važan vid obuke su seminari, savjetovanja, stručni skupovi, tečajevi i vatrogasna natjecanja, kao i sudjelovanje i pohađanje nacionalnih i međunarodnih strukovnih skupova i sajmova. HVZ aktivno sudjeluje u oblikovanju i realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku. To se posebno odnosi na organizaciju i opremanje pričuvnih dobrovoljnih vatrogasnih snaga s kontinenta, angažiranje sezonskih vatrogasaca i djelomično organizaciju dislokacija u priobalju te organizaciju protupožarne promidžbe. Za te potrebe izdaje se niz priručnika i stručnih tiskovina te edukacijskih filmova.

Propisana financijska sredstva, koja moraju izdvajati gradovi i općine, predviđena su za provedbu redovne djelatnosti, dok HVZ s državne razine, temeljem odgovarajućih odluka o raspodjeli financijskih sredstava, sufinancira nabavku vatrogasne tehnike i opreme. Prosječno se godišnje sufinancira nabavka za 200 vatrogasnih postrojbi. Za praćenje stanja vatrogasne tehnike, članstva i aktivnosti vatrogasnih organizacija ustrojena je jedinstvena informacijska računalna internet-aplikacija HVZ, te se razvija u skladu sa strategijom informatizacije vatrogasnih organizacija. Trenutno besplatni pristup jedinstvenom informacijskom sustavu ima 1.637 vatrogasnih operatera, za koje se godišnje u svim županijama održavaju edukacijski seminari.

Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara, kao koordinativno tijelo Ministarstva unutarnjih poslova, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva obrane, za poslove zaštite od požara i vatrogastva te ostvarivanje suradnje s Međunarodnom zajednicom vatrogasnih i spasilačkih službi prati stanje zaštite od požara, organiziranosti, opremljenosti i osposobljenost vatrogastva, skrbi o unaprjeđenju zaštite od požara, ustroju i strukovnom napretku vatrogastva Republike Hrvatske.

Najbolji učinci u smanjivanju posljedica od požara postižu se kvalitetnom preventivnom zaštitom. Troškovi preventivne zaštite od požara znatno su manji od troškova smanjivanja posljedica od požara, posebno kada se u obzir uzmu

dugoročne posljedice koje požar izaziva na okoliš. HVZ potiče aktivnosti vatrogasaca u nadzoru kućanstava i javnih objekata oko provedbe mjera zaštite od požara i uočavanja mogućih opasnosti od nastanka požara. Tijekom Mjeseca zaštite od požara (svibanj) HVZ organizira pokazne vatrogasne vježbe i izdaje promidžbene brošure i letke, koje distribuira kućanstvima, u vrtiće i škole putem vatrogasnih organizacija na području cijele RH.

Oko 25.000 pripadnika vatrogasne mladeži i podmlatka u dobi od 6 - 17 godina starosti kroz razne operativne, stručne i odgojne sadržaje stječu znanja i vještine u radu u dobrovoljnim vatrogasnim društvima, koje kasnije koriste unutar, ali i izvan vatrogasne organizacije.

Hrvatska vatrogasna zajednica je 2010. godine od Vlade Republike Hrvatske dobila na korištenje bivšu vojarnu Slatina kod Donje Stubice, koja obuhvaća površinu oko 12 ha. U cilju izgradnje vatrogasnog vježbališta HVZ je izradila idejni i glavni projekt, te geodetsku podlogu izgradnje zamjenske građevine na mjestu jednog od postojećih objekata u vojarni. Od Ureda za prostorno uređenje i gradnju u Donjoj Stubici dobivena je lokacijska dozvola i potvrda glavnog projekta. U sklopu prve faze ustrojavanja Vježbališta planira se izgradnja nove građevine za smještaj 30 polaznika s učionicom, nekoliko kabineta za nastavnike i ostalom logističkom infrastrukturom. Ustrojavanjem vježbališta omogućilo bi se sustavno osposobljavanje vatrogasnih časnika i vatrogasnih zapovjednika u potrebnim uvjetima, te održavanje niz specijalnih tečajeva (obuka sa izolacijskim aparatima, rad na vodi, spašavanje s visina i dubina, ronjenje, hot-fire obuka, tehničke intervencije itd.). Time bi se postigli uvjeti osposobljavanja i usavršavanja u Republici Hrvatskoj koji su u skladu s povećanjem ugroza zbog rastućeg tehnološkog razvoja društva.

Hrvatska vatrogasna zajednica koristi Centar za obuku vatrogasne mladeži u Fažani od 1998. godine, a 2011. od Vlade Republike Hrvatske produžen je rok korištenja do 2063. godine. Centar raspolaže sa 7 bungalova i restoranom na prostoru od 1 ha. Objekti su bili u ruševnom stanju zbog višegodišnjeg boravka izbjeglica, a u suradnji sa 16 vatrogasnih zajednica županija objekti su u potpunosti obnovljeni i opremljeni, tako da u ljetnom razdoblju omogućuju smještajne kapacitete od 180 sudionika po smjeni. Tijekom ljetnih praznika u 11 smjena obuku u Centru prođe oko 1.500 pripadnika vatrogasne mladeži uzrasta 12 do 16 godina i njihovih voditelja. Kamp ima idealne uvjete za provođenje različitih vrsta osposobljavanja odraslih, kao npr. radova na vodi i ronjenja.

U 2009. godini Dobrovoljno vatrogasno društvo Varaždin ustupilo je na 99-godišnje korištenje dio prostora dobrovoljnog vatrogasnog društva za potrebe ustrojavanja Muzeja hrvatskog vatrogastva.

Ministarstvo obrane i Oružane snage pružaju pomoć i daju potporu civilnim institucijama za zaštitu i spašavanje te za gašenje požara tijekom protupožarne sezone, prvenstveno u priobalju, i to uporabom zračnih, kopnenih i pomorskih protupožarnih snaga. Zračne snage su ojačane nabavkom novih Canadaira i Air-tractora u prethodnim godinama, dok pomorske snage služe kao potpora u prebacivanju vatrogasnih snaga s kopna na otoke i obrnuto, te u gašenju požara na obali. Sudjelovanje kopnenih snaga prijašnjih je godina imalo veću ulogu, a u idućem razdoblju očekuje se njihov manji angažman na samim požarištima, a veći u

preventivi.

Ministarstvo obrane i Oružane snage svoje opremljene, osposobljene i uvježbane pripadnike i postrojbe angažiraju kroz samostalno ili združeno djelovanje s drugim institucijama Republike Hrvatske kada namjenski resursi civilnih vlasti nisu dovoljni.

Prema Planu protupožarne zaštite za iduće trogodišnje razdoblje u protupožarnoj sezoni planira se sudjelovanje 218 djelatnika te uporaba sljedećih materijalno-tehničkih sredstava: 5 m/v, 6 zrakoplova CL-415, 6 zrakoplova AT-802F/A, 2 helikoptera Mi-8, 1 desantni brod minopolagač (DBM), 1 desantni jurišni brod (DJB) i 2 gumena čamca (ČG).

11.5.3. Smanjenje zagađenosti prostora minama i eksplozivnim sredstvima

Zagađenost minama i eksplozivnim sredstvima uzrokuje niz gospodarskih i ekoloških poremećaja, a poglavito sigurnosnih problema stanovništvu na prostorima koji su bili u područjima ratnih djelovanja. Postojanje mina i eksplozivnih sredstava na preko 1,3% kopnene površine Republike Hrvatske ima izravan utjecaj na provedbu mjera zaštite života i imovine građana. Osim stalne prijetnje od stradavanja u minskim incidentima, na ovakvim područjima i u njihovoj neposrednoj blizini onemogućeno je učinkovito provođenje protupožarne zaštite, mjera zaštite od poplava i postupanje nakon tehnoloških akcidenata, kao i provođenje mjera prevencije s ciljem sprečavanja epidemija. Preko 86.000 komada različitih mina i velik broj razasutih eksplozivnih sredstava unutar 12 županija koje je moguće zloupotrijebiti u različitim kriminalnim ili terorističkim aktima, stalna su i ozbiljna prijetnja javnoj sigurnosti.

Općim izviđanjem cjelokupnog prostora i stalnim ažuriranjem tako dobivenih podataka, utvrđeni su položaj, veličina i pokazatelji minske zagađenosti Republike Hrvatske. Izradom kriterija za određivanje prvenstva u razminiravanju, stvoreni su uvjeti za učinkovito rješavanje minskog problema.

Trenutna veličina minski sumnjivih površina u Republici Hrvatskoj iznosi 796,3 km^2. Minski je zagađeno 12 županija, odnosno 101 grad i općina. Osim iskazane minski sumnjive površine, utvrđena je i površina veličine od 6,9 km^2 koja se odnosi na područja zagađena isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima. Takva područja prostiru se unutar 28 grada i općine, u 8 županija. Sukladno raspoloživim minskim zapisnicima i svim ostalim prikupljenim podacima izvršena je procjena da se na prostoru zagađenom minama i eksplozivnim sredstvima nalazi oko 86.000 raznih vrsta protupješačkih i protuoklopnih mina, te nedefiniran broj razasutih eksplozivnih sredstava.

U cilju smanjenja veličine prostora zagađenog minama i eksplozivnim sredstvima, izvršit će se opće izviđanje minski sumnjivog prostora u cilju smanjenja minski sumnjivog područja za 192 km^2, te razminiravanje minski sumnjivih površina i površina zagađenih isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima u cilju smanjenja područja zagađenog minama i eksplozivnim sredstvima za 214 km^2.

Temeljem utvrđene veličine i strukture minskog problema i izvršenim ažuriranjem podataka o strukturi poljoprivrednog zemljišta s Ministarstvom poljoprivrede utvrđeno je postojanje još 112,2 km^2 minski zagađenih oranica u Republici Hrvatskoj. Najveće

površine se nalaze u Istočnoj Hrvatskoj, odnosno Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Utvrđeno je i postojanje minske opasnosti u veličini od 77,3 km^2 unutar Nacionalnih parkova i Parkova prirode. Od iskazane površine, 38,0 km^2 nalazi se unutar Javne ustanove parka prirode Kopački rit, od čega se gotovo 1/10 površine odnosi na stalno poplavljena područja.

Održavanje obilježenosti minski sumnjivog prostora predstavlja radnje koje se provode radi stvaranja jasne granice između sigurnog i prostora zagađenog minama i eksplozivnim sredstvima. Položaj oznaka o opasnostima od mina i eksplozivnih sredstva jedan je od temeljnih elemenata informacijskog sustava o miniranosti prikazan na zemljovidima miniranosti koji se dostavljaju tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, policijskim upravama i drugim fizičkim i pravnim osobama po zahtjevu. Minski sumnjiv prostor Republike Hrvatske obilježen je s preko 16.000 oznaka koje ukazuju na minsku opasnost i s preko 400 oznaka koje ukazuju na moguć pronalazak neeksplodiranih ubojnih sredstava.

U cilju održanja obilježenosti cjelokupnog minski sumnjivog prostora zanavljat će se znakovi koji ukazuju na opasnost od mina i eksplozivnih sredstava na granicama minski sumnjivog prostora i područja zagađenog isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima te postavljanje ograda na područjima gdje je utvrđeno postojanje minskih polja, a nalaze se u blizini škola, igrališta i drugih prostora koje stanovništvo intenzivno koristi. Kontrolirat će se izvršeno obilježavanje i vršiti dodatno obilježavanje na osnovi nastalih promjena u granicama minski sumnjivog prostora surađujući s županijama, općinama i gradovima, javnim poduzećima te Državnom upravom za zaštitu i spašavanje.

Hrvatski centar za razminiranje će u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo unutarnjih poslova i Državna uprava za zaštitu i spašavanje), lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom, javnim poduzećima, nevladinim organizacijama (Hrvatski Crveni križ i udruge) i Zakladom za humanitarno razminiranje „Hrvatska bez mina“ provoditi programe edukacije o opasnosti od mina, te prema ocjeni prilagođavati programe najugroženijim skupinama stanovništva.

Žrtva mina je osoba kojoj je organizam oštećen uslijed ratnih događanja ili od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka ratnih operacija. Pod žrtvom mina se podrazumijeva i član obitelji o kojem skrbi žrtva mina ili je skrbila do smrtnog stradavanja uzrokovanim minama ili eksplozivnim sredstvima.

Ključni oblici pomoći žrtvama mina u kojima sudjeluju Vladin i nevladin sektor i koji će se provoditi u sljedećem trogodišnjem razdoblju su: hitna medicinska pomoć, trajna medicinska pomoć, fizička rehabilitacija, proteze, pomoćna sredstva, psihološka i socijalna potpora, zapošljavanje i ekonomska integracija, osposobljavanje i održivost, zakonodavstvo i javna svjesnost o problemu, pristup javnim službama i prikupljanje podataka.

Od početka Domovinskog rata do lipanja 2011. godine u minskim incidentima je stradalo 1.936 osoba, od kojih je 502 osobe smrtno stradalo.

Hrvatski centar za razminiranje će koordinirati aktivnosti vezane uz skrb, rehabilitaciju i ekonomsku reintegraciju koje provode tijela državne uprave, udruge i institucije koje se bave ovom problematikom na način da će nastaviti s održavanjem redovnih koordinacijskih sastanaka. Trenutno u Republici Hrvatskoj 3 udruge aktivno pomažu žrtve mina na način da je pomoć usmjerena povećanju kvalitete života žrtava mina.

Kontinuiranim organizacijskim razvojem i neprestanim ulaganjem, te primjenom najmodernijih tehnika i tehnologija Hrvatski centar za razminiranje je stvorio vlastite modele za sve faze složenog procesa razminiravanja. Kako navedena znanja, tehnologije i prateći proizvodi uvelike nadmašuju potrebe Republike Hrvatske, ista će se ponuditi zemljama s minskim problemom. Ovakvim pristupom stalnog unaprjeđenja metodologija, opreme i strojeva koji se koriste u humanitarnom razminiravanju, a koje je moguće primijeniti i u drugim zemljama s minskim problemom, želi se u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastaviti s etabliranjem razminiravanja kao hrvatskog izvoznog proizvoda.

Hrvatski centar za razminiranje će, s ciljem pozicioniranja i promoviranja hrvatskog sustava protuminskog djelovanja međunarodnoj zajednici, nastaviti prezentaciju hrvatskih iskustava u protuminskom djelovanju prema međunarodnim institucijama, te diplomatskim predstavništvima u Republici Hrvatskoj, a posebice diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske u zemljama koje su suočene s minskim problemom. Radit će na osnaživanju i konkretiziranju do sada potpisanih sporazuma o suradnji na području protuminskog djelovanja s Azerbajdžanom, Jemenom, Libijom i Ukrajinom, te potpisati nove sporazume od čega najprije s Gruzijom, Šri Lankom, Turskom, Tadžikistanom i Irakom. Jednom godišnje organizirat će se međunarodni simpoziji na kojima će se obrađivati različite aktualne teme iz protuminskog djelovanja s naglaskom na humanitarno razminiravanje i prezentirati Grupaciju (klaster) za humanitarno razminiranje.

11.5.4. Jačanje radiološke i nuklearne sigurnosti

Sigurnost pri upotrebi izvora zračenja postiže se, između ostalog, dozimetrijskim nadzorom, redovnim pregledima izvora, kontrolom kvalitete uređaja te vođenjem ažurnih i dostupnih evidencija. Poseban značaj ima podizanje svijesti o mogućim opasnostima i odgovarajuća izobrazba osoba čiji posao je vezan uz uporabu izvora ionizirajućeg zračenja, odnosno koje se školuju za takve poslove. Zakonodavstvo i sam sustav su razvijani imajući u vidu preporuke Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) i odredbe sadržane u direktivama Europske unije.

Zaštita od ionizirajućeg zračenja temelji se na tri načela: opravdanost, optimizacija i ograničenje ozračenja. U slučaju medicinskog ozračenja ne primjenjuje se načelo ograničenja ozračenja, već se pri provođenju dijagnostičkih postupaka uporabom izvora ionizirajućeg zračenja, uz poštivanje načela opravdanosti i optimizacije, treba voditi i preporučenim vrijednostima doza za pojedine postupke. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će u sljedeće tri godine započeti s izradom i u suradnji s priznatim stručnjacima izraditi preporučene vrijednosti za pojedine dijagnostičke postupke s naglaskom na postupke u dijagnostičkoj radiologiji.

Dozvolu za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja daje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost po utvrđivanju da izvori ionizirajućeg zračenja, odnosno

prostorije i radni okoliš u kojem se koriste ili čuvaju otvoreni radioaktivni izvori udovoljavanju uvjetima propisanim Zakonom o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 28/10) i pravilnicima donesenim na temelju tog zakona. Ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, odnosno prostorija i radnog okoliša u kojem se koriste ili čuvaju otvoreni radioaktivni izvori vrše ovlašteni stručni tehnički servisi o čemu sastavljaju izvješća. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će tijekom 2012. godine izraditi web aplikaciju koju će tehnički servisi koristiti za izradu izvješća o ispitivanju, pri čemu će se vršiti automatska provjera odstupanja pojedinih parametara od propisanih, odnosno automatska provjera udovoljavanja propisanim uvjetima.

Fizička sigurnost izvora ionizirajućeg zračenja i posebne opreme od iznimne je važnosti kako za građane RH tako i na globalnoj razini. Obzirom na veliki broj izvora, korisnika i prijevoznika konstantno unapređivanje svih vidova fizičke zaštite vrlo je kompleksna zadaća. Ovdje se radi o zaokruženom sustavu kojim se omogućava otkrivanje potencijalne prijetnje sigurnosti, odgovor na istu i podizanje opće sigurnosne kulture. Navedeno je prije svega obveza korisnika odnosno prijevoznika radioaktivnih izvora, no obveza Zavoda je izraditi odgovarajuće propise i pružati stručnu pomoć kad je potrebno.

Rad s izvorima ionizirajućeg zračenja i nuklearnih djelatnosti može prouzročiti izvanredni događaj odnosno dovesti do okolnosti koje više nisu pod nadzorom, a čija je posljedica izlaganje povišenom ozračenju izloženih radnika, stanovništva ili radioaktivno onečišćenje okoliša. Izvanredni događaji mogu nastati kao rezultat kvarova ili uslijed ljudskih grešaka, ali mogu biti prouzročeni vanjskim utjecajima kao što su potres, poplava, ekstremni meteorološki uvjeti ili pak teroristički napad. Mogu biti manjeg opsega poput gubitka radioaktivnog izvora ili opsega koji ima karakter katastrofe kao što bi bila teška nesreća u nuklearnoj elektrani.

Nadalje, sustav pravodobnog upozoravanja na nuklearnu nesreću (SPUNN) omogućuje alarmiranje u slučaju povišene razine radioaktivnosti u okolišu. U 2009. godini je zastarjeli sustav mjernih postaja kroz EU PHARE 2005 projekt u potpunosti zamijenjen novim sustavom od 25 novih mjernih postaja, raspoređenih po čitavom teritoriju Republike Hrvatske, s centralnom jedinicom za prikupljanje, analiziranje i pohranjivanje podataka u DZRNS-u. Prikupljeni mjerni podaci kontinuirano se razmjenjuju u europskom sustavu razmjene podataka (EURDEP) te direktno s Republikom Slovenijom i Mađarskom, a dostupni su i javnosti putem web portala.

U narednom periodu DZRNS će osigurati visoku raspoloživost toga sustava. Tehničko održavanje obavljat će ovlašteni vanjski stručnjaci te će se provesti odgovarajuća obuka službenika DZRNS-a za rukovanje novim softwerom SPUNN SCADA. U narednom periodu proširit će se mreža mjernih stanica sukladno međunarodnim preporukama i kriterijima prema financijskim mogućnostima.

Da bi se uspostavio učinkovit sustav radiološke i nuklearne sigurnosti nužno je uspostaviti i mehanizme otkrivanja nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala. Najvažnija funkcija ovakvog sustava je sprječavanje krijumčarenja nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala koji može biti korišten u kriminalne i/ili terorističke svrhe. Važno je međutim i otkrivanje nenamjernog prometa (izvori ionizirajućeg zračenja koji slučajno dospiju među otpadni metal).

Veliki broj graničnih prijelaza RH je vlastitim resursima i kroz međunarodnu pomoć (EU PHARE 2006 projekt, Second Line of Defense i EXBS programi Vlade SAD-a) opremljen opremom za otkrivanje povišene razine radioaktivnosti i time nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala. Opremu koriste službenici carine i granične policije kao dio standardne opreme za kontrolu osoba i roba u prometu preko državne granice, a nakon što otkriju pokušaj neovlaštenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala, pozivaju službenike DZRNS-a koji takav materijal identificiraju i na adekvatan način zbrinjavaju. U sljedeće tri godine u suradnji s Carinskom upravom DZRNS će nastaviti provoditi izobrazbu i trening carinika za otkrivanje nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala i istovremeno jačati vlastite kapacitete za identifikaciju i zbrinjavanje otkrivenog materijala prema najboljoj postojećoj međunarodnoj praksi u ovom području.
DZRNS će također nastaviti aktivno sudjelovati u svim aktivnostima vezanim uz sprječavanje širenja proliferacije oružja za masovno uništenje i uz borbu protiv terorizma u dijelu koji uključuje prijetnju od nuklearnog ili radioaktivnog materijala u zemlji i kroz međunarodne inicijative.

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će osigurati identifikaciju radnih mjesta i područja na kojima, obzirom na izloženost prirodnim izvorima ionizirajućeg zračenja, može doći do povećanog ozračenja radnika i stanovništva (primjerice u avionima, toplicama, spiljama, odlagalištima tehnološkog otpada…) te klasificirati takva radna mjesta i definirati uvjete i postupke za poduzimanje potrebnih zaštitnih mjera vodeći se međunarodnim preporukama i odredbama sadržanim u EU direktivama

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od elementarnih nepogoda

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.5.1. Izgradnja integriranog sustava zaštite i spašavanja	11.5.1.1. Povećanje udjela usklađenosti sustava ZIS RH sa sustavima ZIS EU i NATO	Potpuno usklađivanje sustava ZIS RH sa sustavima EU i NATO	% (kumulativ)	80	DUZS	90	100	100
	11.5.1.2. Povećanje postotka implementacije GIS SUSTAVA za potrebe sustava ZiS	Implementacija GIS SUSTAVA do razine od 100%	% (kumulativ)	90	DUZS	95	100	100
	11.5.1.3. Uspostavljen Regionalni specijalistički centar za obuku i praćenje reagiranja u slučaju šumskih požara	Učinkovito gašenje složenih požara u Jugoistočnoj Europi	Broj	0	DUZS	0	0	1
11.5.2. Razvoj svih komponenti vatrogasnog sustava	11.5.2.1. Povećanje broja školovanih, osposobljenih i usavršenih vatrogasaca	Veći broj osposobljenih vatrogasaca daje veću djelotvornost na vatrogasnim intervencijama	Broj	9.039	Izvješće o radu HVZ	9.050	9.100	9.150
	11.5.2.2. Postotak izgrađenosti vatrogasnog vježbališta u Stubičkoj Slatini	Centralizacija sustava osposobljavanja i usavršavanja u jedinstvenom vatrogasnom vježbalištu doprinosi povećanju kvalitete osposobljenosti vatrogasaca	% (kumulativ)	0	Izvješće HVZ	5%	20%	3%
11.5.3. Smanjenje zagađenosti prostora minama i eksplozivnim sredstvima	11.5.3.1. Povećanje veličine razminirane minski sumnjive površine	Povećanjem razminiravanja povećava se veličina površine koju je moguće privesti namjeni	km2	0	HCR	69	142	214
	11.5.3.2. Smanjenje zagađenosti minama i eksplozivnim sredstvima	Pronalaženjem i uništavanjem mina i eksplozivnih sredstava povećava se razina opće sigurnosti i smanjuje zagađenost tla	Broj	86.000	HCR	80.000	70.000	60.000
	11.5.3.3. Smanjenje minski sumnjive površine prioritetne skupine-oranice	U cijelosti izvršenim razminiravanjem oranica omogućit će se pokretanje poljoprivredne proizvodnje na područjima posebne državne skrbi i smanjiti mogućnost stradavanja lokalnog stanovništva-poljoprivrednika	km2	101	HCR	67	33	0

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.5.4. Jačanje radiološke i nuklearne sigurnosti	11.5.4.1. Izrađene preporučene vrijednosti doza za pojedine dijagnostičke postupke i raspodjela procjenjenih pojedinačnih doza od medicinskog ozračenja	Preporučene vrijednosti doza za pojedine dijagnostičke postupke poboljšat će zaštitu pacijenata, a rezultati raspodjele procjene doza od medicinskog ozračenja bit će pokazatelj poštivanja načela optimizacije pri provođenju tih postupaka.	%	5	DZRNS/vanjski stručnjaci	20	25	40
	11.5.4.2. Izrađena programska podrška za izradu izvješća o ispitivanju izvora ionizirajućeg zračenja te prostorija i radnog okoliša u kojem se koriste ili čuvaju otvoreni radioaktivni izvori	Upotrebom programske podrške, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će dozvole za uporabu izdavati na temelju izmjerenih vrijednosti.	%	40	DZRNS/ovlašteni stručni tehnički servisi	100	100	100
	11.5.4.3. Osigurana raspoloživost SPUNN sustava	postotak vremena izvan funkcije pojedine mjerne stanice	%	7	DZRNS	6	5	4
	11.5.4.4. Identificirana radna mjesta i područja obzirom na izloženost prirodnim izvorima ionizirajućeg zračenja	Na identificiranim radnim mjestima i područjima s povišenom razinom ionizirajućeg zračenja primjenjivat će se mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja čime će se smanjiti doza stanovništa, odnosno radnika.	%	0%	DZRNS/ovlašteni stručni tehnički servisi/vanjski stručnjaci	1000%	5000%	8000%

11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske

Obrana suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske temeljna je zadaća obrambenog sustava. Suverenitet i teritorijalna cjelovitost štite se stalnim nadzorom teritorija, odvraćanjem od potencijalne agresije i provođenjem borbenih operacija. U tom smislu Oružane snage trajno razvijaju i održavaju vojne sposobnosti radi odgovora na sigurnosne izazove i ugroze.

Ljudi su najvažniji dio obrambenog sustava koji određuje njegovu kvalitetu te će se stoga u obrambenom sustavu osobita pozornost posvetiti unapređenju strukture, znanja i sposobnosti djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga.

Sposobne i opremljene Oružane snage jačaju sigurnosni okvir u kojem se odvija cjelokupni društveni život u Republici Hrvatskoj. Opremanje Oružanih snaga je korisno ulaganje koje pridonosi gospodarskom napretku Republike Hrvatske uvođenjem novih znanja i tehnologija.

Članstvo u NATO savezu zahtijeva novi profil vojnih sposobnosti, interoperabilnih sa članicama Saveza. Oružane snage neće razvijati cijeli spektar vojnih sposobnosti nego će se u jednom dijelu oslanjati na saveznike. Zadržat će one sposobnosti koje joj omogućavaju narastanje obrambenog potencijala u slučaju konvencionalnog napada na Republiku Hrvatsku.

U skladu s najboljim demokratskim praksama zapadnih demokracija nad hrvatskim obrambenim sustavom provodi se stalni demokratski i civilni nadzor te se u tu svrhu u obrambeni sustav uvode napredne upravljačke metode koje osiguravaju kvalitetno i svrsishodno upravljanje resursima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.6.1. Održavanje stalne spremnosti Oružanih snaga za odgovor na ugroze

Kako bi Oružane snage bile sposobne ostvarivati svoje misije i zadaće moraju biti kvalitetno obučene i opremljene modernom opremom i naoružanjem u skladu s potrebama i mogućnostima. Obukom Oružanih snaga postiže se potrebna razina borbene spremnosti te se razvijaju sposobnosti potrebne za obavljanje njihovih misija i zadaća. U Oružanim snagama provodi se obuka djelatnog sastava i dragovoljnih ročnika, a nakon što se uspostavi ugovorna pričuva provodit će se i obuka pričuvnog sastava.

Pojedinačnom obukom, obukom postrojbi i združenom obukom osposobljavaju se pojedinci, postrojbe i zapovjedništva za učinkovitu provedbu misija i zadaća. Vojne vježbe su najsloženiji oblik vojne obuke kojim se provjerava i održava spremnost zapovjedništava i postrojbi za provedbu misija i zadaća Oružanih snaga.

Održavanje materijalnih sredstava OS RH predstavlja skup aktivnosti kojima se ona zadržavaju ili vraćaju u stanje ispravnosti i pouzdanosti radi očuvanja sposobnosti snaga za provedbu zadaća.

Obuka djelatnog sastava je najvažnija zadaća Oružanih snaga u miru i ona se

redovito provodi za sve pripadnike Oružanih snaga. Obuka Oružanih snaga sastoji se od: obuke pojedinaca (obuka za stjecanje VSSp-a u rodovima, službama i strukama, funkcionalna obuka - osposobljavanje za dužnosti, odnosno razvoja vještina i znanja pojedinaca), zajedničke obuke (obuka postrojbi, stožera i zapovjedništava) i preduputne obuke za međunarodne vojne misije i operacije.

U idućem razdoblju intenzivirat će se obuka za međunarodne vojne misije i operacije. Godišnje će se provoditi određeni broj domaćih i međunarodnih vježbi s naglaskom na NATO vježbe.

Do kraja 2014. planira se dostizanje brojčane veličine dragovoljnih ročnika (2.000) definirane DPR-om. U 2012. planira se pokretanje obuke ugovorne pričuve.

U razdoblju 2012. - 2014. planirane aktivnosti su pomoć civilnim institucijama kroz medicinske letove, traganje i spašavanje te pomoć u slučaju prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa.

Radi očuvanja tradicije i stečevina Domovinskog rata u razdoblju 2012. - 2014. planira se svečano obilježavanje obljetnica OS RH, grana OS RH te ratnih postrojbi.

11.6.2. Teritorijalni razmještaj postrojbi za obranu od agresije

Uređenje objekata i infrastrukture preduvjet je za ostvarenje teritorijalnog razmještaja OS RH predviđenog strateškim dokumentima. Planirani teritorijalni razmještaj ostvarit će se na postojećim vojnim lokacijama, a omogućit će učinkovitije funkcioniranje OS te utjecati na razvoj pojedinih sposobnosti snaga.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.6.1. Održavanje stalne spremnosti Oružanih snaga za odgovor na ugroze	11.6.1.1. Smanjenje broja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske	Dinamika smanjenja broja pripadnika OS RH je u skladu s Dugoročnim planom razvoja OS RH	Broj	18.190	MO	18.100	17.410	17.310
	11.6.1.2. Povećanje broja obučenih osoba djelatnog vojnog sastava	Osiguranje spremnosti OS RH za provedbu dodjeljenih misija i zadaća	Broj	15.731	MO	15.811	15.410	15.410
	11.6.1.3. Broj provedenih vojnih vježbi	Zajednička obuka i provjera u svrhu dostizanja i zadržavanja spremnosti	Broj	27	MO	33	33	33
11.6.2. Teritorijalni razmještaj postrojbi za obranu od agresije	11.6.2.1. Broj adaptiranih objekata	Održavanjem objekata stvaraju se uvjeti za postizanje deklariranih vojnih sposobnosti	Broj	2	MO	4	5	6

11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Zbog vlastitog razvoja i sigurnosti, Republika Hrvatska ima izraziti interes sudjelovati u izgradnji međunarodnog sigurnosnog sustava, a posebno sustava Europske unije. Ulaskom u NATO i skorim ulaskom u Europsku uniju, jača i uloga Republike Hrvatske na međunarodnoj sigurnosnoj sceni. Članstvom u NATO-u Republika Hrvatska se uključila u sustav kolektivne obrane, koji RH daje najveću moguću razinu sigurnosti, ali zahtijeva i njezin doprinos takvom sustavu.

U području međunarodne vojne suradnje provodi se niz aktivnosti izgradnje sigurnosti i povjerenja, a pripadnici OS RH aktivno sudjeluju u misijama odgovora na krize u inozemstvu pod okriljem međunarodnih organizacija i saveza. Postrojbe OS RH će se deklarirati i pripremati za sudjelovanje u snagama brzog odgovora NATO-a (NRF), misijama i operacijama pod okriljem UN-a te borbenim skupinama EU-a (EU Battlegroups). RH će doprinositi sposobnostima NATO-a te će nastaviti povećavati broj sudionika u NATO i EU vođenim operacijama sukladno raspoloživim resursima.

Praćenje daljnjeg razvoja na području vanjske i sigurnosne politike EU-a (CFSP), a posebno zajedničke sigurnosne i obrambene politike (CSDP) te unapređivanje suradnje s EU institucijama, komplementarno je s općim strateškim ciljem vanjske politike RH, a to je priključenje EU.

Doprinos stabilnosti regije putem obrambene suradnje i aktivnog sudjelovanja u regionalnim inicijativama nezaobilazna je stavka u razvoju uspješnih političkih i gospodarskih odnosa u regiji. Multilateralna i bilateralna obrambena suradnja, osim upoznavanja drugih obrambenih sustava i oružanih snaga te mogućnosti prenošenja funkcija i znanja, uvelike utječe na izgradnju i jačanje međusobnog povjerenja, što je velik doprinos međunarodnoj sigurnosti. Tako se na najbolji način dopirnosi i stabilnom sigurnosnom okruženju.

Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i nacionalna sigurnost ne završava na državnim granicama. Razvijanje međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Ministarstvo unutarnjih poslova ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama država članica Europske unije, te sa svim državama u neposrednom okruženju. Isto tako, kroz članstvo u INTERPOL-u, policijska suradnja uspostavljena je s gotovo svim državama svijeta. S mnogim državama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na raznim sigurnosnim područjima, a također smo uključeni u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Republika Hrvatske odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova je priznat sudionik u mirovnim misijama i operacijama, što će se nastojati i dalje unapređivati. Međunarodnu sigurnosnu suradnju treba i dalje razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznata i prihvaćena, kao bitna sigurnosna komponenta europskog sigurnosnog sustava.

Uz navedeno, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (DZRNS) provodi i koordinira provođenje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama i sporazumima, a odnose se na zaštitu od ionizirajućeg zračenja i nuklearnu sigurnost.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.7.1. Razvijanje suradnje s državama članicama Europske unije, susjednim državama i državama u regionalnom okruženju

Kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju razvija se sustav naprednih metodologija i tehnologija. Uspostavit ćemo strukturu ljudskih potencijala koja će kroz model multiplikatora („*train the trainers*“) biti sposobna adekvatno prenijeti potrebna znanja na daljnje korisnike. Institucionalne i administrativne kapacitete jačamo kroz pretpristupne projekte Europske unije, koristeći tehničku pomoć i *twinning* pomoć, radi preuzimanja najbolje prakse država članica Europske unije na području unutarnjih poslova.

Vijeće za regionalnu suradnju (*Regional Cooperation Council*) je jedan od važnih okvira za regionalnu suradnju, gdje su kao prioriteti istaknuti unutarnji poslovi i sigurnosna suradnja.

Strategija suzbijanja korupcije daje okvir za suradnju sa susjednim državama u području borbe protiv korupcije, policijske suradnje, migracija, azila i organiziranog kriminala. U cilju širenja europskih standarda Ministarstvo unutarnjih poslova nastavlja jačati međunarodnu suradnju, a svoja iskustva je, kao i do sada, spremno podijeliti sa zainteresiranim susjednim državama. U planiranom razdoblju će se nastaviti suradnja unutar resora unutarnjih poslova sa spomenutim državama u krajnjem cilju postizanja optimalne razine suradnje i zajedničke europske sigurnosti.

11.7.2. Međunarodna obrambena suradnja

Međunarodna obrambena suradnja podrazumijeva bilateralnu i multilateralnu suradnju, sudjelovanje u radu tijela NATO-a i EU-a, vojnu diplomaciju te provođenje međunarodnih sporazuma.

U narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo obrane će provoditi aktivnosti unutar NATO saveza. Vrlo važan segment ovog područja međunarodne suradnje je implementacija Ciljeva snaga (Force Goals) koje je Republika Hrvatska preuzela u skladu sa svojim sudjelovanjem u NATO obrambenom planiranju.

Suradnja u sklopu međunarodnih organizacija UN-a, OESS-a i EU na području europske sigurnosne i obrambene politike jedan je od koraka približavanju naše zemlje EU. Regionalna suradnja se provodi u sklopu Američko-jadranske povelje (A-5), zatim u sklopu regionalnih obrambenih inicijativa (SEDM, Kvadrilaterala, SEECP, SEEC). Bilateralna i multilateralna suradnja je usmjerena na podupiranje hrvatske sigurnosne i vanjske politike te je jedan od načina promicanja nacionalnih interesa.

11.7.3. Uspješno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama

Sudjelovanje policijskih službenika u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim ciljevima Republike Hrvatske, koji joj omogućavaju profiliranje kao odgovorne članice međunarodne zajednice. Dosadašnje aktivno sudjelovanje u mirovnim operacijama doprinijelo je ostvarenju strateških ciljeva članstva u NATO-u

te, slijedom toga, i skorom pridruživanju Europskoj uniji.

Potpisivanjem Memoranduma o doprinosu sustavu Standby aranžmana UN-a iz 2002. godine, Vlada Republike Hrvatske preuzela je obavezu odrediti kapacitete sa kojima može sudjelovati u mirovnim misijama UN-a. Provedba preuzetih obaveza započela je 2005. godine upućivanjem prvih službenika u mirovne misije, da bi do siječnja 2011. broj policijskih službenika koji su bili ili su trenutno angažirani u mirovnim misijama bio 127.

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske sudjeluju ili su sudjelovali u mirovnim misijama UN-a u sljedećim državama: Istočni Timor, Kosovo, Cipar i Haiti. Od misija Europske unije sudjeluju u misijama u Afganistanu i Kosovu. U razdoblju od 2005. do 2007. policijski su službenici sudjelovali u NATO/ISAF mirovnoj operaciji, a od rujna 2010. policijski službenici zajedno s pripadnicima MORH-a sudjeluju u NATO/ISAF misiji u Afganistanu kroz aktivnosti NATO Training Mission Afghanistan. Jedan policijski službenik je prošao obuku za sudjelovanje u pokretnom timu UN-a za obuku policijskih postrojbi, te je do sada proveo 5 mjeseci na obuci haićanske nacionalne policije. Očekuje se njegov angažman i u drugim misijama prema pozivu UN-a.

Ministarstvo unutarnjih poslova se aktivno uključio u mirovne misije Europske unije u Afganistanu i na Kosovu gdje radi na reformi i ustroju lokalnih policijskih i sigurnosnih snaga. Potpisanim sporazumima između Europske unije i Republike Hrvatske definirani su kriteriji na kojima se Hrvatska u svojstvu tzv. „treće zemlje“ pridružuje djelovanju u misijama EUPOL Afghanistan i EULEX Kosovo, sve do raskida sporazuma, odnosno pridruženja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Angažman u misijama vođenim od strane Europske unije planiramo proširiti, kako brojem učesnika tako i brojem misija u koje bi se u sljedećem razdoblju uključili.

Oružane snage Republike Hrvatske trenutno sudjeluju u tri mirovne operacije (2 NATO i 1 EU) i sedam misija UN-a, a krajem mjeseca lipnja 2011. otvara se i četvrta operacija u Libiji. Trenutno se u operacijama i misijama nalazi 469[1] pripadnika.

Oružane snage RH u 2011. godini sudjeluju u dvije NATO vođene operacije (ISAF, KFOR) i jednoj EU vođenoj operaciji (ATALANTA). Brojčane veličine kontingenata utvrđene su Odlukama Hrvatskog sabora i iznose 350 pripadnika za ISAF, 20 pripadnika za KFOR i do 5 (trenutno 1) u operaciji ATALANTA. U mjesecu lipnju ove godine očekuje se upućivanje dvojice pripadnika OS RH u NATO operaciju u Libiji, a narednih godina moguće je povećanje broja pripadnika u operaciji u Libiji.

U 2011. godini planira se nastavak sudjelovanja u najviše 7 UN misija, od kojih u 6 Oružane snage sudjeluju s promatračima i stožernim osobljem s približno 24 pripadnika i jedna (UNDOF) u kojoj Oružane snage sudjeluju s ukupno 95 pripadnika.

Osim navedenog, Oružane snage su preuzele određene obveze prema NATO savezu za koje je, unaprijed ili na poziv za uključivanje u operaciju, potrebno ishoditi odluke Hrvatskog sabora. U 2012. godini Oružane snage imaju obveze sudjelovanja u NATO NRF/IRF s postrojbom jačine voda (32 pripadnika) i u EU BG s postrojbom

[1] U operacijama i misijama se 14. lipnja 2011. nalazilo 469 pripadnika OS RH i MORH

jačine ojačane satnije (do 250 pripadnika). Deklarirane postrojbe su cijelu godinu u spremnosti za moguće jednokratno upućivanje u trajanju do 6 mjeseci. U 2013. godini Oružane snage imaju deklariranu obvezu sudjelovanja u NATO NRF/IRF s ukupno 2 postrojbe jačine ojačanog voda (65 pripadnika). Osim toga, Oružane snage su prihvatile obvezu sudjelovanja u multinacionalnoj logističkoj postrojbi NRF-a s postrojbom za infrastrukturnu inženjeriju (30 pripadnika), koja bi počevši s 2011. godine nadalje bila u stalnoj 6 mjesečnoj spremnosti.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
11.7.1. Razvijanje suradnje s državama članicama Europske unije, susjednim državama i državama u regionalnom okruženju	11.7.1.1. Povećanje broja potpisanih bilateralnih i multilateralnih Ugovora a) readmisije b) međunarodne policijske suradnje.	Povećanjem broja potpisanih bilateralnih i multilateralnih ugovora podiže se razina učinkovitosti međunarodne suradnje na području unutarnjih poslova.	Broj	a) 25 b) 47	MUP	a) 28 b) 50	a) 31 b) 53	a) 34 b) 56
11.7.2. Međunarodna obrambena suradnja	11.7.2.1. Povećanje broja djelatnika u vojno-diplomatskim predstavništvima i institucijama NATO-a i EU	Na povećanje broja djelatnika u NATO strukturama pristupnim aktima smo se obvezali	Broj	64	MO	86	85	83
	11.7.2.2. Povećanje broja provedenih NATO, bilateralnih i multilateralnih aktivnosti	Provedba aktivnosti usmjerena je na podupiranje hrvatske sigur. i vanjske politike, potpisanim sporazumima i preuzetim obvezama u međunarodnim organizacijama	Broj	1.111	MO	1.200	1.200	1.200
	11.7.2.3. Povećanje broja provedenih aktivnosti (inspekcija, evaluacija, posjeta) za nadzor naoružanja	Provedbom međunaraodno prihvaćenih obveza osigurava se potpora izvršenju općeg cilja	Broj	97	MO	100	100	100
11.7.3. Uspješno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama	11.7.3.1. Povećanje broja međunarodnih mirovnih operacija i misija prema broju: a) misija b) broju upućenih policijskih službenika	Povećanim sudjelovanjem u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama jača se ugled hrvatske policije i Republike Hrvatske kao pouzdanog međunarodnog partnera.	Broj	a) 5 b) 130	MUP	a) 5 b) 137	a) 7 b) 144	a) 7 b) 154
	11.7.3.2. Broj mirovnih misija u kojima sudjeluju Oružane snage	Očuvanje mira i stabilnosti sudjelovanjem u mirovnim misijama	Broj	7	MO	7	7	7
	11.7.3.3. Broj mirovnih operacija u kojima sudjeluju Oružane snage	Pomoć civilnim institucijama u očuvanju civilne-demokratske vlasti zajedno sa saveznicima	Broj	3	MO	6	5	5

12. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske

Afirmacija i zaštita interesa Republike Hrvatske u predstojećem trogodišnjem razdoblju bit će usmjerena na funkcioniranje u uvjetima članstva u Europskoj uniji.

Kao članica NATO-a Republika Hrvatska će nastaviti aktivno i konstruktivno pridonositi daljnjem jačanju i stvaranju politika i mjera koje će Savezu pomoći u nošenju s novim, globalnim sigurnosnim izazovima modernog doba. U regiji ćemo nastaviti konstruktivno djelovati, dajući tako doprinos njenoj daljnjoj stabilizaciji i prosperitetu utemeljenom na načelima dobrosusjedstva, sveobuhvatne suradnje i rješavanja svih otvorenih pitanja dijalogom.

Nadalje, nastavit će se angažman u svim multilateralnim organizacijama u čijem radu Hrvatska sudjeluje, a glede bilateralnih vanjskopolitičkih aktivnosti, intenzivno će se razvijati kontakti s državama koje ulaze u krug ključnih subjekata na međunarodnoj sceni, kao i drugim zemljama svijeta, gdje postoje gospodarski interesi i specifične poveznice poput kulturnih veza i brojnog hrvatskog iseljeništva.

Stalne promjene u međunarodnom okruženju, kao i izazovi globalnog načina poslovanja, pred službu vanjskih i europskih poslova stavljaju nužnost prilagodbe i moderniziranje u strukturnom, sadržajnom i u organizacijsko-tehničkom smislu. Stoga će se osobito u kontekstu budućeg članstva u Europskoj uniji, postupno restrukturirati služba vanjskih i europskih poslova, uključujući i DM/KU mrežu, polazeći od već sada preuzetih obveza u sklopu pristupnih pregovora i budućih obveza Republike Hrvatske kao države članice Europske unije. U tom procesu koristit će nam i iskustvo dosadašnjeg članstva u NATO-u kao i ono koje smo stekli kao nestalna članica Vijeća sigurnosti UN-a.

Nadalje, redefiniranje nove strukture službe vanjskih i europskih poslova bit će temeljeno na novim vanjskopolitičkim prioritetima, pri čemu će se poseban naglasak staviti na aktivnosti u regiji, gospodarsku diplomaciju, te daljnji razvoj bilateralnih i multilateralnih odnosa.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova provodit će i kontinuiranu izobrazbu kadrova s namjerom stjecanja specifičnih znanja iz područja diplomacije, Europske unije, vanjske politike i međunarodnih odnosa, te uvoditi nove informacijske tehnologije, što će sve skupa dovesti do povećanja učinkovitosti u radu.

12.1. Pripreme za funkcioniranje u uvjetima članstva u Europskoj uniji

Republika Hrvatska, kao moderna demokracija, dijeli iste, temeljne vrijednosti Europske unije i stoga svojim naporima oko postizanja punopravnog članstva pokazuje želju, spremnost, ali i zrelost graditi europsku budućnost zajedno sa svojim partnerima.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, kao koordinator svih nadležnih tijela državne uprave u području europskih poslova, usmjerit će svoju pažnju na daljnju prilagodbu standardima i politikama Europske unije, odnosno uspostavu učinkovitog sustava nacionalne koordinacije europskih poslova. U predstojećem razdoblju očekuje se ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europske unije. Pri tomu će Ministarstvo vanjskih i europskih poslova obavljati stručne, diplomatske, pravne i tehničke poslove vezane uz ispunjavanje navedenog cilja. Također, temeljem izrađenih strateških dokumenata nastavit će se preuzimanje nove pravne stečevine Europske unije. Dovršit će se i rad na stvaranju vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije kako bi prijevod bio u potpunosti spreman u trenutku ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Sve aktivnosti vezane uz koordinaciju europskih poslova nastavljaju se i u razdoblju članstva s time da će se intenzitet značajno pojačati zbog sudjelovanja u radnim skupinama Vijeća Europske unije te odborima Europske komisije.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.1.1. Informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji kao i europske javnosti o Hrvatskoj

Provedba Komunikacijske strategije uključivat će istraživanja javnog mnijenja, kao i izdavačku djelatnost tiskanih i elektroničkih publikacija te promotivnih materijala. Započeti projekti informiranja građana o Europskoj uniji, kao i kontinuirana suradnja s medijima nastavit će se i u post-referendumskom razdoblju u kojem se očekuje i nastavak suradnje sa županijskim savjetima za europske integracije, organizacijama civilnog društva i drugim partnerima na provedbi projekata iz područja informiranja hrvatske javnosti o Europskoj uniji. Izradit će se komunikacijska strategija za razdoblje nakon pristupanja, čija će provedba uključivati i nastavak odgovarajućih prijašnjih aktivnosti.

U okviru priprema budućeg članstva Hrvatske u Europskoj uniji te radi bolje prepoznatljivosti Hrvatske unutar Europske unije, izradit će se i potrebna vanjska komunikacijska strategija. Bolja prepoznatljivost Hrvatske u Europskoj uniji postići će se i uspostavom višejezičnog internetskog portala Hrvatske, koji će na Internetu služiti kao ulazna točka u Hrvatsku.

12.1.2. Izrada strateškog dokumenta za preuzimanje nove pravne stečevine

Aktivnosti vezane za preuzimanje pravne stečevine u nacionalno zakonodavstvo bit će fokusirane na preuzimanje nove pravne stečevine Europske unije u skladu s rokovima koji će Republiku Hrvatsku obvezivati kao državu članicu Europske unije.

12.1.3. Stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije i prevođenje za potrebe procesa pristupanja

Stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije nužan je preduvjet da hrvatski postane službeni jezik kad Republika Hrvatska postane članicom Europske unije. Aktivnosti u planskom razdoblju odnose se na prevođenje te na pravnu, stručnu i jezičnu redakturu prevedenih tekstova i terminološko usuglašavanje. Prema Zaključku Vlade Republike Hrvatske prijevode pravne stečevine Europske unije stručno će verificirati tijela državne uprave prema pregovaračkim poglavljima iz svoje nadležnosti. U razdoblju do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju izradit će se pojmovnik prijevoda pravne stečevine. Također će se izraditi i baza prijevoda pravne stečevine koja će biti dostupna cjelokupnoj javnosti preko internetske stranice Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Dokumenti koji se prevode za potrebe procesa pristupanja Europskoj uniji su izvješća, strategije, akcijski planovi, i drugi materijali kojima se ispunjavaju obveze iz pregovora. Prijevodi hrvatskih propisa također su sastavni dio tog procesa i oni se kontinuirano unose u bazu prijevoda hrvatskoga zakonodavstva koja je cjelokupnoj javnosti dostupna preko internetske stranice Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

12.1.4. Opremanje DMKU mreže sukladno zahtjevima Schengena

Provedba Plana daljnjeg usklađivanja sa standardima Europske unije u diplomatskim misijama i konzularnim uredima vezana je uz organizaciju prostora prijama i rada sa strankama te uz ispunjavanje sigurnosnih standarda (zaštita zgrada, primanje i evidentiranje stranaka/sigurnosna provjera, uređenje čekaonica, konzularni pultovi, izdavanje viza). Uz analizu trenutačnog stanja, potrebno je odlučiti o prioritetima i započeti prilagodbu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u trećim zemljama, radi provođenja Schengenske evaluacije.

12.1.5. Hrvatski vizni informacijski sustav

Hrvatska baza podataka o vizama (IKOS-HBV), jedinstveni nacionalni sustav u koji su umrežena sva hrvatska vizna tijela, i za koju je nadležno Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, predstavlja osnovu za razvitak Hrvatskog viznog informacijskog sustava i buduće uključivanje u vizni informacijski sustav Europske unije. Uspostava Hrvatskoga viznog informacijskog sustava podrazumijeva daljnju nadogradnju postojećeg informacijskog sustava novim funkcijama.

12.1.6. Implementacija informacijskih sustava za prijem i distribuciju klasificiranih i neklasificiranih dokumenta Europske unije

U narednom razdoblju nužno je kontinuirano praćenje i zadovoljavanje standarda Europske unije koji se odnose na prijem i distribuciju klasificiranih i neklasificiranih dokumenata Europske unije putem Registra Ministarstva vanjskih i europskih poslova. U Registru je implementiran informacijski sustav Europske unije ACN, te će se u različitim fazama implementirati ostali informacijski sustavi Europske unije EXTRANET, ACD, CORTESY i ESDP-Net. Daljnje aktivnosti podrazumijevaju širenje

navedenih informacijskih sustava Europske unije putem Kontrolnih točaka, povezivanje na IKOS, kao i povezivanje s drugim tijelima državne uprave (EXRANET).

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 12.1. Pripreme za funkcioniranje u uvjetima članstva u Europskoj uniji

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
12.1.1. Informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji kao i europske javnosti o Hrvatskoj	12.1.1.1. Medijska zastupljenost programa posvećenog eurointegracijskom procesu	Kontinuirana suradnja s medijima nastavit će se u post-referendumskom razdoblju, čime će se zadržati medijska zastupljenost programa o EU	Broj medijskih objava	10.000	MVEP	20.000	20.000	20.000
	12.1.1.2. Potpora županijskim savjetima za europske integracije i organizacijama civilnog društva za projekte iz područja informiranja hrvatske javnosti o EU	Nastavlja se suradnja sa žup. savjetima za europske integracije i org. civilnog društva na provedbi projekata iz područja informiranja hrvatske javnosti o EU te će, sukladno potrebama, biti i intenzivirana.	Broj potpora	45	MVEP	47	49	51
	12.1.1.3. Funkcioniranje središnjeg višejezičnog internetskog portala Hrvatske prema svijetu.	Bolja prepoznatljivost Hrvatske u Europskoj uniji postići će se i uspostavom višejezičnog internetskog portala Hrvatske, koji će na Internetu služiti kao ulazna točka u Hrvatsku.	Broj	0	MVEP	1	1	1
12.1.2. Izrada strateškog dokumenta za preuzimanje nove pravne	12.1.2.1. Strateški dokument za preuzimanje nove pravne stečevine	U jednogodišnjem strateškom dokumentu bit će sadržane mjere za preuzimanje nove pravne stečevine	Broj	1	MVEP	1	1	1
12.1.3. Stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine EU-a i prevođenje za potrebe procesa pristupanja	12.1.3.1. Broj obrađenih kartica vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine.	Vjerodostojna hrvatska inačica pravne stečevine EU-a je preduvjet da hrvatski bude službeni jezik	Stranica	132.500	prioritetna lista EU-a	146.500	163.352	0
	12.1.3.2. Broj kartica prijevoda dokumenata za potrebe procesa pristupanja RH EU	Tijekom procesa pristupanja RH EU potrebno je predočiti brojne dokumente i hrvatske propise na stranom (engleskom) jeziku	Prevoditeljska kartica	117.000	MVEP	125.000	131.000	0
12.1.4. Opremanje DMKU mreže sukladno zahtjevima Schengena	12.1.4.1. Broj DMKU-a opremljenih prema zahtjevima Schengena	Kroz broj DM/KU opremljenih prema zahtjevima Schengena vidi se napredak Plana daljnjeg usklađivanja sa standardima EU, ali i unapređivanje službe vanjskih poslova kroz organizaciju i opremu prostora za rad sa strankama.	%	0	MVEP	10	20	30
12.1.5. Hrvatski vizni informacijski sustav	12.1.5.1.Implementacija informacijskog sustava IKOS-HBV	Uvođenjem novih i unapređenjem postojećih IT-tehnologija omogućit će se brži protok informacija i učinkovitije funkcioniranje sustava	%	80	MVEP	95	100	100
12.1.6. Implementacija informacijskih sustava za prijem i distribuciju klasificiranih i neklasificiranih	12.1.6.1. Implementacija informacijskih sustava EU	Uvođenjem novih i unapređenjem postojećih IT-tehnologija omogućit će se brži protok informacija i učinkovitije funkcioniranje sustava	%	40	MVEP	80	90	100

12.2. Aktivan angažman u NATO-u, UN-u i drugim međunarodnim organizacijama

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u svojstvu državnog tijela zaduženog za koordinaciju aktivnosti Republike Hrvatske kao članice NATO-a sustavno će pratiti obrambeno-sigurnosne procese u regiji i na globalnom planu, te pripremati stručna mišljenja za određivanje političkog okvira djelovanja. Koordinirat će i radom Međuresornog povjerenstva za NATO i Savjeta međuresornog povjerenstva za NATO. Nadalje, provodit će se i sveobuhvatan dijalog s javnošću o pitanjima međunarodne sigurnosti i ulozi NATO-a. U tom kontekstu Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će nastaviti planirati aktivnosti vezane uz sudjelovanje Republike Hrvatske u mirovnim misijama, kao i aktivno promicati politiku proširenja NATO-a. U skladu s novim Strateškim konceptom NATO-a Republika Hrvatska nastavlja snažno zagovarati nastavak „Politike otvorenih vrata Saveza“ zalažući se da jugoistočna Europa ostane visoko na dnevnom redu prioriteta NATO-a. U tom pogledu nastavit ćemo suradnju u okviru Američko-jadranske povelje s posebnim naglaskom na prenošenje iskustava ostalim zemljama regije.

Aktivno će se nastaviti promicati i zastupati hrvatski nacionalni interesi i vrijednosti i u UN-u kao i ostalim međunarodnim organizacijama: OESS, Vijeće Europe, globalne gospodarske organizacije kao što su WTO i Svjetska banka. Zalagat će se i za ispunjenje svih međunarodnih obveza koje proizlaze iz članstva u tim organizacijama kao i iz pristupanja međunarodnim konvencijama, sporazumima i ugovorima.

U okviru globalnih trendova, Republika Hrvatska će se posebno angažirati i profilirati na temama izgradnje mira. Od posebnog su značaja za Republiku Hrvatsku također i pitanja međunarodne sigurnosti, kontrole naoružanja i razoružanja, ostvarenje Milenijskih razvojnih ciljeva, pitanja klimatskih promjena, prevencija i suzbijanje terorizma, održivi razvoj, pitanja demokratskih i gospodarskih sloboda te jačanje međunarodnog poretka. U skladu s aktualnim trendovima, posebice u Europskoj uniji, Republika Hrvatska će se zalagati za integraciju ljudskih prava u vanjskopolitičko djelovanje i njihovo povezivanje s aktivnostima u području međunarodne razvojne suradnje, u kojem će Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nastavit koordinirati i sve aktivnosti na nacionalnoj razini.

U djelokrugu aktivnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova bit će i djelovanje prema ispunjavanju uvjeta za zatvaranje Ureda OESS-a, UNHCR-a, UNDP-a, te Tužiteljstva ICTY-a u Hrvatskoj.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.2.1. Aktivnosti s ciljem poticanja 'Politike otvorenih vrata' NATO-a te prenošenje naših iskustava državama regije

Održavat će se bilateralne političko-sigurnosne konzultacije s državama članicama NATO-a te državama jugoistočne Europe (Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Makedonijom). Davat će se preporuke državama aspiranticama za rad na izradi dokumenata potrebnih za ispunjavanje uvjeta iz Akcijskog plana za članstvo.

Republika Hrvatska će također pojačati aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje u svrhu prenošenja iskustava na ostale zemlje regije koje se odnose na

proces pristupanja NATO-u. Posebno će se fokusirati na produbljivanje suradnje država regije na planu zajedničkih projekata u međunarodnim operacijama Saveza, s naglaskom na operaciju ISAF u Afganistanu, te mirovnoj misiji na Kosovu. Konkretan plan aktivnosti u tim misijama ovisit će o potrebama, hrvatskim financijskim i kadrovskim mogućnostima kao i pripadajućim planovima rotacije sada angažiranih snaga.

Nastavit će se i koordinacija rada Međuresornog povjerenstva za NATO te Savjeta za međuresorno povjerenstvo za NATO koji se sastaju najmanje jednom godišnje, odnosno jednom mjesečno s ciljem analiziranja, predlaganja i koordiniranja aktivnost za članstvo Republike Hrvatske u NATO-u.

12.2.2. Uključivanje u oblikovanje globalnih politika od značaja za Republiku Hrvatsku kroz ostvarivanje članstva u tijelima u kojima je Republika Hrvatska istakla kandidature

Republika Hrvatska je istakla kandidaturu za ponovno članstvo u UN Komisiji za izgradnju mira za razdoblje 2012./2013.

U skladu s prioritetnim strateškim ciljevima na globalnoj razini, Republika Hrvatska je istakla i kandidature za članstvo u sljedećim tijelima:

- Gospodarsko i socijalno vijeće (2013. - 2015.)
- Savjetodavni odbor za administrativna i proračunska pitanja (2013. – 2015.)
- UNESCO – Odbor za svjetsku baštinu (2013. - 2017.)
- Komisija za opojne droge (2014. - 2017.)
- Komisija za održivi razvoj (2014. - 2017.),

čime bi se trebao omogućiti aktivan utjecaj njenih predstavnika na oblikovanje globalnih trendova u ovim područjima.

12.2.3. Promicanje i zaštita ljudskih prava

U cilju promicanja i zaštite ljudskih prava kao i usvajanja novih standarda na ovom području te daljnjeg jačanja njihove provedbe, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će nastaviti s aktivnom ulogom u međunarodnim i regionalnim organizacijama. Svoje praćenje dodatno će usmjeriti i na provedbu reformi u okviru UN-a i Vijeća Europe, te će nastaviti i s podrškom inicijativama u kojima je ugradio svoja iskustva, kao što su zabrana smrtne kazne, prava žena i djece te prava LGBT osoba. Sukladno usvojenom Nacionalnom akcijskom planu za provedbu rezolucije VS UN 1325 (žene, mir i sigurnost) i njoj srodnih rezolucija – 1820, 1888 i 1889, pojačat će aktivnosti usmjerene na njegovu provedbu. Također će se razraditi provedba preporuka (plan provedbe u suradnji s resorima) UPR mehanizma za Republiku Hrvatsku.

12.2.4. Unapređenje programa i projekata razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu

Sukladno Zakonu o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći inozemstvu, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je koordinacijsko tijelo zaduženo za međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć inozemstvu te osigurava pripremu politike službene razvojne pomoći Republike Hrvatske, koordinaciju

pripreme i koordinaciju provedbe službene razvojne pomoći.

Slijedom toga Ministarstvo vanjskih i europskih poslova izrađuje Izvješće o provedbi službene razvojne pomoći Republike Hrvatske za proteklu godinu i godišnje planove razvojnih projekata za sljedeću godinu, koje provode tijela državne uprave uključena u rad Međuresorne radne skupine za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć inozemstvu u okviru Provedbenog programa Nacionalne strategije razvojne suradnje Republike Hrvatske, a čime se izvršavaju obveze iz okvira razvojne politike Europske unije.

Nakon obavljene analize aktualne humanitarne krize te na osnovi prikupljenih podataka od relevantnih tijela o raspoloživim mogućnostima Republike Hrvatske, Vladi se na usvajanje dostavlja prijedlog o upućivanju humanitarne pomoći inozemstvu.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će u suradnji s ostalim dionicima provoditi komunikacijsku strategiju prema javnosti o pitanjima službene razvojne pomoći Republici Hrvatskoj, u skladu s Milenijskim razvojnim ciljevima i smjernicama razvojne politike Europske unije. Isto tako nastavit će suradnju s organizacijama civilnog društva i privatnog sektora i te poticati njihovo snažnije uključivanje u provedbu razvojne pomoći u inozemstvu.

12.2.5. Ispunjenje uvjeta za zatvaranje Ureda OESS-a, UNHCR-a, UNDP-a, te Tužiteljstva ICTY-a u Hrvatskoj

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će nastaviti ciljano upućivati na ispunjenje obveza na nacionalnoj razini potrebnih za ispunjenje uvjeta za zatvaranje navedenih ureda u Republici Hrvatskoj.

Isto tako, Republika Hrvatska će nastaviti intenzivnu suradnju kroz međunarodne organizacije sa susjednim zemljama i međunarodnim tijelima na temama ljudskih i manjinskih prava, povratka izbjeglica, sigurnosne suradnje, rješavanju preostalih pitanja sukcesije bivše Savezne federativne Republike Jugoslavije koja doprinose dobrosusjedskim odnosima te jačanju međunarodnog prava i poretka.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 12.2. Aktivan angažman u NATO-u, UN-u i drugim međunarodnim organizacijama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
12.2.1. Aktivnosti s ciljem poticanja 'politike otvorenih vrata' NATO-a te prenošenje naših iskustava državama regije	12.2.1.1. Koordinacija nadležnih državnih tijela slijedom sastanaka Međuresornog povjerenstva i Savjeta za NATO	Provedbom zaključaka Povjerenstva i Savjeta omogućava se bolja koordinacija državnih tijela po pitanju NATO-a	Broj sastanaka	0	MVEP	13	13	13
12.2.2. Uključivanje u oblikovanje globalnih politika od značaja za RH kroz ostvarivanje članstva u tijelima u kojima je RH istakla kandidature	12.2.2.1.Ostvarene planirane kandidature RH u međunarodnim organizacijama, te profiliranje image-a RH u oblikovanju globalnih i regionalnih politika i trendova	Izborom RH za tijela za koja su istaknute kandidature indirektno bi se ostvario cilj jačanja međunarodnog položaja RH unutar sustava UN-a, a direktno bi se omogućilo daljnje profiliranje i aktivno sudjelovanje u sadržaju rada spomenutih tijela. Sam uspjeh	Broj kandidatura	Istaknute kandidature RH, početak lobističkog procesa	MVEP	2 kandidature - Komisija za izgradnju mira za razdoblje - PBC (2012.-2013.) - Komisiji za suzbijanje kriminala i kazneno pravosuđe - CCPCJ (2012.-2014.)	1 kandidatura - Gospodarsko i socijalno vijeće ECOSOC (2013.-2015.)	1 kandidatura - Komisiji za opojne droge CND (2014 - 2017)
12.2.3 Promicanje i zaštita ljudskih prava	12.2.3.1 Sudjelovanje naših predstavnika i izaslanstava na međunarodnim i regionalnim sastancima i konferencijama	U cilju promicanja i zaštite ljudskih prava kao i usvajanja novih standarda na ovom području te daljnjeg jačanja njihove provedbe, MVPEI ce nastaviti s aktivnom ulogom u međunarodnim i regionalnim organizacijama.	% 'pokrivenosti' navedenih događanja broj inicijativa kojima je pristupila RH	Izračun na temelju godišnje dinamike	MVEP	2011 se uzima za početnu godinu	10% povećanje	15% povećanje u odnosu na 2011.
	12.2.3.2.Povećavanje aktivnosti MVPEI-a u provedbi NAP-a za rezoluciju 1325	Sukladno usvojenom Nacionalnom akcijskom planu za provedbu rezolucije VS UN 1325 (žene, mir i sigurnost) i njoj srodnih rezolucija – 1820, 1888 i 1889, pojačat će aktivnosti usmjerene na njegovu	Broj provedenih mjera izrada godišnjeg izvješća	Početak: od trenutka usvajanja NAP-a	MVEP	Ispunjenje NAP-a	Ispunjenje NAP-a	Ispunjenje NAP-a
	12.2.3.3. Provedba preporuka UPR mehanizma za RH.	Razradit će se .provedba preporuka (plan provedbe)UPR mehanizma za RH te ce se pripremiti i interim izvješće.	Plan provedbe	Postojeće preporuke kao temelj za izradu plana provedbe	MVEP	Izrada plana provedbe i koordinacija s resorima	rezultati provedbe	Izrada interim izvješća
12.2.4. Unapređenje programa i projekata razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu	12.2.4.1.Broj provedenih projekata međunarodne razvojne pomoći od strane MVEP	Sukladno identificiranim komparativnim prednostima RH, teritorijalnim i sektorskim prioritetima , u okviru razvojnih ciljeva UN-a te smjernica razvojne politike EU, provodit će se projekti međunarodne razvojne suradnje	Broj projekata		MVEP	8	15	20

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
12.2.4. Unapređenje programa i projekata razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu	12.2.4.2. Povećana koordinacija nadležnih tijela slijedom sastanaka MRS	Provedbom zaključaka MRS, omogućava se učinkovitija koordinacija u području razvojne suradnje	Broj sastanaka	1	MVEP	2	2	3
	12.2.4.3. Povećana koordinacija nadležnih tijela u planiranju i provedbi humanitarne pomoći	Osnaženom koordinacijom između nadležnih tijela, RH postaje ravnopravan i vjerodostojan partner u području humanitarnih intervencija	Broj humanitarnih intervencija	2	MVEP	3	4	5
12.2.5. Ispunjenje uvjeta za zatvaranje Ureda OESS-a, UNHCR-a, UNDP-a, te Tužiteljstva ICTY-a u Hrvatskoj	12.2.5.1. Broj zatvorenih ureda u RH kao rezultat stabilizacije i ispunjenja potrebnih uvjeta	Uredi međunarodnih organizacija u Zagrebu u funkciji su post-konfliktne stabilizacije Hrvatske	Broj zatvorenih ureda	4	MVEP	2	3	4

12.3. Jačanje bilateralne i regionalne suradnje te unapređenje učinkovitosti gospodarske diplomacije

Na području bilateralnih vanjskopolitičkih aktivnosti nastavit će se razvijati i jačati odnosi s drugim državama, posebice sa susjednim državama, državama članicama Europske unije i državama saveznicama unutar NATO-a. Isto tako Hrvatska održava snažne bilateralne kontakte s ključnim međunarodnim čimbenicima na globalnoj sceni, osobito onima s kojima nas vežu gospodarski interesi ili specifične poveznice poput kulturnih veza i brojnog hrvatskog iseljeništva. Uz afirmaciju hrvatskih nacionalnih interesa, diplomatska aktivnost na političkom planu ima važnu ulogu za ukupno pozicioniranje Republike Hrvatske u sustavu međunarodnih odnosa. Slijedom promjene karaktera globalnog međunarodnog poretka, hrvatska vanjskopolitička djelatnost, uz tradicionalne, profilira se i u novim područjima djelovanja.

Gospodarski interesi važna su nit vodilja u izgradnji čvršćih bilateralnih veza Republike Hrvatske s pojedinim državama svijeta. U eri globalizacije svjetskog tržišta roba, usluga, kapitala i ljudi, skidanje barijera u bilateralnim trgovinskim odnosima i korištenje komplementarnosti i komparativnih prednosti pojedinih dijelova svijeta dominantan je trend. Razvoj gospodarske diplomacije usmjeren na unapređenje bilateralnih gospodarskih odnosa ključna je sastavnica našeg ukupnog vanjskopolitičkog angažmana. Preduvjet za uspješnu i učinkovitu gospodarsku diplomaciju su, između ostaloga, kvalitetni promotori gospodarskih interesa u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u svijetu, a to su prvenstveno šefovi diplomatsko-konzularnih predstavništava i diplomati specijalizirani za gospodarske aktivnosti – trgovinski atašei i gospodarski savjetnici. Kvalitetna stručna osposobljenost, prvenstveno trgovinskih atašea, preduvjet je njihove efikasnosti i uspješnog odgovora na zadatke koje im postavljaju moderni globalni gospodarski izazovi.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.3.1. Jačanje bilateralne suradnje

Dobri politički bilateralni odnosi pretpostavka su i polazište za ostvarenje nacionalnih interesa i ciljeva Republike Hrvatske. Bilateralni odnosi s državama članicama Europske unije, SAD-om, ostalim državama članicama NATO te državama jugoistočne Europe i susjedstva bit će u velikoj mjeri obilježeni nastavkom i jačanjem političkog dijaloga i raznovrsne suradnje. U kontekstu unapređenja odnosa sa susjednim državama puna pozornost posvetit će se rješavanju preostalih otvorenih bilateralnih pitanja. U tu svrhu Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će sudjelovati u pripremama i organizaciji bilateralnih sastanaka na svim razinama, koordinirat će pripreme zajedničkih sjednica vlada, koordinacijskih odbora ministara, mješovitih gospodarskih odbora i drugih oblika sastanaka. Kao članica NATO i buduća članica Europske unije, Hrvatska će u cilju promicanja regionalne suradnje, kroz partnerske odnose s državama Europske unije, prenositi svoje znanje i iskustvo državama regije u njihovom integracijskom procesu. Posebna pozornost posvetit će se realizaciji naših političkih i gospodarskih interesa u izvaneuropskim državama poput Rusije, Kine, Indije i Brazila, pri čemu važnu ulogu ima postizanje odgovarajuće razine međusobnog razumijevanja, upotpunjavanje bilateralnog ugovornog okvira, unapređenje konzularne suradnje, poticanje kulturne, znanstvene i

ostale suradnje.

12.3.2. Promicanje regionalne suradnje

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je aktivno u mnogim regionalnim organizacijama, inicijativama i forumima, te sudjelovanjem na sastancima i konkretnim projektnim i programskim aktivnostima djeluje u smjeru jačanja suradnje u regiji. Republika Hrvatska je aktivna u Uniji za Mediteran, Procesu suradnje u Jugoistočnoj Europi (SEECP), Vijeću za regionalnu suradnju (RCC), Srednjeeuropskoj inicijativi (SEI), Jadransko-jonskoj inicijativi (JJI), Radnoj zajednici Alpe-Jadran (RZAJ), Procesu suradnje u Podunavlju, strategiji Europske unije za Dunavsku regiju, Dunavskoj komisiji, Regionalnoj inicijativi za migracije, azil i izbjeglice (MARRI), Inicijativi za suradnju u jugoistočnoj Europi (SECI), Komisiji za sliv rijeke Save, Radnoj zajednici Podunavskih regija, kao i u drugim inicijativama i novim procesima. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će poseban naglasak staviti na sudjelovanje u izradi i provedbi strategija Europske unije za makro-regionalnu suradnju. Hrvatska će nastaviti predsjedanje RZAJ za godinu 2011. i 2012., kojom prilikom će posebice poticati projektnu suradnju (turizam i kulturu). U Vijeću za regionalnu suradnju zalagat će se za projekte od posebnog hrvatskog interesa (razvijanje regionalnih projekata javnog privatnog partnerstva; provedbu projekta izgradnje Regionalnog središta za borbu protiv požara u Divuljama).

12.3.3. Unapređenje efikasnosti gospodarske diplomacije

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će provoditi aktivnosti vezane za unapređenje efikasnosti gospodarske diplomacije. Navedena mjera će uključivati optimiziranje broja trgovinskih atašea, odnosno djelatnika u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske, koji će biti zaduženi za aktivnosti promocije gospodarskih interesa Republike Hrvatske u svijetu, podršku hrvatskim gospodarstvenicima u povećanju njihovih izvoznih aktivnosti, kao i povećanje stranih ulaganja u Republiku Hrvatsku. Također, mjera uključuje stručne pripreme trgovinskih atašea, mjerenje kvalitete, učinka i rezultata njihovog rada. Važan dio aktivnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova vezanih uz rad gospodarske diplomacije će biti aktivna suradnja u stručnim pripremama trgovinskih atašea i koordinacija aktivnosti s ostalim vladinim i nevladinim institucijama uključenih u posao gospodarske diplomacije, a u cilju bolje i učinkovitije iskoristivosti postojećih ljudskih, materijalnih i ostalih resursa.

Pokazatelji rezultata (output)

Posebni cilj 12.3. Jačanje bilateralne i regionalne suradnje te unapređenje učinkovitosti gospodarske diplomacije

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2012.	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.
12.3.1. Jačanje bilateralne suradnje	12.3.1.1. Bilateralni kontakti i posjeti	Organiziranje službenih i radnih posjeta stranih dužnosnika RH i predstavnika MVEP na različitim razinama radi jačanja političkog okvira	Broj	12	MVEP	12	26	38
	12.3.1.2. Poticanje pokretanja ili dovršetka postupaka sklapanja nužnih bilateralnih ugovora	U kontaktu s drugim resorima državne uprave utvrdit će se interesi RH te njihovo ostvarivanje postići sklapanjem i izvršavanjem međudržavnih ugovora.	%		MVEP	100	100	100
12.3.2.Promicanje regionalne suradnje	12.3.2.1. Preuzimanje predsjedanja regionalnim inicijativama (RZAJ i druge)	Preuzimanjem organizacije i predsjedavanjem regionalnim inicijativama intenzivira se suradnja u regiji.	%	0	MVEP	100	100	-
	12.3.2.2. Koordiniranje projekata prekogranične suradnje u slijedećim područjima: gospodarstvo, zaštita okoliša, infrastruktura, znanost, kultura i dr.	Projekti zaštite biosfere Drava-Dunav, projekt uređenja vodotokova Sava, Drava, Dunav i projekt u okviru EGTC	sastanci	2	MVEP	7	17	32
12.3.3. Unapređenje efikasnosti gospodarske diplomacije	12.3.3.1. Povećanje izvoznih rezultata i stranih ulaganja u RH	Realizacija programa trgovinskih atašea	%	0	MVEP	10	20	30

POJMOVNIK SKRAĆENICA

€	euro
AGN ugovor	Ugovor o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značenja (*eng. European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance*)
AIS	Sustav automatske identifikacije plovila
AJPP	Agencija za javno-privatno partnerstvo
AORPS	Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca
APN	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
ARKOD	Sustav evidencije zemljišnih parcela u Republici Hrvatskoj
BDP	Bruto domaći proizvod
CD	Kompaktni disk (*eng. Compact disk*)
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe (eng. Council of Europe Development Bank)
CECIS	Zajednički sustav za veze i informiranje u slučaju katastrofa (*eng. Common Emergency Communication and Information System*)
CISZP	Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača
CMS	Sustav za upravljanje web sadržajem (*eng. Content Management System*)
CRORIS	Nacionalni riječni informacijski servis
CTS	Sustav za praćenje predmeta u Državnom odvjetništvu (*eng. Case Tracking System*)
DMC	Destinacijski menadžment kompanija
DMKU	Diplomatske misije i konzularni uredi
DMO	Destinacijski menadžment organizacije
DORH	Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DTK	Detaljne topografske karte

DWT	Mrtva nosivost (*eng. Deadweight*)
DZIV	Državni zavod za intelektualno vlasništvo
DZS	Državni zavod za statistiku
ECAC	Europska konferencija civilnog zrakoplovstva (*eng. European Civil Aviation Conference*)
EDEN	Europska destinacija izvrnosti *(eng. European Destinations of Excellence")* - nagrada Europskog parlamenta
EEA	Europski gospodarski prostor (*eng. European Economic Area*)
EIB	Europska investicijska banka (*eng. European Investment Bank*)
EJTN	Europska mreža centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika (*eng. European. Judicial Training Network*)
EK	Europska komisija
EKO	Europski kvalifikacijski okvir
EMCDDA	Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (*eng. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction*)
ERA	Akademija za europsko pravo (*eng. Academy of European Law*)
EU	Europska unija
EUCPN	Europska mreža za prevenciju kriminaliteta (*eng. European Crime Prevention Network*)
EUROCONTROL	Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (*eng. European Organization for the Safety of Air Navigation*)
FADN	Sustav računovodstvenih podataka u poljoprivredi (*eng. Farm Accountancy Data Network*)
FINA	Financijska agencija
FP7	Sedmi okvirni program FP7 (*eng. Framework Program*) - instrument Europske unije za financiranje znanstvenih istraživanja i razvoja
GIS	Geografski inforamcijski sustav
GMO	Genetski modificirani organizam

GPS	Globalni pozicijski sustav (*eng. Global Positioning System*)
h	sat
ha	hektar
HACCP	Integrani sustav kontrole sigurnosti hrane (*eng. Hazard Analysis Critical Control Point*)
HAK	Hrvatski autoklub
HAKOM	Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
HAMAG	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HBV	Hrvatska baza podataka o vizama
HGSS	Hrvatska gorska služba spašavanja
Hidra	Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija
HITRONet	Komunikacijska koja mreža omogućuje povezivanje različitih javnopravnih tijela putem jedne zajedničke računalno komunikacijske infrastrukture
HKO	Hrvatski kvalifikacijski okvir
HNB	Hrvatska narodna banka
HOK	Hrvatska osnovna karta
HOO	Hrvatski olimpijski odbor
HP	Hrvatska pošta d.d.
HPO	Hrvatski paraolimpijski odbor
HR	Hrvatska
HROI	Hrvatski okvir za interoperabilnost
HRVI	Hrvatski ratni vojni invalid
HSŠS	Hrvatski sveučilišni športski savez

HŠSG	Hrvatski športski savez gluhih
HŠŠS	Hrvatski školski športski savez
HTZ	Hrvatska turistička zajednica
HVZ	Hrvatska vatrogasna zajednica
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HŽ	Hrvatske željeznice
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (*eng. International Bank for Reconstruction and Development*)
ICAO	Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva (*eng. International Civil Aviation Organization*)
ICMS	Jedinstveni sustav za upravljanje sudskim predmetima (*eng. Integrated Court Case Management System*)
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija (*eng. Information and communication technology*)
ICT PSP	Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (*eng. ICT Policy Support Programme*)
ICTY	Međunarodni sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije (*eng. International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia*)
IDABC	Program o interoperabilnom pružanju Europskih prekograničnih elektroničkih usluga javne vlasti javnim upravama, poduzetnicima i građanima (*eng. Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Business and Citizens*)
IKOS-HBV	Hrvatska baza podataka o vizama
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
INTERPOL	Međunarodna organizacija kriminalističkih policija (*eng. International criminal police organization ICPO-INTERPOL*)
IPA	Instrument pretpristupne pomoći (*eng. Instrument for Pre-Accession assistance*)

IPARD	Instrument predpristupne pomoći za ruralni razvoj (*eng. Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development*)
IPPC	Integrirani pristup sprečavanju i kontroli onečišćenja (*eng. Integrated pollution prevention and control*)
ISA	Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu *(eng. Interoperability Solutions for European Public Administrations*)
ISAF	Mirovina misija u Afganistanu (*eng. International Security Assistance Force*)
ISZO	InformacijskI sustav u zaštiti okoliša
IT	Informacijska tehnologija
JCD	Jedinstvena carinska deklaracija
JJI	Jadransko-jonska inicijativa
JLP(R)S	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JRDŽ	Jedinstveni registar domaćih životinja
JU	Javna ustanova
km	kilometar
km/h	kilometar na sat
kn	kuna
LAG	Lokalna akcijska grupa
LPIS	Sustav za identifikaciju zemljišnih čestica (*eng. Land Parcel Identification System*)
m	metar
MARRI	Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbjeglice
MDM sustav	Sustav upravljanja glavnim podacima (*eng. Master Data Management*)

mil.	milijun
mlrd	milijarda
MORH	Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
NAPNAV	Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj
NATO	Sjevernoatlantski savez (*eng. North Atlantic Treaty Organization*)
NIAAS	Nacionalni identifikacijski, autentikacijski i autorizacijski sustav
NIPAK	Nacionalni koordinator programa IPA
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
NISUDG	NacionalnI informacijskI sustav za upravljanje državnom granicom
NOK	Nacionalni okvirni kurikulum
npr.	Na primjer
NPSCP	Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa
NPŽI	Nacionalni program željezničke infrastrukture
OESS	Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (*eng. Organization for Security and Co- operation in Europe – OSCE*)
OIB	Osobni identifikacijski broj
OP RLJP	Operativni program razvoja ljudskih potencijala
OP RUK	Operativni program „Razvoj upravnih kapaciteta“
OS	Općinski sud
OS RH	Oružane snage Republike Hrvatske
OUP	Ovlašteni unositelj podataka
PD	Porez na dobit

PDV	Porez na dodanu vrijednost
PIFC	Sustav unutarnjih financijskih kontrola (*eng. Public Internal Financial Control*)
pkm	putnički kilometri
POS	Poticana stanogradnja
PPU	Prostorni plan uređenja
PTK	Pregledne topografske karte
PU	Policijska uprava
R&D	Istraživanje i razvoj (*eng. Research and Development*)
RAPEX	Sustav za brzo obavješćivanje o opasnim proizvodima (neprehrambenim proizvodima) koji predstavljaju ozbiljan rizik za potrošače na tržištu (*eng. Rapid alert system for all dangerous consumer products, with the exception of food, pharmaceutical and medical devices*)
RASFF	Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (*eng. Rapid Alert System for Food and Feed*)
RCC	Vijeće za regionalnu suradnju (*eng. Regional Cooperation Council*)
RCGO	Regionalni centar za gospodarenje otpadom
RH	Republika Hrvatska
RIS	Riječni informacijski servis
RZAJ	Radna zajednica Alpe-Jadran
SAD	Sjedinjenje Američke države (*eng. United States of America*)
SAPARD	Pretpristupna pomoć za poljoprivredu i ruralni razvoj (*eng. Special Pre-accession Assistance for Agriculture and Rural Development*)
SEBRP	Središnja elektronička baza regionalnih razvojnih projekata
SECI	Inicijativa za suradnju u jugoistočnoj Europi (*eng. Southeast European Cooperative Initiative*)

SEECP	Proces suradnje u Jugoistočnoj Europi (*eng. South-East European Cooperation Process*)
SEI	Srednjeeuropska inicijativa
SIS	Schengenski informacijski sustav
sl.	slično
SPS	Jedinstveno plaćanje (*eng. Single Payment Scheme*)
SR	Spomenička renta
sTESTA	Sigurna mreža za prijenos podataka u Europskoj uniji (*eng. secured Trans European Services for Telematics between Administrations*)
SVIS	SredišnjI veterinarskI informacijskI sustav
SZB	Sredstva za zaštitu bilja
TACHONET	Mreža za razmjenu informacija o izdavanju tahograf kartica
TD	Trgovačka društva
TEA indeks	Indeks poduzetničke aktivnosti (*eng. Total Entrepreneurial Activity Index*)
TEU	Kontejner
TISUP	Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi
TZ	Turistička zajednica
UN	Ujedinjeni narodi (*eng. United Nations)*
UNDP	Program Ujedinjenih naroda za razvoj (*eng. United Nations Development Program*)
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (*eng. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*)
UNHCR	Agencija Ujedinjenih naroda za pomoć izbjeglicama (*eng. United Nations High Commissioner for Refugees*)
UNP	Ukapljeni naftni plin

UNWTO	Svjetska turistička organizacija (*eng. World Tourism Organization*)
UPR	Mehanizam za izvještavanje o stanju ljudskih prava (*eng. Universal Periodic Review*)
USKOK	Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
USP	Jedinstvena prodajna ponuda (*eng. Unique selling proposition*)
VIP	Vijeće za istraživanja u poljoprivredi
VMS	Sustav satelitskog praćenja plovila
VTMIS	Sustav nadzora i upravljanja pomorskim prometom (*eng. Vessel Traffic Management and Information System*)
WEF	Svjetski ekonomski forum (*eng. World Economic Forum*)
WTO	Svjetska trgovinska organizacija (*eng. World Trade Organization*)
ZJPP	Zakon o javno-privatnom partnerstvu
ZK	Zemljišne knjige
ZKP	Zakon o kaznenom postupku
ZLP(R)S	Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika
ZPU	Zakon o poticanju ulaganja
ZPŽGO	Zakon o području županija, gradova i općina
ZRP	Zajednička ribarstvena politika
ŽCPR	Željezničko-cestovni prijelaz
ŽRS	Županijske razvojne strategije
ŽS	Županijski sud